50 ÜLKEDE 12 MİLYONDAN FAZLA SATAN *RÜZGÂRIN GÖLGESİ* YAZARINDAN YENİ BİR ULUSLARARASI BESTSELLER

MELEĞİN OYUNU

CARLOS RUIZ ZAFÓN

ALTIN KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

THE ANGEL'S GAME

YAYIN HAKLARI

© CARLOS RUIZ ZAFÓN
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

BASKI

1. BASIM / HAZİRAN 2010
AKDENİZ YAYINCILIK TİC. AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 1234 - 6

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Tel.: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

CARLOS
RUIZ ZAFÓN

MELEĞİN OYUNU

TÜRKÇESİ
ESAT ÖREN

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitabı

RÜZGÂRIN GÖLGESİ

MariCarmen için
"iki kişilik bir dünya"

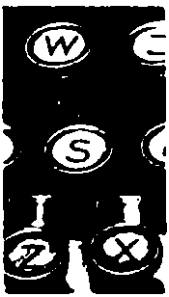

Birinci Perde

Lanetliler Şehri

1

Bir yazar yazdığı hikâye karşılığında aldığı ilk birkaç kuruşu veya övgü dolu sözleri hiçbir zaman unutmaz, kendini beğenmenin tatlı zehrini unutmayacağı gibi. Aslında yeteneksiz olduğunu kimseye belli etmezse, hayalindeki edebiyatın ona başını sokabileceği bir çatı ve sıcak bir yemek sağlayacağını da aklından çıkarmaz, ama hepsinden önemlisi bir şeye, adının kesinlikle kendi ömründen daha uzun sürecek sefil bir kâğıt parçası üzerinde basılı kalacağına inanır. Bir yazar o anı hatırlamaya mahkûmdur, çünkü artık kaderi çizilmiştir ve ruhunun bir fiyatı vardır.

Benim "ilk defam" 1917 yılının bir aralık günü gerçekleşti. On yedi yaşındaydım ve *Sanayinin Sesi* adında eski günlerini arayan, bir zamanlar sülfürik asit fabrikası olan ahır gibi bir binaya kadar düşmüş bir gazetede çalışıyordum. Duvarlar hâlâ çürütücü bir buhar kusuyor, bu da mobilyayı, elbiseleri, insanın çalışma isteğini, hatta ayakkabı tabanlarını bile kemiriyordu. Gazetenin genel merkezi, Pueblo Nuevo Mezarlığı'nın melekleri ve haçlarından oluşan ormanın arkasındaydı; uzaktan bakınca ufuk çizgisi üzerinde anıtmezarların siluetleriyle iç içe geçmiş gibiydi. Yüzlerce baca ve fabrikanın delik deşik ettiği, Barselona'nın üstünü örten kızıl ve siyahın karıştığı bir ufuk çizgisi...

Hayatımın yönünü değiştiren o gece, gazetenin yardımcı editörü Don Basilio Moragas mesainin bitimine yakın, beni editörler odasının karşı tarafındaki karanlık, aynı zamanda puro içme yeri olan küçük odacığına ça-

ğırdı. Don Basilio fırça gibi bıyığıyla ürkütücü görünümü olan bir adamdı; ahmaklığa hiç tahammülü yoktu ve benimsediği kurama göre, sıfatları ve zarfları rasgele kullanmak ya sapıklık ya da vitamin eksikliğinin belirtisiydi. Cafcaflı metinler yazma eğilimi olanlar, üç hafta boyunca sadece cenaze ilanı yazmakla cezalandırılırdı. Bu cezadan sonra suçlu hâlâ iflah olmamışsa, Don Basilio bu defa onu bir daha dönmemek üzere "Ev ve Evin İçi" sayfalarına postalardı. Hepimiz ondan korkardık, o da bunun farkındaydı.

"Beni mi çağırdınız Don Basilio?" diye sordum çekinerek.

Editör yardımcısı bana gözünün ucuyla şöyle bir baktı. Öncelikle ter, sonra tütün kokan odaya girdim. Don Basilio, benim varlığımı göz ardı ederek, elinde kırmızı bir kalemle masasındaki makaleleri okumaya devam etti. Birkaç dakika boyunca makineli tüfek hızıyla düzeltmeler ve kesintiler yapıp, ben orada yokmuşum gibi sert yorumlar mırıldandı. Ne yapacağımı bilemiyordum, duvarın dibinde bir iskemle görüp sessizce oturdum.

"Sana otur diyen oldu mu?" diye mırıldandı Don Basilio gözlerini makaleden ayırmadan.

Hemen ayağa kalktım; soluk bile almıyordum. Editör yardımcısı iç geçirdi, elindeki kırmızı kalemi bırakıp arkasına dayandı ve beş para etmez bir hurdaymışım gibi bana baktı.

"Senin yazı yazdığını söylediler Martín."

Yutkundum. Ağzımı açtığımda hırıltılı ve saçma sapan bir ses çıkarabildim.

"Eh, biraz işte, bilmem ki, yani, evet, yazıyorum..."

"Umarım konuştuğundan daha iyi yazıyorsundur. Peki ne yazıyorsun... eğer sormamda bir sakınca yoksa?"

"Dedektiflik hikâyeleri. Yani..."

"Anlıyorum."

Don Basilio'nun bana bakışını hiçbir zaman unutmayacağım. Ona zamanımı manda bokundan heykelcikler yaparak geçirdiğimi söylesem daha çok ilgi gösterirdi herhalde. Bir kez daha iç geçirip omuz silkti.

"Vidal çok da kötü olmadığını söylüyor. Dediğine göre dikkate değermişsin. Tabii, bu alandaki rekabet göz önüne alındığında, insanın fazla hızlı koşmasına gerek yoktur. Yine de, eğer Vidal öyle diyorsa..."

Pedro Vidal *Sanayinin Sesi* gazetesinin yıldız yazarıydı. Haftalık sütununda dedektiflik hikâyeleri ve heyecan uyandıran olayları kaleme alırdı – ki, bu da bütün gazetede okumaya değer tek şey olurdu. Ayrıca, bir düzine kadar çok da başarısız sayılmayan gangster romanı yazmıştı. Üstünde her zaman pırıl pırıl ipekli takım elbiseler ve parlak İtalyan mokasenler olurdu. Vidal çok yakışıklıydı; her zaman taranmış sarı saçları, ince bıyığı, vücuduyla ve dünyasıyla barışık haliyle yüzünden gülümsemesi eksik olmazdı. Dedeleri Amerika Kıtası'nda şeker ticaretinden büyük bir servet elde etmişlerdi; Barselona'ya döndükten sonraysa bu aile şehrin elektrik şebekesi işinden büyük voli vurmuştu. Ailenin reisi olan babası gazetenin ana hissedarlarından biriydi; hayatında tek bir gün bile çalışmak zorunda kalmamış olan Don Pedro buradaki ofisini can sıkıntısını gidermek için kullanırdı. Gazetenin, tıpkı Barselona sokaklarında görülmeye başlanan galon galon benzin yakan yeni otomobiller gibi para kaybediyor oluşu onu pek ilgilendirmiyordu. Vidal hanedanı artık bankalar ve şehrin Ensanche diye bilinen yeni kesiminde minik eyaletler büyüklüğünde araziler satın alıyordu.

Daha çocuk sayılacak bir yaştayken, personel odasında çay ve sigara servisi yaptığım günlerde yazı taslaklarımı göstermeye cesaret ettiğim ilk kişi Pedro Vidal'di. Bana daima zaman ayırırdı; yazdıklarımı okur, yararlı olabilecek tavsiyelerde bulunurdu. Bir süre sonra beni asistanı yapıp, kendi taslaklarını daktilo etmeme izin verdi. Edebiyat denen Rus ruletini oynamak istiyorsam, bana yardım edeceğini ve doğru rotaya oturtacağını söyleyen de odur. Sözünü tutmuş, şimdi de beni gazetenin Cerberus'u Don Basilio'nun önüne atmıştı.

"Vidal, hâlâ İspanyol kültürüne aykırı olarak meritokrasiye inanan veya fırsatları o günün gözde elemanları yerine sadece hak edenlere vermek gibi hurafelere inanan duygusal bir insandır. Çok zengin olduğu için

bu lüksü kaldırabilir. Onun ihtiyacı bile olmadığı servetinin yüzde biri bende olsa, hayatımı yalnızca sone yazmaya adar, benim iyiliğime ve cazibeme kapılan minik bülbülleri elimle beslerdim."

"Sinyor Vidal büyük adamdır," diye karşı çıktım.

"Daha da fazlasıdır. O bir azizdir, çünkü bu sefil görünümüne rağmen haftalardır senin ne kadar yetenekli ve çalışkan olduğunu söyleyerek başımın etini yedi. Aslında benim yumuşak kalpli olduğumu biliyor, üstelik sana bu fırsatı tanırsam bana bir kutu havana purosu hediye edeceğine söz verdi. Vidal bir şey söylemişse, bu söze, dağın tepesinden elinde kitabesiyle inen Musa kadar güvenilir. Sadede gelecek olursak, hem Noel olduğundan, hem de arkadaşının kesin olarak susmasını istediğim için sana her şeye rağmen bir kıyak yapacağım."

"Çok teşekkür ederim Don Basilio. Söz veriyorum, pişman olmayacaksınız."

"Kendini fazla kaptırma evlat. Söyle bakalım, sıfatların ve zarfların sere serpe kullanılması hakkında ne düşünüyorsun?"

"Bence bu utanç verici bir şey ve bunu yapanlara ceza uygulanması gerekir," diye karşılık verdim hemen.

Don Basilio onaylar şekilde başını salladı.

"Doğru yoldasın Martín. Önceliklerin belli. Bu işte başarılı olan insanların ilkeleri değil, öncelikleri vardır. Plan şu. Otur ve dikkatlice dinle, çünkü ikinci defa anlatacak değilim."

Plan şöyleydi. Don Basilio kendi nedenlerine göre, ayrıntılara girmeden pazar sayısının son sayfasında her zamanki gibi olması gereken kısa hikâye veya gezi yazısının son anda çıkarıldığını söyledi. Konusu ortaçağda Kutsal Topraklar'dan Llobregat Deltası'na kadar uzanan alanda Hıristiyanlığı koruyan Katalan şövalyelerinin kahramanlıkları olacaktı. Ne var ki, bu yazı ya zamanında ulaştırılmamıştı ya da tahminime göre Don Basilio bunu basmak istememişti. Böylece, teslim saatine altı saat kala elde sadece buraya tam sayfa, kalçaları dar göstermesi garanti edilen bir korse reklamı koyması gerekecekti. Editörler kurulu soruna cesaretle yaklaşıp,

gazetenin her köşesinden fışkıran edebi yeteneklerden yararlanma kararını almıştı. Böylece, ailelerden oluşan sadık okuyucu kitlemizi eğlendirmek ve eğitmek amacıyla dört sütunluk, konusu insan olan bir yazı yayımlanarak sorun çözülmüş olacaktı. Yeteneğini kanıtlamış olan on kişilik bir liste çıkarılmıştı; bu listede adımın olmadığını söylemeye gerek yok herhalde.

"Martín dostum, kaderin cilvesi olarak bordromuzda bulunan iyi yazarlardan hiçbiri şu anda ya burada değil ya da kendilerine erişecek yeterli zamanımız yok. Felaket kapımızın eşiğindeyken, sana ün kazanman için ilk fırsatını tanımaya karar verdim."

"Bana güvenebilirsiniz."

"İki satır aralıklı beş sayfayı, altı saatte yazacağına inanıyorum, Don Edgar Allan Poe. Bana getireceğin şey bir hikâye olsun, nutuk değil. Vaaz isteseydim kiliseye giderdim. Bana daha önce okumadığım bir hikâye getir, eğer okumuşsam bile o kadar iyi yazılmış ve hikâye edilmiş olsun ki, farkına bile varmayayım."

Tam kalkmış odadan çıkacakken, Don Basilio masasının etrafından dolanıp yanıma geldi ve örse benzeyen kocaman elini omzuma koydu. Ancak o zaman, yakınımda dururken gözlerinde bir tik olduğunu fark ettim.

"Eğer hikâye iyi olursa, sana on peseta öderim. İyiden de iyi olursa ve okuyucularımız beğenirse, başka yazılarını da basarım."

"Herhangi bir talimatınız var mı Don Basilio?" diye sordum.

"Evet. Beni mahcup etme."

Bunu izleyen altı saati büyülenmiş gibi geçirdim. Editörler odasının tam ortasında, canı uğramak istediğinde otursun diye Vidal için ayrılan masaya yerleştim. Oda bomboştu. Yoğun dumandan çok fazla sigara içildiği anlaşılıyordu. Bir an gözlerimi kapadım ve yağmurlu bir gecede üstüne karabulutlardan oluşan bir pelerin çökmüş şehirde, gölgelere gizlenerek yürüyen, elleri kanlı, gözlerinde sır saklı bir adam hayal ettim. Kim olduğunu, kimden kaçtığını bilmiyordum, ama önümdeki altı saat boyunca bu adam, benim en iyi arkadaşım olacaktı. Daktiloya bir sayfa yerleştirip, bir

saniye bile durmadan içimdeki her şeyi yazıya dökmeye başladım. Her kelimeyle her ifadeyle sanki yazacağım son şeymiş gibi boğuşuyordum. Sanki ucunda hayatım varmış gibi her satırı yazıp siliyor, sonra bir daha yazıyordum. Işıksız koridorda yankılanan aralıksız daktilo takırtısıyla, şafağa kadar tükenip gidecek dakikaları gösteren büyük duvar saatinden başka arkadaşım yoktu.

Tükenmiş bir halde daktilodaki son sayfayı çıkarıp derin bir iç geçirdiğimde saat sabahın altısı olmuştu. Kafamın içi arı kovanı gibiydi. Kısa bir uyku çekmiş olan Don Basilio'nun uyanıp, bulunduğum yere doğru ağır adımlarla yaklaştığını duydum. Sayfaları toplayıp ona uzattım; gözüne bakmaya cesaret edemiyordum. Don Basilio bitişik masaya oturup lambayı yaktı. Yüzünde hiçbir ifade olmadan metni baştan sona taradı. Sonra purosunu bir anlığına masanın ucuna koyup bana ters bir bakış attı ve ilk satırı yüksek sesle okudu.

Gece bütün karanlığıyla şehrin üstüne çöktüğünde, sokakları bir lanetin soluğu gibi barut kokusu kaplamıştı.

Don Basilio gözünün ucuyla bana bakarken ben bütün dişlerimi sergileyen bir gülümsemenin ardına saklandım. Tek kelime söylemeden kalktı ve elinde hikâyemle odadan çıktı. Ofisine girip kapıyı kapadığını gördüm. Orada donup kalmıştım; kaçsa mıydım, yoksa ölüm fermanını mı bekleseydim bilmiyordum. Bana on yıl gibi gelen bir on dakika sonra editör yardımcısının ofis kapısı açıldı ve Don Basilio'nun gürleyen sesi bütün ofisi doldurdu.

"Martín. Buraya gel. Hemen."

Her adımda biraz daha küçülerek, kendimi sürüklercesine yürüdükten sonra, karşısına çıkıp yüzüne bakmaktan başka seçeneğim kalmadı. Elinde o korkunç kırmızı kalemiyle Don Basilio, bana buz gibi gözlerle bakıyordu. Yutkunmaya çalıştım, ama ağzım kurumuştu. Sayfaları alıp bana geri verdi. Hikâyemi aldım ve bir an önce oradan uzaklaşmak için döner-

ken, içimden artık Colón Otel'de ayakkabı boyacısı olabileceğimi söyleyip duruyordum.

"Bunu dizgi odasına götür ve dizgisini yapmalarını söyle," dedi arkamdan bir ses.

Zalim bir şaka konusu olduğuma inanarak ona döndüm. Don Basilio çekmecesini açıp on peseta saydı ve masasının üstüne koydu.

"Bu para senin. Bununla kendine bir elbise almanı tavsiye ediyorum, dört yıldan beri üstündeki şeyi giyiyorsun ve hâlâ sana altı numara büyük geliyor. Calle Escudellers'teki Sinyor Pantaleoni'ye git. Benim gönderdiğimi söylersen sana yardımcı olur."

"Çok teşekkür ederim Don Basilio. Dediğiniz gibi yapacağım."

"Ve bana bu hikâyelerden bir tane daha yazmaya çalış. İkincisi için sana bir hafta süre veriyorum. Ama sakın uyuyakalma. Bir de, yeni hikâyende ceset sayısını azaltmaya çalış, günümüz okurları yüce insan ruhunun bütün kötülükleri alt ettiği veya buna benzer vıcık vıcık sonlardan hoşlanıyorlar."

"Tamam Don Basilio."

Editör yardımcısı başını öne sallayıp bana elini uzattı. Elini sıktım.

"İyi iş çıkardın Martín. Pazartesi günü seni eskiden Junceda'nın olan masada görmek istiyorum. O masa artık senindir. Seni polisiye hikâyeler sayfasına alıyorum."

"Sizi mahcup etmem Don Basilio."

"Hayır, beni mahcup etmezsin. Ama er ya da geç beni bir köşeye atarsın. Bunu yapmak da hakkındır, çünkü sen gazeteci değilsin, hiçbir zaman da olmayacaksın. Ama her ne kadar kendini öyle zannetsen de, henüz polisiye romanlar yazarı da değilsin. Bir süre daha yanımdan ayrılma ki, sana işine yarayacak birkaç şey öğreteyim."

O anda bütün gardım düşmüştü ve içimde öyle bir minnet duygusu kabardı ki, bu kocaman adama sarılmak istedim. O sert ifadesini yine takınmış olan Don Basilio, bana çelik gibi soğuk bir bakış fırlattıktan sonra kapıyı gösterdi.

"Duygusal sahneler istemem, lütfen. Kapıyı kapat. Ve mutlu Noel'ler."

"Mutlu Noel'ler."

Ertesi pazartesi editörler odasına girdiğimde ilk defa kendime ait bir masaya oturmak üzereyken üstünde adım yazılı, kurdeleyle süslü hantal bir zarf buldum. Hemen açtım. İçinde pazar sayısının arka sayfasında çıkan hikâyemin çerçeve içinde bir kopyası vardı... ve bir de not:

"Bu sadece bir başlangıç. On yıl sonra ben çırak, sense öğretmen olacaksın. Dostun ve meslektaşın Pedro Vidal."

2

Edebiyat sahnesine ilk çıkışımdan ve vaftiz edilmemden sonra, Don Basilio, bana aynı türde birkaç hikâye daha yayımlama fırsatı verdi. Çok geçmeden gazete yönetimi, aynı maaş karşılığında editörler odasındaki işimi devam ettirdiğim sürece haftada bir, hikâyelerimin çıkmasına karar verdi. Gururumun ve bitkinliğimin güdüsüyle günlerimi meslektaşlarımın haber yazılarını okuyarak, yerel olaylarla ve cinayetlerle ilgili konuları didikleyerek geçiriyordum; böylece geceleri tek başıma kaldığımda zamanımı nicedir kafamda geliştirdiğim dizi çalışmasına ayırabiliyordum. Başlığı *Barselona'nın Gizemleri* olan bu entrikalı melodramda, ünlü yazarlar Dumas ve Stoker'dan adamakıllı araklama yaptığım gibi, sık sık Sue ve Féval'den de yararlanıyordum. Geceleri sadece üç saat uyuyordum, görünüşüm de bunu destekliyordu. Hayatında hiç açlık çekmemiş olan Vidal –her ne kadar bu açlık mideyle ilgili değilse de, insanın içini kemiren cinstendi– bu tempoyla gidersem yirmi yaşına gelmeden beynimi tüketeceğimi düşünüyordu. Benim bu çalışkanlığımdan pek etkilenmeyen Don Basilio'nun başka endişeleri vardı. Yazdığım her bölümü isteksizce yayımlarken, bunları iğrenç buluyor, yeteneğimin bu entrikalı ve beğenilmesi şüpheli hikâyelerle boşa harcandığını düşünüyordu.

Barselona'nın Gizemleri bir roman yıldızına hayat verdi; bu kahraman, on yedi yaşındaki birinin hayal gücü sınırları içindeki bir *femme fatale*'ydi. Chloé Permanyer bütün vamp kadınlar içinde karanlıkların prensesiydi. Çok zeki, çok karmaşık, her zaman zarif geceliği içinde or-

taya çıkan bu güzel kadın yeraltı dünyasının kralı ve yeraltındaki köşkünde yaşayan esrarengiz Baltasar Morel'in sevgilisi ve acımasız suç ortağıydı. Gotik semtinin yeraltı mezarlıkları altında gömülü olan, robotların hizmet ettiği bu tüyler ürpertici köşke gizli tünellerle erişilebiliyordu. Chloé, kurbanlarını öldürürken, önce onların karşısında büyüleyici bir striptiz yapar, ardından da dudaklarına felç eden zehirli bir öpücük kondururdu. Bu en sevdiği yöntemdi. Kendisi Dom Pérignon şarabıyla panzehiri aldığı için etkilenmezdi. Chloé, kurbanları sessizce boğulurken onların gözlerinin içine bakarak ölümlerini seyrederdi. Chloé ve Baltasar'ın kendilerine özgü bir şeref anlayışı vardı: Sadece toplumun süprüntülerini öldürerek dünyayı zorbalardan, domuzlardan, fanatiklerden ve bayrak, tanrı, dil, ırk ve bu gibi başka saçmalıklar adına kendi çıkarları için diğer insanların hayatını zehir eden geri zekâlılardan temizliyorlardı. Benim gözümde Chloé ve Baltasar, bütün gerçek kahramanlar gibi, isyankârdılar. Edebi zevki Altın Çağlar'daki İspanyol nesrine çakılıp kalmış olan Don Basilio için bunlar korkunç bir delilikti, ama hikâyelerimin beğenilmesi ve her şeye rağmen bana olan sevgisi nedeniyle aşırılıklarımı hoş görüyor, gençlik heyecanlarıma veriyordu.

"Çok heveslisin, ama zevksizsin Martín. Seni saran bu hastalık yazılarına tıpkı frenginin mahrem yerlerine yaptığı etkiyi yapar. Bunu edinirken zevk alabilirsin, ama ondan sonrası hep yokuş aşağıya iniştir. Klasikleri okumalısın ya da edebi hedeflerini yükseltmek için hiç değilse Don Benito Pérez Galdós'u okumalısın."

"Ama okurlar hikâyelerimi beğeniyorlar," diye karşı çıktım.

"Bu başarıyı hak etmiyorsun. Bu durumu rakiplerine borçlusun. Onlar o kadar kötü ki, bir paragrafla eşeği bile sıkıntıdan öldürürler. Ne zaman olgunlaşıp, yasak meyveyi kemirmeyi bırakacaksın?"

Başımı onaylarcasına salladım, ama içimden de ne kadar saçma bile görünse her davanın bir onuru vardır ve birinin onu koruması gerekir diyordum.

Tam kendimi dünyanın en talihli yaratığı gibi hissetmeye başlamışken, gazetedeki bazı meslektaşlarımın, kendileri bu alanda en küçük bir

ilerleme gösterememiş ve hırslarını içlerine gömmüşken, editörler odasının en genç ve resmi maskotu olan birinin edebiyat dünyasına girip ilk adımlarını atışını pek hoş karşılamadıklarını fark ettim. Okurların gazetede yirmi yıldan beri yayımlanan hiçbir şeyi bu iddiasız hikâyeler kadar hevesle kucaklamamış olması, durumu daha da kötüleştiriyordu. Birkaç hafta sonra, o güne kadar tek ailem olarak gördüğüm insanların yaralı gururları bana karşı bir düşmanlığa dönüşmüştü. Artık bana selam vermeyerek yok sayıyorlar, arkamdan alaylı ve düşmanca ifadelerle konuşuyorlardı. Bu inanılmaz şansım Pedro Vidal'e, okurlarımızın cahilliğine ve aptallığına olduğu kadar, herhangi bir meslekte bir başarı kazanmanın o kişinin yeteneksizliğinin ve beceriksizliğinin en kesin kanıtı olduğu inancına bağlanıyordu.

Olayların bu hiç beklenmedik ve sevimsiz şekilde gelişmesi üzerine, Vidal, beni yüreklendirmeye çalıştı, ama artık gazetedeki günlerimin sayılı olduğunu anlamaya başlıyordum.

"Kıskançlık vasat insanların dinidir. Bu onları avutur, endişelerini yatıştırır ve sonunda ruhlarını çürüterek açgözlülüklerini ve alçaklıklarını haklı görmelerine ve bunu erdem gibi kabul etmelerine yol açar. Bu tip insanlar, hayatlarında diğer insanları karalamaya çalışmaktan başka hiçbir iz bırakmamış olan zavallılardır. Ahmakların havladığı kişi şanslıdır, çünkü ruhu asla onlara ait olmayacaktır."

"Âmin," dedi Don Basilio, ona katılarak. "Bu kadar zengin olarak doğmasaydın, iyi bir rahip olurdun. Ya da devrimci. Böyle bir vaazı dinleyen başpiskopos bile diz çöküp nedamet getirirdi."

"Siz ikiniz gülün," dedim. "Ama görmeye bile tahammül edemedikleri kişi benim."

İşin hazin yanı, çalışmalarımın yarattığı onca düşmanlık ve itimatsızlığa rağmen, ancak geçimimi sağlamaya, okuyacak zaman bulamadığım daha çok kitap satın almaya ve Calle Princesa yakınında bir pansiyonda oda tutmama yetiyordu. Pansiyonu Doña Carmen adında dindar bir kadın işletiyordu. Doña Carmen müşterilerinden ketumluk ister, çarşafları ayda

bir kez değiştirirdi. Kiracılarına mastürbasyon yapmamalarını ya da yatağa kirli elbiselerle girmemelerini tembih ederdi. Odalarına kadın getirmemelerini söylemesine gerek yoktu, çünkü koca Barselona'da o iğrenç deliğe girmeye razı olacak tek bir kadın çıkmazdı. İnsanın başta kötü kokular olmak üzere, hayatta hemen her şeyi unutabileceğini orada öğrendim ve kendime böyle bir yerde ölmemeyi amaç edindim. Sabahın erken saatlerinde düşünürken, beni buradan bir verem salgınından başka çıkaracak tek şeyin edebiyat olduğuna karar verdim; artık bu da insanın ruhunu ya da poposunu dürtmezse başka ne dürter bilmiyorum.

Pazar günleri ayin zamanında Doña Carmen Tanrı'yla haftalık buluşmasına gittiğinde, kiracılar bunu fırsat bilip aramızdaki en yaşlı kişi olan Heliodoro'nun odasında toplanırdık. Heliodoro gençliğinde hep matador olmayı istemiş, ama sonunda Monumental Arenası'nda temizlik işlerine bakan, kerameti kendinden menkul bir boğa güreşi uzmanı ve yorumcusu olmakla yetinmişti.

"Boğa güreşçiliği sanatı öldü," diye yakınırdı. "Şimdilerde açgözlü boğa yetiştiricilerinin ve ruhsuz matadorların ticareti haline geldi. Halk göstermelik numaralarla gerçek boğa güreşi sanatını ayırt edemiyor."

"Sen boğa güreşçisi olarak hünerlerini gösterme fırsatını bulabilseydin, her şey farklı olurdu Don Heliodoro."

"Gerçek şu ki, bu ülkede sadece hiçbir işe yaramayanlar yükseliyor."

"Çok doğru söyledin."

Don Heliodoro'nun haftalık vaazından sonra eğlencemiz başlardı. Odasının küçük penceresinin önüne bir sosis yığını gibi doluşup, bitişik komşumuz Marujita'nın bedensel etkinliklerini seyrederdik. Baharatlı dili ve cömert anatomisi nedeniyle ona Acı Biber adını vermiştik. Geçimini ikinci sınıf mekânlarda yerleri silerek kazanıyordu, ama pazar ve bayram günlerini Manresa'dan trenle gelen bir ilahiyat öğrencisine ayırır, birlikte şehevi günahlar peşinde koşarlardı.

Bir pazar günü komşularımla birlikte Marujita'nın devasa kalçalarını görebilmek için yine pencere önünde yığılmışken kapı çaldı. Kimse yerini kaptırmak istemediği için kapıya bakan olmadı. Neden sonra ben ye-

rimi bıraktım ve kapıyı açmaya gittim. Karşımda görmeyi hiç beklemediğim biri vardı: Pelerini ve İtalyan ipekli takım elbisesi içinde Don Pedro Vidal gülümsüyordu.

"Işık vardı," dedi davet beklemeden içeri girerek.

Vidal aynı zamanda toplanma yeri olan oturma odasına iğrenerek baktı ve iç geçirdi.

"Benim odama gitsek daha iyi olur," dedim.

Önden yürüdüm. Komşularımın Marujita ve onun akrobatik hareketleri şerefine çıkardıkları coşkulu sesler duvarları delip geçiyordu.

"Ne kadar hareketli bir yer," dedi Vidal.

"Lütfen, başkanlık dairesine buyurun," diye onu odama davet ettim.

İçeri girip kapıyı kapadık. Vidal etrafa şöyle bir göz attıktan sonra odadaki tek iskemleye oturup, donuk gözlerle bana baktı. Mütevazı evim hakkında ne düşündüğünü tahmin etmek zor değildi.

"Nasıl buldunuz?"

"Çok güzel. Ben de buraya taşınmayı düşünüyorum."

Pedro Vidal, Villa Helius Köşkü'nde oturuyordu. Calle Abadesa Olzet ile Calle Panama caddelerinin kesiştiği yerdeki üç katlı, modern tarzda inşa edilmiş bu muazzam köşkün Pedralbes'e doğru yükselen büyük bir kulesi de vardı. Bu evi ona on yıl önce bir an evvel evlenip bir yuva kurmasını isteyen babası vermişti, ama Vidal, babasının bu isteğini erteleyip duruyordu. Hayat Don Pedro Vidal'e pek çok yetenek bahşetmişti; bunların başında, attığı her adımda babasını hayal kırıklığına uğratmak ve onu gücendirmek geliyordu. Benim gibi alt sınıftan tiplerle dostluk etmesi de babasının hoşuna giden bir şey değildi. Bir gün ofisten bazı belgeler götürmek için Vidal'in evine gittiğimde tesadüfen koridorda Vidal ailesinin reisiyle karşılaştım. Vidal'in babası beni görünce derhal gidip bir bardak soda almamı ve ceketindeki bir lekeyi silmem için bir bez getirmemi söyledi.

"Korkarım yanıldınız efendim. Ben uşak değilim..."

Bana gülerek baktı; bu bakış dünyadaki düzeni hiçbir kelimeye gerek bırakmadan açıklıyordu.

"Asıl yanılan sensin delikanlı. Farkında olsan da olmasan da sen bir uşaksın. Adın ne senin?"

"David Martín, efendim."

Baba Vidal adımı şöyle bir düşündü.

"Sana bir öğüt vereyim Martín. Bu evden hemen çıkıp git ve ait olduğun yere dön. Ne senin başın derde girsin ne de benim."

Bu konuşmadan Vidal'e hiç söz etmedim; hemen mutfağa gidip bir bardak sodayla bir bez aldım ve büyük adamın ceketindeki lekeyi silmek için on beş dakika uğraştım. Ailenin uzun bir gölgesi vardı ve her ne kadar Don Pedro bohem havalar takınmaktan hoşlansa da, bütün hayatı ailenin bir uzantısı gibiydi. Villa Helius, babasının köşkünden beş dakika uzaklıktaydı. Avenida Pearson'un üst kısımlarındaki bu muazzam, katedral benzeri yapı bütün Barselona'yı tepeden gören bir konumdaydı; şehri, tıpkı çöpe attığı oyuncaklarına bakan bir çocuk gibi görüyordu. Her gün, iki uşak ve bir aşçıdan oluşan bir heyet Vidal ailesinin kabul ettiği deyişle, büyük evden çıkıp Villa Helius'a gider, orada temizlik, ütü ve yemek yaparlar ve benim zengin hamimi günlük hayatın sevimsiz işlerinden uzak tutarlardı. Pedro Vidal, Manuel Sagnier adındaki şoförünün kullandığı Hispano-Suiza marka muhteşem otomobiliyle şehirde gezerdi; sanırım hayatında bir kez olsun tramvaya binmemişti. Saray alışkanlıkları ve görgüsü olan bu adamın o günlerin ucuz Barselona pansiyonlarının kederli cazibesini anlayabilmesi mümkün değildi.

"Düşüncenizi açıkça söyleyin Don Pedro."

"Burası bir zindana benziyor," diye baklayı ağzından çıkardı sonunda. "Burada nasıl yaşayabildiğini anlayamıyorum."

"Aldığım maaş ancak buna yetiyor."

"Kükürt ve sidik kokmayan bir yerde yaşaman için ne kadar gerekiyorsa verebilirim."

"Böyle bir şeyi aklımdan bile geçirmem."

Vidal iç çekti.

"Ölüm nedeni havasızlık ve gurur. Mezar taşına bunu yazarız."

Bir süre Vidal hiçbir şey söylemeden odanın içinde dolaşıp benim yoksul gardırobumu inceledi, iğrenerek pencereden dışarı baktı, sonra her bir şeyin kötü kalitesini kanıtlamak ister gibi duvardaki yeşilimsi boyaya parmağını sürdü ve tavandan sarkan çıplak ampule dokundu.

"Sizi hangi rüzgâr attı buraya Don Pedro? Pedralbes'in temiz havası fazla mı geldi?"

"Evden gelmiyorum. Gazetedeydim."

"Neden geldiniz?"

"Nerede yaşadığını merak etmiştim, hem sana bir şey getirdim."

Cebinden beyaz bir zarf çıkarıp bana uzattı.

"Bu zarf ofise bugün geldi."

Zarfı alıp inceledim. Üstünde kanatlı bir figür olan balmumuyla mühürlenmişti. Figür bir melekti. Bunun dışında görülebilen tek şey, kırmızı mürekkeple düzgün bir şekilde yazılmış adımdı.

"Bunu kim göndermiş?" diye sordum merakla.

Vidal omuz silkti.

"Bir hayranın. Belki de bir kadındır. Bilmiyorum. Açsana."

Zarfı özenle, yırtmadan açtım. İçinden aynı güzel elyazısıyla yazılmış bir mektup çıktı.

Sevgili dostum,

Bu mektubu size olan hayranlığımı ifade etmek ve bu sezon Sanayinin Sesi *sayfalarında* Barselona'nın Gizemleri*'yle kazandığınız başarıdan dolayı kutlamak için yazıyorum. Bir okur ve iyi edebiyatı seven biri olarak yetenek, gençlik ve gelecek vaat eden yeni bir ses keşfetmenin mutluluğu içindeyim. Bu nedenle, hikâyelerinizin bana sunduğu keyifli saatlere olan minnetimi göstermek için, sizi bu gece yarısı El Ensueño del Raval de hoşlanacağınıza inandığım bir görüşmeye davet etmek istiyorum. Lütfen geliniz.*

Sevgilerimle,

ANDREAS CORELLI

"İlginç," diye mırıldandı omzumun üstünden mektubu okumuş olan Vidal.

"İlginç demekle neyi kastediyorsunuz?" diye sordum. "Bu El Ensueño nasıl bir yerdir?"

Vidal platin tabakasından bir sigara çıkardı.

"Doña Carmen pansiyonunda sigara içilmesine izin vermiyor," diye uyardım onu.

Vidal yasaklanan bir şeyi yapmanın verdiği hazla sigarasını yaktı.

"Hayatında hiç kadın tanıdın mı David?"

"Elbette. Düzinelerce kadın tanıdım."

"Yani, İncil anlamında demek istiyorum."

"Kilise ayinlerindeki gibi mi?"

"Hayır, 'Âdem, Havva'yı tanıdı,' ayeti gibi."

"Haa..."

"Ee?"

İşin doğrusu, Vidal gibi birini etkileyecek bir aşk yaşamım olmadı. Benim o güne kadar yaşadığım romantik serüvenlerim çok yavandı ve hiçbir özgünlüğü yoktu. Kızlara çimdik atmak, bir köşede sıkıştırıp öpücük koparmak gibi şeyler Barselona'da yatak odası oyunları ustası olarak tanınan Pedro Vidal'e hiçbir şey ifade etmezdi.

"Bunun ne ilgisi var şimdi?" diye çıkıştım.

Vidal akıl hocam tavrını takınarak, nutuklarından birine başladı.

"Gençliğimde, en azından benim sınıfımdaki insanlar arasında bu işler için, bir profesyonelin yardımını almak normal sayılırdı. Senin yaşındayken babam beni, o zaman da düzenli müşterisi olduğu, şehrin en iyi yerlerinden biri olan El Ensueño'ya götürürdü. Sevgili Kont Güell'in, Ramblas yakınında inşa etmesi için Gaudi'ye ısrar ettiği o korkunç yere birkaç metre uzaklıktadır. Sakın bana bu adı hiç duymadığını söyleme."

"Kontun mu, genelevin adını mı?"

"Çok komik. El Ensueño seçkin müşterilere hizmet veren zarif bir yerdir. Ben, onun yıllar önce kapandığını sanıyordum, ama yanılmış olmalıyım. Edebiyatın tam tersine, bazı işler daima gelişmeye devam ediyor."

"Anlıyorum. Bu sizin fikriniz mi? Şaka mı?"

Vidal hayır anlamında başını iki yana salladı.

"O halde gazetedeki ahmaklardan birinin işi olmalı."

"Sözlerinde kesin bir düşmanlık seziyorum, ama hayatını gazetecilik gibi asil bir mesleğe adamış olanların, özellikle de alt kademedekilerin El Ensueño gibi bir yere gidecek paraları yoktur. Tabii, hatırladığım aynı yerse..."

Burun kıvırdım.

"Fark etmez, çünkü oraya gitmeye niyetim yok."

Vidal kaşlarını kaldırdı.

"Sakın bana benim gibi şüpheci biri olmadığını ve gerdeğe kalbin ve alt tarafın kullanılmamış olarak girmek istediğini söyleme. O tertemiz ruhunla gerçek aşkı bulacağın anı beklediğini, Kutsal Ruh'un kutsamasıyla tensel ve tinsel hazları onunla birlikte keşfedip dünyaya soyadını senden, gözlerini o azize kadından alacak bir yavru getirmek istediğini söyleme."

"Böyle bir şey söyleyecek değilim."

"Sevindim, çünkü böyle bir anın hiç gelmemesi mümkündür. Âşık olmayabilirsin, tek bir kişiye bütün hayatını verecek durumun olmaz veya bunu istemeyebilirsin ve benim gibi kırk beş yaşına gelip artık genç olmadığını, lir çalan aşk tanrılarının korosu eşliğinde evlenemeyeceğini anlarsın. Bu durumda öcünü alabileceğin tek yol şehvet dolu, dipdiri bir kadın vücudunun zevkini çıkarmaktır; bu zevk bütün iyi niyetlerden daha çabuk buhar olur, ama güzellik başta anılar sonda olmak üzere her şeyin çürüdüğü bu kokuşmuş dünyada, cennete en yakın olan şeydir."

Benden karşılık almayınca bir an sustu. Şehirdeki hiçbir operayı kaçırmayan Vidal, ünlü aryaların temposunu ve stilini kapmıştı. Bütün Puccini eserlerini Liceo aile locasında seyrederdi. Orada büyük bir hayranlıkla dinlediği müzikten esinlenerek bana, o gün de olduğu gibi, cafcaflı nutuklar çekerdi.

"Ne?" diye sordu Vidal.

"Son paragraf tanıdık geldi."

Onu suçüstü yakalamıştım. İç geçirip başını öne eğdi.

"*Liceo'da Cinayet*'ten alıntı," diye itiraf etti Vidal. "Miranda LaFleur' un, bir gece çarın casusu Svetlana İvanova'yla Colón Otel'de sevişerek, ona ihanet edip kalbini kıran hain markiyi vurduğu son sahneden."

"Tahmin etmiştim. Daha iyi bir seçim yapamazdınız. Bu sizin en başarılı romanınızdır Don Pedro."

Vidal bu övgüyü gülümseyerek karşılayıp, bir sigara daha yakmayı düşündü.

"Ama söylediklerimde gerçek payı olmadığı anlamına gelmez," dedi.

Vidal pencere kenarına oturdu, ama önce şık pantolonu kirlenmesin diye üstüne mendilini serdi. Aşağıda Calle Princesa Sokağı'nın köşesinde park etmiş Hispano-Suiza'yı gördüm. Şoför Manuel sanki Rodin'in bir heykelini siler gibi özenle krom aksamı parlatıyordu. Manuel, bana babamı hatırlatıyordu; aynı kuşağın insanlarıydılar, çok acı günler geçirmişler ve anıları sanki yüzlerine yazılmış gibiydi. Villa Helius'taki uşaklardan Manuel Sagnier'in uzun bir süre hapis yattığını duymuştum. Çıktıktan sonra kimse ona iş vermediği için, yıllarca güçlüklerle karşılaşmıştı. Bulabildiği tek iş limanda hamallık olmuştu, ama bunu yapabilmek için ne yaşı ne de sağlığı uygundu. Söylediklerine göre, bir gün Manuel kendi hayatını tehlikeye atarak, Vidal'i bir tramvayın altında kalmaktan kurtarmıştı. Minnet duygusu içindeki Pedro Vidal, ona iş teklif edip, karısı ve kızıyla Villa Helius'un üstünde, ağılların oradaki müştemilata taşınabileceğini söylemişti. Küçük Cristina, Vidal hanedanının yavruları için her gün eve gelen özel öğretmenlerden ders alabilecek, Manuel'in karısı da ailenin terzisi olarak çalışabilecekti. Vidal yakında Barselona'da piyasaya sürülecek olan ilk otomobillerden satın almayı düşünüyordu; Manuel'den otomobil kullanmasını öğrenmesini istedi. Vidal'in bir şoföre ihtiyacı olacaktı, çünkü o günlerde üst sınıf erkekler egzoz çıkaran bütün makinelerden uzak dururlardı. Tabii, Manuel bu öneriyi kabul etti. Yoksulluktan bu şekilde kurtulduktan sonra, Manuel Sagnier ve ailesi bütün benlikleriyle kendilerini düşkünlerin ebedi koruyucusu olan Vidal'e adamışlardı. Bu hikâye gerçek miydi yoksa Vidal'in yarattığı o hayırsever aristokrat görüntüsü etrafında örülen efsanelerden biri miydi, bilemiyordum.

"Yüzünde yine o çakalca ifade var, kafanda bir hinlik dolaşıyor olmalı," dedi Vidal. "Neler kuruyorsun?"

"Hiçbir şey. Sizin ne kadar iyi bir insan olduğunuzu düşünüyordum Don Pedro."

"Senin yaşındayken ve konumundayken kuşkuculuk işe yaramaz."

"Bu da her şeyi açıklıyor."

"Hadi bizim Manuel'e bir merhaba de. Hep seni sorar."

Pencereden baktım; bana her zaman bir beyefendiymişim gibi davranan şoför, beni görünce el salladı. Karşılık verdim. Yolcu koltuğunda kızı Cristina oturuyordu; benden birkaç yaş büyük olan, soluk tenli, dolgun dudaklı bu kız, Villa Helius'ta gördüğüm ilk günden beri soluğumu kesiyordu.

"Kıza öyle uzun uzun bakma, kıracaksın," dedi Vidal arkamdan.

Dönüp ona baktım. Yüzünde gönül ve vücudun diğer asil taraflarıyla ilgili konulara ayırdığı "sonuç her şeyden önemlidir" ifadesi vardı.

"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum."

"Çok doğru söyledin," dedi Vidal. "Ee, bu gece konusunda ne yapmayı düşünüyorsun?"

Mektubu bir kez daha okudum ve yine kararsız kaldım.

"Böyle yerlere sık sık gider misiniz Don Pedro?"

"On beşimden beri bir kadına para ödemiş değilim, zaten o zaman da parayı babam verirdi," dedi Vidal hiç böbürlenmeden. "Ama hediye gelen atın dişine bakılmaz."

"Bilemiyorum Don Pedro..."

"Tabii ki, biliyorsun."

Vidal omzumu sıvazlayıp kapıya doğru yürüdü.

"Gece yarısına yedi saat kaldı," dedi. "Biraz uyuyup güç toplasana."

Pencereden bakıp onun otomobile gidişini seyrettim. Manuel kapıyı açtı, Vidal de arka koltuğa yerleşti. Hispano-Suiza'nın pistonlarından çıkan senfoniyi işittim. O anda Cristina başını kaldırıp pencereme doğru baktı. Ona gülümsediğim anda kim olduğumu hatırlamadığını anladım. Bir süre sonra Cristina başını çevirdi, Vidal'in görkemli otomobili hızla kendi dünyasına doğru yola koyuldu.

3

O günlerde Calle Nou de la Rambla'nın sokak lambaları ve ışıklı panoları, Rambla semtinin gölgeleri arasında bir ışık koridoru oluşturuyordu. Her iki kaldırımda bütün gece hizmet veren kabareler, dans salonları ve iç içe geçmiş gibi görünen kötü şöhretli işyerleri vardı: Zührevi hastalıkları tedavide uzmanlaşmış kuruluşlar, prezervatif ve şırınga satıcıları hep bir aradaydı. Orta sınıftan erkeklerin yanı sıra limanda demirleyen gemilerin tayfaları burada birbirine karışır ve sadece o geceyi yaşayacaklarmışçasına para harcarlardı. Caddenin iki yanındaki daracık, puslu ara yollarda kalitesi her geçen gün daha da bozulan genelevler vardı.

El Ensueño bir binanın en üst katındaydı. Zemin katta bir müzik salonu vardı. Büyük afişlerde kollarının arasındaki yılanın çatallı dili dudaklarını öpüyormuş gibi görünen yarı çıplak bir kadın duruyordu.

Afişlerde koyu renk harflerle "Eva Montenegro ve Ölüm Tangosu" yazılıydı. "Sadece altı akşam için Gecenin Kraliçesi, başka gösteri olmayacaktır. Konuk sanatçı Mesmero en gizli sırlarınızı ortaya dökecek."

Ana kapının bitişiğinde dar bir kapı, bunun ardındaysa duvarları kırmızıya boyanmış uzun bir merdiven vardı. Merdiveni çıkıp büyük bir meşe kapının önünde durdum. Kapı tokmağı, mahrem yeri sadece bir yonca yaprağıyla örtülmüş bir su perisi şeklindeydi. Kapıyı birkaç kez tıklattıktan sonra, bitişik duvarı kaplayan aynadaki görüntüme bakmamaya çalışarak bekledim. Tam, en iyisi buradan tüymek, diye düşünürken bembeyaz saçları tepesinde toplanmış orta yaşlı bir kadın kapıyı açıp bana gülümsedi.

"Siz Sinyor David Martin olmalısınız?"

O güne kadar kimse bana "sinyor" demediği için bu resmi ifade beni şaşırttı.

"Evet, benim."

"Lütfen, beni takip edin."

Kısa bir koridorda ilerleyip daire şeklinde, duvarları kırmızı kadifeyle kaplı, loş ışıklı büyük bir odaya geldik. Tavan kristal kaplı bir kubbe biçimindeydi ve cam bir avize tavandan sarkıyordu. Avizenin altındaki maun masada bir opera aryasının çaldığı kocaman bir gramofon vardı.

"İçecek bir şey ister misiniz efendim?"

"Bir bardak su lütfen, teşekkür ederim."

Beyaz saçlı kadın gözlerini hiç kırpmadan gülümseyip, "Belki sayın beyefendi bir kadeh şampanya tercih eder," dedi.

Damak zevkim farklı tatlardaki içme suyunun ötesine geçmediği için, omuz silkmekle yetindim.

"Siz seçin."

Kadın gülümsemesini bozmadan başını sallayıp odanın içine serpiştirilmiş heybetli koltukları işaret etti.

"İsterseniz oturun efendim. Chloé birazdan yanınızda olacak."

Birden boğulacak gibi oldum.

"Chloé mi?"

Benim hayretimi görmezlikten gelen beyaz saçlı kadın bir kapının ardında kaybolup beni heyecanımla ve telaffuz edilemeyecek arzularımla baş başa bıraktı. Her yanımı saran titremeyi bastırmak için odanın içinde dolaştım. Hafif müzik sesi ve şakaklarımda hissettiğim nabzım dışında sessizlik hâkimdi. Oda, her birinin yan tarafında mavi perdelerle örtülü çıkışlar olan altı koridora açılıyor, her biri kapalı beyaz bir kapıyla son buluyordu. Prensler ve darbe yapmış generaller için yapılan o kocaman koltuklardan birine oturdum. Bir süre sonra beyaz saçlı kadın gümüş bir tepsi içinde bir kadeh şampanyayla geri geldi. Kadehi aldığım anda kadın yine aynı kapıdan çıkıp kayboldu. Şampanyadan bir yudum alıp gömlek yaka-

mı gevşettim. Artık bütün bu olanların, Vidal tarafından benimle alay etmek için düzenlenmiş bir şaka olduğunu düşünmeye başlamıştım. O anda koridorlardan birinden bana doğru gelen birini fark ettim. Küçük bir kıza benziyordu. Başı öne eğik yürüdüğü için gözlerini göremiyordum. Ayağa kalktım.

Kız saygıyla selam verdikten sonra onu takip etmemi istedi. Ancak o zaman ellerinden birinin takma olduğunu fark ettim. Kız, beni koridorun sonuna götürüp, boynunda asılı anahtarla kapıyı açtı ve içeri buyur etti. Oda neredeyse tamamen karanlıktı. Gözlerimi zorlayarak birkaç adım attım. Kapının kapandığını işitip arkaya döndüğümde kız kaybolmuştu. Ardından kapının arkamdan kilitlendiğini duydum. Bir dakika kadar hiç kıpırdamadan bekledim. Gözlerim nihayet karanlığa alışınca, odanın içini incelemeye başladım. Duvarlar yerden tavana kadar uzanan siyah bir kumaşla örtülmüştü. Bir yanında bazı tuhaf düzenekler gördüm, bunlar ürkütücü müydü yoksa tahrik edici miydi, karar veremedim. Büyük yuvarlak bir yatağın örümcek ağına benzeyen bir başucu tahtası vardı. Kenarlarındaki şamdanlarda yanan iki siyah mum odaya kiliselere özgü bir koku yayıyordu. Yatağın bir yanında kafes şeklinde bir perde vardı. Ürperdim. Burası *Barselona'nın Gizemleri*'ndeki kahramanım Chloé için yarattığım kurgu yatak odasının aynısıydı. Kapıyı zorlayarak açmayı düşünürken odada yalnız olmadığımı fark ettim. Donup kaldım. Perdenin gerisinde bir siluet görebiliyordum. Parlayan gözler beni izliyor, siyah ojeli beyaz parmaklar kafesin deliklerinden dışarı sarkıyordu.

"Chloé?" diye fısıldadım.

Evet, oydu. Benim Chloé'm. Hikâyelerimle hayat bulan *femme fatale*, canlı olarak karşımdaydı. Gördüğüm en soluk tenli kadındı, kısa saçları yüzünü bir çerçeve içine almıştı. Dudakları taze kan rengindeydi, yeşil gözleriyse bir gölgeyle çevrilmişti. Kedi gibi hareket ederken balık pulları gibi parlayan bir korse içindeki vücudu sanki sudan oluşuyormuşçasına, yerçekimine meydan okuyordu. Narin, uzun boynunda ucunda ters asıl-

mış bir haçın bulunduğu kırmızı bir kadife kurdele vardı. Soluğum kesilmiş bir halde bana yaklaşmasını seyrederken gözlerim şehvetli bacaklarına yapışıp kalmıştı. İpek çorapları benim bir yıllık kazancımdan daha pahalı olmalıydı. Uçları hançer gibi sivri iskarpinleri, ipek kurdeleyle bileklerine bağlanmıştı. Hayatımda hiç bu kadar güzel ya da bu kadar ürkütücü bir şey görmemiştim.

Bu yaratık beni yatağa sürüklerken hiç direnmedim, sonra da sırtüstü devrildim. Mum ışığı vücudunun hatlarını sarıyordu. Yüzüm ve dudaklarım onun çıplak karnında geziniyordu, ne yaptığımı hiç düşünmeden göbek deliğinin alt kısımlarını yaladım ve yanağımla tenini okşadım. O anda kim olduğumu ya da nerede olduğumu unutmuştum. Chloé önümde diz çöküp sağ elimi tuttu. Tek tek parmaklarımı yaladıktan sonra gözlerini gözlerime dikip elbiselerimi çıkarmaya başladı. Ben yardım etmeye kalkışınca, gülümseyerek ellerimi itti.

"Şişşş."

Bu işi bitirdikten sonra yüzüme doğru eğilip dudaklarımı yaladı.

"Şimdi sen yap. Beni soy. Ağır ağır. Çok yavaş."

İşte o anda hastalıklı, çok talihsiz çocukluğumu sırf bu anı yaşayabilmek için atlatabildiğimi anladım. Sanki tenindeki yaprakları ayırır gibi, onu yavaşça soydum. Üstünde sadece boynunu saran kadife kurdeleyle siyah ipek çorapları kalmıştı, böyle bir sahnenin anısı bile benim gibi sefil birine yüz yıl yeterdi.

"Bana dokun," diye fısıldadı kulağıma. "Benimle oyna."

Onu okşayarak, sanki ömür boyu aklıma kazımak istercesine, vücudunun her noktasını öptüm. Chloé'nin acelesi yoktu, dudaklarımın ve ellerimin temasına hafif inlemelerle karşılık verip beni yönlendiriyordu. Sonra beni sırtüstü yatırıp bedenini bedenime dayadı; her bir gözeneğimin alev alev yandığını hissediyordum. Ellerimi sırtında gezdirdim. Gözleri yüzümün birkaç santimetre ötesinde, beni seyrediyordu. Bir şey söylemek ihtiyacı hissettim.

"Benim adım...

"Şişşş."

Başka bir salaklık yapmama fırsat kalmadan Chloé dudaklarını dudaklarıma bastırdı ve bir saat boyunca beni bu dünyadan başka yerlere götürdü. Acemiliğimin farkındaydı, ama bunu fark etmemiş gibi davranıp, her hareketimi önceden tahmin ediyor, hiç aceleye getirmeden ve hiçbir çekingenlik göstermeden ellerimi vücudunun doğru yerlerine yönlendiriyordu. Gözlerinde en küçük bir can sıkıntısı ifadesi yoktu. Kendi istediği yerlere dokunmamı sağlayarak, sınırsız bir sabır ve şefkatle bana oraya nasıl gelmiş olduğumu unutturdu. O gece, o kısacık bir saat içinde vücudunun her bir noktasını öğrendim. Sonra, artık soluğum neredeyse tükenmiş bir haldeyken, Chloé başımı göğsüne dayamama izin verdi ve uzun bir süre, sessizlik içinde saçlarımı okşadı. Onun kollarında, elim bacakları arasında uyuyakaldım.

Uyandığımda oda hâlâ karanlıktı ve Chloé gitmişti. Artık ellerimde onun tenini hissedemiyordum. Bunun yerine avucumda, tıpkı bana gelen davetiye gibi beyaz parşömen bir kartvizit vardı. Melek amblemi altındaki yazı şöyleydi:

ANDREAS CORELLI
Editör
Éditions de la Lumière
Boulevard St.-Germain, 69. Paris

Arkasında elle yazılmış bir not vardı:

Sevgili David, hayat büyük beklentilerle doludur. Sen kendininkini gerçekleştirmeye hazır olduğun zaman beni ara. Seni bekliyor olacağım.

Dostun ve okurun,
ANDREAS CORELLI

* * *

Yerden elbiselerimi toplayıp giyindim. Kapı artık kilitli değildi. Koridoru geçip oturma odasına geldiğimde, gramofondaki müzik de kesilmişti. Beni karşılayan beyaz saçlı kadın da diğer kız da ortalıkta yoktu. Büyük bir sessizlik hâkimdi. Çıkış kapısına doğru yürürken arkamdan ışıkların kapatıldığını, odaların ve koridorların karardığını hissettim. Merdivenleri gönülsüzce inip tekrar dünyaya döndüm. Caddeye çıkınca gece kalabalığını ve şamatayı arkamda bırakıp Ramblas'a doğru yürüdüm. Limandan yükselen sis ve Orient Otel'in büyük pencerelerinden yayılan ışık, kirli sarı bir duman halinde yoldan geçenleri görünmez kılıyordu. Chloé'nin parfüm kokusu aklımdan çıkarken, acaba Vidal'in şoförünün kızı Cristina Sagnier'in dudakları da aynı tadı verir mi, diye düşünmeye başlamıştım.

4

El Ensueño'yu ziyaretimden üç gün sonra Chloé'nin teni hâlâ aklımdan çıkmamıştı. Kimseye –özellikle de Vidal'e– tek bir şey söylemeden biriktirdiğim bütün parayı alıp, bu paranın onun kolları arasında hiç değilse bir dakika kalabilmeme yeteceğini umarak oraya dönmeye karar verdim. El Ensueño'ya çıkan, duvarları kırmızı merdivenlere vardığımda, saat gece yarısını geçiyordu. Merdivende ışık yanmadığı için basamakları dikkatle çıkıp kabarelerin, barların, müzik salonlarının gürültüsünü geride bıraktım. Bu sırada yolumu aydınlatan tek şey ana kapıdan gelen titrek ışıktı. Kapıyı tıklatmak için elimi metal tokmağa götürdüğüm anda, kapı kendiliğinden açılıverdi; kilitli değildi. Yavaşça itip içeri girince yüzümü ölümcül bir sessizlik okşadı; önümde mavimsi bir karanlık uzanmaktaydı. Şaşkınlık içinde birkaç adım ilerledim. Dışarıdan ara sıra gelen ışıklar, çıplak duvarları ve kırık parkeleri ortaya çıkarıyordu. Kadifeyle ve lüks mobilyalarla döşendiğini hatırladığım odaya geldim. Boştu. Caddeden gelen ışık, zemini kaplayan tozları aydınlatıyordu. Toz tabakasında ayak izlerimi bırakarak yürümeye devam ettim. Gramofon, koltuklar ve duvardaki tablolardan eser yoktu. Tavan sanki patlamış gibiydi ve kararmış kirişler görünüyordu. Duvarlardaki badana şeritler halinde soyulmuştu. Chloe'yle karşılaştığım odaya giden karanlık koridoru geçip, artık beyaz olmayan kapıya vardım. Kapının kolu olması gereken yerde, sanki oradan sökülmüş gibi sadece bir delik vardı. Açıp içeri girdim.

Chloe'nin yatak odası gölgeler içinde bir hücreydi. Duvarlar kömür gibi kararmış, tavanın büyük bir bölümü çökmüştü. Başımı kaldırınca, gökteki karabulutları gördüm; ay ışığı bir zamanlar yatak olan metal karyola iskeletini aydınlatıyordu. İşte o anda arkamda ayak sesi duydum ve yalnız olmadığımı anlayarak, hemen sesin geldiği yöne döndüm. Koridor girişinde bir erkek silueti gördüm. Yüzünü seçemedim ama beni izlediğinden emindim. Adam birkaç saniye ses çıkarmadan bekledi, benim ona doğru bir adım atmamla birlikte gölgelerin arasında kayboldu. Oturma odasına geldiğimde kimse yoktu. Caddenin karşısından gelen ışık odanın zeminini bir anlığına aydınlatınca, duvarın kenarında toplanmış küçük bir moloz yığını gördüm. Ateşten kavrulmuş bu kalıntılara bakmak için diz çöktüm. Yığından dışarı uzanmış bir şey vardı. Parmaklar. Üstündeki külleri elimle süpürünce ortaya bir el çıktı. Tutup çektiğim anda bunun bilekten kesilmiş olduğunu anladım. Bu, o kızın takma eliydi; ben tahta sanmıştım, oysa porselendi. Eli yere bırakıp odadan çıktım.

O yabancı benim hayal gücümün ürünü olabilir mi, diye düşünüyordum, çünkü tozların üstünde hiç ayak izi yoktu. Aşağıya inip binanın girişinde durdum ve kafam iyice karışmış bir halde kaldırımdan yükselen ilk kat pencerelerini inceledim. Yanımdan gülerek geçen insanların beni fark ettikleri yoktu. Kalabalığın içinde siluetini tanıdığım adamı bulmaya çalıştım. Bir süre sonra caddenin karşısına geçip tıklım tıklım dolu bir kafeye girdim. İte kaka tezgâhta kendime bir yer açtıktan sonra garsona işaret ettim.

"Ne içersiniz?"

Ağzım zımpara kâğıdı gibi kupkuruydu.

"Bir bira," dedim o anda aklıma geldiği için.

Garson birayı servis ederken öne eğildim.

"Pardon, acaba karşıdaki El Ensueño kapandı mı acaba?"

Garson bardağı tezgâhın üstüne koyduktan sonra bana budalaymışım gibi baktı.

"On beş yıl önce kapandı," dedi.

"Emin misiniz?"

"Elbette eminim. Yangından sonra bir daha açılmadı. Başka bir şey ister misiniz?"

"Hayır."

"Borcunuz dört céntimos."(*)

İçkimin parasını ödedikten sonra, bardağa elimi bile sürmeden oradan ayrıldım.

Ertesi sabah gazeteye her zamankinden erken gelip doğruca bodrum kattaki arşivlere indim. Arşiv görevlisi Matias'ın yardımı ve garsondan öğrendiklerime dayanarak, on beş yıl önceki *Sanayinin Sesi*'nin ön sayfalarına bakmaya başladım. Kırk dakika sonra haber yazısını buldum. Kısa geçilmişti. Yangın 1903'ün Corpus Cristi Günü sabahın erken saatlerinde çıkmıştı. Alevler içinde kapana kısılan altı kişi ölmüştü: bir müşteri, sermaye kızlardan dördü ve getir götür işlerini yapan küçük bir çocuk. Polis ve itfaiye görevlileri yangının bozuk bir gaz lambasından çıktığına inanıyorlardı, yakındaki kilise konseyi bunu ilahi temizlik olarak görüyordu.

Pansiyonuma döndükten sonra yatağa uzanıp uyumaya çalıştım, ama boşunaydı. Cebimden tuhaf velinimetimin kartvizitini çıkardım ve karanlıkta arkasında yazılı kelimeleri bir daha okudum. "*Büyük Beklentiler.*"

(*) Kuruş.

5

Benim dünyamda –küçük veya büyük– beklentilerin gerçekleşmesi ender görülen bir şeydir. Birkaç ay öncesine kadar her gece yatağıma uzandığımda, gerçekleşmesini arzuladığım tek şey Vidal'in şoförünün kızı Cristina'yla konuşacak cesareti bulmak ve yine ofise dönebilmem için bir an önce sabahın olmasıydı. Artık bu hayalim solmaya başlamıştı. Belki edebiyat çalışmalarım büyük bir başarısızlığa uğrarsa, meslektaşlarımın eski sevgisini kazanabilirim, diye düşünüyordum. Belki okurların ikinci paragrafa kadar bile dayanamayacakları kadar sıradan ve iğrenç bir şey yazarsam, gençlik günahlarım bağışlanabilirdi. Belki de bu, kendimi tekrar yuvamda hissedebilmem için çok yüksek bir bedel olmazdı. Kim bilir, belki.

Yıllar önce *Sanayinin Sesi*'ne babamla birlikte gelmiştim. Babam Filipinler'deki savaştan döndüğünde, onu adam yerine koymayan bir şehirle, onu çoktan unutmuş karısını bulmuştu. İki yıl sonra karısı onu tamamen terk ederek, kırık bir kalp ve başından beri hiç istememiş olduğu oğluyla baş başa bıraktı. Babam bir çocukla ne yapacağını bilmiyordu. Adını bile yazıp okuyamazken, kalıcı bir iş bulması da mümkün değildi. Savaş sırasında öğrendiği tek şey, savaştıkça saçma ve tiksindirici bulduğu büyük ve anlamsız davalar uğruna kendisi öldürülmeden önce başka adamları nasıl öldüreceği olmuştu.

Savaşa gitmeden önceki haline göre yirmi yaş daha ihtiyarlamış gibi dönen babam, Pueblo Nuevo ve Sant Martí semtlerindeki çeşitli fabrikalarda iş aradı. Bulduğu işlerde en fazla birkaç gün kalabiliyordu; er geç onun öfkeli gözlerle eve döndüğünü görürdüm. Bir süre sonra, daha iyisini bulamadığı için *Sanayinin Sesi*'nde gece bekçisi olarak çalışmaya başladı. Ücret azdı, ama aylar geçtikçe, savaştan döndüğünden beri babam ilk kez uyum sağlamış gibi görünüyordu. Ancak bu durum uzun sürmedi. Ülkesine bedensel ve ruhsal sakatlıklarla döndüklerinde, onları vatan ve Tanrı adına ölmeye göndermiş insanların şimdi suratlarına tükürdüklerini gören eski silah arkadaşları babamı pek de kavrayamadığı karanlık işlere karıştırdılar.

Babam sık sık birkaç günlüğüne ortadan kayboluyordu. Döndüğünde ise elbiseleri barut kokuyor, cepleri para dolu oluyordu. Odasına çekilip, benim fark etmediğimi sanarak bulduğu her neyse, onu kendine enjekte ediyordu. Önceleri kapısını kapamazdı, ama bir gün onu gözetlerken yakalayınca öyle sert bir tokat attı ki, dudağım patladı. Sonra beni kollarının arasına alıp o kadar sıkı sarıldı ki gücü tükendi; ardından kolunda enjektörle sırtüstü yere serildi. İğneyi kolundan çıkarıp onu yatağa yatırdım ve üstünü örttüm. Bu olaydan sonra kapısını hep kilitledi.

Yeni oditoryum Palau de la Música'nın inşaat alanına bakan bir binanın çatı katında yaşıyorduk. Soğuk ve daracık bir yerdi, içerisi sanki hiç duvar yokmuş gibi rüzgârlı ve nemliydi. Ben küçük balkonda oturup ayaklarımı aşağıya sallandırır, yoldan geçen insanları ve sokağın iki yanında sayıları giderek artan heykelleri ve sütunları seyrederdim. Bazı zamanlar binaya parmaklarımın ucuyla dokunabilecekmişim gibi gelirken, çoğu zaman bunlar bana ay kadar uzak görünürdü. Sıska ve hastalıklı bir çocuktum, sık sık beni ölümün eşiğine kadar getirip son dakikada yakamı bırakarak daha büyük kurbanlar arayan ateşli hastalıklara yakalanırdım. Hastalandığım zamanlarda babamın sabrı taşar, ikinci gecesini de uykusuz geçirdikten sonra beni komşulardan birine emanet edip ortadan kaybolurdu. Zamanla, döndüğünde beni ölmüş bulmayı umduğuna inandım. Böylece hiçbir işe yaramayan hastalıklı bir çocuğun yükünden kurtulmuş olacaktı.

Pek çok kez bunu ben de ummadım değil, ama babam her döndüğünde beni canlı, sağlıklı ve boyum biraz daha uzamış bulurdu. Tabiat Ana boş durmuyordu; beni zengin deposundan çıkardığı nice mikropla ve hastalıkla cezalandırıyordu, ama bir türlü sonuca varamamıştı. Bütün bu kötü koşullara rağmen penisilin öncesi çocukluğumda hayatta kalmayı başarmıştım. O günlerde ölüm henüz belirsiz bir şey değildi; daha günah işlemeye bile fırsat bulamamış ruhları yutarken her yerde görünebilir, kokusu duyulabilirdi.

Daha o günlerde bile tek dostum kâğıt ve mürekkepti. Okulda okuma yazmayı diğer çocuklardan çok daha önce öğrenmiştim. Sınıf arkadaşlarım hiç anlam veremedikleri sayfalarda mürekkepli şekiller görürken ben ışığı, sokakları ve insanları görüyordum. Kelimeler ve onların gizli bilimi beni büyülüyordu ve içlerinde bana sınırsız bir dünyanın kapısını açacak, beni o evden, o sokaklardan ve sıkıntılı günlerden kurtaracak bir anahtar görüyordum. Babam evde kitap görmek istemezdi. Onun sökemediği harflerden başka bir şey daha vardı sanki. On yaşıma basar basmaz beni çalıştıracağını söylerdi; işe yaramaz, beş para etmez biri olmak istemiyorsam saçma sapan fikirleri kafamdan atmalıydım. Kitaplarımı şiltenin altında gizler, okumak için onun evden çıkmasını veya uyumasını beklerdim. Bir gece beni okurken yakaladı ve öfkeden köpürdü. Kitabı elimden aldığı gibi pencereden dışarı fırlattı.

"Bir daha bu saçmalıkları okuyarak elektrik harcarsan, seni pişman ederim."

Babam cimri bir adam değildi, çektiğimiz para sıkıntısına rağmen diğer çocuklar gibi kendime sevdiğim bir şey alabilmem için üç beş kuruş verirdi. Bu parayı şekerleme, ay çekirdeği veya çikolata gibi şeylere harcadığımı sanıyordu, ama ben verdiği her kuruşu yatağımın altındaki kahve kutusunda biriktirir, dört beş real olduğu zaman koşup kendime bir kitap alırdım.

Koca şehirde en sevdiğim yer, Calle Santa Ana'daki Sempere ve Oğulları Kitabevi'ydi. Eski kâğıt ve toz kokan bu dükkân, benim sığınağım ve kutsal mabedimdi. Kitabevinin sahibi, benim bir iskemleye oturup istedi-

ğim kitabı okumama izin verirdi. Benden hiç para almazdı, ama çıkarken, onun bakmadığı bir anda, biriktirebildiğim birkaç kuruşu tezgâhın üstüne bırakırdım. Çok fazla değildi, o parayla en fazla broşür satın alınabilirdi. Oradan gitme zamanım gelince yüreğim sıkışır, ayaklarımı sürüyerek çıkardım. Elimde olsa, ömrümün sonuna kadar orada kalabilirdim.

Noel günü Sempere, bana hayatımda aldığım en güzel hediyeyi verdi. Bu eski ve çok okunmaktan yıpranmış bir kitaptı.

"*Büyük Umutlar*, Charles Dickens," diye okudum kapağını.

Sempere'nin arada bir dükkâna uğrayan birkaç yazarı tanıdığının farkındaydım; bu kitabı nasıl özenle çıkardığını görünce Bay Dickens'ın da onlardan biri olduğunu sandım.

"Arkadaşınız mı olur?"

"Hayat boyu arkadaşımdır. Bundan böyle senin de arkadaşın olacak."

O öğleden sonra yeni arkadaşımı eve götürüp babam görmesin diye elbiselerimin altına sakladım. O kış çoğu zaman hava kapalı ve yağmurluydu. Kısmen elimde başka bir şey olmadığı için, kısmen de dünyada bundan daha iyi bir kitap olamayacağını düşündüğümden, *Büyük Umutlar*'ı dokuz kere okudum; Bay Dickens bunu sadece benim için yazmış olmalıydı. Çok geçmeden hayatta Bay Dickens'ın yapmış olduklarını öğrenmekten başka bir şey yapmak istemediğime karar verdim.

Bir sabah babamın beni sarsmasıyla uyandım. İşten erken dönmüştü; gözleri kan çanağı gibiydi ve nefesi alkol kokuyordu. Elini uzatıp tavandan sarkan çıplak ampule götürünce, dehşet içinde büzüldüm.

"Ampul sıcak."

Gözlerini bana dikip ampulü çıkardı ve duvara çarptı. Tuzla buz olan ampulün parçaları yüzüme sıçradı, ama bunları elimle süpürmeye cesaret edemiyordum.

"Nerede?" diye sordu babam sakin bir sesle.

Titreyerek başımı iki yana salladım.

"Nerede o lanet olası kitap?"

Bir kez daha başımı iki yana salladım. Yarı karanlıkta gelen darbeyi doğru dürüst görememiştim. Gözlerim kararadı ve yataktan düştüğümü

hissettim; ağzım kanıyor ve dudaklarım yanıyordu. Başımı kaldırdığımda yerde gördüğüm şeylerin birkaç kırık diş olduğunu sandım. Babam beni boynumdan tutup ayağa kaldırdı.

"Nerede?"

"Lütfen baba..."

Beni hızla duvara fırlattı; kafamı çarpınca dengemi kaybedip boş bir çuval gibi yere yığıldım. Köşeye kadar süründükten sonra orada bir top gibi kıvrılıp, babamın gardırobumu açmasını, sahip olduğum birkaç elbiseyi çıkarıp yere fırlatmasını seyrettim. Çekmecelere ve sandıklara da baktıktan sonra yorulup tekrar yanıma geldi. Gözlerimi kapatıp vücudumu duvara yasladım ve gelecek darbeyi bekledim, ama o darbe gelmedi. Gözlerimi açtığımda babam yatağa oturmuş, utancından ağlıyor, güçlükle nefes alıyordu. Ona baktığımı görünce, hızla merdivenlere koştu. Sabah sessizliğinde sadece ayak seslerinin yankısı duyuluyordu. Epeyce uzaklaşmış olduğuna karar verince, yatağa kadar sürünüp, şiltenin altına gizlediğim kitabımı çıkardım. Hemen giyindim, kitap kolumun altında evden dışarı çıktım.

Kitabevinin kapısına vardığımda, Calle Santa Ana Sokağı'na sis çökmeye başlamıştı. Kitabevinin sahibi ve oğlu binanın birinci katında yaşıyorlardı. Sabahın altısının birini ziyaret etmek için iyi bir zaman olmadığını biliyordum, ama o anda düşünebildiğim tek şey kitabı kurtarmaktı, çünkü babam o öfkeyle eve döndüğünde bunu bulursa yok ederdi. Zili çalıp bekledim. İki defa daha çaldıktan sonra balkon kapısının açıldığını işittim, üzerinde geceliği ve terlikleriyle yaşlı Sempere'nin şaşkınlık içinde bana baktığını gördüm. Bir dakika içinde aşağıya inip ön kapıyı açtı. Yüzümü gördüğünde birden bütün öfkesi sönüverdi. Önümde dizlerinin üstüne çöküp beni kollarımdan tuttu.

"Yüce Tanrım! İyi misin? Kim yaptı bunu sana?"

"Hiç kimse. Düştüm."

Kitabı uzattım.

"Bunu geri vermek için geldim, çünkü ona bir şey olmasını istemiyorum..."

Sempere yüzüme baktı, ama bir şey söylemedi. On iki yaşında ve çok utangaç olduğu için sesini bile pek duymamış olduğum oğlu da gürültüyü duyup aşağıya inmişti. Yüzümdeki kanı görünce, babasına korku dolu gözlerle baktı.

"Doktor Campos'u çağır."

Oğlan başını sallayıp hemen telefona koştu. Onun konuşmasını işitince, nihayet dilsiz olmadığını anladım. İkisi birlikte beni yemek odasında bir koltuğa oturttular ve doktor gelene kadar yüzümdeki kanları temizlediler.

"Sana bunu kimin yaptığını söylemeyecek misin?"

Hiç ses çıkarmadım. Sempere, benim nerede yaşadığımı bilmiyordu; ona herhangi bir şey söylemeye de niyetim yoktu.

"Baban mı yaptı?"

Başımı çevirdim."

"Hayır. Düştüm."

Yakınlarda oturan Doktor Campos beş dakika sonra geldi. Hiç canımı yakmadan berelerimi ve kesilen yerlerimi muayene etti. Öfkeli olduğu her halinden belli oluyordu, ama hiç yorum yapmadı.

"Kırık yok, ama berelerin birkaç gün daha canını yakacak. O iki dişinin de çekilmesi gerek. Artık ikisi de işe yaramaz ve enfeksiyon kapma tehlikesi var."

Doktor gittikten sonra Sempere, bana bir bardak sıcak kakao ikram etti ve gülümseyerek seyretti.

"Bütün bunlar *Büyük Umutlar*'ı kurtarmak içindi, öyle mi?"

Omuz silktim. Baba oğul bilmiş gözlerle gülümseyerek birbirlerine baktılar.

"Bir daha bir kitabı kurtarmak istersen, bu işi doğru yap. Hayatını tehlikeye atma. Bana haber ver, seni kitapların ölmediği, kimsenin onları yok edemediği gizli bir yere götüreyim."

Merak içinde ikisine de baktım.

"Nasıl bir yermiş orası?"

Sempere, bana göz kırpıp, Alexandre Dumas'nın romantik romanlarından kapma ve yazarın aile özelliği olduğu söylenen gizemli bir gülümsemeyle baktı.

"Her şey sırası geldiğinde dostum. Her şey sırası geldiğinde."

Babam bütün bir haftayı vicdan azabı içinde, başı önünde geçirdi. Yeni bir ampul aldı, hatta bunu yakabileceğimi bile söyledi, ama çok uzun süreli olmamalıydı, çünkü elektrik çok pahalıydı. Bense ateşle oynamamayı yeğliyordum. O cumartesi günü bana bir kitap satın almaya çalıştı ve Calle de la Palla'da, Eski Roma harabelerinin karşısındaki bir kitabevine gitti. Hayatında ilk ve son defa bir kitabevine giriyordu, ama okuma bilmediği için raflardaki kitapların sırtında yazılanları anlayamadı ve eli boş döndü. Sonra bana biraz para verdi; her zamankinden fazlaydı. Ne istersem alabileceğimi söyledi. Uzun zamandan beri ona söylemek istediğim ama fırsat bulamadığım bir konuyu açmak için o anın uygun olduğunu düşündüm.

"Öğretmenim Doña Mariana bir gün okula gelip onunla görüşmeni rica ediyor," dedim sıradan bir şey söyler gibi.

"Ne hakkında görüşecekmiş? Ne yaptın?"

"Hiçbir şey baba. Doña Mariana eğitimimin geleceği hakkında seninle konuşmak istiyor. Beni yetenekli buluyor ve Escolapios gibi bir okula girmem için burs kazanmama yardımcı olabileceğini söylüyor..."

"O kadın kendini ne sanıyor da kafanı bu saçmalıklarla doldurup seni zengin çocuklarının okuluna sokacağını söylüyor? Oradakilerin nasıl olduğu hakkında hiç fikrin var mı? Senin nereden geldiğini öğrendikleri zaman, sana ne gözle bakacaklarını ve nasıl davranacaklarını biliyor musun?"

Başımı eğdim.

"Doña Mariana sadece yardımcı olmaya çalışıyor baba. Başka bir niyeti yok. Lütfen kızma. Ona gelmenin mümkün olmadığını söylerim, konu kapanır."

Babam, bana yine öfkeli gözlerle baktı, ama sonra öfkesini kontrol edip, tekrar konuşmaya başlamadan önce gözlerini yumup birkaç kez derin nefes aldı.

"Düzlüğe çıkacağız, tamam mı? Sen ve ben. O orospu çocuklarının bağışları olmadan. Başımız dik, kimseye eğilmeden."

"Evet baba."

Babam elini omzuma koydu. Bana, çok kısa ve bir daha tekrarı olmayacak bir an için, birbirimizden çok farklı olmamıza, benim kitapları sevip onunsa okuma yazma bilmemesine, annemin ikimizi de yüzüstü bırakmasına rağmen sanki benimle gurur duyuyormuş gibi baktı. O anda babamın dünyanın en iyi insanı olduğunu düşündüm; hayat ona bir kerecik olsun fırsat tanısaydı herkes bunun farkına varabilirdi.

"Hayatta yaptığın her kötü şeyin karşılığı gelip seni bulur David. Ben de oldukça kötü şeyler yaptım. Hem de çok fazla. Ama bedelini de ödedim. Artık şansımız dönecek. Göreceksin."

Doña Mariana çok zeki bir kadındı ve neler olduğunu tahmin edebiliyordu, ama onun bütün ısrarına rağmen eğitim konusunu babama bir daha açmadım. Öğretmenim bu işten ümidini kesince bana her gün dersler bittikten sonra bir saatini ayıracağını, bu süre içinde benimle kitaplar, tarih ve babamı korkutan bütün konular hakkında konuşacağını söyledi.

"Bu ikimizin sırrı olacak," dedi öğretmenim.

Babamın, başkaları onu cahil sanacak diye utandığını anlamaya başlamıştım. Bu utanç ona savaştan kalmıştı; tüm savaşlar gibi bu da Tanrı ve ülke adına yapılan ama zaten zengin ve güçlü olan bir avuç insanı daha zengin ve güçlü kılmak için yapılan savaşlardan biriydi. O sıralar arada bir, babamın gece vardiyasında ona eşlik ediyordum. Calle Trafalgar'da bindiğimiz tramvay bizi Pueblo Nuevo Mezarlığı'nın giriş kapısında bırakırdı. Onun küçük kabininde oturup eski gazeteleri karıştırır, zor bir iş de olsa onunla sohbet etmeye çalışırdım. Artık babam hiç konuşmaz olmuş, ne sömürgelerdeki savaşlardan ne de kendisini terk eden kadından bahseder olmuştu. Bir keresinde annemin neden bizi terk ettiğini sordum. Be-

nim yüzümden olduğunu düşünmeye başlamıştım; ya yaptığım bir şeyden ya da sırf doğduğum için...

"Annen, ben daha cepheye gitmeden önce beni terk etmişti. Benim ahmaklığım; döndüğüm güne kadar bunu fark etmemiştim. Hayat böyledir David. Er geç her şey ve herkes seni terk eder."

"Ben hiçbir zaman seni terk etmeyeceğim baba."

O an onun ağlamak üzere olduğunu sandım ve yüzünü görmemek için ona sarıldım.

Ertesi gün babam hiçbir açıklama yapmadan beni Calle del Carmen'de kumaş satan El Indio adındaki büyük bir mağazaya götürdü. İçeri girmedik ama babam müşterilere gülücükler dağıtarak pahalı kumaşlar gösteren genç bir kadını işaret etti. "İşte bu senin annen," dedi. "Bir gün buraya gelip onu öldüreceğim."

"Böyle söyleme baba."

Bana kızarmış gözlerle baktı; o anda babamın hâlâ ona âşık olduğunu ve bu yüzden annemi asla bağışlamayacağını anladım. O bizim orada olduğumuzu bilmeden onu uzun süre gözetlediğimi hatırlıyorum; babamın zimmetli tabancasını sakladığı çekmecede bir fotoğrafı vardı; bunu gördüğüm için onu tanımıştım. Her gece babam benim uyuduğumu zannedip bu fotoğrafı çıkarır, sanki bütün cevapları, ya da sadece anlamasına yetecek kadarını bulabilecekmiş gibi uzun uzun bakardı.

Yıllarca o mağazaya gidip annemi gizlice izledim. İçeri girecek veya dışarı çıktığında yanına yaklaşacak cesareti hiç bulamadım. Ramblas'a doğru, onun için hayalimde canlandırdığım mutlu ailesine, sevgisini ve temasını benden daha çok hak eden oğluna giderdi. Arada bir onu gözetlemeye gittiğimi, babam hiçbir zaman öğrenmedi; bazı günler onu yakından takip eder, elini tutmak için hazırlanırken son anda geri çekilirdim. Benim dünyamda büyük beklentiler sadece kitap sayfalarında yer alırdı.

Babamın dört gözle beklediği talih, hiç yüzünü göstermedi. Hayatın ona gösterdiği tek incelik, onu fazla bekletmemek oldu. Bir gece gazetenin kapısına vardığımızda, gölgelerin arasından üç adam çıkıp onu gözle-

rimin önünde kurşun yağmuruna tuttular. Kükürt kokusunu ve ceketini yakan kurşun deliklerinden çıkan dumanı unutamam. Tetikçilerden biri kafasına bir kurşun daha sıkıp işini bitirmek üzereyken kendimi babamın üstüne attım; bunun üzerine katillerden biri ona engel oldu. Tetikçinin beni de öldürmeyi düşünürken gözlerini dikip bana bakışını hiç unutmayacağım. Sonra bir anda adamlar Pueblo Nuevo fabrikaları arasındaki dar sokaklarda gözden kayboldular.

O gece, babamın katilleri onu kollarımın arasında kan kaybından ölmeye bırakırken, ben de dünyada yapayalnız kalmıştım. Neredeyse iki hafta boyunca matbaada gizlendim; gecelerimi dev örümceklere benzeyen linotip makinelerin arasında, kulak zarımı delen o ıslık sesleri içinde geçirdim. Beni buldukları zaman ellerimde ve elbisemde hâlâ kurumuş kan lekeleri vardı. Önce kimse benim kim olduğumu anlayamadı, çünkü bir hafta kadar hiç konuşmadım. Ağzımı açtığımdaysa söylediğim tek şey, sesim kısılana kadar babamın adını haykırmak oldu. Annemi sordukları zaman onun öldüğünü ve dünyada kimsemin kalmadığını söyledim. Hikâyem, gazetenin yıldız yazarı ve editörün yakın dostu olan Pedro Vidal'in kulağına gitti. Editör, onun ricası üzerine bana ofiste ayak işleri verilmesini ve bir süreliğine bodrumdaki kapıcı odasında kalmamı sağladı.

O yıllarda kan dökülmesi ve şiddet, Barselona'da sıradan olaylardı. Bombaların Raval semtinde kıvranan ve üstünden dumanı tüten parçalanmış vücutlar bıraktığı, geceleri karalara bürünmüş gangsterlerin adam öldürüp sakat bıraktığı, ölüm ve aldatmaca kokan din adamlarıyla generallerin resmi geçit yaptığı veya herkesin yalan söyleyip aynı zamanda haklı olduğu nutukların atıldığı günlerdi. İlerleyen zamanlarda, yüce sloganlar ve boyalı paçavralar uğruna insanların birbirlerini boğazlayacağı günlere yol açan öfke ve nefretin kokusu o zamanlarda zaten zehir dolu olan havada hissedilebiliyordu. Fabrikalardan hiç durmadan yükselen dumanlar şehrin üstüne çökmüştü. Geceleri sadece gaz lambalarının aydınlığı vardı, ara sokaklardaysa tabancaların çıkardığı alev ve yanık barut kokusu. O yıllarda insan çok çabuk büyüyordu; çocukluk dönemi avuçlarının içinden kayıp giden pek çok çocuk yaşlı adamlara benzemişti.

Karanlık Barselona şehrinden başka hiçbir ailem olmadığı için, gazete benim sığınağım ve evrenim olmuştu; on dört yaşına geldiğimde maaşımla Doña Carmen'in pansiyonunda kendime bir oda tutabildim. Oraya yerleşeli bir hafta olmuştu ki, bir gün ev sahibesi odama gelip beni bir adamın görmek istediğini söyledi. Merdiven boşluğunda grilere bürünmüş, yüzünde gri bir ifade, sesi bile gri çıkan bir adam bana, David Martín misin, diye sordu. Evet, deyince elime kahverengi ambalaj kâğıdına sarılı bir paket tutuşturdu, sonra merdivenlerden inip kayboldu. Onun gri varlığı sanki benim yoksul dünyamı kirletmiş gibiydi. Paketi odama götürüp kapıyı kapadım. Gazetedeki ikı üç kişi dışında benim orada yaşadığımı bilen kimse yoktu. Merak içinde ambalajı açtım. Hayatımda aldığım ilk paketti. İçinde tanıdık gelen tahta bir kutu vardı. Yatağımın üstüne koyup açtım. İçinde babam Filipinler'den döndüğünde ona ordu tarafından verilen, onun erken ve sefil bir ölümle dünyadan göçmesine neden olan tabancası vardı. Yanında da karton bir kutunun içinde mermiler. Tabancayı elime alıp şöyle bir tarttım. Barut ve yağ kokuyordu. Babam, birisi daha önce davranmadan kendi hayatına da son vermeyi umduğu bu silahla acaba kaç kişiyi öldürmüştür, diye düşündüm. Tekrar yerine koyup kutuyu kapadım. İlk tepkim silahı çöpe atmaktı, ama sonra bunun bana babamdan kalan tek şey olduğunu hatırladım. Herhalde bunu babam öldükten sonra evdeki eşyamıza el koyan tefeci göndermiş olmalıydı; nasıl olduysa, bu meşum yadigârı bana yetişkinler dünyasına hoş geldin demek için veriyordu. Kutuyu gardırobumun tepesine, pisliğin biriktiği ve Doña Carmen'in yetişemeyeceği bir yere sıkıştırdım ve yıllarca elimi sürmedim.

O öğleden sonra Sempere ve Oğulları Kitabevi'ne giderken kendimi artık hem varlıklı hem de dünyayı tanıyan biri gibi hissediyordum. Sempere'ye, yıllar önce ona iade etmiş olduğum *Büyük Umutlar*'ı satın almak istediğimi söyledim.

"Bedeli neyse, söyleyin," dedim. "Ayrıca onca yıl size hiç ödeme yapmadığım kitapların bedelini de söyleyin."

Sempere'nin bana üzgün bir gülümsemeyle baktığını hatırlıyorum; elini omzuma koydu.

"O kitabı bu sabah sattım," dedi.

6

Sanayinin Sesi'nde ilk hikâyemi yazdıktan üç yüz altmış beş gün sonra, her zamanki gibi sabah gazeteye geldim. Ortalıkta kimseler yoktu. Sadece bir avuç insan vardı; aylar önce beni sevgi dolu takma isimlerle çağıran, yüreklendiren, ama şimdi selamımı bile almayıp kendi aralarında fısıldaşan meslektaşlarım. Hemen ceketlerini alıp, sanki benden bir mikrop bulaşacakmış gibi oradan toz olmaları bir dakikayı geçmedi. Hangar gibi odada tek başıma oturup, düzinelerce boş masanın tuhaf manzarasını seyrettim. Yaklaşan ağır ve yavaş ayak sesleri, Don Basilio'nun geldiğini ilan ediyordu.

"İy i akşamlar Don Basilio. Bugün burada ne oluyor? Neden herkes gitmiş?"

Don Basilio, bana üzgün gözlerle baktıktan sonra yanımdaki masaya oturdu.

"Personele bir Noel yemeği veriliyor. Set Portes Lokantası'nda," dedi alçak sesle. "Herhalde sana bundan söz etmemişlerdir?"

Umursamaz görünmeye çalışarak gülümsedim ve başımı iki yana salladım.

"Siz gitmiyor musunuz?" diye sordum.

Don Basilio başını iki yana salladı.

"Hiç keyfim yok."

Konuşmadan birbirimize baktık.

"Ben, sizi bir yere götüreyim mi?" diye önerdim. "Nereye isterseniz. Sadece siz ve ben, *Barselona'nın Gizemleri*'ni kutlayalım."

Don Basilio gülümsedi ve yavaşça başını salladı.

"Martín," dedi neden sonra. "Bunu sana nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum."

"Neyi?"

Don Basilio genzini temizledi.

"Bundan böyle *Barselona'nın Gizemleri* tefrikalarını yayımlayamayacağım."

Şaşkın gözlerle ona baktım. Don Basilio başını çevirdi.

"Başka bir şey yazmamı ister misiniz? Daha çok Galdós tarzında bir şey?"

"Martin, insanlar nasıldır bilirsin. Şikâyetler oldu. Buna son vermek istedim, ama editörümüz zayıf bir adam ve gereksiz çatışmalar olsun istemiyor."

"Anlamıyorum Don Basilio."

"Martin, sana benim bildirmemi istediler."

Neden sonra Don Basilio omuzlarını salladı.

"Kovuldum," diye mırıldandım.

Don Basilio evet anlamında başını saldı.

Gözlerimin yaşarmasına engel olamadım.

"Şu anda sana dünyanın sonuymuş gibi görünebilir, ama inan bana, başına gelebilecek en iyi şey budur. Burası sana göre değil."

"Neresi bana göreymiş peki?"

"Çok üzgünüm Martín. İnan bana, çok üzgünüm."

Don Basilio ayağa kalktı ve sevgiyle elini omzuma koydu.

"Mutlu Noel'ler Martin."

Aynı akşam masamı boşalttım ve evim diye bildiğim yeri terk edip, kendimi şehrin karanlık ve tenha sokaklarına attım. Pansiyona giderken, Casa Xifré kemerleri altındaki Set Portes Lokantası'nın önünde durdum. Pencereden içerideki meslektaşlarımın kahkahalar atarak kadeh tokuşturmalarını izledim. Benim yokluğumun onları mutlu etmesini ya da hiç değilse mutlu olmadıklarını ve hiçbir zaman da mutlu olamayacakları gerçeğini unutturmasını diledim.

Haftanın geri kalanını sokaklarda dolaşarak, her gün Ateneo Kütüphanesi'nde oturup eve döndüğümde, gazetenin editöründen beni tekrar ekibe katılmaya davet eden bir mektup bulmayı hayal ederek geçirdim. Okuma odalarından birine kapanıyor, El Ensueño'da uyandığımda avucumda bulduğum kartviziti çıkarıp, hiç tanımadığım velinimetime, Andreas Corelli'ye bir mektup yazmaya çalışıyor, ama her denemeden sonra yırtıp, ertesi gün tekrar deniyordum. Yedinci gün geldiğinde, artık kendime acımaktan bıkmış bir halde, hamimin evine kaçınılmaz ziyareti yapmaya karar verdim.

Calle Pelayo'daki Sarriá'ya gitmek için trene bindim –o günlerde trenler henüz yeraltına inmemişti– ve en önde oturup sokakların merkezden uzaklaştıkça nasıl genişleyip güzelleştiğini izledim. Sarriá durağında indikten sonra tramvaya binip Pedralbes Manastırı'nın giriş kapısında indim. Daha o zamanlarda kentleşme çalışmaları başlamış olan Avenida Pearson Tepesi'ne tırmandıktan sonra, Villa Helius göründü. Tepeyi çıkıp villa iyice yaklaştıktan sonra kule penceresi önünde oturmuş, sigara tüttüren Vidal'i gördüm. Dışarıya müzik sesi geliyordu; Vidal radyosu olan bir avuç ayrıcalıklı insandan biriydi. Onun bulunduğu yerden bakınca, hayat kim bilir ne kadar güzeldi ve ben ne kadar önemsiz görünüyor olmalıydım.

Ona el sallayınca bana karşılık verdi. Villaya girince, şoför Manuel'le karşılaştım. Elinde paçavralar ve bir kova kaynar suyla garaja gidiyordu.

"Seni gördüğüme sevindim David," dedi. "Nasılsın? Başarılı çalışmalarını sürdürüyor musun?"

"Elimden geleni yapıyorum işte."

"Alçakgönüllü olma. Gazetede yayımlanan o serüvenleri kızım bile okuyor."

Şoförün, kızının benim varlığımdan haberdar olduğu gibi, bir de yazdığım o saçmalıkları okumuş olması beni çok şaşırttı.

"Cristina mı?"

"Başka kızım yok," dedi Don Manuel. "Yukarı çıkmak istersen Don Pedro çalışma odasında."

Ona minnettar bir baş selamı verip villaya girdim ve hızla üçüncü kata çıktım. Vidal şehri ve uzaktaki denizi gören çalışma odasındaydı. Ufak bir

meteor büyüklüğündeki radyosunu kapattı; bunu birkaç ay önce, Barselona Radyosu Colón Otel'in kubbesi altındaki stüdyodan yayına başlayacağını duyurduğu zaman satın almıştı.

"Bana neredeyse iki yüz pesetaya mal oldu, ama bir dolu saçmalık yayınlıyorlar."

Karşı karşıya gelecek şekilde oturduk; bütün pencereler açıktı, içeri dolan hafif rüzgârın kokusu eski karanlık şehrin insanı olan bana başka bir dünyaya aitmiş gibi geliyordu. Sessizlik muhteşemdi, mucize gibiydi. Bahçedeki böceklerin seslerini ve ağaçlardaki yaprakların hışırtısını duyabiliyordum.

"Yaz gelmiş gibi," diye konuşmaya başladım.

"Havadan bahsederek her şey yolundaymış numarası yapma. Bana olanları anlattılar," dedi Vidal.

Omuz silkip yazı masasının üstüne bir göz attım. Akıl hocamın aylardan, hatta yıllardan beri her zamanki polisiye romanların dışında, adını kütüphanelerin daha saygın köşelerine taşıyacak "ciddi" diye nitelendirdiği bir roman yazmaya çalıştığını biliyordum. Ama masanın üstünde kâğıt yığınları göremedim.

"Yeni romanınız nasıl gidiyor?"

Vidal sigara izmaritini pencereden atıp gözlerini uzakta bir noktaya dikti.

"Söyleyecek bir şeyim kalmadı David."

"Saçma."

"Hayattaki her şey saçmadır. Sadece nereden baktığına bağlı."

"Bunu kitabınıza alın. *Tepedeki Nihilist.* Mutlaka çok başarılı olur."

"Başarıya gerek duyacak olan sensin. Yanılıyorsam beni düzelt, ama yakında paran tükenecek."

"Sizden gelecek bağışları kabul etmeye hazırım."

"Şu anda sana dünyanın sonuymuş gibi gelebilir, ama..."

"Çok geçmeden bunun başıma gelebilecek en güzel şey olduğunu anlayacağım," diye cümlesini bitirdim. "Artık konuşmalarınızı Don Basilio mu yazıyor? Yoksa tam tersi mi?"

Vidal güldü.

"Ne yapacaksın?"

"Bir sekretere ihtiyacınız yok mu?"

"Bulabileceğim en iyi sekretere sahibim. Kız, benden daha zeki, çok daha çalışkan ve o gülümsediği zaman bu sefil dünyanın hâlâ bir geleceği olduğunu hissediyorum."

"Kimmiş bu harika kız?"

"Manuel'in kızı."

"Cristina."

"Nihayet onun adını söylediğini duyabildim."

"Benimle alay etmek için çok kötü bir haftayı seçtiniz Don Pedro."

"Bana öyle kederli gözlerle bakma. Pedro Vidal'in o vasat, kabız, kıskanç adamların seni kovmalarını oturup seyredeceğini mi sandın?"

"Editöre bir çift laf etmeniz, her şeyi değiştirebilirdi."

"Biliyorum. Bu yüzden de ona seni kovmasını tavsiye ettim," dedi Vidal.

Suratıma tokat yemiş gibi oldum.

"Bunun için çok teşekkür ederim," diyebildim.

"Seni kovmasını söyledim, çünkü senin için çok daha iyi bir düşüncem var."

"Dilencilik mi yapacağım?"

"Hiç mi, güvenmiyorsun bana? Daha dün, yeni bir yayınevi açmış ve sömürecekleri taze kan arayan iki ortağa senden bahsettim. Bu adamlara pek güvenilmez tabii."

"Çok iyi bir şey galiba."

"*Barselona'nın Gizemleri*'ni biliyorlar ve sana adını duyuracak bir teklifte bulunacaklar."

"Ciddi misiniz?"

"Elbette ciddiyim. Tefrika halinde yayımlayacakları çok şatafatlı, çok kanlı, çok heyecanlı ve *Barselona'nın Gizemleri*'ni çöpe attıracak, Grand Guignol tarzında bir dizi yazmanı istiyorlar. Bence bu tam senin beklediğin fırsat. Onlarla konuşacağını ve hemen işe başlayabileceğini söyledim."

Derin bir iç çektim. Vidal göz kırptıktan sonra bana sarıldı.

7

Böylece, yirmi birinci doğum günümden sadece birkaç hafta sonra Ignatius B. Samson adı altında ucuz romanlar yazmam için yapılan teklifi kabul ettim. Sözleşmeme göre her ay, içinde gerilim, yüksek sosyetedeki cinayetler, yeraltı dünyasında yaşanan dehşet verici olaylar, gayrimeşru aşk ilişkileri, zalim toprak ağaları, müstehcen arzular içinde kıvranan bakireler ve limandaki deniz kadar bulanık çarpık aile ilişkileri olan, iki yüz daktilo edilmiş sayfa teslim etmem gerekiyordu. Adını *Lanetliler Şehri* koymaya karar verdiğim bu dizi, kapağı tam renkli resimlendirilmiş ciltli kitap halinde ayda bir yayımlanacaktı. Bunun karşılığında alacağım para, sevdiğim bir işi yaparak kazanmayı hayal ettiğimden daha fazlaydı; bana uygulanacak tek sansürü okurlarımın bağlılığı belirleyecekti. Sözleşme koşullarına göre süslü bir takma isimle yazmak zorundaydım, ama bu bedel hep hayal ettiğim bir meslekle hayatımı kazanma imkânı karşılığında çok sayılmazdı. Eserimin üstünde adımı görmekten duyacağım gururu bir yana bırakırken, kendi yapmak istediklerime sadık kalabilecektim.

Yayıncılarım Barrido ve Escobillas adlarında, renkli kişilikleri olan iki adamdı. Ufak yapılı, tıknaz ve yüzünde her an iğrenç bir gülücük bulunan Barrido bu operasyonun beyniydi. İşe sosis endüstrisinde başlamıştı; hayatında en çok üç kitap –ki bunlara telefon rehberi de dahildi– okumuş olmasına rağmen yatırımcıları hesabına muhasebe kayıtlarını tahrif etmekte çok becerikliydi. Yazarlarının bile kıskanacağı müthiş bir kurgu

yeteneği vardı. Vidal'in de tahmin ettiği gibi, o şirket iyice sömürülmüş, dolandırılmış ve işler pek de yolunda gitmeyince çöpe atılmıştı. Bu da er geç olacak bir şeydi.

Escobillas daha çok tamamlayıcı bir rol oynuyordu. Uzun boylu ve sırım gibi vücuduyla belli belirsiz tehdit edici bir havası vardı. Cenaze levazımatçısı olarak işe başlamıştı ve mahrem yerlerine kolonya sürerdi. Eli kamçılı bir ustabaşı görevini üstlenmişti; Barrido'nun neşeli tabiatı ve hantal bedeniyle yapamayacağı kirli işleri o yapardı. Yönetim üçlüsü onların sekreteri olan Herminia'yla tamamlanıyordu. Sadık bir köpek gibi onların peşinden ayrılmayan bu kadına hepimiz Leydi Zehir adını takmıştık ve her ne kadar ağzında tereyağı bile erimezse de, ona en fazla çıngıraklı bir yılan kadar güvenebilirdiniz.

Mecbur kalmadıkça onlarla elimden geldiğince karşılaşmamaya çalışıyordum. Aramızda sadece ticari bir bağ vardı ve her iki taraf da bu protokolü değiştirmeye hevesli değildi. Bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirmekte kararlıydım ve çok çalışıyordum. Hem Vidal'e hem kendime, onun yardımına ve güvenine layık olduğumu kanıtlamak istiyordum. Elime nakit para geçince, daha rahat bir yer bulmak için Doña Carmen'in pansiyonundan çıkmaya karar verdim. Uzun bir süredir 30 Calle Flassaders'teki kocaman bir evde gözüm vardı. Bu ev pansiyonumla gazete arasında, yıllarca önünden geçtiğim Paseo del Borne'ye fazla uzak değildi. Rölyefli ve ağızlarından su fışkırtan heykel başlarıyla süslü ön cephesinden bir kule yükseliyordu; bu bina yıllardan beri kapalıydı, ön kapısında zincirler ve paslı asma kilitler vardı. Kasvetli görünümüne rağmen ya da sırf bu yüzden o evde yaşama fikri içimde ancak kötü fikirlere duyulabilecek bir istek yaratmıştı. Farklı koşullar altında böyle bir yerin benim küçük bütçemi çok aşacağını kabul ederdim, ama uzun yıllardan beri bu evin terk edilmiş ve gözden çıkarılmış görünümüne bakarak, başka hiç kimse istemediğine göre belki sahipleri benim teklifimi kabul ederler diye umuyordum.

Etrafta bir soruşturma yaptıktan sonra yıllardır boş olan bu evle Vicenç Clavé adında bir emlakçının ilgilendiğini öğrendim. Adamın Calle

Comercio'da, pazarın tam karşısında bir ofisi vardı. Clavé eski toprak, Ciudadela Parkı'nın girişindeki belediye başkanları ve ulusal kahramanların heykellerine benzeyen kıyafetler giyerdi. Dikkat edilmezse, açık havayı buldu mu, bin bir türlü konuya girip uzun nutuklar atabilirdi.

"Demek ki, yazarsınız. O halde size çok güzel kitap olacak hikâyeler anlatabilirim."

"Hiç şüphem yok. Bana Flassaders'teki otuz numaralı evin hikâyesini anlatarak başlar mısınız?"

Clavé yüzünü ekşitti.

"Kuleli ev mi?"

"Evet."

"İnan bana genç adam, o evde oturmayı istemezsin."

"Neden?"

Clavé sesini alçalttı. Sanki duvarların bile işitmesinden çekiniyormuşçasına konuşmaya başladı.

"O ev uğursuzdur. Noterle birlikte kapısını mühürlemek için gittiğimde gördüm; emin ol, Montjuïc Mezarlığı'nın en ücra köşesi bile oradan daha iç açıcıdır. O günden beri boş. O evde kötü anılar vardır. Kimse tutmak istemiyor."

"O evin anıları benimkiler kadar korkunç olamaz. Her neyse, eminim bu sayede kira bedeli de düşer."

"Bazı bedeller parayla ödenemez."

"Evi görebilir miyim?"

Kuleli eve ilk ziyaretim bir mart sabahında Clavé, sekreteri ve elinde tapu olan bir banka müfettişiyle birlikte gerçekleşti. Bina yıllardan beri yasal anlaşmazlıklardan oluşan bir kördüğüm içinde sıkışıp kalmış, nihayet hakları son sahibine kefil olan kredi kurumuna verilmişti. Clavé'nin söyledikleri doğruysa, yirmi yıldan beri kimse buraya ayak basmamıştı.

8

Yıllar sonra, İngiliz kâşiflerin Eski Mısır mezarlarının karanlık dehlizlerindeki serüvenlerini okuduğum zaman, Calle de Flassaders'teki kuleli eve yaptığım ilk ziyaretimi hatırlayacaktım. Binaya hiç elektrik çekilmediği için sekreter yanında bir gaz lambası getirmişti. On beş anahtarlı bir desteyle gelen müfettiş, tek tek zincirleri bağlayan asma kilitleri açtı. Ön kapı açılınca, evden ıslak mezarlara benzer bir çürük kokusu yayıldı. Müfettiş öksürmeye başladı; fazla şüpheci ya da onaylamaz görünmek istemeyen emlakçı bir mendille ağzını kapadı.

"Önce siz," dedi.

Giriş tıpkı o yöredeki eski sarayların iç avlularını andırıyordu; yerler kayrak taşıydı, evin ön kapısına yönelen büyük taş bir merdiven vardı. Üstü tamamen güvercin ve martı dışkılarıyla bezenmiş yüksek pencereden içeri gün ışığı sızıyordu.

Binanın içine girer girmez, "Hiç fare yok," dedim.

"Bu da sağduyu ve zevk sahibi olmanın belirtisidir," dedi arkamdaki emlakçı.

Basamakları çıkıp, ana katın merdiven sahanlığına vardık; müfettişin doğru anahtarı bulması tam on dakika sürdü. Kilit isteksizce yuvasında dönerken ağır kapı inleyerek açıldı ve o yarı karanlıkta karşımıza örümcek ağlarıyla çevrelenmiş, uçsuz bucaksız bir koridor çıktı.

"Yüce Meryem," diye homurdandı emlakçı.

Başka kimse cesaret edemeyince, içeriye ilk adımı atmak yine bana düştü. Lambayı yüksekte tutan sekreter her gördüğü şeye yüzünü buruşturarak bakıyordu.

Emlakçıyla müfettiş bilmiş gözlerle birbirlerine baktılar. Onlara baktığımı fark eden müfettiş sakin bir yüzle gülümsedi.

"Sıkı bir temizlik ve bir iki onarımdan sonra burası saray gibi olur," dedi.

"Mavi sakalın sarayı," diye ekledi emlakçı.

"İyi düşünelim," dedi müfettiş. "Bu ev çok uzun zamandan beri boştu; bazı ufak tefek tamiratların olması doğaldır."

Doğrusu onların ne dediğine pek dikkat etmiyordum. Önünden geçerken bu evi hayalimde o kadar sık canlandırmıştım ki, karanlık ve kasvetli havası beni hiç etkilememişti. Ana koridorda yürüyüp, içi çeşitli şekillerde ve büyüklükteki tozlu mobilyalarla dolu odaları inceledim. Masalardan birinin üstünde hâlâ eski bir masa örtüsü, yemek servisi ve bir tepsi içinde yapma meyve ve çiçekler vardı. Ev sakinleri sanki yemeğin ortasında apar topar oradan kaçmışlar gibi, bardaklar ve çatal bıçak takımı bile hâlâ yerli yerindeydi.

Gardıroplar lime lime olmuş, rengi solmuş elbiseler ve ayakkabılarla tıka basa doluydu. İçi fotoğraflar, gözlükler, dolmakalem ve kol saatleriyle dolu çekmeceler vardı. Her duvarda üstleri tozla kaplı portreler bizleri izliyordu. Yatakların hepsi yapılıydı ve üstleri yarı karanlıkta parlayan beyaz örtülerle örtülmüştü. Maun bir masanın üstünde bir gramofon gördüm. Üstünde bir plak vardı ve pikabın iğnesi plağın sonuna kaymıştı. Üfleyip temizledikten sonra plağın üstündeki yazıya baktım: Mozart'ın *Lacrimosa*'sıydı.

"Evinde senin için çalan bir senfoni orkestrası," dedi müfettiş. "İnsan daha başka ne isteyebilir ki? Burada lortlar gibi yaşayacaksınız."

Kesinlikle aynı fikirde olmayan emlakçı ona ters bir bakış attı. Dairenin içini dolaşırken, arka taraftaki bir salona geldik. Bir masanın üstünde kahve servisi, koltuğun üstündeyse sanki birisinin sayfayı çevirmesini bekler gibi duran, açık bir kitap vardı.

"Göründüğü kadarıyla burada her kim yaşamışsa, yanında bir şey götürecek zamanı bulamadan ayrılmış," dedim.

Müfettiş genzini temizledi.

"Çalışma odasını da görmek istersiniz herhalde?"

Çalışma odası yüksek kulenin tepesindeydi; tam ortasındaki spiral merdivenler ve geçmişten izler taşıyan dış duvarlarıyla bu kulenin son derece tuhaf bir yapısı vardı. Bir gözetleme kulesi gibi, çatıların üstünden Riberia semtine tepeden bakıyordu; metal ve renkli camdan oluşan bir kubbesiyle, ejderha biçiminde bir rüzgâr yelkovanı vardı. Basamakları çıkıp odaya vardığımızda, müfettiş içeriye hava ve ışık girmesi için hemen pencereleri açtı. Yüksek tavanlı, yerleri ahşap döşemeli, dikdörtgen biçiminde bir odaydı. Dört bir yana açılan dört büyük ve kemerli penceresinden güneyde Santa Maria Katedrali, kuzeyde muazzam Borne Pazarı, doğuda tren istasyonu, batıdaysa Tibidabo Dağı'na kadar uzanan, iç içe geçmiş sokaklar görünüyordu.

"Ne diyorsunuz? Harika değil mi?" dedi müfettiş coşkulu bir şekilde.

Emlakçı her şeyi belli bir şüphe ve hoşnutsuzlukla inceliyordu. Gerekmediği halde, sekreter lambayı hâlâ yukarıda tutuyordu. Pencerelerden birine gidip büyülenmiş gibi dışarıya baktım.

Bütün Barselona ayaklarımın altındaydı; akşamları pencereleri –yeni pencerelerimi– açtığım zaman şehrin bana yeni hikâyeler anlatacağını, kulağıma sırlarını fısıldayacağını umuyor, bunları hemen not edip, dinlemek isteyenlere anlatacağımı düşünüyordum. Vidal'in şehrin en şık yeri Pedralbes'te tepelerin, ağaçların arasında ve peri masallarındaki gibi bir gökyüzü altında fildişi kulesi varsa, benim de şehrin en karanlık, en eski, etrafı cerahatle, şairlerin ve katillerin bir zamanlar "Ateşten Gül" adını verdikleri mezarlıkla çevrili meşum kulem vardı.

Sonunda kesin kararımı vermeme sebep olan şey, çalışma odasının tam ortasındaki yazı masası oldu. Bunun üstünde metal ve ışıktan yapılmış bir heykel gibi şahane bir Underwood daktilo duruyordu; sırf bu daktiloyu almak için kira bedelini bile verebilirdim. Masanın karşısındaki ra-

hat koltuğa oturdum ve ağzım kulaklarımda parmaklarımı daktilonun tuşları üstünde gezdirdim.

"Evi tutuyorum," dedim.

Müfettiş rahatladığını ifade eden bir iç çektikten sonra emlakçı gözlerini devirerek haç çıkardı. Aynı gün öğleden sonra on yıllık bir kira sözleşmesi imzaladım. İşçiler binaya elektrik çekmekle meşgulken ben de bütün zamanımı evi temizlemeye ve derleyip toparlamaya ayırdım. Vidal'in bana sormaya gerek duymadan gönderdiği üç hizmetçi de yardım etti. Çok geçmeden bu uzman elektrikçilerin çalışma yöntemini öğrenecektim: sağda, solda ve ortada delikler açıyorlar, sonra bana soruyorlardı. İşe başladıklarından üç gün sonra evin içinde yanan tek bir ampul yoktu, ama gören olsa her yeri ağaç kurtları istila etmiş sanırdı.

"Bunu yapmanın daha iyi bir yolu olmadığına emin misin?" diye sordum her sorunu çekiç darbeleriyle çözen ekip şefine.

Adı Otilio olan bu yetenekli adam bana emlakçıdan aldığı evin planlarını gösterip, sorunun çok kötü inşa edilmiş olan binadan kaynaklandığını söyledi.

"Şuna bakın," diyordu. "Yani bir şey kötü yapılmışsa kötü yapılmıştır ve bunun hiçbir açıklaması yoktur. Örneğin şuraya bakın. Projede, terasta bir su deposu olduğu görünüyor. Ama hayır efendim, su deponuz arka bahçede."

"Ne fark eder ki? Su deposunun seninle bir ilgisi yok Otilio. Sen sadece elektrik işine bak. Işık istiyorum. Musluk veya su boruları değil. Işık. Bana ışık lazım."

"Ama her şey birbirine bağlı. Salon hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Bence oraya ışık lazım."

"Planlara göre burada sağlam bir duvar olması gerekiyor. Ama arkadaşım Remigio hafifçe vurunca duvarın yarısı çöktü. Yatak odalarını da görmelisiniz. Bu plana göre koridorun sonundaki odanın kırk metrekare olması gerekiyor. Gülünç! Ölçsek yirmi metrekare bile çıkmaz. Sonra duvar olmaması gereken bir yerde bir duvar var. Atık su borularına gelirsek, o konuyu hiç açmayalım daha iyi. Bir tanesi bile olması gereken yerde değil."

"Planı doğru okuduğuna emin misin?"

"Bakın, ben profesyonelim. Sözüme inanın. Bu ev yap boz bulmacasına benziyor. Sanki yapılırken, işe büyükanneler burnunu sokmuş gibi."

"Korkarım elimizdekiyle yetinmek zorundasın. İstersen mucize yarat, ne yaparsan yap ama cumaya kadar evi duvarları sıvanmış, badanası yapılmış ve lambaları yanarken görmek istiyorum."

"Benden acele etmemi istemeyin, bu titizlik isteyen bir iş. Belli bir stratejiyle çalışmak gerekiyor."

"Peki, senin planın nedir?"

"Her şeyden önce kahvaltıya gideceğiz."

"Ama buraya geleli ancak yarım saat oldu!"

"Sinyor Martín, sizin bu tavrınızla bir yere varamayız."

Bu acemiliklerle dolu inşaat işinin sıkıntısı beklenenden bir hafta daha uzun sürdü, ama Otilio ve gerekmediği halde her yere delik açan dâhi yardımcılarının varlığına ve onların iki buçuk saatlik kahvaltı molalarına rağmen, gaz lambası ve mum ışığında bile olsa, onca zamandır hayalini kurduğum o köhne evde yaşıyor olabilmemin heyecanı beni uzun zaman götürürdü. Şansım vardı, çünkü Ribera semti her çeşit zanaatçının manevi yuvasıydı: Evime çok yakın bir yerde kapılarıma Bastille Hapishanesi'nden çalınmış gibi görünmeyen kilitler yapacak birini ve yirminci yüzyıla yakışır duvar lambaları ve musluklar takacak adamlar buldum. Eve telefon hattı çektirmeyi istemedim. Vidal'in telsizinde duyduklarıma dayanarak anladığım kadarıyla, basının "haberleşme sistemleri" adını verdiği telefon sistemi benim gibi insanlara göre değildi. Varlığım, kitaplar arasında ve sessizlik içinde olmalıydı. Pansiyondan sadece bir elbiseyle, içinde babamın tabancası olan kutuyu almış, diğer giyeceklerimle kişisel eşyalarımı pansiyon sakinlerine bırakmıştım. Anılarımı, hatta derdimi bile orada bırakmak mümkün olsaydı, hiç tereddüt etmezdim.

Lanetliler Şehri'nin tefrikasının yayımlandığı gün, ilk resmi ve elektrikle aydınlanmış gecemi kuleli evde geçirdim. 1903 yılında El Ensueño'da çıkan yangın haberinden esinlenerek kurduğum bu gerilim, o günden beri

Raval semtini korku içinde bırakan hayalet gibi bir yaratık hakkındaydı. Daha o ilk sayının mürekkebi kurumadan, dizinin ikinci romanı üstünde çalışmaya başlamıştım. Yaptığım hesaba göre, ayda otuz gün hiçbir müdahale olmadan çalışırsam, Ignatius B. Samson sözleşme koşullarına uymak için günde ortalama 6.66 sayfa üretmek zorundaydı; bu da delice bir şeydi, ama olumlu yanı bu konuda düşünmek için zamanımın olmayışıydı.

Günler geçtikçe, sigara ve kahveyi oksijenden daha fazla tüketmeye başladığımın farkına varmadım. Bu şekilde beynimi zehirlerken, kafamı hiç soğutulmayan bir buhar makinesine dönüştürdüğümü hisseder olmuştum. Fakat Ignatius B. Samson genç ve dirençliydi. Bütün gece çalışıp, şafak sökerken bitkin bir halde yığılıyor, tuhaf rüyasında daktilo sayfasındaki harflerin mürekkepten oluşan örümcekler gibi ellerini ve yüzünü kapladığını, derisinin içine girip damarlarına yerleşerek, kalbinin ve gözbebeklerini kararttığını görüyordu. Haftalarca köhne evimden dışarıya çıkmadığım, haftanın hangi gününde ya da yılın hangi ayında bulunduğumu unuttuğum bile oluyordu. Aniden başlayan ve sanki kafatasımın bir matkapla delindiğini sandığım, gözlerimin beyaz bir ışıkla yandığı baş ağrılarımın sıkça tekrarlanmasına aldırmıyordum. Sadece rüzgârın uğultusu veya yağmur sesinin bastırabildiği kulak çınlamasıyla yaşamaya alışmıştım. Bazen yüzümü soğuk bir ter bastığını ve ellerimin daktilo tuşları üstünde titrediğini hissedince, ertesi gün doktora gitmeye karar veriyordum. Ama daima yeni bir sahne ve anlatılacak başka bir hikâye çıkıyordu.

Ne var ki, Ignatius B. Samson'un ilk doğum gününü kutlamak amacıyla, güneşle, rüzgârla ve artık dolaşmadığım, sadece hayalimde canlandırdığım sokaklarla yeniden tanışmak için bir günlük bir tatil yapmaya karar verdim. Tıraş olup en iyi takım elbisemi giydim. Bütün evi saran dumanın ve kokunun dört bir yandan esen rüzgârla çıkması için çalışma odası ve salondaki bütün pencereleri açtım. Sokağa adımımı atınca, posta kutumda büyük bir zarf gördüm. İçinde melek motifiyle mühürlenmiş parşömen bir sayfaya, o çok güzel elyazısıyla yazılmış bir mektup vardı.

Sevgili David,

Geldiğin bu nokta için seni ilk kutlayan ben olmak istedim. Lanetliler Şehri'*nin ilk tefrikalarını büyük bir zevkle okudum. Umarım bu küçük armağanı beğenirsin.*

Sana olan hayranlığımı bir kez daha belirtmek isterim; umarım bir gün yollarımız kesişir. Bunun gerçekleşeceğine inanan dostun ve okurundan sevgiler ve selamlar.

ANDREAS CORELLI

Armağan, çocukken Sinyor Sempere'nin bana verdiği, babam bulmasın diye ona iade ettiğim, sonra geri almak için gittiğimde birkaç saat önce bir yabancıya satıldığını öğrendiğim *Büyük Umutlar*'ın aynı kopyasıydı. Çok da uzak olmayan bir geçmişte, bana içinde dünyanın bütün büyüsünü ve ışığını barındırıyormuş gibi görünen kitaba uzun uzun baktım. Kapağında hâlâ kanlı parmak izlerim vardı.

"Teşekkür ederim," diye fısıldadım.

9

Sinyor Sempere okuma gözlüğünü takıp kitabı yakından inceledi. Masaya serdiği bir örtünün üstüne koymuş, daha fazla ışık için okuma lambasını iyice yaklaştırmıştı. İncelemesi birkaç dakikadan fazla sürmedi; hiç sesimi çıkarmadan bekliyordum. Sayfaları çevirdi, kokladı, kâğıdı ve kitabın sırtını okşadı, bir eliyle tarttı, sonra bir büyüteç alıp yıllar önce bıraktığım kanlı parmak izlerini inceledi.

"İnanılır gibi değil," dedi gözlüğünü çıkarırken. "Aynı kitap. Eline nasıl geçti demiştin?"

"Bunu gerçekten söyleyemem Sinyor Sempere. Siz Andreas Corelli adında bir Fransız yayıncı tanıyor musunuz?"

"Her şeyden önce adamın ismi Fransızdan çok İtalyan gibi... tabii Andreas adı Yunanca da olabilir."

"Yayınevi Paris'te. Éditions de la Lumière."

Sempere kuşkulu görünüyordu.

"Korkarım hiçbir şey çağrıştırmıyor. Barceló'ya sorarım. O her şeyi bilir. Bakalım, o ne diyecek."

Gustavo Barceló, Barselona'daki Sahaflar Birliği'nin en yaşlı üyelerinden biriydi; tecrübesi kadar sinir bozucu ve ukala tavırları da efsaneleşmişti. Bu alanda bir deyiş vardı: Bir şeyden şüphen varsa, git, Barceló'ya sor. O sırada Sempere'nin oğlu kapıdan başını uzatıp babasına işaret etti. Benden en fazla iki üç yaş büyük olmasına rağmen, o kadar utangaçtı ki, neredeyse kendisini görünmez kılabiliyordu.

"Baba, birisi siparişini almaya geldi, bir baksan iyi olacak."

Sempere peki anlamında başını salladıktan sonra bana yıpranmış, kalın bir kitap uzattı.

"Bu Avrupalı yayıncılar kataloğudur. Ben müşteriye bakarken, sen de oturup bunu bir karıştır, belki aradığın şeyi bulursun."

Sempere dükkâna döndükten sonra arka odada tek başıma oturup katalogda Éditions de la Lumière adını bulmaya çalıştım. Sayfaları çevirdiğim sırada, kitapçının sesi tanıdık gelen bir kadınla konuştuğunu duydum. Pedro Vidal'den söz ediyorlardı. Merak edip, kapı aralığından baktım.

Şoförün kızı ve akıl hocamın sekreteri Cristina Sagnier, Sempere'nin defterine not aldığı bir yığın kitabı gözden geçiriyordu. Beni görünce nazikçe gülümsedi, ama tanımadığından emindim. Sempere başını kaldırıp baktı, yüzümdeki o şapşal ifadeyi görür görmez durumu bütün netliğiyle anladı.

"Tanışıyorsunuz değil mi?" dedi.

Cristina şaşırarak kaşlarını kaldırdı ve bana bir daha baktı, ama çıkaramadı.

"David Martín," dedim. "Don Pedro'nun arkadaşıyım."

"Ah, tabii," dedi Cristina. "Günaydın."

"Babanız nasıl?"

"Çok iyi. Otomobiliyle köşede beni bekliyor."

Hiçbir fırsatı kaçırmayan Sempere hemen araya girdi.

"Sinyorita Sagnier, Vidal'in sipariş ettiği kitapları almaya gelmiş. Çok ağır olduğu için belki sen otomobile götürmesine yardım edersin."

"Lütfen, dert etmeyin..." diye karşı çıktı Cristina.

"Elbette," dedim hemen ve *Encyclopedia Britannica*'nın, ekleri dahil lüks baskısı kadar ağır olan kitapları kaldırmak için davrandım.

O anda sırtım öyle bir çatırdadı ki, Cristina bana mahcup bir bakış fırlattı.

"İyi misiniz?"

"Merak etmeyin bayan. Dostum Martin bir edebiyat adamı olabilir, ama boğa gibi güçlüdür," dedi Sempere. "Yanılıyor muyum Martín?"

Cristina pek ikna olmuş gibi değildi. Ona "kuvvetli adam" gülücüğümü attım.

"Sırf adaleyim," dedim. "Bu daha ısınma hareketiydi."

Sempere'nin oğlu kitapların yarısını taşımayı önermek üzereydi, ama babası ince bir hareketle ona engel oldu. Cristina, bana kapıyı açtı, ben de Puerta del Ángel'in köşesinde park etmiş Hispano-Suiza'ya kadar olan on beş, yirmi metrelik mesafeyi yürümeye başladım. Otomobile vardığımda sanki kollarım yanıyormuş gibiydim. Şoför Manuel, beni sıcak bir selamla karşıladıktan sonra kitapları arabaya yerleştirmeye yardım etti.

"Size burada rastlamak ne güzel bir tesadüf Sinyor Martín."

"Dünya küçük."

Cristina, bana gülümseyerek teşekkür ettikten sonra otomobile bindi.

"Size çok zahmet oldu."

"Önemli değil. Biraz egzersiz yapmak iyi gelir," dedim sırtımdaki düğümlenmeye aldırmadan. "Don Pedro'ya saygılarımı iletin."

Otomobil, Plaza de Cataluña'ya doğru giderken arkasından baktım; döndüğümde kapı eşiğinde duran Sempere'nin bana hınzırca baktığını ve salyalarımı silmemi işaret ettiğini gördüm. Yanına giderken kendi halime gülüyordum.

"Artık sırrını biliyorum Martin. Bu konularda daha soğukkanlı olduğunu sanırdım."

"Her şey paslanabiliyor."

"Bilmez miyim! Kitap birkaç gün bende kalabilir mi?"

"Tabii. Ama ona iyi bakın."

10

Birkaç ay sonra onu bir kez daha gördüm; La Maison Dorée Lokantası'nda, her zamanki masasında Pedro Vidal'le birlikteydi. Vidal beni masaya davet etti, ama Cristina'nın bakışını görünce bu daveti reddetmem gerektiğini anladım.

"Roman nasıl gidiyor Don Pedro?"

"Fena sayılmaz."

"Bunu duyduğuma sevindim. *Afiyet olsun.*"

Cristina'yla karşılaşmalarım hep tesadüflere bağlıydı. Bazen ona, Vidal'in kitaplarını almak için geldiğinde Sempere'nin dükkânında rastlıyordum. Durum uygunsa Sempere, beni onunla yalnız bırakmaya çalışıyordu, fakat çok geçmeden Cristina durumu anladı ve ısmarlanan kitapların alınması için Villa Helius'ta çalışan çocuklardan birini göndermeye başladı.

"Biliyorum, üstüme vazife değil," diyordu Sempere. "Ama galiba bu kızı düşünmeyi bıraksan iyi olacak."

"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum Sinyor Sempere."

"Hadi Martín, birbirimizi çok uzun zamandan beri tanıyoruz..."

Aylar birbiri ardına hızla geçti. Artık geceleri yaşar olmuştum; yazmaya akşam başlıyor, gün doğarken yatıp bütün gün uyuyordum. *Lanetliler Şehri*'nin başarısı Barrido ve Escobillas'ı mest etmişti, benim neredeyse tükenmek üzere olduğumu görünce, birkaç roman daha yazdıktan son-

ra, bana bir süre ücretli izin vereceklerini vaat ettiler. Bu süreyi istersem dinlenerek geçirebileceğimi, kişisel bir çalışma yapmayı istersem de kapağında büyük harflerle adımı yazarak bunu yayımlayacaklarını söylediler. Ama bu izin hep birkaç roman uzağımda oluyordu. Baş ağrılarım ve baş dönme nöbetlerim giderek sıklaşmış ve şiddeti artmıştı, ama ben bunları hep yorgunluğa veriyor, tedavisini de daha çok kafein ve sigara tüketerek, Calle Argenteria Sokağı'nda bir eczacının verdiği kodeinli ve barut tadındaki tabletlerle yapmaya çalışıyordum. İki haftada bir perşembe günleri birlikte öğlen yemeği yediğim Don Basilio mutlaka bir doktora görünmem için ısrar ediyordu. Ona hep, tamam, o hafta içinde randevu aldım, diyordum.

Eski patronum ve Sempere'lerin yanı sıra, Vidal dışında kimseyle görüşecek zamanım pek olmuyordu. Vidal'le görüşmem de onun beni görmeye gelmesiyle gerçekleşiyordu, benim herhangi bir çabamla değil. Benim kuleli evimi sevmemişti; beni dolaşmaya çıkarır, Joaquín Costa Sokağı'ndaki Bar Almirall'e götürürdü. Vidal cuma geceleri burada edebiyat üzerine sohbetler yapıyordu. Ben bu toplantılara hiç davet edilmezdim, çünkü Vidal katılanların, belki bir yayıncıya tavsiye eder ümidiyle ona yalakalık eden başarısız, hayal kırıklığı içindeki şair ve yazar bozuntuları olduğunu ve bu insanların çalışmalarına asla yansıtamadıkları bir enerji ve kararlılıkla benden nefret ettiklerini biliyordu. Bar Almirall'de anasonlu içkisini yudumlayıp purosunu tüttürürken, bana emekli olmak için yaptığı planları, gönül ilişkilerini anlatırdı. Yaşı ilerledikçe ağına daha genç ler düşerdi.

"Hiç Cristina'yı sormuyorsun," diye takılırdı bazen bana.

"Ne sormamı istiyorsunuz?"

"Seni soruyor mu diye."

"Beni soruyor mu Don Pedro?"

"Hayır."

"Gördünüz mü işte."

"Aslında geçen gün senden söz etti."

"Ne dedi?"

"Hoşuna gitmeyecek."

"Söyleyin hadi."

"Tam aynı kelimeleri kullanmadı ama demek istediği şey, nasıl o iki hırsız için ikinci sınıf diziler yazarak ruhunu satabildiğini, yeteneğini ve gençliğini nasıl olup da heba ettiğini anlayamıyormuş."

Vidal karnıma buzdan bir hançer saplamış gibi oldum.

"Böyle mi düşünüyor?"

Vidal omuz silkti.

"Ne düşündüğü umurumda değil, cehenneme kadar yolu var."

Pazar günleri dışında her gün çalışıyordum; pazarları da sokaklarda aylaklık ediyor, en sonunda Paralelo'da benim gibi, başka birinin kollarında şefkat arayan birini bulmanın zor olmadığı bir bara kapağı atıyordum. Ancak ertesi sabah hiç tanımadığım bir kadının yanında uyandığımda bütün bu kadınların Cristina'ya benzediklerini fark ediyordum; saçlarının rengi, yürüyüşleri, herhangi bir hareket veya bakışları... Bu bir gecelik sevgililerim vedalaşma sırasında bana hayatımı nasıl kazandığımı sorarlardı; gururuma yenik düşüp de onlara yazar olduğumu söylediğim zaman, yalan söylediğimi sanırlardı, çünkü bir iki tanesi Ignatius B. Samson'u tanısa veya *Lanetliler Şehri* hakkında konuşulduğuna tanık olmuşsa da, hiç kimse David Martín adını duymamıştı. Bir süre sonra limandaki Gümrük Dairesi'nde çalıştığımı, Sayrach, Muntaner ve Cruells adındaki bir gümrük komisyoncusunda kâtip olduğumu söylemeye başladım.

Bir gün öğleden sonra Café de la Opera'da Alicia adında bir müzik öğretmeniyle oturmuş, ona unutması zor olan birini unutturmaya çalışıyordum. Tam onu öpecekken, pencerenin diğer tarafında Cristina'nın yüzünü gördüm. Hemen sokağa fırladım, ama Cristina kalabalığın içinde gözden kaybolmuştu. İki hafta sonra Vidal, beni Liceo'da, *Madam Butterfly* operasının galasına davet etti. Vidal ailesinin Liceo'da bir locası vardı ve Vidal opera sezonunda haftada bir gün mutlaka oraya giderdi. Fuayede onun-

la karşılaştığım zaman yanında Cristina'yı da getirmiş olduğunu gördüm. Beni buz gibi bir tebessümle selamladıktan sonra bir daha hiç konuşmadı, hatta ikinci perdenin yarısında Vidal, kuzenlerinden birine merhaba demek için aşağıya inene kadar yan gözle bile bakmadı. Locada sadece ikimiz kalmıştık; Puccini'nin müziği ve salonun yarı karanlık ortamındaki yüzlerce surattan başka bir korunak yoktu. On dakika kadar kendimi tuttuktan sonra dönüp gözlerine baktım.

"Sizi gücendirecek bir şey mi yaptım?" diye sordum.

"Hayır."

"Hiç değilse, bu gibi durumlarda dostmuşuz gibi davranabilir miyiz?"

"Ben sizin dostunuz olmak istemiyorum David."

"Neden?"

"Çünkü siz de benim dostum olmak istemiyorsunuz."

Haklıydı, onun dostu olmak istemiyordum.

"Benim ruhumu sattığımı düşündüğünüz doğru mu?"

"Benim ne düşündüğüm önemli değil. Önemli olan sizin ne düşündüğünüz."

Orada bir beş dakika daha oturduktan sonra kalkıp gittim. Liceo'nun büyük merdivenlerine vardığımda, bir daha onu asla düşünmeyeceğime veya yüzüne bakmayacağıma, ona nazik tek bir şey söylemeyeceğime yemin ettim.

Ertesi gün öğleden sonra onu katedralin önünde gördüm. Görmezlikten gelmeye çalışırken, bana el sallayıp gülümsedi. Olduğum yerde çakılıp kaldım ve yanıma gelmesini bekledim.

"Beni bir şeyler yemeye davet etmeyecek misiniz?"

"Ruhumu sattığım için iki saat daha serbest değilim."

"O halde ben, sizi davet edeyim. Bir saatliğine bir hanıma eşlik etmek için kaç para istersiniz?"

Gönülsüz bir halde onunla Calle Petritxol'daki bir çikolatacı dükkânına gittim. İki fincan sıcak çikolata istedikten sonra karşılıklı oturup sessizliği önce kim bozacak diye bekledik.

"Dün gece sizi kırmak istemedim David. Don Pedro size ne anlattı bilmiyorum ama ben asla öyle bir şey söylemedim."

"Belki de sadece öyle düşünmüşsünüzdür ki, Don Pedro da herhalde bu yüzden bana söyledi."

"Benim ne düşündüğümü bilemezsiniz," dedi Cristina sert bir ifadeyle. "Don Pedro da bilemez."

Omuz silktim.

"Peki."

"Ona bambaşka bir şey söyledim. İçinizden gelen şeyi yaptığınızı sanmıyorum dedim."

Gülümseyerek başımı öne eğdim. O anda içimden gelen tek şey onu öpme isteğiydi. Cristina meydan okurcasına gözlerimin içine bakıyordu. Elimi uzatıp dudaklarına dokunduğum, parmaklarımı çenesine ve boynuna doğru kaydırdığım zaman yüzünü çevirmedi.

"Bu şekilde olmaz," dedi sonunda.

Garson sıcak çikolatalarımızı getirene kadar masadan kalkıp gitti. Bir daha aylarca adını bile duymadım.

Eylül sonlarına doğru bir gün, *Lanetliler Şehri*'nin yeni tefrikasını bitirdiğim zaman o gece tatil yapmaya karar verdim. Yine o mide bulantısının ve beynimi delen ağrının yaklaştığını hissedebiliyordum. Bir avuç kodeinli hap yuttuktan sonra karanlıkta yatağıma uzandım, soğuk terlemenin ve ellerimin titremesinin geçmesini bekledim. Tam uykuya dalacakken kapı çaldı. Kendimi sürükleyerek hole indim ve kapıyı açtım. Şık ipekli takım elbisesi içinde Vidal sigarasını yakıyordu.

"Sen hayatta mısın, yoksa bir hayaletle mi konuşuyorum?"

"Ta Villa Helius'tan buraya bunu demek için geldiğinizi söylemeyin."

"Hayır. Gelmemin nedeni senden iki aydır haber alamamam ve senin için endişe etmem. Neden normal insanlar gibi bu mozoleye bir telefon çektirmiyorsun?"

"Telefondan hoşlanmıyorum. İnsanlarla konuşurken yüzlerini görmeyi, onların da benim yüzümü görmelerini istiyorum."

"Sen bu haldeyken bunu tavsiye etmem. Son zamanlarda aynaya hiç baktın mı?"

"Bu daha çok sizin alanınıza girer."

"Clínico Hastanesi'nin morgunda senden daha canlı görünen cesetler var. Hadi git giyin."

"Neden?"

"Çünkü ben öyle söylüyorum. Birlikte dolaşmaya çıkacağız."

Vidal'e hayır demek mümkün değildi. Beni Paseo del Borne'de bekleyen otomobiline sürükleyerek götürdü ve Manuel'e motoru çalıştırmasını söyledi.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordum.

"Sürpriz."

Bütün Barselona'yı kat edip Avenida Pedralbes'e vardık ve tepeyi çıkmaya başladık. Birkaç dakika sonra bütün pencereleri aydınlanmış Villa Helius, alacakaranlıkta altın renginde bir hava kabarcığı gibi ortaya çıktı. Olacaklar hakkında en küçük bir ipucu vermeyen Vidal gizemli bir ifadeyle bana gülümsüyordu. Villaya vardığımız zaman peşinden oturma odasına gelmemi istedi. Orada oturmakta olan bir grup insan beni görür görmez alkışlamaya başladı. Don Basilio, Cristina, baba oğul Sempere'ler, eski okul öğretmenim Doña Mariana, Barrido ve Escobillas'ın eserlerini yayımladığı ve ahbaplık kurduğum birkaç yazar, gruba katılan Manuel ve Vidal'in ağına düşürdüğü birkaç kız vardı. Vidal, bana bir kadeh şampanya ikram edip gülümsedi.

"Yirmi sekizinci yaş günün kutlu olsun David."

Unutmuştum.

Yemekten sonra izin isteyip biraz temiz hava almak için bahçeye çıktım. Yıldızlı gece, ağaçların üstüne gümüşten bir eşarp örtmüş gibiydi. Orada duralı bir dakika olmamışken, yaklaşan ayak seslerini işitip geri döndüm ve görmeyi hiç beklemediğim birini karşımda buldum. Cristina Sagnier. Düşüncelerimi böldüğü için özür dilercesine gülümsedi.

"Pedro sizinle konuşmak için çıktığımı bilmiyor," dedi.

"Don" dememişti, ama fark etmemiş gibi davrandım.

"Sizinle konuşmak istiyorum David," dedi. "Ama burada ve şimdi değil."

Bahçenin gölgeleri altında bile şaşkınlığımı gizleyemiyordum.

"Yarın bir yerde buluşabilir miyiz?" diye sordu. "Söz veriyorum, zamanınızı fazla almayacağım."

"Bir şartla," dedim. "Artık resmiyeti bırakalım ve sizli bizli konuşmayalım. İnsan doğum gününde kendini daha yaşlı hissediyor."

"Kabul," dedi Cristina gülümseyerek.

"Pekâlâ, nerede buluşalım?"

"Senin evinde olabilir mi? Kimsenin bizi görmesini istemiyorum, özellikle de Pedro'nun seninle konuştuğumu bilmesini istemem."

"Nasıl istersen..."

Cristina rahatlayarak gülümsedi.

"Teşekkür ederim. Yarın uygun mu? Öğleden sonra?"

"Ne zaman istersen. Nerede yaşadığımı biliyor musun?"

"Babam biliyor."

Cristina uzanıp beni yanağımdan öptü.

"Doğum günün kutlu olsun David."

Ben, bir karşılık verene kadar Cristina bahçenin içinde gözden kayboldu. Tekrar oturma odasına geldiğimde gitmişti. Vidal odanın bir ucundan bana soğuk gözlerle bakıyordu, onu gördüğümü fark edince hemen gülümsedi.

Bir saat sonra Vidal'in onayıyla Manuel, beni otomobille evime bırakmak için ısrar etti. Yanımızda başkaları olmadığı zaman yanına otururdum; Manuel, beni sürücülük hakkında bilgilendirir, hatta Vidal'in haberi olmaksızın arada bir arabayı kullanmama izin verirdi. O gece Manuel her zamankinden sessizdi ve şehir merkezine gelene kadar tek bir kelime etmedi. Onu son gördüğümden beri zayıflamıştı; yaşlılık kendini göstermeye başlıyor, diye düşündüm.

"Bir terslik mi var Manuel?" diye sordum.

"Önemli bir şey değil Sinyor Martín."

"Seni üzen bir şey varsa..."

"Sadece bir iki sağlık sorunu. İnsan benim yaşıma gelince her şey endişe konusu olur bilirsiniz. Ama artık ben önemli değilim. Önemli olan kızımdır."

Ne diyeceğimi bilemediğimden başımı sallamakla yetindim.

"Kızıma ilgi duyduğunuzu biliyorum Sinyor Martín. Cristina'ma. Bir baba böyle şeyleri hissedebiliyor."

Bir kez daha başımı salladım. Manuel otomobili Calle Flassaders'in girişinde durdurana kadar bir şey konuşmadık. Manuel elini uzatıp tekrar doğum günümü kutladı.

"Bana bir şey olursa, kızıma yardım edersiniz değil mi Sinyor Martín? Bana bu iyiliği yapar mısınız?"

"Elbette Manuel. Ama sana hiçbir şey olmayacak."

Şoför bana veda edip otomobile bindi ve yavaşça oradan ayrıldı. Tam emin değildim, ama yol boyu neredeyse ağzını açmamışken, şimdi kendi kendine konuştuğuna yemin edebilirdim.

11

Bütün sabahı evin içinde koşturup ortalığı toplayarak, odaları havalandırarak, varlığını bile bilmediğim nesneleri ve köşeleri temizleyerek geçirdim. Pazardaki çiçekçiye gittim, elimde bir demet çiçekle döndüğümde bunları koyacağım vazoları nereye kaldırdığımı hatırlamadığımı fark ettim. Sanki işe gidiyormuşum gibi giyindikten sonra, onu karşılarken söyleyeceğim, ama kulağıma gülünç gelen kelimelerin provasını yaptım. Aynaya baktım; Vidal haklıydı. Vampir gibi olmuştum. Neden sonra elimde bir kitapla salondaki koltuğa oturup beklemeye başladım. İki saat geçtiğinde, ben daha ilk sayfayı çevirmemiştim. Öğleden sonra saat tam dörtte merdivenlerde Cristina'nın ayak seslerini duyunca yerimden sıçradım. Zili çalana kadar sanki ömür boyu o kapıda beklemiş gibiydim.

"Selam David. Zamansız mı geldim?"

"Hayır, hayır, tam tersi. Lütfen içeri gel."

Cristina nazik bir gülücükle koridora girdi. Onu salondaki okuma köşesine götürüp bir koltuk gösterdim. Her şeyi dikkatle inceliyordu.

"Çok özel bir yer," dedi. "Pedro senin çok şık bir evin olduğunu söylemişti."

"Aslında burasını kasvetli olarak tanımlar, ama herhalde ton farkı olmalı."

"Neden burada yaşamayı seçtiğini sorabilir miyim? Tek başına yaşayan biri için epeyce büyük bir yer."

Tek başına yaşayan biri, dedim içimden. İnsan sonunda sevdiklerinin gözlerinde gördüğü şekle dönüşüyordu.

"Gerçek nedeni mi?" diye sordum. "Aslında yıllardan beri gazeteye gidip gelirken bu evi gördüğüm için burada yaşamayı seçtim. Ne zaman baksam kapalıydı, bana sanki beni bekliyormuş gibi geliyordu. Sonunda bir gün rüyamda burada yaşadığımı gördüm. Nitekim öyle de oldu."

"Rüyaların hep gerçekleşir mi David?"

Sesindeki alaycı tını bana fena halde Vidal'i hatırlattı.

"Hayır," dedim. "Sadece bu gerçekleşti. Ama sen benimle bir şey konuşmak istiyordun, bense seni hiç ilgilendirmeyecek hikâyelerle konudan uzaklaştırıyorum."

Sözlerimde gereksiz bir savunmacılık vardı. Tıpkı bir telaş içinde çiçek aldıktan sonra onları nereye koyacağımı bilememem gibiydi.

"Seninle Pedro hakkında konuşmak istiyordum," dedi Cristina.

"Yaa."

"Sen, onun en iyi dostusun. Onu tanıyorsun. Senden sanki oğluymuşsun gibi söz ediyor. Seni herkesten çok seviyor. Bunu biliyorsun."

"Don Pedro, bana hep baba gibi davrandı," dedim. "Eğer o ve Sinyor Sempere olmasaydı, ne yapardım bilmiyorum."

"Seninle konuşmak isteme nedenim, onun için çok endişeleniyor olmam."

"Neden endişeleniyorsun?"

"Birkaç yıl önce onun sekreteri olarak çalışmaya başladığımı biliyorsun. Pedro çok cömert bir insandır ve zamanla onunla çok iyi dost olduk. Babama ve bana karşı hep çok iyi davranmıştır. İşte bu yüzden onu bu halde görmek beni çok üzüyor."

"Hangi halde?"

"Yazmak istediği o lanet kitap."

"Yıllardan beri onun üstünde çalışıyor."

"Yıllardan beri yazdığını çöpe atıyor. Bütün sayfalarını düzeltip daktilo ediyorum. Sekreteri olarak çalıştığım onca yıl boyunca en az iki bin sayfayı çöpe attı. Yeteneksiz ve sahtekâr olduğunu söylüyor. Eli sürekli

içki şişesinde. Bazen onu üst kattaki çalışma odasında sarhoş bir halde ağlarken buluyorum."

Yutkunmakta zorlandım.

"Sana gıpta ettiğini, senin gibi olmak istediğini söylüyor; insanların sırf ondan para veya yardım istedikleri için övdüklerini, ama kitabının beş para etmez olduğunu bildiğini söylüyor. Başkalarının yanındayken o şık elbiseleriyle falan görünüşüne özen gösteriyor ama, ben, onu her gün gördüğüm için ümidini kaybettiğini anlayabiliyorum. Bazen budalaca bir şey yapacak diye korkuyorum. Bu durum bir süredir böyle. Şimdiye kadar hiçbir şey söylemedim, çünkü kiminle konuşabileceğimi bilmiyordum. Seninle görüşmeye geldiğimi bilse çok kızar. Hep söylediği şey, 'Benim sorunlarımla David'i rahatsız etme. Onun önünde daha uzun bir hayat var, benimse hiçbir şey.' Hep böyle şeyler söylüyor. Sana bütün bunları anlattığım için beni bağışla, ama kime açılacağımı bilemedim."

İçim bir anda buz kesti, hayatımı borçlu olduğum adam ümitsizlik içinde kıvranırken, ben kendi dünyama kapanmış, onun ne durumda olduğunu aklıma bile getirmemiştim.

"Galiba gelmekle iyi etmedim," dedi Cristina.

"Hayır," dedim. "Doğrusunu yaptın."

Cristina, bana belli belirsiz bir gülümsemeyle bakarken, ilk defa onun gözünde bir yabancı olmadığımı hissettim.

"Ne yapabiliriz?" diye sordu.

"Ona yardım edeceğiz," dedim.

"Ya buna izin vermezse?"

"O zaman ona fark ettirmeden yaparız."

12

Bunu Vidal'e yardım etmek için mi –kendime hep öyle olduğunu söylüyordum– yoksa Cristina'yla daha çok birlikte olabilmek için mi yaptığımı hiçbir zaman bilemeyeceğim. Her gün öğleden sonra kuleli evimde buluşuyorduk. Cristina Vidal'in bir gün önce elyazısıyla yazdığı, yığınla silintinin bulunduğu, bazı paragrafların bütünüyle karalandığı, onarılamayacak haldeki metni düzeltmek için yapılmış binlerce girişimle dolu sayfaları getiriyordu. Birlikte çalışma odama gidip yerde oturuyorduk. Cristina sayfaları yüksek sesle okuduktan sonra bunu tartışıyorduk. Vidal kendi ailesinden pek farklı olmayan Barselonalı bir ailenin üç kuşağını konu alan destansı bir hikâye yazmaya çalışıyordu. Olaylar Sanayi Devrimi'nden birkaç yıl önce yetim kalmış iki erkek kardeşin şehre gelişiyle başlayıp, İncil'deki Habil ve Kabil tarzında gelişiyordu. Kardeşlerden biri zamanın en zengin işadamlarından biriyken, diğeri de bütün zamanını kiliseye ve muhtaç insanlara adıyor. Diğer kardeşin hayatı, şair papaz Jacint Verdauger gibi acıklı bir şekilde son buluyordu. İki kardeş hayatları boyunca hiç anlaşamazken, geri planda modern Barselona'nın sanayi ve finans dünyasının kuruluşu anlatılıyordu. Daha sonra hikâyeye sonu gelmeyen yeni karakterler katılıyor, birbiri ardına ihtiraslı melodramlar, skandallar, cinayetler ve buna benzer olaylar sıralanıyordu. Hikâyeyi iki kardeşten birinin to-

runu, 1909'daki Acı Hafta'da yaşanan ayaklanmada şehir yandığı sırada Pedralbes'teki saray yavrusu gibi bir evde kaleme alıyordu.

Beni şaşırtan ilk şey, bu konuyu yıllar önce ona benim tavsiye etmiş olmamdı; bana bir gün yazmaya başlayacağını söylediği ciddi romanına başlaması için ilk adım olacaktı. Şaşırdığım ikinci şey, nice fırsatı olduğu halde bu fikri kullanmaya karar verdiğini veya bunu yıllardır işlemiş olduğunu bana hiç söylememesiydi. Üçüncüsüyse, romanın tamamen bir fiyasko oluşuydu; karakterler ve yapısından başlayıp konusu ve atmosferine kadar kitabın hiçbir öğesi tutarlı değildi. Dili ve üslubu, zamanı çok bol olan bir amatörün özentili bir çabasıydı.

"Nasıl buldun?" diye sordu Cristina.

Vidal'e bu fikri benim verdiğimi söylemeyerek onu daha fazla üzmek istemediğim için gülümseyip, başımı sallamakla yetindim.

"Üstünde biraz çalışmak gerekiyor o kadar."

Hava kararmaya yüz tutarken Cristina daktilonun başına oturuyor, ikimiz birlikte Vidal'in kitabını harfi harfine yeniden yazıyorduk.

Vidal'in kurduğu ana tema o kadar belirsiz ve yavandı ki, ona bu fikri ilk verdiğimde düşündüğüm konuyu kullanmaya karar verdim. Yavaş yavaş karakterleri hayata döndürdük, onları tepeden tırnağa yeniden yarattık. Bu süreçte onun yazdığı tek bir sahne, tek bir satır veya kelime kalmıyordu; yolumuzda ilerlerken, Vidal'in hep yazmak istediği, ama nasıl yazılacağını bilemediği romanın hakkını verdiğimizi düşünüyordum.

Cristina'nın bazen bana söylediğine göre, Vidal haftalar önce yazdığını hatırladığı bir sahneyi daktilo edilmiş haliyle tekrar okurken, kendinde olmadığını bildiği bir ustalık ve yetenek görüp, şaşırıyordu. Cristina, onun ne yaptığımızı anlayacağından korktuğu için özgün metne daha çok sadık kalmamız gerektiğini söyledi.

"Bir yazarın gururunu hiç hafife alma," dedim ona. "Özellikle de vasat bir yazarın."

"Pedro hakkında böyle konuşman hoşuma gitmiyor."

"Özür dilerim. Benim de hoşuma gitmiyor."

"Galiba biraz yavaşlasan iyi olacak. Pek iyi görünmüyorsun. Artık Pedro için değil, senin için endişe ediyorum."

"Bu işi başarıyla yapacağını biliyorum."

Zaman içinde Cristina'yla paylaştığım anların tadını çıkarmaya alıştım. Çok geçmeden kendi çalışmalarım bundan zarar görmeye başladı. *Lanetliler Şehri*'ni yazabilmek için zamanı yoktan var ediyor, günde en fazla üç saat uyuyarak sözleşmemdeki zaman sınırına uyabilmek için kendi sınırlarımı sonuna kadar zorluyordum. Barrido ve Escobillas hiç kitap okumazlardı, ne kendi yayınlarını, ne de rakip yayınevlerinin kitaplarını... ama Zehir Hanım okuyordu ve bende bir tuhaflık olduğunu fark etmeye başladı.

"Bu sen değilsin," diyordu arada bir.

"Elbette ki ben değilim sevgili Herminia. Bunu yazan Ignatius B. Samson."

Göze aldığım tehlikelerin farkındaydım, ama umursamıyordum. Her sabah ter içinde, kalbim sanki kaburgalarımı çatlatacak gibi atarken uyanmak da umurumda değildi. Bedel olarak bunu da, daha fazlasını da ödemeye hazırdım; yeter ki, bizi farkında olmadan suç ortakları haline getiren o gizli birlikteliğimizi sürdürebileyim. Gözlerime bakar bakmaz Cristina'nın aklımdan geçenleri okuduğunu ve yapacağım herhangi bir hamleye karşılık vermeyeceğini biliyordum. Belirsizliğe doğru koşturmamızın ucunda hiçbir beklenti, hiçbir gelecek yoktu; ikimiz de bunun bilincindeydik.

Bazı zamanlar su alan gemiyi yüzdürmeye çalışmaktan sıkılıp Vidal'in kitabını bırakıyor, artık giderek ağırlığıyla vicdanımızı ezmeye başlayan gizli yakınlığımız dışında başka şeylerden söz ediyorduk. Arada bir cesaretimi toplayıp elini tutuyordum. Buna karşı çıkmıyordu, ama huzursuz olduğunun farkındaydım. Bunu doğru bulmuyor, Vidal'e olan minnet borcumuzun bizi hem birleştirdiğini, hem de ayırdığını düşünüyordu. Bir gece, gitmesinden kısa bir süre önce yüzünü ellerimin arasına aldım

ve onu öpmeye çalıştım. Cristina put gibi durdu; kendimi onun gözlerinde görünce bir şey söylemeye cesaret edemedim. Cristina kalkıp tek kelime etmeden gitti. Bunu izleyen iki hafta boyunca onu görmedim. Tekrar geldiğinde bir daha böyle bir şeyin olmayacağına dair bana yemin ettirdi.

"David şunu anlamanı isterim ki, Pedro'nun kitabı üstünde çalışmamızı bitirdikten sonra seninle şimdi olduğu gibi görüşmeyeceğiz."

"Neden?"

"Nedenini biliyorsun."

Cristina'nın onaylamadığı tek şey benim girişimlerim değildi. Her ne kadar bu konuda sessiz kalıyorsa da, Vidal, onun Barrido ve Escobillas için yazdığım kitapları beğenmediğini söylerken haklıydı galiba. Ne düşündüğünü tahmin etmem zor değildi; bütün çalışmalarımın para için ve ruhsuzca yapıldığını, bütün yeteneklerimi bu iki lağım faresinin ceplerini doldurmak için harcadığımı, çünkü kendi yüreğimden, kendi adımla ve kendi duygularımla yazacak cesaretim olmadığına inanıyordu. Beni en çok yaralayan şeyse, ona için için hak vermemdi. Sözleşmemi feshetmeyi ve saygısını kazanmak amacıyla sadece onun için bir kitap yazmayı hayal ettim. Yapmayı bildiğim tek şey Cristina'ya yetmiyorsa, belki de gazetedeki sefil ve renksiz günlerime dönmem gerekiyordu. Vidal'in bağışları ve yardımlarıyla hayatımı sürdürebilirdim.

Geç saatlere kadar çalıştıktan sonra uyku tutmadığı için yürüyüşe çıktım. Amaçsız bir halde dolaşırken ayaklarım beni Sagrada Familia'nın inşaat alanına çıkan yokuşa götürdü. Küçükken babam bazen beni buraya getirip heykelleri ve sayvanları gösterirdi. Arada bir gelip, şehir sürekli geliştiği halde burada hiçbir şeyin değişmemiş olduğunu görmek hoşuma gidiyordu. Sagrada Familia her zaman olduğu gibi harabe halindeydi.

Oraya vardığımda gün doğmak üzereydi: Nativity cephesinin kulelerinin kızıla çalan mavi gökyüzüne doğru yükselişini seyrettim. Doğudan esen rüzgâr süpürülmemiş kaldırımlardaki tozu ve Sant Martí semtindeki fabrikaların ekşimik kokularını taşıyordu. Calle Mallorca Caddesi'nde

karşıya geçerken sabah sisi içinde bana doğru gelen bir tramvayın ışıklarını gördüm. Metal tekerleklerin çıkardığı sesi ve vatmanın yayaları uyarmak için çaldığı zili duyuyordum. Önünden çekilmek istedim, ama yapamadım. Üstüme doğru gelen tramvayın farlarına bakarak rayların arasında çakılıp kaldım. Vatmanın bağırmasını işittim, fren yaptığı için tekerleklerin raylardan çıkardığı kıvılcımları gördüm. O anda bile, ölüme birkaç adım yaklaşmış olduğum halde, kılımı kıpırdatamıyordum. Gözlerimi örten beyaz ışığın yerini elektrik kokusu aldı ve tramvayın farları söndü. Kukla gibi yere devrilirken, kendimde olduğum o birkaç saniye içinde tramvayın duman çıkaran tekerleğinin yüzümden birkaç santimetre ötede durduğunu gördüm. Sonra her şey karardı.

13

Gözlerimi açtım. Yalın bir kubbeye doğru yükselen kalın, taş sütunlar vardı. Tepeden iğneler halinde gelen tozlu ışıkta sıra sıra dizilmiş köhne yataklar görünüyordu. Yukarıdan kara gözyaşları gibi damlayan su tanecikleri, yere düştükçe yankılanan bir patlama sesi çıkarıyordu. Karanlığın içinde rutubet ve küf kokusu hâkimdi.

"Araf'a hoş geldin."

Doğrulup o yana dönünce, bir fener ışığında gazete okuyan, paçavralar içinde bir adam gördüm. Gülünce ağzındaki dişlerin yarısının olmadığı ortaya çıktı. Elinde tuttuğu gazetenin ön sayfasında General Primo de Rivera'nın ülkeyi bir felaketten kurtarmak için devlet yönetimine el koyarak, ılımlı bir diktatörlük kurduğu yazılıydı. Gazete en az beş yıl öncesine aitti.

"Neredeyim?"

Adam gazetesinin üstünden başını uzatıp bana baktı.

"Ritz'de. Kokudan anlamadın mı?"

"Buraya nasıl geldim?"

"Yarı ölü halde. Seni bu sabah bir sedyeyle getirdiler, o zamandan beri de uyuyorsun."

Ceplerimi yoklayınca üstümde bulunan bütün paranın yok olduğunu anladım.

"Dünya ne berbat bir hale geldi," dedi gazetesindeki haberleri okuyan adam. "Galiba, ahmaklığın ileri safhalarında fikir yoksunluğunu telafi etmek için aşırı miktarda ideoloji üretiliyor."

"Buradan nasıl çıkılır?"

"Eğer çok acelen varsa... İki yol vardır, kalıcı ve geçici yollar. Kalıcı yol çatıdan. Bir sıçradın mı, ömür boyu kendini bu çöplükten kurtarırsın. Geçici olanıysa şurada, sonlarda bir yerde; şu pantolonu üstünden düşen, yumruğu havada gelip geçenlere devrimci selamı veren salağın olduğu köşede. Ama o yoldan çıkacak olursan er geç yine buraya dönersin."

Birinci adam delilere özgü, arada bir gidip gelen akıl parlaklığıyla bana gülerek bakıyordu.

"Paramı sen mi çaldın?"

"Kuşkulanman beni gücendiriyor. Seni buraya getirdiklerinde zaten tamtakırdın. Hem ben sadece bankada bozdurulabilen hisse senetleri kabul ederim."

Yatağında oturan kaçığı beş yıllık gazetesi ve güncel yorumlarıyla bırakıp oradan ayrıldım. Başım hâlâ dönüyordu, düzgün bir hatta dört adımdan fazla atamadığım halde büyük mahzenin kenarında bir merdiven aralığına açılan kapıya kadar gidebildim. Merdivenlerin tepesinden aşağıya doğru bir ışık süzülüyordu. Yukarıdaki bir kapı aralığından gelen temiz havayı hissedene kadar dört beş kat çıktım. Bu kapıdan dışarı adımımı atınca, nihayet nerede olduğumu anladım.

Önümde Ciudadela Parkı'ndaki ağaçların tepesinde asılı gibi duran bir göl vardı. Güneş batarken, üstü otlarla kaplı su, dökülmüş şarap gibi dalgacıklar yapıyordu. Parkın su deposu özensiz yapılmış bir şato veya hapishane gibiydi. 1888 yılında, Uluslararası Fuar'da yer alan pavyonlara su sağlamak için inşa edilmişti, ama zamanla katedrale benzeyen iç kısımları yoksullara, ölmekte olanlara ve soğuk gecelerde başka sığınacak yeri olmayanlara bir barınak olmuştu. Düz çatı üstündeki kocaman havuzun bulanık suyu, yapıdaki çatlaklardan sızarak yavaş yavaş boşalıyordu.

Sonra, çatının köşelerinden birinde duran bir siluet gördüm. Adam sanki benim bakışımla irkilmiş gibi, hemen dönüp bana baktı. Hâlâ sersemlemiş haldeydim ve bulanık görüyordum, ama adamın bana doğru yaklaştığını anladım. Ayakları sanki yere değmiyormuş gibi, fazla hızlı yürüyordu; gözün algılayamayacağı kadar ani ve seri hareketleri vardı. Arkasından gelen ışık nedeniyle yüzünü tam göremiyordum, ama suratına çok büyük gelen simsiyah gözlerini ayırt edebildim. Bana yaklaştıkça vücudu büyümeye ve boyu uzamaya başladı. Birden ürperdiğimi hissettim ve suyun kenarına gelmiş olduğumu fark etmeden birkaç adım geriledim. Ayaklarım boşlukta kaldı, tam sırtüstü suya düşecekken yabancı aniden uzanıp kolumu yakaladı. Beni nazikçe çekip yere sağlam basmamı sağladı. Havuz kenarındaki banklardan birine oturup başımı kaldırdım ve ilk kez net olarak yüzünü gördüm. Gözleri normal büyüklükte, boyu benimki kadar, hareketleri de herhangi bir adamın olabileceği gibiydi. Yüzünde sevecen ve güven veren bir ifade vardı.

"Teşekkür ederim," dedim.

"İyi misiniz?"

"Evet. Sadece biraz başım dönüyor."

Yabancı yanıma oturdu. Üstünde koyu renk, çok şık, üç parçalı bir takım elbise, ceket yakasındaysa hemen tanıdık gelen, kanatları açık melek motifli bir broş vardı. Bu kadar şık giyimli bir beyefendinin deponun çatısında olması bana çok tuhaf göründü. Sanki aklımdan geçenleri okuyormuş gibi, yabancı bana gülümsedi.

"Umarım sizi ürkütmedim," dedi. "Sanırım burada kimseyi göreceğinizi sanmıyordunuz."

Kafam iyice karışmış bir halde ona bakarken, siyah gözbebeklerinden yansıyan yüzümü gördüm.

"Buraya geliş nedeninizi öğrenebilir miyim?" diye sordum.

"Sizinkiyle aynı. *Büyük Umutlar*."

"Andreas Corelli," diye geveledim.

Yüzü aydınlandı.

"Nihayet sizinle şahsen tanışmak ne büyük mutluluk, dostum."

Çıkaramadığım hafif bir aksanla konuşuyordu. İçgüdüm, bu yabancı tek bir kelime daha etmeden hemen oradan çekip gitmemi söylüyordu, ama adamın sesinde ve gözlerinde güven veren, sakin bir ifade vardı. Kendim bile nerede olduğumu bilmezken, beni burada bulacağını nasıl bildiğini düşünmemeye karar verdim. Uzattığı elini sıktım. Gülümsemesi güzel şeyler vaat ediyordu.

"Bana onca yıldan beri gösterdiğiniz nezaket için size teşekkür etmem gerekir. Korkarım size çok şey borçluyum."

"Hiç de öyle değil. Asıl ben size çok şey borçluyum dostum ve bu kadar kötü bir zamanda ve uygun olmayan bir yerde yanınıza geldiğim için özür dilerim, ama itiraf etmem gerekirse, nicedir sizinle konuşmak istediğim halde bir türlü fırsat bulamamıştım."

"Peki o zaman. Sizin için ne yapabilirim?" diye sordum.

"Benim için çalışmanızı istiyorum."

"Anlayamadım?"

"Benim için yazmanızı istiyorum."

"Tabii. Sizin yayıncı olduğunuzu unutmuştum."

Yabancı güldü. Hayatında hiç yaramazlık yapmamış bir çocuğunki gibi, tatlı bir kahkahası vardı.

"Hem de en iyisiyim. Hayatınız boyunca karşılaşmayı beklediğiniz yayıncı. Sizi ölümsüz kılacak yayıncı."

Yabancı, bana kartvizitini uzattı. Bu da Chloé'li rüyamdan uyandığımda avucumda bulduğum ve hâlâ yanımda olanın aynısıydı.

ANDREAS CORELLI
Editör
Éditions de la Lumière
Boulevard St.-Germain, 69. Paris

"Onur duydum Sinyor Corelli, ama korkarım bu teklifinizi kabul etmem mümkün değil. Bir sözleşmem var..."

"Barrido ve Escobillas. Biliyorum. Size kabalık etmek istemem ama onlar hiç bulaşmamanız gereken iki çapulcudurlar."

"Sizinle aynı düşünceyi paylaşan başkaları da var."

"Sinyorita Sagnier mi?"

"Onu tanıyor musunuz?"

"Hakkında bir şeyler duydum. Beğenisini ve saygısını kazanmak için insanın her şeyi yapabileceği cinsten bir kadın, öyle değil mi? O iki asalağı bırakıp kendinize sadık kalmanızı o da teşvik etmiyor mu?"

"O kadar basit değil. Beni onlara altı yıl daha bağlayan bir sözleşmem var."

"Biliyorum, ama bunun için endişe etmenize gerek yok. Avukatlarım konuyu inceliyorlar; eğer teklifimi kabul ederseniz, emin olun yasal taahhütlerin geçersiz kılınması için pek çok yol vardır."

"Teklifiniz nedir?"

"Bütün bir yıl sadece benim sipariş edeceğim ve konusunu sözleşme imzalandıktan sonra birlikte tartışacağımız bir kitap üstünde çalışacaksınız. Bunun için size avans olarak yüz bin frank ödeyeceğim."

Hayretten ağzım açık ona bakakaldım.

"Eğer bu miktar size yeterli gelmiyorsa, uygun gördüğünüz herhangi bir miktarı da düşünmeye hazırım. Sizinle açık konuşayım Sinyor Martín, para konusunda tartışacak değilim. Ve aramızda kalsın, sizin de bunu tartışmak isteyeceğinizi sanmıyorum, çünkü sizden nasıl bir kitap yazmanızı istediğimi öğrenince, ücreti çok önemsiz kalacak."

Sessizce gülerek iç geçirdim.

"Bana inanmıyorsunuz galiba."

"Sinyor Corelli, ben üstüne adımın bile yazılmadığı ucuz romanların yazarıyım. Sizin de tanıdığınız yayıncılarım, ağırlıkları kadar manda boku etmeyen ikinci sınıf dolandırıcıdırlar, okurlarım benim varlığımdan bile habersizdirler. Yıllardır hayatımı bu işle kazanıyorum ve daha bugüne

kadar beni tatmin eden tek sayfa yazmış değilim. Sevdiğim kadın hayatımı heba ettiğimi düşünüyor, ben de onu haklı buluyorum. Ayrıca onu arzulamaya layık olmadığımı da düşünüyor, çünkü ikimizin de var olma nedeni bizi sefaletten kurtaran bir adama olan minnet borcumuz; galiba bu konuda da ona hak veriyorum. Göz açıp kapayana kadar otuz yaşıma basacağım ve her geçen gün on beş yaşındayken olmayı hayal ettiğim adama daha az benzediğimi fark ediyorum. Tabii, otuz yaşıma kadar gelebilirsem, çünkü son zamanlarda sağlığım da yazdığım kitaplar kadar kötü durumda. Şu günlerde saatte bir iki düzgün cümle çıkarabilmek bile beni tatmin edebiliyor. İşte ben böyle bir yazar ve böyle bir adamım. Hayatını değiştirecek ve hayallerini gerçekleştirecek bir kitap yazması için Parisli yayıncıların açık çeklerle ziyaret edeceği türden biri değilim."

Corelli ciddi bir yüzle beni incelerken, söylediğim her kelimeyi tartıyordu.

"Bence kendinize haksızlık ediyorsunuz, ama bu da gerçekten değeri insanlara özgü bir niteliktir. İnanın, onca yıllık meslek hayatımda kendilerini çok değerli bulan, ama aslında ciğeri beş para etmez o kadar çok insan tanıdım ki... Ama bana inanmasanız da, ben sizin nasıl bir yazar ve nasıl bir adam olduğunuzu biliyorum. Bütün çalışmalarınızı okudum, *Sanayinin Sesi*'nde çıkan ilk hikâyenizden *Barselona'nın Gizemleri*'ne kadar hepsini; sonra da Ignatius B. Samson dizisinin bütün tefrikalarını. Hatta, sizi kendinizden daha iyi tanıyorum bile diyebilirim. İşte bu yüzden de sonunda teklifimi kabul edeceğinize eminim."

"Başka ne biliyorsunuz?"

"Birçok ortak noktamız olduğunu biliyorum. Babanızı kaybettiğinizi biliyorum, ben de kaybettim. İnsanın hâlâ babasına ihtiyaç duyduğu bir sırada onu kaybetmesinin ne demek olduğunu bilirim. Sizinki çok trajik koşullar altında sizden koparıldı. Benimkiyse, hiçbir neden göstermeden beni reddetti ve evinden attı, galiba böylesi daha çok acı veriyor. Kendinizi yalnız hissettiğinizi biliyorum ve inanın bana, bu benim de çok sık yaşadığım bir duygudur. Kalbinizin derinliklerinde şimdiye kadar gerçekleş-

memiş büyük beklentiler olduğunu biliyorum ve her ne kadar farkında olmasanız da, bu sizi her geçen gün yavaş yavaş öldürüyor."

Sözlerinin ardından uzun bir sessizlik yaşandı.

"Bir hayli şey biliyorsunuz Sinyor Corelli."

"Sizi daha yakından tanımayı ve dostunuz olmayı istememe yetecek kadar. Çok arkadaşınız olduğunu sanmıyorum. Benim de yok. Çok dostu olduğunu söyleyen insanlara güvenmem. Kimseyi doğru dürüst tanımadıklarının belirtisidir."

"Ama siz bir dost aramıyorsunuz. Yanınızda çalıştıracak birini arıyorsunuz."

"Geçici bir ortak arıyorum. Aradığım kişi sizsiniz."

"Kendinizden çok emin gibisiniz."

"Doğuştan sahip olduğum bir kusur," dedi Corelli ayağa kalkarak. "Doğuştan olan diğer bir kusurum da, geleceği görebilmem. Bu nedenle de şimdilik çok erken olduğunu anlıyorum; gerçeği benden işitmek şu anda sizin için yeterli değil. Kendi gözlerinizle görmeniz gerek. Bedeninizle hissetmeniz. İnanın bana, bunu hissedeceksiniz."

Elini uzattı, ben sıkana kadar bekledi.

"Hiç değilse size anlattıklarımı bir dahaki buluşmamıza kadar düşüneceğinize inanabilir miyim?" diye sordu.

"Ne diyeceğimi bilemiyorum Sinyor Corelli."

"Şu anda hiçbir şey söylemeyin. Söz veriyorum, gelecek sefer buluştuğumuzda her şeyi daha net göreceksiniz."

Sözlerini bitirince bana dostça gülümseyip merdivenlere doğru yürüdü.

"Gelecek sefer olacak mı?" diye sordum.

"Daima olur."

"Nerede?"

Günün son ışıkları şehrin üstüne düşerken gözleri ateş gibi parlıyordu.

Merdivenlere açılan kapıdan girip gözden kayboldu. Ancak o zaman, bütün o konuşmamız boyunca onun bir kez bile göz kırpmadığını fark ettim.

14

Doktorun muayenehanesi binanın en üst katındaydı; uzaktan denizin pırıltısı, muhteşem evler ve binaların arasından Calle Muntaner Yokuşu'ndan aşağıya, Ensanche'ye doğru kayar gibi inen tramvayları görebiliyordunuz. Muayenehanede güzel bir koku vardı. Bekleme odaları zevkle döşenmişti. Duvarlardaki tablolar insanı yatıştırıyor, manzara resimleri ümit ve huzur veriyordu. Balerin zarafetiyle koşuşturan hemşireler yanımızdan geçerken, tatlı gülücükler saçıyorlardı. Burası cebi dolu insanlar için bir arınma yeri gibiydi.

"Doktor şimdi sizi muayene edecek Sinyor Martín."

Doktor Trías kusursuz görünüşüyle aristokrat bir havası olan, her hareketiyle güven ve huzur aşılayan bir adamdı. Çerçevesiz gözlüğünün ardındaki gri gözleri delici bir bakışa sahipti. Hiç sululuğa kaçmayan sevecen ve dostça bir gülümsemesi vardı. Doktor Trías ölümle dalaşmaya alışkındı, güldükçe bana daha korkutucu geliyordu. Birkaç gün önce bazı medikal testler yaptırmaya başlarken, ona bahsettiğim semptomların tedavisinde büyük gelişmeler olduğunu anlatmıştı. Test sonuçlarını görmeden yaptığı teşhisten şüphesi yoktu.

"Nasılsınız?" diye sordu gözleri bir bana, bir de masasındaki dosyaya gidip gelerek.

"Siz söyleyin."

İyi bir oyuncu gibi hafifçe gülümsedi.

"Hemşire, bana bir yazar olduğunuzu söyledi, ama buraya geldiğiniz gün doldurduğunuz formda paralı asker olduğunuzu yazmışsınız."

"Benim durumumda arada hiç fark yoktur."

"Sanırım hastalarımdan bazıları kitaplarınızı okumuş."

"Umarım onlarda kalıcı bir beyin hasarına yol açmamıştır."

Doktor bu yorumumu eğlenceli bulmuş gibi gülümsedikten sonra, bu banal sohbetimizin sona erdiğini belirtmek ister gibi ciddi bir havaya büründü.

"Sinyor Martín, buraya tek başınıza geldiğinizi görüyorum. Herhangi bir yakınınız yok mu? Eşiniz? Kardeşleriniz? Hayatta olan ebeveynleriniz?"

"Bu sorular beni ürküttü."

"Sinyor Martín, size yalan söyleyecek değilim. Yaptığımız testlerin sonuçları umduğumuz kadar ümit verici değil."

Ona baktım. İçimde bir korku veya tedirginlik yoktu. Hiçbir şey hissetmiyordum.

"Bütün bulgular beyninizin sol lobunda bir kitle büyümesini işaret ediyor. Test sonuçları ve bana anlattığınız semptomları duyunca, korktuğum ihtimali doğruluyor ve bunun kanser olabileceğini gösteriyor."

Birkaç saniye boyunca hiçbir şey söyleyemedim. Şaşırmış numarası bile yapamadım.

"Ne kadar zamandır böyleymiş?"

"Kesin bir zaman vermek mümkün değil, ama sanırım bir süredir oradaki tümörün büyüdüğünü söyleyebilirim ki, bu da bana anlattığınız semptomları ve son zamanlarda çalışırken karşılaştığınız güçlükleri açıklıyor."

Derin bir nefes alıp başımı salladım. Doktor, beni sabırla, yüzünde sevecen bir ifadeyle izliyor, işi aceleye getirmiyordu. Sessizliği bozmak için birkaç cümle kurdum, ama hiçbiri dudaklarıma kadar ulaşmadı. Neden sonra göz göze geldik.

"Sanırım, artık sizin ellerinizdeyim doktor. Nasıl bir tedavi uygulanacağını siz söyleyeceksiniz."

Bana söylediklerini anlamak istemediğimi fark edince doktorun gözlerinde çaresiz bir ifade belirdi. Boğazıma doğru yükselen bulantıyı bastırmaya çalışarak bir kez daha başımı salladım. Doktor, bana bir bardak su verdi. Bir yudumda bitirdim.

"Tedavisi yok," dedim.

"Yok değil. Acıyı hafifletmek ve maksimum rahatlığı sağlamak için yapabileceğimiz birçok şey var..."

"Ama öleceğim."

"Evet."

"Yakında."

"Büyük ihtimalle."

İçimden güldüm. İnsanın bilmek istemediği halde zaten bildiği bir şey doğrulanınca en kötü haber bile rahatlatabiliyor.

"Yirmi sekiz yaşındayım," dedim, neden bunu söylediğimi bilmeden.

"Üzgünüm Sinyor Martín. Keşke size daha iyi bir haber verebilseydim."

Sanki işlediğim bir günah veya söylediğim bir yalan için itirafta bulunmuşçasına, kendimi beni ezmekte olan bir vicdan azabından kurtulmuş gibi hissediyordum.

"Ne kadar zamanım kaldı?"

"Tam olarak kestirmek zor. Bence bir yıl, en çok bir buçuk yıl."

Ses tonundan bunun iyimser bir tahmin olduğu belliydi.

"Peki, bu bir yıl veya ne kadarsa o süre içinde sizce daha ne kadar çalışabilir ve tek başıma idare edebilirim?"

"Siz bir yazarsınız ve beyninizle çalışıyorsunuz. Ne yazık ki, sorun da burada ve ilk kısıtlamalar burada çıkacak."

"Kısıtlamalar pek tıbbi bir terim değil doktor."

"En kuvvetli ihtimal, hastalık ilerledikçe yaşadığınız semptomların daha yoğunluklu ve daha sık olması ve bir süre sonra bizim bakımımız için hastaneye yatmak zorunda kalmanız."

"Yazamayacağım."

"Yazmayı düşünecek haliniz bile olmayacak."

"Ne kadar sürer?"

"Bilmiyorum. Dokuz, on ay. Daha uzun veya daha kısa olabilir. Çok üzgünüm Sinyor Martín."

Başımı sallayıp ayağa kalktım. Ellerim titriyor, temiz havaya çıkmam gerekiyordu.

"Sinyor Martín, size anlattığım şeyler hakkında düşünmek için zamana ihtiyacınız olduğunu biliyorum, ama tedavinize bir an önce başlamamız çok önemli..."

"Şimdi ölemem doktor. Daha değil. Yapmam gereken işler var. Daha sonra ölmek için bir ömür boyu zamanım olacak."

15

O gece, kuledeki çalışma odama gittim ve beynimin bomboş olduğunu bildiğim halde daktilonun başına oturdum. Pencereler ardına kadar açıktı, ama Barselona bana artık bir şey anlatmak istemiyordu; tek bir sayfayı bitirecek halim yoktu. Uydurmayı becerebildiğim şeyler çok pespaye ve koftu. Yazdığım kelimeleri tekrar okuduğumda harcanan daktilo mürekkebine bile değmediğini anlıyordum. Güzel yazılmış bir metnin yaydığı müziği işitemez olmuştum. Andreas Corelli'nin sözleri ufak ufak, yavaş etki eden bir zehir gibi düşüncelerime girmeye başlıyordu.

Barrido ve Escobillas'ın ceplerini şişiren o sefil serüven kitaplarının bilmem kaçıncısını teslim edebilmek için hâlâ en az yüz sayfa yazmam gerekiyordu, ama o anda bunu asla bitiremeyeceğimi anladım. Ignatius B. Samson rayların üstünde yatıyordu; hiç gün ışığına çıkmaması gereken sayfaların içinde tükenmiş, ruhu kurumuştu. Ama veda etmeden önce bana son isteğini söyledi: Onu gösterişsiz bir şekilde gömüp, hayatımda bir kez olsun kendi sesimi kullanacak cesareti göstermeliydim. Ondan bana kalan şey, muazzam bir palavra birikimiydi. Onu artık bırakmamı istedi, çünkü zaten unutulmak için doğmuştu.

Onun son romanının bitmiş sayfalarını alıp ateşe attım; alevlere bıraktığım her sayfada üstümdeki mezar taşının kaldırıldığını hissediyordum. O gece çatıların üstünden esen ılık meltem pencerelerimden girip Ignatius B. Samson'un küllerini aldı ve eski şehrin sokaklarına serpiştir-

di; yazdıkları ebediyen kaybolacağı, adını en sadık okurları bile unutacağı halde, külleri sonsuza kadar orada kalacaktı.

Ertesi gün Barrido ve Escobillas'ın ofisine gittim. Çocuk yaştaki resepsiyon görevlisi yeniydi, beni tanımadı.

"Adınız?"

"Hugo, Víctor."

Kız gülümsedikten sonra Herminia'ya geldiğimi haber vermek için telefon açtı.

"Doña Herminia, Sinyor Hugo Víctor geldi, Sinyor Barrido'yla görüşmek istiyor."

Kız başını sallayıp telefonu kapadı.

"Hemen geleceğini söyledi."

"Ne zamandan beri burada çalışıyorsun?"

"Bir haftadan beri," dedi kız.

Yanılmıyorsam, yılın başından beri Barrido ve Escobillas'ın çalıştırdığı sekizinci resepsiyon görevlisiydi. Herminia'ya bağlı firma çalışanlarının ömrü uzun olmuyordu, çünkü Zehir Hanım onlarda kendisinden bir gram fazla sağduyu olduğunu anlarsa –ki, on kişiden dokuzu böyle olurdu– gölgede kalacağından korkup, onları hırsızlıkla veya saçma sapan başka bir şeyle suçlayarak Escobillas'a kovduruyordu. Ağızlarından tek bir söz çıkarsa, kiralık katil tutmakla tehdit ediyordu.

"Seni görmek ne güzel David," dedi Zehir Hanım. "Çok yakışıklısın. İyi görünüyorsun."

"Üstümden bir tramvay geçtiği için öyle. Barrido burada mı?"

"Bu lafları da nereden bulursun! Barrido, senin için hep buradadır. Onu ziyaret etmek için geldiğini söyleyince çok memnun olacak."

"Ne kadar memnun olacağını tahmin edemezsin."

Zehir Hanım, beni Barrido'nun ofisine götürdü; komik operalardaki şansölyelerin saray yavrusu odalarına benziyordu. Tüylü halılar, imparator büstleri, duvarda natürmort tablolar ve raflarda içinin boş olduğunu

tahmin ettiğim, deri ciltli kitaplar. Barrido, bana vıcık vıcık bir gülümseme ile bakıp elimi sıktı.

"Yeni tefrikayı sabırsızlıkla bekliyoruz. Sana söylemem gerek, son iki tanesine yeni baskı yaptık ve su gibi satıyor. Bir beş bin daha basacağız, iyi mi?"

İçimden, en azından on beş bin basarsın, diye geçirirken, sadece hevesli bir ifadeyle başımı sallamakla yetindim. Barrido ve Escobillas, Barselonalı yayıncılar arasında çifte baskı diye bilinen numarayı yapmakta çok ustaydılar. Her kitap için resmi bir baskı sayısı beyan edilir, birkaç binden ibaret olan bu sayı üzerinden yazara küçük bir pay ödenirdi. Sonra, eğer kitap tutulursa, gizlice on binlere varan sayılarda yeni basım yaparlardı; bunu hiç beyan etmedikleri için yazar bir kuruş bile alamazdı. Ne var ki, bu baskı resmi olanından ayırt edilebiliyordu, çünkü Barrido'nun gizli baskıları Santa Perpètua de Mogoda'daki eski bir sosis fabrikasında yapılırdı; sayfaları çevirdiğinizde, burnunuza domuz eti kokusu gelirdi.

"Korkarım kötü haberlerim var."

Barrido ve Zehir Hanım birbirlerine baktılar, ama sırıtmaya devam ettiler. Tam o anda kapıda Escobillas belirdi ve tabutumun ölçüsünü kestirmeye çalışır gibi bir bakışla beni süzdü.

"Bak, kim bizi ziyarete gelmiş? Ne güzel sürpriz, değil mi?" diye sordu Barrido başını sallayarak karşılık veren ortağına.

"Neymiş o kötü haber?" diye sordu Escobillas.

"Gecikme mi var Martín, dostum?" dedi Barrido dostça bir ifadeyle. "Eminim, bir şey ayarlayabiliriz..."

"Hayır. Gecikme yok. İşin özü, artık başka kitap olmayacak."

Escobillas bir adım yaklaşıp kaşlarını kaldırdı. Barrido kıkırdadı.

"Başka kitap olmayacak da ne demek?" diye sordu Escobillas.

"Yani, dün hepsini yaktım ve geriye tek bir sayfa kalmadı."

Ağır bir sessizlik çöktü. Barrido uzlaştırıcı bir el hareketiyle bana misafir koltuğu olarak bilinen koltuğu gösterdi. Yazarlar ve alacaklılar bura-

da oturup köşeye sıkışırlar, uygun bir yükseklikte oturan Barrido'nun gözlerine bakmak zorunda kalırlardı.

"Martín otur ve bana neler olduğunu anlat. Seni üzen bir şey var, bunu görebiliyorum. Bizimle açık konuşabilirsin, artık bir aile gibiyiz."

Zehir Hanım ve Escobillas onaylar gibi başlarını salladılar; ikisi de pür dikkat kesilmişti. Ayakta kalmaya karar verdim. Onlar da öyle yaptılar ve bir açıklama yapmam için yüzüme baktılar.

"Ee?"

"Ignatius B. Samson intihar etti. Geriye bıraktığı yayımlanmamış yirmi sayfalık hikâyesinde zehir içtikten sonra Chloé Permanyer'le birlikte birbirlerinin kollarında öldüler."

"Yazar kendi romanlarından birinde mi ölüyor?" diye sordu Herminia aklı karışarak.

"Bu onun tefrika yazma dünyasına avangard vedası. Eminim bu ayrıntıya bayılacaksınız."

"Peki, bu zehre karşı bir panzehir veya..." dedi Zehir Hanım.

"Martín, sana herhalde hatırlatmama gerek yok, ama sözleşmesi olan kişi bu sözde ölmüş olan Ignatius değil, sensin," dedi Escobillas.

Barrido ortağını susturmak için elini kaldırdı.

"Galiba sorunun ne olduğunu biliyorum Martín. Sen çok yoruldun. Yıllardan beri hiç tatil yapmadan beynine aşırı yüklendin, bunun için bu yayınevi sana minnettardır ama sana gereken tek şey biraz dinlenmek. Anlayabiliyorum. Hepimiz anlıyoruz, değil mi?"

Barrido dönüp Escobillas ve Zehir Hanım'a baktı; ikisi de ciddi görünmeye çalışarak başlarıyla doğruladılar.

"Sen bir sanatçısın ve sanat yapmak, üst düzey edebiyat yazmak, yüreğinden gelen bir şeyi yaratıp, tarihe altın harflerle geçmek istiyorsun."

"Bu açıklamanızla her şey gülünç görünüyor," dedim.

"Çünkü öyle," dedi Escobillas.

"Hayır, öyle değil," diye araya girdi Barrido. "İnsanca bir şey. Biz de insanız. Ben, ortağım ve Herminia da. Bir kadın olarak duygusal hassasiyetiyle Herminia hepimizden daha çok insandır, öyle değil mi Herminia?"

"Gerçekten öyle," dedi Zehir Hanım.

"Ve hepimiz insan olduğumuz için seni anlıyoruz ve sana destek olmak istiyoruz. Çünkü seninle gurur duyuyoruz ve senin başarının bizim başarımız olduğuna inanıyoruz, çünkü bu firmada her şey konuşulup yapıldıktan sonra önemli olan tek şey insanlardır, sayılar değil."

Konuşması bittikten sonra Barrido tiyatro sahnesindeymiş gibi bir tavır takındı. Belki de benim alkışlamamı bekliyordu, ama etkilenmediğimi görünce, hiç bozulmadan bastırmaya devam etti."

"İşte bu nedenle sana şimdi şu öneriyi yapacağım. Altı ay, hatta gerekirse dokuz ay ara ver, çünkü ne de olsa bu iş doğum yapmak gibidir. Kendini çalışma odana kilitle ve hayatının büyük romanını yaz. Bitirdiğin zaman bize getir, onu senin adınla basalım ve elimizdeki bütün kaynaklarla sana destek olalım. Çünkü biz, senin tarafındayız."

Önce Barrido'ya, sonra Escobillas'a baktım. Zehir Hanım çok duygulanmış, ağlayacak gibi olmuştu.

"Avans verilmeyeceğini söylemeye gerek yok herhalde."

Barrido el çırptı. "Ne dersin?"

Hemen o gün çalışmaya başladım. Planım basit olduğu kadar da çılgıncaydı. Gündüzleri Vidal'in kitabını yazacaktım, geceleri benimkini. Ignatius B. Samson'un bana öğrettiği bütün karanlık sanatları cilalayıp, yüreğimde ne kadar saygınlık ve edep kalmışsa, onun hizmetine sunacaktım. Minnettarlık, çaresizlik ve gururla yazacaktım. Özellikle de Cristina için yazacaktım ona Vidal'e olan borcumu ödeyebileceğimi kanıtlayıp, yakında ölecek olsa bile David Martín'in gülünç ümitleri için utanmadan onun gözlerine bakmaya hak kazandığını gösterecektim.

Bir daha Doktor Trías'ın kliniğine gitmedim. Hiçbir anlamı yoktu. Tek kelime bile yazamayacak veya düşünemeyecek hale gelince, zaten bunu ilk öğrenen ben olacaktım. Benim güvenilir ve ilkesiz eczacım hiç

sorgulamadan bana istediğim kadar kodein sağladığı gibi, arada bir damarlarımı aydınlatan, hem ağrılarımı hem de bilincimi yok eden şeyler de veriyordu. Doktora gittiğimi veya test sonuçlarını kimseye söylememiştim.

Temel ihtiyaçlarım Calle Mirallers Sokağı'nda, Santa María del Mar Katedrali'nin arkasındaki bakkal tarafından karşılanıyordu. Siparişim hep aynıydı. Bunu bana getiren kişi de, para getirmek için beklemesini söylediğim zaman bana korkuyla bakan bakkalın kızı oluyordu.

"Bu baban, bu da senin için."

Ona her defasında on céntimos bahşiş verirdim, kız da her seferinde tek bir söz etmeden bunu alırdı. Her hafta siparişimi getirip kapımı çalar, her hafta da on céntimos bahşişini alırdı. Adımın çıkacağı kitabı yazdığım dokuz ay boyunca, adını hiç öğrenmediğim, yüzünü de bir dahaki görüşüme kadar aklımda tutamadığım o genç kız, en sık gördüğüm insandı.

Hiçbir uyarı olmadan Cristina öğlen sonrası toplantılarımıza gelmeyi kesti. Yaptığımız numarayı Vidal'in fark etmiş olmasından korkuyordum. Derken bir gün öğleden sonra, bir haftalık yokluğunun ardından Cristina'yı beklerken, o geldi sanarak kapıyı açtım, ama karşımda Villa Helius uşaklarından Pep vardı. Bana, Cristina'dan bir paket getirmişti. Özenle kapatılmıştı ve içinde Vidal'in metninin tamamı vardı. Pep, bana Cristina'nın babasının bir anevrizma sonucu kısmi felç geçirdiğini ve Cristina'nın onu Pirenelerde Puigcerdà adındaki bir yerde sanatoryuma götürdüğünü, orada bu çeşit hastalıklar konusunda uzman, genç bir doktor olduğunu anlattı.

"Sinyor Vidal her şeyi ayarladı," dedi Pep. "Hiçbir masraftan kaçınmadı."

Vidal uşaklarını hiç ihmal etmez, diye geçirdim aklımdan biraz kırgınlıkla.

"Cristina size bunu elden teslim etmemi ve kimseye bahsetmememi söyledi."

Pep paketi bana verirken, bu gizemli nesneden kurtulduğu için rahatlamış gibiydi.

"Gerekirse onu bulabileceğim bir adres bıraktı mı?"

"Hayır Sinyor Martín. Tek bildiğim, Sinyorita Cristina'nın babasının Villa San Antonio adındaki bir yere yatırıldığı."

Birkaç gün sonra Vidal, bana o sürpriz ziyaretlerinden birini yapıp, bütün öğleden sonrasını evimde, anasonlu içkimi ve sigaralarımı içerek ve şoförünün yaşadığı talihsizlikten bahsederek geçirdi.

"İnanılır gibi değil. Öküz gibi kuvvetli bir adam, pat diye devriliverdi. Artık kim olduğunu bile bilmiyor."

"Cristina nasıl?"

"Tahmin edeceğin gibi. Annesi yıllar önce ölmüştü, Manuel onun hayatta kalan tek yakını. Yanında aile albümünü götürdü; belki bir şey hatırlar diye, zavallıya her gün fotoğraflar gösteriyor."

Vidal konuştuğu sırada romanı –aslında benim olan roman– salondaki masanın üstünde, onun yarım metre ötesinde, ters çevrilmiş halde duruyordu. Bana, Manuel'in yokluğunda iyi bir at binicisi olan Pep'i şoförlüğe başlatmak istediğini anlattı; ne var ki, genç uşak yeteneksiz çıkmıştı.

"Ona biraz zaman tanı. Otomobil bu, at değil. İşin sırrı pratik yapmakta."

"Pratik yapmak dedin de aklıma geldi; Manuel sana otomobil kullanmayı öğretmişti, değil mi?"

"Biraz," diye itiraf ettim. "Hiç de göründüğü kadar kolay değil."

"Eğer yazdığın roman iyi satmazsa, her zaman benim şoförüm olabilirsin."

"Daha şimdiden zavallı Manuel'i gömmeyelim Don Pedro."

"Söylediğim şey çok çirkindi," diye itiraf etti Vidal. "Özür dilerim."

"Romanın nasıl gidiyor Don Pedro?"

"İyi gidiyor. Cristina, babasının yanındayken daktilo edip düzeltmeleri yapabilmek için son metni Puigcerdà'ya götürdü."

"Seni mutlu görmek beni memnun ediyor."

Vidal, bana muzaffer bir gülücükle karşılık verdi.

"Galiba büyük bir şey olacak," dedi. "Heba ettiğimi sandığım onca aydan sonra, Cristina'nın daktilo ettiği ilk elli sayfayı bir daha okudum ve kendime şaşırdım. Sanırım seni de şaşırtacak. Hâlâ sana öğretebileceğim birkaç numaram olabilir."

"Bundan hiç şüphem olmadı Don Pedro."

O gün öğleden sonra Vidal her zamankinden fazla içiyordu. Onca yıldan sonra onun endişelerinin ve korkularının sınırlarını öğrenmiştim ve bu ziyaretinin hatır sormak için olmadığını tahmin edebiliyordum. Benim anasonlu içki stokumu bitirdikten sonra ona bir kadeh konyak ikram ettim.

"David, seninle bugüne kadar hiç konuşmadığımız bazı şeyler var..."

"Örneğin futbol."

"Ciddiyim."

"Dinliyorum Don Pedro."

Bir süre tereddüt içinde bana baktı.

"Sana hep iyi bir dost olmaya çalıştım David. Bunu biliyorsun, değil mi?"

"Çok daha fazlası oldunuz Don Pedro. Bunu ben de biliyorum, siz de."

"Bazen sana karşı daha mı dürüst olmalıydım diye kendime soruyorum."

"Ne hakkında?"

Vidal gözlerini konyak kadehine dikti.

"Sana bugüne kadar hiç anlatmadığım şeyler var David. Belki de yıllar önce söylemiş olmam gereken şeyler."

Bir an hiç konuşmadım. Bana sonsuzluk gibi geldi. Vidal'in bana söylemek istediği şey her ne ise, dünyanın konyağını içse anlatamayacaktı.

"Dert etmeyin Don Pedro. Eğer bu şeyler onca yıl bekleyebildiyse, eminim yarına kadar da bekleyebilir."

"Yarın bu cesareti bulamayabilirim."

Onu hiç bu kadar korkmuş görmemiştim. Yüreğine bir şey sıkışmıştı ve kendini çok huzursuz hissetmeye başlamıştı.

"Bakın ne yapacağız Don Pedro. Sizin kitabınız ve benimki yayımlandığı zaman bunu kutlamak için buluşuruz ve o zaman bana ne söyleyecekseniz söylersiniz. Yanınızda değilken beni içeri almadıkları o pahalı yerlerden birine davet edin, sonra da istediğiniz her sırrı söyleyin. Bu fikri nasıl buldunuz?"

Hava kararmaya başladığı için Pep'in Hispano-Suiza'nın başında beklediği Paso del Borne'ye kadar onunla yürüdüm. Manuel'in üniforması da tıpkı otomobil gibi, Pep'e büyük gelmişti. Kaportada yeni çizikler ve ezikler vardı.

"Aman bu atı tırısta sür, tamam mı Pep?" diye uyardım onu. "Dörtnala gitmek yok. Yavaş, fakat emniyetli, tıpkı bir yük beygiriymiş gibi."

"Tamam Sinyor Martín. Yavaş, fakat emniyetli."

Ayrılmadan önce Vidal, bana sımsıkı sarıldı; otomobile binerken omuzlarında büyük bir yük taşıyormuş gibi göründü.

16

Hem benim hem Vidal'in romanına son rötuşları yaptıktan birkaç gün sonra hiç beklenmedik bir anda Pep geldi. Manuel'in üniforması onu mareşal kıyafeti giymiş bir çocuk gibi gösteriyordu. Önce bana Vidal'den ya da belki Cristina'dan bir mesaj getiriyor sandım, ama göz göze geldiğimiz anda, yüzündeki kederli ifadeden böyle bir ihtimal olmadığını anladım.

"Haberler kötü Sinyor Martín."

"Ne oldu?"

"Sinyor Manuel."

Tam ne olduğunu anlatacakken sesi titremeye başladı; ona bir bardak su ister mi diye sorduğum zaman da neredeyse hüngür hüngür ağlayacaktı. Manuel Sagnier uzun süre acı çektikten sonra üç gün önce Puigcerdà'daki sanatoryumda ölmüştü. Kızının isteği üzerine onu Pirenelerin eteklerindeki küçük bir mezarlığa gömmüşlerdi.

"Tanrım," diye mırıldandım.

Pep'e su yerine büyük bir kadeh konyak verdim ve onu salondaki bir koltuğa oturttum. Biraz sakinleştikten sonra Vidal'in onu, saat beşte varacak olan trenle dönen Cristina'yı karşılaması için gönderdiğini söyledi.

"Sinyorita Cristina'nın ne durumda olacağını düşünebiliyor musunuz?" diye yakındı Pep. Cristina'yı karşılayıp, Villa Helius'ta küçüklüğünden beri babasıyla yaşadığı küçük dairesine getirene kadar avutmak zorunda kalışı ona çok acı geliyordu.

"Pep, bence Sinyorita Sagnier'i senin karşılaman iyi olmaz."

"Don Pedro'nun emri."

"Don Pedro'ya bu işi benim yapacağımı söylersin."

Alkolün ve ikna gücümün yardımıyla onu eve gitmeye ve işi bana bırakmaya razı ettim. Cristina'yı ben karşılayıp, onu bir taksiyle Villa Helius'a götürecektim.

"Size çok minnettarım Sinyor Martín. Siz bir edebiyatçısınız, bu nedenle o zavallı kıza ne söylemek gerektiğini daha iyi bilirsiniz."

Saat beşe çeyrek kala yeni açılan Estación de Francia tren istasyonuna gittim. O yıl Uluslararası Fuar nedeniyle şehir muhteşem görünüyordu, ama benim en beğendiğim yapı, kuleli evimden bile görebileceğim yakınlıktaki cam ve çelikten olan mabet benzeri binaydı. O öğle sonrası denizden gelen karabulutlar şehrin üzerinde toplanıyordu. Ufukta flaşlar halinde patlayan şimşekler ve rüzgârın savurduğu toz kokusu kuvvetli bir yaz fırtınasının habercisiydi. İstasyona vardığımda, metal paralara benzeyen parlak, ağır ilk damlalar düşmeye başlamıştı. Trenin yanaşacağı platforma geldiğimde yağmur, istasyonun kubbeli çatısında trampet çalıyordu. Birden gece basmış, ikide bir şehrin üstünde çakan şimşeklerin öfkeli gürültüsü duyulur olmuştu.

Tren fırtınanın altında kıvrılan bir yılan gibiydi. Neredeyse bir saatlik bir gecikmeyle istasyona vardı. Lokomotifin yanında durup yolcu vagonlarından inenler arasında Cristina'yı görmeye çalıştım. On dakika sonra herkes indiği halde, onu hâlâ görememiştim. Cristina'nın o trene binmediğini düşünerek eve dönmek üzereyken, son bir kez daha bakmaya karar verdim ve her bir kompartımanı gözleyerek platformun sonuna kadar yürüdüm. Onu sondan bir önceki vagonda buldum; başını pencereye dayamış, uzakta bir yere bakıyordu. Vagona çıkıp onun bulunduğu kompartımana doğru yürüdüm. Ayak seslerimi duyup bana bakınca hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermeden gülümsedi. Sonra ayağa kalkıp sessizce bana sarıldı.

"Hoş geldin," dedim.

Cristina'nın bagajı küçük bir bavuldan ibaretti. Artık iyice boşalmış olan platforma inerken elini tuttum. Ana giriş kapısına varana kadar hiç konuşmadık. Çıkışa gelince durduk. Yağmur çok şiddetlenmişti ve ben oraya geldiğimde, müşteri bekleyen taksilerin uzun sırası kaybolmuştu.

"Bu gece Villa Helius'a dönmek istemiyorum David. Daha sonra."

"İstersen benim evimde kalabilirsin veya sana bir otelde oda tutabiliriz."

"Yalnız kalmak istemiyorum."

"Evime gidelim. Gereğinden fazla boş odam var."

O sırada başını yağmura çıkarmış ve elinde kocaman bir şemsiye tutan hamal gözüme çarptı. Yanına gidip şemsiyesini satın almak için bedelinin beş katını teklif ettim. Bana minnet dolu bir gülücükle şemsiyesini verdi.

Yağmurdan bu şekilde korunarak kuleli eve doğru yürümeye başladık ve on dakika sonra oraya vardık. Rüzgârın savurduğu yağmur ve su birikintileri her şeye rağmen, bizi sırılsıklam etmişti. Fırtına nedeniyle elektrik kesilmiş, sokaklar tek tük yanan gaz lambaları ve balkonlardaki mum ışığıyla aydınlanmıştı. Evimdeki o muhteşem elektrik sisteminin hepsinden önce çöktüğüne hiç şüphem yoktu. Merdivenleri el yordamıyla çıktık; ön kapıyı açmaya çalışırken o anda çakan şimşek ürperti veren bir aydınlık sağladı.

"Eğer fikrini değiştirdiysen ve bir otel aramamızı istiyorsan..."

"Hayır. Merak etme."

Cristina'nın bavulunu holde bırakıp, kilerde bulundurduğum mum kutusunu aramak için mutfağa gittim. Mumları bir bir yakarak tabakların üstüne ve bardakların içine yerleştirmeye başladım. Cristina kapı eşiğinden beni seyrediyordu.

"Bir dakika sürmez," dedim. "Bu işte çok tecrübeliyim."

Mumları odalara, koridora ve çeşitli noktalara koyduktan sonra, bütün ev soluk altın renginde titrek ışıklarla dolmuştu.

"Katedrale benzedi," dedi Cristina.

Onu hiç kullanmadığım halde, bazen Vidal evine dönemeyecek kadar sarhoş olduğu zamanlarda kalır diye, temiz tuttuğum odalardan birine götürdüm.

"Sana birkaç temiz havlu getireyim. Eğer değiştireceğin bir elbisen yoksa sana evin eski sahiplerinden kalan korkunç kıyafetleri önerebilirim."

Bu sevimsiz espri çabamı zoraki bir gülümsemeyle karşılayıp, başını sallamakla yetindi. Onu yatağın üstünde oturur durumda bırakıp, bir koşu havlu almaya gittim. Döndüğümde hâlâ aynı yerde, hiç kıpırdamadan oturuyordu. Havluları yatağın üstüne bırakıp, ona biraz daha aydınlık sağlamak için kapının yanına koymuş olduğum birkaç mumu daha getirdim.

"Teşekkür ederim," dedi.

"Sen üstünü değiştirirken ben de gidip sıcak bir çorba yapayım."

"Aç değilim."

"Ama sana iyi gelir. Bir şeye ihtiyacın olursa, bana haber ver."

Onu orada yalnız bırakıp ıslak ayakkabılarımı çıkarmak için kendi odama gittim. Suyun kaynamasını beklerken salonda oturdum. Yağmurun şiddeti azalmamıştı, pencereleri makineli tüfek gibi dövüyor, kuledeki oluklardan düz çatıya akınca, tavanda ayak sesleri varmış gibi duyuluyordu. Dışarıda Ribera semti tamamen karanlık içindeydi.

Bir süre sonra Cristina'nın oda kapısı açıldı ve yaklaşan ayak seslerini duydum. Beyaz bir sabahlık giymişti ve omuzlarının üstünde de çirkin yün bir şal vardı.

"Gardıroplardan birinden bunları aldım," dedi. "Umarım sakıncası yoktur?"

"İstersen senin olsun."

Cristina koltuklardan birine oturup odanın içinde bakınırken, masanın üstündeki kâğıt yığınını gördü. Bana bakınca, başımı salladım.

"Birkaç gün önce bitirdim," dedim.

"Ya seninki?"

Her iki metni de benimki olarak düşünüyordum, ama sadece bir kez daha başımı sallamakla yetindim.

"Bakabilir miyim?" diye sordu sayfalardan birini mum ışığına doğru yaklaştırarak.

"Elbette."

Dudaklarında ince bir gülümsemeyle metni okuyuşunu seyrettim.

"Pedro bunu kendisinin yazdığına inanmayacak," dedi.

"Bana güven," dedim.

Cristina sayfayı tekrar yığının üstüne bıraktıktan sonra, uzunca bir süre bana baktı.

"Seni özledim," dedi. "Bunu istemezdim, ama öyle oldu."

"Ben de."

"Bazı günler sanatoryuma gitmeden önce istasyona uğrayıp, belki içinde sen olursun diye Barselona'dan gelen treni beklerdim."

Yutkunmakta zorlandım.

"Beni görmek istemediğini sanıyordum," dedim.

"Ben de öyle sanıyordum. Babam sık sık seni soruyordu. Benden sana iyi bakmamı istedi."

"Baban çok iyi bir insandı," dedim. "İyi bir dosttu."

Cristina gülümseyerek başını salladı, ama gözlerinin dolduğunu görebiliyordum.

"Sonunda hiçbir şey hatırlayamaz oldu. Bazı günler beni annemle karıştırıp, hapiste geçirdiği yıllar için onu bağışlamamı istiyordu. Sonra bazı haftalar benim orada bulunduğumun bile farkında değildi. Zamanla insanın içine yalnızlık çöküyor ve kolay kolay gitmiyor."

"Üzgünüm Cristina."

"Son birkaç gün onun iyileştiğini sandım. Bazı şeyleri hatırlamaya başlıyordu. Yanımda onun albümlerinden birini götürmüştüm; ona fotoğrafları gösterip kimin kim olduğunu soruyordum. Villa Helius'ta çekilmiş çok eski bir fotoğrafta var, sen ve ben otomobilin içinde oturuyoruz. Sen direksiyon başındasın, babam da sana otomobil kullanmayı öğretiyor. İkiniz de gülüyorsunuz. Bunu görmek ister misin?"

Duraksadım, ama o anı bozmaya cesaret edemedim.

"Elbette."

Cristina albümü almak için bavuluna gitti, bir süre sonra elinde deri kaplı bir kitapla geri döndü. Yanıma oturup vesikalık fotoğraflarla, gazete kupürleriyle ve kartpostallarla dolu sayfaları çevirmeye başladı. Manuel de tıpkı babam gibi okuma yazmayı pek bilmiyordu ve bütün anıları fotoğraflardan ibaretti.

"Bak, işte buradasın."

Fotoğrafa bakınca, Manuel'in beni Vidal'in ilk satın aldığı otomobile oturtup, sürücülüğün temellerini anlattığı o yaz gününü net bir şekilde hatırladım. Sonra arabayı Calle Panamá Sokağı boyunca, o zaman bana baş döndürücü bir hız gibi görünen, saatte beş kilometre hızla Avenida Pearson'a kadar kullanmış, dönüşte de direksiyona beni oturtmuştu.

"Sen çok iyi bir sürücüsün!" demişti Manuel. "Eğer hikâye yazamaz hale gelirsen, ileride bir yarışçı olmayı düşün."

Çoktan unuttuğumu sandığım o anı hatırlayınca güldüm. Cristina albümü bana uzattı.

"Sende kalsın. Babam da bunun sende kalmasını isterdi."

"Ama albüm senin Cristina. Kabul edemem."

"Sende kalmasını tercih ederim."

"O halde, emanet olarak alıyorum; istediğin zaman geri alabilirsin."

Sayfaları çevirirken tanıdık yüzler yanında hiç görmediğim yüzlere de rastladım. Manuel ve Cristina'ya çok benzeyen karısı Marta'nın düğün fotoğrafları, amcalarının, büyük ebeveynlerinin stüdyoda çekilmiş fotoğrafları, Raval semtinde bir geçit resminin yapıldığı bir sokak, La Barceloneta kumsalında San Sebastián Plajı'nın fotoğrafları vardı. Manuel, Barselona'nın eski kartpostallarını toplamıştı. Vidal'in biri Tibidabo Dağı tepesinde, biri kolunda güzel bir kadınla La Rabasada Kumarhanesi'nde çekilmiş iki gençlik fotoğrafı vardı.

"Baban, Don Pedro'yu taparcasına severdi."

"Her şeyimizi ona borçlu olduğumuzu söylerdi," dedi Cristina.

Manuel'in anıları arasında dolaşmaya devam ederken, diğerleriyle pek uyuşmayan bir fotoğrafa rastladım. Pırıl pırıl parlayan bir denize doğru uzanmış tahta iskele üstünde yürüyen sekiz dokuz yaşlarında bir kızın fotoğrafıydı. Vücudunun bir kısmı kesilmiş, beyaz takım elbiseli yetişkin bir adamın elini tutuyordu. İskelenin sonunda küçük bir kayık ve güneşin batmakta olduğu ufuk çizgisi görünüyordu. Kameraya arkası dönük olan kız, Cristina'ydı.

"Bu benim en sevdiğim fotoğraftır," dedi Cristina.

"Nerede çekilmiş?"

"Bilmiyorum. O yeri ve o günü hatırlamıyorum. O adamın babam olduğundan bile emin değilim. Sanki o an hiç var olmamış gibi. Bu resmi yıllar önce babamın albümünde buldum ve ne anlama geldiğini hiç çıkaramadım. Sanki bana bir şey anlatmaya çalışıyor gibi."

Ben sayfaları çevirmeye devam ederken, Cristina, bana her fotoğraftaki kişinin kim olduğunu söylüyordu.

"Bak, bu benim, on dört yaşındayken."

"Biliyorum."

Cristina, bana üzgün bir ifadeyle baktı.

"Hiç farkında değilmişim, değil mi?"

Omuz silktim.

"Beni hiç bağışlamayacaksın."

Onun gözlerine bakmaktansa sayfaları çevirmeyi tercih ettim.

"Bağışlanacak bir şey yok."

"Bana bak David."

Albümü kapatıp dediğini yaptım.

"Yalan söyledim," dedi. "Farkındaydım. Her gün farkındaydım, ama buna hakkım olmadığını sanıyordum."

"Neden?"

"Çünkü hayatlarımız bize ait değil. Benimki de, babamınki de, seninki de...

"Her şey Vidal'e ait," dedim hüsranla.

Cristina yavaşça elimi alıp dudaklarına götürdü. Gece biter bitmez ve içini kemiren yalnızlık geçer geçmez onu kaybedeceğimi biliyordum. Onun haklı olduğunu da biliyordum, ama söylediği şeyler doğru olduğu için değil, ikimiz de buna yüreğimizle inandığımız içindi ve bu durum hep aynı kalacaktı. Odalardan birinde tek bir mum yakmaya, konuşmaya bile cesaret edemeden iki hırsız gibi saklandık. Onu ağır ağır soydum, dudaklarımı bedeninde gezdirirken, bunu bir daha hiç yapamayacağımın bilincindeydim. Cristina öfkeyle ve her şeye boş vermişlikle kendisini teslim ediyordu; ikimiz de iyice bitkin düşünce, bana bir şey söylemeye gerek duymadan kollarımda uyuyakaldı. Ben uyumamak için direniyor, ertesi gün ölüm beni alıp götürse bile, huzur içinde gideceğimi düşünüyordum. Karanlıkta Cristina'nın vücudunu okşadım; dışarıda fırtına artık şehri terk etmeye başlamıştı. Onu kaybedeceğimi biliyordum, ama aynı zamanda o birkaç dakika için başka hiç kimseye değil, sadece birbirimize ait olduğumuzu da biliyordum.

Şafağın ilk ışıkları pencerelere dokunduğunda gözlerimi açtım ve yatağın boş olduğunu gördüm. Koridora çıkıp salona kadar yürüdüm. Cristina albümü bana bırakmış, Vidal'in kitabını götürmüştü. Yokluğunun kokusu çoktan sinmiş olan evin her yanını dolandım ve bir gece önce yakmış olduğum mumları tek tek üfleyip söndürdüm.

17

Dokuz hafta sonra, iki yıl önce Plaza de Cataluña 17'de açılmış olan Catalonia Kitabevi'nin önünde duruyordum. Vitrin baştan aşağıya Pedro Vidal'in yazdığı *Küller Evi* adlı kitapla donanmıştı. İçimden güldüm. Akıl hocam ona romanın hikâyesiyle ilgili fikri verdiğim zaman tavsiye ettiğim adı bile kullanmıştı. İçeri girip bir tane istemeye karar verdim. Kitabı açıp rasgele sayfaları çevirerek ezbere bildiğim paragrafları tekrar tekrar okudum; ne de olsa son rötuşlarımı iki ay önce yapmıştım. İthaf bölümündeki yazı dışında o kitapta benim koymadığım tek bir kelime yoktu. "Cristina Sagnier'e, onun yardımları olmasa..."

Kitabı satış görevlisine geri verdiğim zaman bana hiç tereddüt etmeden satın almamı söyledi.

"Bize iki gün önce geldi, ben hemen okudum," diye ekledi. "Çok güzel bir roman. Hemen almanızı tavsiye ederim. Gazetelerde göklere çıkarıldığını ve bunun çoğu zaman kötüye işaret olduğunu biliyorum, ama bu durumda kuralı bozan bir istisna var. Beğenmezseniz getirin bana, paranızı geri vereyim."

"Teşekkür ederim," dedim. İşin içyüzünü bildiğim için tavsiyesi beni gururlandırdı. "Ama ben okudum zaten."

"Başka ilgilendiğiniz bir şey var mı?"

"Sizde *Cennetin Merdivenleri* adında bir roman var mı?"

"Martín'in yazdığı roman değil mi? Duyduğuma göre *Lanetliler Şehri*'ni de o..."

Başımı sallayarak doğruladım.

"Sipariş verdim, ama yayıncılar bana hâlâ göndermediler. Durun bir daha bakayım."

Arkasından tezgâha kadar gittim; satıcı orada başka bir görevliye sordu, adam hayır anlamında başını iki yana salladı.

"Dün elimize geçmesi gerekiyormuş, ama yayıncı elinde kitap kalmadığını söylemiş. Üzgünüm. İsterseniz kitap bize geldiği zaman size bir tane ayırırım."

"Dert etmeyin. Başka bir gün yine uğrarım. Çok teşekkür ederim."

"Çok üzgünüm efendim. Nasıl olduğunu ben de anlayamadım. Dediğim gibi, bize çoktan gelmesi gerekirdi..."

Kitabevinden çıkıp Ramblas Tepesi'nde bir gazete bayisine geldim ve *Öncü*'den *Sanayinin Sesi*'ne kadar bütün gazeteleri aldım. Canaletas Café'ye oturup sayfaların içine gömüldüm. Her birinde Vidal için yazdığım romanla ilgili eleştiri vardı; altında tam sayfa ayrılmıştı ve köşede, üstündeki yeni takım elbise ve ağzındaki piposuyla gizemli ve düşüncelere dalmış görünen Vidal'in fotoğrafı yer alıyordu. Önce manşetleri sonra da her eleştirinin ilk ve son paragraflarını okudum.

İlk okuduğum yazı şöyle başlıyordu: "*Küller Evi* çağdaş edebiyatın en iyi örneklerinden biri olan olgun ve kaliteli bir eser." Başka bir tanesindeyse eleştirmen okurlara şu bilgiyi veriyordu: "İspanya'da hiç kimse Pedro Vidal'den daha iyi yazamıyor." Üçüncüsü, "Büyük bir ustalıkla yazılmış müthiş bir roman," diyordu. Dördüncü eleştirmen Vidal'in ve eserinin uluslararası başarısını ortaya serip (oysa kitap İspanya'da daha iki gün önce yayımlanmıştı ve eğer başka bir dile çevrilecekse, bu en azından bir yıl sonra gerçekleşirdi), "Avrupa büyük ustanın önünde eğiliyor," demişti. Aynı eleştirmen Vidal'in uluslararası uzmanların gözünde saygın bir yeri olduğunu da uzun uzun anlatmıştı; oysa bildiğim kadarıyla yazdığı kitapların hiçbiri başka bir dile çevrilmiş değildi. Sadece bir romanını kendi-

si Fransızcaya çevirmiş, bu da topu topu 126 tane satmıştı. Basının ortak görüşü "bir klasik doğdu" biçimindeydi ve roman "büyük bir üstat, zamanımızın en iyi kalemi, tartışılmayacak bir uzman olan Vidal'in dönüşünü" müjdeliyordu.

Gazetelerin bazılarında, tam karşı sayfada David Martín adındaki birinin romanıyla ilgili bir iki sütunluk mütevazı bir yer eleştiri vardı. Bunlardan en olumlu yaklaşanı şöyle başlıyordu: "David Martín'in yazdığı *Cennetin Merdivenleri* daha ilk sayfasında yazarın yeteneksizliğini ve acemiliğini gösteriyor." Okumak için kendimi zorladığım son eleştiri *Sanayinin Sesi*'nde çıkmıştı ve kısa bir tanıtımdan sonra şöyle diyordu: "Hiç tanınmamış bir romancı ve aslında kısa ilan yazarı olan David Martín, bu yılın en kötü edebiyat girişimiyle hepimizi şaşırttı."

Gazeteleri ve ısmarladığım kahveyi masada bırakıp kalktım, Ramblas'tan aşağıya inerek, Barrido ve Escobillas'ın ofisine doğru yürüdüm. Yol boyunca dört beş kitapçı önünden geçtim; hepsinin vitrininde Vidal'in kitabı sergilenmekteydi. Bir tanesinde bile benim kitabım yoktu. Catalonia Kitabevi'nde bana söylenenler bunlarda da tekrarlandı.

"Üzgünüm, ne olduğunu ben de bilmiyorum. İki gün önce bana gönderilmesi gerekirdi, ama yayıncı elinde kitap kalmadığını ve yeni basım yapmaya henüz karar vermediklerini söyledi. Bana adınızı ve telefon numaranızı bırakırsanız, kitap geldiğinde size haber... Catalonia'ya sordunuz mu? Eh, onlarda da yoksa..."

İki ortak beni soğuk ve pek dostça olmayan ifadelerle karşıladılar. Barrido masasında oturmuş, elinde dolmakalemini çeviriyor, onun arkasında ayakta duran Escobillas, bana delici gözlerle bakıyordu. Yanımdaki koltukta oturan Zehir Hanım da beklentiler içinde dudaklarını yalamaktaydı.

"Ne kadar üzgün olduğumu bilemezsin sevgili Martín," diye başladı Barrido. "Sorun şu. Kitabevleri siparişlerini gazetelerdeki eleştirilere bakarak yaparlar. Neden böyle yaptıklarını bana sorma. Bitişikteki depo-

muza gidip bakarsan, senin romanından üç bin nüshanın orada durduğunu görürsün."

"Onca maliyeti ve yol açtığı zararla birlikte," diye ekledi Escobillas düşmanca bir ses tonuyla.

"Buraya gelmeden önce depoya uğradım, orada sadece üç yüz nüsha olduğunu gözlerimle gördüm. Yönetici de bana bu kadar basıldığını söyledi."

"Bu yalan," dedi Escobillas.

Barrido uzlaştırıcı bir ses tonuyla araya girdi.

"Ortağımı mazur gör Martin. Şunu anlamanı isterim ki, hepimizin bu kadar sevdiği bir kitaba, basının gösterdiği saygısız tavır bizi de senin kadar öfkelendirdi. Ama lütfen anlamaya çalış, senin yeteneğine olan bütün inancımıza rağmen, kötü niyetli basının yarattığı bu kötü reklam karşısında elimiz kolumuz bağlı kalıyor. Cesaretini kaybetme. Roma da bir günde inşa edilmedi. Kitabının hak ettiği edebi saygınlığı yakalayabilmesi için elimizden geleni yapıyoruz..."

"Üç yüz nüsha basarak mı?"

Barrido iç geçirip, güvensizliğime kırılmış gibi baktı.

"Beş yüz bastık," diye açıkladı Escobillas. "İki yüz tanesi dün Barceló ve Sempere tarafından şahsen teslim alındı. Geri kalanı da bir sonraki teslimatımızda gidecek; bu defa alamadılar, çünkü çok fazla yeni kitap vardı. Eğer bu kadar bencil olmayıp bizim sorunlarımızı anlamak için biraz zahmet etseydin, durumu sen de görürdün."

Hayretler içinde üçüne de baktım.

"Yani hiçbir şey yapmayacak mısınız?"

Barrido, bana kederli gözlerle baktı.

"Peki, ne yapmamızı isterdin dostum? Her şeyimizi senin kitabına yatırdık. Sen de biraz bize yardımcı ol."

"Keşke sen de o arkadaşın Vidal'inki gibi bir kitap yazsaydın," dedi Escobillas.

"İşte bak o, müthiş bir kitap," diye bastırdı Barrido. "*Sanayinin Sesi* bile böyle diyor."

"Bunun olacağını biliyordum," diye devam etti Escobillas. "Çok nankörsün."

Yanımda oturan Zehir Hanım, bana çok üzgün bakıyordu. Bir an teselli etmek için elimi tutacağından korkup hemen elimi çektim. Barrido o iğrenç gülücüklerinden birini takındı.

"Belki de böylesi daha hayırlı Martín. Belki de bu senin okurlarını mutlu ettiğin *Lanetliler Şehri* çalışmalarına dönmen için yüce Tanrı'mızın o sonsuz bilgeliğiyle bize gönderdiği bir işarettir."

Katıla katıla gülmeye başladım. Barrido da bana katılırken, onun işareti üzerine Escobillas ve Zehir Hanım da kahkahalarla güldüler. Bu sırtlanlar korosunu seyrederken, başka koşullar altında olsaydı harika bir komedi olurdu, diye düşündüm.

"Böylesi daha iyi. Bu durumu olumlu bir tavırla karşılaman hoşuma gidiyor," dedi Barrido. "Ne diyorsun? Ignatius B. Samson'un yeni tefrikasını ne zaman alırız?"

Üçü birden bana ümitle bakıyordu. Söyleyeceklerim ağzımdan net çıksın diye genzimi temizleyip gülümsedim.

"Cehenneme kadar yolunuz var."

18

Oradan çıktıktan sonra, saatlerce Barselona sokaklarında amaçsızca dolaştım. Sanki göğsüme bastıran bir şey varmış gibi soluk almakta zorlanıyordum. Alnım ve ellerim soğuk terle ıslanmıştı. Hava kararmaya başlarken, başka sığınacak bir yer aklıma gelmediği için evin yolunu tuttum. Sempere ve Oğulları Kitabevi'nin önünden geçerken Sempere'yi benim kitabımla vitrin döşerken gördüm. Geç bir saatti ve dükkân kapalıydı, ama ışık hâlâ açıktı. Hızla yürüyüp geçmeye çalıştım ama Sempere beni gördü ve daha önce yüzünde hiç görmediğim kederli bir ifadeyle gülümsedi. Kapıya yönelip açtı.

"Biraz içeri gelsene Martín."

"Başka bir gün Sinyor Sempere."

"Hatırım için."

Kolumdan tutup beni dükkânın içine çekti. Birlikte arka odaya gittik, oturmam için bana koltuğu gösterdi. İki kadehe katran gibi yoğun görünen bir şey doldurduktan sonra, bir dikişte içmemi işaret etti. Kendisi de aynı şeyi yaptı.

"Vidal'in kitabına şöyle bir baktım," dedi.

"Sezonun başarı hikâyesi," dedim.

"Senin yazdığını biliyor mu?"

"Ne fark eder ki?" dedim.

Sempere, bana tıpkı o geçmiş gün evine gelen dişi kırılmış, yüzü morarmış sekiz yaşındaki çocuğa bakar gibi baktı.

"İyi misin Martín?"

"İyiyim."

Sempere kendi kendine bir şeyler mırıldanarak, başını iki yana salladı, kalkıp raflardan birine gitti. Kitabımın bir nüshasını aldı. Bir dolmakalemle birlikte bana uzattı.

"Lütfen, benim için imzala."

Bir şeyler yazıp bitirdiğim zaman Sempere kitabı geri alıp tezgâhın arkasındaki cam kutuya yerleştirdi. Burada satılık olmayan ilk basımları saklardı. Bu kutu onun özel mabediydi.

"Bunu yapmak zorunda değilsiniz Sinyor Sempere," diye geveledim.

"İstediğim için ve durum öyle gerektirdiği için yapıyorum. Bu kitap senin yüreğinin bir parçası Martín. Benim yüreğimin de bir parçası, içinde küçük de olsa, bir rolüm var. Onu *Goriot Baba* ve *Duygu Eğitimi* arasına yerleştireceğim."

"O eserlere saygısızlık olur."

"Hiç de değil. Son on yılda sattığım en iyi kitaplardan biri; bir hayli de kitap satmışımdır," dedi Sempere.

Sempere'nin nazik sözleri içimi sarmaya başlayan buz gibi durgunluğun kabuğuna sadece ince bir çizgi çekebildi. Hiç acele etmeden, evime yürüdüm.

Kuleli evime gelince, kendime bir bardak su doldurdum. Karanlık mutfakta suyumu içerken, kahkahalarla gülmeye başladım.

Ertesi sabah iki kez ziyaretçim oldu. Birincisi Vidal'in şoförü Pep'ti. Patronunun beni La Masion Dorée'ye öğlen yemeğine davet ettiğini bildiren mesajı verdi, bu Vidal'in uzun zaman önce bana vaat ettiği süslü bir yerde kutlama yemeğiydi. Pep'in tavırlarında bir tuhaflık vardı ve bir an önce yanımdan ayrılmak ister gibiydi. Daha önceleri benim yanımdayken takındığı sırdaş hava buhar olmuştu. Kapı eşiğinde beklemeyi tercih ederek içeri girmedi. Yüzüme bile doğru dürüst bakmadan Vidal'in notunu uzattı, daveti kabul ettiğimi söyler söylemez de veda bile etmeden hemen gitti.

Bundan yarım saat sonra iki yayıncım geldi; yanlarında kendisini avukat olarak tanıtan görünüşü ürkütücü, bakışları delici bir adam vardı. Bu sevimsiz üçlünün üzüntüyle saldırganlık karışımı ifadelerini görünce, ziyaret nedenini pek anlayamadım. Onları salona davet ettim, soldan sağa boy sırasına uygun bir düzenle kanepeye oturdular.

"Size bir şey ikram edebilir miyim? Küçük bir kadeh siyanür?"

Buna güleceklerini sanmıyordum, nitekim gülmediler. Önce Barrido, *Cennetin Merdivenleri*'nin fiyaskosu nedeniyle yayınevinin uğrayacağı korkunç zararla ilgili bir giriş yaptıktan sonra, konuşmaya avukat devam etti ve açık bir lisanla, eğer Ignatius B. Samson takma adıyla çalışmaya devam edip bir buçuk ay içinde *Lanetliler Şehri*'nin yeni tefrikasını teslim etmezsem, beni sözleşmeyi ihmal ve iyi dinlemediğim için tam anlayamadığım başka suçlamalarla mahkemeye verip, uğradıkları zarar için tazminat isteyeceklerini söyledi. Arada iyi bir haber de vardı. Benim kötü davranışlarıma rağmen, Barrido ve Escobillas yüreklerindeki büyük cömertlikle aradaki pürüzleri düzeltmek, her iki taraf için de yararlı olacak yeni bir anlaşma ve dostluk kurmak istiyorlardı.

"Eğer istersen dağıtımı yapılmayan *Cennetin Merdivenleri*'nin bütün nüshalarını sana özel bir indirimle, etiket fiyatından yüzde yirmi beş daha ucuza satabiliriz," diye açıkladı Escobillas. "Nasıl olsa bu kitaba hiç talep yok ve bir sonraki teslimatımıza dahil etmemiz de mümkün olmayacak."

"Neden yayın hakkımı geri vermiyorsunuz? Ne de olsa bana kitap için tek kuruş ödeme yapmadınız ve bir tanesini bile satmaya çalışmıyorsunuz."

"Bunu yapamayız sevgili dostum," dedi Barrido. "Her ne kadar sana bir avans verilmediyse de, kitabın yayını çok masraflı oldu ve bizimle imzaladığın yirmi yıllık sözleşme, eğer firmamız isterse aynı koşullar altında otomatikman yenilenebiliyor. Bizim de bazı haklarımız olduğunu anlamalısın. Yazar her şeyi alamaz."

Konuşmasını bitirdikten sonra, onları çıkış kapısına davet ettim, ister gönüllü olarak isterlerse kıçlarına atacağım bir tekmeyle gidebilirler-

di. Kapıyı suratlarına çarpmadan önce Escobillas, bana karanlık bakışlarından birini lütfetti.

"Bir haftaya kadar senden cevap bekliyoruz, yoksa sonun olur," diye homurdandı.

"Bir hafta sonra sen de o ahmak ortağın da ölmüş olacaksınız," dedim sakince; neden böyle söylediğimi bilmiyordum.

Sabahın geri kalanını duvarları seyrederek geçirdim; Santa María Kilisesi'nin çanlarını duyunca da birazdan Pedro Vidal'le buluşacağımı hatırladım.

Vidal salonun en fiyakalı masasında beni bekliyor, önündeki beyaz şarap kadehiyle oyalanarak, kadife parmaklarla Granados'tan bir parça çalan piyanisti dinliyordu. Beni görünce ayağa kalkıp elini uzattı.

"Tebrikler," dedim.

Vidal gülümsedi, ben oturana kadar ayakta durdu. Sessiz kaldığımız birkaç dakika süresince önemli kişiler Vidal'e ya uzaktan selam gönderiyorlar ya da masamıza kadar gelip onu başarısından dolayı tebrik ediyorlardı. Şehirde başka şeyden söz edilmez olmuştu.

"David, olanlar için ne kadar üzüldüm tahmin edemezsin," diye başladı.

"Hiç üzülmeyin, tadını çıkarın."

"Bunun bence bir anlamı var mı sanıyorsun? Birkaç uyuz eleştirmenin övgüsü mü? Benim en büyük sevincim senin başarını görmek olurdu."

"Sizi bir kere daha hayal kırıklığına uğrattığım için özür dilerim Don Pedro."

Vidal iç geçirdi.

"David, sana saldırmaları benim suçum değil. Senin hatan. Sen buna davetiye çıkardın. Artık bu işlerin nasıl yürüdüğünü bilecek yaştasın."

"Siz öğretsenize."

Vidal, benim saflığıma bozulmuş gibiydi.

"Ne bekliyordun? Sen onlardan biri değilsin. Hiçbir zaman da olmayacaksın. Onlardan biri olmak istemedin, bu yüzden seni bağışlayacakla-

rını mı sanıyorsun? Kendini o harabe eve kapattın, hiç insan içine çıkmadan, üstüne üniformanı geçirip kilise korosuna katılmadan hayatta kalabileceğini mi sanıyordun? Yanılmışsın David. Oldum olası yanıldın. Oyun böyle oynanmıyor. Tek başına oynamak istiyorsan pılını pırtını toplayıp, kendi kaderini yönetebileceğin bir yere git, tabii, böyle bir yer varsa. Ama burada kalacaksan bir an önce bir cemaate katılmalısın, hangisi olduğu önemli değil, herhangi biri olabilir. İş bu kadar basit."

"Siz böyle mi yaptınız Don Pedro? Bir cemaate mi katıldınız?"

"Ben buna mecbur değilim David. Onları ben besliyorum. Bu da senin hiç anlayamadığın bir şey."

"Ne kadar hızlı öğrendiğimi bilseniz, şaşırırsınız. Ama merak etmeyin, eleştiriler hiç önemli değil. İyisiyle kötüsüyle yarın onları hiç kimse hatırlamayacaktır... ne benimkini ne sizinkini."

"O halde sorun nedir?"

"Önemli değil."

"O iki aşağılık herif mi? Barrido'yla, öbür soyguncu mu?"

"Boş verin Don Pedro. Dediğiniz gibi, benim suçum. Başka kimsenin değil."

Şef garson soran gözlerle bakarak masamıza geldi. Henüz mönüye bakmamıştım, bakmaya da niyetim yoktu.

"Cristina gelemedi," dedi Vidal. "Onun için imzalayasın diye bunu getirdim."

Masaya *Cennetin Merdivenleri*'nin bir nüshasını koyup önüme itti. Kitap mor bir kâğıda sarılmış, üstünde Sempere ve Oğulları Kitabevi'nin damgası vardı. Almak için elimi uzatmadım. Bütün o sert yorumlarından ve savunmacı konuşmasından sonra Vidal'in tavrı değişmiş gibiydi. İşte son darbe geliyor, dedim içimden.

"Bana ne söylemek istiyorsanız artık söyleyin Don Pedro. Isıracak değilim."

Vidal şarabını bir dikişte bitirdi.

"Sana ne zamandır söylemek istediğim iki şey var. İkisi de hoşuna gitmeyecek."

"Artık buna alışmaya başladım."

"Biri babanla ilgili."

Dudaklarımdaki buruk gülümseme uçup gitti.

"Yıllardan beri sana söylemek istiyordum, ama bir yararı olacağını düşünmedim. Korkaklığımdan söylemedim sanacaksın, ama kutsal bildiğin her şey üstüne yemin ederim ki..."

"Ee?"

Vidal iç geçirdi.

"Babanın öldüğü o gece..."

"Babamın öldürüldüğü o gece," diye düzelttim soğuk bir sesle.

"Bir yanlışlık oldu. Babanın ölümü talihsiz bir yanlışlıktı.

Kafam karışmış bir halde ona baktım.

"O adamlar onu öldürmek için gelmemişlerdi. Bir hata yaptılar."

O üç tetikçinin gözlerindeki ifadeyi, o sisli geceyi, barut kokusunu ve babamın ellerimin arasından süzülen kanını hatırladım.

"Öldürmek istedikleri adam bendim," dedi Vidal zor duyulabilen bir sesle. "Babamın eski bir ortağı karısıyla olan ilişkimi öğrenip..."

Gözlerimi yumup içimde kabaran iğrenç kahkahaya kulak verdim. Demek ki, babam Pedro Vidal'in kadınlara olan düşkünlüğünden dolayı kurşunlarla delik deşik edilmişti.

"Lütfen, bir şey söyle," diye yalvardı Vidal.

Gözlerimi açtım.

"Bana söyleyeceğiniz ikinci şey nedir?"

Vidal'in hiç bu kadar korktuğunu görmemiştim. Ona yakışıyordu.

"Cristina'ya evlenme teklif ettim."

Uzun bir sessizlik.

"Kabul etti."

Vidal başını eğmiş yere bakıyordu. Garsonlardan biri masaya mezeler getirip, "Afiyet olsun," dedi. Vidal bir daha yüzüme bakmaya cesaret edemedi. Mezeler soğuyordu. Bir süre sonra *Cennetin Merdivenleri*'ni alıp oradan ayrıldım.

O gün öğleden sonra La Maison Dorée'den çıktım ve kendimi elimde *Cennetin Merdivenleri*'yle Ramblas'tan aşağıya doğru yürürken buldum. Calle del Carmen Sokağı'nın köşesine geldiğimde, ellerim titremeye başladı. Bagués kuyumcusunun vitrininin önünde durup peri biçimindeki yakutlarla süslü altın madalyonlara bakıyormuş gibi yaptım. El Indio mağazasının süslü ön cephesi birkaç metre ötemdeydi. Burada yalnızca kumaş değil, egzotik hatıra eşyaları da satılırdı. Ağır adımlarla mağazaya yaklaştım ve ana kapıya yürüdüm. Beni tanımayacağını, belki benim de onu tanıyamayacağımı biliyordum, ama buna rağmen bir beş dakika kadar orada durdum ve içeri girmeye cesaret edemedim. Nihayet girebildiğim zaman nabzım hızlanmış, ellerim ter içinde kalmıştı.

Duvarlar büyük kumaş toplarının olduğu raflarla kaplıydı. Satış görevlileri ellerinde mezürler, kemerlerine takılı özel makaslarıyla, kumaşları tezgâhın üstüne yayıp hizmetçileriyle gelmiş şık giyimli hanımefendilere mücevher sergiler gibi gösteriyorlardı.

"Size yardımcı olabilir miyim efendim?"

Bu sözler iri yapılı, ince sesli bir adamdan çıkmıştı; üstündeki takım elbise her an dikiş yerlerinden patlayacak ve etrafı kumaş parçalarıyla dolduracak gibiydi. Beni tepeden bakan bir ifade, aynı zamanda zoraki ve düşmanca arası bir gülümsemeyle süzüyordu.

"Hayır," dedim.

Derken onu gördüm. Elinde bir kumaşla annem, portatif bir merdivenden iniyordu. Üstünde beyaz bir bluz vardı; onu görür görmez tanıdım. Biraz kilo almış, sert yüz çizgileri daha yuvarlak olmuştu. Yüzünde hep aynı şeyi yapmanın ve hayal kırıklığının yol açtığı bezgin bir ifade vardı. Satış görevlisi tedirgin olmuştu ve bana bir şeyler söyleyip duruyordu, ama onu duyduğum yoktu. Sadece bana doğru gelip yanımdan geçen annemi görüyordum. Bir an bana baktı; onu seyrettiğimi fark edince, müşterileri veya patronu için kullandığı gülücüklerinden birini fırlattı, sonra işine devam etti. Boğazıma öyle bir yumru takılmıştı ki, satış görevlisini susturmak için ağzımı bile açamıyordum; gözyaşları içinde kendimi zorbela çı-

kış kapısına attım. Dışarı çıkınca caddenin karşısında, El Indio'nun kapısını gören bir kafeye gidip oturdum ve beklemeye başladım.

Yaklaşık bir buçuk saat sonra benimle konuşan satış görevlisinin dışarı çıkıp, giriş kapısındaki panjuru yarıya kadar indirdiğini gördüm. Çok geçmeden mağazanın ışıkları bir bir söndürülmeye, personelin bir kısmı dışarı çıkmaya başladı. Kalkıp ben de dışarı çıktım. Bitişik binanın girişinde on yaşlarında bir oğlan oturuyordu. Yanıma çağırdım, gelince de ona bir céntimos gösterdim. Ağzı kulaklarında gülünce, birkaç dişinin eksik olduğunu gördüm.

"Bu paketi görüyor musun? Bunu birazdan dışarı çıkacak bir hanıma vermeni istiyorum. Bir beyefendinin bunu ona vermeni istediğini söylersin, ama ona benim olduğumu sakın söyleme. Anladın mı?"

Çocuk başını salladı. Ona kitabı ve parayı verdim.

"Şimdi bekleyeceğiz."

Çok beklemedik. Üç dakika sonra annemin çıktığını gördüm. Ramblas tarafına doğru yürüyordu.

"İşte şu kadın, gördün mü?"

Annem bir an Belén Kilisesi'nin önünde durunca, peşinden koşan çocuğa bir işaret çaktım. Uzaktan onları seyrediyordum ama ne konuşulduğunu duyamadım. Çocuk ona paketi verince annem şaşırdı, bir an alıp almamaya karar veremedi. Çocuk ısrar edince, paketi eline aldı ve koşarak oradan uzaklaşan çocuğun arkasından baktı. Aklı karışan annem sağa sola bakındı. Paketi elinde tarttı, mor ambalaj kâğıdını inceledi. Sonunda merakı üstün gelerek açtı.

Kitabı eline alışını seyrettim. İki eliyle tutup kapağına baktı, sonra arkasını çevirdi. Nefesim tıkanmıştı, yanına gidip bir şey söylemek istedim, ama bunu yapamadım. Orada, annemden birkaç metre ötede durmuş onu gözetliyordum; benim varlığımdan habersizdi. Sonra tekrar yürümeye başladı ve kitap elinde Colón'a doğru ilerledi. La Vireina Sarayı'nın önünden geçerken, bir çöp kutusuna yaklaştı ve kitabı içine attı. Sonra Ramblas yönüne doğru yürüyüp, sanki orada hiç var olmamış gibi kalabalığın içinde gözden kayboldu.

19

Sempere dükkânda yalnızdı; dağılmakta olan bir kitabın sırtını tutkalla yapıştırıyordu. Başını kaldırınca kapının diğer tarafında beni gördü. Benim ne halde olduğumu anlaması birkaç saniyeyi geçmedi; gelmem için işaret etti. Hemen beni bir koltuğa oturttu.

"İyi görünmüyorsun Martin. Bir doktora görünmen gerek. Korkuyorsan ben de seninle gelirim. Beyaz önlükleri ve ellerindeki o sivri uçlu şeylerle benim de tüylerimi diken diken ederler, ama bazen buna katlanmak gerekiyor."

"Sadece başım ağrıyor Sinyor Sempere. Şimdiden hafiflemeye başladı bile."

Sempere, bana bir bardak Vichy suyu verdi.

"Bunu iç. Şu sıralar salgın halini alan aptallık dışında her şeyi tedavi eder."

Sempere'nin esprisini cılız bir tebessümle karşıladıktan sonra suyu içip iç geçirdim. Fena halde midem bulanıyor, sol gözümün arkası şiddetli bir baskıyla zonkluyordu. Bir an devrileceğimi sandım ve gözlerimi kapadım. Derin bir nefes alırken hemen oracıkta ölmemek için dua ettim. Kaderin, bana onca iyilik etmiş bir adamın dükkânına beni yöneltip ona bir ceset armağan ettirecek kadar kötü bir mizah anlayışı olamazdı. Başımı hafifçe tutan bir el hissettim. Sempere'ydi. Gözlerimi açtığımda oğlu da gelmişti ve birlikte bana ölü evindeymiş gibi bakıyorlardı.

"Doktoru çağırayım mı?" diye sordu Sempere'nin oğlu.

"Daha iyiyim, teşekkür ederim."

"Senin kendini daha iyi hissetmen insanı ürkütüyor. Rengin grileşti."

"Biraz daha su verir misin?"

Sempere'nin oğlu bir bardak su getirmek için gitti.

"Böyle bir sahne yaşattığım için özür dilerim," dedim. "Emin olun, önceden provasını yapmış değilim."

"Saçmalama!"

"Tatlı bir şey yersen belki iyi gelebilir. Belki de şekerin düşmüştür..." diye başladı Sempere'nin oğlu.

"Şu köşedeki pastaneye gidip bir şeyler alsana," dedi Sempere oğluna.

Yalnız kaldığımız zaman da gözlerini gözlerime dikti.

"Söz veriyorum, doktora gideceğim," dedim.

Birkaç dakika sonra oğlu bir kesekâğıdı dolusu karışık çörekle geldi ve bana uzattı. İçinden normal koşullarda hiç de iştahımı kabartmayan bir tatlı çörek seçtim.

"Isırsana," diye emretti Sempere.

Uysalca çöreğimi ısırdım ve giderek kendimi daha iyi hissetmeye başladım.

"Kendine geliyor galiba," dedi Sempere'nin oğlu.

"Köşedeki pastacının tedavi edemeyeceği bir şey yok..."

O sırada kapı zilinin çalındığını işittik. Dükkâna bir müşteri gelmişti; Sempere'nin bir baş işaretiyle oğlu hemen yanımızdan ayrılıp müşteriyle ilgilenmeye gitti. Sempere yanıma oturdu ve işaretparmağını bileğime bastırarak nabzımı ölçtü.

"Sinyor Sempere hatırlar mısınız, bana yıllar önce bir kitabı gerçekten saklamak istiyorsam, size gelmemi söylemiştiniz?"

Sempere çöpten çıkardığım ve hâlâ elimde tuttuğum reddedilmiş kitaba baktı.

"Bana beş dakika izin ver."

* * *

Sıcak ve nemli bir havada Ramblas'tan aşağıya doğru yürüyordum, hava kararmaya başlamıştı ve yol gezmeye çıkanlardan dolayı çok kalabalıktı. Hafif bir meltem esiyordu, bütün pencereler açık, insanlar balkonlardan uzanmış gelip geçeni seyrediyorlardı. Sempere, Calle Arco del Teatro Sokağı girişinde gölgeler altında kalan bir ara sokağı görene kadar hızlı adımlarla yürümeye devam etti. Karşı kaldırıma geçmeden önce bana ciddi bir ifadeyle bakıp, şöyle dedi:

"Martín birazdan göreceklerini hiç kimseye söylememelisin. Vidal'e bile. Hiç kimseye."

Başımı salladım, onun bu ciddiyeti merakımı artırmıştı. Peşinden o ara sokağa girdim; çatılarıyla gökyüzünü gizlemeye çalışır gibi eğrilmiş söğüt ağaçlarına benzeyen köhne binaların arasında daracık bir yerdi. Bir süre sonra kocaman ahşap bir kapısı olan ve sanki son yüz yıl boyunca deniz altında kalmış bir bazilika gibi görünen binaya geldik. Sempere giriş basamaklarını çıkıp, sırıtan bir şeytan yüzü şeklindeki pirinç kapı tokmağını üç kere vurdu. Sonra aşağıya, benim yanıma geldi.

"Birazdan göreceklerini kimseye söyleyemezsin."

"Hiç kimseye. Vidal'e bile. Hiç kimseye."

Sempere sertçe başını salladı. İki dakika bekledikten sonra aynı anda yüz tane sürgü açılıyormuşçasına bir gürültü duyduk. Ağır kapı inleyerek yarıya kadar açıldı ve gür, gri saçlı, delici gözleriyle suratı akbabaya benzeyen bir adam başını uzattı.

"Tam işlerimiz yolunda giderken şimdi de Sempere gelmiş!" diye terslendi. "Bana bugün ne getirdin? Yine annesiyle yaşamayı tercih ettiği için kendine bir kız arkadaş bulamayan bir boğa güreşi hastası mı?"

Sempere, adamın bu alaylı karşılamasına aldırmadı.

"Martín, bu adam bu yerin bakıcısı Isaac Monfort'tur. Cana yakınlığıyla ünlüdür. Ne derse yapacaksın. Isaac bu da David Martín, iyi bir dost, bir yazar ve çok güvenilir bir insandır."

"Yazarlara hiç güvenilmez. Dur bakalım, Sempere, sana kuralları açıkladı mı?"

"Sadece burada göreceklerimi kimseye söylememem gerektiğini."

"Bu ilk ve en önemli kuraldır. Eğer bu kurala uymazsan şahsen ben boynunu koparırım. Anlıyor musun?"

"Yüzde yüz."

"O halde gel bakalım," dedi Isaac içeri girmemi işaret ederek.

"Sana şimdilik veda edeyim Martín. Burada güvenli bir yer bulacaksın."

Sempere'nin beni değil, kitabı kastettiğini anladım. Bana sarıldıktan sonra karanlığın içinde kayboldu. İçeri girdikten sonra, Isaac kapının arkasındaki bir kolu çekti. Raylardan ve makaralardan oluşan birbirine bağlı bin tane mekanizma kapıyı sımsıkı kilitledi. Isaac yerden bir lamba alıp yüzüme doğru tuttu.

"İyi görünmüyorsun," dedi.

"Hazımsızlık," diye karşılık verdim.

"Neyin hazımsızlığı?"

"Gerçeklerin."

"O halde sen de kuyruğa gir."

Uzun bir koridor boyunca yürüdüğümüz sırada, her iki yanda freskler ve mermer merdiven araları gördüm. Bu saray benzeri binanın içinde bir süre daha ilerledikten sonra, büyük bir salonun girişine benzeyen bir yere geldik.

"Ne getirdin?" diye sordu Isaac.

"*Cennetin Merdivenleri*. Bir roman."

"Ne saçma bir kitap adı. Sakın senin yazdığını söyleme."

"Kim, ben mi?"

Isaac iç geçirip başını iki yana salladı ve kendi kendine mırıldandı.

"Peki, başka ne yazdın?"

"*Lanetliler Şehri*, birinci kitaptan yirmi yedinciye kadar; başka birkaç şey daha var."

Isaac dönüp bana baktı ve memnun bir ifadeyle gülümsedi.

"Ignatius B. Samson?"

"Kendisi huzur içinde yatsın, ama emirlerinize amadedir."

O anda bu gizemli bekçi birden durdu ve lambayı büyük bir mahzenin önünde, tırabzan parmaklığına benzeyen bir şeyin üstüne bıraktı. Başımı kaldırıp bakınca dilim tutuldu. Önümde köprülerden, geçitlerden ve yüz binlerce kitapla dolu raflardan oluşan bir labirent uzanıyor, akıl almayacak boyutlarda bir kütüphane oluşturuyordu. Bu muazzam yapının içinde zikzak yapan tüneller, büyük bir cam kubbeye doğru kıvrılarak yükselmekteydi. Şurada burada, üst geçitlerde yürüyen, merdivenlerden çıkan veya bu kitaplar ve kelimelerden oluşan katedralin içeriğini dikkatle inceleyen insanlar gördüm. Gözlerime inanamıyordum; hayretler içinde Isaac'a baktım. En sevdiği oyunu oynayan yaşlı bir tilki gibi gülümsüyordu.

"Ignatius B. Samson, Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'na hoş geldin."

20

Bekçinin ardından büyük bir rüzgârgülünün alt kısmına doğru yürüdüm. Üstünden geçtiğimiz zemin, mezar taşlarıyla kaplıydı; hepsinin üstünde yazıtlar, haçlar artık taşın içine geçmiş yüzler vardı. Bekçi durup gaz lambasını indirince ışığı bu ürpertici yap bozun bazı parçalarını aydınlattı.

"Eski bir mezarlığın kalıntıları," diye açıkladı. "Ama sakın burada düşüp ölmeyi aklından geçirme."

Ana yapı bir çeşit kapı eşiği gibi şekillenene kadar yürümeye devam ettik. Bu sırada Isaac arada bir yüzüme bakarak bana kuralları ve görevleri sıralıyordu; onu sakinleştirmek için her dediğini uysalca kabul ettim.

"Madde bir, buraya ilk defa gelen kişi buradaki bütün kitaplar arasından bir tanesini seçmeye hak kazanır. Madde iki, bir kitabı aldığın zaman onu saklamayı ve kaybolmaması için elinden gelen her şeyi yapmayı taahhüt edersin. Ömür boyu. Buraya kadar sormak istediğin bir şey var mı?"

O muazzam labirente bir daha baktım.

"İnsan bunca kitap arasından bir tanesini nasıl seçebilir?"

Isaac omuz silkti.

"Bazıları kitabın o kişiyi seçtiğine inanır. Bir başka deyişle, kader. Burada gördüğün şey, yüzyıllar boyu kaybolmuş ve unutulmuş kitapların toplamıdır. Lanetlenmiş, yok edilmesi ve unutulması istenmiş, artık kimsenin hatırlamadığı zamanların anılarını ve ruhunu muhafaza eden kitaplar. Hiçbirimiz, en yaşlımız bile burasının ne zaman ve kimin tarafından

yaratıldığını bilmiyor. Herhalde bu şehrin kendisi kadar eskidir ve onunla birlikte, onun gölgesinde gelişmiştir. Binanın bir zamanlar burada bulunan sarayların, kiliselerin, hastanelerin ve hapishanelerin kalıntılarıyla inşa edildiğini biliyoruz. Ana binanın yapımı on yedinci yüzyılın başlarına kadar uzanır ve o zamandan beri sürekli değişiklikler yapılmıştır. Ondan önce Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı bu ortaçağ şehrinin tünelleri arasında gizlenmiş. Kimilerine göre, engizisyon döneminde bilgili ve özgür düşünceli insanlar yasaklanmış kitapları korumak için lahitlerin içine saklarlarmış veya şehrin dört bir yanındaki mezarlıklara gömüp, gelecek kuşakların bunları ortaya çıkaracaklarına inanırlarmış. Geçen yüzyılın ortasında labirentin iç kısmından başlayıp, bugün Yahudi mahallesindeki eski bir sinagoğun kalıntıları içinde gizlenmiş ve ziyarete kapalı bir kütüphaneye kadar uzanan uzun bir tünel ortaya çıkarıldı. Şehir surlarından kalan son parçalar yıkıldığı zaman, bir toprak kayması oldu ve tünel, yüzyıllardan beri bugün Ramblas olarak bilinen semtin altından akmakta olan yeraltı deresinin suları altında kaldı. Şu anda oraya ulaşmak imkânsız, ama uzun zamandan beri bu tünelin ona giriş kapısı olduğunu tahmin ediyoruz. Gördüğün yapının büyük bir kısmı on dokuzuncu yüzyılda geliştirilmiştir. Burasının varlığını bilenlerin sayısı yüzü geçmez. Umarım seni de bu sayıya katmakla Sempere hata etmemiştir...

Hemen başımı iki yana salladım, ama Isaac, bana kuşkulu gözlerle bakıyordu.

"Madde üç, kitabını istediğin yere gömebilirsin."

"Ya kaybolursam?"

"Benim eklediğim bir madde, kaybolmamaya çalışacaksın."

"Bugüne kadar hiç kaybolan oldu mu?"

Isaac burnunu çekti.

"Yıllar önce burada göreve başladığımda Dario Alberti de Cymerman'la ilgili bir söylenti kulaktan kulağa dolaşıyordu. Tabii, Sempere sana bundan hiç söz etmemiştir."

"Tarihçi Cymerman mı?"

"Yok, fok terbiyecisi olan! Kaç tane Dario Alberti de Cymerman tanıyorsun? Hadise şöyle olmuş, 1889 kışında Cymerman bir labirente girmiş ve bütün bir hafta boyunca kaybolmuş. Onu tünellerden birinde buldukları zaman korkudan neredeyse ölecekmiş. Görünmemek için kutsal metinlerin olduğu sıraların ardına saklanmış."

"Kime görünmemek için?"

Isaac uzun bir süre yüzüme baktı.

"Siyahlar giyinmiş adama. Sempere'nin sana bundan bahsetmediğine emin misin?"

"Eminim."

Isaac sanki bir sır veriyormuş gibi sesini alçalttı.

"Geçtiğimiz yıllarda, bazı üyelerin labirent tünellerinde siyahlar giyinmiş adama rastladığı oldu. Hepsi de onu farklı biçimlerde tarif ediyor. Hatta kimileri onunla konuştuğuna yemin ediyor. Bir zamanlar çıkan bir söylentiye göre, siyahlar giyinmiş adam lanetlenmiş bir yazarın hayaletiymiş ve üyelerimizden biri ona ait bir kitabı buradan alıp onu saklama yeminini bozmuş. Kitap bir daha hiç bulunamadığı için, ölü yazar intikamını almak için bu tünellerde sonsuza kadar dolaşıyormuş... tam insanların bayıldığı Henry James hikâyesi."

"Siz bu söylentilere inanmıyorsunuz?"

"Elbette inanmıyorum. Benim başka bir teorim var. Cymerman teorisi."

"Nedir o?"

"Siyahlı adamın bu yerin efendisi, bütün gizli ve yasaklanmış bilgilerin, bilgeliğin ve hafızanın babası olduğu, gelmiş geçmiş bütün yazarlara ışık tuttuğu teorisi. O bizim koruyucu meleğimiz, yalanların ve gecenin meleğidir."

"Beni işletiyorsunuz?"

"Her labirentin bir Minotor'u vardır," dedi Isaac. Gizemli bir gülümsemeyle kitap raflarına açılan girişi işaret etti.

"Hepsi senindir."

Bir üst geçitten yürüdükten sonra, kıvrılarak yükselen kitap dolu bir koridora girdim. Koridorun sonunda, ortasından kıvrılarak yükselen bir merdivenin olduğu daire biçiminde küçük bir alan vardı ve yol dörde ayrılıyordu. Üç ayrı tünele açılan merdiven aralığına gelene kadar basamakları çıktım. Binanın tam kalbine gideceğini düşünerek, bunlardan birini seçtim. Yürürken parmaklarımı yüzlerce kitap sırtında gezdiriyordum. Kitap kokusunun, çatlaklardan sızan veya cam fenerlerden süzülen ışığın verdiği hazla, aynaların ve gölgelerin arasında gezindim. Yarım saat kadar amaçsızca dolaştıktan sonra, içinde bir masa ve koltuk olan kapalı bir odaya geldim. Duvarlar tamamen kitaplarla kaplıydı, ama bir yerinde sanki birisi oradan bir kitap çıkarmış gibi bir boşluk vardı. *Cennetin Merdivenleri*'nin yeni evi burası olacaktı. Kapağına son bir kez baktım ve ilk paragrafı bir daha okudum; ben öldükten yıllar sonra belki birisi aynı yoldan gelerek bu odaya varır ve içimdeki her şeyi dökmüş olduğum bu tanınmamış kitabı bulurdu. Kitabı oraya bırakırken, sanki kendimi bırakıyormuş gibi oldum. İşte tam o anda arkamda bir varlık olduğunu sezerek döndüm ve gözlerini dikmiş bana bakan siyahlı adamı gördüm.

21

İlk anda, labirentin koridorları boyunca soluk ışıklı bir zincir oluşturan aynalardan birinde gördüğüm gözlerimi tanıyamadım. Karşımda kendi yüzümü ve vücudumu görüyordum, ama gözler bir yabancıya aitti. Bulanık, karanlık ve kötülük doluydu. Başımı çevirince, yine midemin bulandığını hissettim. Masanın yanındaki koltuğa oturdum; Doktor Trías'ın bile beynimdeki kiracının –onun deyişiyle, tümörün– son darbeyi bu yerde vurarak bana Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nın ilk kalıcı vatandaşı olma şerefini vermesi hoşuna giderdi. Beni mezara götüren son ve en bahtsız eserimin yanı başında gömülmüş olurdum. Belki on ay veya on yıl sonra, birisi beni burada bulur, belki de hiç bulamazlardı. *Lanetliler Şehri*'ne yakışan büyük bir final olurdu.

Sanırım beni kurtaran şey, o acı kahkaham oldu. Kafamı toplayıp nerede olduğumu ve ne yapmak için geldiğimi hatırlattı. Tam ayağa kalkacakken onu gördüm. Yıpranmış görünen bir kitaptı, sırtında hiçbir yazı yoktu. Masanın üstüne bırakılmış dört kitaptan en üsttekiydi. Elime aldım. Kapak deriye benziyordu, boyadan çok, sık el değiştirmekten kararmış bir rengi vardı. Üstünde yazılı olan adı silinmişti, ama dördüncü sayfada net bir şekilde okunabiliyordu:

Lux Aeterna[*]

D. M.

(*) Ebedi Işık.

Benimkiyle aynı olan isim baş harflerinin yazara ait olduğunu düşündüm, ama kitapta bunu doğrulayacak hiçbir bilgi yoktu. Çabucak birkaç sayfa çevirip bakınca metnin en az beş dilde yazılmış olduğunu gördüm: İspanyolca, Almanca, Latince, Fransızca ve İbranice. Rasgele bir paragraf okuduğum zaman, aklıma tam hatırlayamadığım geleneksel bir takdis duası geldi. Acaba bu defter bir çeşit Aşai Rabbani dua kitabı olabilir miydi? Metinde beyitler ve numaralar vardı, konusuna göre ayrılan bölümleri göstermek ister gibi her ilk kelimenin altı çiziliydi. Kitabı inceledikçe bana okul günlerimdeki İncil'i ve dini öğretileri hatırlatığını fark ettim.

Oradaki yüz binlerce kitaptan birini seçip bir daha dönmemecesine oradan ayrılabilirdim. Labirentin tünellerinden ve koridorlarından geçerek geri dönerken elime bir asalak gibi yapışmış kitabı fark edene kadar da neredeyse böyle yapmış olduğumu sanıyordum. Bir an aklımdan bu kitabın oradan ayrılmak için benden daha istekli olduğunu, sanki adımlarımı yönlendirdiğini düşündüm. Birkaç dolambaçlı yoldan yürüyüp, LeFanu'nun tüm eserlerinin dördüncü cildi önünden iki kere geçtikten sonra, nasıl olduğunu anlamadan kendimi kıvrımlı merdivende buldum; buradan da labirentin çıkışına geldim. Isaac'ın beni girişte beklediğini sanmıştım, ama her ne kadar gölgeler arasında birinin beni gözetlediğine eminsem de, adam görünürlerde yoktu. Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı sessizliğe bürünmüştü.

"Isaac?" diye seslendim.

Sesim gölgelerin içinde uzayıp gitti. Birkaç saniye boşuna bekledikten sonra çıkış kapısına yürüdüm. Kubbeden süzülen mavi sis giderek kayboldu ve etrafımı zifiri bir karanlık sardı. Birkaç adım ileride titreşen bir ışık görünce, bekçinin lambasını kapının yanında bırakmış olduğunu anladım. Dönüp son bir kez karanlık galeriye baktıktan sonra, kilit mekanizmasını çalıştıran kolu çektim. Sürgüler birer birer açılınca, kapı birkaç santimetre aralandı. Arasından geçebileceğim kadar ittikten sonra dışarıya çıktım. Birkaç saniye sonra kapı gürültülü bir şekilde tekrar kapandı.

22

Oradan uzaklaştıkça büyüsünün de etkisini kaybettiğini, beni yine mide bulantısı ve sancılarımla baş başa bıraktığını hissediyordum. İki kere yüzüstü kapaklandım; önce Ramblas'ta, daha sonra da Vía Layetana'da caddeyi geçerken düştüm. Bir oğlan çocuğu beni yerden kaldırmasaydı tramvayın altında kalacaktım. Bir hayli zorlandıktan sonra, evimin ön kapısına gelebildim. Ev bütün gün kapalı kalmıştı. Şehre soluk aldırmayan o zehirli, nemli sıcak hava, içerisini tozlu bir ışık gibi sarmıştı. Kuledeki çalışma odasına çıkıp, bütün pencereleri ardına kadar açtım. Çok hafif bir rüzgâr vardı ve Barselona göklerinde karabulutlar küçük daireler çizerek hareket ediyordu. Kitabı masamın üstüne bıraktım; nasılsa daha sonra onu inceleyecek zamanım olacaktı. Belki de olmayacaktı. Artık çok önemsemiyordum.

O sırada ayakta durmakta bile zorlanıyordum; karanlıkta uzanmaya ihtiyacım vardı. Çekmecedeki kodein şişelerinden birini çıkarıp, iki üç tanesini yuttum. Şişeyi cebime koyduktan sonra merdivene yöneldim, ama odama kadar tek parça halinde gidebileceğimden emin değildim. Koridora vardığımda ana kapının altında titreşen bir ışık görür gibi oldum. Duvarlardan destek alarak, yavaşça giriş kapısına yürüdüm.

"Kim var orada?" diye sordum.

Cevap gelmedi, hiç ses yoktu. Bir anlık tereddütten sonra kapıyı açıp merdiven aralığına çıktım. Kıvrılarak karanlığın içine doğru inen merdi-

venden aşağıya baktım. Kimse yoktu. Tekrar kapıya döndüğümde, merdiven aralığındaki lambanın titreştiğini fark ettim. İçeri girip kapıyı kilitledim; çoğu zaman bunu yapmayı unuturdum. O anda onu gördüm. Kenarları tırtıllı, krem renginde bir zarf. Birisi bunu kapının altından atmıştı. Eğilip aldım. Kâğıt, kalın ve gözenekliydi. Kanatları açık bir melek biçimindeki mühürlü zarfın üstünde adım yazılıydı.

Zarfı açtım.

Sayın Sinyor Martín,

Şehirde bir süre kalacağım; bu sırada sizinle buluşmayı ve yapmış olduğum teklifi bir kez daha görüşmeyi çok isterim. Başka bir programınız yoksa gelecek cuma akşamı, ayın on üçünde saat onda, Barselona'dayken kiraladığım villada akşam yemeğinde bana katılırsanız çok mutlu olurum. Ev Calle Olot ve Calle San José de la Montaña sokaklarının kesiştiği yerde, Güell Parkı bitişiğindedir. Umarım gelebilirsiniz.

Dostunuz,
ANDREAS CORELLI

Notu elimden bıraktım ve ayaklarımı sürüyerek salona gidip, loş ışıkta kanepeye uzandım. Bu randevuya daha yedi gün vardı. İçimden güldüm. Yedi gün daha yaşayacağımı sanmıyordum. Gözlerimi kapatıp uyumaya çalıştım. Kulaklarımdaki aralıksız çınlama her zamankinden daha sağır edici olmuş, kalbimin her atışında kafamın içinde beyaz bir ışık parlıyordu.

Yazmayı düşünecek haliniz bile olmayacak.

Gözlerimi açıp salona çöken mavimsi gölgeyi taradım. Yanı başımdaki sehpanın üstünde Cristina'nın bıraktığı fotoğraf albümü duruyordu. Bunu atmaya, hatta elimi sürmeye bile cesaret edememiştim. Uzanıp aldım ve aradığım görüntüyü bulana kadar sayfaları çevirdim. Fotoğrafı kartondan söküp çıkardım ve incelemeye başladım. Cristina çocukken, denize

doğru uzanan iskelede bir yabancıyla el ele yürüyor. Fotoğrafı göğsüme bastırıp direnmeyi bıraktım. Yavaş yavaş o günün, onca yılın kırgınlığı ve öfkesi azalmaya, içimi ılık bir karanlık sarmaya başladı; bu karanlık, seslerle ve beni bekleyen ellerle doluydu. Kendimi buna teslim etmek için büyük bir arzu duydum, ama bir şey beni tuttu; bir ışık ve sancı nöbeti beni sonsuzluk vaat eden o tatlı uykudan çıkardı.

Henüz değil, diye fısıldadı bir ses, *henüz değil.*

Günlerin geçmekte olduğunu hissediyordum, çünkü arada bir uyandığımda, panjurlardaki aralıklardan gün ışığının sızdığını görüyordum. Birkaç kere kapımın çalındığını ve adımın seslenildiğini duyduğuma da emindim, ama bir süre sonra bu sesler kesiliyordu. Saatler veya günler sonra uyandığımda, kalkıp ellerimi yüzüme götürdüm ve dudaklarımda kan olduğunu gördüm. Dışarıya çıktım mı, yoksa rüyamda mı gördüm, bilmiyorum, ama hiç bilincinde olmadan kendimi Paseo del Borne'den yukarıya, Santa María del Mar Bazilikası'na doğru yürürken buldum. Cıva renginde bir ay, bomboş sokakları aydınlatıyordu. Başımı kaldırıp bakınca kocaman, karanlık bir fırtına hayaleti gördüğümü sandım. Beyaz bir ışık gökyüzünü yardı ve camdan hançerler gibi yağmaya başladı. İlk damlası yere düşmeden bir saniye önce sanki zaman durdu ve yüz binlerce ışıklı gözyaşı havada toz tanecikleri gibi asılı kaldı. Birisinin veya bir şeyin arkamdan yürüdüğünü biliyor, ensemde buz gibi, çürük et ve ateş kokulu soluğunu hissediyordum. Vücudumun üstünde dolaşan uzun ve sivri parmaklarını hissedebiliyordum. Tam o anda, sadece göğsüme bastırdığım fotoğraflarda yaşayan o genç kız, yağmur perdesi arasından çıkıp bana yaklaştı. Elimden çekerek beni peşimdeki o buzlu varlıktan uzaklaştırarak, kuleli evime götürdü. Kendime geldiğimde yedi gün geçmişti.

Doğan güneş 13 Temmuz Cuma gününü ilan ediyordu.

23

Pedro Vidal ve Cristina Sagnier o öğleden sonra evlendiler. Saat beşte Pedralbes Manastırı Kilisesi'nde yapılan törene Vidal ailesinin çok küçük bir kesimi katılmış, damadın babası dahil, ailenin en seçkin üyeleri gelmemişlerdi. İlle de bir dedikodu çıkacaksa, insanlar ailenin en küçük veliahtının, şoförün kızıyla evlenmekle hanedanın üstüne bir kova soğuk su döktüğünü söylerlerdi. Ama hiç dedikodu olmadı. Gizlilik içinde yapılmış bir sessizlik anlaşmasına uyulduğu için, o öğleüstü magazin yazarları daha ilginç konular bulmuşlar ve tören hakkında gazetelerde tek bir satır çıkmamıştı. Vidal'in sabık sevgililerinden oluşan bir grubun son ümit kırıntısına yapışarak, kilise kapısında nasıl solgun dullar gibi ağlaştıklarını anlatacak kimse yoktu. Cristina'nın elinde bir demet beyaz gül, üstünde onu çıplak gibi gösteren ten rengi elbiseden ve yüzünü örten beyaz duvaktan başka bir şey olmaksızın mihraba doğru yürüyüşünü ve yüksek çan kulesinin tepesindeki bulutları anlatacak kimse yoktu.

Onun otomobilden nasıl çıktığını, kilise kapısının karşısındaki meydana bakarken, elleri titreyen ve kendisinden başka kimsenin duymadığı ve birlikte mezara götüreceği kelimeleri mırıldanan, ölümün eşiğindeki adamı gördüğünü de kimse anlatamayacaktı.

"Lanet olsun. İkinize de lanet olsun."

* * *

İki saat sonra çalışma odamdaki koltuğumda otururken, yıllar önce babamdan bana kalan tek şeyin içinde bulunduğu kutuyu açtım. Beze sarılı tabancayı çıkarıp namlusunu kırdım. İçine altı tane kurşun yerleştirip silahı kapadım. Namluyu şakağıma dayayıp horozunu kaldırdım ve gözlerimi yumdum. Tam o anda patlayan bir rüzgâr kuleyi kamçıladı, çalışma odasının pencereleri açılarak, şiddetle duvara çarptı. Yüzümü yalayan buz gibi bir rüzgâr beraberinde büyük umutların kayıp soluğunu da getiriyordu.

24

Taksi ağır ağır Gracia semtinin dışından geçerek, kasvetli bir yer olan Güell Parkı'na doğru ilerliyordu. Tepeden, rüzgârda siyah su gibi dalgalanan bir koruluğa bakan evler oldukça eskiydi. Tepenin yamacındaki bir villanın büyük kapısı gözüme çarptı. Üç yıl önce Gaudí öldüğünde Kont Güell'in vârisleri, içinde sadece villanın mimarının yaşadığı bu park alanını, belediyeye bir pesetaya satmışlardı. Artık unutulmuş ve ihmal edilmiş haliyle bu sütunlar ve kulelerle dolu bahçe, lanetlenmiş bir cennete benziyordu. Şoföre giriş kapısı önünde durmasını söyleyip ücretini ödedim.

"Burada inmek istediğinizden emin misiniz efendim?" diye sordu şoför tereddütle. "İsterseniz sizi birkaç dakika bekleyebilirim..."

"Gerek yok."

Taksinin mırıltısı yokuştan aşağıya doğru kaybolurken, ben de rüzgârdan savrulan ağaçların hışırtısıyla baş başa kaldım. Kurumuş yapraklar park girişinde uçuşuyor, ayaklarımın etrafında savruluyordu. Paslı zincirlerle kapalı olan giriş kapısına yürüyüp, öbür tarafa baktım. Ay ışığında merdiven aralığını kaplayan bir ejderha silueti gördüm. Karanlık bir şekil yavaş yavaş basamaklardan indi ve su altında parlayan incilere benzeyen gözlerle beni izledi. Siyah bir köpekti. Hayvan merdivenlerin başında durunca, onun yalnız olmadığını anladım. İki üç hayvan daha beni gözlüyordu. Bunlardan biri, giriş kapısının yanındaki nöbetçi kulübesinin gölgesi altına girmişti. Üç köpekten en iri olanıysa bir duvara tırmanmış, siv-

ri dişleri arasından sıcak nefesini çıkararak beni seyrediyordu. Yavaş yavaş, gözümü ondan ayırmadan geri çekildim ve kapının karşısındaki kaldırıma çıktım. Bir başka köpek daha duvara çıkmış gözleriyle beni takip ediyordu. Saldırıya geçmeleri ihtimaline karşı kendimi korumak için bir sopa veya taş bulmak ümidiyle etrafıma bakındım, ama etrafta kuru yapraklardan başka bir şey yoktu. Dönüp koşmaya başlarsam peşimden geleceklerini ve yirmi metre kaçamadan beni yakalayıp parçalayacaklarını biliyordum. En iri olanı duvarda birkaç adım ilerleyince, üstüme atlayacak sandım. İlk başta görmüş olduğum üçüncü köpek de diğer ikisine katılmak için duvarın alçak kısmına çıkıyordu; artık kurtuluş yok, diye geçirdim içimden.

Tam o anda aniden parlayan bir ışık üç hayvanın suratını aydınlatınca hepsi bir anda taş kesildi. Başımı çevirip bakınca parkın kapısının elli metre kadar ötesindeki tepeyi gördüm. Evin ışıkları yanmıştı ve bütün tepedeki tek aydınlık buydu. Hayvanlardan biri boğuk bir homurtu çıkardıktan sonra parkın içine girip kayboldu. Birkaç saniye sonra diğerleri de onu izlediler.

Hiç düşünmeden eve doğru yürümeye başladım. İnce, üç katlı, kule biçiminde, sivri çatıları olan ve dibindeki hayalet parka tepeden bakan bir yapıydı.

Ev dik bir yamacın sonundaydı, ön kapısına kadar merdiven döşenmişti. Büyük pencerelerinden altın renkli haleler gibi ışık saçılıyordu. İkinci kattaki balkon tırabzanlarında avını bekleyen örümcekler gibi hareketsiz duran bir siluet gördüm. Son basamağı da çıktıktan sonra soluklanmak için durdum. Ana giriş kapısı aralıktı ve dışarıya ışık sızıyordu. Yavaşça yaklaşıp kapı eşiğinde bekledim. İçeriden çürümüş çiçek kokusu geliyordu. Kapıyı hafifçe tıklatınca, biraz daha aralandı. Önümde evin iç kısımlarına giden uzun bir koridor belirdi. Kulağıma, rüzgârda bir panjurun pencereye çarpması gibi tekrarlanan tok bir ses geldi, ama ses içeriden geliyordu ve bana kalp atışını hatırlattı. Koridorda birkaç adım daha ilerleyince, sol yanımda üst katlara çıkan bir merdiven gördüm. Derken kula-

ğıma, sanki merdivenden yukarı çıkan bir çocuğa aitmiş gibi, hafif ayak sesleri geldi.

"İyi akşamlar?" diye seslendim.

Sesimin yankılanması tam bitmeden, evin içinde duyduğum o tekrarlı çarpma sesi kesiliverdi. Artık çıt yoktu, buz gibi bir hava akımı yüzümü yaladı.

"Sinyor Corelli? Benim, Martín. David Martin."

Karşılık gelmeyince gözümü karartıp ilerlemeye başladım. Duvarlarda çeşitli büyüklükte çerçevelenmiş fotoğraflar vardı. Fotoğraflardaki pozlar ve kıyafetlere bakılırsa, hepsi en az yirmi otuz yıl öncesine aitti. Her çerçevenin altındaki gümüş plakada, fotoğraftaki kişinin adı ve fotoğrafın hangi yıl çekildiği yazılıydı. Bana bambaşka bir zaman diliminden bakan bu yüzleri inceledim. Genci yaşlısı, kadını erkeği, hepsinin gözlerinde bir hüzün ve sessiz yakarış vardı. Kameraya öyle bir özlemle bakıyorlardı ki, içim ürperdi.

"Fotoğrafçılık ilginizi çeker mi, Martín dostum?" diye sordu bir ses arkamdan.

İrkilerek arkama döndüm. Andreas Corelli dudaklarında melankolik bir gülümsemeyle yanı başımda fotoğraflara bakıyordu. Yanıma gelişini ne görmüş, ne de işitmiştim; gülümsemediği zaman sırtımın buz kestiğini hissettim.

"Gelmeyeceksiniz sanıyordum."

"Ben de."

"O halde, size biraz şarap ikram edeyim ve ikimizin de yanılması şerefine kadeh kaldıralım."

Peşinden, şehre bakan geniş pencereli büyük bir salona girdim. Corelli, beni bir koltuğa yönlendirdikten sonra, masadaki kristal sürahiyi alıp iki kadehi doldurdu. Bana içkimi uzatıp, karşımdaki koltuğa oturdu.

Şarabın tadına baktım. Enfesti. Neredeyse bir dikişte bitirdiğim zaman boğazımdan aşağıya doğru bir sıcaklığın yayıldığını ve sinirlerimi yatıştırdığını hissettim. Corelli, kendi şarabını koklayıp, dostça bir gülümsemeyle beni seyrediyordu.

"Haklıymışsınız," dedim.

"Çoğu zaman öyledir," dedi Corelli. "Aslında bu beni pek tatmin etmeyen bir huy gibi. Bazen yanıldığımdan emin olmak kadar bana zevk verecek başka bir şey olmadığını düşünüyorum."

"Bu sorunu çözmek kolay. Bana sorun. Ben her zaman yanılırım."

"Hayır, yanılmıyorsunuz. Bence siz de her şeyi benim kadar açık ve doğru görüyorsunuz ve bu, size de zevk vermiyor."

Onu dinlerken, bana o anda biraz zevk verebilecek tek şeyin, bütün dünyayı ateşe vermek ve onunla birlikte yanmak olduğunu düşündüm. Corelli sanki aklımdan geçenleri okumuş gibi başını salladı ve dişlerini sergileyerek güldü.

"Size yardım edebilirim dostum."

Nedense onunla göz göze gelmekten kaçınıp, yakasındaki gümüş melekli broşa bakıyordum.

"Çok güzel bir broş," dedim elimle işaret ederek.

"Aile yadigârı," dedi Corelli.

Bütün geceye yetecek kadar hoşbeş ettiğimizi düşündüm.

"Sinyor Corelli, buraya neden çağırdınız beni?"

Corelli'nin gözleri küçük yudumlarla içtiği şarapla aynı renkte parlıyordu.

"Çok basit. Buradasınız, çünkü nihayet olmanız gereken yerin burası olduğunu anladınız. Buradasınız, çünkü size bir yıl önce bir teklifte bulundum. O gün kabul etmeye hazır olmadığınız, ama unutmadığınız bir teklif. Ben buradayım, çünkü hâlâ aradığım kişinin siz olduğunuzu düşünüyorum ve peşinizi bırakmaktansa on iki ay beklemeyi tercih ettim."

"Bir türlü ayrıntılarıyla açıklamadığınız bir teklif."

"Doğrusunu isterseniz size verdiğim tek şey ayrıntılardı."

"Bütün bir yıl sizin için çalışarak yazacağım bir kitap karşılığında yüz bin frank."

"Aynen öyle. Çoğu insan bu kadar bilginin yeterli olacağını düşünür. Ama siz onlardan değilsiniz."

"Benden nasıl bir kitap istediğinizi söylediğiniz zaman, para almadan bile yazacağımı belirtmiştiniz."

Corelli başıyla doğruladı.

"Hafızanız çok iyi."

"Hafızam kusursuzdur Sinyor Corelli; o kadar iyidir ki, yayımladığınız tek bir kitabı gördüğümü, okuduğumu veya söz edildiğini hatırlamıyorum."

"Ödeme yapabileceğimden kuşkunuz mu var?"

Hayır anlamında başımı salladım; içimi kemiren istekliliği ve açgözlülüğü belli etmemeye çalışıyordum. Pek ilgilenmemiş gibi görünsem de yayıncının vaatleri ağzımı sulandırıyordu.

"Sadece amacınızı merak ediyorum," dedim.

"Çok doğal."

"Her neyse, Barrido ve Escobillas'la beş yıllık bir sözleşmem olduğunu hatırlatmak isterim. Geçen gün yanlarında dava açma heveslisi bir avukatla birlikte evime geldiler. Ama pek de önemli değil, çünkü beş yıl çok uzun bir zaman ve emin olduğum tek şey varsa, benim çok az zamanımın kaldığı."

"Avukatları hiç dert etmeyin. Benimkiler o iki alçağınkinden daha heveslidirler ve bugüne kadar tek bir dava kaybetmemişlerdir. Bütün yasal ayrıntıları ve mahkeme işlerini bana bırakın."

Bu sözleri söylerken gülümseyişine bakınca, Éditions de la Lumière avukatlarıyla hiç karşılaşmak istemediğime karar verdim.

"Size inanıyorum. O halde geriye teklifinizin diğer ayrıntıları kalıyor, en önemli olanları."

"Bunu açıklamanın basit bir şekli yok, bu yüzden doğrudan konuya gireceğim."

"Lütfen, öyle yapın."

Corelli öne eğilip gözlerini gözlerime dikti.

"Martin, bana bir din yaratmanızı istiyorum."

Önce onu doğru işitmediğimi sandım.

"Ne dediniz?"

Corelli gözlerini yüzümden ayırmıyordu.

"Bana bir din yaratmanızı istiyorum dedim."

Uzun bir an, şaşkınlık içinde ona baktım.

"Benimle dalga geçiyorsunuz."

Corelli başını iki yana sallayıp şarabından bir yudum aldı.

"Bütün yeteneklerinizi toplayıp, bir yıl boyunca ruhen ve bedenen kendinizi, yazabileceğiniz en büyük hikâyeye vermenizi istiyorum; bir din."

Elimde olmadan kahkahayı bastım.

"Siz çıldırmışsınız. Teklifiniz bu mu? Yazmamı istediğiniz kitap bu mu?"

Corelli sakince başını sallayarak doğruladı.

"Yanlış yazar seçtiniz. Ben din hakkında hiçbir şey bilmem."

"Bunu dert etmeyin. Ben biliyorum. Bir din bilimcisi aramıyorum. Aradığım kişi bir hikâye yazarı. Bir din ne demektir bilir misiniz, Martín dostum?"

"Tanrı'ya Dua'yı zar zor hatırlıyorum."

"Çok güzel bir duadır. Şiirselliği bir yana, bir din aslında bir kültürü veya bir toplumu düzene sokmak amacıyla bir inançlar, değerler ve kurallar sistematiği kurmak için efsanelerle, hurafelerle veya herhangi bir edebi araçla ifade edilen bir ahlak yasasıdır."

"Âmin," dedim.

"Tıpkı edebiyatta veya başka herhangi bir iletişim aracında olduğu gibi, bunu etkili kılan şey içeriğinden çok biçimidir," diye devam etti Corelli.

"Bana bir öğretinin aslında bir masal olduğunu söylüyorsunuz."

"Her şey bir masaldır Martín. İnandığımız, bildiğimiz, hatırladığımız, hatta rüyasını gördüğümüz şeyler. Her şey bir hikâyedir, bir olaylar silsilesiyle ve kişilerle duygusal bir içeriği anlatır. Biz sadece hikâye edilebilen şeyleri gerçek olarak kabul ederiz. Sakın bu fikri çekici bulmadığınızı söylemeyin."

"Bulmadım."

"Kadınların ve erkeklerin uğrunda yaşayıp ölecekleri, öldürmeyi ve öldürülmeyi kabul edecekleri, kendilerini kurban edecekleri veya lanetleyecekleri, ruhlarını teslim edecekleri bir hikâye yaratmak size hiç mi çekici gelmiyor? Kariyeriniz için, kurguyu kabul edilen bir gerçek haline dönüştürecek kadar kuvvetli bir hikâye yaratmaktan daha önemli bir hedef olabilir mi?"

Birkaç saniye boyunca birbirimize baktık.

"Sanırım, cevabımın ne olduğunu biliyorsunuz," dedim.

Corelli gülümsedi.

"Biliyorum. Ama sanırım bunu henüz bilmeyen biri varsa, o da sizsiniz."

"Dostluğunuz için teşekkür ederim Sinyor Corelli. Şarap ve güzel konuşmalarınız için de. Çok kışkırtıcıydı. Bu sözleri kime yönelttiğinize dikkat edin. Umarım, aradığınız adamı bulursunuz ve bu kitap çok başarılı olur."

Oradan ayrılmak üzere ayağa kalktım.

"Bir yerde sizi bekleyen mi var Martín?"

Cevap vermedim, ama durdum.

"Sağlıklı ve şansınız açık olarak ve de hiçbir bağınız yokken yaşanacak onca güzel şeyin varlığını bilmek sizi öfkelendirmiyor mu?" dedi Corelli arkamdan. "Bu güzel şeyler elinizden alındığı zaman öfke duymuyor musunuz?"

Ağır ağır ona döndüm.

"Arzuladığınız her şeyin gerçekleşeceği ihtimali uğruna bir yıllık çalışma nedir ki?"

Hiçbir şey, dedim içimden. Hiçbir şey.

"Vaadiniz bu mu?"

"Ücreti siz belirleyin. Dünyayı ateşe verip onunla birlikte yanmak mı istiyorsunuz? Bunu birlikte yapalım. Ücreti siz söyleyin. En çok istediğiniz şey neyse, size bunu vermeye hazırım."

"En çok istediğim şeyin ne olduğunu bilmiyorum."

"Sanırım biliyorsunuz."

Corelli gülümseyerek bana göz kırptı. Kalkıp üstünde bir gaz lambası bulunan çekmeceli sandığın yanına gitti. İlk çekmeceyi açıp parşömen bir zarf çıkardı. Bunu bana uzattı, ama almadım; bunun üzerine, aramızdaki sehpanın üstüne bırakıp, hiçbir şey söylemeden yine koltuğuna oturdu. Zarf açıktı, şöyle bir bakınca içindeki yüz franklık destelerden birkaçını gördüm. Bir servetti.

"Bunca parayı bir çekmecede tutuyorsunuz ve kapınızı kilitlemiyor musunuz?" diye sordum.

"Sayabilirsiniz. Yeterli bulmazsanız, miktarı siz söyleyin. Dediğim gibi, sizinle para için tartışmayacağım."

Uzunca bir an bu küçük servete baktıktan sonra, başımı iki yana salladım. Hiç değilse görmüştüm. Gerçekti. O sefalet ve çaresizlik anlarımda yapmış olduğu ve gururumu okşayan teklifi gerçekti.

"Kabul edemem," dedim.

"Bu paranın kirli olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Bütün paralar kirlidir. Temiz olsaydı kimse istemezdi. Ama sorun bu değil."

"O halde?"

"Parayı kabul edemem, çünkü teklifinizi kabul edemem. İsteseydim de edemezdim."

Corelli sözlerimi tarttı.

"Nedenini sorabilir miyim?"

"Çünkü ben ölüyorum Sinyor Corelli. Çünkü sadece birkaç haftalık ömrüm kaldı, belki de birkaç günlük. Çünkü size verebileceğim hiçbir şeyim yok."

Corelli başını öne eğip sessizce oturdu. Pencereleri tırmalayan rüzgârın gürültüsü duyuluyordu.

"Bilmediğinizi söylemeyin."

"Sezmiştim."

Corelli yüzüme bakmadan sessizce oturmaya devam etti.

"Size bu kitabı yazacak bir sürü yazar vardır Sinyor Corelli. Teklifiniz için minnettarım. Tahmin edemeyeceğiniz kadar çok. İyi geceler."

Dönüp yürümeye başladım.

"Farz edin ki, hastalığınızı iyileştirebiliyorum," dedi.

Tam köşeye gelmişken durup geri döndüm. Corelli bir metre ötemdeydi ve yüzüme bakıyordu. O anda onu ilk gördüğüm zamankinden daha uzun göründü; gözleri de daha iri ve siyahtı. Büyüyen gözbebeklerinden yansıyan görüntümü görebiliyordum.

"Görünüşüm seni endişelendiriyor mu Martin dostum?"

Yutkunmakta zorlandım.

"Evet," diye itiraf ettim.

"Lütfen, geri gel ve otur. Sana biraz daha açıklamam için bana fırsat ver. Ne kaybedersin?"

"Sanırım hiçbir şey."

Elini hafifçe kolumun üstüne koydu. Uzun parmaklarının rengi soluktu.

"Benden korkmana gerek yok Martín. Ben senin dostunum."

Dokunuşu rahatlatıcıydı. Koluma girip beni tekrar salona getirmesine direnmedim; yetişkin birinin konuşmasını bekleyen uysal bir çocuk gibi koltuğa oturdum. Corelli koltuğumun yanında diz çöküp gözlerini gözlerime dikti. Elimi tutup sertçe sıktı.

"Yaşamak istiyor musunuz?"

Cevap vermek istedim, ama bir türlü doğru kelimeleri bulamıyordum. Gözlerimin yaşardığını hissettim. Nefes almaya devam etmeyi, her sabah gözlerimi açabilmeyi, sokağa çıkıp kaldırımda yürümeyi, gökyüzüne bakmayı ve her şeyden çok, hatırlamaya devam etmeyi ne kadar çok istediğimi o ana kadar anlamamıştım.

Evet anlamında başımı salladım.

"Sana yardım edeceğim Martín dostum. Senden tek isteğim bana güvenmen. Teklifimi kabul et. Yardım etmeme izin ver. En çok arzuladığın şeyi vereyim. Sana vaat ettiğim şey budur."

Bir kez daha başımı salladım.

"Kabul ediyorum."

Corelli gülümsedi, eğilip yanağımdan öptü. Dudakları buz gibi soğuktu.

"Dostum, sen ve ben birlikte çok büyük şeyler yapacağız. Göreceksin," dedi fısıltıyla.

Gözyaşlarımı silmem için bana bir mendil verdi. Bir yabancının önünde ağladığım için hiçbir utanç hissetmeden gözlerimi sildim. Babamın ölümünden beri hiç ağlamamıştım.

"Çok bitkinsin Martín. Geceyi burada geçir. Bu evde fazlasıyla yatak odası var. Emin ol, yarın kendini çok daha iyi hissedeceksin ve her şeyi çok daha net göreceksin."

Corelli'nin haklı olduğunu anladığım halde omuz silkmekle yetindim. Ayakta durmakta zorlanıyordum ve tek istediğim şey derin bir uykuya dalmaktı. Ayağa kalkmayı bile beceremedim; o anda o koltuk bana, dünyada o güne kadar yapılmış en rahat koltuk gibi geliyordu.

"Sakıncası yoksa burada kalmayı tercih ederim."

"Elbette. İstediğin gibi dinlen. Çok geçmeden kendini daha iyi hissedeceksin. Söz veriyorum."

Corelli çekmeceli sandığa gidip gaz lambasını söndürünce, odaya mavimsi bir karanlık çöktü. Gözkapaklarım ağırlaşıyordu ve sarhoş gibiydim, ama Corelli'nin siluetinin odadan çıkıp gölgelerin içinde kaybolduğunu görebildim. Gözlerimi kapatıp camlara vuran rüzgârın uğultusunu dinledim.

25

Rüyamda evin ağır ağır yere gömüldüğünü gördüm. Önce karolardaki, duvarlardaki, tavanda bulunan kabartmalardaki çatlaklardan ve kapı kilitlerinin deliklerinden gözyaşı büyüklüğünde siyah damlalar belirdi. Cıva gibi yoğunluklu ve soğuk sıvı yavaşça akarak yerde birikti ve duvarlara doğru tırmanmaya başladı. Suyun ayaklarımın üstüne çıkıp hızla yükseldiğini hissettim. Koltuktan kalkmayıp suyun boğazıma kadar çıkışını seyrettikten birkaç saniye sonra kendimi tavanda buldum. Artık suyun üstündeydim; pencerelerin ardında alçalıp yükselen soluk ışıklar fark ettim. O sulu karanlıkta havada savrulan insan figürleri de vardı. Akıntı onları sürüklerken, bana ellerini uzattılar, ama su amansız bir güçle götürdüğü için onlara yardım edemedim. Corelli'nin yüz bin frangı kâğıttan balıklar gibi etrafımda yüzüyordu. Odanın karşı ucunda bulunan kapalı bir kapıya gittim. Kilit deliğinden incecik bir ışık sızıyordu. Kapıyı açınca, evin en alt kısımlarına inen bir merdiven aralığı gördüm. İnmeye başladım.

Merdivenin sonunda oval biçimli bir oda ortaya çıktı; ortasında bir çember oluşturmuş bir grup insan gördüm. Beni fark ettikleri zaman dönüp baktılar; hepsi beyazlara bürünmüştü ve ellerinde eldiven vardı. Ameliyat masası gibi bir şeyin tepesinden çok kuvvetli bir ışık geliyordu. Yüz çizgileri ve gözleri olmayan adam bir tepsi üstündeki cerrahi gereçleri düzenlemekteydi. O figürlerden birisinin üzerinde bulunan el işaretiyle yaklaşmamı istedi. Yanlarına gelince beni tuttuklarını, başımı ve vücudumu

kaldırarak masaya yatırdıklarını hissettim. Gözlerime kör edici bir ışık vuruyordu, ama oradaki figürlerin hepsinde Doktor Trías'ın yüzünü gördüm. İçimden güldüm. Doktorlardan biri elindeki enjektörle boynuma iğne yaptı. İğnenin bedenime girişini hiç hissetmedim, sadece tatlı bir sıcaklığın bütün vücuduma yayılışını hissediyordum. Doktorlardan ikisi başımı mengene gibi bir düzeneğin içine yerleştirdikten sonra bunu vidalarla sıkıştırdılar. Kollarımın ve bacaklarımın kayışlarla bağlandığını hissettim. Hiç direnmiyordum. Tepeden tırnağa bütün vücudum hareketsiz hale getirildikten sonra doktorlardan biri elinde bir neşterle üstüme eğildi. Birinin elimi alıp tuttuğunu hissettim. Bir oğlan çocuğuydu; sevecenlikle bakan yüzü, babamın öldürüldüğü gün benim olan yüzdü.

O karanlıkta neşterin başıma doğru indiğini gördüm ve alnımı bir ucundan diğerine kadar kestiğini hissettim. Acı yoktu. Bu kesikten dışarı bir şeyin çıktığını ve yaradan akan kanın siyah bir bulut gibi suya yayıldığını hissedebiliyordum. Helezon biçiminde yükselen kan duman gibi lambalara doğru çıkarken, sürekli şekil değiştiriyordu. Çocuğa baktım; gülümsüyor, elimi sıkıyordu. O anda farkına vardım. İçimde bir şey kıpırdıyordu. Daha bir dakika öncesine kadar beynimi kerpetenle sıkıştırmakta olan o şey. Tıpkı cımbızla çıkarılan bir diken gibi, yerinden söküldüğünü hissettim. Paniğe kapılıp kalkmak istedim, ama sımsıkı bağlıydım. Çocuk gözlerini yüzümden ayırmadan başını öne eğdi. Ameliyat odasının ışıklarında yansıyan şeyi görünce bayılacağımı veya uyanacağımı sandım. Yaradan dışarıya iplik gibi iki siyah şey çıkmış, derimin üstünde sürünüyordu. Yumruk büyüklüğünde siyah bir örümcekti. Yüzümde gezinirken doktorlardan biri onu neşterle şişledi. Görmem için yukarı kaldırdı. Örümceğin kanı akıyor, bacaklarını sallıyordu. Kabuğunda kanatları açık melek biçiminde beyaz bir leke vardı. Bir süre sonra örümceğin bacakları hareketsiz kaldı ve vücudu kurudu. Doktor, onu hâlâ havada tutarken, çocuk elini sürünce örümcek toz haline geldi. Doktorlar bağlarımı çözüp başımı mengeneden çıkardılar. Onların yardımıyla ameliyat masasında oturdum ve elimi alnıma götürdüm. Yara kapanıyordu. Etrafıma bakınınca orada yalnız olduğumu fark ettim.

Ameliyat odasının ışıkları söndü ve oda karanlığa gömüldü. Merdivene gidip basamakları çıktım ve tekrar oturma odasına döndüm. Günün ilk ışıkları suyun içine süzülürken, içinde binlerce küçük parçacık göründü. Kendimi hiç bu kadar yorgun hissetmemiştim. Ayaklarımı sürüyerek koltuğa gittim ve kendimi üstüne bıraktım. Koltuğa gömülmüş haldeyken, tavanın etrafında minik kabarcıkların dolandığını gördüm. Tam tepede küçük bir hava boşluğu oluşuyordu; suyun çekilmekte olduğunu anladım. Koca ev sanki suyun dibinden çıkan bir denizaltıymış gibi, jöleye benzeyen yoğun ve parlak su pencerelerdeki çatlaklardan dışarıya fışkırıyordu. Koltukta kıvrıldım; hiç bitmesin istediğim bir hafiflik ve huzur hissediyordum. Gözlerimi kapatıp etrafımdaki suyun sesini dinledim. Tekrar açtığımda yukarıdan aşağıya gözyaşı gibi yağan damlalar gördüm. Yorgundum, çok bitkindim ve istediğim tek şey derin bir uykuya dalmaktı.

Öğlen güneşinin parlak aydınlığında uyandım. Pencerelerden içeriye sızan ışık toz gibiydi. İlk fark ettiğim şey yüz bin frangın hâlâ masanın üstünde duruyor oluşuydu. Ayağa kalkıp pencereye gittim. Perdeyi çekince, odaya kör edici bir ışık doldu. Barselona hâlâ yerinde duruyor, bir serap gibi parıldıyordu. Kulaklarımdaki, sadece günlük gürültülerin bastırabildiği çınlamanın tamamen kaybolduğunu fark ettim. Daha önce varlığını hiç bilmediğim, kristal gibi saf bir sessizlik vardı. Sonra kendi kahkahamı duydum. Ellerimi başıma götürüp dokundum: En küçük bir basınç bile yoktu. Her şeyi çok net görebiliyordum ve sanki beş duyum birden o anda uyanıvermişti. Tavandaki ve kolonlardaki ahşabın kokusunu bile duyabiliyordum. Bir ayna aradım, ama oturma odasında hiç ayna yoktu. Bir yabancının vücudunda uyanmadığımı, derimin ve kemiklerimin bana ait olduğunu görebilmek için bir ayna aramaya başladım. Evdeki bütün odalar kilitliydi. Tek bir kapıyı bile açamadan bütün katı dolaştım. Tekrar oturma odasına döndüğüm zaman, rüyamda mahzene açılan kapının yerinde bir kayanın üstüne diz çökmüş, uçsuz bucaksız göle bakan bir melek tablosu

vardı. Üst katlara çıkmak için merdivene gittim, ama bir kat çıkar çıkmaz durdum. Bunun ötesinde ağır, geçit vermeyen bir karanlık vardı.

"Sinyor Corelli?" diye seslendim.

Sesim en küçük bir yankı veya iz bırakmadan, sanki sert bir şeye çarpmış gibi kayboldu. Tekrar oturma odasına gidip sehpanın üzerinde duran paraya baktım. Yüz bin frank. Parayı alıp elimde tarttım. Kâğıt okşanmak için yalvarıyor gibiydi. Cebime koyup çıkışın yolunu tuttum. Duvarlardaki portreler hâlâ bir vaatte bulunur gibi, bana bakıyorlardı. Onların bakışlarına karşılık vermeden kapıya doğru yürümeye devam ettim, ama tam koridorun sonuna yaklaşmışken, çerçevelerden birinin boş olduğunu fark ettim; içinde ne bir fotoğraf vardı, ne de altında bir yazı. Tatlı bir koku duydum; parşömen kokusuydu. Bunun parmaklarımdan geldiğini anladım. Paranın parfümüydü. Ana kapıyı açıp gün ışığına çıktım. Ağır kapı arkamdan kapandı. Dönüp eve baktım; aydınlık günün, mavi göğün ve pırıl pırıl güneşin varlığından habersiz, karanlık bir sessizlik içindeydi. Saatime baktım. Biri geçiyordu. O eski koltukta on iki saatten fazla uyumuştum, ama kendimi hiç bu kadar iyi hissettiğimi hatırlamıyordum. Yüzümde bir gülücükle tepeden aşağıya, şehre doğru yürürken çok uzun zamandan beri, belki de hayatımda ilk defa dünyanın bana gülümsediğinden emindim.

İkinci Perde

Lux Aeterna

1

Yaşayanlar arasına dönüşümü kutlamak için şehirdeki en önemli tapınaklardan biri olan Calle Fontanella Sokağı'ndaki Banco Hispano Colonial Bankası'na gittim. Yüz bin frangın manzarası banka müdürünü, denetçileri, kasiyerleri bir anda vecde getirdi ve onların gözünde beni bir aziz mertebesine yükseltti. Bankadaki işlemleri bitirdikten sonra Mahşer'in Atlıları'ndan biriyle daha ilgilenmeye karar verdim ve Urquinaona Meydanı'ndaki gazete bayiine uğradım. Buradan bir *Sanayinin Sesi* alıp bir zamanlar benim yazdığım yerel haberler sayfasını açtım. Başlıklarda hâlâ Don Basilio'nun izleri duruyordu ve sanki aradan tek bir gün geçmemiş gibi bütün imzaları tanıdım. General Primo de Rivera'nın ılımlı diktatörlüğü, şehre polisiye ve sansasyonel haberlerin rağbet görmediği zehirli, bulanık bir sükûnet getirmişti. Tam gazeteyi katlayıp parasını ödemek üzereyken gözüme bir şey çarptı. Dört farklı olayın anlatıldığı bir sütun içinde kısa bir haber olarak geçilmişti:

GECE YARISI RAVAL SEMTİNDE YANGIN.
BİR ÖLÜ İKİ AĞIR YARALI VAR

Joan Marc Huguet / Barselona

Cuma sabahı erken saatlerde Plaza dels Angels 6 numarada, Barrido ve Escobillas Yayınevi'nin merkez binasında bir yangın çıktı. Yangın-

da şirket müdürü Don Josè Barrido ölürken ortağı Don Josè Luiz López Escobillas ağır yaralandı. Şirket çalışanlarından Don Ramón Guzmán da diğer iki kişiyi alevlerin arasından kurtarmaya çalışırken ağır yaralandı. İtfaiye yetkilileri yangının ofiste ilk defa kullanılan kimyasal bir ürün nedeniyle çıkmış olabileceğini tahmin ediyorlar. Bununla birlikte başka nedenler de göz ardı edilmiş değil. Görgü tanıklarının ifadelerine göre kimliği belirsiz bir adam yangın başlamadan kısa bir süre önce ofisten çıkarken görülmüş. Hemen Clinico Hastanesi'ne götürülen yaralılardan biri hastaneye varmadan hayatını kaybederken, diğer ikisinin durumu hâlâ kritikti.

Mümkün olduğunca çabuk oraya gittim. Yanık kokusu Ramblas'a kadar yayılmıştı. Bir grup mahalleli ve meraklı binanın karşısındaki meydanda toplanmış, giriş kapısının bulunduğu enkazdan tüten beyaz dumanları seyrediyordu. Birkaç şirket çalışanının alevlerden geriye ne kaldıysa toplamaya çalıştıklarını gördüm. İçi kül olmuş kitaplarla dolu sandıklar ve kısmen yanmış mobilyalar sokağa yığılmıştı. Binanın ön cephesi kararmış, pencerelerin hepsi yangında patlamıştı. Meraklıların arasından geçip içeri girdim. Keskin bir koku genzime yapıştı. Yayınevi çalışanlarından bazıları kişisel eşyalarını kurtarmaya çalışırken beni görüp selam verdiler.

"Sinyor Martín... ne büyük felaket."

Bir zamanlar bekleme odası olan bölümü geçip Barrido'nun ofisine gittim. Alevler bütün halıları kül etmiş, mobilyaları da dumanı tüten iskeletler haline getirmişti. Bir köşede tavan çökmüş olduğu için gökyüzü görünüyordu. Bir koltuk mucizevi bir şekilde hiç hasar görmemişti. Odanın tam ortasında duruyor, üstünde de gözyaşları içinde Zehir Hanım oturuyordu. Yanına gidip diz çöktüm. Beni görünce yaşlı gözlerle gülümsedi.

"İyi misin?" diye sordum.

Evet anlamında başını salladı.

"Bana eve git artık demişti, biliyor musun? Geç olduğunu ve bugün çok yorucu bir gün olacağı için dinlenmem gerektiğini söyledi. Aylık hesapları kapatıyorduk. Bir dakika daha kalmış olsaydım...

"Ne oldu Herminia?"

"Geç saate kadar çalışmıştık. Sinyor Barrido, bana eve gitmemi söylediğinde neredeyse gece yarısı olmuştu. Bir adamın ziyaretini bekliyorlardı..."

"Gece yarısı mı? Kimmiş bu adam?"

"Sanırım bir yabancı. Bir teklifle ilgili bir şeydi. Emin değilim. Seve seve daha kalırdım, ama Sinyor Barrido, bana..."

"Herminia, o adamın adını hatırlıyor musun?"

Herminia bana şaşkın gözlerle baktı.

"Bu sabah gelen polis müfettişine hatırlayabildiğim her şeyi anlattım zaten. Müfettiş seninle görüşmek istedi."

"Polis müfettişi benimle görüşmek mi istedi?"

"Herkesle görüşüyorlar."

"Elbette."

Zehir Hanım kuşkuyla yüzüme bakıyordu.

"Hastaneden sağ çıkar mı, kimse bilmiyor," diye Escobillas'ı kastederek mırıldandı. "Her şeyi kaybettik... arşivleri, sözleşmeleri, her şeyi. Yayınevi bitti artık."

"Üzgünüm Herminia."

Kadının yüzünde çarpık ve hin bir gülümseme belirdi.

"Üzgün müsün? Senin istediğin de bu değil miydi?"

"Bunu nasıl düşünebilirsin?"

Herminia, bana hâlâ kuşkuyla bakıyordu. "Artık serbestsin."

Tam koluna dokunacakken, Herminia, benim varlığımdan ürkmüş gibi ayağa kalktı ve bir adım geri çekildi.

"Herminia..."

"Git buradan," dedi.

Herminia'yı enkazın içinde bırakıp çıktım. Dışarıda bir grup çocuk, molozları karıştırıyordu. Biri küllerin arasından çıkardığı bir kitaba ilgiyle bakıyordu. Kapağı yangında bozulmuş, sayfaların kenarları yanmıştı, ama bunun dışında kitap sağlam sayılırdı. Sırtındaki harfleri görünce, bunun *Lanetliler Şehri* tefrikalarından biri olduğunu anladım.

"Sinyor Martın?"

Dönüp baktım; karşımda ucuz takım elbiseleri içinde üç adam vardı. Nemli ve sıcak hava için kötü bir kıyafet seçimiydi. Amirleri olduğunu sandığım biri öne doğru çıkıp bana usta satıcılara özgü sıcak bir gülümsemeyle bakarken, hidrolik pres gibi sabit duran diğer ikisi düşmanca bakışlarını üzerimden ayırmadı.

"Sinyor Martín, ben Müfettiş Víctor Grandes'im, bu arkadaşlar da güvenlik ve soruşturma ekibinden Memur Marcos ve Castelo. Bize birkaç dakikanızı ayırabilirseniz çok seviniriz."

"Elbette," dedim.

Víctor Grandes'in adını muhabirlik günlerimden hatırlıyordum. Vidal bazen sütunlarını ona ayırırdı; özellikle hatırladığım bir tanesinde Grandes'i sağlam kişilikli, emniyet teşkilatındaki varlığıyla seleflerinden daha iyi donanımlı, rüşvet kabul etmeyen çelik gibi sağlam elemanlardan ve seçkin profesyonellerden oluşan yeni bir kuşağın müjdeleyicisi olarak tarif ediyordu. Bu sıfatlar bana değil, Vidal'e aitti. Müfettiş Grandes'in o zamandan beri teşkilatta yükselmiş olduğunu tahmin ettim; burada bulunuşu da polisin Barrido ve Escobillas Yayınevi'ndeki yangını ciddiye aldığının kanıtıydı.

"Sakıncası yoksa yakındaki bir kafeye gidelim, böylece rahatsız edilmeden konuşabiliriz," dedi Grandes gülümsemesi azalmadan.

"Nasıl isterseniz."

Grandes, beni Calle Doctor Dou ile Calle Pintor Fortuny sokaklarının kesiştiği köşedeki bir kafeye götürdü. Arkamızdan gelen Marcos ve Castelo bir an bile gözlerini benden ayırmıyorlardı. Grandes, bana sigara ikram etti, almadım. Paketi tekrar cebine koyduktan sonra, kafeye varıp, bize gösterilen masaya oturana kadar ağzını açmadı. Üç adamın arasındaydım. Beni karanlık, rutubetli bir zindana götürselerdi bu görüşme belki daha dostça görünebilirdi.

"Sinyor Martín bu sabah erken saatlerde olanları biliyorsunuzdur herhalde."

"Sadece gazetede okuduğum kadarını. Bir de Zehir Hanım'ın bana anlattığı..."

"Zehir Hanım mı?"

"Özür dilerim. Müdür yardımcısı Bayan Herminia Duaso."

"İlginç bir lakap. Sinyor Martín, bana dün gece nerede olduğunuzu söyleyebilir misiniz?"

Ne kadar safmışım; bu soru beni şaşırttı.

"Rutin bir sorudur," diye açıkladı Grandes. "Kurbanlarla son birkaç gün içinde temasta bulunan herkesin nerede olduklarını belirlemeye çalışıyoruz. Şirket çalışanları, alacaklılar, aile..."

"Bir arkadaşımla birlikteydim."

Ağzımı açtığım anda bu sözlerim için pişman oldum. Grandes bunu fark etti.

"Arkadaşınız mı?"

"Yani, aslında işle ilgili görüştüğüm biri. Bir yayıncı. Dün gece onunla bir toplantı yaptık."

"Hangi saate kadar bu şahısla birlikte olduğunuzu söyleyebilir misiniz?"

"Geç saatlere kadar. Aslında sonunda onun evinde uyudum."

"Anlıyorum. Peki, işinizle ilgili olduğunu söylediğiniz bu şahsın adı nedir?"

"Corelli. Andreas Corelli. Fransız bir yayıncı."

Grandes, ismi küçük defterine kaydetti.

"İtalyan ismine benziyor," dedi.

"Doğrusunu isterseniz onun milliyetini bilmiyorum."

"Olabilir. Peki, milliyeti her neyse bu Sinyor Corelli dün gece onunla birlikte olduğunuzu doğrulayabilir mi?"

"Sanırım."

"Sanır mısınız?"

"Eminim doğrulayabilir. Neden olmasın ki?"

"Bilmiyorum Sinyor Martın. Bunu yapmaması için bir neden var mı?"

"Hayır."

"Mesele yok o halde."

Marcos ve Castelo o ana kadar söylediklerimin hepsi yalanmış gibi bana bakmaya devam ediyorlardı.

"Son bir şey. Dün gece bu milliyeti belirsiz yayıncıyla yaptığınız görüşmenin konusunu açıklayabilir misiniz?"

"Görüşmeyi Sinyor Corelli ayarladı, çünkü bana bir teklifte bulunmak istiyordu."

"Nasıl bir teklif?"

"Profesyonel bir teklif."

"Anlıyorum. Herhalde bir kitap yazmanızı istiyordu."

"Aynen öyle."

"Söyler misiniz, bir iş görüşmesinden sonra geceyi, nasıl desem... sözleşme yapmak isteyen tarafın evinde geçirmek alışıldık bir şey midir?"

"Hayır."

"Ama geceyi bu yayıncının evinde geçirdiğinizi söylüyorsunuz."

"Orada kaldım, çünkü kendimi iyi hissetmiyordum ve evime dönebileceğimden emin değildim."

"Yediğiniz yemek mi dokundu acaba?"

"Son zamanlarda bazı sağlık problemlerim var."

Grandes ilgili görünerek başını salladı.

"Baş dönmeleri, baş ağrıları..." diye ekledim.

"Ama şimdi kendinizi çok daha iyi hissettiğinizi söyleyebilir miyiz?"

"Evet. Çok daha iyiyim."

"Bunu duyduğuma sevindim. Aslında oldukça iyi görünüyorsunuz. Yanılıyor muyum?"

Castelo ve Marcos başlarını sallayarak onayladılar.

"Sizi gören omuzlarınızdaki ağır bir yükten kurtulmuş olduğunuzu sanır," diye sokuşturdu müfettiş.

"Anlayamadım."

"Baş dönmeleri, baş ağrıları ve sancıları kastettim."

Grandes bu sahneyi bayıltacak kadar sabırlı bir zamanlamayla oynuyordu.

"Meslek yaşamınızla ilgili cehaletimi mazur görün Sinyor Martín, ama bu iki yayıncıyla daha altı yıl süresi olan bir sözleşme imzalamış olduğunuz doğru değil mi?"

"Beş."

"Ve bu sözleşme sizi o süre için tamamen Barrido ve Escobillas yayınevine bağlamıyor mu?"

"Evet, sözleşme koşulları öyleydi."

"O halde, sözleşmeniz buna izin vermediği halde neden rakip bir firmanın yaptığı teklifi görüşme gereğini duydunuz?"

"Sadece sohbet ettik. Başka bir şey yoktu."

"Ve bunun sonunda da geceyi o beyefendinin evinde geçirdiniz."

"Sözleşmem üçüncü kişilerle konuşmamı engellemiyor. Ya da geceyi birisinin evinde geçirmemi. İstediğim yerde sabahlamakta veya istediğim kişiyle konuşmakta serbestim."

"Elbette. Bunun aksini ima etmiyordum, ama yine de açıkladığınız için teşekkür ederim."

"Bana soracağınız başka bir şey var mı?"

"Sadece küçük bir ayrıntı var. Artık Sinyor Barrido öldü ve Tanrı korusun Sinyor Escobillas iyileşemeyip o da ölürse yayınevi kapanır ve sizin sözleşmeniz de buhar olur. Yanılıyor muyum?"

"Emin değilim. Şirketin kuruluş yapısını tam olarak bilmiyorum."

"Ama sizce böyle bir ihtimal yok mu?"

"Mümkündür. Bunu şirketin avukatına sormanız gerek."

"Aslında sordum bile. Bana, kimsenin istemediği şey olur ve Sinyor Escobillas vefat ederse, işlerin aynen bu şekilde sonuçlanacağını söyledi.

"O halde, cevabı zaten biliyorsunuz."

"Ve siz de serbest kalıp o beyefendinin yaptığı teklifi kabul edebileceksiniz."

"Sinyor Corelli."

"Yoksa çoktan kabul ettiniz mi?"

"Bütün bunların yangınla ne ilgisi var, sorabilir miyim?"

"Hiçbir şey. Sırf merak."

"Hepsi bu kadar mı?" diye sordum.

Grandes önce yardımcılarına sonra da bana baktı.

"Bildiğim kadarıyla evet."

Kalkmak üzere davrandım, fakat polislerin üçü de yerlerinden kıpırdamadılar.

"Sinyor Martín, unutmadan," dedi Grandes. "Bir hafta önce Sinyor Barrido ve Sinyor Escobillas'ın yanlarında daha önce sözünü ettiğimiz avukatlarıyla birlikte Calle Flassaders 30 numaradaki evinizi ziyaret ettikleri doğru mu?"

"Evet."

"Bu bir iş mi, yoksa nezaket ziyareti miydi?"

"İki yayıncı gelip benim tefrikalara devam etmemi istediler; oysa ben başka bir proje üstünde çalıştığım için bu işi birkaç aylığına bırakmıştım."

"Konuşmanızın dostça ve gerginlik olmadan sürdüğünü söyleyebilir misiniz?"

"Kimsenin sesini yükselttiğini hatırlamıyorum."

"Peki onlara ne dediğinizi hatırlıyor musunuz? Sizin ifadenizle, 'Bir hafta sonra ikiniz de ölmüş olacaksınız' demişsiniz. Tabii, sesinizi yükseltmeden."

İç geçirdim.

"Evet," diye itiraf ettim.

"Ne demek istiyordunuz?"

"Çok kızmıştım ve aklıma gelen ilk şeyi söyledim. Bu ciddi olduğum anlamına gelmez. Bazen insan istemediği şeyleri söyleyebiliyor."

"Açıksözlülüğünüz için teşekkür ederim Sinyor Martín. Bize çok yardımcı oldunuz. İyi günler."

Oradan ayrılırken üç çift gözün bıçak gibi sırtıma saplanmış olduğunu hissediyordum. Müfettişin sorduğu her soruya yalanla cevap verseydim, kendimi bu kadar suçlu hissetmezdim herhalde.

2

Víctor Grandes ve yardımcısı olarak yanında taşıdığı iki gorille yaptığım görüşme ağzımda kötü bir tat bırakmıştı, ama tanımakta zorlandığım yeni vücudumla güneşin altında yüz metre yürüdükten sonra bu geçti. Sancı yoktu, artık midem bulanmıyor, kulaklarım çınlamıyor, kafam çatlamıyordu; bitkinlik ve soğuk terlemelerim de kalmamıştı. Daha yirmi dört saat önce kesinlikle öleceğimi bilmenin boğucu baskısını unutmuş gibiydim. Bir gece önce yaşanan felaket, Barrido'nun ölümünün ve yakında Escobilas'ın da onun yanına gitmesi ihtimalinin beni derinden sarsması gerekirdi, ama bu durum ne bende ne de vicdanımda hoş bir umursamazlıktan başka bir duygu yaratıyordu. O temmuz sabahı Ramblas'ta bir parti havası vardı ve ben de o partinin yıldızıydım.

Sinyor Sempere'yi ziyaret etme düşüncesiyle Calle Santa Ana'ya kadar yürüdüm. Kitabevine girdiğimde baba Sempere tezgâhın ardında oturmuş hesaplara bakarken oğlu da bir merdivenin üstünde raflardaki kitapları düzenliyordu. Sempere, bana dostça gülümsedi, ama ilk anda beni tanımamış olduğunu fark ettim. Birkaç saniye sonra gülümsemesi kayboldu, altdudağı sarktı ve tezgâhın arkasından gelip bana sarıldı.

"Martín? Bu gerçekten sen misin? Tanrı aşkına, o kadar farklı görünüyorsun ki! Seni çok merak ettim. Birkaç defa evine gittik, ama kapıyı açmadın. Hastanelere ve karakollara bile gittim."

Merdivenin tepesinde duran oğlu, bana hayretler içinde bakıyordu. Daha bir hafta önce onlara şehir morgundaki cesetlerden farksız göründüğümü hatırladım.

"Sizi endişelendirdiğim için özür dilerim. İşle ilgili bir mesele için birkaç günlüğüne buradan ayrılmıştım."

"Ama tavsiyeme uyup doktora gittin değil mi?"

Başımı salladım. "Tansiyonumla ilgili önemsiz bir sorunmuş. Birkaç gündür bir tonik içiyorum, artık çok daha iyiyim."

"Bana o toniğin adını versene, bununla duş yapayım. Seni bu kadar iyi görmek ne güzel!"

Az sonra günün haberine geçince bu sevinçli hava bulutlandı.

"Barrido ve Escobillas'a olanları duydun mu?"

"Şimdi oradan geliyorum. İnanılır gibi değil."

"Kim böyle olacağını tahmin edebilirdi ki? Onları sevdiğim söylenemez, ama bu... Merak ettim, yasal bakımdan senin durumun ne olacak? Bunu duygusuzluk olarak görme lütfen."

"Doğrusunu isterseniz bilmiyorum. Sanırım iki ortak şirketin sahibiydiler. Herhalde mirasçıları vardır, ama ikisi de ölürse şirket ortadan kalkar. Tabii, bunun yanı sıra onlarla olan sözleşmem de. En azından ben böyle düşünüyorum."

"Yani, Tanrı beni bağışlasın eğer Escobillas da nalları dikerse sen serbest kalacaksın?"

Evet anlamında başımı salladım.

"Tam bir çıkmaz," diye mırıldandı Sempere.

"Her şey olacağına varır," dedim.

Sempere başını salladı, ama onu huzursuz eden bir şey olduğunu fark ettim; konuyu değiştirdi.

"Her neyse. Uğradığına çok sevindim, çünkü senden bir iyilik isteyeceğim."

"Fazla söze gerek yok, o işi yapılmış bilin."

"Seni uyarayım, pek hoşuna gitmeyecek bir şey."

"Hoşuma gitseydi zaten ona iyilik denmezdi, o zaman zevk için yapılmış olurdu. İyilik sizin için yapılacaksa, zaten bundan zevk alırım."

"Aslında benim için değil. Ben anlattıktan sonra sen karar ver. Hiçbir yükümlülüğün yok, tamam mı?"

Sempere tezgâhın üstüne eğilip sır paylaşma duruşuna geçince, bana çocukken o dükkânda geçirdiğim günleri hatırlattı.

"Isabella adında bir genç kız var. On yedi yaşında falan herhalde. Çok zeki bir kız. Sık sık buraya gelir, ben de ona ödünç kitap veririm. Bana yazar olmak istediğini söylüyor."

"Tıpkı benim gibi."

"Bir hafta önce hikâyelerinden birini bana bıraktı, yirmi otuz sayfalık bir şey ve fikrimi sordu."

"Sonra?"

Sempere resmi bir soruşturmayla ilgili bir sır veriyormuş gibi sesini iyice alçalttı.

"Muhteşem bir şey. Benim son yirmi yılda yayımlandığını gördüğüm şeylerin yüzde doksan dokuzundan daha iyi."

"Umarım beni o yüzde bir içinde tutuyorsunuzdur, yoksa gururumun fena halde çiğnendiğini düşünürüm."

"Ben de oraya gelecektim. Isabella sana hayran."

"Bana hayran mı?"

"Evet, seni ilah gibi görüyor. *Lanetliler Şehri* dizisinin tamamını belki on kere okumuş; ona *Cennetin Merdivenleri*'ni de ödünç verdim. Bana böyle bir kitap yazabilse, öldüğünde gözleri arkada kalmayacağını söyledi."

"Haklıymışsınız, bu konu pek hoşuma gitmedi."

"Kıvırtmak isteyeceğini biliyordum."

"Kıvırtmıyorum. Daha iyiliğin ne olduğunu söylemiş değilsiniz."

"Tahmin edebilirsin."

İç geçirdim.

"Seni uyarmıştım."

"Benden başka bir şey isteyin."

"Yapacağın tek şey onunla konuşup biraz yüreklendirmek ve tavsiyelerde bulunmak. Söyleyeceklerine kulak verip, onu biraz yönlendirmek. Kızın zehir gibi bir zekâsı var. Ondan gerçekten hoşlanacaksın. Dost olursunuz. Belki senin asistanın bile olur."

"Asistana ihtiyacım yok. Özellikle de tanımadığım birine."

"Saçma. Aslında onu tanıyormuşsun. En azından o böyle söylüyor. Seni yıllardır tanıyormuş, ama sen, onu hatırlamazmışsın. Anladığım kadarıyla ebeveynleri olacak o iki basit insan bu edebiyat aşkının onu ebediyen lanetleyeceğine veya en hafifinden sonsuza kadar bir kız kurusu olarak bırakacağına inanıyorlar. Kızı ya bir manastıra kapatacaklar ya da ona sekiz çocuk doğurtturup, hayatını mutfakta geçirtecek salağın biriyle evlendirecekler. Onu kurtarmak için bir şey yapmazsan, cinayet işlemiş olursun."

"Bana Jane Eyre numarası çekmeyin Sinyor Sempere."

"Bak. Başkaları için fedakârlık yapma kavramından hiç hoşlanmadığını bildiğim için bu konuyu açmayacaktım, ama o kızın dükkâna her gelişinde bana zekâ ve heves dolu gözlerle baktığını görüyorum ve onu nasıl bir geleceğin beklediğini düşündükçe kahroluyorum. Ona öğretebileceğim her şeyi öğrettim zaten. Çok çabuk öğreniyor Martín. Bana, senin o yaşlardaki halini hatırlatıyor."

Bir kez daha iç geçirdim.

"Isabella'nın soyadı nedir?"

"Gispert. Isabella Gispert."

"Onu tanımıyorum. Hayatımda böyle bir isim duymadım. Birisi size adamakıllı uyduruk bir hikâye anlatmış."

Sempere başını iki yana sallayarak mırıldandı.

"Isabella, senin aynen böyle diyeceğini söylemişti."

"Yani kız hem yetenekli hem de medyum. Başka ne söyledi?"

"Yazarlığının insanlığından daha iyi olabileceğini."

"Ne tatlı bir melekmiş bu Isabella'cık."

"Gelip seninle görüşebileceğini söyleyebilir miyim? Hiçbir yükümlülük olmadan."

Pes ettim. Sempere zafer kazanmış gibi gülüp, anlaşmamızı bana sarılarak mühürledi. Kendimi bir hayırsever olarak hissettirmesine izin vermeden oradan kaçtım.

Kapıdan çıkarken bana, "Pişman olmayacaksın Martin," diye seslendi.

3

Eve geldiğimde Müfettiş Víctor Grandes ön merdivende oturmuş, sakince sigarasını tüttürüyordu. Beni görünce evime nezaket ziyareti yapan bir dostummuş gibi gülümsedi. Yanına oturduğum zaman, cebinden sigara tabakasını çıkarıp bana da ikram etti. Gitanes içiyordu. İkramı kabul ettim.

"Hansel ve Gretel neredeler?"

"Marcos ve Castelo gelemediler. Bir ihbar aldık, onlar da Pueblo Seco'da eski bir tanıdıklarını bulup hafızasını canlandırmak için ikna etmeye gittiler."

"Zavallı adam."

"Onlara buraya geleceğimi söyleseydim, sanırım bana katılırlardı. Size büyük hayranlık duyuyorlar."

"İlk görüşte aşk olduğunu anlamıştım. Sizin için ne yapabilirim müfettiş? Yukarıya gelip bir kahve içer misiniz?"

"Rahatsız etmek istemem Sinyor Martín. Aslında başka kaynaklardan öğrenmeden önce haberi size kendim vermek istedim."

"Ne haberi?"

"Escobillas bugün öğleden sonra Clínico Hastanesi'nde vefat etti."

"Tanrım. Bilmiyordum."

Grandes sessizce sigarasını içmeye devam etti.

"Böyle olacağı belliydi. Kimsenin yapabileceği bir şey yoktu."

"Yangının çıkma nedeniyle ilgili bir şey öğrenebildiniz mi?" diye sordum.

Müfettiş yüzüme baktı, sonra başını salladı.

"Bütün deliller birisinin Sinyor Barrido'nun üstüne benzin döküp, onu tutuşturduğunu gösteriyor. Paniğe kapılıp ofisinden çıkmaya çalışırken alevleri etrafa yaymış. Ortağıyla çalışanlardan biri ona yardım etmek için yanına gelince onlar da yangından nasibini almışlar."

Yutkunmakta zorlandım. Grandes, beni rahatlatmak ister gibi gülümsedi.

"Yayınevi avukatının bu öğleden sonra yaptığı açıklamaya göre sizin sözleşmeniz yayıncıların ölümüyle birlikte lağvoluyor, ama bugüne kadar yayımlanmış bütün eserlerinizin telif hakları onların mirasçılarına geçiyor. Sanırım avukat bunu size bir yazıyla bildirir, ama ben bahsettiğiniz yayıncının teklifiyle ilgili bir karar verebilmeniz için bunu size şimdiden söyleyeyim dedim."

"Teşekkür ederim."

"Bir şey değil."

Grandes sigarasından son bir nefes çekip izmaritini yere attıktan sonra gülümseyerek ayağa kalktı, omzuma dostça dokunup Calle Princesa'ya doğru yürümeye başladı.

"Müfettiş?" diye seslendim arkasından.

Grandes durup bana döndü.

"Benim böyle bir şey yapacağımı..."

Grandes bezgin bir gülümsemeyle bana baktı.

"İyi günler Martín."

O gece erken yattım, sonra ertesi gün oldu sanıp bir anda uyandım, ama meğerse sadece gece yarısını biraz geçiyormuş.

Rüyamda Barrido ve Escobillas'ı ofislerinde kapana kısılmış durumda gördüm. Alevler elbiselerini tutuşturuyor, çok geçmeden vücutlarının her tarafını sarıyordu. Önce elbiseleri sonra da derileri lime lime dökülü-

yor, panik içinde büyümüş gözleri sıcaktan çatlıyordu. Molozların arasına çökene kadar bedenleri acı içinde çırpınmıştı. Kemikleri üstündeki etler erimiş mum gibi sıyrılmış, ayaklarımın dibine yığılmıştı. Elimdeki kibriti söndürürken gülen yüzümün bu yığından yansımasını gördüm.

Artık uyku trenini kaçırmış olduğumu varsayarak yataktan kalktım; bir bardak su alıp çalışma odama gittim ve çekmeceden Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'ndan aldığım kitabı çıkardım. Okuma lambamı açıp esnek boynunu bükerek ışığın tam kitabın üstüne gelmesini sağladıktan sonra ilk sayfayı açtım:

Lux Aeterna
D. M.

İlk bakışta kitap hiçbir anlama gelmeyen birtakım metinler ve dualar koleksiyonu gibi göründü. Daktilo edilmiş bir dizi sayfanın, deri kapakla özensizce ciltlendiği bir taslaktı. Bir süre okuduktan sonra ana metni oluşturan olayların, şarkıların ve düşüncelerin sıralanmasında belli bir yöntem olduğunu fark ettim. Dilinde kendine özgü bir uyum vardı. İlk başta biçim ve üslup yokmuş gibi görünse de, zamanla okurun zihnine büyüleyici bir ilahi gibi girerek ona her şeyi unutturuyor, sanki hipnotize ediyordu. İçerik de böyleydi; ana konu birinci bölümü ya da ilahiyi iyice okumadan belli olmuyordu; eserin yapısı zamanın hiç bitmeyecekmiş gibi göründüğü devirlerdeki eski şiirler gibiydi. O anda *Lux Aeterna*'nın, tabiri yerindeyse, bir çeşit ölüler kitabı olduğunu anladım.

Dolambaçlı ifadelerle ve bulmacalarla dolu ilk otuz kırk sayfayı okuduktan sonra çok net ve giderek daha çok rahatsız eden bir dizi dua ve yakarışa kendimi kaptırdım; bu bölümlerde bazen sürüngen gözleri olan beyaz bir melek, bazen ışıklar saçan bir erkek çocuğu olarak bahsedilen ölüm tanrısallığın her an doğada, arzularda ve varlığın kırılganlığında ortaya çıkan manifestosu olarak tanıtılıyordu.

Bu D. M. her kimse, yazdığı her satırın üstünde ölüm dolaşıyordu; her şeyi tüketen ebedi bir kuvvet gibi... Cennet ve cehennemle ilgili çeşitli mitolojilere yapılan atıflar birbiri içine girmiş ve tek bir düzlemde düğümlenmişti. D. M.'ye göre tek bir başlangıç ve tek bir son vardı; insanların aklını karıştırmak ve zaaflarını tahrik etmek için kendini değişik adlarla tanıtan bir yaratıcı ve bir yok edici vardı; bu tek tanrının yüzü ikiye bölünmüştü: biri tatlı ve merhametli, diğeri zalim ve şeytani.

Bu kadarını anlayabildim, ama o kadardı işte, çünkü buradan sonrasında yazarın anlatımındaki rotası kaybolmuştu ve metnin içine serpiştirilmiş olan peygamber referanslarını ve görüntüleri deşifre etmek neredeyse imkânsızdı. Şehirlerin ve insanların üstüne kan fırtınalarıyla alevler boşalıyordu. Uçsuz bucaksız ovalarda üniformalı cesetler koşuyor, geçtikleri her yerde hayatı yok ediyorlardı. Kalelerin giriş kapılarına yırtık bayraklarla bebekler asılmıştı. Siyah denizlerde, buz gibi zehirli suların altında binlerce ruh acı içinde kıvranıyordu. Kül bulutlarıyla kemiklerden ve üstüne sineklerle yılanların üşüştüğü çürümüş etlerden oluşan okyanuslar vardı. Metin buna benzer mide bulandırıcı, korkunç görüntülerle sürüp gidiyordu.

Sayfaları çevirdikçe hastalıklı bir aklın yol haritasını adım adım takip etmekte olduğumu hissediyordum. O sayfaların yazarı farkında olmadan satır satır, delirmesiyle son bulan çöküşünü belgelemişti. Kitabın son bölümü D. M.'nin geldiği yoldan geri dönme çabası gibi görünüyordu; çıldırmışlığın hapishanesinden ve beyninde oluşan labirent tünellerinden kaçmak için yükselen ümitsiz bir feryat gibiydi. Kitap bir yalvarış cümlesinin tam ortasında, hiçbir açıklama olmaksızın bir anda bitiverdi.

Bu kısma geldiğimde gözkapaklarım düşmeye başlamıştı. Pencereden hafif bir rüzgâr süzülüyordu içeri. Denizden gelen ve çatıların üstünü süpürerek esen bir rüzgârdı. Tam kitabı kapatacakken, aklıma takılan bir şey olduğunu fark ettim, o sayfalardaki daktilo yazısıyla ilgiliydi. Başlangıç kısmına dönüp metni tekrar gözden geçirmeye başladım. İlk örneği beşinci satırda buldum. Bundan sonra aynı işaret her iki üç satırda bir ortaya

çıktı. Harflerden biri, büyük S hep hafifçe sağa yatıktı. Çekmeceden boş bir sayfa çıkarıp daktiloma taktım ve rasgele bir cümle yazdım:

Salı günleri Santa Maria del Mar'ın çanlarını işitirim.

Sayfayı çıkarıp lambanın ışığında inceledim.

Salı günleri Santa María...

Derin bir iç çektim. *Lux Aeterna* aynı daktiloda ve büyük ihtimalle aynı çalışma masası üstünde yazılmıştı.

4

Ertesi sabah kahvaltı yapmak için Santa María del Mar Kilisesi'nin karşısındaki bir kafeye gittim. Borne semti el arabalarıyla ve pazara giden insanlarla tıklım tıklım doluydu, esnaf dükkânlarını yeni açıyordu. Dışarıdaki masalardan birine oturup kahveyle çörek ısmarladım ve yandaki masada öksüz bırakılmış *La Vanguardia* gazetesini aldım. Manşetlere göz gezdirirken bir siluetin kilise merdivenlerine gidip oturduğunu ve çaktırmadan beni izlediğini fark ettim. Kız on altı, on yedi yaşlarında olmalıydı ve defterine bir şeyler yazarken, gözucuyla bana bakıyordu. İstifimi bozmadan kahvemi yudumladım. Bir süre sonra garsonu çağırdım.

"Kilise kapısının yanında oturan şu genç kızı görüyor musun? Ona ne istiyorsa ısmarlayabileceğini söyle. Ben ödeyeceğim.

Garson, kızın yanına gitti. Kız, onun yaklaştığını görünce bütün dikkatini veriyormuş gibi yaparak başını defterin içine gömdü; onun böyle yapması beni güldürdü. Garson, onun önünde durup genzini temizledi. Kız başını kaldırıp ona baktı. Garson mesajı iletip eliyle beni işaret etti. Kız telaşlanarak bana bakınca ona el salladım. Kıpkırmızı oldu. Ayağa kalkıp, ürkek adımlarla ve gözlerini benden kaçırarak masama geldi.

"Isabella?" dedim.

Kız başını kaldırıp iç geçirdi; utanmıştı.

"Nasıl bildiniz?" diye sordu.

"Doğaüstü bir sezgi," dedim.

Uzattığı elini isteksizce sıktım.

"Oturabilir miyim?" diye sordu.

Cevabımı beklemeden oturdu. Bunu izleyen yarım saat boyunca tam altı defa oturuş pozisyonunu değiştirdi. İlgilenmiş görünmeden onu izliyordum.

"Beni hatırlamadınız değil mi Sinyor Martín?"

"Hatırlamam gerekiyor mu?"

"Yıllarca Can Gispert'den haftalık siparişlerinizi getirirdim."

Onca zaman bakkaldan bana yiyeceklerimi getiren kızın görüntüsü geldi aklıma, sonra da bu görüntü yerini daha yetişkin, yüz hatları daha sert, vücut kıvrımları yumuşak ve gözleri çelik gibi bakan Isabella'ya bıraktı.

"Bahşiş verdiğim o küçük kız," dedim, artık o küçük kız olmadığını görüyordum.

Isabella başını salladı.

"O bahşişlerle ne yaptığını hep merak etmişimdir."

"Sempere ve Oğulları'ndan kitap satın alırdım."

"Keşke bilseydim..."

"Sizi rahatsız ediyorsam gideyim."

"Beni rahatsız etmiyorsun. Bir şey içmek ister misin?"

Kız başını iki yana salladı.

"Sinyor Sempere çok yetenekli olduğunu söylüyor."

Isabella, bana kuşkucu bir gülümsemeyle baktı.

"Normal olarak bir insan ne kadar yetenekliyse bundan o kadar kuşku duyar," dedim. "Veya bunun tam tersi olur."

"O halde ben oldukça iyi olmalıyım," dedi Isabella.

"Aramıza hoş geldin. Senin için ne yapabilirim?"

Isabella derin bir soluk aldı.

"Sinyor Sempere, sizin belki çalışmalarımdan birkaçını okuyup bana fikrinizi söyleyebileceğinizi ve tavsiyelerde bulunabileceğinizi söyledi."

Cevap vermeden önce bir süre onu süzdüm. Bakışlarıma gözünü hiç kırpmadan karşılık verdi.

"Hepsi bu kadar mı?"

"Hayır."

"Tahmin ediyordum. İkinci bölüm neymiş bakalım?"

Isabella'nın tereddüdü fazla sürmedi.

"Okuduklarınızı beğenirseniz ve bende bir potansiyel görürseniz, sizin asistanınız olmak isterim."

"Asistana ihtiyacım olduğunu nereden çıkardın?"

"Sayfalarınızı düzenler, daktilo ederim, küçük hataları düzeltip..."

"Hataları mı?"

"Hata yaptığınızı ima etmek istemedim..."

"O halde neyi ima ettin?"

"Hiçbir şey. Dört göz iki gözden daha iyidir. Ayrıca, yazışmalarınızı ve ayak işlerinizi yapabilirim, araştırmalarınıza yardım edebilirim. Dahası, yemek yapmasını bilirim ve size yemek..."

"Asistan mı, aşçı olarak mı çalışmak istiyorsun?"

"Sadece bana bir fırsat vermenizi istiyorum."

Isabella başını öne eğdi. Gülmeden edemedim. Önyargılı olmama rağmen bu ilginç kız hoşuma gitmişti.

"Bak, şöyle yapalım. Bana bugüne kadar yazdığın en iyi yirmi sayfayı getir; neler yapabileceğini gösteren şeyler olsun. Daha fazla getirme, çünkü okumam. Bunları inceledikten sonra, ne düşündüğüme bağlı olarak oturup konuşuruz."

Yüzü birden aydınlandı ve bütün gerginliği kayboldu.

"Pişman olmayacaksınız," dedi.

Ayağa kalkıp heyecanla bana baktı.

"Sayfaları evinize getirmemin sakıncası var mı?"

"Posta kutuma bırakırsın. Hepsi bu kadar mı?"

Hevesle başını salladı ve yine aynı küçük, gergin adımlarla geri çekildi. Tam dönüp gidecekken ona seslendim.

"Isabella?"

Gözlerinde aniden bir endişe belirdi.

"Neden bana geldin?" diye sordum. "Sakın en beğendiğin yazar olduğumdan veya Sempere'nin beni yumuşatman için söylemeni tavsiye ettiği övgülü şeylerden söz etme, çünkü böyle yaparsan bu bizim ilk ve son görüşmemiz olur."

Isabella bir an duraksadıktan sonra bütün dürüstlüğüyle cevap verdi.

"Çünkü tanıdığım tek yazar sizsiniz."

Mahcup bir gülümsemeyle baktıktan sonra defteriyle, gergin adımlarıyla ve bütün içtenliğiyle oradan uzaklaştı. Calle Mirallers'in köşesini dönene kadar arkasından baktım.

5

Bir saat sonra eve döndüğümde onu kapımın önünde otururken buldum; hikâyesi olduğunu sandığım şeyi sımsıkı elinde tutuyordu. Beni görür görmez ayağa kalkıp zoraki bir gülümsemeyle selam verdi.

"Posta kutuma bırakmanı söylemiştim," dedim.

Isabella başını sallayıp omuz silkti.

"Minnetimi göstermek için size ailemin dükkânından kahve getirdim. Çok güzel bir Kolombiya kahvesidir. Onu posta kutusundan sokamadığım için sizi beklemeye karar verdim."

Böyle bir mazeret ancak yeni filizlenen bir romancı tarafından uydurulabilirdi. İç geçirip kapıyı açtım.

"Girsene."

Ben merdivenleri çıkarken, Isabella da uysal ev köpekleri gibi peşimden geldi.

"Kahvaltınız hep bu kadar uzun mu sürer? Bu beni ilgilendirmez tabii ama, burada tam kırk beş dakika bekledim ve artık endişelenmeye başlamıştım. İçimden, umarım boğazına bir şey falan kaçmamıştır diyordum. Tam benim şansım. Hayatımda ilk kez bir yazarla yüz yüze gelip tanışıyorum, o da tutup ters taraftan bir zeytin yutuyor ve benim edebiyat kariyerim çöpe gidiyor," diye geveleyip duruyordu Isabella.

Merdivenlerin ortasında durup elimden geldiğince düşmanca bir ifade takınarak ona baktım.

"Isabella, aramızda sorun çıkmaması için bazı kurallar koymamız gerekecek. Birinci kural, soruyu ben sorarım, sen, sadece cevap verirsin. Benden soru gelmezse, sen bana cevap vermezsin veya o anda aklına gelen şeyleri anlatmazsın. İkinci kural, kahvaltım veya ikindi kahvaltım ya da şekerleme yapmam canımın istediği kadar uzun sürebilir ve bunun tartışma konusu olmasını istemem."

"Kabalık etmek istemiyorum. Yiyecekleri uzun zamanda sindirmenin ilham gelmesine yardımcı olduğunu biliyorum."

"Üçüncü kural, öğleden önce her türlü iğneleme yapmak yasak. Anlaşıldı mı?"

"Evet Sinyor Martín."

"Dördüncü kural, bana asla Sinyor Martín demeyeceksin; cenazemde bile... Sana fosil gibi görünüyor olabilirim, ama hâlâ kendimi genç buluyorum. Aslında gencim."

"Size nasıl hitap edeyim?"

"Adımla, David diyerek."

Kız evet anlamında başını salladı. Kapıyı açıp onu içeri aldım. Isabella bir süre duraksadıktan sonra içeri girdi.

"Bence yaşına göre hâlâ çok genç görünüyorsun David."

Ona şaşkınlıkla baktım.

"Sence kaş yaşındayım?"

Isabella, beni tartar gibi baştan aşağıya baktı.

"Otuz civarı mı? Ama genç görünen bir otuz."

"Artık sus ve getirdiğin o şeyle bir kahve yap."

"Mutfak nerede?"

"Ara, bul."

Salonda oturup çok lezzetli Kolombiya kahvesini içtik. Ben, onun getirdiği yirmi sayfayı okurken, Isabella elinde fincanıyla beni seyrediyordu. Her sayfa çevirişimde ona bakıyor, beklenti dolu yüzüyle karşılaşıyordum.

"Orada oturup baykuş gibi beni seyredeceksen bu iş çok uzun sürebilir."

"Ne yapmamı istersin?"

"Asistanım olmak istemiyor muydun? O halde asistanlık yap. Örneğin, düzenlenmesi gereken bir şey bul ve onu düzene sok."

Isabella etrafına bakındı.

"Her şey çok düzensiz."

"İşte sana kendini gösterme fırsatı."

Isabella buna razı oldu ve büyük bir kararlılıkla, evime hâkim olan dağınıklığı düzeltmek üzere yanımdan ayrıldı. Okumaya devam ettim. Getirdiği taslakta neredeyse hiçbir hikâye yapısı yoktu. Keskin bir duyarlılık ve iyi seçilmiş kelimelerle Ribera semtinde bir tavan arasına kapanmış, pencereden gelip geçen insanları seyreden bir kızın duygularını ve özlemlerini anlatıyordu. Verdiği örneklerde ve üslubunun kederli müziğinde büyük bir yalnızlık ve çaresizliğin yansıması vardı. Hikâyedeki kız saatlerce kendi dünyasında tıkılıp kalıyor, bazen aynanın karşısına geçip bir cam parçasıyla, tıpkı Isabella'nın gömleğinin altında görünenler gibi, kollarını ve bacaklarını iz bırakacak şekilde çiziyordu. Salon kapısından bana baktığını fark ettiğimde hikâyeyi bitirmek üzereydim.

"Ne var?"

"Dikkatini dağıttığım için özür dilerim, ama koridorun sonundaki odada ne var?"

"Hiçbir şey."

"Tuhaf kokuyor."

"Rutubettendir."

"İstersen temizleyebilirim..."

"Hayır. O oda hiç kullanılmaz. Hem zaten sen benim hizmetçim değilsin. Hiçbir şeyi temizlemen gerekmez."

"Sadece yardım etmeye çalışıyorum."

"Bana bir fincan kahve daha getirerek yardımcı olabilirsin."

"Neden? Hikâyem uykunu mu getirdi?"

"Saat kaç Isabella?"

"On falan olmalı."

"Peki, bu ne anlama geliyor?"

"Öğleden önce iğneleme olmayacak."

Zafer kazanmış gibi gülümseyip ona boş fincanı uzattım. Isabella bunu alıp hemen mutfağa gitti.

Son sayfayı okuyup bitirdiğim anda dumanı tüten bir kahveyle döndü ve tam karşıma geçip oturdu. Ben yavaş yavaş nefis kahveyi yudumlarken Isabella ellerini kenetleyip dişlerini gıcırdatıyor, arada bir yere bıraktığım ters çevrilmiş sayfalara bakıyordu. Bu şekilde tek kelime etmeden birkaç dakika dayanabildi.

"Ee?" dedi sonunda.

"Harika."

Yüzü ışıldadı.

"Hikâyem mi?"

"Kahve."

Bana kırgın bir ifadeyle baktıktan sonra sayfalarını toplamak için geldi.

"Bırak orada kalsın."

"Neden? Belli ki beğenmedin ve benim budalanın teki olduğumu düşünüyorsun."

"Öyle bir şey söylemedim."

"Hiçbir şey söylemedin, bu daha da kötü."

"Isabella, eğer kendini yazarlık işine veya hiç değilse başkalarının okuyacağı şeyleri yazmaya adamak istiyorsan bazen umursanmamaya, hakarete uğramaya, sevilmemeye ve hemen her zaman sana kayıtsız kalınmasına alışman gerekiyor. Bu meslekte böyledir."

Isabella başını eğdi.

"Yeteneğim var mı, bilmiyorum. Bildiğim tek şey yazmayı sevdiğim. Ya da daha doğrusu, yazmaya ihtiyacım olduğu."

"Yalancı."

Isabella başını kaldırıp bana sert bir bakış attı.

"Pekâlâ. Yeteneğim var. Sen böyle düşünmüyorsan da, umurumda değil."

Güldüm.

"Şimdi daha iyi oldu. Seninle aynı fikirdeyim."

Isabella'nın aklı karıştı.

"Yeteneğim olduğu konusunda mı, olmadığında mı?"

"Sence hangisi?"

"O halde, bende bir cevher görüyor musun?"

"Bence yetenekli ve tutkulusun Isabella. Sandığından daha çok, beklentinden daha az. Ama yetenekli ve tutkulu pek çok insan var, çoğu da hiçbir yere varamıyor. Bir şey başarmak istiyorsan bu sadece ilk adım. Doğal yetenek tıpkı bir sporcunun gücüne benzer. Doğuştan yeteneğin az veya çok olabilir, ama hiç kimse sırf uzun boylu, kuvvetli veya hızlı doğduğu için sporcu olamaz. Başarılı bir sporcuyu veya bir sanatçıyı oluşturan şey çalışmak, yetenek ve tekniktir. Doğuştan sahip olduğun zekâ sadece cephanendir. Bir şeyi başarmak için zekânı çok hassas bir silaha dönüştürmek zorundasın."

"Neden askeri benzetmeler yapıyorsun?"

"Her sanat eseri saldırgandır Isabella. Ve her sanatçının hayatı küçük veya büyük bir savaştır; önce kendisi ve kendi kendine koyduğu sınırlamalarla başlar. Bir şey başarmak için önce hırs, sonra yetenek ve bilgi, en sonunda da fırsat gerekir."

Isabella sözlerimi tarttı.

"Bu nutku herkese atar mısın, yoksa şimdi mi uydurdun?"

"Bu nutuk bana ait değil. Bana da, senin bugün sorduğun soruları sorduğum kişi tarafından nutuk atıldı. Yıllar önceydi, ama onun haklı olduğunu kabul etmediğim tek bir gün geçmedi."

"O halde, asistanın olabilir miyim?"

"Düşüneceğim."

Isabella başını sallayıp bu cevapla yetindi. Sehpanın üstünde, ona yakın bir yerde Cristina'nın bırakmış olduğu fotoğraf albümü duruyordu. Rasgele açıp, sondan başa doğru bakmaya başladı; çok geçmeden Sinyora de Vidal'in evlenmeden üç yıl önce Villa Helius'un kapısında çekilmiş fo-

toğrafı gözüne takıldı. Isabella albümü kapatıp bir süre salonda bakındıktan sonra bana döndü. Onu seyrederken sabrım taşmak üzereydi. Kaçamak bir şey yaparken yakalanmış gibi, mahcup bir ifadeyle gülümsedi.

"Kız arkadaşın çok güzelmiş," dedi.

Ona bakışımı görünce gülümsemesi hemen kayboldu.

"O benim kız arkadaşım değil."

"Öyle mi?"

Uzun bir sessizlik oldu.

"Sanırım beşinci kural beni ilgilendirmeyen şeylere burnumu sokmamam gerektiği öyle değil mi?"

Cevap vermedim. Isabella başını sallayarak kendi kendini doğruladıktan sonra ayağa kalktı.

"O halde, bugün artık seni daha fazla rahatsız etmeden gideyim. İstersen yarın yine gelirim, o zaman başlarız."

Evet anlamında başımı sallarken o da sayfalarını topladı.

Isabella sessizce çıktı ve koridordan geçti. Uzaklaşan ayak seslerini ve kapanan kapının gürültüsünü işittim. Onun yokluğunda ilk defa evin büyülü sessizliğinin farkına vardım.

6

Belki damarlarımda dolaşan aşırı kafein ya da tıpkı bir kesintiden sonra gelen elektrik gibi vicdanımın geri dönmeye çalışması yüzündendi, ama o sabahın devamında pek de iç açıcı olmayan bir fikir kafamı kurcalayıp durdu. Barrido ve Escobillas'ın ölümlerine sebep olan o yangın, Corelli'nin teklifi –ondan hiç ses çıkmayışı içime kurt düşürmüştü– ve Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'ndan aldığım ve benim çalışma odamda yazıldığını düşündüğüm tuhaf kitap arasında bir bağ olmadığına inanmak zor geliyordu.

Davetsiz olarak Corelli'nin evine gidip yangının, tam onunla konuştuğumuz sırada çıktığını sorma düşüncesi hiç çekici gelmedi. İçgüdüm bana yayıncının benimle görüşmek istediği zaman bunu bildireceğini söylüyordu; zaten benim de bu kaçınılmaz görüşmeyi yapmak için hiç acelem yoktu. Nasılsa yangınla ilgili soruşturma Müfettiş Víctor Grandes ve beni çok beğenen iki gorili, Marcos ve Castelo tarafından yürütülüyordu. Onlardan ne kadar uzak dursam o kadar iyiydi. Geriye sadece taslak kitapla kuleli ev arasındaki bağ kalıyordu. Yıllar boyu kendime sonunda bu evde yaşamamın tesadüf olmadığını söyledikten sonra, bu düşünce artık farklı bir boyut kazanmıştı.

Önceki sahibinden kalan eşyaların çoğunu ayrı bir yere kaldırmıştım ve artık evde kendi soruşturmamı yapmanın zamanı geldi diye düşünüyordum. Koridorun sonundaki odanın anahtarı yıllardan beri durduğu yerde, mutfak çekmecesindeydi. Elektrikçilerin tesisatı çektikleri günden

beri bu odaya girmemiştim. Anahtarı kilide sokarken, delikten dışarı sızan soğuk havanın parmaklarımı yaladığını hissettim ve Isabella'ya hak verdim. Odadan tuhaf bir koku yayılıyordu; ölü çiçekler ve yeni kazılmış toprak kokusu gibi bir şeydi.

Kapıyı açıp ağzımı ve burnumu kapadım. Koku çok yoğundu. El yordamıyla elektrik düğmesini bulup çevirdim, ama tavandan sarkan çıplak ampul bir türlü yanmadı. Koridordan gelen ışık sayesinde içeriye yıllar önce tıkıştırdığım sandıkları, kutuları ve kitapları gördüm. Her şeye tiksintiyle bakıyordum. Karşı duvarı tamamen kaplayan büyük, meşe bir gardırop vardı. İçi eski fotoğraflar, gözlükler, kol saatleri ve başka kişisel eşyalarla dolu bir sandığın yanına çöktüm. Bir süre ne aradığımı bilmeden içini karıştırdıktan sonra vazgeçtim. Eğer bir şeyler öğrenmek istiyorsam bir planım olmalıydı. Tam odadan çıkacakken gardırop kapağının arkamdan yavaşça açıldığını işittim. Enseme buz gibi, nemli bir esinti geldi. Dönüp baktım. Kapak yarıya kadar açılmıştı ve içindeki eskimiş elbiselerin su altındaki yosunlar gibi dalgalandığını gördüm. Soğuk hava akımı dolabın içinden geliyordu. Gardıroba yaklaştım. Kapılarını ardına kadar açtıktan sonra askıdaki elbiseleri iki yana çektim. Arka tarafındaki tahta kısım çürümeye başlamıştı. Bunun ardındaki alçı duvarda, birkaç santimetre genişliğinde bir delik vardı. Duvarın öbür yanında ne var diye görmek için içeriye uzandım, ama gerisi zifiri karanlıktı. Koridordan gelen ışık çok zayıftı ve bir şey görünmüyordu. Bir şeyler görebilmek için gözümü iyice yaklaştırdım, ama tam o anda deliğin ağzında siyah bir örümcek belirdi. Hemen geri çekilirken örümcek de gardırobun içinde gölgelerin arasında gözden kayboldu. Gardırop kapağını kapadım, odadan çıktım, kapıyı kilitleyip anahtarı koridordaki çekmeceli sandığın üstüne koydum. Odadan çıkan kötü koku zehir gibi koridora yayılmıştı. O kapıyı açtığım için kendime küfrederek, hiç değilse birkaç saatliğine kuleli evin tam kalbinde nabız gibi atan karanlığı unutmak için kendimi dışarıya, sokağa attım.

Kötü fikirler insanın aklına hep art arda gelirdi. Evimde gizli bir karanlık oda keşfedişimi kutlamak için Sempere'yi la Maison Dorée'de öğ-

len yemeğine davet etmek için dükkâna gittim. Baba Sempere, Potocki'nin *Zaragoza da Bulunan El Yazması* adlı eserini okuyordu ve teklifimi reddetti.

"Birbirlerini kutlayan züppeleri ve geri zekâlıları görmek için para ödemem Martín."

"Huysuzluk etmeyin. Benim davetlimsiniz."

Sempere inat etti. Bu konuşmaya tanık olan oğlu arka odanın kapısında durmuş, tereddüt içinde bana bakıyordu.

"Peki, oğlunuzu götürmeme ne dersiniz? Bana darılmazsınız değil mi?"

"Zamanını ve paranı nasıl heba edeceğin sana kalmış. Ben burada kalıp kitap okuyacağım. Hayat çok kısa."

Sempere'nin oğlu ketum biriydi. Çocukluğumuzdan beri birbirimizi tanıdığımız halde onunla birkaç kısa süreli sohbet dışında konuştuğumuzu hatırlamıyor, ne düşündüğü ya da zaafları hakkında hiçbir şey bilmiyordum, ama iyi bildiğim bir şey varsa o da semtteki kızların gözünde parlak bir bekâr ve iyi bir kısmet olarak görüldüğüydü. Bu kızların çoğu bir bahane bularak dükkâna uğrar veya vitrinin önünde iç geçirerek dururlardı. Sempere'nin oğlu bunun farkındaysa bile, bu aralanmış dudaklarla bekleyen hayranlarından yararlanmaya kalkmazdı. Onun sermayesinin onda birine sahip kim olsa, kız tavlama alanında başarılı bir kariyer yapabilirdi. Ama aziz denmeye layık Sempere'nin oğlu bunu yapmıyordu.

"Bu gidişle ömrünü raflarda çürütecek," diye yakınırdı Sempere zaman zaman.

"Vücudunun kilit bölgelerinde kan dolaşımını hızlandırmak için çorbasına biraz acı biber katmayı denediniz mi?" diye takılırdım ben de.

"Gül bakalım çakal. Neredeyse yetmiş yaşıma geldim, bir torunum bile yok."

Bizi, buraya son gelişimden hatırladığım şef garson karşıladı, ama aynı gülümsemesi ve sevimli tavrı yoktu. Ona rezervasyonumuzun olma-

dığını söyleyince başını salladı ve parmağını şaklatarak genç bir garsonu yanına çağırdı. Lokantanın en kötüsü olduğunu sandığım, mutfak kapısı bitişiğinde karanlık ve gürültülü bir köşeye oturtulduk. Bunu izleyen yirmi beş dakika boyunca, mönü ya da bir bardak su getirmek için bile tek bir garson yanımıza gelmedi. Personel yanımızdan geçerek mutfak kapısından girip çıkıyor, varlığımızı ve dikkatlerini çekme çabalarımızı tamamen yok sayıyorlardı.

"Kalkmamız gerekmez mi?" diye sordu sonunda Sempere'nin oğlu. "Herhangi bir yerde bir sandviç yemeye razıyım."

Sözünü daha bitirmemişti ki onları gördüm. Vidal ve karısı; tebrik etmek için taklalar atan şef garson ve başka iki garsonla birlikte masalarına yönlendiriliyorlardı. Vidal çifti oturduktan sonra lokantadaki müşteriler birer birer yanlarına gidip Vidal'i tebrik ettiler. Vidal gelen herkesi ilahi bir zarafetle karşıladıktan sonra onları çabucak başından savıyordu. Durumu fark eden Sempere'nin oğlu, beni izliyordu.

"Martin, iyi misin? Hadi kalkıp gidelim."

Yavaşça başımı evet anlamında salladım. Onlara görünmemek için kenarlardan yürüyerek çıkış kapısına gittik. Çıkarken gördüğümüz şef garson, bize bakmadı bile; ana kapının üstündeki aynadan Vidal'in uzanıp Cristina'yı dudaklarından öptüğünü gördüm. Dışarıya çıktığımızda Sempere'nin oğlu dehşet içinde bana baktı.

"Çok üzgünüm Martin."

"Dert etme. Kötü bir seçim yaptım. Bu hadiseyi babana anlatmazsan sevinirim."

"Lafını bile etmem," dedi.

"Sağ ol."

"Bir şey değil. İstersen ben, seni biraz daha alt tabaka bir yere götüreyim mi? Calle de Carmen'de harika bir lokanta var."

İştahım kaçmıştı ama teklifi seve seve kabul ettim.

"İyi fikir."

Bahsettiği lokanta kütüphanenin yakınında, semt halkı için pahalı olmayan fiyatlarla çok güzel ev yemekleri yapan bir yerdi. La Maison

Dorée'de yediklerimden çok daha güzel koktuğu halde yemeğime çatalımı bile sürmedim, ama sıra tatlıya geldiğinde bir buçuk şişe kırmızı şarabı tek başıma bitirmiştim ve başım dönüyordu.

"Söyler misin Sempere, neden insan neslini güzelleştirmekten kaçınıyorsun? Nasıl olur da senin gibi Tanrı vergisi yakışıklı ve sağlıklı bir insan piyasanın önüne sürdüğü en güzel tekliflerden yararlanmaz?"

Sempere'nin oğlu bir kahkaha attı.

"Yararlanmadığımı nereden çıkardın?"

İşaretparmağımla burnuma dokunup ona göz kırptım. Sempere'nin oğlu başını salladı.

"Aşırı erdem düşkünü olduğumu sanacaksın, ama beklemeyi yeğliyorum."

"Neyi bekliyorsun? Donanımlarının paslanmasını mı?"

"Tıpkı babam gibi konuşuyorsun."

"Akıllı insanlar aynı düşünürler ve konuşurlar."

"Eminim başka bir şey de vardır değil mi?" diye sordu.

"Başka bir şey mi?"

Sempere başını sallayarak doğruladı.

"Ben ne bilirim ki?"

"Sanırım biliyorsun."

Kendime bir kadeh şarap daha dolduracakken Sempere, beni durdurdu.

"Ilımlı olmak gerek," diye mırıldandı.

"Erdem düşkünüsün işte, gördün mü?"

"Hepimiz neysek oyuz."

"Bunun tedavisi var. Seninle şehirde biraz dolaşalım mı?"

Sempere, benim için üzülmüş görünüyordu.

"Martín, bence yapacağın en iyi şey eve gidip dinlenmen. Yarın yeni bir gün olacak."

"Zom olduğumu babana söylemeyeceksin değil mi?"

Evime giderken yolda yedi bara uğrayıp, içki stoklarından tattım, ama sonra nedendir bilmem, beni dışarı attılar. Zaten çok içen biri değilim-

dir, ama o öğleden sonra o kadar sarhoş olmuştum ki, nerede yaşadığımı bile unuttum. Hatırladığım kadarıyla Real Meydanı'ndaki Hostal Ambos Mundos'un garsonları beni kollarımdan tutup çeşmenin karşısındaki bir bankın üstüne atmışlardı; burada sızıp, derin bir uykuya daldım.

Rüyamda Vidal'in cenazesindeydim. Montjuïc Mezarlığı'ndaki Vidal aile mezarlığını çevreleyen haç ormanının üstünde kan gibi kırmızı bir gökyüzü vardı. Siyah eşarplı figürlerden oluşan sessiz bir kortej, sayvanı oluşturan siyah mermerli amfiteatr etrafında toplanmıştı. Her birinin elinde beyaz bir mum vardı. Yüzlerce mumun ışığı bir kaide üstünde yas tutan mermer meleği aydınlatıyordu. Meleğin ayaklarının dibinde akıl hocamın açık mezarı, bunun içindeyse camdan bir lahit görünüyordu. Beyaz elbise giydirilmiş Vidal'in gözleri açıktı, siyah gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu. Kortejin içinden dul Cristina'nın silueti sıyrıldı; büyük bir kederle ölünün yanına diz çöktü. Kortejdekiler birer birer mezarın önünden geçip cam tabuta siyah güller attılar; çok geçmeden cam lahdin üstü dolmuş, sadece Vidal'in suratı açıkta kalmıştı. Yüzü olmayan iki mezar kazıcısı lahdi dibi siyah bir sıvıyla dolu çukura indirdiler. Lahit bir kan tabakası içinde yüzüyordu; bir süre sonra bu sıvı camdaki çatlaklardan içeri sızdı ve tabutun içine dolup Vidal'in cesedini kapladı. Yüzü tamamen sıvının altında kalmadan önce, akıl hocam gözlerini kımıldatıp bana baktı. O anda bir siyah kuş sürüsü havalanınca ben de koşmaya başladım; uçsuz bucaksız ölüler şehrinin patikaları arasında yolumu kaybettim. Uzaktan gelen ağlama sesleri sayesinde çıkış kapısını buldum ve önümdeki yolda yatmış, onları ebedi karanlıklarından kurtarıp birlikte götürmem için yalvaran, gölge gibi figürlerden kendimi kurtarabildim.

İki polis memuru coplarıyla ayaklarımı dürterek beni uyandırdılar. Gece olmuştu; bu adamların devriye gezen normal polis mi yoksa Fates'in özel görevli ajanları mı olduğunu bir süre kestiremedim.

"Hadi efendim, artık evinize gidip orada uyuyun, anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı albayım."

"Çabuk olun, yoksa geceyi hapishanede geçirirsiniz. Bakalım, bunu da gülünç bulacak mısınız."

Uyarıyı tekrarlamasına fırsat vermedim. Kalkıp yürümeye çalıştım ve evimin yolunu tuttum. Normal koşullarda on, on beş dakika olması gereken bu yürüyüş üç katı uzun sürdü. Neden sonra, mucizevi bir şekilde ön kapıma vardığımda, binanın ana giriş kapısında oturmakta olan Isabella'yı gördüm.

"Sarhoşsun," dedi Isabella.

"Öyle olmalıyım, çünkü o kafa bulanıklığı içinde senin gece yarısı kapımın önünde uyuduğunu sandım."

"Gidecek başka yerim yoktu. Babamla kavga ettik, beni evden kovdu."

Gözlerimi kapatıp iç geçirdim. Alkol ve hüsranla uyuşmuş olan beynim durumun gerektirdiği küfürleri saymakta âciz kalıyordu.

"Burada kalamazsın Isabella."

"Lütfen, sadece bir gecelik. Yarın bir pansiyon bulmaya çalışacağım. Yalvarıyorum Sinyor Martín."

"Bana ağlayacakmış gibi bakma öyle," dedim.

"Ayrıca, evden kovulmam senin suçun," diye ekledi Isabella.

"Benim suçum. Bunu sevdim! Yazma yeteneğin var mı bilmiyorum, ama zengin bir hayal gücün olduğu kesin. Lütfen söyler misin, sevgili babacığının seni evden kovması nasıl benim suçum oluyor?"

"Sarhoşken çok tuhaf konuşuyorsun."

"Sarhoş değilim. Ömrümde hiç sarhoş olmadım. Şimdi soruma cevap ver."

"Babama beni asistan olarak işe aldığını, bundan böyle hayatımı edebiyata adayacağım için artık dükkânda çalışmayacağımı söyledim."

"Ne?"

"İçeri girebilir miyiz? Üşüyorum; merdivende oturmaktan popom dondu."

Başım dönüyor ve midem bulanıyordu. Kafamı kaldırıp gökyüzüne baktım.

"Serseriliğe tövbe etmem için yukarıdan gelen bir ceza mı bu?"

Isabella gözlerimi takip ederek yukarıya baktı; aklı karışmıştı.

"Kiminle konuşuyorsun?"

"Kimseyle konuştuğum yok. Bu bir monolog. Sarhoşların böyle bir hakkı vardır. Ama yarın sabah ilk işim babanla konuşup bu saçmalığa bir son vermek olacak."

"Bence bu iyi bir fikir değil. Babam, seni gördüğü yerde öldüreceğine yemin etti. Tezgâhın altında saklı bir çiftesi var. Bununla bir keresinde bir katırı öldürmüştü. Bir yaz günüydü, Argentona yakınında bir yerde..."

"Sus artık. Tek bir kelime daha duymak istemiyorum. Sus."

Isabella başını sallayıp ümitli gözlerle bana baktı. Anahtarımı aramaya başladım. O anda bu saçma ergenlik dramıyla uğraşacak halim yoktu. Bir an önce yatağıma devrilip kendimden geçmeye ihtiyacım vardı. Birkaç dakika boyunca anahtarımı aradım, ama bulamadım. Isabella tek kelime etmeden yanıma geldi ve benim belki yüz kere yokladığım ceket cebime elini sokup anahtarı çıkardı. Bana gösterdi; yenik bir ifadeyle başımı salladım.

Isabella kapıyı açtı, bana yardım edip yatak odama götürdü ve yatağa yatırdı. Yastığımı düzelttikten sonra ayakkabılarımı çıkardı. Kafam iyice karışmış bir halde ona baktım.

"Merak etme, pantolonunu çıkaracak değilim."

Yakamı gevşetip yanıma oturdu ve genç yaşını inkâr eden bir melankoliyle gülümsedi.

"Sizi hiç bu kadar kederli görmemiştim Sinyor Martín. O kadın yüzünden değil mi? Fotoğraftaki kadın."

Elimi tutup, beni teselli etmek için okşadı.

"Her şey geçer, inanın bana. Her şey."

Hiç istemediğim halde gözlerimin yaşardığını hissettim ve yüzümü gizlemek için başımı çevirdim. Isabella başucumdaki lambayı söndürdükten sonra orada kaldı; hiç soru sormadan, hiçbir fikir öne sürmeden sadece sevgi dolu varlığıyla ben uykuya dalana kadar yanımda oturdu.

7

Akşamdan kalmanın getirdiği baş ağrısı ve Kolombiya kahvesinin kokusuyla uyandım. Isabella yatağımın kenarına yeni pişirilmiş kahveyle, ekmek, peynir, salam ve elmadan oluşan bir kahvaltı hazırlamıştı. Yiyeceklerin görüntüsü midemi bulandırdı. Kahve fincanına uzandım. Beni kapı eşiğinden izlemekte olan Isabella hemen gelip bana fincanı almamda yardımcı oldu.

"Bu şekilde iç, daha etkili olur, harikalar yaratır."

Kahveyi alıp içtim.

"Saat kaç?"

"Öğleden sonra bir."

Homurdandım.

"Sen uyanalı ne kadar oldu?"

"Yedi saat falan."

"O sürede ne yaptın?"

"Temizlik yaptım, ortalığı düzelttim, ama burada daha birkaç aylık iş var."

Kahvemden büyük bir yudum daha aldım.

"Teşekkür ederim. Kahve için. Ve hiç mecbur olmadığın halde temizlik yaptığın için."

"Endişen buysa, bunu senin için yapmadım. Kendim içindi. Eğer burada yaşayacaksam, üstüne kazara eğildiğim bir şeye yapışıp kalmak istemiyorum."

"Burada yaşamak mı? Öyle bir şey konuştuğumuzu..."

Sesimi yükseltirken beynime bir bıçak saplandı.

"Şışş," dedi Isabella.

Ateşkesi kabullenip başımı salladım. O anda Isabella'yla tartışacak halim yoktu, zaten bunu da istemiyordum. Akşamdan kalmalığım hafifledikten sonra onu ailesine götürecek zamanım olacaktı. Kahvemden kalanı tek yudumda bitirip yataktan kalktım. Beş altı tane diken kafama battı. İnledim. Isabella koluma girdi.

"Sakat değilim. Tek başıma idare edebilirim."

Çekinerek kolumu bıraktı. Koridora doğru birkaç adım attım; Isabella her an düşeceğimden korkuyormuş gibi hemen arkamdan geliyordu. Banyonun önünde durdum.

"Tek başıma işeyebilir miyim?"

"Dikkatli nişan al," diye mırıldandı. "Kahvaltını salona bırakıyorum."

"Aç değilim."

"Bir şeyler yemen gerek."

"Sen, benim yardımcım mısın, yoksa annem mi?"

"Senin iyiliğin için."

Banyo kapısını kapatıp içeriye sığındım. Gördüklerimi sindirebilmem birkaç dakika sürdü. Banyo tanınmayacak haldeydi. Tertemiz, pırıl pırıl parlıyordu. Her şey yerli yerindeydi. Lavaboda yeni bir kalıp sabun. Varlığını bile bilmediğim temiz havlular. Çamaşır suyu kokusu...

"Yüce Tanrım," diye mırıldandım.

Başımı musluğun altına sokup birkaç dakika soğuk suyun altında tuttuktan sonra koridora çıktım ve ağır adımlarla salona yürüdüm. Banyo tanınmayacak haldeyse, kimbilir salon nasıl olmalıydı. Isabella pencereleri ve yer döşemelerini yıkamış, mobilyaları ve koltukları temizlemişti. Yüksek pencerelerden ışık süzülüyordu ve ortalıkta toz kokusu yoktu. Kahvaltı tepsim kanepenin karşısında, temiz bir örtünün üzerinde sehpada duruyordu. Raflardaki kitaplar düzene sokulmuş, vitrinli dolaplar tekrar saydamlık kazanmıştı. Isabella, bana bir fincan kahve daha verdi.

"Ne yaptığının farkındayım, ama işe yaramayacak."

"Sana kahve vermem mi?"

Masaların üstünde ve yerde üst üste yığılmış kitapları düzenlemiş, yıllardan beri dolup taşmış dergi raflarını boşaltmıştı. Topu topu yedi saatte yılların biriktirdiği karanlığı temizlemişti ve hâlâ gülümseyecek enerjisi vardı.

"Eski halini tercih ediyordum," dedim.

"Elbette öylesini tercih ediyordun, tıpkı evinde ağırladığın yüz bin hamamböceği gibi. Biraz amonyak yardımıyla onları yolcu ettim."

"Bu kötü koku demek ki o."

"O 'kötü' dediğin şey, temizlik kokusudur," diye karşı çıktı Isabella. "Bana teşekkür etmen lazım."

"Ediyorum."

"Hiç belli olmuyor. Yarın çalışma odasına girip orada..."

"Aklından bile geçirme."

Isabella omuz silkmekle yetindi, ama hâlâ çok kararlı görünüyordu. Yirmi dört saat içinde kuledeki çalışma odasının onarılmaz bir dönüşüm geçireceğini anlamıştım.

"Aklımdayken, bu sabah koridorda bir zarf buldum. Dün gece birisi kapının altından atmış olmalı."

Fincanımın üstünden ona baktım.

"Aşağıdaki ana giriş kapısı kilitliydi," dedim.

"Ben de öyle sanıyordum. Aslında bana da çok tuhaf geldi; üstünde senin adın yazılı olduğu halde ben...

"Zarfı açtın."

"Korkarım öyle. Niyetim..."

"Isabella, başkalarına ait zarfları açmak nezaketsizliktir. Bazı yerlerde hapis cezası verilen bir suç olarak kabul edilir."

"Ben de anneme hep bunu söylerim. Hep mektuplarımı açar. Ama hâlâ serbest."

"Mektup nerede?"

Isabella gözlerini kaçırarak önlük cebinden bir zarf çıkardı. Kenarları tırtıllı zarfın kâğıdı kalın, gözenekli ve fildişi rengindeydi. Artık kırılmış olan kırmızı balmumlu bir melek mührü vardı. Adım kırmızı, parfümlü mürekkeple yazılıydı. Zarfı açınca içinden katlanmış bir sayfa çıktı.

Sevgili David,

Umarım sağlığın çok iyidir ve sözleşme karşılığı aldığın parayı bankaya yatırmanda sorun çıkmamıştır. Projemizin ayrıntılarını konuşmak üzere bu gece evimde buluşmamız mümkün mü acaba? Saat onda hafif bir yemek yeriz. Görüşmek üzere.

Dostun,
ANDREAS CORELLI

Kâğıdı katlayıp tekrar zarfın içine soktum. Isabella merakla bana bakıyordu.

"İyi bir haber mi?"

"Seni ilgilendiren bir şey değil."

"Kim bu Sinyor Corelli? Elyazısı çok güzel, seninki gibi değil."

Ona ters ters baktım.

"Eğer asistanın olacaksam, kimlerle görüştüğünü bilmem gerekiyor. Yani, belki onlara bir şey göndermem gerekebilir."

Homurdandım.

"Bir yayıncı."

"İyi bir yayıncı olmalı. Kullandığı mektup kâğıdına ve zarfa baksana. Ona hangi kitabı yazıyorsun?"

"Seni ilgilendirmez."

"Ne üstünde çalıştığını bana söylemezsen sana nasıl yardımcı olabilirim? Hayır, cevap verme. Artık susuyorum."

Bir mucize gerçekleşti ve Isabella tam on saniye boyunca konuşmadı.

"Bu Sinyor Corelli nasıl bir adam?"

Ona buz gibi baktım.

"Tuhaf," dedim.

"O halde birbirinize çok benziyorsunuz..."

O asil kalpli kıza bakarken kendimi daha kötü hissettim ve onu kırma pahasına da olsa, bir an önce yanımdan uzaklaştırmanın ikimiz için de daha hayırlı olacağına karar verdim.

"Neden bana öyle bakıyorsun?"

"Bu gece dışarıya çıkıyorum Isabella."

"Sana biraz yemek yapıp bırakayım mı? Geç mi döneceksin?"

"Yemeği dışarıda yiyeceğim ve ne zaman döneceğimi bilmiyorum, ama saat kaç olursa olsun, döndüğümde senin buradan gitmiş olmanı istiyorum. Pılını pırtını toplayıp git. Nereye gittiğin umurumda değil. Burada sana yer yok. Anladın mı?"

Isabella'nın önce yüzü sarardı, sonra gözleri doldu. Dudağını ısırarak bana gülümserken gözyaşları yanaklarından süzülmeye başlamıştı.

"Burada bana ihtiyacın yok. Anlaşıldı."

"Daha fazla temizlik yapmanı da istemiyorum."

Kalktım ve salonda onu tek başına bırakıp çıktım. Kuledeki çalışma odasına saklanıp pencereleri açtım. Aşağıda, salondan Isabella'nın ağlama sesi geliyordu. Öğlen güneşinin aydınlattığı şehre baktım, sonra başımı çevirip Villa Helius'un bulunduğu yöne bakarak Cristina'yı hayal ettim. Sinyora de Vidal'i pencerenin önünde durmuş, Ribera semtine bakarken gözümde canlandırdım. Isabella'nın ağladığını unutup, bir an önce Corelli'yle buluşmayı ve o lanet olası kitabı hakkında konuşmayı istedim.

Öğle güneşi şehrin üstünü suya karışan kan gibi kaplarken çalışma odamdan hiç çıkmadım. Hava sıcaktı, bütün yaz olduğundan daha sıcaktı; Ribera semtinin çatıları tıpkı çöldeki bir sanrı gibi parlıyordu. Alt kata inip üzerimi değiştirdim. Ev sessizdi, salondaki jaluziler yarı kapalı olduğu için pencerelere vuran kehribar rengindeki ışık koridora kadar sızıyordu.

"Isabella?" diye seslendim.

Karşılık gelmedi. Salona inince kızın gitmiş olduğunu gördüm. Ama önce Ignatius B. Samson'un bütün eserlerini temizleyip sıraya koymuştu. Yıllardan beri cam bir dolap içinde toz tutmuş kitaplar şimdi pırıl pırıl parlıyordu. Isabella kitaplardan birini rahle üstünde açık olarak bırakmıştı. Rasgele bir satır okurken kendimi her şeyin basit ve kaçınılmaz göründüğü günlere bir zaman yolculuğu yapmış gibi hissettim.

"Şiir gözyaşlarıyla, roman kanla, tarihse görünmez mürekkeple yazılır," dedi kardinal ve mum ışığının aydınlığında bıçağının kenarlarına zehir sürdü.

Bu satırlardaki saflık beni gülümsetirken aslında aklımdan hiç çıkmamış olan bir şüpheyi yine aklıma getirdi: Ignatius B. Samson'un intihar etmemiş olması ve onun yerini David Martín'in almaması belki de herkes için, özellikle de benim için daha iyi olurdu.

8

Evden çıktığımda hava kararıyordu. Sıcak ve rutubetli havada çoğu komşum iskemleleriyle birlikte sokağa çıkmış, bir türlü başlamayan esintiyi bekliyorlardı. Kapılarının önünde oturan insan kalabalığı arasından sıyrılıp, daima bir taksi kuyruğu bulunan tren istasyonuna yöneldim. Sıradaki taksiye bindim. Şehri kat edip yamaçlarında Gaudí'nin hayalet ormanı bulunan tepeyi tırmanmamız yaklaşık yirmi dakika sürdü. Corelli'nin evinin ışıkları uzaktan görülebiliyordu.

"Burada birilerinin yaşadığından haberim yoktu," dedi taksi şoförü.

Bahşişiyle birlikte ücretini ödedikten sonra adam bir saniye bile oyalanmadan uzaklaştı. Bir süre orada durup o tuhaf sessizliğin tadını çıkardım. Arkamdaki korulukta bulunan ağaçların yaprakları bile kıpırdamıyordu. Yıldızlarla aydınlanan gökyüzünde bölük pörçük bulutlar vardı. Yürürken kendi soluğumu, elbisemin hışırtısını ve kapıya giderek yaklaşan adımlarımın sesini duyabiliyordum. Kapıyı tıklatıp bekledim.

Çok geçmeden kapı açıldı. Omuzları ve gözleri çökük bir adam beni görünce başını salladı ve içeri girmemi işaret etti. Kıyafetine bakılırsa uşak veya hizmetçi falan olmalıydı. Her iki taraftan portrelerin asılı olduğu koridorun sonuna geldiğimizde, beni bütün şehri gören büyük bir oturma odasına aldı. Başını eğerek selamladıktan sonra ağır adımlarla oradan uzaklaştı. Corelli'yi beklerken zaman öldürmek için pencereden dışarıya baktım. Birkaç dakika geçtikten sonra odanın köşesinden birinin beni iz-

lemekte olduğunu fark ettim. Yarı karanlıkta hiç kıpırdamadan oturuyor, bir gaz lambasının ışığı sadece koltuk kollarında duran ellerini aydınlatıyordu. Hiç kırpmadığı parlak gözlerinden ve yakasındaki melek biçimli broşundan onu tanıdım. Ona baktığımı görünce hemen kalkıp bana fazlasıyla hızlı gelen adımlarla ve kurt gibi gülümsemesiyle yanıma geldi.

"İyi akşamlar Martín."

Başımla selam verip gülümsemesine karşılık vermeye çalıştım.

"Seni yine ürküttüm galiba," dedi. "Özür dilerim. İçecek bir şey ikram edeyim mi, yoksa hemen sofraya oturur muyuz?"

"Doğrusunu isterseniz aç değilim."

"Eminim, sıcaktandır. İstersen bahçeye çıkıp orada konuşabiliriz."

Sessiz uşak yine ortaya çıktı ve bahçe kapılarını açtı; iki yanında kâseler içinde mumlar olan bir patikanın sonunda beyaz metal bir masa ve karşılıklı iki koltuk vardı. Mumların alevi parlaktı ve hiç titremiyordu. Ay ışığı mavimsi bir aydınlık veriyordu. Karşılıklı oturduktan sonra uşak bir sürahiden şarap olduğunu sandığım ve tadına bile bakmaya niyetim olmayan bir şeyi kadehlerimize doldurdu. Ay ışığında Corelli daha genç görünüyordu, sanki yüz hatları daha sertleşmişti. Beni neredeyse açgözlülük sınırına varan bir dikkatle inceliyordu.

"Seni huzursuz eden bir şey var Martín."

"Sanırım yangından haberiniz vardır."

"Kötü bir son, ama yine de bunda şiirsel bir adalet görüyorum."

"Sizce o iki adam bu şekilde mi ölmeliydi?"

"Daha az acı çekerek ölmeleri kolay mı kabullenilirdi? Adalet, bakış açısına bağlı bir şeydir, evrensel bir değer değildir. Hiç üzülmediğim halde, öyle görünmeye çalışacak değilim; ne kadar gayret etsen de, senin de farklı düşündüğünü sanmıyorum. Ama istersen bir anlık sessizlikle saygı gösterebiliriz."

"Buna gerek yok."

"Elbette yok. Sessiz kalmak ancak insanın söyleyeceği geçerli bir şey yoksa gereklidir. Sessiz kalmak ahmakları bile bir anlığına akıllı gösterir. Seni huzursuz eden başka bir şey var mı Martín?"

"Polisler olanlarla benim bir ilgim olduğunu düşünüyorlar. Sizi sordular."

Corelli buna hiç endişe göstermeden başını salladı.

"Polis kendi görevini, biz kendimizinkini yapmalıyız. Bu konuyu kapatalım mı?"

Başımı evet anlamında salladım. Corelli gülümsedi.

"Bir süre önce, seni beklediğim sırada seninle yapmamız gereken önemli bir konuşma olduğunu fark ettim. Bu işi ne kadar çabuk aradan çıkarırsak, işimize o kadar çabuk başlayabiliriz. Sana şu soruyu sorarak başlamak istiyorum. Din sana ne ifade ediyor?"

Bir an duraksadım.

"Hiçbir zaman dindar olmadım. İnanmak veya inanmamaktansa ben şüphe duymayı yeğlerim. Benim dinim şüphedir."

"Çok temkinli ve son derece burjuvaya özgü bir görüş. Ama topları kortun dışına atarak oyunu kazanamazsın. Sence tarih boyunca onca farklı inanç neden ortaya çıktı ve sonra kayboldu?"

"Bilmiyorum. Sosyal, ekonomik ve politik faktörler yüzünden olmalı herhalde. On yaşında okuldan ayrılmış biriyle konuşuyorsunuz. Tarih bilgim hep zayıf kalmıştır."

"Tarih, biyolojinin çöplüğüdür Martín."

"Herhalde okulda bu dersi öğrettikleri gün ben yoktum."

"Bu ders okullarda öğretilmez Martín. Olayları mantık süzgecinden geçirerek ve gerçeklerin incelenmesiyle öğretilir. Bu, kimsenin öğrenmek istemediği tek derstir ve bu nedenle işimizi yapabilmemiz için dikkatlice incelememiz gerekiyor. İş hayatında bütün fırsatlar başka birinin basit ve kaçınılmaz bir sorunu çözememesinden doğar."

"Din hakkında mı konuşuyoruz, yoksa ekonomi mi?"

"Başlığını sen seç?"

"Yanlış anlamadıysam siz dinin, hurafelere, ideolojilere veya doğaüstü efsanelere inanma işinin, biyolojinin bir sonucu olduğunu öne sürüyorsunuz?"

"Aynen öyle."

"Sizin gibi dini kitaplar yayımlayan biri için bu çok şüpheci bir görüş."

"Duygudan arınmış, profesyonel bir görüş," diye açıkladı Corelli. "İnsanoğlu hayatını sürdürebilmek için nefes alır gibi inanç duyar."

"Bu sizin kuramınız mı?"

"Bu bir kuram değil, sadece istatistik."

"Bana öyle geliyor ki, dünyanın dörtte üçü sizinle bu görüşü paylaşmaz."

"Elbette. Zaten katılsalardı potansiyel dindar olmazlardı. Hiç kimse biyolojik bir zorunluluk nedeniyle, inanmaya ihtiyacı olmayan bir şeye inanması için ikna edilemez."

"Yani, o halde aldatılmanın doğamızın bir parçası olduğunu mu ima ediyorsunuz?"

"Hayatta kalabilme dürtüsü doğamızın bir parçasıdır. İnanç, varlığımızın başka türlü açıklayamadığımız yönlerine karşı içgüdüsel bir tepkidir; ister evrenden algıladığımız manevi boşluk olsun, ister ölümün kesinliği, varlıkların kökenindeki gizem, hayatlarımızın anlamı ya da anlamsızlığı... bunlar var olmanın temel ve son derece basit yönleridir, ama sınırlamalarımız buna karşı dolambaçsız bir tepki göstermemizi engelliyor ve bu nedenle, bir savunma mekanizması gibi duygusal bir tepki yaratıyoruz. Hepsi biyolojiden ibaret."

"O halde, size göre bütün dinler ve ülküler kurgudan ibarettir."

"Gerçeğin bütün yorumları veya gözlemleri kurgudur. Böyle olunca, sorun insanın ahlak olmayan bir evrende ahlak sahibi bir hayvan olması ve türünün doğal döngüsünü devam ettirmekten başka bir amaç taşımadan sonlu bir varoluşa mahkûm edilmesidir. Uzun süren bir gerçeklik durumunda hayatta kalabilmek mümkün değildir; hiç değilse insanlar için... Hayatlarımızın büyük bir kısmını, özellikle de uyanıkken hayal kurarak geçiririz. Dediğim gibi, hepsi biyolojiden ibaret."

İç geçirdim.

"Bütün bu söylediklerinizden sonra benden öyle bir masal uydurmamı istiyorsunuz ki, bütün gafiller dizleri üstüne çöksün, onları ışığı gördüklerine, inanacakları, uğrunda yaşayacakları, hatta öldürecekleri bir şeyin var olduğuna inandırayım... öyle mi?"

"Doğru. Şöyle ya da böyle, daha önce icat edilmemiş bir şey icat etmeni istemiyorum. Senden istediğim, sadece susamış insanlara su vermeme yardım etmen."

"Övgüye değer ve dindarca bir teklif," dedim yarı alaycı bir tavırla.

"Hayır, sadece ticari bir teklif. Doğa kocaman bir serbest piyasadır. Arz talep kanunu kesin bir olgudur."

"Belki de bu işi yapmak için bir entelektüel bulsanız daha iyi olacak. İnanın, çoğu hayatlarında yüz bin frangı bir arada görmemiştir. Eminim bundan çok daha az bir para karşılığında ruhlarını satmaya, her şeyi uydurmaya hazırdırlar."

Corelli'nin gözlerinde o metalik pırıltıyı görünce yine bir vaaz geliyor sandım. Aklıma Banco Hispano Colonial'deki hesabım geldiği anda içimden, yüz bin frank için her türlü vaaz dinlenebilir, dedim.

"Bir entelektüel çoğu zaman zekâsıyla öne çıkmamış biridir," dedi Corelli. "Bu sıfatı, yetersizliklerini örtbas etmek için kendine yakıştırır. Tıpkı o eski deyişteki gibi. Bana neyinle övündüğünü söyle, sende neyin eksik olduğunu söyleyeyim. Günlük ekmeğimiz. Yetersiz insanlar hep kendilerini uzman olarak tanıtırlar; zalimler müşfik, günahkârlar dini bütün, tefeciler hayırsever, kibirliler alçakgönüllü, pespaye insanlar zarif, boş kafalılarsa entelektüel olduklarını iddia ederler. Bu yine doğanın bir eseridir. Doğa, şairlerin esinlendiği o periyle hiçbir benzerliği olmayan, hayatta kalabilmek için doğurduğu yaratıklarla beslenen zalim ve gözü doymaz bir annedir."

Corelli ve biyolojiyle ilgili bu hararetli nutku, beni huzursuz etmeye başlıyordu. Sözlerinin sertliğinden rahatsız olmuştum; ben de dahil olmak üzere, bu adamın tüm evrende kötü ve iğrenç bulmadığı tek bir şey var mıydı acaba?

"Pazar günleri okullarda ve kiliselerde ahlak üzerine konferanslar vermelisiniz," dedim. "Çok sükse yaparsınız."

Corelli buz gibi güldü.

"Konuyu değiştirme. Aradığım şey bir entelektüelin zıddı, yani, akıllı biri. Ve bu insanı buldum."

"Beni şımartıyorsunuz."

"Daha da ötesi, sana para ödüyorum. Ve oldukça iyi bir miktar ödüyorum ki, bu orospu dünyada en gerçek övgü biçimidir. Eğer bir çek arkasına iliştirilmemişse, hiçbir madalyayı kabul etmeyeceksin. Sadece o madalyayı verenlere yarar. Mademki sana para ödüyorum, beni dinlemeni ve talimatlarıma uymanı beklerim. İnan bana, senin zamanını boşuna harcamanı istemem. Parasını ben ödüyorken senin zamanın benim zamanım demektir."

Ses tonu dostçaydı, ama çelik gibi parlayan gözleri herhangi bir yanlış anlamaya meydan vermiyordu.

"Beş dakikada bir bunu hatırlatmanız gerekmez."

"Tekrarladığım için beni bağışla sevgili Martín. Bu ayrıntılarla başını döndürüyorsam, bunları bir an önce devreden çıkarmak istediğim içindir. Senden istediğim şey biçimdir, içerik değil. İçerik hep aynıdır ve zamanın başladığından beri bu böyledir. Seri numarasıyla birlikte kalbinin içine kazınmıştır. Senden istediğim, hep kendimize sorup durduğumuz sorulara zekice ve inandırıcı cevaplar bulman ve bunu yaparken insan ruhunu kendi açından okuyup işin içine sanatını ve mesleğini katman. Senden insan ruhunu uyandıran bir hikâye yaratmanı istiyorum."

"Hepsi o kadar mı..."

"En azından o kadar."

"Duyguları maniple etmekten bahsediyorsunuz. İnsanları akılcı, basit ve dolaysız bir açıklamayla ikna etmek daha kolay olmaz mı?"

"Hayır. Bir insan inançlarını ve kavramlarını mantık süzgecinden geçirmeden edinmişse, onunla akılcı bir diyalog kurmak mümkün değildir. Bu kavram ister Tanrı ister ulusal gurur olsun. Bu nedenle bana basit bir

açıklamadan daha güçlü bir şey gerekiyor. Sanatın ve sahne becerisinin gücünü istiyorum. Bir şarkının sözlerini anladığımızı sanırız, ama o sözlere inanıp inanmamamızı sağlayan şey müziktir."

Bu saçmalıklar boğazıma takılmadan yutkunmaya çalıştım.

"Merak etme, bugün artık başka nutuk yok," dedi Corelli. "Şimdi uygulamayla ilgili konuları konuşalım. İki haftada bir buluşacağız. Bana çalışmaların hakkında bilgi verip, yazdıklarını göstereceksin. Bir değişiklik istersem veya bir gözlemim varsa, bunları seninle paylaşacağım. Bu çalışma on iki ay veya işi bitirmen için ne kadar gerekiyorsa o kadar sürecek. Bu süre sonunda eserini ve çalışmayla ilgili bütün belgelerini eksiksiz bana teslim edeceksin; bunlar bu yayım hakkının tek sahibine, yani bana aittir. Belgede yazar olarak adın geçmeyecek ve eserini teslim ettikten sonra bunu yazdığını iddia etmeyeceğin gibi, bunun hakkında özel veya genel ortamlarda kimseyle konuşmayacaksın. Buna karşılık, zaten yüz bin frank avans almış bulunuyorsun; teslim ettiğin çalışmadan memnun kaldığım takdirde, elli bin frank da ikramiye alacaksın."

Yutkunmakta zorlandım. İnsan para kokusu alana kadar, yüreğinde gizlenen açgözlülüğün farkında olmuyor.

"Bu sözleşmeyi yazıya dökerek resmileştirmek istemiyor musunuz?"

"Bizimki ikimizin şerefine dayanan bir centilmenlik anlaşması. Çoktan imzalandı. Bir centilmenlik anlaşması o kişilerden biri ölmedikçe bozulmaz." Corelli bunu öyle bir ses tonuyla söyledi ki, keşke yazılı bir sözleşme olsaydı diye geçirdim içimden; kanla imzalanmış bile olsa... "Sormak istediğin bir şey var mı?"

"Evet. Neden?"

"Anlayamadım Martín?"

"Adı ne olacaksa, bu şeyi neden istiyorsunuz? Bununla ne yapmayı düşünüyorsunuz?"

"Bu aşamaya geldiğimizde vicdani sorunlar mı başladı Martín?"

"Galiba beni hiçbir ilkesi olmayan biri olarak düşünüyorsunuz, ama önerdiğiniz bu projede yer alacaksam, amacın ne olduğunu bilmem gerekiyor. Sanırım bunu bilmek hakkımdır."

Corelli gülümsedi ve elini elimin üstüne koydu. Buz gibi soğuk ve mermer gibi pürüzsüz olan teninin temasıyla ürperdim.

"Çünkü yaşamak istiyorsun."

"Bunda biraz tehdit havası seziyorum."

"Zaten bildiğin bir şeyin basit ve dostça bir hatırlatması. Bana yardım edeceksin, çünkü yaşamak istiyorsun ve bunun bedeli ya da sonuçları umurunda değil. Çünkü kısa bir zaman önce kendini ölümün kapısında görmüşken şimdi önünde sonsuzluk ve yaşama fırsatı var. Bana yardım edeceksin, çünkü sen bir insansın. Ve itiraf etmek istemesen de, inancın var."

Elimi elinin altından çektim; Corelli koltuğundan kalkıp bahçenin sonuna doğru yürüdü.

"Endişe etme Martín. Her şey yoluna girecek. Bana güven," dedi babacan bir ses tonuyla.

"Artık gidebilir miyim?"

"Elbette. Seni gerektiğinden fazla tutmak istemem. Şimdi gidip konuştuğumuz şeyler üzerinde düşün. Göreceksin, hazımsızlık durumunu atlatınca, gerçek cevaplar sana gelecektir. Hayat yolunda ilerlemeden önce zaten bilmediğimiz hiçbir şey yoktur. Hiçbir şey öğrenilmez; sadece hatırlanır."

Bahçenin kenarında beklemekte olan asık suratlı uşağa bir işaret çaktı.

"Seni bir otomobil alıp evine götürecek. İki hafta sonra bugün buluşacağız."

"Burada mı?"

"Tanrıların kucağında," dedi Corelli ve çok lezzetli bir espri yapmış gibi dudaklarını yaladı.

Uşak yanıma gelip başıyla onu takip etmemi işaret etti. Corelli tekrar koltuğa oturdu ve gözleri görünmez oldu.

9

Otomobil –başka bir ad veremiyordum– büyük evin kapısı önünde bekliyordu. Sıradan bir otomobil değildi. Bana masallardaki görkemli faytonları hatırlattı; tekerlekler üstünde bir katedral gibiydi, mühendislik harikası krom yapısı ve kıvrımları, motor kapağının üstündeyse gemi başı süsü gibi gümüş bir melek vardı. Yani, bir başka deyişle bu otomobil bir Rolls Royce'tu. Uşak bana kapıyı açtıktan sonra bir baş selamı verip gitti. İçeri girip oturduğum anda motor çalıştırıldı ve yokuş aşağıya inmeye başladık.

"Adresi biliyor musun?" diye sordum.

Cam bölmenin ardında sadece siluetini gördüğüm şoför belli belirsiz başını salladı. Bu metal faytonla adeta uyuşturan bir sessizlik içinde, sanki yere hiç temas etmiyormuşuz gibi Barselona'yı kat ettik. Pencerenin gerisindeki caddeler ve binalar akıp gidiyordu. Siyah Rolls Royce, Calle Comercio'dan saparak Pasco del Borne'ye girdiğinde, saat gece yarısını geçiyordu. Calle Flassaders'e vardığımızda otomobil durdu, çünkü sokak, otomobilin giremeyeceği kadar dardı. Şoför inip kapımı açtı ve başıyla selam verdi. Ben çıktıktan sonra kapıyı kapadı ve hiçbir şey söylemeden tekrar otomobile bindi. Siyah bir siluet halinde gölgelerin arasında kaybolurken, arkasından baktım. Ben ne yaptım, diye kendi kendime sordum, sonra cevap aramaktan vazgeçip evimin yolunu tuttum; bütün dünyayı içinden çıkılması imkânsız bir hapishaneye benzetiyordum.

Daireme girince doğruca çalışma odama gittim. Nemli esinti içeri girsin diye bütün pencereleri açtım. Komşu binaların çatılarında, amansız sıcaktan boğulmamak ve biraz uyuyabilmek için şiltelerini serip yatan insanlar vardı. Uzakta, Paralelo bölgesinde yükselen üç büyük baca Barselona'nın üstünü beyaz küllerden oluşan bir mantoyla örtüyordu. Daha yakınımda La Mercé Kilisesi'ni ve kollarını cennete doğru açmış Merhamet Azizesi'nin heykelini görünce aklıma Corelli'nin yakasında ve Rolls Royce'nun önünde gördüğüm melek figürü geldi. Yıllarca süren suskunluğundan sonra şehir yine benimle konuşuyor, sırlarını döküyor gibiydi.

Derken onu gördüm; eski binaların arasındaki "Sinek Sokağı" dedikleri daracık tünelde bir evin kapı eşiğinde kıvrılmış yatıyordu. Isabella. Acaba ne kadar zamandır orada, diye düşündükten sonra içimden, beni ilgilendirmez, dedim. Tam çalışma masama gitmek üzere pencereyi kapatacakken Isabella'nın yalnız olmadığını fark ettim. İki kişi yavaş, hatta fazla yavaş adımlarla sokağın bir ucundan ona doğru geliyordu. Yanından geçip giderler diye umdum. Geçip gitmediler. Biri sokağın çıkış yönünü kapatırken, diğeri kızın yanında çömeldi ve elini ona doğru uzattı. Kız kıpırdandı. Bir süre sonra iki adam üstüne çullanınca Isabella'nın çığlığını duydum.

Oraya varmam kırk beş saniye falan sürdü. Ben geldiğimde adamlardan biri Isabella'nın kollarından tutmuş, diğeriyse etekliğini kaldırmıştı. Kızın yüzünde dehşet ifadesi vardı. İkinci adam bıçağını Isabella'nın boğazına dayamış, bacakları arasına yerleşmeye çalışıyordu. Kesilen yerinden sızan kanı gördüm. Duvarın dibinde birkaç çöp kutusu, bir yığın parke taşı ve inşaat malzemeleri vardı. Eğilip yarım metre uzunluğunda bir metal çubuk kaptım. Varlığımı ilk fark eden bıçaklı adam oldu. Çubuğu havada sallayarak ona doğru yürüdüm. Adam önce elimdeki çubuğa, sonra gözlerime baktı ve sırıtması kayboldu. Diğer adam da yüzünü dönünce, benim geldiğimi gördü. Başımla bir işaret çakmam üzerine Isabella'yı bırakıp hemen arkadaşının arkasına geçti.

"Hadi, gidelim," dedi arkadaşına.

Diğer adam, ona aldırmadı. Bıçak hâlâ elinde, ateş saçan gözlerle bana bakıyordu.

"Seni davet eden oldu mu orospu çocuğu?"

Gözlerimi bıçaklı adamdan ayırmadan Isabella'yı kolundan tutup yerden kaldırdım. Cebimden anahtarlarımı çıkarıp ona verdim.

"Eve git," diye bağırdım. "Dediğimi yap."

Isabella kısa bir süre duraksadı, ama hemen sonra onun, Calle Flassaders'e doğru koştuğunu işittim. Bıçaklı adam, onun gidişini gördükten sonra öfkeyle sırıttı.

"Seni doğrayacağım adi herif."

Bu tehdidini gerçekleştirecek becerisi ve arzusu olduğundan emindim, ama gözlerinde gördüğüm bir şey düşmanımın tamamen aptal olmadığını gösteriyordu. O ana kadar beni doğramadıysa, elimdeki çubuğun ağırlığını, ama hepsinden öte, bıçağını bana saplamadan önce bununla beynini dağıtacak gücüm ve cesaretim olup olmadığını tarttığı içindi.

"Hadi, gelsene," diye kışkırttım.

Adam birkaç saniye gözlerime baktıktan sonra bir kahkaha atınca bunu duyan arkadaşı rahat bir nefes aldı. Öndeki adam bıçağını katlayıp ayaklarımın dibine tükürdükten sonra dönüp gölgelerin içine doğru yürüdü. Yardakçısı da köpek yavrusu gibi peşinden gitti.

Isabella'yı kuleli evin iç avlusunda, merdivenlerin dibinde kıvrılmış halde buldum. İki eliyle anahtarları tutmuş, titriyordu. Beni görünce sevinçle yerinden fırladı.

"Bir doktor çağırmamı ister misin?"

Hayır anlamında başını salladı.

"Emin misin?"

Gözyaşlarını bastırarak, "Bana bir şey yapamadılar," diye mırıldandı.

"Pek öyle görünmüyordu."

"Bir şey yapamadılar, tamam mı?" diye itiraz etti.

"Pekâlâ," dedim.

Basamakları çıkarken koluna girmek istedim, ama bana dokunmaktan kaçınıyordu.

Eve girdikten sonra onu banyoya götürüp lambayı yaktım.

"Giyecek temiz bir kıyafetin var mı?"

Isabella başını evet anlamında sallayıp elinde tuttuğu torbayı gösterdi.

"Hadi, sen yıkanırken ben de yiyecek bir şeyler hazırlayayım."

"Az önce olanlardan sonra nasıl acıkabilirsin?"

"Acıktım işte."

Isabella altdudağını ısırdı.

"Aslında ben de..."

"O halde tartışma bitmiştir."

Banyo kapısını kapatıp, su sesini duyana kadar bekledim; sonra mutfağa gidip ocağa su koydum. Isabella'nın bir gün önce almış olduğu bir miktar pirinç, salam ve sebze vardı. Bunlarla bir yemek hazırladım ve Isabella'nın banyodan çıkmasını beklediğim otuz dakika içinde yarım şişe şarabı devirdim. Duvarın öbür tarafında onun ağladığını işitiyordum. Mutfak kapısında belirdiğinde kızarmış gözleriyle her zamankinden daha çocuksu görünüyordu.

"Hâlâ aç olduğumu sanmıyorum," diye geveledi.

"Otur ve yemeğini ye."

Mutfağın ortasındaki küçük masaya oturduk. Isabella tabağındaki pilava ve doğranmış çeşitli şeylere şüpheyle baktı.

"Yemelisin," dedim.

Tereddütle yemekten bir kaşık aldı.

Bardağının yarısına şarap doldurup, üstüne su ekledim.

"Babam şarap içmeme izin vermiyor."

"Ben senin baban değilim."

Arada bir birbirimizi süzerek, konuşmadan yemeğimizi yedik. Isabella tabağındaki yemeği ve ona verdiğim bir dilim ekmeği bitirdikten sonra mahcup bir gülücükle baktı. Henüz şokun etkisindeydi. Birlikte onun yatak odasına gittik, lambayı açtım.

"Biraz uyumaya çalış," dedim. "Bir şeye ihtiyacın olursa duvara vur. Bitişik odadayım."

Isabella evet anlamında başını salladı. "Geçen gece horladığını duydum."

"Ben horlamam."

"Belki borulardan gelmiştir. Ya da belki komşulardan biri evinde ayı besliyordur."

"Tek kelime daha edersen kendini sokakta bulursun."

"Teşekkür ederim," dedi fısıltıyla. "Lütfen, kapını tam kapatma. Aralık kalsın."

"İyi geceler," dedikten sonra ışığı kapadım ve Isabella'yı karanlıkta bıraktım.

Daha sonra, odamda soyunurken yanağımda siyah, gözyaşına benzer bir leke fark ettim. Aynanın karşısında bunu elimle sildim. Kurumuş kandı. Ne kadar bitkin olduğumu ve bütün vücudumun sızladığını ancak o zaman fark ettim.

10

Ertesi sabah Isabella uyanmadan önce Calle Mirallers'e, ailesinin işlettiği bakkal dükkânına gittim. Hava daha yeni aydınlanıyordu; dükkân kapısının önündeki kepenk yarıya kadar açıktı. İçeri girdim; birkaç oğlan çay kutularını ve başka malzemeleri tezgâhın üstüne yerleştiriyorlardı.

"Kapalıyız," dedi içlerinden biri.

"Pek kapalıya benzemiyor. Gidip dükkân sahibini çağırın."

Beklerken dükkânı inceledim; nankör vâris Isabella, sınırsız saflığıyla ticaretin nimetlerine sırt çevirip kendini edebiyat uğruna kurban etmeyi seçmişti. Dükkân, dünyanın dört bir köşesinden getirilmiş ilginç ürünlerle doluydu. Reçeller, tatlılar ve çaylar. Kahveler, baharatlar ve konserve yiyecekler. Meyve ve tütsülenmiş etler. Çikolata ve tütsülenmiş domuz eti. Cebi dolu olan lezzet avcıları için cennet gibi bir yerdi. Isabella'nın babası, Don Odón mavi tulumu, fırça gibi bıyığı ve her an bir kalp krizi geçirecekmiş gibi telaşlı yüz ifadesiyle geldi. Nezaket konuşmalarını es geçtim.

"Kızın ikiz namlulu bir çiften olduğunu ve bununla beni öldürmeye yemin ettiğini söylüyor," dedim. "İşte karşındayım."

"Sen de kimsin alçak herif?"

"Sefil babası ona sahip çıkmadığı için genç bir kızı evine almak zorunda kalan alçak herifim."

Dükkân sahibinin öfkeli ifadesi yerini mahcup bir gülümsemeye bıraktı.

"Sinyor Martín? Sizi tanıyamadım... Kızım nasıl?"

"Kızın evimde emniyette, gürül gürül horluyor; iffeti ve şerefi de hiç bozulmadı."

Derin bir nefes alan adam iki kere haç çıkardı.

"Tanrı sizi korusun."

"Çok teşekkür ederim, ama bu arada senden bir an önce gelip kızını almanı istiyorum. Yoksa çiften olsa da olmasa da, gelip suratını dağıtırım."

"Çifte mi?" dedi dükkân sahibi şaşırarak.

Ufak tefek, gergin bir kadın olan karısı arka odayı gizleyen perdenin ardından bizi gözetliyordu. O anda burasının silah atılacak bir yer olmadığını anladım. Don Odón uflayıp pufluyor, neredeyse düşüp bayılacakmış gibi görünüyordu.

"Bunu ben de çok isterim Sinyor Martín. Ama kızım burada kalmak istemiyor," dedi yıkılmış bir halde.

Dükkân sahibinin Isabella'nın tarif ettiği gibi zorba biri olmadığını anlayınca, o şekilde konuştuğum için pişman oldum.

"Onu evden kovmadın mı?"

Don Odón gözlerini faltaşı gibi açtı ve gücenmiş göründü. Karısı gelip onun elini tuttu.

"Kızımla tartıştık," dedi Don Odón. "Her ikimizin ağzından da söylenmemesi gereken şeyler çıktı. Ama kızım öyle huysuzdur ki, inanamazsınız. Bizi terk etmekle ve bir daha yüzümüze bakmamakla tehdit etti. Annesi bu tartışma sırasında neredeyse hayatını kaybedecekti. Onu azarladım ve bir manastıra kapatacağımı söyledim."

"On yedi yaşında bir kızla tartışırken hiç söylenecek şey değil," dedim.

"Aklıma gelen ilk şey buydu," dedi Don Odón. "Sanki onu gerçekten manastıra kapatacakmışım gibi..."

"Gördüğüm kadarıyla bir piyade alayının yardımına ihtiyacın var."

"O kızın size neler söylediğini bilmiyorum Sinyor Martín, ama ona inanmamalısınız. Okumuş insanlar olmayabiliriz, ama canavar da değiliz.

Artık onunla nasıl başa çıkabileceğimi bilmiyorum. Belimden kemerimi çıkarıp ona dayak atacak bir adam değilim. Karım kediye bile bağırmaya çekinir. O kız bu huyunu kimden almış bilmiyorum. Galiba hep o okuduğu şeylerden. Rahibeler bizi uyarmışlardı. Toprağı bol olsun, babam da hep bunu söylerdi. Kadınların okuma yazma öğrenmelerine izin verildiği gün, dünya yönetilemez bir yer olacak."

"Baban iyi söylemiş, ama bu ikimizin de sorununu çözmüyor."

"Ne yapabiliriz? Isabella bizimle yaşamak istemiyor Sinyor Martín. Bizim kalın kafalı olduğumuzu ve onu anlamadığımızı söyleyip duruyor. Onu bu dükkânın içine gömmek istiyormuşuz. Onu anlamayı her şeyden çok istiyorum. Ben yedi yaşımdan beri sabahtan akşama kadar bu dükkânda çalışıyorum; kafası bulutlarda bir genç kız için dünyanın ne kadar rezil bir yer olduğunu bilirim. En büyük korkum, onu buraya zorla getirirsem bu defa temelli kaçıp kötü bir insanın eline... düşünmek bile istemiyorum."

"Doğru," dedi karısı hafif İtalyan aksanıyla. "İnanın, o kız ikimizin de kalbini kırdı, ama bu onun ilk evden kaçışı değil. Anneme çekmiş, onun da Napolililere özgü huysuzluğu vardı..."

"Ayy, *la mamma*," dedi Don Odón; kaynanasını anmak bile onu titretmeye yetmişti.

"Bize birkaç günlüğüne evinizde kalıp işinize yardım edeceğini söylediği zaman içimiz rahatlamıştı," diye devam etti Isabella'nın annesi. "Çünkü sizin iyi bir insan olduğunuzu biliyoruz ve sonuçta kızımız yakın bir yerde, iki sokak ötede olacaktı. Eminim onu geri dönmeye ikna edebilirsiniz."

Isabella, onları böyle bir mucize yaratabileceğime inandırmak için kim bilir neler söylemiş olmalıydı.

"Daha dün gece ilerideki köşede evlerine gitmekte olan iki işçi öldüresiye dövülmüş. Düşünebiliyor musunuz? Adamları demir bir çubukla paramparça etmişler. Biri ölmek üzere, diğeriyse ömür boyu sakat kalacakmış," diye anlattı annesi. "Nasıl bir dünyada yaşıyoruz?"

Don Odón bana endişeyle baktı.

"Gidip onu getirirsem yine gidecek. Bu defa sizin gibi birine mi gider bilmiyorum. Bir genç kızın bekâr bir erkeğin evinde yaşaması doğru değil, ama hiç değilse siz namuslu bir insansınız ve ona nasıl davranacağınızı bilirsiniz."

Adam ağlamak üzereydi. Keşke silahını çıkarsaydı, diye geçirdim içimden. Ama hâlâ Napoli'den gelecek silahlı bir kuzenin kızın şerefini temizlemek için ortaya çıkma ihtimali yok değildi.

"Kızımın aklı başına gelene kadar onu koruyacağınıza söz verir misiniz?"

"Veririm," diye homurdandım.

Eve, Don Odón ve karısının ısrarla verdikleri nefis yiyeceklerle geri döndüm. Isabella'nın aklı başına gelene kadar birkaç gün onu evimde tutacağıma söz verdim. Isabella'nın anne ve babası bana onun bakımı için para vermek istediler, ama kabul etmedim. Planıma göre bir hafta sonra, benim asistanımmış oyununu oynamak pahasına, Isabella kendi evinde uyuyacaktı. Daha imkânsız görülen işler bile başarılmıştı.

Eve döndüğümde onu mutfak masasında otururken buldum. Önceki gecenin bulaşıklarını yıkamış, kahve yapmış ve dinsel bir tablodaki azizeler gibi giyinip saçını toplamıştı. Hiç de budala olmayan Isabella nereye gitmiş olduğumu biliyor, acıklı bir gülümsemeyle bana terk edilmiş bir köpek yavrusu gibi bakıyordu. Yiyecek dolu torbaları tezgâhın üzerine bıraktım.

"Babam tüfeğiyle seni vurmadı mı?"

"Kurşunları bittiği için kafama reçel kavanozları ve Manchego peyniri atmayı tercih etti."

Isabella dudaklarını büzerek ciddi görünmeye çalıştı.

"Demek Isabella adı anneannenden geliyormuş?"

"*La mama*," diye doğruladı Isabella. "Yaşadığı mahallede ona Vezüv derlermiş."

"Deme yahu?"

"Biraz ona çektiğimi söylerler. Yani, kararlılık konusunda."

Bunu anlamak hiç de zor değil, dedim içimden.

"Ebeveynlerin çok iyi insanlar Isabella. Onlar seni ne kadar anlamıyorlarsa, sen de onları o kadar anlamıyorsun."

Isabella bir şey söylemedi. Bana bir fincan kahve verip kararımı bekledi. İki seçeneğim vardı: Onu evden kovup ebeveynlerini deli etmek veya iki üç gün daha sabredip ona katlanmak. Kırk sekiz saat en sevimsiz ve hırt tavrımı takınırsam kızın çelik kararlılığını kırıp, onu dizleri üstünde bağışlanmak için yalvaran bir halde annesine gönderebilirim, diye düşündüm.

"Şimdilik burada kalabilirsin..."

"Teşekkür ederim!"

"O kadar çabuk değil. Burada kalmanın koşulları var, birincisi, her gün ebeveynlerine merhaba demek için dükkâna gidip bir süre onlarla kalacaksın; ikincisi de bana itaat edip bu evin kurallarına uyacaksın."

Sözlerim emir gibiydi, ama fazlasıyla hafif kalıyordu. Yüzüme sert bir ifade takındım ve ses tonumu daha ciddileştirmeye karar verdim.

"Bu evin kuralları nedir?" diye sordu Isabella.

"Özetle, ben ne istiyorsam o."

"Tamam."

"Anlaştık o halde."

Isabella masanın etrafından dolaşıp yanıma geldi ve bana sarıldı. On yedi yaş bedeninin sıcaklığını ve diriliğini vücudumda hissettim. Onu nazikçe itip araya mesafe koydum.

"Birinci kural, burada *Küçük Kadınlar* romanını oynamıyoruz ve en küçük bir şeyde birbirimize sarılmak veya hüngür hüngür ağlamak yok."

"Nasıl istersen."

"Buradaki ortak varlığımızı bu ilke üzerine kuracağız. Ben ne diyorsam o."

Isabella gülerek koridora doğru koştu.

"Nereye gidiyorsun?"

"Çalışma odanı düzeltmeye. O halde kalmasını istemezsin herhalde, değil mi?"

11

Yeni asistanımın evcil gururundan ve temizlik saplantısından kaçabileceğim, aynı zamanda rahatça düşünebileceğim bir yer bulmak zorundaydım. Bu amaçla Calle del Carmen'deki kütüphaneye gittim. Bir zamanlar bir ortaçağ düşkünlerevi olan, gotik kemerler ortasında kurulmuş bir yerdi. Günün geri kalanını papa mezarlığı gibi kokan ciltlerin arasında geçirip, gözlerim yuvalarından fırlayıp yere düşecek hale gelene kadar mitoloji ve dinler tarihi hakkında okudum. Saatlerce hiç ara vermeden okuduktan sonra, değil bu konuda yazılmış her şeyi, sırf burada bulunan kitapların bile daha milyonda birini görmediğimin farkına vardım. Ertesi gün, bir sonraki gün ve bunu izleyen günlerde de buraya gelmeye karar verdim. En azından bir haftamı burada geçirip düşünce kazanımı tanrılar, mucizeler, kehanetler, azizler, peygamberler ve gizemleriyle dolduracaktım... Cristina'yı, Don Pedro'yu ve onları evli bir çift olarak düşünmekten çok daha iyiydi.

Emrimde her istediğimi yapan bir asistanım olduğu için Isabella'ya okullarda kullanılmakta olan din kitaplarını bulmasını ve her birinin özetini çıkarmasını söyledim. Isabella emirlerimi sorgulamıyordu, ama her defasında surat asıyordu.

"Bu işin çocuklara nasıl öğretildiğini bütün ayrıntılarıyla bilmek istiyorum; Nuh'un gemisinden İsa'nın beş bin kişiyi doyurmasına kadar..." diye açıkladım.

"Neden?"

"Çünkü ben böyleyim. Çok geniş bir ilgi alanım vardır."

"Yeni bir din kitabı yazmak için mi araştırma yapıyorsun?"

"Hayır, üsteğmen olan bir rahibenin maceraları hakkında bir roman yazmayı düşünüyorum. Ne diyorsam onu yap ve soru sorma, yoksa seni reçel satman için babanın dükkânına gönderirim."

"Çok despotsun."

"Birbirimizi tanımaya başladığımıza sevindim."

"Bütün bunların Corelli adındaki yayıncı için yazdığın kitapla ilgisi var mı?"

"Olabilir."

"İçimden bir ses bunun pek ticari başarısı olmayacağını söylüyor."

"Sen ne bilirsin ki?"

"Sandığından daha fazlasını. Hem bu kadar sinirlenmene gerek yok. Sadece yardım etmeye çalışıyorum. Yoksa artık profesyonel bir yazar olmayı bırakıp, amatörlüğe mi döneceksin?"

"Şu anda sadece dadılık yapmakla meşgulüm."

"Burada kimin dadılık yaptığını tartışmasak daha iyi olur, çünkü bu tartışmayı iki elim bağlı da olsa kazanırım."

"Peki, sayın ekselansları hangi konuda tartışmak ister acaba?"

"Ticari sanata karşı ahmakça manevi saçmalıklar."

"Sevgili Isabella, benim küçük Vezüv'üm, ticari sanatta, ki bütün sanat türleri önünde sonunda ticari olmak zorundadır, ahmaklık her zaman bu işe bakanın gözlerindedir."

"Bana ahmak mı diyorsun?"

"Sana kendine gel diyorum. Ne diyorsam onu yap. Ve sus."

Kapıyı gösterdim; Isabella gözlerini devirip, tam işitemediğim bir küfür savurarak odadan çıktı.

Isabella okulları dolaşıp bana özetini çıkaracağı din kitapları ararken, ben de Calle del Carmen'deki kütüphaneye gidip, bol miktarda kahve ve

sabır desteğiyle teoloji eğitimimi ilerletmeye çalıştım. Bu tuhaf yaratıcı sürecin ilk yedi gününün sonunda, sadece içimdeki şüpheler arttı. Öğrendiğim birkaç gerçekten biri, ilahiyat hakkında yazma ihtiyacı duyan bu kutsal insanlar son derece bilgili ve dini bütün insanlardı ama yazar olarak berbattılar. Yazdıkları sayfaları okuma işkencesine mahkûm olanlar, her bir paragrafın sıkıcılığı yüzünden komaya girmemek için mücadele vermek zorundaydılar.

Binlerce sayfayı çatlamadan okuduktan sonra, matbaanın icadından beri yazılmış olan yüzlerce dini inancın inanılmaz derecede birbirine benzediğini anlamaya başladım. Bu ilk izlenimimi önce cahilliğime ya da yeterince bilgim olmayışına verdim, ama sonunda hepsini, katilin değişik kişiler olsa da, kurgu mekaniğinin hep aynı olduğu, polisiye romanlara benzetmekten kendimi alamadım. Hurafeler veya efsaneler ister ilahiyat ya da insanlık tarihinin ve ırkların kökenleri hakkında olsun, aynı yapılandırmada değilse de, hepsi birbirinden çok az farklı, fakat daima aynı parçalarla örülmüştü.

İki gün sonra kütüphane şefi Eulalia'yla ahbaplık kurmuştum. Bu kâğıt okyanusunda istenen kitapları bulup getirir, arada bir de köşedeki masama gelip bir şeye ihtiyacım var mı diye sorardı. Kadın, benim yaşlarımdaydı ve çok zekiydi; bu zekâsını sivri dilli iğnelemelerle gösteriyordu.

"Azizlerin hayatı hakkında ne çok şey okudunuz. Bu olgun yaşınızda papaz çıraklığı yapmaya mı karar verdiniz?"

"Sadece araştırma yapıyorum."

"Zaten hep böyle söylerler."

Kütüphaneci kadının ince esprileri sayesinde taşa kazınmış gibi görünen kitapları okuyabildim ve bu hac yolculuğumu sürdürebildim. Boş zamanlarında Eulalia masama gelip, babalar ve oğullar, aziz gibi anneler, cennetten gelen elçiler, evreni kurtarmak için dünyaya gelen bebekler, çoğu kez hayvan biçiminde ortaya çıkan kötü yaratıklar, Tanrı'nın elçisi olarak her ırkın kabul edebileceği yüze sahip varlıklar ve korkunç sınavlara tabi tutulan yüce kahramanlar hakkında onca sayfayı sınıflandırmama

yardım ediyordu. Dünyadaki varoluş daima evreler arasında bir geçiş ayini olarak algılanıyor, bu şekilde insanın aile kurallarına uysalca itaat etmesi telkin ediliyordu; bunun ödülüyse daima kişinin maddi hayatta yoksun olduğu her şeyin bulunduğu ahiretteydi.

Perşembe günü öğlen vakti Eulalia masama geldi ve dua kitapları okumamın yanı sıra arada bir yemek yiyip yemediğimi sordu. Bunun üzerine onu yeni açılan Casa Leopoldo'ya yemeğe davet ettim. Harika bir yahni yerken, bana iki yıldan beri bir roman üstünde çalıştığını ama bir türlü bitiremediğini anlattı. Kurgusu Calle del Carmen Kütüphanesi'nde geçiyordu ve burada işlenen bir dizi cinayeti konu alıyordu.

"Ignatius B. Samson'unkilere benzer bir şey yazmak istiyorum," dedi. "Adını duymuş muydun?"

"Pek fazla değil," dedim.

Eulalia romanına bir türlü bir ivme kazandıramadığını söyleyince yazısına biraz lanetli bir ton katmasını önerdim; kurgusunu azaplar içindeki bir ruhun sahip olduğu gizli bir kitap üzerine oturtup, doğaüstü ayrıntılarla süsleyebilirdi.

"Senin yerinde Ignatius B. Samson olsaydı, böyle yapardı," dedim.

"Peki, sen devamlı bu melekli şeytanlı şeyleri okuyarak ne yapıyorsun? Sakın bana tövbekâr sabık bir ilahiyat öğrencisi olduğunu söyleme."

"Farklı dinlerin ve efsanelerin kökenlerindeki ortak yanları araştırıyorum," diye açıkladım.

"Şu ana kadar ne bulabildin?"

"Neredeyse hiçbir şey. Hüsranımı anlatarak canını sıkmayacağım."

"Sıkmazsın. Anlatsana."

"Şu ana kadar öğrendiğim en ilginç şey genel olarak inançların, ne kadar güvenilir olduğu belirsiz bir olay veya kişiden kaynaklanarak, bunu kabul eden grupların siyasi, ekonomik ve sosyal koşullarına göre biçimlenen toplumsal hareketler oluşu. Hâlâ uyanık mısın?"

"Evet."

"Bu öğretilerin her birinden gelişen efsaneler, ayinlerinden tut, kurallarına ve tabularına kadar, sanıldığı gibi onları başlatan doğaüstü eylem-

den değil, geliştikleri sırada oluşan bürokrasiden kaynaklanıyor. Basit ve iyi niyetli hikâyelerin çoğu folklor ve sağduyunun bir karışımıyken, sonunda edindikleri saldırgan nitelik bu ilkelerin daha sonra bürokratlar tarafından yorumlanması, hatta bozulmasıyla gerçekleşiyor. Gerçek önce bütün insanlara açıklanıyor, ama çok geçmeden bireyler ortaya çıkıp bunu yorumlamayı, yönetmeyi ve gerekirse herkesin iyiliği için aslından saptırmayı görev kabul edip, kendilerini tek yetkili ilan ediyorlar. Bu şekilde güçlü ve baskıcı bir örgüt kuruyorlar. Biyolojinin bize öğrettiğine göre her toplumda görülen bu fenomen kısa zamanda bir doktrine dönüşüp, siyasi iktidar ve kontrolü ele geçirmede bir araç oluyor. Bölünmeler, savaşlar ve parçalanmalar kaçınılmaz hale geliyor. Önünde sonunda bilgi ete dönüşüyor ve et kanıyor."

Konuşmam Corelli'ninkine benzemeye başladı dedim içimden ve iç geçirdim. Eulalia tereddütlü bir gülümsemeyle baktı.

"Aradığın şey bu mu? Kan mı?"

"İnsanı öğrenmeye yönelten şey dayaktır, tersi değil."

"O kadar emin olma."

"Galiba sen bir Katolik rahibe okuluna gittin."

"Kutsal Çocuk İsa Rahibeleri Okulu. Kara rahibeler. Sekiz yıl."

"Rahibe okulundaki kızların en karanlık ve ağza alınamayacak arzular beslediği söylenir, bu doğru mu?"

"Bahse girerim bunu öğrenmeye can atıyorsundur."

"Bütün paranla 'evet' cevabına oynayabilirsin."

"Bu hızlandırılmış teoloji kursunda başka neler öğrendin?"

"Başka bir şey yok gibi. Vardığım ilk sonuç ağzımda kötü bir tat bıraktığı; hepsi son derece banal ve önemsiz. Zaten bunların hepsini onca ansiklopediyi yutmadan da biliyordum; ya kendi önyargılarımın ötesinde bir şey anlayamadığım için veya anlayacak bir şey olmadığı için... ama işin özü, neden diye düşünmeden inanıp inanmamakla ilgili. Konuşmamı nasıl buldun? Hâlâ etkileniyor musun?"

"Tüylerim diken diken oldu. Seni karanlık arzular beslediğim okul yıllarımda tanımamış olmam ne kötü."

"Çok zalimsin Eulalia."

Eulalia gözlerime bakarak bir kahkaha attı.

"Söyle bakalım, Ignatius B. Samson, kim kalbini kırıp seni böylesine öfkeli bıraktı?"

"Bakıyorum sen sadece kitap okumakla kalmamışsın."

Bir süre daha masada oturup Casa Leopoldo yemek salonunda koşuşturan garsonları seyrettik.

"Kırık kalpler hakkında en iyi şey nedir bilir misin?" diye sordu Eulalia.

"Hayır."

"Bir kere kırılırlar o kadar. Ondan sonra sadece çizikler olur."

"Bunu da kitabına ekle."

Parmağındaki nişan yüzüğünü işaret ettim.

"Bu ahmağın kim olduğunu bilmiyorum, ama umarım dünyanın en talihli erkeği olduğunun farkındadır."

Eulalia biraz kederli bir ifadeyle gülümsedi. Kütüphaneye dönüp kendi yerlerimize geçtik; o kendi masasına, ben kendi köşeme. Ertesi gün artık vahiyler ve ebedi gerçekler hakkında tek bir satır daha okuyamayacağıma karar verdim ve Eulalia'ya veda etim. Kütüphaneye gelirken Ramblas'taki çiçekçilerden birinden beyaz bir gül almıştım; bunu boş masasına bıraktım. Eulalia rafların önündeydi, bazı kitapları yerlerine koyuyordu.

"Beni bu kadar çabuk mu terk ediyorsun?" dedi beni görünce. "Artık kim benimle flört edecek?"

"Kim etmez ki?"

Benimle çıkış kapısına kadar gelip, eski hastaneye inen merdivenlerin başında elimi sıktı. Basamakların yarısını indikten sonra dönüp baktım. Hâlâ oradaydı, beni seyrediyordu.

"İyi şanslar, Ignatius B. Umarım, aradığını bulursun."

12

Salonda Isabella'yla akşam yemeği yerken, asistanımın yan gözle beni süzdüğünü fark ettim.

"Çorbayı beğenmedin mi? Elini sürmedin," diye yakındı.

Soğusun diye bıraktığım çorbaya baktıktan sonra bir kaşık aldım ve çok lezzetli bir şey tadıyormuş gibi yaptım.

"Nefis," dedim.

"Kütüphaneden döndüğünden beri tek kelime etmedin."

"Başka bir şikâyetin var mı?"

Isabella sinirlenerek başını çevirdi. Hiç iştahım olmadığı halde sırf konuşmamak için soğumuş çorbadan biraz daha içtim.

"Neden bu kadar kederlisin? O kadın yüzünden mi?"

"Adı Cristina," dedim. "Ve kederli falan değilim. Onun adına seviniyorum, çünkü en iyi dostumla evlendi ve çok mutlu olacak."

"Ben de Saba Melikesi'yim."

"Sen işgüzarın tekisin."

"Huysuz olduğun zamanlar gerçekleri söylüyorsun."

"Pekâlâ, bakalım bunu nasıl bulacaksın. Hemen odana git ve beni rahat bırak!"

Isabella gülümsemeye çalıştı, ama elimi ona uzatana kadar gözleri dolmuştu. Tabaklarımızı alıp aceleyle mutfağa gitti. Tabakların sertçe lavaboya bırakılışını ve birkaç dakika sonra oda kapısının çarpılarak kapa-

nışını işittim. Isabella'nın ebeveynlerinin dükkânından gelen enfes şarabın tadına vararak bir süre sofrada oturduktan sonra yatak odasına gidip kapısını hafifçe tıklattım. Karşılık vermedi, ama ağladığını duyabiliyordum. Kapıyı açmak istedim, fakat kilitlemişti.

Çalışma odama çıktım; Isabella'nın eli değdikten sonra burası tertemiz olmuştu, taze çiçek kokuyor ve lüks bir yolcu gemisinin kamarasını andırıyordu. Bütün kitaplarımı düzenlemiş, toz almış ve her şeyi pırıl pırıl, tanınmayacak hale getirmişti. Eski Underwood daktilom heykel gibi duruyor, tuşlardaki harfler yine görünüyordu. Günlük postanın yanında, arasında din kitaplarının özetleri de olan sayfalar, düzgün bir şekilde istiflenmişti. Bir kâsenin içinde duran purolardan nefis bir koku yayılıyordu: Karayiplerin ünlü Macanudos purolarını Isabella'nın babası tütün kurumundaki bir tanıdığından temin etmişti. Bunlardan birini alıp yaktım. İnsanın huzur içinde ölmesi için gereken bütün aroma ve zehirleri bir arada toplamış gibiydi.

Masamda oturup gelen mektuplara baktım ve biri dışında hepsini bir yana attım: Parşömen kâğıdı üstünde, nerede görsem tanıyacağım elyazısı vardı. Yeni yayıncım ve patronum beni, pazar günü öğleden sonrası için Uluslararası Fuar'ın başlangıç tarihine denk getirilerek hizmete sunulan teleferik kulesinin en üst katında toplantıya çağırıyordu.

San Sebastián Kule'si, bir kablo ve çelik ormanı içinden yüz metre yükseliyor, tepesinden bakanların başını döndürüyordu. Teleferik hattı bu ilk kuleden başlayarak limanın üstünden geçiyor, bağlantı yeri olarak kullanılan ve Eiffel Kulesi'ni andıran merkezi yapıya uzanıyordu. Buradan çıkan kabinler havada sallanarak yolculuğun ikinci kısmına geçiyorlar ve fuarın kalbi olan Montjuïc'e kadar gidiyorlardı. Bu teknoloji harikası sayesinde o güne kadar sadece zeplinlerin, büyük kanatlı kuşların ve dolu tanelerinin görebildiği şehir manzarasını seyretmek mümkün olmuştu. Benim görüşüme göre insanlarla martıların aynı hava sahasını paylaşmaları doğru değildi; kuleye çıkan kabine bindiğim anda midemin büzüldüğü-

nü ve giderek bir bilye kadar küçüldüğünü hissettim. Yolculuk sonu gelmeyecekmiş gibi görünüyor, o pirinç kapsülün her sallanışında midem ağzıma geliyordu.

Corelli'yi büyük pencerelerden birinin önünde, limandaki rengârenk yelkenleri seyrederken buldum. Üstünde beyaz ipekli bir takım elbise vardı; elindeki şeker parçasını ağzına atıp hayvani bir iştahla yuttu. Genzimi temizlediğimde patronum bana döndü ve memnun bir gülümsemeyle baktı.

"Ne harika manzara, değil mi?"

Kararsız bir şekilde başımı salladım.

"Yüksek yerlerden hoşlanmıyor musun?"

"Mümkün olduğunca ayağımın yere basmasını isterim," dedim pencereyle aramda güvenli bir mesafe bırakarak.

"Ben dönüş biletlerini aldım," dedi Corelli.

"Çok düşüncelisiniz."

Kuleden yukarıya doğru çıkan bir üst geçitte yürüdük. Baş döndürücü bir yükseklikteydik ve geçidin sonu gelmeyecekmiş gibi görünüyordu.

"Bu hafta nasıl geçti Martin?"

"Okuyarak."

"Yüzündeki sıkıntılı ifadeye bakılırsa, *Üç Silahşorlar*'ı okumuşa benzemiyorsun."

"Bir dolu yaşlı akademisyenin iç bayıltan kitaplarını okudum."

"Entelektüeller. Bir de bunlardan birini çalıştırmamı tavsiye etmiştin. Acaba neden bir insan söyleyecek şeyi ne kadar azsa bunu alabildiğine gösterişçi ve ukalalık dolu bir şekilde söyler?" diye sordu Corelli. "Dünyayı mı kandırıyorlar, yoksa sadece kendilerini mi?"

"Sanırım, ikisini de."

Patronum biletleri bana verip önden girmemi işaret etti. Kabin kapısında bekleyen adama biletleri gösterip isteksizce içeri girdim. Pencerelerden mümkün olduğunca uzakta, tam ortada durmaya karar verdim. Corelli heyecanlı bir çocuk gibi gülümsüyordu.

"Belki de senin sorunun, yorumu yapılan kişileri değil de yorumcuları okumandır. Bu çok yaygın bir hatadır, ama bir şey öğrenmeye çalışırken ölümcül olur," dedi Corelli.

Kapılar kapandı ve ani bir sarsıntıyla boşluğa çıktık. Metal direğe tutunup derin bir nefes aldım.

"Kahramanlarınız arasında bilimadamları ve teorisyenler yok galiba," dedim.

"Benim hiç kahramanım yoktur dostum; özellikle de kendilerini veya birbirlerini pohpohlayanları hiç sevmem. Teori yetersiz insanların pratiğidir. Sana tavsiyem, o akademisyenleri bir yana bırakıp doğrudan kaynağın kendisine gitmendir. Söyler misin İncil'i hiç okudun mu?"

Bir an duraksadım. Kabin boşlukta sallanıyordu. Gözlerimi yere diktim.

"Sanırım, şurasından burasından parçalar okumuşumdur," diye ağzımda geveledim.

"Sanırım diyorsun. Hemen herkes gibi. Ciddi bir hata. Herkes İncil'i okumalıdır. Tekrar tekrar. İnananlar da inanmayanlar da, hiç fark etmez. Ben hiç değilse yılda bir kez okurum. En sevdiğim kitaptır."

"Peki, siz inançlı mısınız yoksa değil misiniz?" diye sordum.

"Ben bir profesyonelim. Sen de öylesin. İşimiz söz konusu olduğunda inanıp inanmamamızın önemi yok. İnanmak veya inanmamak amaçsız bir eylemdir. Bir insan ya bilir ya bilmez. Hepsi budur işte."

"O halde, hiçbir şey bilmediğimi itiraf ediyorum."

"Doğru yolu takip edersen büyük filozofların ayak izlerini bulursun. Bu sırada İncil'i başından sonuna kadar oku. Tanrı'nın sözlerini, hayatını dua kitabı yazarak kazananların dedikleriyle karıştırma hatasına düşme."

Yayıncımın yanında geçirdiğim zaman uzadıkça, onu daha az anlayabiliyordum.

"Ben iyice koptum. Efsanelerden ve hurafelerden söz ediyorduk, şimdi de bana İncil'i Tanrı'nın bildirisi olarak görmemi söylüyorsunuz."

Corelli'nin gözlerinde sabırsız ve sinirli bir gölge oluştu.

"Mecazi anlamda söylüyorum. Tanrı bir şarlatan değildir."

Bana en basit şeyleri bile anlayamayan bir çocuğa bakar gibi bakıp gülümsedi. Onu izlerken, ne zaman ciddi ne zaman şakacı olduğunu bir türlü kestiremediğimi fark ettim. Tıpkı bana bir servet ödediği bu çok pahalı işin amacını kestiremediğim gibi... Bu sırada kabin, ağaçtaki bir elmanın fırtınada savrulması gibi sallanıyordu. Isaac Newton'un bu kadar sık aklıma geldiği olmamıştı.

"Çok korkaksın Martín. Bu makine tamamen güvenlidir."

"Buna, ayağımı yere bastığım an inanırım."

Yolculuğun orta noktası olan ve Gümrük Binası yanındaki limanların tepesinde yükselen San Jaime Kulesi'ne varmak üzereydik.

"Burada insek olur mu?" diye sordum.

Corelli omuz silkti. Kulenin asansörü zemin kata inene kadar kendimi güvende hissetmedim. İskeleye yürüdükten sonra denize ve Montjuïc eteklerine bakan bir bank bulduk. Oturup tepemizde süzülen vagonlara ben içim rahatlamış, Corelli'yse özlemle bakıyordu.

"Bana ilk izlenimlerini anlatır mısın? Bu yoğun inceleme ve okuma sana nasıl bir fikir verdi?"

O süre içinde neler öğrendiğimi veya neleri aklımdan çıkardığımı özetledim. Yayıncım, beni dikkatle dinlerken kâh başını sallıyor, kâh el hareketleriyle onayladığını gösteriyordu. Efsaneler, inançlar ve insanlar hakkındaki raporumu bitirdikten sonra Corelli tatmin olmuş bir ifadeyle baktı.

"Bence çok güzel bir sentez çalışması yapmışsın. Deyimdeki gibi, saman yığınındaki iğneyi bulamamışsın, ama o saman yığınındaki önemli olan tek şeyin o iğne olduğunu anlamışsın. Kalanı sadece eşeklere yem olur. Eşek demişken, fabl sever misin?"

"Küçükken iki ay kadar Ezop olmak istemiştim."

"Hepimiz zamanla büyük beklentilerimizi bir yana bırakırız."

"Siz çocukken ne olmak istemiştiniz Sinyor Corelli?"

"Tanrı."

Çakal gibi sırıtınca benim yüzümdeki gülümseme buhar oldu.

"Martín, fabl bugüne kadar icat edilen en ilginç edebiyat biçimidir. Bize ne öğretirler, bilir misin?"

"Ahlak dersleri mi?"

"Hayır. Bize insanların fikirleri ve kavramları derslerle veya kuramsal nutuklarla değil, hikâyeler ve masallarla öğrendiğini öğretirler. En önemli din kitaplarının bize öğrettiği şey budur. Hepsi hayatla didişen, engelleri aşmak zorunda kalan, manevi zenginlik için kahramanlıklar yapan karakterler hakkında masallardır. Bütün kutsal kitaplar her şeyden önce, insan doğasının temel yapısını konu alan, doğaüstü dogmalar çerçevesi içinde belli bir ahlak dersi veren muhteşem hikâyelerdir. Senin bir haftanı bu tezleri, nutukları, fikirleri ve yorumları okuyarak geçirmenden memnunum; bu sayede onlardan öğrenecek hiçbir şeyin olmadığını anladın, çünkü bunların hepsi kendileri anlamaya çalışan insanlar tarafından yazılmış, çoğu çok başarısız inanç egzersizleridir. Artık akademik konuşmalar bitti. Bundan sonra senden *Grimm Kardeşler*'i, Aiskilos'un tragedyalarını, Ramayana'yı veya Kelt efsanelerini okumanı istiyorum. İstediğini seç. Bu metinlerin nasıl etkili olduğunu analiz et. Bunların özünü damıtmayı ve neden duygusal bir tepki uyandırdıklarını öğrenmeye çalış. İşin gramerini öğren, ahlaki mesajını değil. Ve iki üç hafta sonra bana kendi yaptığın bir çalışmayı, bir hikâyenin başlangıcını getirmeni istiyorum. Beni inandırmanı istiyorum."

"Bizler profesyoneliz ve herhangi bir şeye inanma günahını işleyemeyiz sanıyordum."

Corelli dişlerini göstererek sırıttı.

"Sadece günahkârları yoldan çıkarabilirsiniz, azizleri değil."

13

Günler geçiyordu. Yıllardır tek başıma yaşadığım ve bekârlara özgü, o değeri pek bilinmeyen metodik anarşiye alışkın olduğum halde, her ne kadar huysuz ve asi bir ergen de olsa, evimde bir kadının varlığı günlük hayatımı altüst ediyordu. Ben kontrollü bir düzensizliği severim, Isabella ise sevmiyordu. Ben nesnelerin bir evin karmaşası içinde kendi yerlerini bulduklarına inanırım; Isabella inanmıyordu. Ben yalnızlık ve sessizlikten hoşlanırım; Isabella hoşlanmıyordu. Birkaç gün sonra kendi evimde aradığım hiçbir şeyi bulamadığımı fark ettim. Bazen bir maket bıçağı veya bir bardak, bazen de ayakkabılarımı arıyor, nereye sakladı diye Isabella'ya sormak zorunda kalıyordum.

"Sakladığım falan yok. Her şeyi yerli yerine koyuyorum. Bu saklamak değil."

Beş altı defa boğazına sarılmayı düşünmediğim tek bir gün olmuyordu. Huzur bulabilmek ve aynı zamanda düşünebilmek için çalışma odama sığındığım zamanlar, birkaç dakika geçmeden Isabella bana çay ve bisküvi getirirdi. Odanın içinde dolanıp pencereden dışarı bakar, masamın üstünü düzenler, sonra da bana böyle sessiz ve esrarengiz bir şekilde ne yaptığımı sorardı. On yedi yaşındaki kızların muazzam bir sözel enerjileri olduğunu ve beyinlerinin onları bu enerjiyi yirmi saniyede bir boşaltmaya zorladığını keşfettim. Üçüncü gün ona bir erkek arkadaş, tercihen sağır biri bulmam gerektiğini anladım.

"Isabella, nasıl oluyor da senin gibi güzel bir kızın hiç hayranı yok?"

"Kim demiş yok diye?"

"Beğendiğin bir oğlan var mı?"

"Benim yaşımdaki oğlanlar çok can sıkıcıdır. İki kelimeyi bir araya getiremezler ve yarıdan fazlası ahmaktır."

Bunun ileri yaşlarda değişmediğini söyleyecek oldum, ama hayallerini yıkmak istemedim.

"O halde, hangi yaşlarda olanlardan hoşlanırsın?"

"Yaşlılardan. Senin gibi."

"Sana yaşlı mı görünüyorum?"

"Eh, pek civciv de sayılmazsın."

Benimle dalga geçtiğini düşünmek, gururuma bir darbe aldığımı kabullenmekten daha iyiydi. Birkaç damla alay katarak karşılık verdim.

"İşin iyi yanı, genç kızlar yaşlı erkeklerden hoşlanır; kötü yanıysa yaşlı erkeklerin, özellikle de bir ayağı çukurda olanların genç kızlardan hoşlanmaları."

"Biliyorum. O kadar saf değilim."

Isabella, beni süzüyordu. Yüzündeki hin gülümsemeden bir çakallık düşündüğü belliydi.

"Sen de genç kızlardan hoşlanıyor musun?"

Cevabı tam dudaklarımın ucundayken bu soruyu sormuştu. Bir coğrafya profesörü edasıyla ve son derece nesnel bir tonla karşılık verdim.

"Senin yaşındayken hoşlanırdım. Artık daha çok kendi yaşımdaki kızlar hoşuma gidiyor."

"Senin yaşındayken artık onlara kız denmez. Kadın olmuşlardır, daha doğrusu hanımefendi olmuşlardır."

"Tartışma bitmiştir. Aşağıda yapacak işin yok mu?"

"Yok."

"O halde yazmaya başla. Buraya bulaşık yıkamak ve eşyalarımı saklamak için gelmedin. Yazmayı öğrenmek istediğini ve sana yardım edecek tek budala olarak beni tanıdığını söylediğin için buradasın."

"Kızmana gerek yok. Bir türlü ilham gelmiyor."

"İlham ancak dirseklerini masaya, poponu iskemleye dayayıp, terlemeye başladığın zaman gelir. Bir konu, bir fikir seç, sonra canın yanana kadar beyninin suyunu sık. İlham budur işte."

"Konum var."

"Çok şükür."

"Senin hakkında yazacağım."

Maç öncesinde iki rakip gibi bakıştık.

"Neden?"

"Çünkü seni ilginç buluyorum. Ve tuhaf."

"Ve yaşlı."

"Ve alıngan. Tıpkı benim yaşımdaki bir oğlan gibi."

Her şeye rağmen Isabella'nın varlığına, beni iğnelemesine ve eve getirdiği aydınlığa alışmaya başlıyordum. İşler böyle gittiği takdirde en korktuğum şey başıma gelecek ve onunla dost olacaktık.

"Ya sen? Başvurduğun o koca koca kitaplardan bir konu çıkarabildin mi?"

Görevim hakkında Isabella'ya ne kadar az bilgi versem o kadar iyi olur, diye düşündüm.

"Hâlâ araştırma aşamasındayım."

"Araştırma mı? Nasıl yapılıyor bu iş?"

"Kısaca, bilmek istediğin şeyi öğrenmek, konunun özüne ve duygusal gerçeğine girmek için on binlerce sayfa okuduktan sonra bütün bu bilgileri bir yana atıp en baştan yine başlamak."

Isabella iç geçirdi.

"Duygusal gerçek nedir?"

"Romanın içindeki içtenliktir."

"Yani, bir roman yazmak için çok namuslu ve iyi bir insan olmak mı gerekiyor?"

"Hayır. Yetenekli olmak gerekiyor. Duygusal gerçek ahlaki bir nitelik değildir. Sadece bir tekniktir."

"Tıpkı bir bilimadamı gibi konuşuyorsun," diye yakındı Isabella.

"Edebiyat, en azından iyi edebiyat sanatla terbiye edilmiş bilimdir. Tıpkı mimarlık ve müzik gibi."

"Bunun sanatçının içinden bir anda gelen bir şey olduğunu sanırdım."

"İnsanın içinden bir anda gelen şeyler sadece istenmeyen kıllar ve sivilcelerdir."

Isabella bu açıklamaları donuk bir ifadeyle düşünüyordu.

"Bütün bunları benim hevesimi kaçırıp eve dönmem için söylüyorsun."

"Ne güzel olurdu..."

"Dünyanın en kötü öğretmenisin."

"İyi öğretmeni öğrenci yaratır, tersi değil."

"Seninle tartışmak imkânsız, çünkü her lafı çeviriyorsun. Hiç adil değil."

"Hiçbir şey adil değildir. İnsan olsa olsa her şeyin biraz mantıklı olmasını isteyebilir. Adalet; sağlıklı bir dünyada ender görülen bir hastalıktır."

"İnsan yaşlanınca böyle mi oluyor? Senin gibi her şeye inancını mı kaybediyor?"

"Hayır. Çoğu insan yaşlandıkça saçma şeylere, hatta daha da saçma şeylere inanmaya devam ediyor. Ben sinir bozmayı sevdiğim için akıntıya karşı yüzüyorum."

"Bunun farkındayım. Her neyse, ben yaşlandıkça inanmaya devam edeceğim."

"Sana iyi şanslar dilerim," dedim.

"Dahası, ben sana inanıyorum."

Gözlerinin içine baktığım zaman başını çevirmedi.

"Beni tanımadığın için."

"Sen öyle san. Düşündüğün kadar gizemli değilsin."

"Gizemliymişim gibi numara yapmıyorum."

"Sevimsiz sıfatı yerine yumuşak bir ifade. Ben de az çok laf çeviririm."

"Bu laf çevirme değil. Alaya alma. İkisi farklı şeylerdir."

"Her tartışmayı ille de kazanman mı gerekiyor?"

"Bu kadar kolay olunca, evet."

"Peki, o adam..."

"Corelli mi?"

"Corelli. Onunla tartışmak da kolay mı oluyor?"

"Hayır. Corelli benden daha iyi laf çeviriyor."

"Ben de öyle tahmin etmiştim. Ona güveniyor musun?"

"Neden sordun?"

"Bilmem. Ona güveniyor musun?"

"Neden güvenmeyeyim?"

Isabella omuz silkti.

"Sana tam olarak ne yazma görevi verdi? Bana anlatmayacak mısın?"

"Sana söyledim. Sahibi olduğu yayınevi için bir kitap yazmamı istiyor."

"Bir roman mı?"

"Tam roman sayılmaz. Daha çok bir fabl gibi. Bir efsane."

"Çocuklar için bir kitap mı?"

"Öyle bir şey."

"Sen de bunu yapacak mısın?"

"Çok iyi para veriyor."

Isabella'nın kaşları çatıldı.

"Bunun için mi yazıyorsun? Sana iyi para verildiği için mi?"

"Bazen."

"Bu defa?"

"Bu defa o kitabı yazacağım, çünkü buna mecburum."

"Ona borcun mu var?"

"Eh, sanırım öyle de denebilir."

Isabella durum muhakemesi yaptı. Bir şey söyleyecek gibi oldu, ama sonra vazgeçip dudağını ısırdı. Bunun yerine bana o masum gülücüklerinden birini atıp, bir göz kırparak, konuyu değiştireceği zaman takındığı o melek ifadesiyle baktı.

"Keşke bana da yazmam için para verselerdi," dedi.

"Yazan herkes aynı şeyi ister, ama bunda başarılı olacak değildir."

"Peki, nasıl başarılır?"

"Salona gidip, eline bir kâğıt ve kalem almakla başlarsın..."

"Dirseklerini masaya gömüp canın yanana kadar beyninin suyunu sıkarsın. Biliyorum."

Tereddüt içinde gözlerime baktı. Bir buçuk haftadan beri evimde kalmaktaydı ve hâlâ onu evine göndermemiştim. Herhalde kendine bunu ne zaman yapacağımı veya neden hâlâ yapmadığımı soruyor olmalıydı. Bu soruyu ben de kendime sormuş ama cevabını bulamamıştım.

"Böyle olduğun halde asistanın olmaktan hoşlanıyorum," dedi bir süre sonra.

Bütün hayatı benden işiteceği güzel bir söze bağlıymış gibi yüzüme bakıyordu. Güzel sözler, hiçbir fedakârlık gerektirmeyen bir hayır işidir ve gerçek iyiliklerden daha çok takdir edilir.

"Böyle olduğum halde, ben de asistanım olmandan memnunum Isabella. Benden öğrenecek bir şeyin kalmadığı ve asistanım olman gerekmediği zaman daha da memnun olacağım."

"Sence potansiyelim var mı?"

"Bundan hiç kuşkum yok. On yıl sonra sen öğretmen, ben senin çırağın olacağım," diyerek hâlâ ihanet kokan bu sözleri tekrarladım.

"Seni yalancı," dedi Isabella yanağıma bir öpücük kondurup koşarak aşağıya indi.

14

O öğleden sonra Isabella'yı salonda onun için hazırladığım çalışma masasında boş sayfalara bakarken bırakıp, İncil'in okunabilir bir baskısını bulmak ümidiyle Gustavo Barceló'nun Calle Fernando Sokağı'ndaki kitapçı dükkânına gittim. Evimdeki Eski ve Yeni Ahit'ler mikroskobik bir puntoyla neredeyse saydam sayılabilecek bir kâğıda basıldığı için insana bir coşku ve ilahi ilhamlar vermekten çok baş ağrısına yol açıyordu. Barceló pek çok şeyin yanı sıra kutsal kitapların ve Hıristiyanlıkla ilgili her türlü yayının koleksiyonunu yapardı. Dükkânın arkasındaki özel odası İncil'ler, aziz ve kutsal kişiler hakkında kitaplar ve çeşitli dini yayınla doluydu.

Dükkâna girdiğimde yardımcılarından biri arka tarafta bulunan ofise gidip patronuna haber verdi. Bir süre sonra yüzünde mutlu bir ifadeyle Barceló geldi.

"Şu hale bak! Sempere, senin yeniden doğduğunu söylemişti, ama bu bambaşka bir şey. Senin yanında Rudolph Valentino maden ocağından yeni çıkmış bir işçi gibi kalır. Seni çakal, nerelerde saklanıyordun bakalım?"

"Şurada burada," dedim.

"Vidal'in düğün partisinden başka her yerde. Yokluğun hissedildi dostum."

"Şüpheliyim."

Barceló başını sallayarak, bu konuda fazla konuşmak istemediğimi anladığını belli etti.

"Sana bir fincan çay ikram edebilir miyim?"

"İki fincan bile olabilir. Bir de İncil istiyorum. Mümkünse okuması kolay bir tane olsun."

"Sorun değil," dedi Barceló. "Dalmau?"

Tezgâhtar Dalmau hemen yanımızda bitti.

"Dalmau, dostumuz Martín okunabilir ve süslü bir İncil istiyor. Aklıma Torres Amat, 1825 geldi. Sen ne dersin?"

Barceló'nun kitapçı dükkânının özelliklerinden biri de, kitaplardan rayihasına, aromasına, kesafetine ve yılına göre sınıflandırılan nadide şaraplarmış gibi söz edilmesiydi.

"Çok iyi bir seçim Sinyor Barceló, ama ben şahsen daha yeni ve revize edilmiş baskısını yeğlerdim."

"Bin sekiz yüz altmış mı?"

"Bin sekiz yüz doksan üç."

"Tabii ya! Doğrusu bu! Hemen bunu paketle ve ödemeyi dükkânın hesabına geçir."

"Kesinlikle olmaz!" diye itiraz ettim.

"Senin gibi inançsız birinden Tanrı'nın kitabını okuması için para alırsam, haklı olarak başıma taş yağar."

Dalmau İncil'i aramaya koyulurken, ben de Barceló'nun ardından ofisine gittim. Bana çay ikram edip özel kutusundan puro tuttu. Puroyu alıp, elime tutuşturduğu mumla yaktım.

"Bu puro Macanudo mu?"

"Bakıyorum damak zevkini geliştiriyorsun. Bir erkeğin zaafları olmalıdır, tercihen de pahalı cinsten. Yoksa yaşlandığı zaman bağışlanacak günahı olmaz. Aslında ben de seninle bir tane içeceğim, ne olursa olsun!"

Bir anda etrafımızı enfes bir puro dumanı kapladı.

"Birkaç ay önce Paris'teydim; Bir süre önce dostumuz Sempere'yle konuştuğun konu hakkında bir soruşturma yapacak zamanım oldu."

"Éditions de la Lumière."

"Evet. Daha ayrıntılı bir araştırma yapmak isterdim, ama ne yazık ki, yayınevi kapandıktan sonra kimse envanterini almamış; bu yüzden fazla bilgi edinemedim."

"Kapandı mı dediniz? Ne zaman?"

"Sanırım 1914'te."

"Bir yanlışlık olmalı."

"Boulevard St. Germain'deki aynı Éditions de la Lumière'den söz ediyorsak, yanlışlık yok."

"Yayınevi o."

"Aslında seni görene kadar unutmayayım diye not almıştım."

Barceló çekmecesinin içini karıştırıp küçük bir defter çıkardı.

"İşte burada: Éditions de la Lumière Yayınevi; dini kitaplar basıyorlar; Roma, Paris, Londra ve Berlin'de şubeleri var. Kurucusu ve yayıncının adı Andreas Corelli. Paris şubesinin açılış tarihi 1881..."

"İmkânsız," diye geveledim.

"Tabii, yanlış bilgi edinmiş olabilirim, ama...

"Ofislerine gitme fırsatınız oldu mu?"

"Doğrusunu istersen, bunu denedim, çünkü otelim Pantheon'un tam karşısındaydı ve yayınevinin ofisi de yakınlardaydı."

"Ee?"

"Bina boştu, kapısı tuğla örülerek kapatılmıştı; içeride yangın falan çıkmış galiba. Geriye kalan tek şey, melek biçimindeki muhteşem bir kapı tokmağı olmuş. Sanırım bronzdu. Polis şüpheci gözlerle beni izliyor olmasaydı bunu almak isterdim, ama diplomatik bir skandal çıkarmaktan kaçındım... Tanrı korusun, Fransızlar bir kez daha bizi istila etmeye falan kalkarlar."

"Buradaki duruma bakılırsa, belki de iyilik etmiş olurlar."

"Bence de öyle... Ama tekrar konumuza dönelim, o ofisin ne durumda olduğunu gördükten sonra, soruşturmak için yakındaki kafeye gittim. Bana binanın yirmi yıldan beri o halde olduğunu söylediler."

"Yayıncı hakkında bir şeyler öğrenebildiniz mi?"

"Corelli hakkında mı? Öğrenebildiğim kadarıyla, emekli olmaya karar verince yayınevi kapanmış, oysa o sırada elli yaşında bile olamazdı. Sanırım Güney Fransa'da bir villaya taşınmış; Lubéron'da. Kısa bir süre son-

ra da ölmüş. Dediklerine göre bir yılan sokmuş. Bir engerek. Provence'de emeklilik hayatına devam etmeye çalışırsan böyle oluyor demek ki."

"Öldüğüne emin misiniz?"

"Corelli'nin eski rakibi olan Père Coligny, bana ölüm ilanını gösterdi. Bunu bir zafer madalyası gibi çerçeveletmiş. O alçağın geberdiğini ve gömüldüğünü kendine hatırlatmak için her gün buna baktığını söyledi. Fransızca söylendiğinde bu sözler kulağa daha şirin ve armonik geliyor tabii."

"Coligny, yayıncının çocukları olup olmadığını söyledi mi?"

"Corelli hakkında konuşmaya pek hevesli değildi; ilk fırsatta yanımdan gitti zaten. Galiba bir skandal olmuş. Corelli, Lambert adındaki yazarını ondan çalmış."

"Ne olmuş?"

"İşin tuhaf yanı Coligny bir an bile Corelli'yle yüz yüze gelmemiş. Bütün haberleşmeleri mektuplardan ibaretmiş. Galiba sorunun kaynağı, Mösyö Lambert'in Éditions de la Lumière ile bir kitap sözleşmesi imzalaması olmuş; onunla bağlayıcı bir sözleşmesi bulunan Coligny'den izin almamış. Lambert afyon bağımlısıymış ve dünya kadar borcu varmış. Coligny'nin tahminine göre Corelli Lambert'e astronomik bir para teklif etmiş, ölmekte olan zavallı adam da hiç değilse çocuklarının geleceği için bunu kabul etmiş."

"Nasıl bir kitapmış?"

"Dini bir kitapmış. Coligny adını da söyledi, o günlerde revaçta olan Latince bir deyiş, ama aklımda kalmadı. Bilirsin, bütün o dini kitapların adları hep birbirine benzer. *Pax Gloria Mundi* veya onun gibi bir şey."

"Peki, kitaba ve Lambert'e ne olmuş?"

"İşler bu noktada karışıyor. Anladığım kadarıyla zavallı Lambert bir cinnet anında yazdığı taslağı yakmak istemiş ve tutuşturmuş, bu arada kendisi ve yayınevinin ofisi de yanmış. Çoğu insan afyon yüzünden beyninin fonksiyonlarını yerine getirmediğini söyledi, ama Coligny, adamı Corelli'nin intihara sürüklediğinden şüpheleniyor."

"Neden böyle bir şey yapsın ki?"

"Kim bilir? Belki de ona vaat ettiği parayı ödemek istememiştir. Belki de sadece Coligny'nin uydurmasıdır. Bana biraz gerçekdışı gibi geldi. Lambert'i onunla olan sözleşmesinden kurtarmak için Corelli'nin onu öldürmeyi denediğini de anlattı; Coligny sözleşmeyi feshedip Lambert'i serbest bıraktıktan sonra Corelli, onu rahat bırakmış."

"Onu hiç görmediğini söylememiş miydiniz?"

"Söyledim. Bence Coligny iyice kafayı yemişti. Evinde ziyaret ettiğim zaman odasında Noel bibloları satan bir dükkânda bulamayacağın kadar çok haç, Meryem Ana ve aziz figürü vardı. Bana iyice kafayı yemiş gibi göründü. Gideceğim sırada bana Corelli'den uzak durmamı tembih etti."

"Ama Corelli'nin öldüğünü söylememiş miydi?"

"Aynen öyle."

Sustum. Barceló bana ilgiyle bakıyordu.

"Galiba öğrendiğim şeyler seni fazla şaşırtmadı."

Ona bu işi hafife alıyormuşum gibi, kayıtsız bir gülümsemeyle baktım.

"Tersine. Soruşturmak için zaman ayırdığınız için teşekkür ederim."

"Bir şey değil. Sırf dedikodu aramak için bile Paris'e gitmek keyifli bir şeydi. Beni tanırsın."

Barceló notların yazılı olduğu sayfayı defterden yırtıp bana verdi.

"Belki yararı olur. Öğrenebildiğim her şeyi not ettim."

Ayağa kalktım, el sıkıştık. Birlikte kapıya geldiğimizde Dalmau paketimi hazırlamıştı.

"Sana bir Bebek İsa resmi vereyim mi? Baktığın açıya göre gözleri açık veya kapalı görünenlerden? Ya da etrafında kuzuların otladığı bir Bakire Meryem resmi? Stereoskopik teknoloji harikası."

"Şimdilik İncil yeter."

"Peki."

Barceló'ya beni neşelendirmek için çaba göstermesinden dolayı minnet duyuyordum, ama dükkândan uzaklaştığım sırada içimi bir endişe kaplamıştı. Kaderim akar kum üstündeydi.

15

Eve giderken Calle Argenteria'da bir kırtasiyecinin vitrinine bakmak için durdum. Bir kumaş tepsi üstünde içinde bir uç takımı, fildişinden bir dolmakalem ve peri resimleriyle süslü bir mürekkep hokkası olan bir kâse vardı. Bu yazı takımında melodramlara özgü bir hava gördüm; sanki binlerce sayfayı kan ter içinde yazan bir Rus romancının masasından çalınmış gibi geldi. Isabella'nın, çok gıpta ettiğim güzel bir elyazısı vardı; tıpkı vicdanı gibi temiz ve katıksızdı. Bu yazı takımı sanki onun için yapılmış gibiydi. İçeri girip tezgâhtardan takımı göstermesini istedim. Dolmakalem uçları altın kaplamaydı ve tamamı küçük bir servet ediyordu, ama bu küçük armağan genç asistanımın iyiliklerine ve sabrına bir karşılık vermek için güzel bir seçimdi. Tezgâhtardan bunu parlak mor bir kâğıda sarıp kalın kurdelelerle bağlamasını rica ettim.

Eve vardığımda içimde hediye getirmenin yarattığı o bencil tatmin duygusu vardı. Isabella sanki efendisinin dönmesini beklemekten başka işi olmayan bir köpek yavrusuymuş gibi ona seslenmek üzereyken, kapıyı açar açmaz gördüğüm şeyle nutkum tutuldu. Koridor bir tünel gibi karanlıktı. Karşı uçtaki odanın kapısı açık, dışarıya sarı bir ışık geliyordu.

"Isabella?" diye seslendim. Dudaklarım kurumuştu.

"Buradayım."

Ses odadan geliyordu. Paketi holdeki masaya bırakıp koridora girdim. Kapıya vardığımda aralıktan içeriye baktım. Isabella yerde oturuyordu.

Uzun bir bardağın içine bir mum koymuş, kendisini edebiyattan sonra gelen ikinci uğraşısına adamıştı: Başkalarının eşyalarını düzenlemek.

"Buraya nasıl girdin?"

"Salonda otururken bir ses işitir gibi oldum. Senin döndüğünü sandım, ama koridora çıkınca bu kapının açık olduğunu gördüm. Oysa bana kilitli olduğunu söylemiştin."

"Çık buradan. Senin bu odaya girmeni istemiyorum. Çok rutubetli bir yer."

"Saçmalama. Burada yapılacak onca iş varken mi? Hadi canım. Şu bulduğum şeylere bak."

Duraksadım.

"Bak, gelsene içeriye."

Odaya girip yanında diz çöktüm. Isabella bulduğu şeyleri ve kutuları sınıflandırmıştı: kitaplar, oyuncaklar, fotoğraflar, elbiseler, ayakkabılar, gözlükler. Bu nesnelere bakarken huzursuz oldum. Isabella'ysa Kral Süleyman'ın hazinelerini bulmuş gibi sevinçliydi.

"Bütün bunlar senin mi?"

Başımı hayır anlamında iki yana salladım.

"Evin daha önceki sahibine ait."

"Onu tanıyor muydun?"

"Hayır. Bu şeyler ben buraya taşındığımda yıllardan beri bu odadaymış."

Isabella elinde mektuplardan oluşan bir paketi, mahkemede delil sunan bir savcı gibi bana uzattı.

"Ben adamın adını buldum."

"Öyle mi?"

Isabella yaptığı detektiflikten gururlanır bir şekilde gülümsedi.

"Marlasca," dedi. "Adamın adı Diego Marlasca'ymış. Sence tuhaf değil mi?"

"Nedir tuhaf olan?"

"İsminin baş harfleri seninkiyle aynı. D. M."

"Tesadüf. Bu şehirde isimleri aynı baş harflerle başlayan on binlerce insan vardır."

Isabella, bana göz kırptı. Çok eğlenmişe benziyordu.

"Bak, başka ne buldum."

Isabella içi eski fotoğraflarla dolu bir teneke kutu bulmuştu. Başka bir çağa ait fotoğraflardı: Barselona kartpostalları, Ciudadela Parkı'nda 1888 Uluslararası Fuarı'ndan sonra yıkılmış olan pavyonlar, yıkık dökük evler, o zamanın kıyafetleri içinde yollarda yürüyen insanlar, çocukluğumun anılarıyla dolu faytonlar ve manzaralar. Boş ifadeli yüzler, kırk yıl öncesinden bana bakıyordu. Fotoğraflardan birinde, çocukluğumda çok popülerken çoktan unutulmuşlar arasına giren bir aktrisi tanır gibi oldum. Isabella sessizce beni izliyordu.

"O kadını hatırladın mı?" diye sordu bir süre sonra.

"Sanırım adı Irene Sabino'ydu. Paralelo Tiyatrosu'nda çok ünlü bir aktristi. Ama bu uzun zaman önceydi. Sen daha doğmamıştın."

"O halde, bir de şuna bak."

Isabella'nın bana uzattığı fotoğrafta Irene Sabino bir pencereye yaslanmıştı. Bunun çalışma odamdaki fotoğraf olduğunu anlamam uzun sürmedi.

"İlginç değil mi?" diye sordu Isabella. "Sence burada mı yaşamış?"

Omuz silktim.

"Belki de Diego Marlasca'nın sevgilisiydi."

"Sanırım bu bizi ilgilendirmez," dedi Isabella.

"Bazen çok sıkıcı oluyorsun."

Isabella fotoğrafları tekrar kutuya koydu. Bunu yaparken bir tanesi elinden kayıp ayaklarımın dibine düştü. Alıp baktım: Etrafında bir grup insan, çok şık siyah bir tuvalet içindeki Irene Sabino, Binicilik Kulübü'nde olduğunu sandığım bir baloda poz vermişti. İlk bakışta sıradan bir balo fotoğrafıydı, ama geri plandaki merdivenlerde neredeyse bulanık çıkmış, beyaz saçlı bir adam olduğunu fark ettim. Andreas Corelli'ydi.

"Yüzün sarardı," dedi Isabella.

Fotoğrafı elimden alıp sessizce inceledi. Ayağa kalkıp, Isabella'ya odadan çıkmasını işaret ettim.

"Bir daha buraya girmeni istemiyorum," dedim alçak sesle.

"Neden?"

Onun odadan çıkmasını bekledikten sonra kapıyı arkamızdan kapadım. Isabella, bana delirmişim gibi bakıyordu.

"Yarın Hayırsever Rahibeler Kuruluşu'nu ara, buraya gelip bütün bunları almalarını söyle. Ne varsa hepsini alsınlar. İstemediklerini atabilirler."

"Ama..."

"Benimle tartışma."

Onunla yüz yüze gelmemek için doğruca çalışma odama çıkan merdivenlere doğru yürüdüm. Isabella koridorda durmuş, arkamdan bakıyordu.

"Kim o adam, Sinyor Martin?"

"Hiç kimse," dedim. "Hiç kimse."

16

Çalışma odama çıktım. Geç olmuştu ama gökte ne ay, ne de yıldızlar vardı. Pencereyi açıp gölgeler içindeki şehre baktım. Çok hafif bir esinti vardı; vücudum terden sırılsıklamdı. Pencere kenarına oturup Isabella'nın birkaç gün önce masama bıraktığı puroyu yaktım ve biraz serin bir rüzgârla birlikte, patronumun verdiği göreve başlamak için aklıma klişeler dışında bir şey gelmesini bekledim. Alt katta Isabella'nın odasındaki panjurların açıldığını işittim. Avluya dikdörtgen biçiminde bir ışık doldu; tam ortasında da Isabella'nın silueti vardı. Isabella pencerenin yanına gelip, benim varlığımı fark etmeden bir süre karanlığa baktı. Onun ağır ağır soyunuşunu seyrettim. Aynanın karşısına geçip parmak uçlarıyla karnını okşadığını, sonra elini kollarında ve bacaklarında yapmış olduğu kesik izlerinde gezdirdiğini gördüm. Uzun bir süre üstünde hiçbir şey olmaksızın, yenik bir ifadeyle aynada kendisine baktıktan sonra ışığı kapattı.

Masama dönüp notlarımın başına geçtim. Yazmış olduğum hikâye taslaklarını gözden geçirmeye başladım: mistik ifşaatlar, olağanüstü sınavlardan geçtikten sonra gerçeği öğrenerek dönen peygamberler; ruhları temiz fakat yoksul ailelerin kapısına bırakılan bebek Mesih'ler, tanrıtanımaz imparatorluklar, isyan etmeden kaderine razı olup oyunu sürdürenlere vaat edilen cennetler; milyonlarca kırılgan primatın vicdanını telepatik gözetim altında tutmaktan başka bir şey yapmayan insan biçimindeki tanrılar; evrenin ıssız bir köşesine terk edildiklerini tam zamanında öğrenme-

yi akıl eden, kibirleri veya çaresizlikleri yüzünden cennet ve cehennemin onların minik günahlarını öğrenmek için pek hevesli olduğuna körü körüne inanan primatlar...

Kendime sormadan edemiyordum: Patronum, beni küçük çocukları uyuşturabilen ya da zavallı, çaresiz bir insanı, Tanrı'yı memnun etmek için komşusunu öldürmeye ikna edecek bir masal uydurabilen, paralı bir asker gibi mi görüyordu? Birkaç gün önce ondan aldığım mektupta çalışmalarımın nasıl gittiğini görmek için buluşmak istediğini yazmıştı. Vicdanımın sesini bir yana bırakıp baktım: Bu buluşmaya yirmi dört saatim kalmıştı ve bu tempoda gidersem oraya elim boş, ama kafamın içi kuşkular ve sorularla dolu olarak gidecektim. Başka seçeneğim olmadığı için, benzer durumlarda yıllardan beri yaptığım şeye başladım. Daktiloma bir sayfa yerleştirip, başlama işareti bekleyen bir piyanist gibi parmaklarımı tuşların üzerine koydum ve bir şeyler çıkarabilmek için beynimi sıkmaya başladım.

17

"İlginç," dedi patronum onuncu ve sonuncu sayfayı bitirdikten sonra. "Tuhaf, fakat ilginç."

Ciudadela Parkı'ndaki Gölgeli Ev'de bir bankta oturuyorduk. Tepemizde tahta çubuklardan oluşan bir kubbe güneşi süzerek, ince ve altın şeritler halinde ışıldamasını sağlıyordu. Etrafımızdaki çeşitli bitkilerin kimi aydınlıkta kimi gölgede kalmıştı. Bir sigara yaktım ve parmaklarımın ucundan kıvrılarak yükselen dumanı seyrettim.

"Siz söyleyince *tuhaf* sıfatı endişe veriyor," dedim.

"Tuhaf derken, bayağılığın karşıtı olduğunu kastettim," diye açıkladı Corelli.

"Ama?"

"Ama falan yok Martín. Bence potansiyeli olan ilginç bir rota tutturmuşsun."

Herhangi birisi bir romancıya, yazdıkları için, ilginç ve potansiyeli olduğunu söylemişse, işler iyi gitmiyor demektir. Corelli endişemi anlamış gibiydi.

"Soruyu tersine çevirmişsin. Doğrudan mitolojik referansları kullanacağın yerde, daha tekdüze bir giriş yapmışsın. Barışçı bir Mesih yerine savaşçı olanını kullanma fikrini nereden aldın sorabilir miyim?"

"Siz biyolojiden söz etmiştiniz."

"Bilmemiz gereken her şey doğa denen o muhteşem kitapta yazılıdır," diye onayladı Corelli. "Yeter ki, bunu okuyacak cesareti bulalım, zihnimiz ve ruhumuz açık olsun."

"Okuduğum kitaplardan birine göre, insan türünün erkekleri on yedi yaşında üretkenliğinin en yüksek noktasına ulaşıyor. Dişilerse bu düzeye daha geç gelip daha uzun süre koruyor ve bir şekilde doğuracağı genlerin seçimini yapabiliyor. Diğer yandan erkek sadece kendini ona sunup çok daha hızlı bir şekilde harcanıyor. En yüksek üreme gücüne vardığı yaş aynı zamanda onun savaşçı ruhunun da doruk noktası oluyor. Bir genç erkek kusursuz bir askerdir. Saldırganlık için çok büyük potansiyeli olduğu halde, sorgulama kapasitesi çok sınırlıdır ya da hiç olmaz. Böylece o potansiyeli analiz edip nasıl kullanacağını düşünemez. Tarih boyunca toplumlar bu saldırganlık deposunu kullanmanın yollarını bulmuşlar, ergen bireylerini askere dönüştürüp komşularını fethetmede veya kendilerine saldıranlara karşı savunmak için kullanmışlar. Bizim kahramanımız cennetten gelen bir temsilci, ama gençliğinin ilk günlerinde silaha sarılıp gerçekleri ortaya çıkarmış olan bir temsilci."

"Tarihle biyolojiyi harmanlamaya mı karar verdin Martín?"

"Sizin anlattıklarınızdan sonra ikisinin tek bir şey olduğunu anladım."

Corelli gülümsedi. Bilmem farkında mıydı ama güldüğü zaman aç bir kurda benziyordu. Zorlukla yutkunup, tüylerimin diken diken oluşuna aldırmamaya çalıştım.

"Bu konuda biraz düşündüm," dedim. "Ve çoğu büyük dinin, kabul gördükleri toplumların en yoksul ve genç nüfusa sahip olduğu sırada doruk noktasına çıktığını anladım. Nüfusunun yüzde yetmişi on sekiz yaşın altında olan toplumlar, ki bunun yarısı şiddet heveslisi ve üreme dürtüsü yüksek erkeklerdir, bir dinin ortaya çıkıp kabullenilmesi için ideal bir ortam oluşturuyor."

"Çok basite indirgedin, ama nereye varmak istediğini anlıyorum Martín."

"Farkındayım. Ne var ki, kafamda bu genel fikirler dolaşırken, kendime sordum: Neden doğrudan konuya girip, bu savaşçı Mesih'in etrafında dönen bir mitoloji yaratmayayım? Kan dökücü ve öfke dolu bir Mesih, halkını, genlerini, kadınlarını ve yaşlılarını düşmanlarının siyasi ve ırkçı dogmalarından, yani, kendi öğretisine inanmayan herkesten kurtarıyor."

"Yetişkinler ne oluyor?"

"Onların hüsranını işlerken yetişkinlere geleceğiz. Hayat devam ettikçe ümitlerimizden, hayallerimizden ve gençlik emellerimizden vazgeçmek zorunda kalırız ve içimize kendimizi dünyanın ve başka insanların kurbanıymışız gibi görme düşüncesi yerleşir. Talihsizliklerimiz ya da başarısızlıklarımız için daima suçlayacağımız ve 'keşke olmasaydı' dediğimiz birisi olacaktır. Bir öğretiye sarılmak bu garezi ve kurban hissetme zihniyetini olumlu bir yöne çevirerek avuntu ve kuvvet sağlar. Yetişkin o zaman kendisini bir grubun parçası olarak görür ve yitik emelleriyle ümitlerini toplum içinde tasfiye edebilir."

"Mümkün," dedi Corelli. "Peki, ölümün, bayrakların ve armaların ikonlarına ne diyorsun? Sence bunlar ters etki yapmaz mı?"

"Hayır, bence gereklidir. İnsanlar görünüşe çok önem verirler; ama en önemlisi bu sayede kiliseye giderler."

"Peki, diğer yarım olan kadınlar hakkında ne diyorsun? Kusura bakma ama toplumdaki çok sayıda kadının bu armalara, flamalara falan inanacağını düşünemiyorum. İzci psikolojisi çocuklara göredir."

"Birkaç istisna dışında, örgütlü bir dinin temel direği kadınları ezmek, onlara boyun eğdirmek, hatta onları yok saymaktır. Bir kadın silik, edilgen ve anaç bir rol almayı kabul etmek zorundadır; asla yetkili ve bağımsız olmaya çalışmamalıdır, yoksa sonuçlarına katlanmak zorunda kalır. Sembolik olarak saygın bir yere oturtulabilir, ama hiyerarşide yeri yoktur. Din ve savaş erkeklere özgü alanlardır. Hem zaten bazı durumlarda kadınlar kendi ezilmişliklerine çanak tutarlar."

"Peki yaşlılar?"

"Yaşlılık dini parlatan ciladır. Ölüm kapıyı çaldığı zaman, kuşkuculuk pencereden uçar gider. Ciddi bir kalp spazmı insanı Kırmızı Başlıklı Kız'a bile inanacak hale getirir."

Corelli bir kahkaha attı.

"Dikkat et Martín, galiba kuşkuculukta beni geçeceksin."

Sanki sert bir öğretmenin gözüne girmeye çalışan bir öğrenciymişim gibi ona baktım. Corelli dizime dokundu ve tatmin olmuş bir ifadeyle başını salladı.

"Beğendim. Üslubu beğendim. Bu fikirleri evirip çevirip bir biçime sokmanı istiyorum. Sana daha çok zaman vereceğim. İki üç hafta sonra buluşuruz. Sana birkaç gün önceden haber veririm."

"Şehirden ayrılmak zorunda mısınız?"

"Yayıneviyle ilgili işlerim var. Korkarım beni birkaç günlük bir yolculuk bekliyor, ama içim rahat gideceğim. İyi bir çalışma yapmışsın. İdealimdeki adayı bulduğumu biliyordum zaten."

"Yokluğunuzu hissedeceğim," dedim.

"Abartma Martín, şimdiye kadar çok iyi iş çıkardın."

Corelli giderken uzun bir süre arkasından baktım; acaba patronum ona uzattığım yemi yutmuş, anlattığım o uçuk hikâyelere inanmış mıydı? Ona duymak istediği şeyleri anlattığıma emindim. Öyle olduğunu umuyordum; uydurduğum bu saçmalıklar dizisinin onu şimdilik oyalayacağını ve bu zavallı uşağının, başarısız romancısının dine döndüğünü düşüneceğini de umuyordum. Kendimi nasıl bir bilinmeze soktuğumu öğrenene kadar, bana zaman kazandıracak her şey denemeye değerdi. Ayağa kalktım; Gölge Ev'den çıkarken ellerim hâlâ titriyordu.

18

Yıllarca gerilim romanı yazmış olmak insana bir soruşturmaya nereden başlanacağını öğretiyor. Bunlardan biri, görünüşte tutku suçları da olsa, bütün sağlam kurgularda para ve mülk kokusu olmasıdır. Gölge Ev'den çıktıktan sonra Calle Consejo de Ciento'daki tapu dairesine gidip, evimin satışıyla ve mülkiyetiyle ilgili kayıtları görmek istediğimi bildirdim. Tapu dairesindeki defterlerde hayatın gerçekleri hakkında en saygın filozofların tüm eserlerinde bulunabileceği kadar bilgi vardır... Belki daha fazlası vardır.

Calle Flassaders Sokağı 30 numaralı evin bana kiralanışıyla ilgili ayrıntılara bakarak işe başladım. Buradan geriye giderek 1911 yılında Banco Hispano Colonial'in Marlasca ailesine ait taşınır mallara el koyarak binaya sahip olmasından öncesine baktım. Aileyi S. Valera adında bir avukat temsil etmişti. Daha da geriye gidip, binanın Don Diego Marlasca Pongiluppi tarafından Bernabé Massot y Caballé adında bir adamdan satın alınışıyla ilgili kayıtları buldum. Avukatın adından, bütün alım satım işlemlerinde bulunan kişilerin adına kadar, bütün bunları bir kâğıda not ettim.

Memurlardan biri on beş dakika sonra dairenin kapanacağını duyurunca, gitmek üzere hazırlandım, ama önce Andreas Corelli'nin Güell Parkı'ndaki evinin kayıtlarına bakmak istedim. On beş dakika süren sonuçsuz arayışım sonunda başımı kaldırınca, memurun kül rengi gözleriyle karşılaştım. Bıyığı ve saçları briyantinli, başkalarının hayatını zorlaştırmaktan zevk alan tiplerden biriydi.

"Özür dilerim. Aradığım bir mülkü bulamadım," dedim.

"Çünkü ya öyle bir mülk yoktur ya da siz aramasını bilmiyorsunuzdur. Bugün kapandık artık."

Onun bu nazik tavrına en baştan çıkarıcı gülümsememle karşılık verdim.

"Sizin uzmanca yardımınızla bulabilirim," dedim.

Bana midesi bulanmış gibi baktıktan sonra defteri elimden kaptı.

"Yarın tekrar gelin."

Bundan sonraki durağım birkaç sokak ötede, Calle Mallorca'daki baro derneği binası oldu. İri göğüsleriyle bir gösteri yıldızına benzeyen adalet heykelinin dikildiği, iki yanı cam şamdanlarla süslü geniş merdivenlerden çıkıp sekreterlik ofisine geldim. Ufak tefek fare gibi bir adam, beni karşılayıp, nasıl yardımcı olabileceğini sordu.

"Birini arıyorum... avukat."

"Doğru yere geldiniz. Burada istemediğimiz kadar çok avukat var. Her geçen gün de artıyorlar sanki. Tıpkı tavşanlar gibi çoğalıyorlar."

"Eh, modern dünya böyle. Benim aradığım kişinin adı Valera S."

Adam gidip dosyaların bulunduğu dolapların arasında kayboldu. Bankoya yaslanıp beklemeye başladım. Beş dakika sonra adam elinde bir klasörle geri döndü.

"On tane Valera buldum. İkisinin adı S ile başlıyor. Sebastián ve Soponcio."

"Soponcio mu?"

"Siz çok gençsiniz, ama yıllar önce bu isim, özellikle de hukukçular arasında çok beğenilirdi. Derken, Charleston ortaya çıktı ve her şeyi berbat etti."

"Don Soponcio hâlâ yaşıyor mu?"

"Dosyadaki kayıtlara ve aidatını ödemeyi kestiği tarihe göre Soponcio Valera y Menacho 1919 yılında yüce Tanrı'nın yanına kabul edilmiş. Sebastián, onun oğlu olur."

"Hâlâ çalışıyor mu?"

"Hiç ara vermeden. Sanırım onun adresini isteyeceksiniz."

"Eğer çok zahmet olmazsa."

Adam bunu küçük bir kâğıt parçasına yazıp bana uzattı.

"442 Diagonal. Bir taş atımlık mesafededir. Ama saat iki oldu; çoğu üst düzey avukat bu saatte zengin dullarla veya kumaş fabrikatörleri ve silah tacirleriyle yemekte olurlar. Yerinizde olsam dörde kadar beklerdim."

Adresi cebime koydum.

"Öyle yaparım. Yardımınız için teşekkür ederim."

"İşimiz bu. Tanrı sizi korusun."

Sinyor Valera'yı ziyaret etmeden önce geçirecek iki saatim vardı; Vía Layetana'ya giden bir tramvaya binip, Calle de Condal'a vardığımızda indim. Sempere ve Oğulları Kitabevi çok yakındaydı ve çoğu dükkân sahibi gibi, yaşlı kitapçının da öğlen vakti dükkânını kapatmadığını biliyordum. Onu her zamanki gibi tezgâhın gerisinde durmuş kitapları düzenlerken ve kalabalık bir müşteri grubuna hizmet verirken buldum. Beni görünce gülümseyip merhaba demek için yanıma geldi. Onu son gördüğümden daha zayıf ve solgun bir hali vardı. Endişemi sezmiş olmalıydı, çünkü hemen durumu şakaya vurdu.

"Bazıları kazanır, bazıları kaybeder. Sen çok sağlıklı ve diri görünüyorsun, bense gördüğün gibi bir deri bir kemik kaldım," dedi.

"İyi misiniz?"

"Turp gibiyim. O lanet anjin yüzünden. Ciddi bir şey değil. Seni hangi rüzgâr attı buraya Martín dostum?"

"Sizi yemeğe davet etmek istedim."

"Teşekkür ederim, ama dükkânı bırakamam. Oğlum bir koleksiyona bakmak için Sarriá'ya gitti; işler de pek parlak olmadığı için içeride müşteriler varken dükkânı kapama lüksümüz yok."

"Bana para sorunlarınız olduğunu söylemeyin sakın."

"Burası bir kitabevi Martín yatırım şirketi değil. Edebiyat dünyası bize sadece idare edebileceğimiz kadar para kazandırıyor; bazen o kadarı bile olmuyor."

"Yardıma ihtiyacınız varsa..."

Sempere elini kaldırdı.

"Bana yardım etmek istiyorsan birkaç tane kitap al."

"Size olan borcumun parayla ödenemeyeceğini biliyorsunuz."

"İşte bu nedenle hiç aklından bile geçirme. Bizi merak etme Martín. Beni buradan sadece çam bir tabut içinde çıkarabilirler. Ama istersen lezzetli bir ekmek, kuru üzüm ve taze Burgos peynirinden oluşan yemeğimi benimle paylaşabilirsin. Bunun yanında bir de *Monte Kristo Kontu* oldu mu, insan yüz yaşına kadar yaşayabilir."

19

Sempere yemeğine dokunmadı bile. Bitkin bir gülümsemeyle anlattıklarıma ilgi duyuyormuş gibi yapıyordu, ama zaman zaman solumakta zorluk çektiğini görebiliyordum.

"Söyle bakalım Martín, şu sıralar ne üzerinde çalışıyorsun?"

"Açıklaması biraz zor. Sipariş edilen bir kitap üstünde çalışıyorum."

"Bir roman mı?"

"Pek sayılmaz. Nasıl tarif edeceğimi bilmiyorum."

"Önemli olan çalışman. Hep derim, tembellik ruhu köreltir. Beyni meşgul etmemiz lazım, eğer beynimiz yoksa ellerimizi."

"Ama bazı insanlar gereğinden fazla çalışıyorlar Sinyor Sempere. Biraz ara vermeniz iyi olmaz mı? Kaç yılınızı burada, hiç ara vermeden daima çok çalışarak geçirdiniz?"

Sempere etrafına bakındı.

"Burası benim hayatım Martín. Başka nereye gidebilirim ki? Güneşlenip, güvercinlere yem atarken romatizmalarımdan yakınmak için bir parka mı gideyim? On dakikayı geçmez, ölürüm. Benim yerim burası. Ve oğlum, her ne kadar kendini hazır hissetse de, işin yönetimini üstlenecek halde değil."

"Ama iyi çalışıyor. Ve çok iyi bir insan."

"Aramızda kalsın, haddinden fazla iyi. Bazen ona bakıyorum ve ben öldükten sonra ne yapacak diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Hayatla nasıl başa çıkacak?"

"Bütün babalar böyle söylerler Sinyor Sempere."

"Seninki söylemiş miydi? Kusura bakma, niyetim..."

"Dert etmeyin. Babamın kendi sorunları ona yetiyordu, benim için endişe edecek hali yoktu. Eminim oğlunuz sizin sandığınızdan daha çok tecrübeli."

Sempere pek inanmış görünmüyordu.

"Eksiği ne, biliyor musun?"

"Kötülük düşünmemesi mi?"

"Bir kadın."

"Dükkânı dolduran onca hayranı varken, kız arkadaş bulmakta sıkıntı çekmez."

"Ben gerçek bir kadından bahsediyorum, insanı olması gereken kıvama getirecek birinden."

"Oğlunuz hâlâ genç sayılır. Bırakın birkaç yıl daha gönlünü eğlendirsin."

"Bak bu iyi işte! Bari eğleniyor olsa... Onun yaşındayken bu kadar çok kız hayranım olsaydı, boğazıma kadar günaha batardım."

"Tanrı dişsizlere ekmek bahşeder."

Sempere'nin aklından başka bir şey geçer gibiydi. Bana gülümseyerek bakıyordu.

"Belki sen yardımcı olabilirsin..."

"Ben mi?"

"Sen hayat adamısın Martín. Bana öyle bakma. Eminim, biraz gayret etsen oğluma iyi bir kadın bulabilirsin. Yakışıklı sayılır. Geri kalanı da ona sen öğretirsin."

Nutkum tutulmuştu.

"Bana yardım etmek istemiyor muydun?" diye sordu Sempere. "Hadi bakalım."

"Ben paradan bahsediyordum."

"Ben de oğlumdan bahsediyorum, bu evin geleceğinden. Bütün hayatımdan."

İç geçirdim. Sempere elimi avucunun içine alıp, kalan azıcık kuvvetiyle sıktı.

"Söz ver bana, oğlum uğrunda ölünecek bir kadınla yuva kurmadan ölmeme izin vermeyeceksin. Bana torun verebilecek bir kadınla..."

"Böyle olacağını bilseydim, yemeğimi Novedades Café'de yerdim."

Sempere güldü.

"Bazen keşke sen benim oğlum olsaydın diye düşünüyorum Martín."

Sempere'ye baktım; her zamankinden daha solgun ve yaşlı görünüyordu. Çocukluğumdan hatırladığım o güçlü ve diri adamın gölgesi haline gelmişti; dünyamın çöktüğünü hissettim. Yanına gittim ve ne yaptığımı hiç düşünmeden, onu tanıdığım onca yıl içinde hiç yapmadığım bir şeyi yaptım. Beneklerle dolu, birkaç beyaz saç telinin düştüğü alnından öptüm.

"Söz veriyor musun?"

"Veriyorum," dedim ve dükkândan çıktım.

20

Sinyor Valera'nın ofisi 442 Avenida Diagonal Caddesi'nin, Paseo de Gracia köşesinde lüks, modern tarzda yapılmış bir binanın en üst katındaydı. Çatısı yeşil pencerelerle süslü, kocaman balkon kapıları olan bina dev bir duvar saatine benziyordu. Bu barok yapı başka nerede olsa ya dünyanın yedi harikasından biri ya da ruhunu şeytana vermiş çılgın bir sanatçının sapık bir eseri olarak kabul edilirdi. Ne var ki, benzer yapıların yağmur sonrası ortaya çıkan yoncalar gibi türediği Barselona'nın Ensanche semtinde pek az kişinin dikkatini çekiyordu.

Koridordan girdikten sonra, tek işi ağ değil katedral de örmek olan dev bir örümceğin geride bıraktığı artığa benzeyen asansöre doğru yürüdüm. Kapı görevlisi asansörün kapısını açtı ve beni merdivenlerin ortasında yükselmeye başlayan o tuhaf kapsülün içine hapsetti. En üst kata varınca, ciddi görünümlü bir sekreter oymalı meşe kapıyı açarak beni içeriye aldı. Kadına adımı söyledim ve randevum olmadığını, ama Ribera semtinde bir binanın satışıyla ilgili görüşmek için geldiğimi söyledim. Sekreterin yüz ifadesi değişti.

"Kuleli ev mi?" diye sordu.

Evet anlamında başımı salladım. Kadın, beni boş bir ofise götürdü. Burasının normal bir bekleme odası olmadığı belliydi.

"Lütfen bekleyin Sinyor Martin. Burada olduğunuzu Sinyor Valera'ya bildireceğim."

Bunu izleyen kırk beş dakika boyunca o odada bekledim. Duvarlar mezar taşı büyüklüğünde ciltli kitapların dizili olduğu raflarla kaplıydı. Bazılarının sırtında "1888 – 1889 B. C. A. Birinci Kısım" gibi insana "okumazsam olmaz" dedirten heyecan verici başlıklar gördüm. Büyük bir pencereden şehrin muhteşem manzarasını görebilmek mümkündü. Yerdeki halılarla deri koltuklar içeriye bir İngiliz kulübü havası vermişti. En az otuz kilo ağırlığında olduğunu tahmin ettiğim çalışma masasının üstündeki okuma lambasını kaldırmayı denedim. Hiç kullanılmadığı belli olan bir şöminenin üstünde Don Soponcio Valera y Menacho'nun yağlıboya bir portresi asılıydı. Dev yapılı avukatın bıyığı ve bir aslan yelesini andıran favorileri vardı; gözünü kırpmadan idam hükümleri veren bir yargıcınki gibi ateş saçan haşin gözleri odanın her bir köşesine hâkim gibiydi.

"Konuşmaz, ama uzun süre bakacak olursanız sanki her an bir şey söyleyecekmiş gibi görünür," dedi arkamdan gelen bir ses.

Sebastián Valera hayatının büyük bir kısmını babasının gölgesinden çıkmak için çabalamış, ama artık elli küsur yaşında bundan ümidini kesmiş görünen, gösterişsiz bir adamdı. Zekâ dolu delici gözleri ve ancak prenseslere veya çok pahalı avukatlara özgü bir nezaketi vardı. Uzattığı elini sıktım.

"Beklettiğim için özür dilerim, ama geleceğinizden haberim yoktu," dedi oturmamı işaret ederek.

"Önemli değil. Beni kabul ettiğiniz için teşekkür ederim."

Valera, bana, her dakika için ne kadar fatura çıkardığını bilenlere özgü bir gülümsemeyle baktı.

"Sekreterim adınızın David Martín olduğunu söyledi. Siz yazar David Martín misiniz?"

Şaşırdığımı hemen anladı.

"Biz ailece çok kitap okuruz," diye açıkladı. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Sizden bir binanın mülkiyeti hakkında bilgi..."

"Kuleli ev mi?" diye nazikçe sözümü kesti.

"Evet."

"O evi biliyor musunuz?"

"Orada yaşıyorum."

Valera bir süre gülümsemesini kesmeden bana baktı. Koltuğunda doğruldu; sanki biraz gerginleşmiş gibiydi.

"Şimdiki sahibi siz misiniz?"

"Aslında kiracıyım."

"Peki, bilmek istediğiniz nedir Sinyor Martin?"

"Mümkünse, binaya Banco Hispano Colonial tarafından el konulması ve önceki sahibi hakkında biraz bilgi edinmek istiyorum."

"Don Diego Marlasca," diye mırıldandı Valera. "Neden ilgilendiğinizi sorabilir miyim?"

"Kişisel bir ilgi. Son günlerde binada bir tadilat yaparken ona ait olduğunu sandığım bazı eşyalar buldum."

Avukatın alnı kırıştı.

"Eşyalar mı?"

"Bir kitap. Daha doğrusu, bir kitap taslağı."

"Sinyor Marlasca edebiyata düşkündü. Dahası, hukuk, tarih ve başka konularda birçok kitabın da yazarıdır. Bilimadamıydı. Ve hayatının sonunda onun ününü lekelemek isteyenler çıktıysa da, çok büyük insandı."

Avukat bir kez daha yüzümdeki hayreti fark etti.

"Galiba Sinyor Marlasca'nın ölümüyle ilgili ayrıntıları bilmiyorsunuz."

"Korkarım, bilmiyorum."

Valera devam edip etmeme konusunda kararsız gibiydi.

"Bu konuda ya da Irene Sabino'yla ilgili bir şey yazmayacaksınız, değil mi?"

"Hayır."

"Bana söz verir misiniz?"

"Evet."

"Zaten sanırım o günlerde söylenmiş olan şeylerden başka bir şey söyleyemezsiniz," dedi Valera benden çok kendisine.

Avukat bir süre babasının portresine baktıktan sonra gözlerini bana çevirdi.

"Diego Marlasca babamın ortağı ve en iyi dostuydu. Bu hukuk firmasını birlikte kurmuşlardı. Sinyor Marlasca çok başarılı bir avukattı. Ne yazık ki, aynı zamanda çok karmaşık bir insandı ve uzun süren melankoli dönemleri yaşardı. Sonunda babamla Sinyor Marlasca ortaklıklarını feshetmeye karar verdiler. Sinyor Marlasca avukatlığı bırakıp kendini tamamen asıl mesleği olan yazarlığa verdi. Avukatların gizli gizli bu mesleği bırakıp yazar olmak istedikleri söylenir, ama..."

"Kazançlarını kıyaslayınca vazgeçerler."

"İşin aslı, Don Diego'nun o zamanlar çok popüler bir aktris olan Irene Sabino'yla yakın bir arkadaşlıkları olmuş ve onun için bir oyun yazmayı istemişti. Hepsi bu. Sinyor Marlasca tam bir beyefendiydi ve karısına hiçbir zaman ihanet etmedi, ama insanlar nasıldır bilirsiniz. Dedikodu. Dedikodu ve kıskançlıklar. Her neyse, sonunda Don Diego'nun Irene Sabino'yla bir ilişkisi olduğu söylentileri çıktı. Karısı onu bağışlamadı ve boşandılar. Sinyor Marlasca perişan olmuştu. Kuleli evi satın alıp oraya taşındı. O talihsiz kazada öldüğünde oraya taşınalı daha ancak bir yıl olmuştu."

"Nasıl bir kazaydı?"

"Sinyor Marlasca boğuldu. Tam bir trajedi."

Valera gözlerini yere çevirdi.

"Ya skandal?"

"Dili çatallı bazı kimseler Sinyor Marlasca'nın Irene Sabino'yla yaşadığı mutsuz aşk ilişkisi bittikten sonra intihar ettiğini söylediler."

"Peki öyle miydi?"

Valera gözlüğünü çıkarıp gözlerini ovuşturdu.

"Doğrusunu isterseniz emin değilim. Bilmiyorum ve umurumda değil. Ne olduysa oldu, bitti."

"Irene Sabino'ya ne oldu?"

Valera yine gözlüğünü taktı.

"Sadece Sinyor Marlasca ve evin mülkiyetiyle ilgilendiğinizi sanıyordum."

"Sadece meraktan soruyorum. Sinyor Marlasca'ya ait eşyalar arasında Irene Sabino'nun fotoğrafları ve onun Sinyor Marlasca'ya yazdığı mektuplar da vardı..."

"Nereye varmak istiyorsunuz?" diye tersledi beni Valera. "Para mı istiyorsunuz?"

"Hayır."

"İyi, çünkü kimse size para falan vermez. Artık bu konu kimsenin ilgisini çekmiyor. Anlıyor musunuz?"

"Anlıyorum Sinyor Valera. Niyetim sizi rahatsız etmek veya münasebetsiz bir şey ima etmek değildi. Sorularımla sizi bezdirdiysem özür dilerim."

Avukat gülümsedi ve sanki konuşmamız bitmiş gibi bir iç geçirdi.

"Önemli değil. Asıl benim özür dilemem gerekiyor."

Onun bu uzlaşmacı tonundan yararlanıp, en şeker ifademi takındım.

"Belki dul eşi..."

Valera iyice gerilerek koltuğunda büzüldü.

"Doña Alicia Marlasca mı? Sinyor Martín, lütfen beni yanlış anlamayın ama ailenin avukatı olarak bir görevim de onların mahremiyetini korumaktır. Nedenleri de belli herhalde. Aradan çok zaman geçti ve gereksiz yere eski yaraların açılmasını istemem."

"Anlıyorum."

Avukat gergin bir ifadeyle bana bakıyordu.

"Bir de kitap buldum demiştiniz, değil mi?"

"Evet. Bir taslak. Herhalde önemi yoktur."

"Herhalde yoktur. Kitap ne hakkındaydı?"

"Teoloji denebilir."

Valera bir an tepkisiz kaldı.

"Buna şaşırdınız mı?"

"Hayır, tam tersi. Diego din tarihi konusunda uzmandı. Çok bilgili bir adamdı. Bu firmada hâlâ saygıyla anılır. Mülkün tarihçesinde hangi dönem sizi ilgilendiriyor, söyler misiniz?"

"Sanırım, şu ana kadar bana bir hayli yardımcı oldunuz Sinyor Valera. Zamanınızı daha fazla almayayım."

Avukat rahatlamış bir ifadeyle başını salladı.

"Mesele o ev, değil mi?"

"Evet, gerçekten tuhaf bir yer," dedim.

"Gençken bir kez oraya gittiğimi hatırlıyorum; Don Diego o evi satın aldığı zaman."

"Neden satın aldığını biliyor musunuz?"

"Çocukluğundan beri o eve hayran olduğunu ve hep bir gün orada yaşamak istediğini söylemişti. Don Diego böyleydi işte. Bazen küçük bir oğlan çocuğu gibi, hayalini gerçekleştirmek için her şeyinden vazgeçebilecek bir insandı."

Bir şey söylemedim.

"İyi misiniz?"

"Evet, iyiyim. Sinyor Marlasca'nın evi satın aldığı adam hakkında herhangi bir şey biliyor musunuz? Bernabé Massot adında biri?"

"Servetini Güney Amerika'da yapmış. O evde bir saatten fazla kalmamış. Küba'dan döndüğü zaman satın alıp, yıllarca boş bırakmış. Nedenini hiç söylemedi. Arenys de Mar'da bir konakta oturuyor, kuleli evi de yok pahasına sattı. Onunla ilgili hiçbir şey kalsın istemiyordu."

"Peki, ondan önce?"

"Sanırım, orada bir papaz oturuyormuş. Bir Cizvit papazı. Emin değilim. Don Diego'nun işleriyle babam ilgilenirdi, Don Diego öldükten sonra da bütün dosyaları yaktı."

"Bunu neden yaptı acaba?"

"Size anlattığım onca şey yüzünden. Sanırım, dedikodulardan ve söylentilerden kaçınıp, dostunun anısını korumak içindir. Doğrusunu isterseniz, bana da nedenini hiç söylemedi. Babam gönüllü olarak açıklamalar yapan bir insan değildi, ama mutlaka iyi nedenleri vardı. Eminim, iyi nedenlerdi. Diego hem ortağı, hem de çok iyi arkadaşıydı; bütün bunlar babam için de çok üzücü olmuştu."

"Cizvit papazına ne oldu?"

"Kilise disipliniyle ilgili konular olduğunu sanıyorum. Peder Cinto Verdaguer'in dostuydu ve galiba onun sorunlarıyla bir ilgisi vardı; bilirsiniz..."

"Şeytan kovuculuğu."

"Dedikodu."

"Kiliseden kovulmuş bir Cizvit papazı öyle bir evi satın alacak parayı nereden bulmuş olabilir?"

Artık fıçının dibini kazıdığımı fark ediyordum.

"Size daha çok yardımcı olmayı isterdim Sinyor Martín, ama bunu nasıl yapacağımı bilmiyorum. İnanın."

"Zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim Sinyor Valera."

Avukat başını sallayıp masasındaki zile bastı. Beni karşılayan sekreter kapı eşiğinde bitiverdi. Valera'yla el sıkıştık.

"Sinyor Martín gidiyor. Lütfen, kapıya kadar ona eşlik et Margarita."

Sekreter başını eğip önden yürüdü. Odadan çıkmadan önce dönüp son kez avukata baktım; babasının portresi altında süngüsü düşmüş bir halde duruyordu. Margarita'nın ardından ana kapıya kadar yürüdüm, ama kadın tam kapıyı kapatacakken, ona dönüp en sevimli gülümsememle baktım.

"Bağışlayın. Sinyor Valera, bana Sinyora Marlasca'nın adresini söyledi, ama galiba sokak numarasını tam hatırlamıyorum..."

Margarita bir an önce benden kurtulma isteğiyle iç geçirdi.

"Numara 13. Carretera de Vallvidrera sokağı, 13 numara."

"Tabii ya!"

"İyi günler," dedi Margarita.

Karşılık veremeden kapı suratıma kapandı.

21

Kuleli eve döndüğümde yıllardan beri benim yuvam ve hapishanem olan binaya farklı bir gözle bakmaya başladım. Ön kapıdan girerken, kendimi taş ve gölgelerden oluşan bir varlığın açık ağzından içeri giriyormuşum gibi hissettim; geniş merdivenlerden bu yaratığın bağırsaklarına indim. Zemin kat kapısını açınca, karanlığın içinde son bulan koridor ilk kez bana zehirlenmiş ve güvenilmez bir beynin önodası gibi göründü. Karşı ucunda, salondan sızan kızılımsı ışıkta bana doğru gelen Isabella'nın silueti vardı. Kapıyı kapatıp ışığı açtım.

Isabella şık bir genç hanım gibi giyinmiş, saçlarını toplayıp onu on yaş daha büyük gösteren hafif bir makyaj yapmıştı.

"Çok şık ve güzel görünüyorsun," dedim soğuk bir ifadeyle.

"Senin yaşında bir kız gibi mi? Elbiseyi beğendin mi?"

"Nereden buldun onu?"

"Koridorun sonundaki odada, sandıklardan birindeydi. Sanırım Irene Sabino'nundu. Nasıl buldun? Bana yakışmadı mı?"

"Sana bunları götürmesi için birisini çağırmanı söylemiştim."

"Ben de öyle yaptım. Bu sabah semt kilisesine gittim, ama bana gelip alamayacaklarını söylediler. Bizim götürmemiz gerekiyormuş."

Bir şey söylemeden ona baktım.

"Doğru söylüyorum," dedi Isabella.

"O elbiseyi çıkar üstünden ve bulduğun yere koy. Sonra da yüzünü yıka. Tıpkı..."

"Fahişelere mi benzemişim?" dedi Isabella.

Başımı hayır anlamında sallayıp iç geçirdim.

"Hayır. Sen hiçbir zaman fahişelere benzeyemezsin Isabella."

"Tabii ya. Bu yüzden benden hoşlanmıyorsun," diye homurdanarak döndü ve odasına doğru yürüdü.

"Isabella," diye seslendim arkasından.

Aldırmadı.

"Isabella," dedim sesimi yükselterek.

Bana düşmanca bir bakış atıp odasının kapısını çarparak kapadı. İçeride bir şeyleri çekiştirdiğini duydum. Kapıya gidip tıklattım. Karşılık gelmedi. Bir daha tıklattım. Tek kelime etmedi. Kapıyı açtığımda onu, yanında getirmiş olduğu birkaç parça eşyayı bir çantaya doldururken buldum.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum.

"Ne yapacağım, buradan gidiyorum işte. Gideyim de, sen de huzur bul bari. Tabii, bulabilirsen; senin gibi biri için bu zor."

"Nereye gittiğini sorabilir miyim?"

"Umurunda mı? Bu soru, cevap beklenmeyen sorulardan mı yoksa alaycılık mı taşıyor? Belli ki, hiçbir şey senin umurunda değil, ama benim kalın kafam aradaki farkı görememiş."

"Isabella dur bir dakika..."

"Elbiseyi merak etme. Hemen çıkarıyorum. O dolmakalem uçlarını da iade edebilirsin, çünkü hiç kullanmadım ve zaten hoşuma gitmiyor. Çocuklara göre bir şey."

Yanına yaklaşıp elimi omzuna koydum. Sanki bir yılan değmiş gibi sıçrayıp geri çekildi.

"Dokunma bana."

Ses çıkarmadan kapıya doğru çekildim. Isabella'nın dudakları ve elleri titriyordu.

"Isabella, bağışla beni. Lütfen. Seni kırmak istemedim."

Gözleri yaşlı, bana baktı.

"Oysa sadece bunu yaptın. Buraya geldiğimden beri. Bana hep hakaret ettin ve hiçbir şey anlamayan bir ahmakmışım gibi davrandın."

"Özür dilerim," diye tekrarladım. "Bırak eşyalarını. Gitme."

"Neden gitmeyecekmişim?"

"Çünkü rica ediyorum. Lütfen gitme."

"Merhamete ve bağışlara gerek duyarsam başka yerlerde de bulabilirim."

"Bağış veya merhamet değil; tabii, sen benim için böyle hissetmiyorsan. Kalmanı rica ediyorum, çünkü burada ahmak olan benim ve yalnız kalmak istemiyorum. Yalnız kalamam."

"Ne iyi. Hep başkalarını düşünürsün zaten. Kendine bir köpek alsana."

Isabella çantasını yere bıraktı; öfkesi yavaş yavaş azalırken, gözlerini silip yüzünü bana döndü.

"Madem doğruları söyleme oyunu oynuyoruz, sana her zaman yapayalnız kalacağını söyleyeyim. Yalnız kalmaya mahkûmsun, çünkü sevmeyi ve paylaşmayı bilmiyorsun. Bu ev gibisin. Saçlarımı dimdik ediyor. Beyazlar içindeki hanımın ya da başka herkesin seni terk etmelerine şaşırmadım. Sen sevemiyorsun ve sevilmeye de izin vermiyorsun."

Ağzım açık ona bakakaldım; darbelerin nereden geldiğini anlamadan sıkı bir dayak yemiş gibiydim. Söyleyecek bir şeyler aradım, ama sadece kekeliyordum.

"Dolmakalem takımını beğenmediğin doğru mu?" diyebildim sonunda.

Isabella sıkılmış gibi gözlerini devirdi.

"Bana öyle dayak yemiş bir köpek gibi bakma. Aptal olabilirim, ama o kadar da aptal değilim."

Cevap vermedim, ama kapıya yaslanmaya devam ettim. Isabella bana şüpheyle acıma arası bir ifadeyle bakıyordu.

"Fotoğraflardaki o arkadaşınla ilgili söylediğim şey, öylesine ağzımdan çıkıverdi. Özür dilerim."

"Özür dilemene gerek yok. Doğruyu söyledin."

Odadan başım önde çıkıp çalışma odama kaçtım ve sis içine gömülmüş karanlık şehre baktım. Bir süre sonra merdivenin başında Isabella'nın tereddütlü ayak seslerini duydum.

"Yukarıda mısın?" diye seslendi.

"Evet."

Isabella odaya girdi. Elbisesini değiştirmiş, gözyaşlarını silmişti. Gülümsemesine karşılık verdim.

"Neden böylesin?"

Omuz silktim. Isabella yanıma gelip pencere kenarına oturdu. Bir süre sessizliğin ve eski şehrin çatıları üstündeki gölgelerin keyfini çıkardık. Sonra Isabella gülerek, "Babamın sana verdiği purolardan birini yakıp paylaşsak nasıl olur?" dedi.

"Kesinlikle olmaz."

Isabella yine sessizliğe gömüldü, ama arada bir bana bakıp gülümsüyordu. Onu gözucuyla seyrederken, sırf ona bakmamla bile bu pislik dünyada, biraz şansım varsa benim de içimde, hâlâ iyi ve nezih bir şey kalmış olduğuna inanmak zor gelmiyordu.

"Kalıyor musun?" diye sordum.

"Kalmam için bana iyi bir neden söyle. Dürüst bir neden olsun. Yani, bunu sen söyleyeceğine göre, bencilce bir neden olacak. Ve sakın bana maval okuma, yoksa hemen çekip giderim."

Benim her zamanki övgülü sözlerimden birini beklerken yüzüne savunmacı bir ifade yerleştirdi. Gözlerimi yere çevirip belki de ilk kez doğruyu söyledim; hiç değilse kendi kulaklarıma duyurmak için...

"Çünkü tek dostum sen kaldın."

Isabella'nın gözlerindeki sert ifade kayboldu; bakışlarında acıma görürüm korkusuyla başımı çevirdim.

"Sinyor Sempere ve o ukala Barceló'ya ne oldu?"

"Bana gerçeği söyleme cesaretini sadece sen gösterdin."

"Peki ya o arkadaşın, patronun olacak adam; o sana gerçeği söylemiyor mu?"

"Patron, benim arkadaşım değil. Üstelik onun bütün hayatı boyunca gerçeği söylediğini pek sanmıyorum."

Isabella, bana dikkatlice bakıyordu.

"Gördün mü bak? Ona güvenmediğini biliyordum. Daha ilk gün bunu yüzündeki ifadeden anlamıştım."

Saygınlığımı biraz toparlamak istedim, ama aklıma sadece iğneleme geldi.

"Yetenekler listene bir de yüz okumayı mı ekledin?"

"Seninki gibi bir yüzü okumak için yetenek gerekmez," dedi Isabella.

"Peki, yüzümde başka ne okuyorsun sevgili falcım?"

"Korktuğunu."

Gülmeye çalıştım, ama pek inandırıcı olmadı.

"Korkmaktan utanma. Korkmak sağduyunun belirtisidir. Sadece su katılmamış ahmaklar hiçbir şeyden korkmazlar. Bunu bir kitapta okumuştum."

"*Korkakların Elkitabı* mı?"

"Eğer erkeklik gururunu zedeleyecekse itiraf etmek zorunda değilsin. Siz erkeklerin inatçılık ölçünüzün mahrem yerinizin ölçüsü kadar olması gerektiğine inandığınızı biliyorum."

"Bunu da bir kitapta mı okudun?"

"Hayır, bu benim düşüncem."

Bu delil karşısında pes edip ellerimi aşağıya indirdim.

"Pekâlâ. Tamam. İçimde belli belirsiz bir endişe olduğunu itiraf ediyorum."

"Belirsiz olan sensin. Korkudan kaskatı kesilmişsin. İtiraf et."

"Durumu abartma. Yayıncımla ilgili bazı kaygılarım var diyelim; daha önce yaşadıklarımdan sonra bu da normaldir. Bildiğim kadarıyla Corelli tam bir beyefendidir ve profesyonel ilişkimiz her iki taraf için de verimli ve olumlu olacaktır."

"Bu yüzden mi onun adı her geçtiğinde miden kasılıyor?"

İç geçirdim. Diyecek laf bulamıyordum.

"Ne diyebilirim ki Isabella?"

"Artık onun için çalışmayacağını söyleyebilirsin."

"Bunu yapamam."

"Neden yapamayasın? Ona parasını geri verip sepetleyemez misin?"

"Bu kadar basit değil."

"Neden? Başın belaya mı girdi?"

"Galiba öyle."

"Nasıl bir bela?"

"Ben de bunu öğrenmeye çalışıyorum. Her şekilde bu benim suçum, sorunu çözmek de bana kalıyor. Senin endişelenmen gerekmez."

Isabella o an yetinmiş gibi göründü, ama ikna olmamıştı.

"Gerçekten ümitsiz bir insansın. Bunu biliyor muydun?"

"Yavaş yavaş bu düşünceye alışıyorum."

"Kalmamı istiyorsan, buradaki kuralların değişmesi lazım."

"Dinliyorum."

"Artık hafifletilmiş buyurganlık olmayacak. Bundan böyle bu evde demokrasi var."

"Özgürlük, eşitlik ve kardeşlik."

"Kardeşlik konusunda dikkatli ol. Ama artık öyle emir yağdırmak yok. Bana Jane Eyre romanındaki Bay Rochester numaraları da yapma."

"Nasıl istersen Bayan Eyre."

"Ve sakın aklından bile geçirme, çünkü romandaki Bay Rochester gibi kör olsan da seninle evlenmem."

Anlaşmamızı bağlamak için elimi uzattım. Isabella elimi biraz tereddütle sıktıktan sonra bana sarıldı. Kendimi onun kolları arasına bırakıp yüzümü saçlarına gömdüm. Temasında huzur ve sevgiyle, on yedi yaşındaki bir kızın hayat ışığı vardı; bunun, annemin bana hiçbir zaman bahşetmediği kucaklaşmaya benzediğine inanmak istiyordum.

"Dost muyuz?" diye fısıldadım.

"Ölüm bizi ayırana kadar."

22

Isabella rejiminin yeni kuralları ertesi gün saat dokuzdan itibaren geçerli olmaya başladı; asistanım mutfağa gelip bana bundan böyle işlerin nasıl yürüyeceğini bildirdi.

"Hayatında yeni bir düzen olması gerektiğini düşünüyorum. Yoksa rayından çıkıp, uçarılık yapmaya başlıyorsun."

"Bu ifadeyi de nereden buldun?"

"Senin kitaplarından birinden. Uçarı kelimesi kulağa hoş geliyor."

"Üstelik şiirsel bir havası da var."

"Konuyu değiştirme."

Gün içinde ikimiz de kendi kitaplarımız üstünde çalışacaktık. Birlikte yemeğe oturacak, Isabella bana o gün yazdığı sayfaları gösterecek, bunun hakkında tartışacaktık. Onu memnun etmek için boş laflar etmeyip, dürüst davranarak uygun tavsiyelerde bulunacaktım. Pazar günleri tatil olacaktı, onu sinemaya, tiyatroya götürecektim veya birlikte yürüyüşe çıkacaktık. O da bana kütüphanelerde ve arşivlerde aradığım belgeleri bulmama yardım edecek ve ailesinin bakkalı sayesinde, erzak dolabının hiç boş kalmamasını sağlayacaktı. Kahvaltıyı ben, akşam yemeğini o hazırlayacaktı. Öğlen yemekleriyse, o sırada kim boşsa onun tarafından hazırlanacaktı. Ev işlerini paylaştık; evin düzenli olarak temizlenmesi gerçeğini kabul edeceğime söz verdim. Ben ona kesinlikle erkek arkadaş bulma-

ya çalışmayacaktım, o da patron için neden çalıştığımı sorgulamadığı gibi, ben fikrini sormadıkça bana kendi görüşlerini söylemeyecekti.

Kahve fincanımı kaldırdım ve fincan tokuşturarak koşulsuz teslimiyetimi kutladık.

Birkaç gün sonra kendimi boyun eğenlere özgü bir huzura ve sükûnete bırakmıştım. Isabella sabahları geç kalkıyordu; ayağına çok büyük gelen terliklerimi şıpırdatarak, gözleri yarı kapalı halde mutfağa geldiğinde, ben kahvaltıyı ve kahveyi hazır etmiş oluyordum. Sabah gazetesi sofrayı tamamlıyordu. Her gün değişik bir gazete oluyordu.

Hayatın rutine girmesi ilhama da yol açıyor. Yeni rejimin başlamasından kırk sekiz saat sonra, yeniden en verimli yıllarımın disiplinine girdiğimi fark ettim. Çalışma odama kapandığım saatler art arda somut bir şekilde sayfalara döküldükçe, çalışmamın bir biçim aldığını ve artık bunun bir fikir değil, bir gerçeğe dönüştüğünü görüyordum.

Metin akıcı ve pırıl pırıldı, elektriği vardı. Mucizeler, zorluklar, insan soyu için ümit vaat eden bir kehanetin etrafında örülmüş, içinde halkların, çeşitli sahnelerin bulunduğu bir efsane, bir mitolojik destan tadındaydı. Hikâyenin akışı okuru savaşçı kurtarıcının gelişine hazırlıyordu; bu kahraman, düşmanları tarafından gasp edilen şan ve gururu ülkesine tekrar kazandıracak, bütün acılardan ve adaletsizliklerden kurtaracaktı. Bu düşmanlar çok uzun zamandan beri bu kim olduğu belirsiz insanların kuyusunu kazmak için çalışıyorlardı. Konunun mekaniği kusursuzdu ve hangi ırktan, kültürden veya toplumdan olsa, herkese uyuyordu. Bayraklar, tanrılar ve bildirilerse destedeki jokerlerdi, hep aynı kartları dağıtıyorlardı. İşin mahiyetine göre herhangi edebi bir metinde kullanılabilecek en zor ve karmaşık tekniği uyguluyordum: Hiçbir tekniğin olmayışı. Dili sade, mesajı temiz ve dürüsttü; anlatılan şeyde sadece ifşaat vardı. Bazen durup yazdıklarımı okuyunca içimi kör bir gurur kaplıyor, kurduğum mekanizmanın mükemmel bir isabetlilikle hedefe gittiğini görüyordum. Uzun bir zamandan beri ilk defa Cristina ve Pedro Vidal'i aklıma getirmeden saat-

lerce çalıştığımı fark ettim. Hayat iyiye doğru gidiyor diyordum içimden. Belki de bu nedenden, nihayet içine düşmüş olduğum çıkmazdan çıktığımı sandığım için, rayıma oturduğum her defasında yaptığım şeyi yaptım: Her şeyi mahvettim.

Bir sabah, kahvaltıdan sonra en iyi takım elbisem üstümde, Isabella'ya veda etmek için salona girdiğimde onu bir gün önce yazdıklarını tekrar okurken buldum.

"Bugün yazmıyor musun?" diye sordu başını kaldırmadan.

"Bugün yazmayıp, meditasyon yapacağım."

Defterinin yanında duran dolmakalem takımını ve mürekkep hokkasını gördüm.

"Bunları çok modası geçmiş bulduğunu sanıyordum," dedim.

"Öyle buluyorum, ama ben on yedi yaşında bir kızım ve modası geçmiş şeylerden hoşlanmaya hakkım var. Tıpkı senin puro içmen gibi."

Süründüğüm kolonya kokusunu fark ettiğinde bana merakla baktı. O ciddi kıyafet içinde dışarı çıkacağımı anlayınca kaşlarını çattı.

"Yine detektiflik mi yapacaksın?" diye sordu.

"Biraz."

"Sana bir koruma gerekmez mi? Doktor Watson gibi biri? Biraz sağduyu sahibi biri?"

"Daha yazmasını öğrenmeden yazmamak için bahane uydurmayı öğrenme. Bu sadece profesyoneller için bir ayrıcalıktır ve hak edilerek kazanılır."

"Bence senin asistanın olmam her şey için yeterli olmalı."

"Aslında senden yapmanı istediğim bir şey var. Hayır, merak etme. Sempere'yle ilgili bir şey. Kötü durumdaymış diye duydum, kitabevi de tehlikedeymiş."

"Doğru olamaz."

"Maalesef doğru, ama önemli değil, çünkü işlerin daha da bozulmasına izin vermeyeceğiz."

"Sinyor Sempere çok gururlu bir adamdır, senden yardım almaya... Bunu zaten denemiştin değil mi?"

"Evet. İşte bu nedenle daha kurnazca davranıp, daha üstü kapalı bir numara yapmak zorundayız."

"Senin uzmanlık alanın."

Onun onaylamaz ses tonuna aldırmadım. "Planım şöyle, sen oradan geçerken uğramış gibi dükkâna gideceksin ve Sempere'ye benim tahammül edilmez bir yaratık olduğumu, benden usandığını söyleyip..."

"Buraya kadar yüzde yüz inandırıcı şeyler."

"Sözümü kesme. Ona bunları söyledikten sonra, asistanım olarak sana sadaka gibi bir ücret verdiğimden yakınacaksın."

"Ama bana bir kuruş bile ödemiyorsun ki."

İç geçirdim. Bu iş adamakıllı sabır gerektiriyordu.

"Bunu duyduğuna üzüldüğünü söyleyince, ki mutlaka öyle diyecektir, zavallı bir genç kız rolü yap, hatta mümkünse bir iki damla gözyaşı dök ve babanın seni mirasından çıkardığını ve bir manastıra kapatmak istediğini söyle. Acaba, sattığın kitaplardan yüzde üç komisyon alarak günde birkaç saatliğine dükkânda çalışmana izin verir mi diye sor. Bir deneme dönemi. Böylece manastıra kapanmadan, kendini edebiyata adamış bağımsız bir kadın olarak kendi geleceğini çizebileceğini anlat."

Isabella yüzünü ekşitti.

"Yüzde üç mü? Senin niyetin Sempere'ye yardım etmek mi, onu kazıklamak mı?"

"Geçen gece giydiğin gibi bir elbise giymeni istiyorum; bildiğin şekilde süslen ve oğlu dükkândayken oraya git. Öğleden sonraları oğlu hep dükkânda olur."

"O yakışıklı olandan mı söz ediyoruz?"

"Sinyor Sempere'nin kaç oğlu var?"

Isabella kafasından hesaplar yaptı; işin içinde ne olduğunu anlayınca biraz gerildi.

"Babam, senin nasıl çarpık bir zihniyetin olduğunu bilseydi, gidip kendine bir çifte alırdı."

"Bütün söylediğim, o oğlanın seni görmesi gerektiği. Ve baba da oğlunun seni gördüğünü görmeli."

"Tahmin ettiğimden de kötüymüşsün. Şimdi de beyaz kadın ticaretine mi başladın?"

"Buna katıksız Hıristiyan hayırseverliği denir. Üstelik Sempere'nin oğlunun yakışıklı olduğunu da önce sen söyledin."

"Yakışıklı, ama biraz durgun."

"Abartma. Genç Sempere, kadınların yanında biraz çekingendir, ki bu da onun adına olumlu puan. Örnek bir vatandaştır, hayranlık uyandıran görünümünün farkında olduğu halde, Barselona kadınlarının iffetine olan saygısından kendini kontrol etmek için büyük bir çaba harcıyor. Bu özelliğinin ona, senin de hem analık, hem de diğer içgüdülerine hitap eden bir asalet kazandırmadığını söyleme sakın."

"Bazen senden nefret ediyorum Sinyor Martín."

"Bu duygunu sakla, ama sakın benim kusurlarım yüzünden genç Sempere'yi suçlama, çünkü o gerçek bir azizdir."

"Bana erkek arkadaş bulmaya çalışmayacağına dair anlaşma yapmıştık."

"Erkek arkadaştan bahseden oldu mu? Bitirmeme izin verirsen geri kalanı da anlatacağım."

"Devam et Rasputin."

"Baba Sempere sana evet dediği zaman, ki öyle diyecektir, her gün iki üç saatini dükkân tezgâhında geçirmeni istiyorum."

"Nasıl giyineyim? Mata Hari gibi mi?"

"Güzel giyin, sen zevkli bir insansın. Şık, davetkâr, ama göze batacak şekilde değil. Dediğim gibi, Irene Sabino'nun elbiselerinden birini alabilirsin, ama cafcaflı bir şey olmasın."

"O elbiselerden iki üç tanesi bana çok yakışıyor," dedi Isabella hevesle.

"O halde en kapalı olanını giyersin."

"Sen geri kafalı bir adamsın. Edebiyat eğitimime ne olacak?"

"Sempere'nin dükkânından daha iyi bir okul olabilir mi? Etrafın dünyanın en büyük eserleriyle çevrili olacak. Onlardan çok şey öğrenebilirsin."

"Bunun için ne yapmam gerekiyor? Derin bir nefes alıp, içimde ne kalmış diye bakacak mıyım?"

"Günde sadece birkaç saat. Daha sonra çalışmana burada devam eder, benim paha biçilmez tavsiyelerimi alarak geleceğin Jane Austen'i olursun."

"Peki, kurnaz planın nedir?"

"Plan şu, sana her gün vereceğim birkaç pesetayı müşteriden aldığın parayı kasaya koyarken, belli etmeden içine bırakacaksın."

Isabella'nın kaşları bir kez daha çatıldı.

"İşe yaramaz. Bir terslik olduğunu hemen anlar. Sinyor Sempere budala değil."

"İşe yarayacaktır. Şayet Sempere şaşırır gibi olursa, ona müşterilerin kasada güzel bir kız görünce kesenin ağzını açıp, daha cömert davrandıklarını söylersin."

"Bu söylediğin şey senin gittiğin ucuz yerlerde olur, ama bir kitabevinde olmaz."

"Ben bir kitabevine girdiğimde senin gibi güzel bir satış görevlisiyle karşılaşırsam, oradaki en pahalı kitabı bile satın alabilirim."

"Çünkü kafanın içi pislik dolu."

"Ayrıca benim... ya da ikimizin de Sempere'ye minnet borcu var."

"Çok alçaldın."

"O halde daha da alçalmama neden olma."

Her saygıdeğer ikna girişiminin önce merak, sonra gurur ve son olarak da, iyilik ya da nedamet duygusu yaratması gerekir. Isabella yere bakarak yavaşça başını salladı.

"Peki, bu cömert tanrıçayı ne zaman devreye sokmayı düşünüyorsun?"

"Bugünün işini yarına bırakmamalı."

"Bugün mü?"

"Bugün öğleden sonra."

"Bana doğruyu söyle. Bu strateji, vicdanını temizlemek için patronun sana verdiği parayı aklamayı mı amaçlıyor?"

"Benim amaçlarımın hep bencilce olduğunu biliyorsun."

"Peki ya Sinyor Sempere hayır derse?"

"Yeter ki, oğlu orada olsun ve sen en iyi kıyafetinle git."

"Çok alçaltıcı ve saldırgan bir plan."

"Ve sen bu plana bayıldın."

Sonunda Isabella kedi gibi gülümsedi.

"Ya oğlu birden büyür ve cüretli davranarak ellerine hâkim olamazsa?"

"Sana garanti ederim, o oğlan bir rahip karşısında evlilik sertifikası alana kadar sana elini sürmeyecektir."

"Biraz aşırı olmadı mı?"

"Yapacak mısın?"

"Senin hatırına mı?"

"Edebiyat hatırına."

23

Dışarıya adımımı attığım anda yüzüme buz gibi bir rüzgâr çarptı; Barselona sonbaharı karşılıyordu. Plaza Palacio'ya vardığımda orada bomboş, kocaman çelikten bir fare gibi bekleyen tramvaya bindim. Kondüktöre ücreti ödedikten sonra, cam kenarında bir koltuğa oturdum.

"Sarriá'ya kadar gidiyor musunuz?" diye sordum.

"Meydana kadar gidiyoruz."

Başımı cama dayadım; çok geçmeden tramvay hafif bir sarsıntıyla hareket etti. Gözlerimi kapatıp, ancak mekanik bir canavarın içindeyken yapılabilecek bir şekerlemeye daldım; modern insan, uykusunu böyle alıyordu. Rüyamda siyah kemiklerden yapılmış, koltukları tabut biçimindeki bir trendeydim; terk edilmiş bir Barselona caddesinden geçiyorduk, yollar atılmış elbiselerle doluydu; sanki içindeki insanlar buhar olmuştu. Elden çıkarılmış şapkalar, kadın ve erkek elbiseleri ile ayakkabılardan oluşan bir tarla gibiydi. Lokomotiften püsküren kızıl duman, mavi üstüne dökülmüş kırmızı boya gibi gökyüzüne yayılıyordu. Yanımdaki yolcu patronumdu ve sırıtıyordu. Üstünde beyaz bir takım elbise, ellerinde eldiven vardı. Parmak uçlarından koyu renkli, yapışkan bir şey damlıyordu.

Bu insanlara ne oldu?

İnancını kaybetme Martín. İnancını kaybetme.

Uyandığımda tramvay ağır ağır Plaza de Sarriá'ya doğru ilerliyordu. Durağa gelmeden atladım ve Calle Mayor de Sarriá'ya doğru yürümeye başladım. On beş dakika sonra hedeflediğim yere geldim.

Carretera de Vallvidrera, San Ignacio'nun kırmızı tuğlalı okulu arkasındaki korulukta başlıyordu. Yokuşun iki yanında konaklar vardı, yolun üstü yapraklarla örtülüydü. Dağın üstüne çöken alçak bulutlar sis oluşturmuştu. Kaldırımda yürürken bahçe duvarlarının ve dökme demir kapıların önünden geçip numaraları okumaya çalıştım. Bu kapıların ardında kararmış taş yapımı evleri, kurumuş çeşmeleri ve ot bürümüş patikaları görebiliyordum. Ağaçların altından uzunca bir süre yürüdükten sonra numaraların on birden on beşe atladığını fark ettim. 13 numarayı aramak için geldiğim yönde geri gittim. Tam Sinyor Valera'nın sekreterinin göründüğünden daha akıllı olduğunu ve bana yanlış adres verdiğini düşünürken, kaldırımdan ayrılan küçük bir ara yol gördüm. Elli metre ileride üstünde siyah demir parmaklıkların mızrak gibi dikildiği taş bir duvar vardı.

Parke taşlı bir aralıktan geçip parmaklıklara doğru yürüdüm. Bir okaliptüs ağacının bakımsız bahçe duvarının diğer yanına taşmış dalları mızrak başlarının üstünden geçip, mahkûmların hücre parmaklıklarından uzattıkları kollar gibi dışarıya çıkıyordu. Duvarın bir kısmını örten yaprakları itip, taşa kazınmış harfleri ve numarayı buldum.

Casa Marlasca
13

Bahçeyi çevreleyen parmaklıklar boyunca yürürken içeriye bakmaya çalıştım. Demir kapının üstünde pas içinde büyük bir kapı tokmağı vardı. Kapı aralıktı. Omzumla itip, duvarın yüzeyindeki sivri taşlarda elbisemi yırtmadan geçebileceğim kadar açtım. İçeriye ıslak toprak kokusu hâkimdi.

Mermer karolardan oluşan bir patikada yürüdükten sonra etrafı beyaz taşlarla çevrili bir açıklığa geldim. Bir yanda kapıları açık bir garaj, içindeyse eskiden bir Mercedes olan ama şimdi kurumuş çelenklere benzeyen bir otomobil duruyordu. Modern tarzda inşa edilmiş üç katlı evin hatları kıvrımlıydı, çatı pencereleri, kuleleri ve kemerleri vardı. Kabartmalarla

süslü ön cephesindeki pencereler dardı. Camlardan sessizce geçen bulutların görüntüsü yansıyordu. Birinci kat pencerelerinden birinin ardında bir yüz görür gibi oldum.

Neden yaptığımı bilmeden, kolumu kaldırıp gülümsedim. Beni hırsız sansınlar istemiyordum. Penceredeki hareketsiz figür olduğu yerde kalıp beni izlemeye devam etti. Bir an başımı önüme eğdim, sonra tekrar yukarıya baktığımda, oradan ayrılmıştı.

"İyi günler!" diye seslendim.

Birkaç saniye bekleyip bir karşılık alamayınca yavaşça eve doğru yürümeye başladım. Doğu tarafında oval biçimli bir yüzme havuzu, bunun ardındaysa cam duvarlı bir sera vardı. Havuzun etrafında şezlonglar diziliydi. Üstünü sarmaşıklar kaplamış bir tramplen havuzun kirli suyu üstüne uzanıyordu. Suyun üstü dökülmüş yapraklar ve mantarlarla kaplıydı. Yansıyan görüntüme bakarken arkamdan birinin yaklaştığını fark ettim.

Dönüp bakınca, beni gergin bir ifadeyle inceleyen kasvetli bir yüzle karşılaştım.

"Kimsiniz ve burada ne işiniz var?"

"Adım David Martín, beni avukat Sinyor Valera gönderdi."

Alicia Marlasca dudaklarını büzdü.

"Siz Sinyora Marlasca'sınız değil mi? Doña Alicia?"

"Her zaman buraya gelen adama ne oldu?"

Sinyora Marlasca'nın beni bir belge imzalatmak ya da bir haber ulaştırmak için Valera'nın ofisinden gelen memurlardan biri sandığını anladım. Bir an bu kimliği üstlenmeyi düşündüysem de, içimden bir ses bu kadının hayatı boyunca yeterince yalan işitmiş olduğunu söyledi.

"O firmada çalışmıyorum Sinyora Marlasca. Ziyaretimin nedeni kişisel. Acaba müteveffa kocanız Don Diego'nun eski mülklerinden biri hakkında konuşmak için bana birkaç dakikanızı ayırabilir misiniz?"

Kadının yüzü sarardı ve başını çevirdi. Bir bastona dayanıyordu, sera kapısı önünde bir tekerlekli iskemle olduğunu fark ettim. Büyük ihtimalle zamanının çoğunu bunda geçiriyor olmalıydı.

"Kocama ait mülklerden hiçbiri kalmadı sinyor..."

"Martín."

"Bankalar her şeye el koydu Sinyor Martín. Bu ev hariç; o da Sinyor Valera'nın babasının tavsiyesi üzerine tapusu benim adıma geçirildiği için. Geri kalan her şeyi leş yiyiciler kapıştı."

"Ben kuleli evi kastettim. Calle Flassaders'teki."

Kadın iç geçirdi. Yaşı altmışla altmış beş arası olmalı, diye düşündüm. Bir zamanlar göz kamaştıran güzelliği pek bozulmamıştı.

"O evi hiç düşünmeyin. Lanetlidir."

"Ne yazık ki, mümkün değil. Orada yaşıyorum."

Sinyora Marlasca'nın alnı kırıştı.

"Orada kimse yaşamak istemez sanıyordum. Yıllardan beri boştu."

"Epeyce bir süredir orada kiracıyım. Ziyaretimin nedeni, tadilat yaptığım sırada müteveffa kocanıza ve sanırım size ait olduğunu sandığım kişisel eşyalar buldum."

"O evde bana ait hiçbir şey yoktur. Bulduğunuz şeyler her ne ise, o kadına ait olmalı."

"Irene Sabino mu?"

Alicia Marlasca buruk bir ifadeyle gülümsedi.

"Bana gerçekten ne öğrenmek istediğinizi söyler misiniz Sinyor Martín? Bana doğruyu söyleyin. Onca yolu kocama ait eski birkaç şeyi iade etmek için gelmediniz herhalde."

Bir süre sessizce bakıştık; ne pahasına olursa olsun bu kadına yalan söylemek istemediğimi anladım.

"Eşinize ne olduğunu öğrenmeye çalışıyorum Sinyora Marlasca."

"Neden?"

"Çünkü aynı şeyin benim başıma gelebileceğini düşünüyorum."

Marlasca malikânesinin ihmal edilmiş ve gözden çıkarılmış büyük evlere özgü, bir anıt mezar havası vardı. Hizmetkâr ordusunun her an pırıl pırıl temiz tuttuğu, o bolluk ve ihtişamlı günleri çok geride kalmış, şu

anda bir harabeye dönmüştü. Duvarlardaki badana soyulmuş, yer karoları gevşemiş, mobilyalar rutubetten çürümüş, iyice yıpranmış büyük halıların rengi solmuştu. Sinyora Marlasca'nın tekerlekli iskemlesine gitmesine yardım ettikten sonra onun yönlendirmesiyle, iskemleyi içinde tek bir kitap veya resim bulunmayan okuma odasına sürdüm.

"Hayatımı sürdürebilmek için hemen her şeyi satmak zorunda kaldım," diye açıkladı. "Sinyor Valera'nın her ay gönderdiği o maaş da olmasaydı, ne yapardım bilemiyorum."

"Burada yalnız mı yaşıyorsunuz?"

"Evet. Burası benim yuvam. Çok eskiden de olsa, mutlu olduğum tek yer burası. Hep burada yaşadım ve burada öleceğim. Size bir şey ikram edemediğim için bağışlayın. Son ziyaretçi geldiğinden beri o kadar çok zaman geçti ki, misafir ağırlamayı unutmuşum. Çay veya kahve ister misiniz?"

"Hayır, teşekkür ederim."

Sinyora Marlasca gülümseyerek oturmakta olduğum koltuğu işaret etti.

"Kocamın en sevdiği koltuktur o. Şöminenin yanında oturup geç vakitlere kadar okurdu. Bazen ben de onun yanında oturup onu dinlerdim. Bana bir şeyle, anlatmayı çok severdi; hiç değilse o günlerde. Bu evde mutluyduk ve..."

"Ne oldu peki?"

Sinyora Marlasca şöminedeki küllere baktı.

"Bu hikâyeyi dinlemek istediğinize emin misiniz?"

"Evet, lütfen anlatın."

24

"Doğrusunu isterseniz, kocam Diego'nun o kadınla ne zaman tanıştığını tam olarak bilmiyorum. Hatırladığım tek şey, bir gün laf arasında ondan söz ettiği ve çok geçmeden, Irene Sabino adını anmadığı tek bir gün olmadığı. Bana onları Damián Roures adında Calle Elisabets'te ruh çağırma seansları düzenleyen bir adamın tanıştırdığını söyledi. Diego dinler hakkında çok bilgiliydi ve ara sıra gözlemci olarak bu seanslara katılırdı. O günlerde Irene Sabino Paralelo'da çok popülerdi. İnkâr edemem, çok güzel bir kadındı. Ama bunun yanı sıra sanırım sadece ona kadar sayabiliyordu. Onun Bogatell Kumsalı'ndaki gecekondularda doğduğu, annesinin onu terk ettiği ve çocukluğunu dilencilerin ve kaçakların arasında geçirdiği söylenir. On dört yaşındayken, önce Raval'deki kabarelerde ve gece kulüplerinde, sonra da Paralelo'da dans etmeye başlamış. Dans, diyelim. Sanırım daha okuma yazmayı sökmeden fahişeliği öğrenmiş, tabii okumayı öğrendiğini varsayarsak... Bir süre La Criolla'da başaktris olduğu söylenir. Sonra daha lüks yerlere geçmiş. Sanırım, Apolo'da herkesin Jaco diye andığı, Juan Corbera adında bir adamla tanışmış. Jaco hem onun menajeri, hem de sevgilisiymiş. Ona Irene Sabino adını veren ve Avrupalı bir prensle Parisli ünlü bir kabare yıldızının gayrimeşru çocuğu olduğu efsanesini yaratan da Jaco'dur. Gerçek adı nedir bilmiyorum, tabii, eğer bir adı olduysa... Roures'in tavsiyesi üzerine Jaco, onu seanslara getirmeye başlamış. Sanırım, tekdüzelikten kurtulmak için o toplantılara giden zengin adamla-

ra onun sözde bekâretini satıp, parayı paylaşmışlar. Söylendiğine göre Irene Sabino iki kişiyi aynı anda idare edermiş.

"Jaco ve ortağının hiç kuşkulanmadıkları şey, Irene'nin bu seansları saplantı haline getireceği ve ruhlar âlemiyle temas kurabileceğine inanması olmuş. Irene, annesinin ona öbür dünyadan mesajlar gönderdiğine eminmiş ve onunla temas kurabilmek için ünlü olduktan sonra bile seanslara katılmayı sürdürmüş. Diego'yla da orada tanışmış. Sanırım biz de o sırada, her evlilikte olabilen bazı sorunlar yaşıyorduk. Diego epey bir zamandan beri avukatlığı bırakıp, zamanını yazmaya ayırmayı düşünüyordu. İtiraf edeyim, bunun için benden istediği desteği alamadı. Böyle yaptığı takdirde, hayatını heba edeceğini düşünüyordum, ama sanırım, asıl korkum bütün bunları, evi, uşakları ve her şeyi kaybetmekti... ne var ki, sonunda her şeyi kaybettim, kocamı da... Bizi kesin olarak ayıran şey Ismael'in kaybı oldu. Ismael oğlumuzdu. Diego, onun için deli olurdu. Onun kadar oğluna düşkün bir baba görmedim. Hayatı Ismael'di, ben değildim. Bir gün birinci kattaki yatak odasında tartışıyorduk. Yazmaya çok fazla zaman ayırdığı için onu suçluyordum; Valera artık bütün işi tek başına üstlenmekten sıkılıp, ortaklığı feshederek bağımsız çalışacağına dair bir ültimatom vermişti. Diego buna hiç aldırmadığını, firmadaki hissesini satıp kendini tamamen yazmaya vermek istediğini söyledi. O öğleden sonra Ismael'i bulamadık. Odasında veya bahçede değildi. Bizi kavga ederken duyunca korkup, evden ayrıldığını sandım. Bunu daha önce de yapmıştı. Birkaç ay önce onu Plaza de Sarriá'da bir bank üstünde oturmuş ağlarken bulmuştuk. Hava kararmaya başladığı için evden çıkıp onu aramaya başladık, ama hiçbir yerde bulamadık. Komşularımızın evlerine, hastanelere gittik... Bütün geceyi dışarıda onu arayarak geçirdikten sonra, şafak sökerken eve döndüğümüzde havuzun dibinde cesedini bulduk. Önceki gün öğleden sonra boğulmuştu; birbirimize bağırmakla çok meşgul olduğumuz için onun yardım isteyen feryatlarını duyamamıştık. Yedi yaşındaydı.

"Diego, beni veya kendisini hiç bağışlamadı. Çok geçmeden birbirimizin varlığına tahammül edemez olduk. Birbirimize her baktığımızda,

her dokunduğumuzda o lanet havuzun dibinde oğlumuzun cansız vücudunu görüyorduk. Bir gün uyandığımda, Diego'nun beni terk etmiş olduğunu anladım. Hukuk firmasını da bırakıp, Ribera semtinde, yıllardır saplantı haline getirdiği eski bir eve taşındı. Bana bir kitap yazdığını ve Parisli bir yayıncıdan çok önemli bir sipariş aldığını, para konusunda endişe etmememem gerektiğini söyledi. İtiraf etmese de, Irene'yle birlikte olduğunu biliyordum. Kalbi kırıktı ve çok fazla ömrü kalmadığına inanıyordu. İçini kemirip duran bir parazit, bir hastalık kaptığını düşünüyordu. Sadece ölümden söz eder olmuştu. Kimseyi dinlediği yoktu. Ne beni, ne de Valera'yı. Sadece Irene'yle, ruhlar hakkında hikâyeler anlatarak kafasını zehirleyen ve Ismael'le temas kurduracağını vaat ederek, ondan para sızdıran Roures'i dinliyordu. Kuleli eve gidip, kapıyı açması için ona yalvardım. Beni içeri almak istemedi. Çok meşgul olduğunu, Ismael'i kurtarmasını sağlayacak bir şey üstünde çalıştığını söyledi. İşte o zaman aklını kaçırmakta olduğunu fark ettim. Parisli yayıncı için o lanet kitabı yazarsa, oğlumuzun ölüler âleminden döneceğine inanıyordu. Sanırım o üçü, Irene, Roures ve Jaco elinde, ikimizin elinde ne kadar para kalmışsa buna el uzatmışlardı... Diego artık hiç kimseyle görüşmüyordu, kendini o korkunç eve kapatmıştı.

"Aylar sonra onun ölüsünü buldular. Polis kaza olduğunu söylemişti, ama ben buna hiç inanmadım. Jaco ortadan kayboldu, paradan da geriye hiçbir iz kalmadı. Roures bir şey bilmediğini iddia etti. Söylediğine göre Diego'yla aylardan beri hiç görüşmüyormuş, çünkü Diego aklını oynatmış ve onu korkutmuştu. Katıldığı son seanslarda lanetlenmiş ruhlardan söz edip müşterilerini korkuttuğu için Roures, onun bir daha gelmesine izin vermemişti. Diego şehrin altında bir kan gölü olduğunu, rüyalarında oğlunun onunla konuştuğunu, Ismael'in yılan derili bir gölge tarafından tutsak edildiğini, bu yaratığın başka bir oğlan çocuğu gibi görünerek Ismael'le oyun oynadığını anlatıyormuş... Ölüsü bulunduğunda kimse şaşırmadı.

"Irene, Diego'nun benim yüzümden canına kıydığını söyledi; oğlunun ölümüne neden olan soğuk ve fesat karısı lüks hayatından vazgeçme-

diği için Diego'yu ölüme sürükledi, diye anlatıyordu. Söylediğine göre onu gerçekten sadece kendisi sevmişti ve ondan tek kuruş bile almış değildi. Bence hiç değilse, bu bakımdan doğruyu söylüyordu. Jaco'nun Diego'yu baştan çıkarıp söğüşlemesi için Irene'yi kullandığına eminim. Daha sonra, işler karıştığında Jaco, ona beş para koklatmadan ortadan kayboldu. Polis, en azından bazıları böyle düşünüyordu. Ama ben, Diego'nun kendini öldürdüğüne inanmıyorum. O zaman da inanmadım, şimdi de inanmıyorum. Bence Irene ve Jaco, onu öldürdüler. Ve sadece para için değil. Başka bir şey daha vardı. Bu vakayı soruşturan Ricardo Salvador adında genç bir polisin de aynı şeyi düşündüğünü hatırlıyorum. Resmi tutanaklarda tutarsız olan bir şey var, diyordu; ona göre birisi Diego'nun ölümünün gerçek nedenini gizliyormuş. Salvador gerçekleri bulmak için çok çaba gösterdi, ama onu bu vakadan çektiler, daha sonra da emniyet teşkilatından kovuldu.

"Daha özel olarak bu vakayı soruşturmaya devam etti. Arada bir beni ziyarete gelirdi; onunla iyi dost olduk. Ben tek başına kalmış, perişan ve çaresiz bir kadındım. Valera, bana hep tekrar evlenmem gerektiğini söylüyordu. Kocamın başına gelenler için Valera da beni suçlamıştı; hatta etrafta bir sürü bekâr dükkân sahibinin olduğunu ve bunların aristokrat havalı, hoş bir dulun yataklarını ısıtmasını isteyeceklerini bile ima etti. Bir süre sonra Salvador ziyaretlerini kesti. Onu ayıplamıyorum. Bana yardım etmeye çalışırken kendi hayatını mahvetti. Bazen düşünüyorum da, başkaları için yapabildiğim tek şey onların hayatlarını mahvetmek olmuş... Bu hikâyeyi bugüne kadar kimseye anlatmamıştım Sinyor Martín. Size bir tavsiye, o evi unutun, beni, kocamı ve bu hikâyenin tamamını unutun. Gidin, buradan çok uzaklara gidin. Bu şehir lanetli. Lanetli."

25

Casa Marlasca'dan moralim bozuk bir halde ayrıldım ve Pedralbes'e çıkan ıssız sokaklarda amaçsızca dolaştım. Gökyüzünde bir file gibi örülü görülen bulutların arasından güneş güçlükle seçiliyordu. Bu gri kefeni delebilen ışınlar iğneler halinde tepenin yamacına düşüyordu. Bakınca, bu ışınların uzaktaki Villa Helius'un çatısını kucakladığını gördüm. Pencereleri pırıltılıydı. Sağduyuyu bir yana bırakıp o yöne doğru yürümeye başladım. Yaklaştıkça gökyüzü karardı ve sert rüzgâr yerdeki yaprakları helezonlar halinde savurdu. Calle Panamá'ya gelince durdum. Villa Helius tam karşımdaydı. Caddenin karşısına geçip bahçeyi çevreleyen duvara yaklaşmaya cesaret edemedim. Bunun yerine, kim bilir ne kadar süre orada çakılıp kaldım; ne ayrılabiliyor, ne de gidip kapıyı çalabiliyordum. Derken ikinci kattaki büyük pencerelerden birinde onu gördüm; odanın içinde yürüyordu. İçimi bir serinlik kapladı. Tam çekip gidecekken durup bulunduğum tarafa döndü. Pencereye yaklaştı; bana baktığını hissediyordum. Sanki bana selam verecekmiş gibi elini kaldırdı, ama parmakları kapalıydı. Cristina'nın bakışına karşılık verecek cesareti bulamadım; dönüp yol boyunca yürüdüm. Ellerim titriyordu, ceplerime soktum. Köşeyi dönmeden önce durup baktım; hâlâ oradaydı ve beni seyrediyordu. Ondan nefret etmeye çalışıyordum, ama o gücü bulamıyordum.

İliklerime kadar üşümüş bir halde eve vardım. Ön kapıdan geçerken posta kutusunda bir zarf gördüm. Parşömen kâğıdı ve balmumu mühür.

Patrondan haber vardı. Ayaklarımı sürüyerek merdivenleri çıkarken zarfı açtım. Patron o güzel elyazısıyla beni ertesi gün bir toplantıya çağırıyordu. Merdiven aralığına vardığımda kapı aralanmıştı ve Isabella yüzünde bir gülümsemeyle beni bekliyordu.

"Çalışma odasındaydım, gelişini gördüm," dedi.

Ben de ona gülümsemeye çalıştım, ama suratımda eğreti durduğuna eminim. Isabella gözlerime bakınca yüzünde endişeli bir ifade belirdi.

"İyi misin?"

"Bir şeyim yok. Galiba biraz üşüttüm."

"Ocakta sıcak çorbam var. Sana çok iyi gelir. Hadi gel."

Isabella koluma girdi ve beni salona götürdü.

"Sakat değilim Isabella."

Kolumdan çıkıp gözlerini yere çevirdi.

"Özür dilerim."

Kimseyle tartışacak halde değildim, özellikle de inatçı asistanımla... beni salondaki koltuklardan birine yönlendirmesine ses çıkarmadım ve külçe gibi yığıldım. Isabella karşıma oturup telaşlı bir yüzle bana bakıyordu.

"Ne oldu?"

Gülümsedim.

"Hiç. Hiçbir şey olmadı. Bana çorba vereceğini söylememiş miydin?"

"Hemen getiririm."

Isabella bir koşuda mutfağa gitti, telaşlı hareketlerle çıkardığı sesleri duyabiliyordum. Derin bir nefes alıp gözlerimi kapadım; çok geçmeden onun ayak seslerini duydum.

Bana kocaman bir kâse içinde dumanı tüten bir çorba uzattı.

"Bu kâse lazımlık gibi," dedim.

"Hadi, iç ve kabalık etme."

Çorbayı kokladım. Kokusu güzeldi, ama o kadar uysal görünmek istemiyordum.

"Tuhaf kokuyor," dedim. "İçinde ne var?"

"Tavuk kokuyor, çünkü içinde tavuk, tuz ve birazcık şarap var. İç hadi."

Bir kaşık alıp kâseyi Isabella'ya geri verdim. Başını iki yana salladı.

"Hepsini içeceksin."

İç geçirip bir kaşık daha aldım. İtiraf etmek istemesem de, oldukça güzeldi.

"Ee, günün nasıl geçti?" diye sordu Isabella.

"Fena sayılmaz. Sen neler yaptın?"

"Karşında Sempere ve Oğulları Kitabevi'nin yeni yıldız satış görevlisi var."

"Harika."

"Saat beş olduğunda, Madridli saygın bir beyefendiye iki tane *Dorian Gray'in Portresi* ve Rudyard Kipling'in tüm eserlerinin olduğu bir takım sattım. Bana bahşiş bile verdi. Bana öyle bakma; bahşişi kasaya attım."

"Ya Sempere'nin oğlu? O ne dedi?"

"Aslında pek bir şey söylemedi. Bütün gün içi doldurulmuş bir kukla gibiydi; bana bakmıyormuş numarası yaptı, ama gözlerini benden ayıramıyordu. Bir kitap almak için merdiven çıktığımdan gözlerinin üzerimde olduğunu hissettim, hâlâ popom sızlıyor. Memnun musun?"

Gülüp başımı salladım.

"Sağ ol Isabella."

Isabella gözlerime baktı.

"Bir daha söyle."

"Teşekkür ederim Isabella. Bütün kalbimle."

Kızarıp yüzünü çevirdi. Bir süre konuşmadan oturup, yoldaşlığımızın tadını çıkardık; bunu kelimelere dökmeye gerek yoktu. Artık tek yudum alamayacak hale gelene kadar çorbamı içtim ve boş kâseyi Isabella'ya gösterdim. Başını sallayarak onayladı.

"Onu görmeye gittin değil mi? Cristina denen o kadını," dedi Isabella gözlerini kaçırarak.

"İnsanların yüzünü okuyan Isabella..."

"Bana doğruyu söyle."

"Onu sadece uzaktan gördüm."

Isabella, bana temkinli bir ifadeyle bakarken, vicdanında sıkışıp kalmış bir şeyi söyleyip söylememek arasında gidip geliyordu.

"Ona âşık mısın?" diye sordu sonunda.

Bir anlık sessizlik oldu.

"Birine nasıl âşık olunacağını bilmiyorum. Bunu biliyorsun. Bencil bir insanım falan... Başka şeylerden söz edelim."

Isabella'nın gözleri cebimden sarkan zarfa takıldı.

"Patrondan haber mi var?"

"Aylık yoklama. Ekselansları Sinyor Andreas Corelli yarın sabah saat yedide, Pueblo Nuevo Mezarlığı'nın kapısındaki toplantıya katılmamı rica ediyor. Daha iyi bir yer seçemezdi doğrusu."

"Gitmeyi mi düşünüyorsun?"

"Başka ne yapabilirim ki?"

"Bu akşam bir trene atlayıp, sonsuza kadar kaybolabilirsin."

"Bana bugün bu tavsiyeyi veren ikinci kişisin. Buradan gidip, kaybolmayı..."

"Bir nedeni olmalı."

"Peki, edebiyat felaketleriyle karşılaştığında senin kılavuzun kim olacak?"

"Ben de seninle gelirim."

Gülümseyip elini tuttum.

"Seninle dünyanın öbür ucuna gidip dönerim Isabella."

Isabella hemen elini çekti; gücenmiş gibiydi.

"Benimle alay ediyorsun."

"Isabella eğer seninle alay etmeye karar verecek olursam, kendimi vururum."

"Böyle söyleme. Böyle konuşman hoşuma gitmiyor."

"Özür dilerim."

Asistanım çalışma masasına gitti. O günkü çalışmalarının üstünden geçip, ona hediye ettiğim dolmakalemle düzeltmeler yaparken ve bazı paragrafları karalarken onu seyrettim.

"Beni seyrederken dikkatimi toplayamıyorum."

Ayağa kalkıp masasının yanından geçtim.

"O halde seni çalışmanla baş başa bırakayım; akşam yemeğinden sonra bana yazdıklarını gösterirsin."

"Hazır değil. Tamamını düzeltip yeniden yazmam gerekecek ve..."

"Hiçbir zaman hazır olmaz Isabella. Buna alış. Yemekten sonra birlikte okuruz."

"Yarın."

Pes ettim. "Peki, yarın."

Onu yazısıyla baş başa bırakıp, yanından ayrıldım. Tam yatak odamın kapısını kaparken, bana seslendiğini duydum.

"David?"

Kapının iç tarafında durdum, ama bir şey söylemedim.

"Doğru değil. Nasıl âşık olunacağını bilmediğin doğru değil."

Kapıyı kapatıp yatağıma uzandım, kıvrıldım ve gözlerimi yumdum.

26

Gün doğarken evden çıktım. Çatıların üstünde karabulutlar yığılmış, sokakların rengini soldurmuştu. Ciudadela Parkı'nı geçerken ilk damlalar ağaçlara vurmaya başladı; patikaya mermi gibi düşüp yerden toz kümecikleri çıkartıyorlardı. Parkın öbür ucunda fabrikalardan ve gaz kulelerinden oluşan bir orman vardı, bacalarından çıkan kurum gökten yağan yağmura karışmış, katranlı gözyaşları gibi görünüyordu. Babamla birlikte defalarca geçmiş olduğumuz iki yanı servi ağaçlarıyla kaplı yoldan, mezarlık kapısına doğru yürüdüm. Patron benden önce gelmişti. Mezarlığın ana giriş kapısını koruyan büyük melek heykelinin dibinde sabırla bekliyordu. Siyahlara bürünmüştü; onu geri plandaki yüzlerce heykelden ayırt eden tek şey gözleriydi. Birkaç metre yakınına gelene kadar kirpiklerini bile oynatmadı. Ne yapacağımı pek bilemeden, onu selamlamak için elimi kaldırdım. Hava soğuktu, kireç ve sülfür kokuyordu.

"Bu şehrin ziyaretçileri, büyük bir saflıkla havanın hep güneşli ve ılık olduğunu düşünürler," dedi patron. "Ben de derim ki, Barselona'nın eskimiş, kasvetli ruhu er geç gökyüzüne yansır."

"Din kitapları yerine turistik kılavuzlar yayımlasanıza," diye öneride bulundum.

"Aşağı yukarı aynı kapıya çıkar. Bu güzel, sakin günleri nasıl geçirdin? Çalışmanda gelişme var mı? Bana iyi haberler verecek misin?"

Ceketimin cebinden bir demet sayfa çıkarıp ona uzattım. Mezarlığa girip, yağmurdan sığınabileceğimiz bir yer aradık. Patron mermer kolonlar üstünde kubbesi olan, etrafı haşin bakışlı ve çok uzun parmaklı melek heykelleriyle süslü bir mezarlık seçti. Soğuk bir taş bankın üstünde oturduk. Patron, bana o kurt gülüşlerinden biriyle baktı; parlak siyah gözbebeklerinden yansıyan huzursuz yüzümü görebiliyordum.

"Biraz gevşe Martín. Ortamdan çok fazla etkileniyorsun."

Patron sessizce getirdiğim sayfaları okumaya başladı.

"Siz okurken ben biraz yürüyüş yapayım," dedim.

Corelli başını bile kaldırmadı.

"Benden kaçmaya kalkma," diye mırıldandı.

Tam o dediğini yaptığım anlaşılmasın diye hızla oradan uzaklaştım ve mezarlık içindeki patikalarda yürümeye başladım. Mezar taşları arasından geçip eski mezarlığın tam ortasına geldim. Mezar taşı hâlâ oradaydı; önünde, içinde sadece iskeleti kalmış çiçeklerin bulunduğu bir vazo duruyordu. Vidal cenaze masraflarını ödediği gibi, bir heykeltıraşa sipariş verip bir Meryem Ana heykeli bile yaptırmıştı. Mezarın koruyucusu olan heykelin gözleri göğe çevrili, bir eli göğsündeydi. Mezar taşının yanında diz çöküp, kazılı yazıyı örten yosunları elimle temizledim.

JOSÉ ANTONIO MARTÍN CLARÉS
1875 – 1908
Filipinler Savaşı Kahramanı
Ülkesi ve arkadaşları onu hiç unutmayacaklar

"Günaydın baba," dedim.

Heykelin yüzünden kayarak inen siyah yağmuru seyredip, mezar taşlarına düşen damlaların sesini dinlerken, babamın hiç sahip olmadığı o arkadaşlarını ve bir avuç kalantoru daha da zengin etmek için onu yaşayan bir ölü haline getiren ülkesini düşünerek güldüm. Taşın üstüne oturup elimi mermere dayadım.

"Kim böyle olacağını tahmin edebilirdi ki?"

Bütün hayatı yoksulluk sınırında geçmiş olan babam şimdi ebediyen bir burjuva mezarında istirahat ediyordu. Çocuk aklımla gazetenin neden ona pahalı bir rahip ve parayla tutulmuş matemciler bularak şaşaalı bir cenaze töreni yaptığını hiç anlamamıştım. Kimse bana, bu masrafların Vidal tarafından yapıldığını söylememişti. Babam onun yerine ölmüştü. Aslında o zaman da hiç şüphelenmemiş, bunu akıl hocamın ve idolümün sonsuz iyilikseverliğine ve cömertliğine yormuştum.

"Beni bağışla baba. Beni yapayalnız bıraktığın için senden yıllarca nefret ettim. Hak ettiğin biçimde öldün, diyordum içimden. Bu yüzden onca zaman ziyaretine gelmedim. Bağışla beni."

Babam gözyaşlarından hiç hoşlanmazdı. Ona göre bir erkek sadece kendisi için ağlardı, başkaları için değil. Ve eğer ağlarsa, korkağın tekiydi ve acımaya değmezdi. Ben de babam için ağlayıp ona bir kez daha ihanet etmek istemedim.

"Okumayı bilmesen de, adımın bir kitapta çıktığını görmeni isterdim. Burada, benimle olmanı, oğlunun hayatta başarılı olduğunu ve senin yapmana izin verilmeyen birçok şeyi yaptığını görmeni isterdim. Seni daha iyi tanımayı isterdim, senin de beni baba. Seni unutmak için yabancılaştırdım, ama şimdi ben yabancı oldum."

Patronun yaklaştığını işitmedim, ama başımı kaldırınca onu birkaç metre ötemde, beni seyrederken gördüm. Ayağa kalkıp terbiyeli bir köpek gibi yanına gittim. Babamın burada gömülü olduğunu bildiği için mi mezarlıkta buluşmayı istemişti acaba? Yüzümdeki ifade beni elevermiş olacak ki, patron başını iki yana sallayıp elini omzuma koydu.

"Bilmiyordum Martin. Özür dilerim."

Ona dostluk kapısı açmaya niyetim yoktu. Bu merhamet gösterisini savuşturmak amacıyla başımı çevirdim ve öfke gözyaşlarımı bastırmak için gözlerimi sımsıkı kapadım. Tek başıma çıkış kapısına doğru yürümeye başladım. Patron birkaç saniye bekledikten sonra peşimden geldi. Ana

kapıya varana kadar hiç konuşmadan, yanımda yürüdü. Orada durup sabırsız bir ifadeyle ona baktım.

"Ee? Yorumunuz nedir?"

Saldırgan ses tonuma aldırmayıp, hoşgörüyle gülümsedi.

"Yazdığın şeyler mükemmel."

"Ama..."

"İlle de bir yorum yapmam gerekirse, şöyle söyleyeyim, bütün hikâyeyi olaylara tanık olan, kendini kurban gibi gören, savaşçı kurtarıcıyı bekleyen, insanların adına konuşan birinin bakış açısıyla ele almışsın. Bu çizgide devam etmeni istiyorum."

"Size biraz zorlama ve uydurulmuş gibi gelmiyor mu?"

"Tam tersine. Bizi hiçbir şey korkudan ve kesin bir tehditten daha çok inandıramaz. Kendimizi kurban gibi hissettiğimiz zaman, ne kadar kuşkulu da olsa, bütün inançlarımız yasallaşır. Hasımlarımız veya sadece komşularımız bile, bizimle aynı ortak zemini paylaşmadıkları zaman, düşmanımız olurlar. Saldırganlığımız biter, savunmacı oluruz. Kendimizi korumaya çalıştığımız için bizi kamçılayan kıskançlığımız, açgözlülüğümüz ve nefretimiz kutsallaşmış olur. Kötülük, tehdit, bunlar hep diğerlerinin özelliğidir. Bir şeye tutkuyla inanmak için ilk adım korkudur. Kimliğimizi, hayatımızı, statümüzü ya da inançlarımızı kaybetme korkusu... Korku barut, nefretse fünyedir. Terkibin son elemanı olan dogma ise sadece çakılmış bir kibrittir. İşte çalışmanın burasında bir iki gedik görüyorum."

"Lütfen, bir şeyi açıklayın. Bizim aradığımız şey bir inanç mı, dogma mı?"

"İnsanların sadece inanıyor olmaları yeterli değil. Bizim inanmalarını istediğimiz şeye inanmaları gerekiyor. Ve bunu sorgulamamaları, sorgulayan kimseleri de dinlememeleri şarttır. Dogma bu kimliğin bir kısmını oluşturmalı. Bunu sorgulayan herkes bizim düşmanımızdır. Şeytandır. Ve onunla çarpışıp yok etmek hem hakkımız, hem de görevimizdir. Kurtuluşun tek yolu budur. Hayatta kalabilmek için inanmak."

İç geçirip gözlerimi kaçırdım ve başımı salladım.

"Pek ikna olmuş gibi değilsin Martín. Ne düşündüğünü söyle bana. Sence yanılıyor muyum?"

"Bilmiyorum. Bence her şeyi tehlikeli bir şekilde basitleştiriyorsunuz. Bütün bu söylediklerinizi nefret üretip, buna çıkış yolu açan bir manevra gibi."

"Aklından geçen sıfat tehlikeli değil, *iğrenç*'ti, ama bunun için seni suçlamayacağım."

"Dini neden bir reddetme ve körü körüne itaat seviyesine indirgeyelim? Kabullenme ve uyum değerlerine inanmak mümkün olmaz mı?"

Patron gülümsedi. Pek eğlenmişe benziyordu.

"Her şeye inanmak mümkündür Martín; isteyen serbest piyasaya inanır, isteyen Noel Baba'ya. Ya da senin gibi, hiçbir şeye inanmadığımıza inanabiliriz ki, bu hepsinden çok inanılası bir şeydir. Haksız mıyım?"

"Müşteri daima haklıdır. Hikâyede gördüğünüz öbür gedik nedir?"

"Kötü adam yok. Farkında olsak da olmasak da, kendimizi bir şeye veya bir kimseye karşı çıkarak tanımlarız, onu savunarak değil. Başka bir deyişle, tepki göstermek etkilemekten daha kolaydır. Hiçbir şey bir dogmayı kuvvetli bir düşman kadar tutkuyla benimsetemez. Ne kadar akla gelmedik bir düşman olursa, o kadar iyidir."

"Bu rolün soyut kalması daha iyi olur sanıyordum. Düşman inançsız kişiler, yabancılar veya grup dışından biri olabilirdi."

"Evet ama ben daha kesinleşsin istiyorum. Bir fikirden nefret etmek zordur. Bunun için belli bir entelektüel disiplin ve biraz saplantılı, hasta bir beyin gerekir. Bu tiplerden fazla yoktur. Bizi huzursuz eden her şey için suçlayabileceğimiz, yüzünü tanıdığımız birinden nefret etmek çok daha kolay olur. Bunun tek bir kişi olması da şart değil. Bir ülke, bir ırk, bir grup, herhangi bir şey olabilir."

Patronun kusursuz kötümserliği beni bile etkilemişti. Bezgin bir halde iç geçirdim.

"Şimdi bana örnek vatandaş numarası yapma Martín. Senin için hepsi bir ve şimdi bize bu vodvilde bir kötü adam lazım. Senin bunu herkesten iyi bilmen gerekir. Bir çatışma olmazsa, dram da yoktur."

"Ne çeşit bir kötü adam istersiniz? Zalim bir istilacı mı? Bir yalancı peygamber mi? Bir umacı mı?"

"Bunu sana bırakacağım. Olağan sanıklardan herhangi birisi bana uyar. Kötü adamımızın işlevlerinden biri bize kurban rolünü benimsetip, ahlak üstünlüğümüzü sahiplenmemizi sağlamak olmalı. Kendi içimizde tanıyamadığımız, özel çıkarlarımıza uyarlamak için şeytana atfettiğimiz bütün o şeyleri kötü adamımızda gösteririz. Bu basit bir aritmetik. Sana hep söylüyorum, İncil'i mutlaka okumalısın. Aradığın bütün cevaplar oradadır."

"Okuyorum."

"Dindar geçinen o insanları bütün günahlarından arınacaklarına inandırırsan, büyük bir hevesle taş veya bomba atacak hale gelirler. Bunun için fazla uğraşmak da gerekmez, çünkü çok az bir teşvik ve gerekçeyle ikna edilebilirler. Yeterince açık anlatabildim mi?"

"Fazlasıyla açık anlattınız. Öne sürdüğünüz görüşler bir çadır tiyatrosundaki diyaloglar kadar incelik dolu."

"Bu aşağılayıcı tonundan hoşlanmadım Martín. Sence bu proje senin ahlak ve entelektüel namusuna ters mi düşüyor?"

"Hiç de değil," diye geveledim gönülsüzce.

"O halde nedir? Vicdanını rahatsız eden bir şey mi var dostum?"

"Her zamanki şey. Aradığınız nihilistin ben olduğumdan emin değilim."

"Hiç kimse değildir. Her şeyin varlığını inkâr eden nihilizm bir doktrin değil, bir tavırdır. Bir nihilistin taşaklarının altına bir mum yerleştir, varlığın ışığını ne kadar çabuk göreceğine şaşarsın. Seni huzursuz eden başka bir şey var."

Başımı kaldırıp, elimden geldiğince meydan okuyan bir ifade takındım.

"Beni huzursuz eden şey, anlattığınız her şeyi anlamam, fakat hissedememem."

"Sana hislerin için mi para ödüyorum?"

"Bazen hissetmek ve düşünmek aynı şeydir. Bu görüş size ait, bana değil."

Patron gülümseyip, sustu; yaramaz bir öğrencisini susturmak için son hamlesini yapmaya hazırlanan bir öğretmen gibiydi.

"Peki, ne hissediyorsun Martín?"

Sesindeki küçümseyici alaycılık bana cesaret verdi ve aylardan beri onun gölgesinde yaşamanın içimde biriktirdiği aşağılanma duygusunu açığa vurmamı sağladı. Onun varlığından dehşet duymamın ve zehirli nutuklarını dinlememin öfkesiyle utancı vardı. Öfke ve utanç vardı, çünkü her ne kadar içimde var olduğuna inandığım tek şey ümitsizlikse de, ruhumun ucuz ve sefil olduğunu kanıtlamıştı. Bunu kabul etmenin çok acı verdiği zamanlarda bile onun daima haklı olduğunu bilmenin öfkesi ve utancı vardı.

"Sana bir soru sordum Martín. Ne hissediyorsun?"

"Her şeyi olduğu gibi bırakmanın ve paranızı iade etmemin en iyi yol olduğunu hissediyorum. Bu saçma projeyle her ne yapmayı hedefliyorsanız, buna katılmak istemediğimi hissediyorum. Ve hepsinden çok, sizinle tanıştığıma çok pişman olduğumu hissediyorum."

Patronun gözkapakları indi. Dönüp mezarlık kapılarına doğru birkaç adım yürüdü. Mermer bahçe içindeki siluetine baktım; yağmur altında hareketsiz bir figür gibiydi. İçimde bir korku büyümeye başladı; yanına gidip af dileyen bir çocuk gibi yalvarmak, o sessizliğe katlanmaktansa her türlü cezayı tercih edeceğimi söylemek istiyordum. Midem bulandı. Hem onun varlığından, hem de özellikle kendimden.

Patron dönüp tekrar yanıma geldi. Bir adım önümde durup yüzünü iyice yüzüme yaklaştırdı. Soğuk nefesini hissediyor, dipsiz kara gözleri içinde boğulacak gibi oluyordum. Bu defa ses tonu buzdandı; daha önceki konuşmalarında ve tavırlarında bulunan yapay insancıllıktan tamamen yoksundu.

"Sana sadece bir defa söyleyeceğim. Sen kendi yükümlülüklerini yerine getireceksin, ben kendiminkileri. Hissedebileceğin ve hissetmek zorunda olduğun tek şey budur."

Patron cebinden sayfaları çıkarıp bana uzatana kadar kuzu gibi başımı salladığımın farkında değildim. Ben hepsini tutamadan sayfaları elinden bıraktı ve ani bir rüzgâr bunları uçurunca mezarlık kapısı yanında etrafa saçıldılar. Yağmurda ıslanmasın diye hemen koştum, fakat bazı sayfalar su birikintileri içine düşüp ıslanmıştı. Hemen bunları toplamaya başladım. Başımı kaldırdığımda patron ortalıkta yoktu.

27

Dost bir yüz görme ihtiyacını hiç bu kadar çok hissetmemiştim. Köhne *Sanayinin Sesi* binası mezarlık duvarları üstünden görülebiliyordu. Eski ustam Don Basilio'yu bulmak ümidiyle oraya doğru yürümeye başladım. Don Basilio dünyadaki bütün ahmaklıklara bağışıklığı olan ender insanlardan biriydi ve daima verecek iyi bir öğüdü olurdu. Ofise girince personelin çoğunu tanıdığımı fark ettim. Onca yıl geçtiği halde, sanki ayrılalı birkaç dakika olmuş gibiydi. Buna karşılık beni tanıyanlar şüpheyle bakıp, selam vermemek için başlarını çevirdiler. Editörlerin bulunduğu ofise girip doğruca salonun en uzak köşesindeki Don Basilio'nun odasına yöneldim. Oda boştu.

"Kimi arıyorsunuz?"

Dönüp bakınca karşımda Rosell'i gördüm; daha ben burada çalışırken bile bana çok yaşlı görünürdü. *Cennetin Merdivenleri* hakkında o zehir zemberek eleştiriyi yazıp beni "kısa ilanlar" yazarı olarak tarif eden gazeteci oydu.

"Sinyor Rosell, benim, Martín. David Martín. Beni hatırlamadınız mı?"

Rosell birkaç saniye boyunca beni inceledi, bir süre tanımakta güçlük çekiyormuş gibi yaptıktan sonra, nihayet başını salladı.

"Don Basilio nerede?"

"İki ay önce ayrıldı. Onu *La Vanguardia*'da bulabilirsin. Görürsen selam söyle."

"Söylerim."

"Kitabın için üzgünüm," dedi Rosell mahcup bir gülümsemeyle.

Editörlerin bulunduğu ofisten çıkana kadar düşmanca bakışlar, çarpık gülümsemeler ve zehirli fısıltılar arasından geçmek zorunda kaldım. Zaman her şeyin ilacıdır, diye geçirdim içimden; tabii, gerçekler dışında her şeyin.

Yarım saat sonra taksi beni *La Vanguardia*'nın Calle Pelayo Sokağı'ndaki merkez ofisine bıraktı. Eski gazetemin insanın ruhunu karartan köhneliğinin tersine, burada zarafet ve bolluk vardı. Resepsiyonda kendimi tanıttıktan sonra, bedava çalışan bir stajyer olduğunu sandığım ve bana gençliğimi hatırlatan bir oğlan, Don Basilio'ya gidip bir misafiri olduğunu bildirdi. Eski dostumun görünüşü hiç değişmemişti; üstündeki kıyafeti de bu göz kamaştırıcı ortama uyuyordu. Don Basilio'nun hâlâ *Sanayinin Sesi* günlerindeki kadar ürkütücü bir havası vardı. Beni görünce gözleri sevinçle ışıldadı; resmiyeti bir yana bırakıp, sarıldı. Orada birileri olmasaydı bu kucaklaşma sırasında birkaç kaburgamı kaybedebilirdim. Don Basilio hoşlanmasa da, konumuna uygun görünmek zorundaydı.

"Nihayet saygın bir ortama gelmişsiniz, değil mi Don Basilio?"

Eski patronum dekorasyonu önemsemediğini gösterir biçimde omuz silkti.

"Bunu gözünde büyütme."

"Alçakgönüllü olmayın Don Basilio, sonunda hak ettiğiniz tahta oturdunuz. Hâlâ düzeltmeler yapıyor musunuz?"

Don Basilio kırmızı kalemini çıkarıp bana gösterirken göz kırptı.

"Haftada dört gün."

"*Sanayinin Sesi*'nde olduğundan iki gün daha az."

"Biraz zaman lazım. Burada noktalama işaretlerini tabancayla yapan iki uzmanım var."

Bu söylediklerine rağmen, Don Basilio'nun yeni yuvasında huzurlu olduğu belliydi ve her zamankinden daha sağlıklı görünüyordu.

"Sakın bana iş aramak için geldiğini söyleme, yoksa hemen sana iş veririm," dedi.

"Çok iyisiniz, Don Basilio, ama bu meslekten tamamen koptuğumu biliyorsunuz; gazetecilik bana göre değil."

"O halde, söyle bakalım, bu huysuz ihtiyar sana nasıl yardımcı olabilir?"

"Üstünde çalıştığım bir hikâyeyle ilgili eski bir vaka hakkında bilgiye ihtiyacım var. Marlasca adında tanınmış bir avukatın ölümü. Diego Marlasca."

"Hangi yıldan bahsediyoruz?"

"Bin dokuz yüz dört."

Don Basilio iç geçirdi.

"Bayağı zaman geçmiş. Köprünün altından çok sular akmış."

"Ama olayı yıkayacak kadar çok değil."

Don Basilio elini omzuma koyduktan sonra onunla editörlerin ofisine gelmemi istedi.

"Merak etme, doğru yere geldin. Burada çalışanlar Vatikan'ı bile kıskandıracak bir arşiv tutuyorlar. Eğer basında herhangi bir şey çıkmışsa, mutlaka buluruz. Ayrıca, arşiv görevlisi de yakın arkadaşım olur. Ama seni uyarıyorum, onun yanında ben Pamuk Prenses kalırım. Kaba tavırlarına aldırma. O sert kabuğunun altında çok iyi bir insan vardır."

Duvarları ahşap panel kaplı geniş bir salona geldik. Bir tarafta daire şeklinde bir oda, ortasında yuvarlak bir masa, duvardaysa çatık kaşlı aristokratların portreleri vardı.

"Cadıların toplantı odası," diye açıkladı Don Basilio. "Her akşam saat yedide bütün kısım şefleri, editör yardımcısı, yani ben ve şef editör Yuvarlak Masa Şövalyeleri gibi burada toplanırız."

"Çok etkileyici."

"Bu daha bir şey değil," dedi Don Basilio göz kırparak. "Şuna bak."

Don Basilio portrelerden birinin altında durup, duvarı kaplayan ahşap paneli itti. Gıcırdayarak açılan panelin ardında gizli bir koridor vardı.

"Nasıl buldun Martín? Bu binadaki pek çok gizli geçitten sadece biri. Borgia'ların bile böyle bir düzenekleri yoktu."

Don Basilio'yla birlikte koridordan geçip, cam dolaplarla çevrili bir okuma odasına geldik: burası *La Vanguardia*'nın gizli kütüphanesiydi. Odanın bir ucunda, yeşil bir cam abajurun ışığı altında orta yaşlı bir adam oturmuş, elinde bir büyüteçle bir belgeyi inceliyordu. Bizi görünce başını kaldırıp öyle bir bakış attı ki, genç ve hassas herhangi bir insanın kanını dondururdu.

"Seni José María Brotons'la tanıştırayım; yeraltı dünyasının hâkimi, bu kutsal evin yeraltı mezarlarının reisidir," dedi Don Basilio.

Brotons elindeki büyüteci bırakmadan beni paslı gözlerle inceledi. Yanına gidip elimi uzattım.

"Bu da benim eski yardımcım David Martín."

Brotons isteksizce elimi sıkıp Don Basilio'ya baktı.

"Yazar olan mı?"

"Ta kendisi."

Brotons başını salladı.

"Eleştirmenlerden o kadar sopa yedikten sonra sokağa çıkabildiğine göre bayağı cesurmuş. Burada ne işi var?"

"Belgesel arkeolojiyle ilgili bir mesele için senin yardımını, kutsamanı ve tavsiyeni almak için gelmiş," diye açıkladı Don Basilio.

"Peki, kurban nerede?" diye sordu Brotons aniden.

"Kurban mı?" diye sordum.

Brotons, bana çok budalaymışım gibi baktı.

"Keçi, kuzu falan gibi bir şey işte...

Bir an kafam durdu. Uzun bir süre Brotons gözlerini bana dikip baktı. Sonra, tam sırtımdan aşağıya soğuk terler akacakken, arşiv görevlisi ve Don Basilio aynı anda kahkahayı bastılar. Gözleri yaşarana, soluk alamayacak hale gelene kadar, bana gülmelerine ses çıkarmadım. Don Basilio'nun kendisine bir ruh arkadaşı bulmuş olduğu belliydi.

"Bu taraftan gel genç adam," dedi Brotons ürkütme numarasını bırakarak. "Bakalım, aradığın şeyi bulabilecek miyiz."

28

Gazetenin arşivleri bodrumda, Victoria dönemi sonrasının teknolojisi olan muazzam baskı makinesinin bulunduğu katın altındaydı. Görünüşü buhar saçan bir canavarı andırıyordu.

"Seni rotatif baskı makinesiyle tanıştırayım, bir adı da Leviathan'dır. Ama dikkatli ol, bugüne kadar birkaç meraklıyı yuttuğu söyleniyor," dedi Don Basilio. "Tıpkı Tevrat'ta balinanın Hazreti Yunus'u yutması gibi, ama bunun ağzından çıkanlar köftelik kıyma halinde geliyorlar."

"Abartıyorsunuz herhalde."

"Bir gün şu bizim yeni stajyeri içine atabiliriz, hani şu matbaa öldü artık diyen ukala sıpayı..." dedi Brotons.

"Tarihini ve saatini ayarla, üstüne bir de yahnili kutlama yapalım," dedi Don Basilio.

İki adam okul çocukları gibi kahkahalarla gülüyorlardı. Aynı kafadaydılar.

Arşiv salonu üç metre yüksekliğinde rafların çevrelediği bir labirent gibiydi. Brotons'un asistanları olan soluk benizli birkaç kişi sanki on beş yıldan beri o bodrumdan dışarı çıkmamış gibi görünüyorlardı. Onu görünce talimat almak için hemen koşup geldiler. Brotons, bana döndü.

"Ne arıyoruz?"

"Bin dokuz yüz dört yılı. Diego Marlasca adında bir avukatın ölüm haberi. Barselona sosyetesinin önde gelenlerinden Valera, Marlasca ve Sentis Hukuk Firması'nın kurucu üyelerinden."

"Hangi ay?"

"Kasım."

Brotons'un işareti üzerine iki asistan hemen 1904 yılı kasım ayı gazetelerini araştırmaya koyuldular. O günlerde çok fazla ölüm haberi olduğu için çoğu gazetenin ön sayfalarında büyük ölüm ilanları yer alırdı. Marlasca gibi önemli bir şahsiyetin ölümü de ön sayfa haberi olmalıydı. Asistanlar birkaç cilt getirip büyük masanın üstüne koydular. Beş kişi işbölümü yaparak aramaya başladık ve çok geçmeden, tahmin ettiğim gibi Diego Marlasca'nın ölüm ilanını bir ön sayfada bulduk. Gazetenin tarihi 23 Kasım 1904'tü. Bulan da Brotons olmuştu.

Marlasca için dört tane ölüm ilanı vardı. Birini ailesi, birini hukuk firması, birini Barselona Barosu, birini de Ateneo Barcelonés Kültür Derneği vermişti.

"İşte zengin olmanın sonucu. İnsan dört beş kere ölüyor," dedi Don Basilio.

İlanlardaki bilgiler pek ilginç değildi; müteveffanın ölümsüz ruhuna dualarla, cenaze törenine sadece ailesi ve yakın arkadaşlarının geleceği duyurusuyla, Barselona'nın bu seçkin ve yeri doldurulamaz evladı için şaşaalı beyitlerle doluydu.

"Senin ilgini çeken türden haberler herhalde birkaç gün önce çıkmış olmalı," dedi Brotons.

Marlasca'nın ölümünden önceki bir haftayı taradık ve onunla ilgili bir dizi haber bulduk. Bunlardan ilki saygın avukatın bir kaza sonucu öldüğünü yazıyordu. Don Basilio metni yüksek sesle okudu.

"Bu haberi yazan bir maymun olmalı," dedi. "Üç tane hiçbir şey söylemeyen gereksiz paragraftan sonra sonunda ölümün kaza sonucu olduğunu yazıyor, ama nasıl bir kaza olduğunu belirtmiyor."

"Buradaki biraz daha ilginç," dedi Brotons.

Ertesi gün yayımlanmış olan bir makale polisin kazayla ilgili soruşturma yaptığını açıklıyordu. En çok bilgi veren haberdeyse, adli tıp uzmanlarına göre Marlasca suda boğularak ölmüştü.

"Boğulmuş mu?" diye sordu Don Basilio. "Nasıl? Nerede?"

"Açıklama yok. Belki de Katalan halk danslarıyla ilgili bu üç sütunluk yazıya yer açmak için haberi kısaltmışlardır," dedi Brotons.

"Soruşturmayı kimin yürüttüğünü yazıyor mu?" diye sordum.

"Burada Salvador adında birinden söz ediyor. Ricardo Salvador," dedi Brotons.

Marlasca'nın ölümüyle ilgili diğer haberleri de okuduk, ama dişe dokunur bir şey yoktu. Haber metinleri birbirinin kopyası gibiydi ve Valera Hukuk Firması'nın resmi beyanatına benziyordu.

"Bunda çok belirgin bir aldatmaca havası seziyorum," dedi Brotons.

Hayal kırıklığıyla iç geçirdim. Gerçeklere hiç ışık tutmayan duygusal bildirilerden ve içi boş haber metinlerinden daha fazlasını bulmayı umuyordum.

"Senin polis merkezinde adamın yok muydu?" diye sordu Don Basilio. "Adı neydi?"

"Víctor Grandes," dedi Brotons.

"Belki Martín'i bu Salvador denen adamla o görüştürebilir."

Gürültülü bir şekilde genzimi temizleyince iki adam kaşları kırışarak bana baktı.

"Bu konuyla hiç ilgisi olamayan nedenlerle ya da belki çok yakın ilişkisi olduğu için Müfettiş Víctor Grandes'i işe karıştırmayalım."

Brotons ve Don Basilio bakıştılar.

"Tamam. Listeden çıkarılması gereken başka isimler var mı?"

"Marcos ve Castelo."

"Bakıyorum, dost kazanma yeteneğinden bir şey kaybetmemişsin," diye iğneledi Don Basilio.

Brotons çenesini ovuşturdu.

"Bunun üstünde fazla durmayalım. Sanırım, kuşku uyandırmayacak başka bir yol bulmalıyız."

"Bana, Salvador'u bulabilirseniz, istediğiniz gibi bir kurban keserim; domuz bile olabilir."

"Gut hastasıyım, artık domuz yemiyorum, ama iyi bir puroya hayır demem," dedi Brotons.

"İki olsun," diye ekledi Don Basilio.

Ben hemen Calle Tallers'teki tütüncüye gidip en pahalısından iki havana purosu alırken, Brotons da polis merkeziyle yaptığı birkaç telefon görüşmesi sonunda Salvador'un teşkilattan ayrıldığını, daha doğrusu ayrılmaya zorlandığını, şimdiyse bir yandan koruma görevlisi olarak çalışırken, bir yandan da şehirdeki çeşitli hukuk firmaları için soruşturmalar yürüttüğünü öğrenmişti. Onlara purolarını vermek için ofise döndüğümde, Brotons, bana üzerinde bir adresin yazılı olduğu bir kâğıt parçası uzattı.

Ricardo Salvador
Calle de la Lleona, 21. Üst kat.

"*La Vanguardia*'nın genel yayın yönetmeni sizi kutsasın," dedim ona. "Umarım sen de bunu görecek kadar yaşarsın."

29

Semt sakinlerinin burada bulunan genelevden dolayı, Üç Yataklı Sokak adıyla andığı Calle de la Lleona ününe yaraşır biçimde, karanlık ve dar bir ara sokaktı. Plaza Real'in gölgeli kemerlerinde başlayıp, aralarında çamaşır iplerinin gerildiği ve birbiri üstüne yığılmış gibi görünen eski evler boyunca uzanıyordu. Her an yıkılacakmış gibi görünen binaların ön cepheleri kirliydi; yerlerdeki parke taşlar şehrin silah gücüyle yönetildiği günlerde kanla yıkanmıştı. Bu ortamı birkaç kez *Lanetliler Şehri* hikâyelerimde kullanmıştım. Bugün bile, terk edilmiş ve unutulmuş olduğu halde hâlâ kan ve barut kokusu vardı. Bu kasvetli çevre, Müfettiş Salvador'un emniyet teşkilatından erken emekli olmakla hayat standardının pek yükselmediğini gösteriyordu.

21 numara iki bina arasına bir kerpetenle tutuluyormuş gibi sıkışmış, mütevazı bir yapıydı. Açık duran ana kapıdan gölgeler içinde kıvrılarak yükselen dik ve dar bir merdiven görünüyordu. Karolardan sızan çamur gibi bir sıvı yerde göllenmişti. Basamakları çıkarken pek güven vermese de, bir elim tırabzandaydı. Her katta sadece bir kapı vardı. Binanın görünüşüne bakılırsa dairelerin büyüklüğü kırk metrekareden büyük olamazdı. Tepeden sızan bir ışık, merdivenlere loş bir aydınlık veriyordu.

Daire, en üst katta kısa bir koridorun sonundaydı; kapısını açık görünce şaşırdım. Birkaç kez tıklattım, ama karşılık veren olmadı. Kapıdan girince karşıma içinde bir koltuk, bir masa, kitaplar ve pirinç kutularla dolu

kitaplığı olan küçük bir oturma odası çıktı. Bitişik odadaysa mutfak ve banyo gibi bir şey vardı. Bu hücre gibi yerin tek olumlu yanı, düz çatıya açılan bir balkonu oluşuydu. Balkon kapısı açıktı ve içeriye temiz havayla birlikte çevre binalardan gelen çamaşır ve yemek kokuları doluyordu.

"Evde kimse yok mu?" diye seslendim.

Karşılık veren olmayınca balkona çıktım. Her tarafta çatılardan, kulelerden, su depolarından, paratonerlerden oluşan bir orman vardı. Bir adım daha atamadan enseme soğuk bir metalin değdiğini hissettim ve bir revolver horozunun çıkan klik sesini duydum. Tek düşünebildiğim şey, ellerimi havaya kaldırıp gözümü bile kırpmamak oldu.

"Adım David Martín. Adınızı polis merkezinden aldım. Sizin yıllar önce soruşturduğunuz bir vakayla ilgili konuşmak istiyordum."

"İnsanların evine hep böyle davetsiz mi girersiniz Sinyor David Martín?"

"Kapı açıktı. Seslendim, ama duymadınız. Ellerimi indirebilir miyim?"

"Zaten kaldırmanızı söylememiştim. Hangi vaka?"

"Diego Marlasca'nın ölümü. Onun son yaşadığı evde kiracıyım. Calle Flassaders'teki kuleli ev."

Bir şey söylemedi. Tabanca namlusunu hâlâ ensemde hissediyordum.

"Sinyor Salvador?" dedim.

"Şu anda kafanı uçurmanın daha iyi olacağını düşünüyordum."

"Önce anlatacaklarımı dinlemek istemez misiniz?"

Tabancanın ensemdeki baskısının azaldığını hissettiğim anda horozun da yerine oturduğunu işittim. Yavaşça arkama döndüm. Kırlaşmış saçları ve deler gibi bakan mavi gözleriyle Salvador Ricardo'nun etkileyici bir görünümü vardı. Yaşının elli civarında olduğunu tahmin ettim, ama onun yarı yaşındaki adamların bile karşısına çıkmaya cesaret edebileceklerini sanmıyordum. Yutkundum. Salvador tabancasını indirip bana sırtını döndü ve tekrar odaya girdi.

"Böyle karşıladığım için özür dilerim," diye mırıldandı.

Peşinden minik mutfağa yürüyüp, kapı eşiğinde durdum. Salvador tabancayı lavaboya bırakıp ocağın altını yaktıktan sonra bir kahve demliği çıkarıp, bana sorar gibi baktı.

"Hayır, teşekkür ederim."

"İkram edebileceğim tek güzel şey bu, uyarmış olayım," dedi.

"O halde bir fincan alıp size eşlik edeyim."

Salvador demliğe iki kaşık dolusu kahve koyup su doldurduktan sonra ocağın üstüne koydu.

"Size benden kim söz etti öğrenebilir miyim?"

"Birkaç gün önce dul Sinyora Marlasca'yı ziyaret ettim. Sizden söz eden oydu. Sadece sizin gerçeği ortaya çıkarmak için çaba gösterdiğinizi ve bu yüzden işinizden olduğunuzu söyledi."

"Böyle de açıklanabilir herhalde," dedi Salvador.

Sinyora Marlasca'dan bahsettiğim anda yüz ifadesinin değiştiğini fark ettim; o talihsiz günlerde aralarında ne geçmiş olabilirdi acaba?

"Sinyora Marlasca nasıl?" diye sordu.

"Sanırım sizi özlüyor."

Salvador başını sallarken sert görünümü yumuşamaya başlamıştı.

"Uzun zamandan beri onu görmüyorum."

"Olanlar için onu suçladığınızı düşünüyor. Aradan o kadar çok zaman geçmiş olmasına rağmen, sanırım sizi tekrar görmek istiyor."

"Belki de haklısın. Galiba onu ziyaret etsem iyi olacak..."

"Olanlardan biraz bahseder misiniz?"

"Neyi bilmek istiyorsun?"

"Sinyora Marlasca, kocasının intihar ettiği yönündeki resmi açıklamayı hiç kabul etmediğinizi söyledi. Dediğine göre sizin bazı şüpheleriniz varmış."

"Şüpheden de öte. Sana, Marlasca'nın nasıl öldüğünü anlatan oldu mu?"

"Bütün bildiğim, herkesin bir kaza olduğunu söylediği."

"Marlasca boğularak öldü. En azından, polis raporunda böyle açıklandı."

"Nasıl boğulmuş?"

"İnsan sadece bir şekilde boğulabilir, ama bu konuya daha sonra geleceğim. Merak uyandıran kısmı, nerede boğulduğu."

"Denizde mi?"

Salvador güldü. Tıpkı pişmekte olan kahve gibi, koyu ve acı bir gülüştü.

"Bunu işitmek istediğinden emin misin?"

"Hiçbir şeyden bu kadar emin olmadım."

Bana bir fincan uzattıktan sonra tepeden tırnağa, tartar gibi baktı.

"Sanırım, Valera denen o orospu çocuğuyla görüşmüşsündür?"

"Marlasca'nın ortağını kastediyorsanız, o ölmüş. Ben, onun oğluyla konuştum."

"O da başka bir orospu çocuğu, tek farkı daha az yürekli olması. Sana neler anlattı bilmiyorum, ama eminim, ikisi birlikte beni polis teşkilatından attırmayı başardıklarını ve sokaklarda dilenemeyecek bir hale getirdiklerini söylememiştir."

"Korkarım olayların bu aşamasından söz etmeyi unutmuş," dedim.

"Şaşırmadım."

"Bana, Marlasca'nın nasıl boğulduğunu anlatacaktınız."

"İş orada ilginçleşiyor," dedi Salvador. "Sinyor Marlasca'nın avukatlığı, akademisyenliği ve yazarlığı dışında gençken, bir seferinde Barselona Yüzme Kulübü tarafından her yıl düzenlenen Noel yarışını kazandığını biliyor muydun?"

"Şampiyon bir yüzücü nasıl boğulur?" diye sordum.

"Mesele nerede boğulduğu. Sinyor Marlasca'nın cesedi, Ciudadela Parkı'nda su deposunun üstündeki havuzda bulundu. Orayı biliyor musunuz?"

Yutkunarak başımı salladım. Corelli'yle ilk karşılaştığım yer orasıydı.

"Orayı gördüysen, o havuzun ağzına kadar dolu olduğu zamanda bile derinliğinin bir metreden az olduğunu bilirsin. Ona havuz bile denmez zaten. Avukatın cesedi bulunduğunda, su seviyesi altmış santimetreyi geçmiyordu."

"Şampiyon bir yüzücünün altmış santimetre derinliğindeki suda boğulması olacak şey değil," dedim.

"Ben de öyle düşünmüştüm."

"Farklı düşünen biri var mı?"

"Her şeyden önce, boğulmuş olması şüphe çekiyor. Otopsiyi yapan patolog akciğerlerinde su buldu, ama raporunda ölümünün bir kalp krizi sonucu olduğunu yazdı."

"Anlayamadım."

"Marlasca havuza düştüğünde veya itildiğinde vücudu alevler içindeydi. Gövdesinde, kollarında ve yüzünde ciddi yanıklar vardı. Patoloğa göre vücudu suyla temas etmeden önce en az bir dakika süreyle yanmış. Elbiselerinden geriye kalan parçalarda bir çeşit kimyasal maddeye rastlandı. Marlasca'yı diri diri yakmışlar."

Bütün bunları algılayabilmem birkaç dakika sürdü.

"Kim böyle bir şey yapmak ister ki?"

"Bir çeşit hesaplaşma mıydı? Sırf gaddarlıktan mı? Bence birisi polisin aklını karıştırmak ve zaman kazanmak için Marlasca'nın ölüm sebebinin öğrenilmesini geciktirmek istemiş olabilir."

"Kim?"

"Jaco Corbera."

"Irene Sabino'nun patronu."

"Marlasca'nın öldüğü gün ortadan kayboldu; önce Banco Hispano Colonial'de, karısının bilmediği özel bir hesaptan yüklü bir miktar para çekmiş."

"Yüz bin fransız frangı," dedim.

"Nerden biliyorsunuz?"

"Önemli değil. Marlasca'nın su deposunun çatısında ne işi varmış acaba? Yol üstü bir yer sayılmaz."

"Bu da akıl karıştıran diğer bir nokta. Marlasca'nın çalışma odasında bulduğumuz günlükte, o gün öğleden sonra saat beşte orada bir randevusu olduğu yazılı. Ya da gördüğümüz kadarıyla öyleydi. Günlükte zaman, yer ve bir baş harf vardı. *C.* Herhalde Corbera'nın ilk harfi."

"Sonra ne olduğunu düşünüyorsunuz?" diye sordum.

"Bence, delillerden de anlaşıldığı gibi Jaco'nun Marlasca'nın aklını karıştırmak için Irene'yi kandırmış olduğu. Herhalde biliyorsundur, avukat o ruh çağırma seanslarını saplantı haline getirmişti; özellikle de oğlunun ölümünden sonra... Jaco'nun Damián Roures adında o çevrede iş yapan bir ortağı vardı. Tam bir dolandırıcı. İkisi birlikte, Irene'nin de yardımıyla Marlasca'yı kandırıp ona ruhlar âlemindeki oğluyla haberleşebileceğini vaat ettiler. Marlasca perişan bir haldeydi, her şeye inanmaya hazırdı. Bu üç yılan tam öldürücü darbeye hazırlanmışken, Jaco daha açgözlü davrandı. Bazıları Sabino'nun kötü bir niyeti olmadığını, Marlasca'yı gerçekten sevdiğini ve tıpkı onun gibi bu doğaüstü saçmalıklara inandığını düşünüyor. Bu da bir ihtimal, ama ben inanmıyorum, üstelik olayın nasıl sonuçlandığına bakınca, ilgisiz görünüyor. Jaco, Marlasca'nın bankada ne kadar parası olduğunu biliyordu; onu ortadan kaldırıp, geride karmaşık izler bırakarak parayla birlikte kaçmaya karar verdi. Günlükteki randevu dikkati başka taraflara çekmek amacıyla, Sabino veya Jaco tarafından kaydedilmiş olabilir. Bunu gerçekten Marlasca'nın yazıp yazmadığını bilmek mümkün değil."

"Peki, Marlasca'nın bankadaki yüz bin frangı nereden gelmiş?"

"Marlasca o parayı bir yıl önce nakit olarak kendisi yatırmış. O miktarda bir parayı nasıl edinmiş olabileceği hakkında hiçbir fikrim yok. Bildiğim tek şey, Marlasca'nın öldüğü gün o paranın tamamının çekilmiş olduğu. Daha sonra avukatlar bu paranın kaybolmadığını, sadece başka bir fona yatırıldığını söylediler; dediklerine göre Marlasca başka bir yatırım aracı bulmuş. Ama ben bir insanın yeni yatırım aracı aramak için sabah yüz bin frank çekmesi, bunun ortaya çıkması ve o insanın öğleden sonra diri diri yakılması arasında bir ilinti olmamasını düşünemiyorum. Bu paranın esrarengiz bir fona yatırılmış olduğuna da inanmıyorum. Bugüne kadar beni, o paranın Jaco Corbera ve Irene Sabino'nun eline geçmediğine inandıracak hiçbir şey çıkmadı. Hiç değilse ilk başta böyle görünüyordu, ama Jaco ortadan kaybolduktan sonra Sabino'nun da paradan payını aldığını sanmıyorum."

"Irene'ye ne oldu?"

"Jaco'nun iki suç ortağını da aldattığını düşünmem için bir neden de o zaten. Marlasca'nın ölümünden kısa bir süre sonra, Roures, Calle Princesa'da bir dükkân açtı ve sihirli oyuncaklar satmaya başladı. Bildiğim kadarıyla hâlâ orada. Irene birkaç yıl daha kulüplerde ve kabarelerde çalıştı. Son duyduğum, El Raval'de fahişelik yapıyor olduğu ve sefalet içinde yaşadığı. Belli ki, tek bir frank bile alamamış. Roures de öyle."

"Ya Jaco?"

"Büyük ihtimalle sahte bir isimle ülkeden ayrılmış, edindiği servetle rahat bir hayat yaşıyordur."

Bütün bu anlattıkları kafamdaki soruları açıklamak yerine, sadece yeni sorular eklemişti. Salvador huzursuzluğumu sezmiş olacak, halden anlar bir ifadeyle gülümsedi.

"Valera ve üst düzey tanıdıkları olayı bir kaza gibi yansıtmaları için basını ikna etmeyi başardılar. Ardından görkemli bir cenaze töreni düzenledi. Müşterileri arasında belediye meclisi üyelerinin de bulunduğu hukuk firmasının ünü lekelenmesin istiyordu. Marlasca'nın hayatının son on iki ayında ne kadar tuhaf davrandığına, ailesini ve ortaklarını terk edip, o güne kadar ayak basmadığı bir semtte harabe bir ev aldığına ve kendini yazmaya adadığına dikkat çekmek istemiyordu, en azından ortağı böyle söylemişti."

"Valera, Marlasca'nın nasıl bir şey yazmak istediğini söyledi mi?"

"Şiir kitabı gibi bir şeymiş."

"Ona inandınız mı?"

"Mesleğimde pek çok tuhaf şey gördüm dostum, ama zengin bir avukatın her şeyi bir yana bırakıp, soneler yazmaya başladığını ilk defa duyuyorum."

"O halde?"

"Benim durumumda en mantıklı şey, bu olayı unutmak ve bana ne söylendiyse, onu yapmaktı."

"Ama öyle olmadı."

"Olmadı. Kahraman veya budala olduğum için değil. Bunu yapmamın nedeni, acı çeken o zavallı kadını, Marlasca'nın dul karısını ne zaman görsem, midemin büzülmesiydi; maaşımın karşılığı olan işi hakkıyla yapmadan aynada kendime bile bakamıyordum."

Salvador evi olan, o soğuk ve sefil odayı gösterdi.

"İnan bana, başıma gelecekleri bilseydim, korkaklığı kabullenip dik başlılık etmezdim. Üstelik merkezde beni uyarmışlardı da. Avukat ölmüş ve gömülmüştü; artık olayı kurcalamanın bütün enerjimizi açlıktan ölen anarşistlere ve sakıncalı ideolojileri olan okul öğretmenlerini izlemeye yöneltme zamanı gelmişti."

"Gömüldüğünü söylediniz... Diego Marlasca nerede gömüldü?"

"Galiba, San Gervasio Mezarlığı'nda dul eşinin evine yakın bir yerde. Bu konuyla neden bu kadar ilgilendiğini sorabilir miyim? Sakın o kuleli evde yaşadığın için merak duyduğunu söyleme."

"Açıklaması zor."

"Dostça bir tavsiye istiyorsan, bana bak ve benim hatalarımdan ders al. Bırak bu işin peşini."

"Bunu yapmayı isterdim. Sorun, bu işin beni bırakmayacağı."

Salvador uzun bir süre yüzüme baktı. Sonra bir kâğıt parçası alıp üstüne bir numara yazdı.

"Bu, alt kattaki komşumun telefon numarası. Çok iyi insanlar ve bu binada sadece onların telefonu var. Beni oradan arayabilir veya mesaj bırakabilirsin. Emilio'yla görüşmek istediğini söyle. Yardıma ihtiyacın olursa, hiç tereddüt etmeden ara. Ve dikkatli ol. Jaco sahneden çekileli yıllar oldu, ama hâlâ bu konunun tekrar gündeme gelmesini istemeyen insanlar var. Yüz bin frank oldukça yüksek bir miktar."

Notu alıp cebime attım.

"Teşekkür ederim."

"Bir şey değil. Hem zaten artık bana daha ne yapabilirler ki?"

"Sizde Diego Marlasca'nın bir fotoğrafı var mı acaba? Kuleli evde hiçbir yerde bulamadım."

Salvador odanın bir köşesinde bulunan masasına gidip, içi kâğıt parçalarıyla dolu pirinç bir kutu çıkardı.

"Hâlâ elimde vakayla ilgili şeyler var. Gördüğün gibi, onca yıldan sonra bile dersimi alamamışım. Burada. Bak. Bu fotoğrafı dul eşi vermişti."

Bana verdiği fotoğraf kadife bir fon önünde kameraya gülerek poz veren kırklı yaşlarında, uzun boylu ve yakışıklı bir adamın portresiydi. O gözlere bakarken, nasıl olmuş da *Lux Aeterna*'nın sayfalarında bulduğum o karanlık dünyayı gizleyebilmiş, diye düşünmeden edemedim.

"Bende kalabilir mi?"

Salvador duraksadı.

"Olur herhalde. Ama kaybetme."

"Geri getireceğime söz veriyorum."

"Bana dikkatli olacağına söz verirsen daha çok sevinirim. Ve eğer dikkatli olmayıp başını belaya sokarsan, beni arayacağına...

El sıkıştık.

"Söz veriyorum."

30

Ricardo Salvador'u soğuk çatı katında bırakıp dışarı çıktığımda güneş batmak üzereydi. Plaza Real'e indim; bütün meydanı kızılımsı bir ışık kaplamıştı. Buradan yürümeye başladım ve şehirde daima iyi karşılandığım ve korunduğum tek yere gittim. Calle Santa Ana'ya vardığımda Sempere ve Oğulları Kitabevi kapanmak üzereydi. Şehir karanlığa bürünmüş, gökyüzü maviyle mor karışımı bir çizgiyle ikiye ayrılmıştı. Dükkânın önünde durduğumda Sempere'nin oğlu ön kapıda bir müşteriyle vedalaşıyordu. Beni görünce gülümsedi ve iç güzelliğini yansıtan bir çekingenlikle selam verdi.

"Ben de seni düşünüyordum Martín. Her şey yolunda mı?"

"Daha iyi olamazdı."

"Yüzünden belli oluyor. İçeri girsene, sana bir kahve yapayım."

Kapıyı açıp beni içeri aldı. İçeri adımımı atar atmaz burnuma kâğıdın o büyülü kokusu geldi; neden acaba birileri bu kokuyu parfüm gibi şişeye koymayı düşünmemişti? Sempere'nin oğlu, beni arka odaya götürdü ve kahve yapmaya başladı.

"Baban nasıl? Geçen gün bana biraz solgun görünmüştü."

Sempere'nin oğlu endişemi takdir edercesine başını salladı. Babasıyla ilgili başka hiç kimseyle konuşamadığını anladım.

"Daha iyi olduğu günler vardı tabii. Doktor anjini konusunda onu uyardı, ama babam eskisinden de daha çok çalışmakta ısrar ediyor. Bazen

ona kızmak zorunda kalıyorum, ama galiba dükkânı bana bırakırsa işlerin bozulacağını düşünüyor. Bu sabah kalktıktan sonra yanına gidip, yatağından çıkmamasını ve işe gelmemesini rica ettim. İnanmazsın ama üç dakika sonra onu ayakkabılarını bağlarken buldum."

"Baban sabit fikirleri olan bir adamdır," diyerek ona hak verdim.

"Katır gibi inatçı," dedi Sempere'nin oğlu. "Neyse ki, şimdi bir yardımcımız var, yoksa..."

Elimden geldiğince bundan habersiz ve şaşırmış numarası yaptım; biraz pratikle bu işte çok ustalaşıyordum.

"O kız," diye açıkladı Sempere'nin oğlu. "Senin asistanın Isabella. Zaten bu nedenle seninle konuşmak istiyordum. Umarım her gün burada birkaç saat geçirmesinin senin için bir sakıncası yoktur. Doğrusunu istersen, bize çok yardımcı oluyor, ama buna itirazın varsa..."

Isabella'nın adını söylerken iki l harfini de seslendirmesine gülecek gibi oldum.

"Geçici olacağına göre, katlanabilirim. Isabella iyi bir kızdır. Zeki ve çalışkandır," dedim. "Ve güvenilir. Onunla çok iyi anlaşıyoruz."

"Senin zorba olduğunu söylüyor."

"Öyle mi diyor?"

"Hatta sana bir isim bile takmış. Mr. Hyde."

"Ne hoş. Söylediklerini dikkate alma. Kadınların nasıl olduğunu bilirsin."

"Evet, bilirim," dedi Sempere'nin oğlu. Ses tonundan, kadınlar hakkında belki tek tük şeyler bildiği ama bu konuda tamamen cahil olduğu belliydi.

"Isabella, benim hakkımda konuşuyor olabilir, ama senin hakkında da konuşuyor olmadığını göstermez."

Yüzündeki ifadenin değiştiğini fark edince, sözlerimin kalın zırhını delmesi için biraz bekledim. Bana kahvemi uzatırken ürkek bir gülümsemeyle, ancak ikinci sınıf müzikallerde görülebilecek bir şey söyledi.

"Hakkımda kim bilir ne diyordur."

Belirsizliğin içinde debelenmesi için bir süre bekledim.

"Öğrenmek ister misin?" diye sordum, fincanın ardından gülümseyerek.

Sempere'nin oğlu omuz silkti.

"Senin iyi ve cömert bir insan olduğunu söylüyor. Çekingen olduğun ve kimsein bunun ardındakini göremediği için insanların seni anlamadığını söylüyor. Ve onun ifadesiyle, sen bir film yıldızı kadar yakışıklısın ve büyüleyici bir kişiliğin var."

Sempere'nin oğlu hayretle baktı.

"Sana yalan söyleyecek değilim Sempere dostum. Aslında bu konuyu açtığına sevindim, çünkü uzun zamandır seninle bu konu hakkında konuşmak istediğim halde nasıl başlayacağımı bilemiyordum."

"Hangi konuda?"

Sesimi alçalttım.

"Aramızda kalsın... Isabella burada çalışmak istiyor, çünkü sana hayran ve korkarım, belli etmese de sana âşık."

Sempere yutkundu.

"Ama saf bir aşk, tamam mı? Manevi. Tıpkı Charles Dickens romanlarındaki kadın kahramanlar gibi. Öyle çocukça saçmalıklar olmadan. Isabella'nın yaşı küçük olabilir, ama o gerçek bir kadın. Eminim, sen de fark etmişsindir..."

"Madem bunu söyledin, düşünüyorum da..."

"Ve sözünü ettiğim şey sadece onun son derece narin dış görünüşü değil; sevecenliği ve bir gün talihli bir erkeği, dünyanın en mutlu insanı yapmak için hazır bekleyen iç güzelliği."

Sempere nereye bakacağını bilemiyordu.

"Üstelik gizli yetenekleri de var. Birkaç dil biliyor. Çok güzel piyano çalıyor. Sayılarla arası iyi. Bütün bunlara ilave, harika bir aşçıdır. Şu halime bak. Benim yanımda çalışmaya başladığından beri birkaç kilo aldım. La Tour d'Argent'te bile bulamayacağın özel yemekler... Bunu fark etmemiş olamazsın."

"Yemek pişirebildiğini bana söylememişti..."

"Ben, sana ilk görüşte aşktan bahsediyorum."

"Hadi canım...

"Mesele ne, biliyor musun? Her ne kadar hırçın ve asi bir kız izlenimi veriyorsa da, aslında patolojik denecek kadar uysaldır. Hep o rahibelerin suçu; o cehennemle ilgili hikâyeler ve dikiş dersleriyle bu kızların kafalarını karıştırıyorlar. Gel de laik eğitime alkış tutma."

"Doğrusu, benim budalanın teki olduğumu düşündüğüne yemin edebilirdim," dedi Sempere'nin oğlu.

"Gördün mü bak? Tartışma götürmez bir delil. Sempere dostum, bir kadın, sana budalaymışsın gibi davranıyorsa, bil ki, hormonları zıplamaya başlamıştır."

"Bundan emin misin?"

"Kesinlikle. İnan bana, bu konuda epey bilgiliyimdir."

"Babam da öyle söylüyor. Peki, ne yapmam lazım?"

"Duruma bağlı. Sen bu kızdan hoşlanıyor musun?"

"Hoşlanmak mı? Bilmem. İnsan bunu nasıl anlar?"

"Çok basit. Ona kaçamak bakışlar atıp, ısıracak gibi oluyor musun?"

"Isırmak mı?"

"Örneğin poposundan."

"Sinyor Martín!"

"Utanacak bir şey yok, erkek erkeğe konuşuyoruz. Bilinen bir gerçek, biz erkeklerin korsanlarla domuzlar arasındaki eksik halka olduğumuz. Ondan hoşlanıyor musun, hoşlanmıyor musun?"

"Isabella güzel bir kız."

"Başka?"

"Zeki. Hoş. Çalışkan."

"Devam et."

"Ve sanırım, iyi bir Hıristiyan. Aslında ben pek iyi bir Katolik sayılmam, ama..."

"Biliyorum. Isabella'ysa neredeyse kilisede yaşar gibidir. Hep o rahibelerin marifeti!"

"Ama açıkçası, şimdiye kadar onu ısırmak hiç aklımdan geçmedi."

"Ben sözünü edene kadar aklından geçmemişti."

"Bence onun hakkında ya da herhangi bir kadın hakkında böyle konuşmak saygısızlık olur. Utanmalısın," diye beni ayıpladı Sempere'nin oğlu.

"Haklısın," dedim, teslim olur gibi ellerimi kaldırarak. "Ama boş ver, hepimiz duygularımızı kendimize özgü yollarla dışa vururuz. Ben uçarı ve sığ bir insanım, ısırma hevesim de buradan geliyor; oysa sen ağırbaşlı, gizemli ve derin duyguları olan bir insansın. Önemli olan, bu kızın sana hayran olması ve bu hayranlığın karşılıklı oluşu."

"Ama..."

"Bana 'ama' falan deme. Kabul et Sempere. Sen saygın ve sorumluluklarını bilen bir insansın. Konu ben olsaydım... ne diyebilirim ki? Ama sen çabuk davranıp genç bir kızın asil duygularıyla oynamazsın. Yanılıyor muyum?"

"Doğru."

"O halde tamam."

"Tamam olan ne?"

"Belli değil mi?

"Değil."

"Artık koklaşma zamanı geldi."

"Anlayamadım?"

"Koklaşma, yani bilimsel ifadeyle biraz öpüşme ve kucaklaşma zamanı. Bak Sempere, her nedense yüzyıllar boyunca sözde uygarlaşmak bizi öyle bir duruma getirdi ki, artık sokak köşelerinde kadınları sıkıştırıp, onlara pat diye evlenme teklif edemiyoruz. Önce biraz koklaşmak lazım."

"Evlenmek mi? Sen delirdin mi?"

"Demek istediğim şu, belki bir gün, aslında farkında olmasan bile sen de bunu düşünüyorsun, bu yarın veya öbür gün de olabilir, Isabella'ya bakıp yutkunma dönemin geçince, dükkândaki işi bittikten sonra onu bir yere davet edebilirsin. Özel bir yere ikindi çayına götür; çok geçmeden birbiriniz için yaratıldığınızı anlayacaksın. Onu Els Quatre Gats'e götürebilirsin... adamlar elektrik parasından tasarruf etmek için ışıkları kısıyorlar, böyle olması bunun gibi durumlarda çok işe yarar. Ona tuzsuz lor peyni-

ni söyle, üstüne de bir kaşık bal döksünler; bu her zaman iştah açar. Sonra ona bir iki yudum misket şarabı içir, hemen başını döndürür. İşte o anda bir elini onun dizine koyup, sadece kendine sakladığın o tatlı sözlerle iltifat edersin."

"Ama onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum... ilgi alanlarını veya..."

"O da seninle aynı şeylere ilgi duyuyor. Kitapları, edebiyatı, sizin dükkândaki hazinenin kokusunu seviyor... bir de, romantizm ve serüven vaat eden o ucuz romanlardan hoşlanıyor. Yalnızlıktan kurtulup, bu kokuşmuş dünyada hayatını paylaşacak biri yoksa başka hiçbir şeyin beş paralık değeri olmadığının farkında. Artık senin için gerekli olan her şeyi biliyorsun. Geri kalanı da kendin öğrenirsin ve öğrenmenin tadını çıkarırsın."

Sempere düşünceli görünüyordu; önce daha elini bile sürmediği kahve fincanına baktı, sonra da bana. Ben borsa simsarları gibi gülümsemeye çalışıyordum.

"Sana teşekkür mü edeyim, yoksa polise mi şikâyet edeyim karar veremiyorum," dedi bir süre sonra.

Tam o anda dükkânın ön tarafından ayak sesleri duyduk. Birkaç saniye sonra baba Sempere kapıdan başını uzatıp asık bir yüzle bize baktı.

"Ne oluyor burada? Dükkâna bakan yok, sizler de sanki bayram tatiliymiş gibi burada oturmuş çene çalıyorsunuz. Ya içeri bir müşteri girseydi? Ya da hırsızın teki?"

Sempere'nin oğlu gözlerini devirip iç geçirdi.

"Merak etmeyin Sinyor Sempere. Bu dünyada kimsenin çalmak istemeyeceği tek şey kitaptır," dedim göz kırparak.

Bilmiş bir gülümsemeyle yüzü aydınlandı. Sempere'nin oğlu pençelerimden kurtulmak için bunu fırsat bilip tekrar dükkâna döndü. Babası yanıma oturdu ve oğlunun el sürmediği kahve fincanını kokladı.

"Doktor kahvenin kalp üstündeki etkisi hakkında ne söyledi?" diye sordum.

"O adam anatomi kitabı olmadan kendi kıçını bile bulamıyor. Kalp hakkında ne bilecek?"

"Eminim sizden çok biliyordur," dedim fincanı elinden kaparak.

"Öküz gibi kuvvetliyim Martín."

"Sadece katır gibisiniz o kadar. Lütfen, yukarı çıkıp yatın."

"Sadece gençken ve yanında güzel birisi varsa yatakta yatmaya değer."

"Yatak arkadaşı arıyorsanız size birini bulabilirim, ama kalbinizin buna dayanacağını sanmıyorum."

"Martín, benim yaşımdayken erotizm sadece güzel bir pastanın tadını çıkarmaktan ve dul kadınların boyunlarına bakmaktan ibaret oluyor. Beni endişelendiren şey, oğlumun durumu. O konuda bir gelişme var mı?"

"Toprağa gübre döktük ve tohumları ektik. Havalar iyi giderse hasat toplayabiliriz. İki üç gün sonra ilk ürünler hakkında yüzde altmışla yetmiş arası güvenilir bir rapor verebilirim."

Sempere memnun bir ifadeyle gülümsedi.

"Isabella'yı satış görevlisi olarak dükkâna göndermen dâhiceydi," dedi Sempere. "Ama sence oğluma göre fazla genç sayılmaz mı?"

"Açık konuşayım, asıl oğlunuz çok toy. Biraz kendini toparlamazsa Isabella, onu çiğ çiğ yer. Neyse ki, oğlunuz çok düzgün bir insan, yoksa..."

"Sana nasıl teşekkür edebilirim?"

"Yukarı çıkıp yatağınıza yatarak. Eğer yanınızda baharatlı bir yatak arkadaşı istiyorsanız, *Moll Flanders*'i alın."

"Haklısın. Daniel Defoe okurken insan hiç sıkılmaz."

"Hadi, lütfen artık yatağa gidin."

Sempere ayağa kalktı. Zorlukla hareket edişi ve hırıltılı soluması beni korkuttu. Koluna girdim; teni buz gibiydi.

"Telaşlanma Martín. Bu benim metabolizmam; biraz yavaştır."

"Bugün *Savaş ve Barış* kadar yavaş."

"Biraz kestirdikten sonra taş gibi olurum."

Üst katta, baba oğulun birlikte yaşadıkları daireye kadar onunla gidip, battaniyenin altına girdiğini gözlerimle görmeye karar verdim. Yolda komşulardan birine, hoşsohbet bir öğretmen olan Don Anacleto'ya rastladık. Bu adam Calle Caspe'deki Cizvit okulunda lisan ve edebiyat öğretmenliği yapıyordu.

"Hayat bugün sana nasıl davranıyor Sempere dostum?"

"Biraz sert Don Anacleto."

Öğretmenin de yardımıyla boynuma resmen asılmış olan Sempere'yi birinci kata çıkarmayı başardım.

"İzninizle, bütün gün öğrenci kılığındaki maymunlarla boğuştuktan sonra, şimdi biraz dinlenmem gerekiyor," dedi öğretmen. "Bakın söylüyorum, bu ülke, bu nesil yüzünden darmadağın olacak. Aç sıçanlar gibi birbirlerini paralayacaklar."

Sempere bir el işaretiyle Dan Anacleto'yu fazla ciddiye almamamı belirtti.

"İyi adamdır," diye fısıldadı kulağıma. "Ama bir bardak suda fırtına koparır."

Eve adımımı atar atmaz, bir sabah kan revan içinde elimde *Büyük Umutlar*'la oraya gelişimi hatırladım. Sempere'nin beni evine çıkarışını, doktor gittikten sonra bana sıcak kakao verip avutucu sözler söylediğini, temiz ve sıcak bir havluyla üstümdeki kanları temizleyip, o güne kadar hiç kimseden görmediğim şefkati gösterdiğini hatırladım. O günlerde Sempere kuvvetli bir adamdı ve her bakımdan benim gözümde bir dev gibiydi; o olmasaydı, o çaresizliğim içinde yaşayamazdım herhalde. Şimdi onu kollarından tuttuğum, yatağına yatırıp üstüne iki battaniye örttüğüm sırada eski kuvvetinden eser kalmamıştı. Yanına oturup, ne yapacağımı bilemeden elini tuttum.

"Bak, burada oturup ağlamaya başlayacaksak, hemen git, daha iyi," dedi.

"Kendinize iyi bakın, tamam mı?"

"Kendimi pamuk yününe sararım merak etme."

Başımı salladıktan sonra kapıya yöneldim.

"Martín?"

Kapı eşiğinde durup ona döndüm. Sempere, bana, yıllar önce birkaç dişimi ve masumiyetimin büyük bir kısmını kaybettiğim o sabah baktığı gibi, endişeyle bakıyordu. Bir sorunum olup olmadığını sormasın diye hemen odadan çıktım.

31

Isabella'nın benden öğrendiği profesyonel yazar kaçamaklarından biri de, işi erteleme sanatı olmuştu. Bu meslekte yıllarını geçirmiş herkes bilir ki, kalem sivriltmekten hayal kurmaya kadar her türlü etkinlik, çalışma masasına oturup kafa patlatmaya başlamaktan önce gelir. Isabella bu temel dersi ozmos yöntemiyle öğrenmişti; mutfağa girip onu şaşırttığım anda çalışma masasında olmak yerine, en az birkaç saatten beri üzerinde çalıştığı belli olan bir yemeğin son rötuşlarını yapmakla meşguldü.

"Bir şeyi mi kutluyoruz?" diye sordum.

"Yüzünde o ifade varken, pek sanmam."

"Bu koku nedir?"

"Karamelli ördek, fırında armut ve çikolata sosu. Bu yemek tarifini senin yemek kitaplarından birinde buldum."

"Benim yemek kitabım yok ki."

Isabella gidip deri ciltli bir kitapı getirdi ve masanın üstüne koydu: *Fransız Mutfağından En Güzel 101 Yemek Tarifi*, yazan Michel Aragon.

"Sen öyle san. İkinci rafta her türden kitap buldum; bir tanesi Doktor Pérez-Aguado tarafından yazılmış, evlilikte hijyen hakkında. İçinde bir sürü erotik resim var, 'Kadın ilahi plana uygun olarak erotik arzular konusunda bilgisizdir. Onun manevi ve duygusal tatmini annelik göreviyle ve ev işleriyle karşılanır," gibi dâhiyane inciler de var. O kitaplıkta Kral Süleyman'ın hazinesi varmış meğerse."

"Rafların ikinci sırasında ne arıyordun, sorabilir miyim?"

"İlham arıyordum. Buldum da."

"Ama mutfakla ilgili bir ilham. İlham gelse de gelmese de, her gün yazacağın konusunda anlaşmıştık."

"Tıkandım. Bu da senin suçun, çünkü beni iki işte birden çalıştırıyorsun ve Sempere'nin melekten bozma oğluyla ilgili kumpaslarına alet ediyorsun."

"Sana deli gibi âşık bir adam hakkında böyle alaycı konuşman doğru oluyor mu?"

"Ne?"

"Beni duydun. Sempere'nin oğlu senin yüzünden uykularının kaçtığını itiraf etti. Resmen gözünü uyku tutmuyormuş. Zavallı, bütün gün seni düşünmekten uyuyamıyor, yemek yiyemiyor, çişini bile yapamıyor."

"Sen çıldırmışsın."

"Çıldırmış olan zavallı Sempere. Ne halde olduğunu görmeliydin. Çektiği acıya son vermek için onu vurmayı bile düşündüm."

"Ama bana hiç ilgi göstermiyor," diye karşı çıktı Isabella.

"Çünkü kalbini nasıl açacağını bilmiyor, duygularını ifade edecek kelimeleri bulamıyor. Biz erkekler böyleyizdir. Hırt ve ilkelizdir."

"Ama bir koleksiyonu doğru sırasıyla rafa dizmediğim için beni azarlamayı biliyor."

"Aynı şey değil. Yönetici diliyle tutkunun dili ayrı şeylerdir."

"Saçma."

"Aşkta saçmalık yoktur sevgili asistanım. Neyse, konuyu değiştirelim, yemek yiyecek miyiz?"

Isabella süslü yemeğine uygun bir sofra kurup, varlığından bile haberim olmayan tabaklarla, çatal bıçak takımlarını çıkarmıştı.

"Bu kadar güzel şeylerin olduğu halde hiç kullanmamana şaşırıyorum. Hepsi de çamaşır odasının yanındaki odada bir sandık içindeydi," dedi Isabella. "Erkek milleti!"

Bıçaklardan birini alıp, Isabella'nın masaya yerleştirdiği mumların ışığında inceledim. Bu ev eşyalarının Diego Marlasca'ya ait olduğunu anlayınca iştahım kaçtı.

"Bir sorun mu var?" diye sordu Isabella.

Başımı iki yana salladım. Asistanım yemeği servis ettikten sonra bana beklentili gözlerle baktı. Ağzıma bir kaşık atıp gülümsedim.

"Çok güzel olmuş," dedim.

"Biraz kayış gibi oldu galiba. Tarife göre kısık ateşte, kim bilir ne kadar süre pişirin diyordu, ama senin ocağında ateş ya tamamen gidiyor ya da çok fazlalaşıyor. Arası yok."

"Güzel olmuş," diye tekrarladım ve iştahsızca yemeye başladım.

Isabella, bana kaçamak bakışlar gönderiyordu. Bir süre hiç konuşmadan, sadece çatal bıçak sesleriyle yemeğimizi yedik.

"Sempere'nin oğlu konusunda ciddi miydin?"

Başımı kaldırmadan, evet anlamında salladım.

"Benim hakkımda başka ne söyledi?"

"Klasik bir güzelliğe sahip olduğunu, zeki ve son derece dişi olduğunu söyledi, ne kadar eski kafalı olduğunu görüyorsun; aranızda manevi bir bağ varmış."

"Bunu uydurmadığına yemin et," dedi Isabella.

Sağ elimi yemek kitabının üstüne koyup, sol elimi yukarı kaldırdım.

"*Fransız Mutfağından En Güzel 101 Yemek Tarifi* üzerine yemin ederim," dedim.

"İnsanlar genellikle öbür elleriyle yemin ederler."

Hemen el değiştirip aynı gösteriyi ciddiyetle yapınca, Isabella iç geçirdi.

"Ne yapacağım?"

"Bilmem. İnsanlar âşık olunca ne yaparlar? Yürüyüşe çıkın, bir kulübe gidin..."

"Ama ben bu adama âşık değilim ki."

Isabella'nın üstüme yapışmış gözlerine aldırmadan karamelli ördeği yemeye devam ettim. Bir süre sonra Isabella elini masaya vurdu.

"Lütfen, yüzüme bakar mısın? Bu hep senin suçun."

Sakince çatalımı ve bıçağımı bırakıp peçeteyle ağzımı sildim ve ona baktım.

"Ne yapacağım?" diye sordu bir daha.

"Duruma bağlı. Sen, Sempere'nin oğlundan hoşlanıyor musun, hoşlanmıyor musun?"

Isabella'nın yüzünde bir şüphe bulutu dolaştı.

"Bilmiyorum. Her şeyden önce, bana göre çok yaşlı."

"Yaklaşık benim yaşımda," dedim. "Belki bir iki yaş daha büyüktür. Belki üç yaş."

"Veya dört beş yaş."

İç geçirdim.

"Hayatının en güzel döneminde. Olgun erkeklerden hoşlandığına karar vermemiş miydik?"

"Benimle dalga geçme."

"Isabella, ben kim oluyorum da sana ne yapman gerektiğini söyleyeceğim?"

"Bunu beğendim işte!"

"Bırak bitireyim. Demek istediğim, bu seninle Sempere'nin oğlu arasında bir şey. Bence ona bir fırsat ver. Başka bir şey gerekmez. Bugünlerde ilk adımı atmaya karar verip seni, örneğin, bir yere çaya götürmeyi teklif ederse, bu daveti kabul et. Belki sohbet edersiniz; sonunda arkadaş olursunuz veya olmazsınız. Ama bence Sempere'nin oğlu iyi bir insandır ve sana gerçekten ilgi duyuyor. Ve açık konuşayım, şöyle bir düşünecek olursan sen de ona karşı boş değilsin sanırım."

"Sen delisin."

"Ama Sempere deli değil. Ayrıca, sana olan sevgisine ve hayranlığına saygı duymamak hainlik olur. Sen hain bir insan değilsin."

"Bu düpedüz şantaj."

"Hayır, hayatın kendisi."

Isabella, bana kötü kötü bakıyordu. Gülümsedim.

"Hiç değilse, yemeğini bitirmeyecek misin?"

Tabağımda kalan yemeğe yumuldum, kalanı ekmekle sıyırdıktan sonra doygun bir ifadeyle iç geçirdim.

"Tatlı olarak ne var?"

Yemekten sonra Isabella'yı okuma odasında, kafasındaki soru işaretleriyle dalgın bir halde bırakıp, kuledeki çalışma odama çıktım. Diego Marlasca'nın, Salvador'dan ödünç aldığım fotoğrafını çıkarıp masa lambasının ayağına dayadım. Sonra da patron için biriktirmiş olduğum notlarıma ve yazı kâğıtlarına baktım. Diego Marlasca'nın çatal ve bıçağının soğukluğu hâlâ elimdeydi; onu burada oturmuş, pencereden Ribera semtinin çatılarına bakarken hayal ettim. Yazmış olduğum sayfalardan rasgele bir tanesini çekip okumaya başladım. Kelimeler ve cümleler tanıdıktı, çünkü ben yazmıştım, ama bunlara hayat veren sıkıntılı ruh her zamankinden daha yabancı geliyordu. Elimdeki sayfayı yere bırakıp başımı kaldırdığımda, pencereye yansıyan görüntümle karşılaştım; şehri örten mavimsi karanlık içinde bir yabancı. O gece çalışamayacağımı, patron için tek bir paragraf bile yazamayacağımı biliyordum. Lambayı söndürdüm, karanlıkta oturup rüzgârın camı tırmalayışını dinleyerek, Diego Marlasca'yı alevler içinde kendini su deposunun üzerindeki havuza atarken, ağzından son hava kabarcıkları çıkıp ciğerlerine buz gibi su dolarken gözümün önüne getirdim.

Gün doğarken uyandığımda, koltukta sıkışıp kalmış olan vücudum sızlıyordu. Ayağa kalkarken birkaç yerimin çatırdadığını işittim. Güçlükle pencereye kadar gidip sonuna kadar açtım. Barselona'yı saran mor gökyüzü altında, eski şehrin çiyle kaplı düz çatıları pırıl pırıl görünüyordu. Santa Maria del Mar Kilisesi'nin çanları çalmaya başlayınca, siyah kanatlardan oluşan bir bulut aniden havalanıverdi. İnsanın etini dişleyen soğuk rüzgâra, limanların ve komşu bacalardan tüten kömür dumanının kokusu karışıyordu.

Kahve yapmak için mutfağa indim. Erzak dolabına bakınca, ağzım açık kaldı. Isabella'nın evime gelişinden beri dolabın içi bakkal dükkânına

dönmüştü. Isabella'nın babasının verdiği ithal ürünler arasında çikolatalı İngiliz bisküvileri vardı. Yarım saat sonra, damarlarıma şeker ve kafein pompalanırken, beynim de çalışmaya başladı ve sanki mümkünmüş gibi, güne hayatımı daha da karmaşık hale getirecek bir şey yaparak başlamaya karar verdim. Dükkânlar açılır açılmaz, Calle Princesa'da ruh çağıranlar ve sihirbazlar için nesneler satan dükkâna gidecektim.

"Bu kadar erken saatte ne yapıyorsun?"

Vicdanımın sesi Isabella kapı eşiğinden beni seyrediyordu.

"Bisküvi yiyorum."

Isabella masaya oturup kendine bir fincan kahve doldurdu. Bütün gece uyumamış gibi görünüyordu.

"Babam İngiltere kraliçesinin en çok bu bisküvileri sevdiğini söylüyor."

"Demek bu yüzden topaç gibi görünüyor."

Isabella bir bisküvi alıp dalgınca kemirmeye başladı.

"Ne yapacağını düşündün mü? Yani, Sempere konusunda..."

Bana zehir saçan bir bakış attı.

"Peki, sen ne yapacaksın bugün? Eminim, iyi bir şey yapmazsın."

"Bir iki işim var."

"Tamam."

"Gerçekten 'tamam' mı, yoksa 'tamam, sana inanmıyorum' mu?"

Isabella fincanını masaya bıraktı.

"O patron denen adamla yaptığın iş hakkında, neden hiç konuşmuyorsun?"

"Bir sürü nedenin yanı sıra, senin iyiliğin için."

"Benim iyiliğim için. Elbette. Ne kadar budalayım? Söylemeyi unuttum, dün o müfettiş arkadaşın uğradı."

"Grandes mi? Yalnız mıydı?"

"Hayır. Yanında kapı gibi iki adam vardı."

Marcos ve Castelo'nun kapıma kadar geldiğini duyunca midem düğümlendi.

"Grandes ne istiyormuş?"

"Söylemedi."

"Ne söyledi o halde?"

"Bana kim olduğumu sordu."

"Sen ne dedin?"

"Sevgilin olduğumu söyledim."

"Harika."

"O yarma gibi olan adamlardan biri bunu pek eğlenceli buldu."

Isabella bir bisküvi daha alıp iki ısırışta yuttu. Ona baktığımı fark edince birden çiğnemeyi kesti.

"Ne dedim ki?" dedi ağzından bisküvi kırıntıları püskürerek.

32

Bulut örtüsü içindeki bir boşluktan sızan gün ışığı Calle Princesa'daki dükkânın kırmızı badanasını aydınlatıyordu. Ruh çağırma numaraları için nesneler satan bu işyeri oymalı bir ahşap sayvanın gerisindeydi. Cam kapının ardından iç kısmı pek görünmüyordu. Siyah kadife perdelerin arasındaki camlı dolaplarda Victoria stili gereçler vardı: işaretli iskambil kartları, kamalar, sihirbazlık hakkında kitaplar ve içinde rengârenk sıvılar olan, etiketleri Latince cam şişeler... Kapıdan içeri girince zil çınladı. Dükkânın arka tarafında üstü boş bir tezgâh vardı. İlginç nesnelere bakarak birkaç saniye bekledim. Benim görüntümden başka, dükkândaki her şeyi yansıtan aynaya bakarken, arka odayı ayıran perdenin arasından bana bakan ufak tefek adamı gördüm.

"İlginç bir numara, değil mi?" dedi adam.

Başımı salladım. "Nasıl çalışıyor?"

"Henüz bilmiyorum. İstanbul'da hileli aynalar üreten birinden daha birkaç gün önce geldi. Üreticisi buna, tersine yansıtıcı diyor."

"Bana, hiçbir şey göründüğü gibi değildir, sözünü hatırlattı."

"Ruh çağırma dışında. Size nasıl yardımcı olabilirim efendim?"

"Siz Sinyor Damián Roures misiniz?"

Adam başını sallayarak doğruladı. Gülümsemenin de tıpkı o ayna gibi göründüğü şey olmadığını fark ettim. Bunun altında soğuk ve temkinli bir ifade vardı.

"Dükkânınıza tavsiye üzerine geldim."

"Kim tavsiye etti, sorabilir miyim?"

"Ricardo Salvador."

Gülümseme bir anda kayboldu.

"Hâlâ sağ olduğunu bilmiyordum. Onu yirmi beş yıldır görmüyorum."

"Ya Irene Sabino?"

Roures iç geçirdi. Tezgâhın etrafından dolanıp kapıya gitti. Kapalı levhasını astıktan sonra kilidi çevirdi.

"Siz kimsiniz?"

"Adım Martín. Sinyor Diego Marlasca'nın ölümüyle ilgili bazı şeyleri açığa çıkarmak istiyorum. Bildiğim kadarıyla onu tanıyorsunuz."

"Bildiğim kadarıyla o olayla ilgili her şey açıklanmıştı. Sinyor Marlasca intihar etti."

"Bana öyle söylenmedi."

"O polisin size ne söylediğini bilmiyorum. Kırgınlık insanın belleğini etkiler Sinyor... Martín. O günlerde Salvador elinde hiçbir delil olmadan bir komplo hikâyesi yaratmaya çalıştı. Dul Marlasca'nın yatağını ısıttığını ve günün kahramanı olarak ortaya çıkmak istediğini herkes biliyordu. Beklendiği gibi, amirleri önce onu dizginlemeye çalıştılar, yola gelmeyince de, polis teşkilatından kovdular."

"Salvador gerçeği gizlemek için bir çaba gösterildiğini düşünüyor."

Roures homurdandı.

"Gerçeği... beni güldürmeyin. Asıl gizlemeye çalıştıkları şey bir skandaldı. Valera ve Marlasca'nın hukuk firması bu şehirde pişen her pastaya parmaklarını sokmuştu. Kimse böyle bir hikâyenin açığa çıkmasını istemiyordu. Marlasca firmasını, işini ve evliliğini bir yana atıp kendini o döküntü eve kapatmış, Tanrı bilir nasıl bir şey yapıyordu. Biraz beyni olan herhangi bir insan bunun sonunun iyi olmayacağını görebilirdi."

"Ama siz ve ortağınız Jaco seanslarınız sırasında ona ölüler âlemiyle temas kurabileceğini vaat ederek, deliliğinden faydalanmayı bildiniz..."

"Ona hiçbir şey vaat etmedim. O seanslar sadece eğlenme amaçlıydı. Herkes biliyordu. O adamın ölümünü bana yüklemeye kalkmayın, çünkü yaptığım tek şey, namusumla para kazanmaktı."

"Ya Jaco?"

"Ben sadece kendi adıma konuşuyorum. Jaco'nun yapmış olabileceği şeylerden sorumlu değilim."

"Demek ki, Jaco bir şey yaptı."

"Ne dememi istiyorsunuz? Salvador'un iddia ettiği gibi, Marlasca'nın hesabındaki parayı alıp kaçtığını mı söyleyeyim? Marlasca'yı öldürüp, hepimizi aldattığını mı?"

"Öyle olmadı mı?"

Roures yüzüme baktı.

"Bilmiyorum; Marlasca'nın öldüğü günden beri onu görmedim. Salvador'a ve diğer bütün polislere bildiğim her şeyi anlattım. Yalan söylemedim. Jaco eğer bir numara çektiyse, bundan hiç haberim olmadığı gibi, hiçbir kazancım da olmadı."

"Bana Irene Sabino'yla ilgili ne anlatabilirsiniz?"

"Irene, Marlasca'ya âşıktı. Ona zarar verebilecek hiçbir dalavereye karışmazdı."

"Ona ne olduğunu biliyor musunuz? Hâlâ hayatta mı?"

"Sanırım. Raval semtinde bir çamaşırhanede çalıştığını duymuştum. Irene iyi bir kadındı. Fazla iyi. Öyle olduğu için bu duruma düştü. O şeylere inanıyordu. Bütün kalbiyle inanıyordu."

"Ya Marlasca? Öbür dünyada ne arıyordu?"

"Marlasca bir şeyle uğraşıyordu, ama ne olduğunu bana sormayın. Bu Jaco'yla benim ona sattığımız bir şey değildi. Bütün bildiğim, Marlasca'nın birini bulduğu... benim tanımadığım bu kişi, ki inanın bu meslekteki herkesi tanırım, ona ne olduğunu bilmediğim bir şeyi yaparsa, oğlu Ismael'i ölüler âleminden geri getireceğini vaat etmiş."

"Irene bu kişinin kim olduğunu söyledi mi?"

"Onu hiç görmemiş. Marlasca izin vermemiş. Ama Marlasca'nın korktuğunu biliyordu."

"Neden korkuyormuş?"

Roures dilini şaklattı. "Marlasca lanetlendiğini düşünüyordu."

"Bunu açıklayabilir misiniz?"

"Size her şeyi anlattım. Adam hastaydı. İçine bir şeyin girmiş olduğuna inanıyordu."

"Bir şey mi?"

"Bir ruh. Bir asalak. Bilmiyorum. Bakın, bu meslekte aklı başında olmayan bir sürü insan tanırsınız. Bir trajedi yaşarlar, ya bir sevgili ya da bir servet kaybederler ve çukurun dibini boylarlar. Beyin vücudun en kırılgan organıdır. Sinyor Marlasca'nın aklı başında değildi. Onunla beş dakika konuşan herkes bunun farkına varırdı. Zaten bu yüzden bana gelmişti."

"Siz de ona duymak istediği şeyleri söylediniz."

"Hayır. Ona gerçeği söyledim."

"Sizin gerçeğinizi mi?"

"Bildiğim tek gerçeği. Onun çok dengesiz olduğunu düşündüm ve bu durumundan yararlanmak istemedim. Böyle şeylerin sonu hiç iyi olmaz. Bu meslekte başına kötü bir şey gelmesini istemiyorsan nerede duracağını bilmelisin. Hizmet verdiğimiz insanlar eğlenmek, biraz heyecan yaşamak ve öbür âlemden biraz avuntu bulmak için bize gelirler, biz de buna uygun bir ücret alırız. Ama aklını kaybetme eşiğine gelmiş gibi görünen biri olursa, onu evine göndeririz. Bu da diğerleri gibi bir gösteri işidir. Size seyirci lazım, hayal âleminde yaşayan kimseler değil."

"Kusuruz bir iş ahlakı. Peki, Marlasca'ya ne dediniz?"

"Ona bu gösterinin saçma sapan bir şey olduğunu söyledim; benim, sevdiklerini kaybetmiş ve bu kişilerin onları, öbür dünyada beklediklerine inanmak isteyen zavallılara seanslar düzenleyerek, hayatını kazanan bir üçkâğıtçı olduğumu söyledim. Ona öbür tarafta hiçbir şey olmadığını, sadece dev bir boşluk bulunduğunu ve bu dünyadan başka bir şeyimiz olmadığını anlattım. Ona ruhları falan unutup ailesine dönmesini söyledim."

"Size inandı mı?"

"Belli ki, inanmamış. Seanslara gelmeyi bırakıp başka yerlerde yardım aradı."

"Nerede?"

"Irene, Bogatell Kumsalı'ndaki gecekondularda büyümüştü, Paralelo'daki gece kulüplerinde dans ederek ünlü olmasına rağmen hâlâ orala-

ra aitti. Bana Marlasca'yı Somorrostro Cadısı diye tanınan bir kadına götürdüğünü söyledi. Ondan, Marlasca'nın borçlu olduğu kişiye karşı korunma istemişler."

"Irene o kişinin adını söyledi mi?"

"Söylediyse de, ben şimdi hatırlamıyorum. Dediğim gibi, artık seanslara gelmez olmuşlardı."

"Andreas Corelli?"

"Bu adı hiç duymadım."

"Irene Sabino'yu nerede bulabilirim?"

"Size bütün bildiklerimi anlattım," dedi Roures sıkılmış bir halde.

"Son bir şey sorayım, sonra gideceğim."

"Bakalım, bu doğru mu."

"Marlasca'nın *Lux Aeterna* adlı bir şeyden söz ettiğini hiç duydunuz mu?"

Roures düşünürken alnı kırıştı, sonra da başını iki yana salladı.

"Yardımlarınız için teşekkür ederim."

"Bir şey değil. Mümkünse, lütfen bir daha buraya gelmeyin."

Kapıya doğru yöneldim.

"Bekleyin," diye seslendi Roures aniden.

Bana tereddütlü gözlerle bakıyordu.

"*Lux Aeterna*, bazen seanslarımızda kullandığımız dini risale gibi bir şeyin adıydı galiba. Buna benzer kitaplardan oluşan koleksiyondaydı; sanırım Ahret Cemiyeti bize ödünç vermişti. Sizin bahsettiğiniz şey bu mu, bilmiyorum."

"O risalenin ne hakkında olduğunu hatırlıyor musunuz?"

"Onu en iyi bilen kişi ortağım Jaco'ydu... seansları o yönetirdi. Ama hatırladığım kadarıyla *Lux Aeterna* Ölüm ve Sabahın Oğlu'nun, Işık Getiren'in yedi adı hakkında bir şiirdi."

"Işık Getiren mi?"

Roures gülümsedi.

"Lucifer."

33

Dükkândan ayrılıp eve dönerken bundan sonra ne yapacağıma karar vermeye çalışıyordum. Calle Moncada Sokağı'na yaklaştığım sırada onu gördüm. Müfettiş Grandes bir duvara yaslanmış, keyiflice sigarasını tüttürüyordu. Beni görünce gülümseyerek el salladı; caddenin karşısına geçip, yanına gittim.

"Sihirbazlıkla ilgilendiğini bilmiyordum Martín."

"Ben de sizin beni takip ettiğinizi bilmiyordum müfettiş."

"Seni takip etmiyorum. Sadece arayınca bulması zor bir insan olduğun için, dağ bana gelmiyorsa ben dağa gideyim, diye düşündüm. Bana beş dakikanı ayırabilir misin. Bir şeyler içeriz. Müessesenin ikramıdır."

"O halde... Bugün korumalar yok mu?"

"Marcos ve Castelo evrak işleriyle uğraşıyorlar, ama seni göreceğimi söyleseydim, eminim seve seve gelirlerdi."

Bir süre yürüdükten sonra Xampañet Tavernası'na vardık ve gözden uzak bir masaya oturduk. Oturur oturmaz yanımıza bir garson geldi, Grandes iki bira ve biraz Manchego peyniri sipariş etti. Biralar ve peynir gelince, müfettiş tabağı önüme koydu. Geri çevirdim.

"O halde izninle ben yiyeyim. Günün bu saatlerinde çok acıkırım."

"Afiyet olsun."

Grandes peynir parçalarını hızla yiyip dudaklarını yaladı.

"Dün evine geldiğimi söylediler mi?"

"Haberi aldığımda çok geç olmuştu."

"Anlıyorum. Çok güzel bir kız. Adı ne?"

"Isabella."

"Seni çakal, bazı insanlar ne talihli oluyor. Sana gıpta ediyorum. O küçük sevgilin kaç yaşında?"

Müfettişe zehir saçan bir bakış fırlattım. Grandes gülümsedi; memnun olduğu her halinden belliydi.

"Küçük bir kuş, bana son zamanlarda detektifçilik oynadığını söyledi. Profesyonellere hiç iş bırakmayacak mısın?"

"Küçük kuşunuzun adı ne?"

"Aslında biraz büyük bir kuş. Amirlerimden biri, Avukat Valera'nın yakın arkadaşıdır."

"Siz de onun beslediklerinden misiniz?"

"Henüz değil dostum. Beni tanırsın. Ben eski ekoldenim. Onur, haysiyet falan gibi saçmalıklar."

"Yazık."

"Söyler misin, zavallı Ricardo nasıl? Onu görmeyeli yirmi yıldan fazla oldu. Herkes onun öldüğünü sanıyordu."

"Zamansız ve kötü bir teşhis."

"Nasıl?"

"Terk edilmiş, ihanete uğramış ve unutulmuş durumda."

Müfettiş yavaşça başını salladı. "İnsana bu meslekteki geleceğini düşündürüyor değil mi?"

"Bahse girerim sizin durumunuz farklı olur ve birkaç yıl sonra terfi edersiniz. Sizi kırk beş yaşına gelmeden emniyet genel müdürü olmuş, piskoposların ve generallerin elini öperken görür gibiyim."

Grandes bu iğnelemeyi kulak ardı etti.

"El öpmek dedin de, arkadaşın Vidal'den haber var mı?"

Grandes özellikle bir konudan bahsediyorsa mutlaka bir sebebi vardır. Yüzüme yansıyan endişeyi keyifle seyrederek gülümsedi.

"Ne olmuş ona?" diye geveledim.

"Önceki gece karısı intihara teşebbüs etmiş diyorlar."

"Cristina mı?"

"Tabii, sen onu tanıyorsun..."

Ayağa kalktığımın farkında bile değildim, ellerim titriyordu.

"Sakin ol. Sinyora Vidal iyi. Sadece herkesi korkutmuş. Galiba uyku ilacının dozunu fazla kaçırmış. Oturur musun Martín? Lütfen."

Tekrar oturdum.

"Ne zaman olmuş bu?"

"İki üç gün önce."

Aklıma birkaç gün önce Cristina'nın Villa Helius'un penceresinden bana el salladığı, benimse gözlerimi ondan kaçırıp sırtımı döndüğüm an geldi.

"Martín?" dedi müfettiş, aklımı kaybettiğimden korkmuş gibi yüzümün önünde elini sallayarak.

"Ne?"

Müfettiş gerçekten endişelenmiş gibi görünüyordu.

"Bana anlatmak istediğin bir şeyin var mı? Biliyorum, bana inanmayacaksın, ama gerçekten sana yardım etmek istiyorum."

"Barrido ve ortağını hâlâ benim öldürdüğümü düşünüyor musunuz?"

Grandes başını hayır anlamında salladı.

"Zaten senin yaptığına hiç inanmamıştım, ama buna inanmak isteyen başkaları var."

"O halde neden hâlâ beni soruşturuyorsunuz?"

"Sakin ol. Seni soruşturduğum yok Martín. Bunu hiç yapmadım. Seni soruşturmaya başladığım gün, bunu bilirsin. Şimdilik sadece seni gözlem altında tutuyorum. Çünkü seni severim ve başını bir belaya sokacaksın diye endişeleniyorum. Neden bana güvenip bütün olanları anlatmıyorsun?"

Bir süre bakıştık ve bir an ona her şeyi anlatmak istedim. Nereden başlayacağımı bilseydim mutlaka anlatırdım.

"Olup biten bir şey yok müfettiş."

Grandes başını sallayıp bana acıyarak baktı ya da sadece hayal kırıklığıyla. Birasını bitirip masaya bir miktar para bıraktıktan sonra sırtıma dostça vurdu ve ayağa kalktı.

"Kendine iyi bak Martín. Ve dikkatli ol. Herkes sana, benim kadar değer vermiyor."

"Bunu hiç unutmayacağım."

Eve geldiğimde neredeyse öğlen olmuştu. Müfettişin söyledikleri aklımdan çıkmıyordu. Kuleli evin merdivenlerini çıkarken kendimi çok yorgun hissediyordum. Eve girdiğimde Isabella'nın sohbet havasında olmasından korkuyordum. Ev sessizdi. Koridoru geçip salona doğru yürüdüm. Isabella oradaydı. Göğsünün üstünde açık bir kitap –benim eski romanlarımdan biri– kanepede uyuyakalmıştı. Hava gittikçe soğumaya başlamıştı. Isabella üşütecek diye korktum. Bazen onu omuzlarında yün bir şalla evin içinde dolaşırken görürdüm. O şalı bulmak için odasına gittim; onunla sessizce üstünü örtecektim. Kapısı aralıktı. Kendi evim olmasına rağmen, Isabella buraya yerleştiğinden beri odaya hemen hemen hiç girmemiştim, şimdi de tedirgin oluyordum. Şal bir iskemlenin üstünde katlanmış halde duruyordu, almak için iskemleye yöneldim. Odaya Isabella'nın tatlı, limon tadındaki kokusu sinmişti. Yatağı dağınıktı. Battaniyeyi ve çarşafları düzeltmek için davrandım. Ev işlerine yardım ettiğim zamanlar asistanımın gözünde puan kazandığımı biliyordum.

Tam doğrulurken şilteyle karyola arasında sıkışmış bir şey fark ettim. Katlanmış çarşafın altından bir kâğıt parçası çıkmıştı. Elimle yoklayınca bunun bir sayfa demeti olduğunu anladım. Çekip çıkardım. Kurdeleyle bağlanmış yirmi tane mavi zarftı. Bütün vücudum buz kesti. Kurdeleyi açıp zarflardan birini aldım. Üstünde benim adım ve adresim yazılıydı. İade adresi yerindeyse sadece Cristina yazıyordu.

Sırtım kapıya dönük, yatağa oturdum ve zarfları tek tek incelemeye başladım. Birincisi birkaç hafta önce, sonuncusu üç gün önce postaya verilmişti. Bütün zarflar açıktı. Gözlerimi kapadım ve mektupların elimden kayıp yere düştüğünü hissettim. Arkamdan solumasını işitip dönünce, onun put gibi kapı eşiğinde durduğunu gördüm.

"Bağışla beni," dedi Isabella.

Yavaşça gelip mektupları yerden topladı ve üzgün bir ifadeyle bakarak bana uzattı.

"Seni korumak için yaptım," dedi.

Gözleri yaşarmıştı, elini omzuma koydu.

"Git," dedim.

Onu ittim ve Isabella yere düştü. İçinde sanki bir yangın varmış gibi inliyordu.

"Bu evi terk et."

Kapıyı kapatmaya gerek görmeden evden çıktım. Kendimi dışarıya atınca etrafımdaki bütün yüzler ve binalar bana yabancı gelmeye başladı. Lanetli bir nefes gibi şehri döven yağmurla karışık rüzgâra aldırmadan amaçsızca yürümeye başladım.

34

Tramvay şehrin bir ucunda, tepenin ayağındaki Bellesguard Konağı'nın önünde durdu. Buradan tramvayların yağmur altındaki sarı ışıklarını izleyerek San Gervasio Mezarlığı'na doğru yürüdüm. Elli metre ötemdeki mezarlık duvarları, içinden heykellerin yükseldiği mermer bir kale gibi görünüyordu. Giriş kapısının yanında bir kabinin içinde de mangalın üstünde ellerini ısıtan bir bekçi vardı. Kapıyı açmadan önce birkaç saniye beni inceledi...

"Marlasca aile mezarlığını arıyorum."

"Yarım saate kalmaz, hava kararacak. Başka bir gün gelseniz daha iyi olur."

"Bana yerini ne kadar çabuk söylersen, o kadar çabuk buradan giderim."

Bekçi bir listeye baktıktan sonra parmağıyla duvarda asılı mezarlık haritasında mezarın yerini gösterdi. Ona teşekkür etmeden çıktım.

Mezarlık duvarları içinde tıkış tıkış yerleştirilmiş mozoleler ve mezar taşları arasında mezarı bulmam zor olmadı. Yapı, mermer bir kaidenin üstüne oturtulmuştu. Modern tarzda tasarlanmış, tıpkı bir amfiteatr gibi, iki yanındaki geniş merdivenlerle kemer biçimindeydi. Merdivenler sütunlarla desteklenen bir galeriye çıkıyordu. Buradaki avlunun iki yanında mezar taşları vardı. Galerinin üstünde bir kubbe, bunun da üstündeyse, zamanla kir içinde kalmış mermer bir figür görünüyordu. Yüzü bir eşarp-

la örtülmüştü, ama bu mezarlık koruyucusunun beni seyretmek için başını çevirdiği izlenimine kapıldım. Merdivenlerden çıkıp, galeriye gelince, dönüp arkama baktım. Yağmura rağmen uzaktaki şehrin ışıkları görünebiliyordu.

Galerinin ortasında bir haça sarılmış, dua eden kadın heykeli vardı. Yüzünün biçimi bozulmuştu. Birisi gözlerine ve dudaklarına siyah boya sürünce kadının yüzü kurda benzemişti. Mezarlıktaki tek tahribat bu değildi. Mezar taşları sivri bir nesneyle kazınmış, bazılarının üstüne müstehcen resimler çizilmiş ve yarı karanlıkta okunamayan şeyler yazılmıştı. Diego Marlasca'nın mezarı karşı köşedeydi. Oraya gidip elimi mezar taşının üstüne koydum. Sonra da Marlasca'nın, Salvador'dan aldığım fotoğrafını çıkarıp inceledim.

O anda mezara çıkan merdivenlerin başında ayak sesleri işittim. Fotoğrafı cebime geri koyup galerinin girişine baktım. Ayak sesleri kesildi. Artık sadece mermere düşen yağmur damlalarını işitebiliyordum. Giriş kapısına gidip etrafa bakındım. Sırtı dönük bir figür uzaktaki şehre bakıyordu. Başını bir şalla örtmüş, beyazlar içinde bir kadındı. Yavaşça dönüp bana baktı. Gülümsüyordu. Yaşlanmış olmasına rağmen onu hemen tanıdım. Irene Sabino. Ona doğru birkaç adım atarken, arkamda başka birisinin olduğunu hissettim. Enseme inen darbeyle gözlerim karardı ve dizlerimin büküldüğünü hissettim. Bir saniye sonra su içinde kalmış mermer zemine çöktüm. Kara bir siluet tepemde dikilmişti. Irene yanımda diz çökmüş, elleriyle başımı yokluyordu. Elini çektiğinde ise parmaklarının kanlı olduğunu gördüm. Yüzümü okşadı. Bayılmadan önce gördüğüm son şey Irene'nin bir ustura çıkarıp bunu açması, siyah yağmur damlalarının yüzüme yaklaşan keskin ucundan kayarak akması oldu.

Bir gaz lambasının kör edici aydınlığında gözlerimi açtığımda bekçi ifadesiz bir yüzle bana bakıyordu. Göz kırpmaya çalıştım ama müthiş bir acı buna izin vermiyordu.

"Yaşıyor musun?" diye sordu bekçi. Soruyu bana mı sormuştu, yoksa cevabı beklenmeyen sorulardan biri miydi, belli değildi.

"Evet," diye inledim. "Sakın beni gömmeye kalkma."

Bekçi oturmama yardım etti. Her hareketimde başıma bıçak saplanmış gibi oluyordum.

"Ne oldu?"

"Sen söyle ne olduğunu. Burasını bir saat önce kilitleyip gitmem gerekirdi, ama senin çıktığını görmediğim için merak edip geldim ve seni yerde yatar halde buldum.

"O kadına ne oldu?"

"Hangi kadına?"

"İki kişiydiler."

"İki kadın mı?"

İç geçirip başımı iki yana salladım.

"Kalkmama yardım eder misin?"

Bekçinin yardımıyla ayakta durmayı başardım. İşte o anda içim alev almış gibi bir acı duydum ve gömleğimin açık olduğunu fark ettim. Göğsümde çizgiler halinde bir sürü kesik vardı.

"Hey, bu pek iyi görünmüyor..."

Ceketimi ilikleyip içcebine baktım. Marlasca'nın fotoğrafı yoktu.

"Kabinde telefonun var mı?"

"Elbette, saunamızın olduğu yerde."

"Hiç değilse, Bellesguard'a kadar gitmeme yardım eder misin? Oradan telefon edebilirim."

Bekçi küfrederek koltuk altlarımdan tutup bana yardım etti.

"Sana başka bir gün gelmeni söylemiştim, değil mi?" diye sızlandı.

35

Kuleli eve vardığımda gece yarısı olmak üzereydi. Kapıyı açar açmaz, Isabella'nın evden ayrıldığını hissettim. Koridordaki ayak seslerimin yankısı bile farklı geliyordu. Işığı açmaya gerek görmedim. Biraz yürüdükten sonra, onun odasına gidip kapıdan içeri baktım. Isabella her şeyi toparlayıp, temizlemişti. Çarşaflar ve battaniyeler katlanıp bir koltuğun üzerine konmuştu, hâlâ onun kokusu vardı odada. Salona gidip asistanımım kullandığı çalışma masasına oturdum. Kalemlerin ucunu açıp, bir bardağın içine yerleştirmişti. Kâğıt tomarı düzgünce bir tepsinin üzerine yerleştirilmişti, ona hediye ettiğim dolmakalem takımı ise masanın bir kenarında duruyordu. Ev bana hiç bu kadar boş gelmemişti.

Banyoya gidip ıslak elbiselerimi çıkardım ve başımın arkasına bir yara bandı yapıştırdım. Sancım biraz azalmış, sızı halini almıştı. Aynaya bakınca göğsümdeki kesiklerin sanki kalemle çizilmiş gibi göründüğünü fark ettim. Yüzeysel kesiklerdi ve temizdi, ama fena halde canımı yakıyordu. İspirtoyla temizleyip, mikrop kapmamış olmasını ümit ettim.

Yatağın içine girdim, üstüme üç battaniye birden örttüm. Vücudumda bana acı vermeyen yerler, sadece soğuk ve yağmurdan uyuştuğu için zaten hiç hissetmediğim yerlerimdi. Yavaş yavaş ısınırken, evin içine çökmüş olan o boğucu, soğuk sessizliği dinledim. Isabella gitmeden önce Cristina'nın mektuplarını komodinin üstüne bırakmıştı. Elimi uzatıp rasgele bir tanesini aldım. Üzerinde iki hafta öncesinin tarihi vardı.

Sevgili David,

Günler geçiyor ve ben, sana cevapsız bırakmayı yeğlediğin –tabii açtığını varsayarsak– mektuplar yazmaya devam ediyorum. Yalnızlığımı gidermek ve bir an için yakınımda olduğuna inanmak için artık bunları sadece kendim için yazdığımı düşünmeye başladım. Her gün sana ne olduğunu ve neler yaptığını merak ediyorum.

Bazen Barselona'dan gittiğini ve bir daha hiç dönmeyeceğini düşünüyor, seni etrafın yabancılarla çevrili ve benim hiçbir zaman bilemeyeceğim bir ortamda yeni bir hayata başlarken hayal ediyorum. Kimi zaman da benden nefret ettiğini, bu mektupları hemen yok edip, beni hiç tanımamış olmayı dilediğini düşünüyorum. Seni suçluyor değilim. Çok tuhaf, birisinin yüzüne söyleyemediğin şeyleri bir kâğıt parçası üstünde anlatmak ne kadar kolay oluyor.

Hayatım pek kolay geçiyor sayılmaz. Pedro o kadar şefkatli ve anlayışlı ki, bazen onun sabrı ve beni mutlu etme isteği sinirime dokunuyor ve kendimi kötü hissettiriyor. Bana kalbimin boş olduğunu, kimse tarafından sevilmeyi hak etmediğimi gösterdi. Günün büyük bir kısmını benimle geçiriyor ve beni yalnız bırakmak istemiyor.

Her gün gülümsüyorum ve onun yatağını paylaşıyorum. Onu seviyor muyum diye sorduğu zaman evet diyorum ve gerçeğin onun gözlerindeki yansımasını görünce ölecek gibi oluyorum. Beni hiç kınamıyor. Sık sık senin hakkında konuşuyor ve seni çok özlüyor. Bazen hayatta en sevdiği insanın sen olduğunu düşünüyorum. Onu kendi halinde yaşlanırken görüyorum, yanındaysa olabilecek en kötü hayat arkadaşı var... ben. Senden beni bağışlamanı beklemiyorum, ama bu dünyada en çok istediğim şey onu bağışlaman. Onu senin dostluğundan ve arkadaşlığından mahrum edecek kadar değerli değilim.

Dün senin kitaplarından birini bitirdim. Pedro'da bütün kitapların var, hâlâ seninle olduğumu hissedebilmenin tek yolu olduğu için bunları devamlı okuyorum. Gezici bir sirkte terk edilmiş ve bir geceliğine canlanan o iki kırık bebekle ilgili hikâye çok tuhaf ve acıklı geldi; gün doğarken öleceklerini biliyorlardı. Bunu okurken sanki ikimiz hakkında yazmışsın gibi geldi.

Birkaç hafta önce seni tekrar gördüğümü hayal ettim. Yolda birbirimizin yanından geçtik ve sen, beni hatırlamadın. Gülümseyip, adımı sordun. Benimle ilgili hiçbir şey bilmiyordun. Benden nefret etmiyordun. Her gece, Pedro yanı başımda uyurken gözlerimi kapatıp aynı rüyayı bir daha görmek için dua ediyorum.

Yarın veya bir sonraki gün sana tekrar yazıp, sana hiçbir şey ifade etmese bile, seni sevdiğimi söyleyeceğim.

CRISTINA

Daha fazla okuyacak halim kalmadığı için mektubu bıraktım. İçimden, yarın yeni bir gün olacak, dedim. Bugünden daha kötü olması mümkün değildi. Oysa hayal bile edemeyeceğim olaylar beni bekliyordu. Birkaç saat uyuduktan sonra aniden uyandım. Daha gündoğumuna çok vardı. Birisi daire kapıma vuruyordu. Sersemlemiş bir şekilde birkaç saniye bekledikten sonra elektrik düğmesini aradım. Kapıya bir kez daha vuruldu. Sokak tarafındaki ana giriş kapısını kilitlemeyi unutmuş olmalıydım. Işığı açıp yataktan kalktım ve girişteki hole doğru yürüdüm. Kapı deliğinden bakınca, gölgeler içinde üç tane yüz gördüm. Müfettiş Grandes, Marcos ve Castelo. Üçünün de gözü deliğe odaklanmıştı. İki kez derin nefes aldıktan sonra kapıyı açtım.

"İyi akşamlar Martín. Bu saatte geldiğimiz için bağışla."

"Peki, saat kaç şimdi?"

Marcos, "Kıçını kaldırma saati orospu çocuğu," diye mırıldanırken Castelo sırıtıyordu.

Grandes, onlara onaylamayan bir bakış atıp iç geçirdi.

"Sabahın üçü," dedi. "İçeri girebilir miyim?"

Hafif bir inilti çıkardıysam da, onu içeri aldım. Müfettiş, adamlarına dışarıda beklemelerini işaret etti. Marcos ve Castelo buna isteksizce uyup bana sürüngenlere özgü bakışlar fırlattılar. Kapıyı suratlarına kapadım.

"Bu iki adamla ilişkilerinde daha dikkatli olmalısın," dedi Grandes evindeymiş gibi koridora dalarak.

"Lütfen, kendi evinizdeymiş gibi davranın..." diye iğneledim.

Yatak odama geri dönüp, elime ne geçtiyse –iskemlenin üstünde duran kirli elbiselerimi– üstüme geçirdim. Odadan çıktığımda Grandes koridorda değildi.

Salona gittim ve onu orada pencereden dışarıya, alçalmış bulutlara bakarken buldum.

"Sevgilin nerede?"

"Kendi evinde."

Grandes gülümseyerek bana döndü.

"Akıllı adamsın, gece kalmalarına izin vermiyorsun," dedi koltuğu işaret ederek. "Otursana."

Koltuğa oturdum. Grandes ayakta durmaya devam edip gözleriyle beni süzdü.

"Ne var?" diye sordum sonunda.

"İyi görünmüyorsun Martín. Biriyle kavga mı ettin?"

"Düştüm."

"Anlıyorum. Bildiğim kadarıyla bugün Sinyor Damián Roures'in Calle Princesa Sokağı'ndaki dükkânına gitmişsin."

"Beni öğlen vakti dükkândan çıkarken zaten görmüştünüz. Ne var, neler oluyor?"

Grandes buz gibi gözlerle beni süzüyordu.

"Hemen paltonu, atkını al. Dışarısı çok soğuk. Birlikte polis merkezine gidiyoruz."

"Neden?"

"Dediğimi yap."

Polis merkezinden gelen bir otomobil bizi Paseo del Borne'de bekliyordu. Marcos ve Castelo, beni hoyratça arka koltuğa itip, iki yanıma oturdular.

"Beyefendi rahatlar mı acaba?" diye sordu Castelo dirseğiyle kaburgalarımı yoklayarak.

Müfettiş öne, sürücünün yanına oturdu. Vía Layetana'ya varana kadar kimse ağzını açmadı. Polis merkezine geldiğimizde Grandes araçtan inip, hiç beklemeden içeriye girdi. Marcos ve Castelo kollarımdan tutup, beni bir sürü merdivenden, koridordan ve hücre önünden geçirip, ter ve sidik kokan penceresiz bir odaya tıktılar. Ortada kurtların kemirdiği bir masa ve iki tane kırık dökük iskemle vardı. Tepeden çıplak bir ampul sarkıyordu ve içerisi buz gibiydi. Ben daha ne olduğunu anlayamadan, kapı arkamdan gürültüyle kapandı. Uzaklaşan ayak sesleri duydum. Bu küçük zindanın içinde belki bir düzine tur attıktan sonra, bitkin bir halde iskemlelerden birine oturdum. Bunu izleyen bir saat boyunca kendi solumam, iskemlenin gıcırdaması ve damlayan suyun yankılanmasından başka bir ses duymadım.

Sonsuzluk gibi gelen bir süreden sonra yaklaşan ayak sesleri duydum, çok geçmeden de kapı açıldı. Marcos başını içeriye uzatıp sırıtarak baktı, Grandes'in girmesi için kapıyı tuttu. Grandes, bana bakmadan masaya yaklaşıp karşımdaki iskemleye oturdu. Başıyla bir işaret verince Marcos kapıyı dışarıdan kapadı, ama önce bana bir öpücük göndermeyi ihmal etmedi. Müfettiş otuz saniye kadar oyalandıktan sonra gözlerini gözlerime dikti.

"Eğer beni etkilemeye çalışıyorsanız bunu başardınız müfettiş."

İğnelememe aldırmadan, sanki beni ilk defa görüyormuş gibi bakmaya devam etti.

"Damián Roures hakkında ne biliyorsun?" diye sordu.

Omuz silktim.

"Fazla değil. Büyü dükkânı var. Aslında birkaç gün önce Ricardo Salvador onun adını verene kadar hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Bu-

gün ya da dün, zaman kavramını kaybettim, oturduğum evin önceki sahibi hakkında bilgi edinmek için onu görmeye gittim. Salvador, bana, Roures ve evin önceki sahibinin..."

"Marlasca."

"Evet Diego Marlasca. Salvador, bana Roures'in yıllar önce onunla ilişkileri olduğunu söylemişti. Roures'e bazı sorular sordum, o da elinden geldiğince cevaplamaya çalıştı. Hepsi bu kadar."

Grandes başını yana eğdi. "Senin hikâyen bu mu?"

"Bilmiyorum. Sizinki nedir? Karşılaştıralım da belki ne halt etmeye gecenin bir yarısı bu bok kokulu, buz gibi odaya tıkıldığımı öğrenirim."

"Bana sesini yükseltme Martín."

"Özür dilerim müfettiş, ama lütfen siz de bana neden burada olduğumu açıklama nezaketini gösterin."

"Neden burada olduğunu söyleyeyim. Üç saat kadar önce Sinyor Roures'in dükkânının bulunduğu apartman sakinlerinden biri geç saatte evine döndüğünde, dükkân kapısının ve ışıkların açık olduğunu görmüş. Buna şaşırmış ve içeri girmiş, seslendiği halde karşılık alamayınca arka odaya gitmiş ve orada Roures'i bir kan gölü içinde, elleri ve ayakları telle bir iskemleye bağlı halde bulmuş."

Grandes durdu, gözleri hâlâ üstümdeydi. Dahası var, dedim içimden. Grandes sözlerini dramatik bir şekilde bitirmeyi seviyordu.

"Ölmüş mü?" diye sordum.

"Evet. Birisi eğlenmek için adamın gözlerini oyup, makasla dilini kesmiş. Patolog onun yarım saat içinde kendi kanıyla boğulduğunu düşünüyor."

Birden soluğum kesildi. Grandes odada volta atmaya başlamıştı. Tam arkamda durdu, bir sigara yaktığını işittim.

"Bu yara nasıl oldu? Yakın zamanda olmuşa benziyor."

"Yağmurda kaydım ve başımın arkasını çarptım."

"Bana budala muamelesi yapma Martín. Hiç tavsiye etmem. İstersen seni daha kibar davranmayı öğretsinler diye Marcos ve Castelo'ya teslim edeyim."

"Pekâlâ. Birisi vurdu."

"Kim?"

"Bilmiyorum."

"Bu konuşma giderek canımı sıkıyor Martín."

"Bir de bana ne yaptığını düşünün."

Grandes yine karşıma geçip oturdu ve uzlaşmaya hazır bir şekilde tebessüm etti.

"Herhalde o adamın ölümüyle bir ilişkim olduğunu düşünmüyorsunuzdur?"

"Hayır Martín düşünmüyorum. Düşündüğüm tek şey, senin bana gerçeği söylemediğin ve o zavallının ölümünün senin ziyaretinle bağlantılı olduğu. Tıpkı Barrido ve Escobillas'ın ölümünde olduğu gibi."

"Neden böyle düşünüyorsunuz?"

"İçimden bir ses öyle diyor diyelim."

"Size daha önce de söyledim, hiçbir şey bilmiyorum."

"Ben de seni, beni budala yerine koyma diye uyardım Martín. Marcos ve Castelo seninle özel bir sohbet yapma fırsatı için sabırsızlıkla bekliyorlar. İstediğin bu mu?"

"Hayır."

"O halde, seni bu durumdan kurtarıp, yatağın soğumadan tekrar evine gönderebilmem için bana yardımcı ol."

"Ne anlatmamı istiyorsunuz?"

"Örneğin gerçeği."

İskemleyi geri itip ayağa kalktım, sıkılmıştım. Üşüyordum ve başım çatlayacak gibi ağrıyordu. Masanın etrafında dolaşıp, kelimeleri tükürür gibi konuşmaya başladım.

"Gerçeği mi? Size gerçeği anlatayım. İşin gerçeği şu ki, gerçeğin ne olduğunu bilmiyorum. Roures'i veya Salvador'u neden görmeye gittiğimi bilmiyorum, ne aradığımı ve bana neler olduğunu bilmiyorum. İşte gerçek bu."

Grandes kayıtsız gözlerle beni seyrediyordu.

"Bırak etrafımda dolanmayı ve otur. Başım dönüyor."

"Oturmak istemiyorum."

"Martîn, bana hiçbir şey anlatmış değilsin. Senden tek istediğim sana yardım edebilmem için bana yardımcı olman."

"İsteseniz de bana yardım edemezsiniz."

"O halde kim yardım edebilir?"

Tekrar iskemleye çöktüm.

"Bilmiyorum..." diye geveledim.

Bir an sanki müfettişin gözlerinde merhamet gibi bir şey gördüğümü sandım, ama belki de sadece yorgunluktu.

"Bak Martín. Bir daha başlayalım. Senin usulünle yapalım. Bana bir hikâye anlat ve en başından başla."

Ses çıkarmadan ona baktım.

"Martín. Senden hoşlanıyorum diye görevimi yapmayacağımı sanma."

"Ne yapmanız gerekiyorsa yapın. İsterseniz o masal kahramanları Hansel ve Gretel'i çağırın."

O anda müfettişin yüzünde bir endişe belirtisi görür gibi oldum. Koridorda yaklaşan ayak sesleri işittim ve içimden bir ses müfettişin bundan habersiz olduğunu söylüyordu. Dışarıda birisi bir şeyler söyledi ve Grandes gergin bir halde kapıya gitti. Kapıya üç kere vurunca, dışarıda nöbet tutan Marcos hemen açtı. Deve tüyü paltosu ve buna uyan takım elbisesi içinde bir adam odaya girip etrafına tiksintiyle baktıktan sonra bana tatlı bir şekilde gülümseyip eldivenlerini çıkardı. Hayretler içinde ona baktım. Bu adam Avukat Valera'ydı.

"İyi misiniz Sinyor Martín?"

Evet anlamında başımı salladım. Avukat, müfettişi bir köşeye çekti. Fısıltıyla konuştuklarını işitebiliyordum. Grandes elini kolunu sallayarak öfkesini ifade ederken Valera, onu soğuk bir ifadeyle izledi ve başını iki yana salladı. Konuşmaları neredeyse bir dakika sürdü. Sonunda Grandes soluk verip ellerini indirdi.

"Atkınızı alın Sinyor Martín. Buradan gidiyoruz," diye emretti Valera. "Müfettiş sorgulamasını bitirdi."

Grandes, onun arkasında durmuş dudağını ısırıyor, omuzlarını sallayan Marcos'a kötü kötü bakıyordu. Valera koluma girip beni zindandan dışarı çıkardı.

"Umarım bu polis memurları size düzgün davranmışlardır Sinyor Martín."

"Evet," diye kekeledim.

"Bir dakika," diye seslendi arkamızdan Grandes.

Valera durdu, bana susmamı işaret ederek ona döndü.

"Sinyor Martín'e soracak başka sorularınız varsa bunları ofisimize yöneltin, size yardımcı oluruz. Bu arada, eğer Sinyor Martín'i burada tutmak için çok önemli bir nedeniniz yoksa biz gidiyoruz. Sizlere iyi akşamlar dilerim ve nezaketiniz için teşekkür ederim; bunu amirlerinize de anlatacağım, özellikle de, Emniyet Genel Müdürü Salgado'ya... biliyorsunuz kendisi yakın arkadaşımdır."

Komiser yardımcısı Marcos bize doğru bir adım atmaya kalktı ama Grandes, onu hemen durdurdu. Valera koluma girip beni çekmeden önce, onunla son bir kez bakıştık.

"Oyalanmayın," diye fısıldadı Valera.

Loş ışıklı koridoru geçtikten sonra, bir merdivenden çıkıp başka bir koridora girdik. İkinci koridorun sonundaki küçük kapı, zemin kat giriş holüne ve ana çıkış kapısına açılıyordu. Dışarıda motoru çalışır durumda şoförlü bir Mercedes bizi bekliyordu. Şoför Valera'yı görür görmez hemen otomobilden çıkıp, bize kapıyı açtı. Ben arka koltuğa oturdum. Otomobilin kaloriferi vardı ve deri koltuklar sıcaktı. Valera yanıma oturduktan sonra ön kısmı arka koltuklardan ayıran camı tıklatarak şoföre hareket etmesini bildirdi. Otomobil kalkıp, Vía Layetana'nın orta şeridine girdikten sonra Valera, bana dönüp, sanki hiçbir şey olmamış gibi gülümsedi.

"Sevimsiz bir geceydi değil mi?" dedi.

"Nereye gidiyoruz?"

"Evinize tabii. Ama bir otele falan gitmek isterseniz..."

"Hayır. Evime gitmek isterim."

Otomobil Vía Layetana'da yol alırken Valera bomboş sokaklara kayıtsız gözlerle bakıyordu.

"Ne yapıyorsunuz?" diye sordum sonunda.

"Ne yaptığımı sanıyorsunuz? Sizi temsil ediyorum ve çıkarlarınızı koruyorum."

"Şoföre durmasını söyleyin," dedim.

Şoför dikiz aynasından Valera'ya baktı. Valera başını iki yana sallayıp, ona devam etmesini işaret etti.

"Saçmalamayın Sinyor Martín. Sabahın bu saatinde ve bu soğuk havada sizi evinize götürüyorum."

"Yürümeyi tercih ederim."

"Mantıklı olun."

"Sizi kim gönderdi?"

Valera iç geçirip gözlerini ovuşturdu.

"İyi dostlarınız var Sinyor Martín. Hayatta iyi dostlara sahip olmak ve bu dostlukları korumayı bilmek çok önemlidir. İnatla yanlış bir yol izlediğini bilmek kadar önemlidir."

"Yoksa o yol Casa Marlasca, Carretera de Vallvidrera 13 numaradan geçen yol mu?"

Valera yaramaz bir çocuğu azarlıyormuş gibi dişlerini sıkırak gülümsedi.

"Sinyor Martín inanın, o evden ve o meseleden ne kadar uzak durursanız, sizin için o kadar iyi olur. Hiç değilse bu tavsiyeme uyun."

Şoför Paseo de Colón'a gelince buradan sapıp Calle Commercio'ya, oradan da Paseo del Borne girişine gitti. Büyük pazar meydanında el arabalarıyla et, balık, buz ve baharat taşınıyordu. Dört oğlan el arabasından bir dana ölüsünü indirirlerken etrafı kan kokusu kapladı.

"Nefis bir semtiniz ve harika manzaralarınız var Sinyor Martín."

Şoför Calle Flassaders'in köşesinde durup kapıyı açmak için dışarı fırladı. Avukat da benimle birlikte çıktı.

"Kapıya kadar sizinle geleceğim," dedi.

"Bizi sevgili sanacaklar."

Ara sokağa girip evime doğru yürüdük. Ön kapıya vardığımızda avukat profesyonelce davranıp elini uzattı.

"Beni oradan çıkardığınız için teşekkür ederim," dedim.

"Bana teşekkür etmeyin," dedi Valera ve paltosunun içcebinden bir zarf çıkardı.

Sokak lambasının zayıf ışığında bile melek motifli balmumu mührü tanıdım. Valera zarfı bana uzattıktan sonra son bir baş selamı verip bekleyen otomobile gitti. Ön kapıyı açıp daireme giden merdivenleri çıktım. Eve girer girmez çalışma odama gittim ve zarfı masamın üzerine koydum. Zarfı açınca içinden, patronun elyazısı olan katlanmış bir kâğıt çıktı.

Sevgili dostum Martin,

Umarım bu mektubu aldığında sağlığın ve keyfin yerindedir. Şehre gelmişken seninle buluşmak ve projemizin gidişatı hakkında görüşmek isterim. Cuma akşamı saat yedide, binicilik kulübünün bilardo salonunda buluşalım.

Saygılarım ve sevgilerimle,
ANDREAS CORELLI

Sayfayı katlayıp özenle zarfın içine yerleştirdim. Sonra bir kibrit çaktım ve bir ucundan tuttuğum zarfı ateşe yaklaştırdım. Kırmızı balmumu eriyip kızıl gözyaşları gibi masama dökülene kadar yanmasını seyrettim.

"Cehenneme git," diye tısladım. Pencerenin dışında gece, her zamankinden daha karanlık görünüyordu.

36

Çalışma odamdaki koltukta oturup bir türlü doğmayan güneşi beklerken, içimdeki öfke baskın çıktı ve Valera'nın uyarısına meydan okumak için kendimi sokağa attım. Kış mevsimine öncülük eden ve insanın içine işleyen soğuk bir rüzgâr esiyordu. Paseo del Borne'den karşıya geçerken arkamda ayak sesleri duyar gibi oldum. Dönüp baktım, ama arabalarını boşaltan pazarcı çocuklardan başka kimseyi görmeyince yürümeye devam ettim. Plaza Palacio'ya vardığımda limandan yükselen sis içinde bekleyen günün ilk tramvayının ışıklarını gördüm. Son tramvay yolculuğumda gördüğüm aynı kondüktör biletimi kesti. Bir düzineye yakın yolcu bindi; hepsi yalnızdı. Birkaç dakika sonra tramvay hareket etti ve yola koyulduk. Gökyüzündeki karabulutlar arasında kızıl damarlar halinde gün doğuyordu. Bunun kötü bir gün olacağını kestirmek için şair veya bilge olmaya gerek yoktu.

Sarriá'ya vardığımızda güneş doğmuş, gri ve mat bir ışık saçarak sabahın bütün renklerini çalmıştı. Bu semtin dar ve ıssız sokakları arasından geçip, tepe yamacına doğru yürüdüm. Arada bir yine ayak sesleri duyduğumu sanıp bakıyordum ama kimseyi göremiyordum. Nihayet Casa Marlasca'ya açılan patikanın girişine geldim ve bir battaniye gibi yeri örtmüş olan ölü yaprakların üstünden yürüdüm. Avluyu kat edip ön kapının merdivenlerini çıktım ve büyük pencerelere bir göz attım. Kapıdaki tokmağı üç kere vurup birkaç adım geri çekildim. Bir süre bekledim, karşılık

yoktu. Bir kez daha kapıya vurduğum zaman içeride uzaklaşan ayak sesleri duydum.

"Günaydın!" diye seslendim.

Binayı saran koruluk sesimi boğuyordu. Yüzme havuzunu ve serayı geçip evin etrafından dolandım. Panjurlar kapalı olduğu için içerisini görmek mümkün değildi, ama camlı kapının bitişiğindeki bir pencere tam kapanmamıştı. Bu aralıktan camlı kapının sürgüsü görünüyordu. Kolumu pencereden içeri sokup sürgüyü çektim. Kapı metalik bir gıcırtı çıkararak açıldı. Kimse var mı diye son bir kez arkama baktıktan sonra içeri girdim.

Gözlerim karanlığa alışırken birkaç şeyin farkına varmaya başladım. Pencerelere gidip panjurları yarıya kadar açtım. İçeriye dolan ışıkla odanın tamamını görebiliyordum.

"Burada kimse var mı?" diye seslendim.

Sesim tıpkı dipsiz bir kuyuya düşen metal para gibi evin derinliklerinde kayboldu. Seranın sonuna kadar yürüdüm; buradaki ahşap kemerin altından, iki yanında kadife kaplı duvarlara asılı portrelerin bulunduğu karanlık bir koridora geçiliyordu. Koridorun sonunda zemini mozaik kaplı, bir kolunu uzatmış, parmakları alev gibi görünen bir melek resmiyle süslü bir cam duvarı olan büyükçe bir oturma odası vardı. Üst kata çıkan geniş bir merdiven gördüm. Merdivenin başına gidip bir daha seslendim.

"Günaydın! Sinyora Marlasca?"

Sesimin yankısı evin içinde boğuluyordu. Birinci kata çıkıp, aşağıdaki oturma odasına baktım. Buradan bakınca tozlu zemindeki ayak izlerimi görebiliyordum. Kendi ayak izlerim dışında tozun içinde çizilmiş, yarım metre aralıklı paralel çizgiler ve bunların arasında bir dizi ayak izi daha seçiliyordu. Büyük ayak izleri. Bir süre aklım karışmış halde izlere baktıktan sonra gördüğüm şeyin ne olduğunu anladım. Bir tekerlekli iskemleyle bunu iten kişinin ayak izleriydi.

Arkamda bir ses duyduğumu sanıp döndüm. Koridorun sonunda aralık olan bir kapı hafifçe savruluyordu ve içeriye soğuk havanın girdiği-

ni hissettim. İki yandaki odalara bakarak yavaşça kapıya doğru yürüdüm. Bunlar mobilyaların üstü toza karşı çarşaflarla örtülü yatak odalarıydı. Kapalı pencerelere ve karanlığa bakılırsa, bu odalar çok uzun zamandan beri kullanılmamıştı. Sadece bir tanesi dışında. Bu oda diğerlerinden daha büyüktü, içinde parfümle, yaşlı insanlara özgü hastalık kokusunun tuhaf bir karşımı vardı. Bunun dul Marlasca'nın odası olduğuna karar verdim, ama kendisinden en küçük bir iz yoktu.

Yatak düzgün bir şekilde yapılmıştı. Karşısında, üstünde çerçeveli fotoğraflar olan bir şifoniyer vardı. Fotoğrafların hepsinde sarı saçlı, güler yüzlü bir çocuk görünüyordu. Ismael Marlasca. Bazı fotoğraflarda annesinin veya başka çocukların yanında poz vermişti. Hiçbirinde Diego Marlasca yoktu.

Koridorda çarpan bir kapının gürültüsü beni bir kez daha irkiltti. Fotoğraflara hiç dokunmadan yatak odasından çıktım. Son odanın kapısı hâlâ açılıp kapanıyordu. Bu odaya doğru yürüdüm, içeri girmeden önce durup derin bir nefes aldım.

İçeride her şey beyazdı. Duvarlar ve tavan bembeyaz, ipek perdeler beyaz, küçük yatağın üstündeki çarşaf beyazdı. Halı, raflar ve dolaplar da beyazdı. Evin her tarafındaki karanlıktan sonra, bu kontrast bir süre gözlerimi kamaştırdı. Oda peri masallarındaki gibiydi. Raflarda oyuncak veya hikâye kitapları yoktu. Tuvalet masasında insan boyunda porselen bir palyaço oturmuş, aynada kendisine bakıyordu. Tavandan aşağıya beyaz kuşlar sarkıtılmıştı. İlk bakışta şımartılmış bir çocuğun, Ismael Marlasca'nın odası gibi görünse de, bir cenaze odasının kasvetli havası vardı.

Yatağa oturup iç geçirdim. Odada rahatsız edici bir şeyin olduğunu anlamaya başlıyordum. Mide bulandırıcı şekerli bir koku vardı. Ayağa kalkıp etrafıma bakındım. Bir şifoniyerin üstünde, içinde siyah bir mum olan porselen bir tabak gördüm; mum dibine kadar erimişti. Arkama döndüm. Koku yatağın baş tarafından geliyordu. Başucundaki komodin çekmecesini açtım ve üçe bölünmüş bir haç buldum. Koku gittikçe yoğunlaşıyordu. Odanın içinde birkaç kez dolandım, ama kaynağını bir türlü bulamıyor-

dum. Derken onu gördüm. Yatağın altında bir şey vardı. Çocukların kendilerine özgü hazinelerini sakladıkları cinsten teneke bir kutu. Koku daha da keskinleşmiş, insanın içine işliyordu. Midemin bulantısına aldırmayıp açtım. İçinde beyaz bir güvercin vardı; kalbine bir çuvaldız saplanmıştı. Ağzımı ve burnumu kapatıp geri çekildim ve koridora çıktım. Palyaço çakal gibi sırıtışıyla aynadan beni izliyordu. Merdivenlere koşup hızla aşağıya indim ve okuma odasıyla bahçeye açılan kapıyı aradım. Bir an evin içinde kaybolduğumu zannettim, ev gözüme sanki kendiliğinden koridorların ve odaların yerini değiştirerek kaçmamı engellemeye çalışan bir yaratık gibi göründü. Neden sonra serayı gördüm ve kapıya koştum. Tam sürgüyü açmaya çalıştığım sırada o çirkin kahkahayı duydum ve evde yalnız olmadığımı anladım. Bir an dönüp bakınca, koridorun sonunda karanlık bir figürün beni seyrettiğini gördüm. Elinde parlayan bir nesne vardı. Bir bıçak.

Sürgü çekilince kapıyı omzumla ittim ve yüzme havuzu etrafındaki mermer karoların üstüne kapaklandım. Yüzüm havuzdan birkaç santimetre ötedeydi; durgun suyun iğrenç kokusu burnuma doldu. Bir süre havuzun dibindeki gölgelere baktım. Kısa bir anlığına bulutlar aralanınca sızan gün ışığı suyu delip geçti ve dibini aydınlattı. Birkaç saniyelik süre içinde göreceğimi gördüm; zeminde öne doğru devrilmiş tekerlekli iskemle ve az ötesinde, beyaz elbisesi üstünü kefen gibi sarmış halde birisi yatıyordu. Önce onu oyuncak bir bebek sandım; kırmızı dudakları suda büzülmüş, gözleri safir gibi parlaktı. Kızıl saçları suda hafifçe dalgalanıyordu, teni mavi bir renk almıştı. Bu kadın, Marlasca'nın dul eşiydi. Birkaç saniye sonra bulutlar tekrar birleşince havuz yine sadece kendi yüzümü görebildiğim bulutlu bir ayna haline geldi. Gördüğüm başka bir şey de, arkamdaki seranın kapısı önünde bıçaklı bir insan figürüydü. Hemen kalkıp bahçeye koştum, yüzümün ve ellerimin dallarda sıyrılmasına aldırmadan koruluğu geçip ara yoldaki demir kapıya vardım. Anayola gelene kadar durmadım. Burada dönüp baktığımda, Casa Marlasca bir kez daha o uzun ara sokağın içinde, görünmezliğine bürünmüştü.

37

Aynı tramvayla eve döndüğüm sırada şehrin karanlığı her geçen dakika daha da artıyordu. Buz gibi bir rüzgâr yerdeki yaprakları savuruyordu. Plaza Palacio'da indikten sonra iki denizcinin deniz tarafından gelen ve gece olmadan patlak verecek bir fırtınadan söz ettiklerini duydum. Başımı kaldırıp bakınca, kızılımsı bulutların gökyüzünü kapladığını gördüm. Borne Pazarı'nı çevreleyen sokaklarda insanlar kapılarını pencerelerini örtüyor, dükkân sahipleri erken kapatıyorlardı. Çocuklar rüzgâra karşı kollarını kaldırarak oynuyorlar, uzaktan gelen gök gürültüsüne gülüyorlardı. Sokak lambaları bir an titreşti ve o sırada şimşek çakınca bütün binalar birden beyaz bir ışıkla yıkandı. Hızla kuleli evin merdivenlerine geldim ve basamakları koşarak çıktım. Yaklaşan fırtınanın gürültüsü giderek daha çok hissediliyordu.

Evin içi öyle soğuktu ki, koridora girdiğimde nefesimi görebiliyordum. Doğruca içinde kömür sobası olan odaya gittim ve eski gazeteleri tıkıştırıp yaktım. Buraya taşındığımdan beri sobayı çok fazla kullanmamıştım. Şömineyi tutuşturdum ve bir süre şöminenin önüne oturup seyrettim. Ellerim titriyordu. Soğuktan mı, korkudan mı olduğunu bilmiyordum. Isınana kadar bekleyip, gökteki şimşeklerin beyaz aydınlığını izledim.

Yağmur gece olana kadar başlamadı, başladığında da bir anda her yeri karanlığa boğan, öfkeli ve iri damlalar halinde duvarları ve pencere camlarını döverek çatıları ve ara yolları sular içinde bıraktı. Sobanın ve şömi-

nenin sayesinde ev ısınır gibi olmuştu, ama ben hâlâ üşüyordum. Sarınacağım bir battaniye bulmak için yatak odasına gittim. Dolabı açıp alttaki iki büyük çekmecenin içini didiklemeye başladım. Kutu hâlâ oradaydı, arka tarafta gizlenmişti. Çıkarıp yatağın üstüne koydum.

Kutuyu açıp bana babamdan kalan tek şey olan eski revolvere baktım. Elimde tutup, parmağımla tetiğini okşadım. Şarjörünü çektim ve kutunun dibindeki gizli bölmeden çıkardığım altı mermiyi yerleştirdim. Kutuyu komodinin üstünde bıraktıktan sonra, tabancayı ve bir battaniyeyi alıp tekrar şöminenin yanına döndüm. Kanepeye uzandım ve battaniyenin içinde, tabanca göğsümde olduğu halde kendimi fırtınanın gürültüsüne bıraktım. Şöminenin üstündeki saatin tıklamasını duyuyordum, ama patronla binicilik kulübünün bilardo salonundaki randevuma yarım saatten az zamanım kaldığını anlamak için saate bakmama gerek yoktu.

Gözlerimi kapatıp, onu şehrin ıssız sokaklarında yolculuk yaparken hayal ettim. Ön kısmında gümüş melek figürü olan Rolls Royce fırtınanın içinde hızla yol alırken, otomobilin arka koltuğunda oturmuş, karanlıkta altın rengi gözleri parlıyor... Onu heykel gibi hiç kıpırdamadan otururken gözümde canlandırdım; nefes almıyor, gülümsemiyor, yüzünde en küçük bir ifade yok... Yanan odunların ve pencereye vuran yağmurun sesini dinledim. Elimde silah uyuyakaldım.

Gece yarısını biraz geçmişti ki gözlerimi açtım. Şöminedeki ateş sönmek üzereydi ve kor halindeki odunların verdiği cılız aydınlık dışında koridor karanlıktı. Yağmur aynı şiddette devam ediyordu. Tabanca hâlâ elimdeydi; sıcaktı. Birkaç saniye gözümü bile kırpmadan öylece kaldım. Daha kapı vurulmadan, orada birisinin olduğunu anlamıştım.

Battaniyenin altından çıkıp doğruldum. Kapıya bir kez daha vuruldu. Birisi yumrukluyordu. Silah elimde, kalkıp koridora doğru yürüdüm. Bir kez daha vuruldu. Kapıya doğru birkaç adım atıp durdum. Gözümün önüne sırıtarak bekleyen patron geldi; yakasındaki melek rozeti parlıyordu. Tabancanın horozunu kaldırdım. Kapı bir kez daha yumruklandı. Lamba-

yı açmak istedim, ama elektrik kesilmişti. Yürümeye devam ettim. Kapının gözetleme deliğinden bakmaya korktum. Silahı kapıya doğrultmuş nefes almaya çekinerek öylece bekledim.

"Çek git buradan," diye seslendim cılız bir sesle.

Kapının diğer tarafında bir ağlama sesi duyunca tabancayı indirdim. Kapıyı açınca gölgelerin içinde onu gördüm. Elbisesi sırılsıklam olmuş titriyordu. Donmak üzereydi. Beni görünce kendini kollarıma attı. Söyleyecek bir şey bulamıyordum, sadece ona sarılmakla yetindim. Bana gülümsedikten sonra yanağına götürdüğüm elimi öptü ve gözlerini kapadı.

"Bağışla beni," dedi Cristina fısıltıyla.

Gözlerini açıp bana ölene kadar unutamayacağım kırgın bir ifadeyle baktı. Gülümsedim.

"Yuvana hoş geldin."

38

Cristina'yı mum ışığında soydum. Sırılsıklam olmuş ayakkabılarını, çoraplarını ve elbisesini çıkardım. Temiz bir havluyla vücudunu ve saçlarını kuruladım. Onu yatağa yatırıp yanına uzandığımda hâlâ titriyordu. Isınması için ona sarıldım. Uzunca bir süre hiç konuşmadan, sadece yağmurun sesini dinleyerek yattık. Yavaş yavaş bedeninin ısındığını ve solumasının derinleştiğini hissettim. Tam onun uyuyakaldığını sandığım anda konuşmaya başladım.

"Arkadaşın beni görmeye geldi."

"Isabella."

"Bana mektuplarımı sakladığını söyledi. Bunu kötü niyetle yapmamış. Senin iyiliğini düşünüyormuş. Belki de haklıydı."

Uzanıp gözlerinin içine baktım. Dudaklarını okşarken ilk kez hafifçe gülümsediğini gördüm.

"Beni unuttun sandım," dedi.

"Çok gayret ettim."

Bitkinliği yüzünden okunuyordu. Onu görmediğim o süre içinde teninde çizgiler oluşmuş, gözlerine yenik ve boş bir ifade yerleşmişti.

"Artık genç sayılmayız," dedi sanki düşüncelerimi okumuş gibi.

"Sen ve ben hiç genç olmadık ki."

Battaniyeyi üzerinden çekip, gerilmiş çıplak vücuduna baktım. Parmaklarımın ucuyla boynunu ve göğüslerini okşadım. Göbeğinde daireler çizip elimi kalçalarının üstünde gezdirdim.

Cristina gözleri yarı kapalı, hafif bir tebessümle hiçbir şey söylemeden beni seyrediyordu.

"Ne yapacağız?" diye sordu.

Eğilip dudaklarından öptüm. Bana sarıldı ve mum sönene kadar o şekilde kaldık.

"Bir şey düşünürüz," dedim.

Güneş doğduktan kısa bir süre sonra uyandığımda yatakta tek başıma olduğumu fark ettim. Gecenin bir yarısı Cristina, beni yine terk etti diye korkarak doğruldum. Sonra onun ayakkabılarını ve iskemle üstündeki elbiselerini görünce rahat bir nefes aldım. Onu battaniyeye sarınmış, şöminede son demlerini yaşayan bir kütüğün cılız alevi karşısında yere oturmuş bir halde buldum. Yanına oturup yanağına bir öpücük kondurdum.

"Uyuyamadım," dedi gözlerini şömineden ayırmadan.

"Beni uyandırsaydın."

"Cesaret edemedim. Sanki aylardan beri ilk kez uyuyormuş gibiydin. Bunun yerine evini keşfetmeye çıktım.

"Ve?"

"Bu ev kederle lanetlenmiş," dedi Cristina. "Yakıp kurtulsana."

"O zaman nerede yaşardık?"

"Çoğul mu kullandın?"

"Neden olmasın?"

"Artık peri masalları yazmayı bıraktın sanıyordum."

"Bu da tıpkı bisiklete binmeye benziyor. Bir kez öğrendin mi...

Cristina yüzünü bana çevirdi.

"Koridorun sonundaki odada ne var?"

"Hiçbir şey. Ivır zıvır."

"Kilitli."

"Görmek istiyor musun?"

Cristina başını iki yana salladı.

"Burası sadece bir ev işte Cristina. Taşlardan ve anılardan oluşan bir yığın."

Cristina kabul eder gibi başını salladı ama ikna olmuşa benzemiyordu.

"Buradan gidelim," dedi.

"Nereye?"

"Uzaklara."

Engel olamayarak güldüm, ama Cristina gülmedi.

"Ne kadar uzağa?" diye sordum.

"İnsanların bizi tanımadığı ve kim olduğumuza aldırmayacakları kadar uzak bir yere."

"Bunu mu istiyorsun?" diye sordum.

"Sen istemiyor musun?"

Bir an duraksadım.

"Ya Pedro ne olacak?" diye sordum kelimeler boğazımda düğümlenerek.

Cristina omzundaki battaniyeyi atıp, bana meydan okurcasına baktı. "Benimle yatmak için ondan izin alman mı gerekiyor?"

Dilimi ısırdım.

Cristina, bana baktı, gözleri yaşlıydı.

"Özür dilerim," dedi. Bunu söylemeye hakkım yoktu."

Battaniyeyi alıp tekrar omuzlarını örtmek istedim, ama Cristina geri çekilip bu çabamı reddetti.

"Pedro, beni terk etti," dedi kırgın bir sesle. "Ben evden ayrılana kadar beklemek için dün Ritz Otel'e gitti. Onu sevmediğimi, minnet duyduğum ya da acıdığım için onunla evlendiğimi bildiğini söyledi. Merhametimi istemiyormuş, her gün onu seviyormuşum gibi rol yapmam ona sadece acı veriyormuş. Ne yaparsam yapayım beni her zaman seveceğini söyledi, bu yüzden de bir daha beni görmek istemiyor."

Cristina'nın elleri titriyordu.

"Pedro, beni bütün kalbiyle sevdi, oysa ben, ona sadece mutsuzluk verdim."

Gözlerini kapadı, duyduğu acıyla yüzü buruştu. Birkaç dakika sonra bir inilti çıkarıp yumruklarıyla yüzüne ve vücuduna vurmaya başla-

dı. Kendimi onun üstüne atıp onu engellemek için kollarımı vücuduna doladım. Cristina debeleniyor, bağırıyordu. Onu yere bastırıp debelenmesine engel oldum. Yavaş yavaş mücadele etmeyi bıraktı. Bitkin bir haldeydi, yüzü gözyaşlarıyla ıslanmış, gözleri kızarmıştı. Yarım saat o şekilde kaldıktan sonra vücudunun gevşediğini hissettim. Battaniyeyi tekrar üstüne örterken kendi gözyaşlarımı gizlemeye çalışıyordum.

"Uzaklara gideceğiz," diye fısıldadım kulağına, beni işittiğinden ya da anladığından emin değildim. "İnsanların bizi tanımadığı ve kim olduğumuza aldırmayacakları kadar uzak bir yere gideceğiz. Söz veriyorum."

Cristina başını kaldırıp bana baktı. Bütün ruhu bir balyozla ezilmiş gibi, yüzü ifadesizdi. Ona sımsıkı sarılıp alnından öptüm. Yağmur hâlâ pencere camlarını kamçılıyordu. Gün doğarken ilk kez sanki batıyormuşuz gibi hissettim.

39

Aynı sabah patron için yaptığım çalışmaya noktayı koydum. Cristina uyurken çalışma odasına gidip, içinde projeyle ilgili bütün notlarımın, taslaklarımın bulunduğu klasörü duvarın dibinde duran eski bir sandığın içine bıraktım. Yakmak istiyordum, ama cesaret edemedim. Geride bıraktığım o sayfalarda kendimden bir parça varmış gibi hissediyordum. Normal insanlar dünyaya çocuk getirirler, biz romancılarsa kitap getiririz. Bunların içine bütün hayatımızı sıkıştırmaya mahkûmuzdur ama kimse bunun için bize teşekkür etmez. O sayfalar içinde ölmeye mahkûmuzdur, hatta bazen hayatımızı o kitapların almasına bile izin veririz. Dünyaya getirdiğim kâğıt ve mürekkepten oluşan yaratıklar içinde kesinlikle en anlamsız olanı paralı asker gibi patron için yapmış olduğum bu çalışmaydı. Bu sayfalar yakılmaktan başka bir şeyi hak etmiyordu, ama hâlâ kendimden bir parça gibiydi ve onları yok edecek cesareti bulamıyordum. Çalışmamı sandığın dibine bırakıp odadan yüreğime çöken ağırlıkla birlikte çıktım; korkaklığımdan ve bu karanlık taslağa karşı hissettiğim babalık duygusundan utanıyordum. Bu durumdaki ironiyi patron takdir ederdi herhalde. Bende uyandırdığı tek duyguysa tiksintiydi.

Cristina öğlen sonrasına kadar uyudu. Onun uyumasını fırsat bilip süt, ekmek ve peynir almak için yakındaki bakkala gittim. Yağmur nihayet durmuştu, ama sokaklar su birikintileriyle doluydu ve havada insa-

nın iliklerine kadar işleyen bir nem vardı. Dükkânda sıramı beklerken birisinin beni gözetlediğini hissettim. Dışarı çıkıp Paseo del Borne'yi geçtiğim sırada dönüp baktım ve bir oğlan çocuğunun beni takip ettiğini gördüm. Çocuk beş yaşında falan olmalıydı. Durup ona baktım. Oğlan gözlerini kaçırmadı.

"Korkma," dedim. "Buraya gel."

Oğlan iki metre yakınıma kadar geldi. Hayatında hiç güneş görmemiş gibi teni neredeyse mavi denecek kadar soluktu. Siyah elbisesi ve pırıl pırıl parlayan deri ayakkabıları vardı. Gözleri siyahtı, gözbebekleriyse neredeyse akına yer bırakmayacak kadar iriydi.

"Adın ne?" diye sordum.

Çocuk gülümsedi ve parmağıyla beni işaret etti. Ona doğru bir adım atacakken bir anda koşarak gitti ve Paseo del Borne'de gözden kayboldu.

Evime döndüğümde ön kapıma sıkıştırılmış bir zarf gördüm. Melek motifli kırmızı balmumu mühür hâlâ sıcaktı. Sokağın iki yanına baktım, ama kimseyi göremedim. İçeri girip kapıyı iki kez kilitledim. Sonra merdivenlerin başında durup zarfı açtım.

Sevgili dostum,

Dün geceki randevumuza gelmeyişine çok üzüldüm. Umarım iyisindir ve çalışmanı geciktiren bir durum yoktur. Seninle birlikte olamayışım beni üzdü, ama umarım gelemeyişine neden olan şey her ne ise, bir an önce halledilir ve bir sonraki buluşmamıza engel olmaz. Birkaç günlüğüne şehir dışına çıkmam gerekiyor, ama döner dönmez seni haberdar edeceğim. Seninle görüşebilmek ve ortak projemizdeki aşamalarını izlemek ümidiyle, sana en iyi dileklerimi sunarım.

ANDREAS CORELLI

Mektubu buruşturup cebime attıktan sonra sessizce daireme girip kapıyı kapadım. Yatak odasına bir göz attığımda Cristina hâlâ uyuyordu. Mutfağa gidip kahve yaptım ve hafif bir öğlen yemeği hazırladım. Birkaç

dakika sonra arkamda Cristina'nın ayak seslerini işittim. Bacaklarına kadar inen eski bir kazağımı giymiş, kapı eşiğinden bana bakıyordu. Saçları dağınık, gözleri hâlâ şişti. Sanki yüzüne bir darbe almış gibi dudaklarında ve yanaklarında mor bereler vardı. Gözlerini benden kaçırıyordu.

"Özür dilerim," dedi.

"Acıktın mı?" diye sordum.

Hayır anlamında başını iki yana salladı, ama ben bunu görmezlikten gelip sofraya oturmasını işaret ettim. Fincanına şekerli ve sütlü kahve doldurduktan sonra ona bir dilim taze ekmek, peynir ve bir parça jambon verdim. Cristina tabağına bakmadı bile.

"Bir iki lokma yesen," dedim.

Peynirden bir ısırık alıp gülümsedi.

"Güzelmiş," dedi.

Sessizce yemeye başladık. Cristina tabağındakilerin yarısını bitirerek beni şaşırttı. Sonra kahve fincanının ardından bana bir bakış attı.

"İstersen bugün buradan gidebilirim," dedi bir süre sonra. "Merak etme. Pedro bana para bıraktı ve..."

"Hiçbir yere gitmeni istemiyorum. Bir daha hiçbir zaman gitmeni istemiyorum. Beni duydun mu?"

"Benden kimseye hayır gelmez David."

"Benden de."

"Ciddi miydin? Birlikte uzaklara gitmek konusunda?"

"Evet."

"Babam, hayat kimseye ikinci bir fırsat vermez, derdi."

"Sadece daha önce hiç fırsat bulamayanlara verir. Aslında bunlar başka birinin yararlanamadığı ikinci el fırsatlardır, ama yine de hiç yoktan iyidir."

Cristina gülümsedi.

"Beni yürüyüşe çıkarsana," dedi aniden.

"Nereye gitmek istersin?"

"Barselona'ya veda etmek istiyorum."

40

İlerleyen saatlerde, güneş bulutların arasından yüzünü gösterdi. İnsanların üstünde yürüdüğü ıslak sokaklar, gökyüzünü yansıtan parlak aynalara dönüştü. Birlikte, sis içindeki Kolomb heykelinin bulunduğu Ramblas başlarına kadar yürüdüğümüzü hatırlıyorum. Sessizce yürürken binalara ve insanlara sanki sanrıymışlar gibi bakıyorduk, sanki şehir çoktan terk edilmiş ve unutulmuş gibi geliyordu. Barselona hiçbir zaman bana o öğleden sonrası kadar güzel ve hüzünlü görünmemişti. Hava kararmaya başlayınca Sempere ve Oğulları Kitabevi'ne gidip, caddenin karşısında, bizi kimsenin görmeyeceği bir yerde durduk. Dükkân vitrininden yansıyan zayıf ışık, ıslak parke taşlara düşüyordu. İçeride merdivene çıkmış olan Isabella'nın, en üst raftaki kitapları düzenlediğini gördük; bir muhasebe defterini inceleme numarası yapan Sempere'nin oğluysa çaktırmadan onun ayak bileklerine bakıyordu. Sinyor Sempere bir köşede oturmuş, yüzünde kederli bir gülümsemeyle onları seyrediyordu.

"Hayatımda neredeyse iyi olan her şeyi bulduğum yer burası," dedim hiç düşünmeden. "Onlara veda etmek istiyorum."

Kuleli eve döndüğümüzde hava kararmıştı. İçeriye adım atar atmaz yanar halde bıraktığım şöminenin tatlı sıcaklığıyla karşılandık. Cristina önden gidip koridora girdi ve hiçbir şey söylemeden, soyunarak yatak odasına gitti. Odaya geldiğimde yatağa girmiş, beni bekliyordu. Yanına uza-

nıp yönlendirmesi için ellerimi serbest bıraktım. Vücudunu okşarken gergin olduğunu hissediyordum. Gözlerinde hiçbir sevecenlik belirtisi yoktu, sadece bir an önce ısınmak için bir istek vardı. Sevişmeye başladığımızda tırnaklarının sırtıma battığını hissettim. Soluğu kesilircesine inliyordu. Sonunda bitkin bir şekilde, ter içinde yığılıp kaldık. Cristina başını omzuna dayayıp gözlerime baktı.

"Arkadaşın bana başını belaya soktuğunu söyledi."

"Isabella mı?"

"Senin için çok endişeleniyor."

"Isabella kendisini annemmiş gibi görmekten hoşlanır."

"Bence bu endişesi farklı."

Gözlerimi kaçırdım.

"Yabancı bir yayıncı için bir kitap yazman gerekiyormuş. Isabella ondan patron diye söz ediyor. Adamın sana bu kitap için bir servet ödediğini, ama parayı kabul ettiğin için suçluluk duyduğunu söyledi. Patron denen bu adamdan korktuğunu ve bu işin karanlık bir yönü olduğunu söyledi."

Huzursuzca iç geçirdim.

"Isabella'nın sana anlatmadığı bir şey var mı?"

"Gerisi onunla benim aramızda," dedi Cristina göz kırparak. "Söyledikleri yalan mıydı?"

"Yalan değil. Sadece tahmin yürütüyor."

"Peki ya o kitap?"

"Çocuklar için bir masal."

"Isabella böyle diyeceğini söylemişti."

"Isabella, sana bütün cevapları verdiyse, neden hâlâ beni sorguluyorsun?"

Cristina ciddileşerek yüzüme baktı.

"Senin de, Isabella'nın da içi rahat olsun, kitabı yazmayı bıraktım. Bitti artık, dedim ona."

Cristina kaşlarını çattı, pek ikna olmuşa benzemiyordu.

"Peki, bu adam, patron bunu biliyor mu?"

"Henüz onunla konuşmuş değilim. Ama sanırım tahmin ediyordur. Anlamadıysa yakında anlayacak."

"O halde ona parasını geri vermek zorundasın değil mi?"

"Parayı pek dert ettiğini sanmıyorum."

Cristina uzun süre konuşmadı.

"Yazdıklarını okuyabilir miyim?" diye sordu bir süre sonra.

"Hayır."

"Neden?"

"Çünkü hâlâ taslak halinde ve bu durumda anlamsız gelir. Bir dolu fikirler, notlar ve birbirinden kopuk parçalar var. Okunacak bir şey değil. Sıkıntıdan patlarsın."

"Yine de okumak isterim."

"Neden?"

"Çünkü sen yazmışsın. Pedro bir yazarı gerçekten tanımanın ancak onun geride bıraktığı mürekkep izini takip etmekle mümkün olduğunu söyler. Gördüğünü sandığın kişi sadece içi boş bir karakterdir, gerçek daima kurgu içinde gizlidir."

"Bunu bir kartpostalda falan okumuş olmalı."

"Aslında senin kitaplarından birinden almış. Biliyorum, çünkü o kitabı ben de okudum."

"Bir yerden çalmış olması saçma oluşuna engel değil."

"Bence çok anlamlı."

"O halde doğru olmalı."

"O halde okuyabilir miyim?"

"Hayır."

O akşam mutfak masasında karşılıklı oturup, arada bir başımızı kaldırarak ekmek ve peynirden kalan artıkları yedik. Cristina'nın iştahı yoktu ve ağzına atmadan önce, gaz lambasının aydınlığında her bir ekmek kırıntısını inceledi.

"Yarın öğlen, Francia İstasyonu'ndan Paris'e kalkan bir tren var," dedi. "Çok mu erken olur?"

Andreas Corelli aklımdan çıkmıyordu, onun her an merdivenlerden çıkıp, kapımın önünde belirdiğini görüyordum.

"Olmaz herhalde," dedim.

"Luxemburg Bahçeleri'nin tam karşısında odalarını aylık kiralayan küçük bir otel var. Biraz pahalı, ama..."

Bu oteli nasıl bildiğini sormak istemedim.

"Ücreti önemli değil, ama ben Fransızca bilmiyorum."

"Ben biliyorum."

Başımı eğdim.

"Yüzüme bak David.

İsteksizce gözlerimi kaldırdım.

"Eğer daha sonra gitmeyi..."

Başımı iki yana salladım. Cristina elimi tutup dudaklarına götürdü.

"Çok iyi olacak göreceksin," dedi. "Biliyorum. Hayatımda ilk defa bir şey yolunda gidecek."

Karşımdaki gözleri yaşlı, yaralı kadına baktım, en büyük isteğim, hiçbir zaman sahip olmadığı şeyi ona geri verebilmekti.

Üstümüze iki battaniye çekip salondaki kanepeye uzandık ve şömine-de çıtırdayan odunları seyrettik. Cristina'nın saçlarını okşarken uyuyakalmadan önce son düşündüğüm şey, bu evde, gençliğimi gömdüğüm bu hapishanede son gecemi geçirmekte olduğumdu. Rüyamda bütün saatlerin tersine döndüğü Barselona sokaklarında koşuyordum. Ben koşarken bütün yollar ve caddeler sanki beni engellemek isteyen canlı varlıklarmış gibi kıvrılıyor, ters dönüyordu. Neden sonra, güneş tam öğlen vakti gökte kızgın bir metal küre halini aldığında Francia İstasyonu'na vardım ve trenin hareket etmeye başladığı platforma koştum. Ben koştukça trenin hızı artıyordu ve bütün gayretime rağmen ona sadece parmağımın ucuyla dokunabildim. Soluğum kesilene, platformun sonuna gelene kadar koşmaya devam ettim, ama bir işe yaramadı. Başımı kaldırıp baktığımda çok geç olmuştu. Son penceresinde Cristina bana bakarken tren uzaklaşarak gözden kayboldu.

Gözlerimi açtığım anda Cristina'nın orada olmadığını anladım. Şöminedeki ateş sönmüş, sadece külleri kalmıştı. Kalkıp pencereden dışarıya baktım. Gün doğmak üzereydi. Yüzümü cama dayadım, çalışma odasında titreşen bir ışık gözüme çarptı. Kuleye çıkan merdivenlere gittim. Basamaklar bakır renginde bir ışıkla aydınlanmıştı. Ağır ağır çıktım. Çalışma odasına varınca, kapı eşiğinde durdum. Cristina yerde oturuyordu, sırtı bana dönüktü. Duvar dibindeki sandığın kapağı açıktı. Patron için yazdığım taslağın klasörünü tutmuş, kapağı bağlayan şeridi çözüyordu.

Ayak sesimi duyunca durdu.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sordum sesimdeki telaşı belli etmemeye çalışarak.

Cristina bana dönüp gülümsedi.

"Çalışma odanı karıştırıyorum."

Gözlerimin klasörde olduğunu fark edince, yüzünde hınzır bir ifade belirdi.

"Bunun içinde ne var?"

"Hiçbir şey. Notlarım, yorumlarım. İlginç hiçbir şey..."

"Yalancı. Bahse girerim üstünde çalıştığın kitaptır," dedi. "Bunu okumak için sabırsızlanıyorum."

"Okumasan daha iyi olur," dedim elimden geldiğince sakin bir ses tonuyla.

Cristina kaşlarını çattı. Bu andan yararlanıp klasörü nazikçe elinden aldım.

"Neler oluyor David?"

"Bir şey olduğu yok," dedim salakça bir gülümseme takınarak.

Şeridi tekrar bağlayıp klasörü sandığa koydum.

"Kilitlemeyecek misin?" diye sordu Cristina.

Bir gerekçe söylemek için ona döndüğümde, Cristina'nın merdivenden inmekte olduğunu gördüm. İç geçirip sandığın kapağını kapadım.

Onu yatak odasında buldum. Bir an bana bir yabancıymışım gibi baktı.

"Özür dilerim," diye başladım.

"Benden özür dilemek zorunda değilsin," dedi Cristina. "Beni ilgilendirmeyen bir işe burnumu sokmamalıydım."

"Mesele o değil."

"Önemli değil," dedi buz gibi bir sesle.

Buna vereceğim karşılığı daha uygun bir zamana erteledim.

"Francia İstasyonu'ndaki gişeler birazdan açılacak," dedim. "İlk iş olarak gidip biletleri almayı düşünüyorum. Sonra bankaya gidip biraz para çekeceğim."

"Çok iyi."

"O sırada sen de bir bavul hazırla istersen. En fazla bir iki saat sonra dönerim."

Cristina'nın yüzünde zoraki bir gülümseme belirdi.

"Burada olacağım."

Uzanıp yüzünü avuçladım.

"Yarın gece Paris'te olacağız," dedim.

Alnına bir öpücük kondurup evden çıktım.

41

Francia İstasyonu'nun tavanından sarkan büyük saat ayaklarımın altındaki parlak zeminde yansıyordu. Saatin kolları sabahın yedi otuz beşini gösteriyordu, fakat gişeler henüz açılmamıştı. Topal bir temizlik görevlisi elinde büyük paspaslı bir süpürgeyle yeri süpürüyor, ıslıkla popüler bir halk türküsünü çalarken, topallığının izin verdiği ölçüde müziğe uyarak kalçalarını sallıyordu. Yapacak başka bir işim olmadığı için onu seyretmeye başladım. Hayatın sillesini yiyip yüzündeki gülümsemeden başka hiçbir şeyi kalmamış gibi görünen bu ufak tefek adam, yaptığı işten büyük bir mutluluk duyar gibiydi. Etrafta başka hiç kimse yoktu, ama adam bir süre sonra izlenmekte olduğunu fark etti. Zemini beşinci kez paspaslarken, benim oturduğum bankın önünde durdu.

"Hiçbir zaman vaktinde açmazlar," dedi gişeleri işaret ederek.

"O halde, neden oraya saat yedide açılır levhası koymuşlar ki?"

Temizlik görevlisi filozofça gülümsedi.

"Eh, tren tarifeleri de var, ama on beş yıl boyunca daha bir kere bile bir trenin zamanında kalktığını görmedim."

Adam, yeri paspaslamaya devam etti. On beş dakika sonra gişelerden birinin penceresi açıldı. Oraya gidip görevliye gülümsedim.

"Yedide açıyorsunuz sanıyordum," dedim.

"Levhada yazan o. Ne istiyorsunuz?"

"Öğlen treniyle Paris'e iki tane birinci mevki bilet."

"Bugün için mi?"

"Zahmet olmazsa."

Bileti hazırlaması neredeyse on beş dakika sürdü. İşini bitirdikten sonra biletleri tezgâhın üstüne atar gibi bıraktı.

"Saat birde. 4 numaralı peron. Gecikmeyin."

Parayı ödedim, ama hemen gişeden ayrılmayınca adam bana ters ters baktı.

"Başka bir şey var mı?"

Gülüp başımı iki yana salladım. Adam gişe penceresini suratıma kapadı. İstasyondan çıkarken, temizlik görevlisi bana uzaktan el sallayarak iyi yolculuklar diledi.

Banco Hispano Colonial Bankası'nın Calle Fontanella Caddesi'ndeki merkez binası bir mabetten farksızdı. Muazzam bir sayvandan geçilip, iki yanında heykeller ve bir dizi gişenin olduğu orta kısmına geliniyordu. Büyük meşe masalar ve geniş koltuklar vardı. Yüzlerinden tatlı gülücükler saçan personel şık giyimliydi. Dört bin frank çektim ve bankanın Rue de Rennes ve Raspail Bulvarı'nın kesiştiği yerde bulunan Paris şubesinden nasıl para çekebileceğimi öğrendim. Burası Cristina'nın bahsettiği otele yakındı. Banka müdürünün cebimde bu kadar yüklü miktarda nakitle sokaklarda dolaşmam konusundaki uyarılarını kulak ardı edip bankadan çıktım.

Mavi gökyüzünde güneş yükseliyor, denizin kokusunu getiren tertemiz bir rüzgâr esiyordu. Üstümden büyük bir yük kalkmış gibi hızlı adımlarla yürürken, şehrin beni dostça uğurlayacağına inanmaya başlamıştım. Paseo del Borne'de Cristina'ya çiçek almak için durdum ve kırmızı kurdeleyle bağlanmış beyaz güllerden oluşan bir demet yaptırdım. Ağzım kulaklarımda merdivenleri ikişer ikişer çıkarken, bugünün sonsuza dek kaybettiğimi sandığım bir hayatın ilk günü olduğunu düşünüyordum. Anahtarımı kilit deliğine soktuğum anda kapı aralandı. Kapı açıktı.

Hole girdim. Ev sessizdi.

"Cristina?"

Çiçekleri rafın üstüne koyup kafamı yatak odasından içeri uzattım. Cristina orada değildi. Şöminenin olduğu yere gittim, orada da yoktu. Çalışma odasına çıkan merdivenlere doğru gidip var gücümle seslendim.

"Cristina?"

Sadece sesimin yankısı vardı. Cam dolaplardan birinin üstündeki saate baktım. Dokuza geliyordu. Cristina bir şeyler almak için dışarı çıkmış olmalıydı. Pedralbes'te kapıları kilitleme işinin uşaklar tarafından yapıldığına alışkın olduğu için ön kapıyı açık bırakmıştı herhalde. Beklerken kanepeye uzanmaya karar verdim. Pencereden içeri dolan parlak kış güneşi vücudumu okşar gibiydi. Gözlerimi kapatıp yanımda neleri götüreceğimi düşündüm. Ömrümün yarısını bu nesnelerle geçirmiştim; şimdi onlardan ayrılmam gerektiğinde hangilerinin gerekli olacağına karar vermekte zorlanıyordum. Güneşin tatlı sıcaklığında fark etmeden uyuyakaldım.

Uyandığımda saate baktım, on iki otuzdu. Trenin kalkmasına yarım saat vardı. Hemen kalkıp yatak odasına koştum.

"Cristina?"

Bu defa bütün evin odalarını aradıktan sonra çalışma odasına çıktım. İçeride kimse yoktu, ama burnuma tuhaf bir koku geldi. Fosfor kokusuydu. Pencereden gelen ışıkta çizgiler halinde havada kalmış mavi bir duman görünüyordu. Yerde birkaç tane yanmış kibrit çöpü gördüm. Birden bir endişe duyarak sandığın yanına çöktüm. Kapağı açınca rahat bir nefes aldım. Klasör hâlâ yerindeydi. Tam kapağı kapatacakken bir şey fark ettim: Klasörü bağlayan kırmızı şerit çözülmüştü. Hemen klasörü açıp sayfaları karıştırdım; eksik olan bir şey yoktu. Klasörü kapatıp bu kez şeride iki düğüm birden attım ve tekrar sandığa koydum. Sandığı kapadıktan sonra aşağıya indim, koridora bakan bir koltuğa oturup beklemeye başladım. Dakikalar acımasızca yavaş ilerliyordu.

Yavaş yavaş olanları anlar gibi oluyordum; inanma ve güvenme arzum bir anda büyük bir kırgınlığa dönüştü. Santa María Kilisesi'nin çanları çaldığında saat iki olduğunu duyurdu. Paris treni istasyondan kalkmıştı

ve Cristina dönmemişti. O anda onun artık gitmiş olduğunu, birlikte geçirdiğimiz o kısacık zamanın sadece bir sanrı olduğunu anladım. Tekrar çalışma odasına çıkıp oturdum. Pencereden giren gün ışığı artık talihin renginde değildi. Cristina'yı Villa Helius'ta, Pedro Vidal'in kollarında avuntu ararken hayal ettim. Kırgınlığım kanımı zehirliyordu, kendime ve saçma ümitlerime acı bir kahkahayla güldüm. Öğlen sonrası ilerleyip gölgeler iyice uzayana kadar, hiç kıpırdamadan orada öylece kaldım. Neden sonra kalkıp pencereye gittim, açıp dışarıya baktım. Bulunduğum nokta yerden yeterince yüksekteydi. Kemiklerimi parçalayıp her birini bir kama haline getirerek vücudumu delik deşik eder ve bir kan gölü içinde beni öldürmeye yeterdi. Acaba duyacağım acı tahmin ettiğim kadar kötü mü olurdu yoksa çarpmanın etkisiyle hemen bayılırım, ölümüm çabuk ve kesin mi olurdu?

O sırada kapının üç kez tıklatıldığını işittim. Bir, iki, üç. Israrlı vuruşlar. Hâlâ düşüncelerimle sersemlemiş bir halde kapıya yöneldim. Kapı bir kez daha aynı şekilde tıklatıldı. Bir an kalbim duracak gibi oldu ve hemen aşağıya koştum. Cristina'nın döndüğüne ve ihanete uğradığım duygusunun asılsız çıktığına, bugünün hâlâ vaat edilen hayatımın ilk günü olduğuna inanıyordum. Hemen kapıya koşup açtım. Beyaz giysiler içinde, gölgenin altında duruyordu. Tam ona sarılacakken, gözyaşlarıyla ıslanmış yüzünü gördüm. Gelen Cristina değildi.

"David," diye fısıldadı Isabella ağlamaklı bir sesle. "Sinyor Sempere öldü."

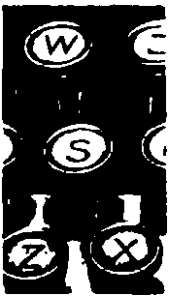

Üçüncü Perde

Meleğin Oyunu

1

Kitabevine vardığımızda hava kararmıştı. Dükkânın önünde ellerinde mumlar olan yaklaşık yüz kişi toplanmış, mumların verdiği altın rengindeki ışıltı gecenin mavisine karışmıştı. Bazıları sessizce ağlarken, bazıları da ne yapacaklarını bilemeden birbirlerine bakıyorlardı. İçlerinden birkaç tanesini tanıyordum – Sempere'nin dostları ve müşterileriydiler; kimilerine kitap hediye etmiş, kimileri de okumayı onun sayesinde sevmişlerdi. Haber civarda yayıldıkça oraya gelenlerin sayısı artıyor, kimse Sinyor Sempere'nin öldüğüne inanmak istemiyordu.

Dükkânın ışıkları açıktı. İçeride Don Gustavo Barceló'nun ayakta durmakta zorlanan genç bir adama sarıldığını gördüm. Isabella elimi sıkıp da beni içeriye sokana kadar bu gencin Sempere'nin oğlu olduğunu fark etmedim. Barceló içeri girdiğimi görünce kederli bir gülümsemeyle baktı. Sempere'nin oğlu onun kollarında ağlıyordu, yanına gidip bir şey söylemeye cesaret edemedim. Isabella elini onun sırtına koydu. Sempere'nin oğlu dönünce, kederli yüzünü gördüm. Isabella, onu bir koltuğa götürüp oturttuktan sonra yanına diz çöküp ona sarıldı. O gün Isabella'yla gurur duydum. Artık bir genç kız değil, yetişkin bir kadın gibiydi ve hepimizden daha güçlü ve akıllı davranıyordu.

Barceló'nun uzattığı titreyen elini sıktım.

"Birkaç saat önce oldu," dedi hırıltılı bir sesle. "Kısa bir anlığına dükkânda yalnız kalmış, sonra oğlu döndüğünde... Birisiyle tartıştığını söylüyorlar... bilmiyorum. Doktor kalp diyor."

Güçlükle yutkundum.

"Şimdi nerede?"

Barceló başıyla arka odayı işaret etti. Odaya doğru yürüdüm, ama içeriye girmeden önce derin bir nefes alıp yumruklarımı sıktım. Sonra kapıdan geçince onu gördüm. Elleri karnının üstünde birleştirilmiş, bir masanın üstünde yatıyordu. Teni bembeyaz, yüzü içine çökmüş gibiydi. Gözleri hâlâ açıktı. Karnıma çok sert bir darbe yemişim gibi soluk almakta güçlük çekiyordum. Masaya dayanıp dengemi bulmaya çalıştım. Sonra onun üstüne eğilip gözlerini kapadım. Yanağını okşadım... soğuktu. Sempere'nin sayfalardan ve hayallerden yarattığı dünyasına baktım. Onun hâlâ burada, kitaplarının ve dostlarının arasında olduğuna inanmak istiyordum. Arkamda ayak seslerini işitince döndüm. Barceló'nun yanında siyah takım elbiseler içinde, asık yüzlü iki adam vardı.

"Bu beyler cenaze şirketinden," dedi Barceló.

Adamlar büyük ciddiyetle beni selamladıktan sonra, cesedi incelemeye başladılar. Uzun boylu ve zayıf olanı boy ölçüsü aldıktan sonra yanındaki arkadaşına bir şeyler söyledi, o da söylenenleri bir deftere not etti.

"Bir değişiklik olmadığı takdirde, cenaze töreni yarın öğleden sonra Pueblo Nuevo Mezarlığı'nda yapılacak," dedi Barceló. "Gördüğün gibi, oğlu perişan durumda olduğu için bu düzenlemeleri ben üstlendim. Bu işler bir an önce..."

"Teşekkür ederim Don Gustavo."

Barceló eski dostuna bakıp acı acı gülümsedi.

"Dostumuz bizi bıraktı gitti, şimdi onsuz ne yapacağız?" dedi.

"Bilmiyorum..."

Görevlilerden biri usulca genzini temizledi.

"Sizce sakıncası yoksa şimdi arkadaşımla gidip tabutu getireceğiz ve..."

"Ne gerekiyorsa yapın," diye kestim açıklamasını.

"Törenle ilgili herhangi bir tercihiniz var mı?"

Neyi kastettiğini anlamadan ona baktım.

"Müteveffanın inancı var mıydı?"

"Sinyor Sempere kitaplara inanırdı," dedim.

"Anlıyorum," dedi adam ve odadan çıktı.

Barceló'ya baktım ve omuz silkti.

"Bir de oğluna sorayım," dedim.

Dükkânın ön kısmına gittim. Isabella, beni görünce ayağa kalktı. Sempere'nin oğlunun başından ayrılıp yanıma gelince, sorunu kulağına fısıldadım.

"Sinyor Sempere bölge kilisesi Santa Ana'nın rahibiyle iyi arkadaştı. Söylenenlere göre piskoposluktakiler onu isyankâr buldukları için def etmek istiyorlarmış, ama adam çok yaşlı olduğu için, kovmak yerine ölümünü beklemeye karar vermişler. Oysa adam sapasağlam, daha çok beklerler."

"O halde, bizim ihtiyacımız olan kişi o," dedim.

"Onunla konuşurum," dedi Isabella.

Başımla Sempere'nin oğlunu işaret ettim.

"Durumu nasıl?"

Isabella gözlerime baktı.

"Ya sen nasılsın?" dedi.

"İyiyim," diye yalan söyledim. "Bu gece onunla kim kalacak?"

"Ben," dedi Isabella hiç duraksamadan.

Yanağına bir öpücük kondurup tekrar odaya döndüm. Barceló eski dostunun önünde otururken, iki görevli de başka ölçüler alıp takım elbise ve ayakkabı konusunda konuşuyorlardı. Barceló iki kadehe konyak doldurup birini bana uzattı. Yanına oturdum.

"Bize okuma yazmayı, hatta nasıl yaşanacağını bile öğreten dostumuz Sempere'nin şerefine," dedi.

Sessizce kadeh tokuşturduk. Cenaze görevlileri tabut ve gömülürken Sempere'ye giydirilecek elbiselerle dönene kadar orada kaldık.

"Sakıncası yoksa bu işi biz yapalım," dedi adamlardan biri. Kabul ettim. Odadan çıkmadan önce bir türlü geri almamış olduğum *Büyük Umutlar* kitabını raftan çektim ve Sempere'nin elleri arasına sıkıştırdım.

"Yolculuk için," dedim.

On beş dakika sonra, görevliler tabutu getirip dükkânın ortasında büyük bir masanın üstüne koydular. Sokağın önünde biriken kalabalık sessizce bekliyordu. Gidip kapıyı açtım. Sempere'nin dostları birer birer içeri girmeye başladılar. Bazıları gözyaşlarını tutamıyordu. Isabella bu hazin sahneye tanık olmasın diye Sempere'nin oğlunu hayatı boyunca babasıyla birlikte yaşadığı üst kattaki evlerine götürdü. Dostları, müşterileri Sempere'ye veda ederlerken, Barceló ve ben dükkânda kaldık. Çok yakını olanlar da orada kaldılar.

Ölüyü bekleme ritüeli, bütün gece boyunca sürdü. Barceló sabahın beşine kadar orada kaldı. Gün doğduğunda Isabella gelip, hiç değilse elbise değiştirmem ve biraz kendime gelmem için eve gitmemi emredene kadar oradan ayrılmadım.

Zavallı Sempere'ye bakıp gülümsedim. Kapıdan içeri girince, onu tezgâhın ardında bir daha hiç göremeyeceğime inanamıyordum. Kitabevine ilk geldiğim günü hatırladım. Ben küçük bir çocukken, Sempere, bana çok uzun boylu ve kuvvetli görünürdü. Yıkılmaz bir kale gibiydi. Dünyanın en bilge adamıydı.

"Lütfen eve git," dedi Isabella.

"Ne için?"

"Lütfen."

Benimle beraber sokağa çıktı ve bana sarıldı.

"Onu ne kadar çok sevdiğini ve senin için neler ifade ettiğini biliyorum," dedi.

Kimse bilemez, dedim içimden. Hiç kimse. Ama başımı sallayıp onu yanağından öptüm. Sonra her zamankinden de boş görünen sokaklarda amaçsızca yürüdüm. Eğer durmadan yürürsem belki bir zamanlar var olduğunu sandığım dünyanın artık var olmadığını fark etmem, diye düşünüyordum.

2

Mezarlığın kapısında cenaze arabasını bekleyen bir kalabalık birikmişti. Kimse konuşmaya cesaret edemiyordu. Uzaktan denizin mırıltısı ve mezarlığın arkasındaki fabrikaların arasından geçen yük treninin homurtusu geliyordu. Oldukça soğuktu, havada rüzgârın savurduğu kar taneleri vardı. Saat üçü biraz geçe siyah atların çektiği cenaze arabası iki yanında servi ağaçları ve eski dükkânların bulunduğu Avenida de Icaria'ya doğru yöneldi. İçinde Isabella ve Sempere'nin oğlu vardı. Aralarında Don Gustavo'nun da bulunduğu kitapçılar derneğinin altı üyesi tabutu omuzlayıp mezarlığa getirdiler. Sessiz bir kortej oluşturan kalabalık da bunun peşinden mezarlığa girdi. Birisinin Sempere'nin oğlu için, bir gecede on beş yıl yaşlanmış, dediğini duydum. Ondan artık Sinyor Sempere diye söz ediyorlardı, çünkü dört kuşaktan beri Calle Santa Ana'da adı hiç değişmeyen ve daima bir Sinyor Sempere tarafından işletilen dükkânın sorumlusu artık oydu. Isabella koluna girmişti. Onun desteği olmasa tıpkı ipi kopmuş bir kukla gibi devrilecek gibi görünüyordu.

Sempere'yle aynı yaşta olan Santa Ana bölge rahibi mezarın başındaydı; mezar taşı, üstündeki dekoratif nesneler olmasa fark edilmeyecek kadar sade bir mermerdi. Altı kitapçı, tabutu mezarın yanına bıraktılar. Barceló, beni fark edince başıyla selam verdi. Korkaklığımdan mı yoksa saygımdan mı bilmiyorum ama kalabalığın arkasında durmayı tercih ettim. Bulunduğum yerin otuz metre ötesinde babamın mezarını da görebiliyordum.

Cemaat yerini aldıktan sonra rahip başını kaldırıp gülümseyerek baktı.

"Sinyor Sempere, benim kırk yıllık dostumdur ve onca zaman onunla sadece bir kere, Tanrı ve hayatın gizemleri hakkında konuşmuşuzdur. Bunu bilen pek kimse yoktur ama Sempere bugün birlikte yatsınlar diye yanına getirdiğimiz eşi Diana'nın cenazesinden beri bir kez olsun kiliseye gitmemiştir. Belki bu nedenle onun inançsız olduğunu düşünmüşlerdir, ama o gerçekten inançlı bir insandı. Dostlarına inanırdı, her şeyin içindeki gerçeğe ve bir isim yakıştıramadığı ya da fiziksel varlığını bilemediği, çünkü bunun biz rahiplerin görevi olduğunu söylediği bir şeye inanırdı. Sinyor Sempere hepimizin bir şeyin parçası olduğuna ve bu dünyadan ayrıldığımız zaman anılarımızın ve arzularımızın kaybolmadığına, sadece yerimizi alan kişilerin anıları ve arzuları olmaya başladığına inanırdı. Tanrı'yı kendi görüntümüze uygun olarak mı yarattığımızı ya da Tanrı'nın ne yaptığının pek farkında olmadan mı bizleri yarattığını bilmiyordu. Tanrı'nın veya bizi buraya getiren her neyse onun yaptığımız işlerde, söylediğimiz kelimelerde yaşadığını ve kendini bizlerin sadece çamurdan figürler olmadığımızı kanıtlayan şeyler yaptığımızda gösterdiğine inanırdı. Sinyor Sempere, Tanrı'nın şöyle ya da böyle kitaplarda yaşadığına inanırdı ve bu nedenle hayatını kitapları paylaşmaya, onları korumaya ve sayfalarının da tıpkı anılarımız ve arzularımız gibi kaybolmamasına adamıştı. İnandığı ve beni de inandırdığı bir şey, dünyada o kitapları okuyabilecek tek bir insan olduğu sürece, Tanrı'nın veya hayatın küçük bir parçasının varlığını sürdüreceğiydi. Dostumun onu dualarla ve ilahilerle uğurlamamızı istemediğini biliyorum. Çoğu bugün ona veda etmek için burada olan dostlarının, onu hiç unutmayacaklarını bilmesinin ona yeteceğine inanıyorum. Sempere hiç ummasa da, Tanrı'nın onu yanına alacağına ve onun burada bulunan ve kitapların büyüsünü onun sayesinde tanımış olan herkesin yüreğinde yaşamaya devam edeceğine hiç kuşkum yok. Onu hiç tanımamış olanlar bile bir gün onun, hikâye daha yeni başlıyor dediği küçük kitapçı dükkânına uğrayacaklardır. Huzur içinde yat dostum Sempere; seni tanımanın ayrıcalığı için minnet duyarak, seni saygıyla anacağız."

Rahip konuşmasını bitirince mezarlığa derin bir sessizlik çöktü. Rahip gözleri yere çevrili halde bir adım geri çekilip, tabutu takdis etti. Baş görevlinin bir işareti üzerine mezarcılar iplerle bağlı tabutu yavaşça mezara indirdiler. Dibe değdiği zaman çıkan sesi ve kalabalığın içinden yükselen ağlama seslerini hatırlıyorum. Mezarcıların çukura toprak atışlarını, yirmi altı yıldan beri orada yatan Diana'nın yanında, üstünde sadece "Sempere" yazılı mermerin mezara yerleştirilişini hiç hareket etmeden seyrettiğimi hatırlıyorum.

Cemaat ayaklarını sürüyerek mezarlık kapısına geldikten sonra küçük gruplara ayrıldı. Nereye gideceklerini kestiremiyorlardı, çünkü kimsenin yüreği oradan ayrılıp Sinyor Sempere'yi terk etmeye elvermiyordu. Barceló ve Isabella Sempere'nin oğlunu koluna girerek götürdüler. Herkesin gittiğini düşünene kadar orada kaldım ve ancak o zaman Sempere'nin mezarına yaklaşabildim. Diz çöküp elimi mermerin üstüne koydum.

"Yakında görüşürüz," diye fısıldadım.

Arkamdan gelen ayak seslerini duyduğum anda kim olduğunu tahmin ettim. Ayağa kalkıp ona döndüm. Yüzünde gördüğüm en hüzünlü gülümsemesiyle Pedro Vidal bana elini uzattı.

"Elimi sıkmayacak mısın?" diye sordu.

Sıkmadım, birkaç saniye sonra Vidal, başını sallayıp elini geri çekti.

"Burada ne işin var?" dedim tükürür gibi.

"Sempere benim de dostumdu," dedi Vidal.

"Anlıyorum. Buraya yalnız mı geldin?"

Vidal şaşırdı.

"O nerede?" diye sordum.

"Kim?"

Acı dolu bir kahkaha attım. Bizi uzaktan gören Barceló endişeli bir yüzle yanımıza geliyordu.

"Ona ne vaat ettin, paranla geri mi alacaktın?"

Vidal'in gözlerinde sert bir ifade belirdi.

"Ne söylediğinin farkında değilsin David."

Yanına sokuldum, nefesini yüzümde hissedebiliyordum.

"Nerede?" diye bir daha sordum.

"Bilmiyorum," dedi Vidal.

"Bilmezsin tabii," dedim yüzümü çevirerek.

Çıkış kapısına doğru yürüyecekken Vidal koluma yapışıp beni durdurdu.

"David bekle..."

Ne yaptığımın farkına varmadan dönüp, bütün gücümle suratına bir yumruk attım. Geriye savruldu. Elimde kan gördüğüm anda bana doğru koşan ayak seslerini duydum. Beni tutan iki kol Vidal'den uzaklaştırdı.

"Tanrı aşkına Martín..." dedi Barceló.

Sonra ağzından kan akan ve solumakta zorlanan Vidal'in yanına diz çöktü. Başını kucağına dayayıp bana öfkeyle baktı. Bu sahneyi seyretmek için duran birkaç kişinin yanından hızla geçip oradan ayrıldım. Kimsenin yüzüne bakacak cesaretim yoktu.

3

Günlerce evden çıkmadım. Uyku düzenim bozulmuş ve hiçbir şey yemez olmuştum. Geceleri şöminedeki ateşin önünde oturup sessizliği dinliyor, kulağım kapıdan gelecek ayak seslerinde, Sinyor Sempere'nin ölümünü duyunca, Cristina'nın bana döneceği ümidiyle bekliyordum, hiç değilse bana acıdığı için... artık bununla bile yetinecek durumdaydım. Dostumun ölümünden bir hafta geçtikten ve artık Cristina'nın dönmeyeceğini anladıktan sonra yine çalışma odama uğramaya başladım. Patron için yazdığım taslağı sandıktan çıkarıp, her bir satırı, her bir paragrafı bir kez daha okudum. Bunu okumak içimde hem bir mide bulantısı, hem de karanlık bir tatmin duygusu yarattı. İlk başta bana çok fazla görünen yüz bin frangı düşününce güldüm ve kendimi o alçak herife çok ucuza sattığıma karar verdim. İçimde kabaran gurur üzüntümü azaltırken, duyduğum acı da vicdanımın kapısını kapadı. Kendini beğenmişlik havası içinde, selefim Diego Marlasca'nın *Lux Aeterna*'sını bir daha okuduktan sonra şömineye atıp yaktım. Onun başaramadığı şeyi ben başaracaktım. Onun yolunu kaybettiği yerde, ben labirentten çıkış yolunu bulacaktım.

Yedinci gün tekrar çalışmaya başladım. Gece yarısına kadar bekledikten sonra çalışma masama oturdum. Daktilomda temiz bir sayfa, pencerelerin ardında siyahlar içindeki şehir vardı. Kelimeler ve imgeler sanki ruhumun hapishanesinde öfkeyle beklemişler gibi parmaklarımın ucundan fırlıyorlardı. Hiçbir düşünce ve ölçü olmaksızın, sadece içimde yürek-

leri ve akılları büyüleyip zehirlemek arzusuyla sayfalar dolduruyordum. Patronu, bana vereceği ödülü veya benden istediklerini düşünmeyi bıraktım. Hayatımda ilk defa başkası için değil, kendim için yazıyordum. Dünyayı ateşe vermek, onunla birlikte kendimi de kül etmek için yazıyordum. Her gece bitkinlikten tükenene kadar çalıştım. Parmak uçlarım kanayana kadar, görüşüm bulanık hale gelene kadar daktilo tuşlarına bastım.

Zaman kavramını kaybettiğim sıralarda, ocak ayında bir sabah kapımın vurulduğunu işittim. Yatağımda uzanmış, Cristina'nın çocukken bir yabancıyla el ele iskele üstünde yürürken çekilmiş fotoğrafına bakıyordum. Bana kalan tek güzel görüntü buydu ve bütün gizemlerin anahtarı gibiydi. Kapının birkaç kez daha vurulmasına aldırmadım, ama sonra gelen sesi tanıyınca, vazgeçip gitmeyeceğini anladım.

"Kapıyı aç, lanet olası! Orada olduğunu biliyorum, sen açmadan veya kapını kırmadan da buradan gidecek değilim."

Isabella, beni görünce dehşet içinde geriledi.

"Benim, Isabella, korkma."

Isabella beni yana itip, doğruca odaya gitti ve pencereleri ardına kadar açtı. Sonra banyoya girip küveti doldurmaya başladı. Sonra beni kolumdan tuttuğu gibi küvetin kenarına oturtup gözlerimi incelemeye başladı; parmak uçlarıyla gözkapaklarımı kaldırıp kendi kendine mırıldanıyordu. Tek kelime etmeden gömleğimi çıkardı.

"Isabella hiç keyfim yok."

"Bu kesikler de ne? Ama... bunları kendin mi yaptın?"

"Sadece birkaç sıyrık."

"Bir doktora görünmeni istiyorum."

"Hayır."

"Sakın bana hayır deme," diye tersledi beni. "Derhal bu küvete giriyorsun, sabunla yıkandıktan sonra tıraş oluyorsun. İki seçeneğin var, ya bunu sen yaparsın ya da ben. Benim yapamayacağımı da aklının ucundan bile geçirme."

Güldüm.

"Biliyorum."

"Söylediklerimi yap. Bu arada ben de gidip bir doktor bulacağım."

Karşılık verecek oldum, ama beni susturmak için elini kaldırdı.

"Tek bir kelime daha söyleme. Hayatın sadece senin için acı olduğunu sanıyorsan, yanılıyorsun. Ve eğer kendini koyuverip, köpek gibi ölmek umurunda değilse, hiç değilse bunu umursayan bizim gibi insanları hatırla, aslında niye umursadığımı da biliyor değilim ya..."

"Isabella..."

"Derhal suya gir. Ama lütfen, önce pantolonunu ve külotunu çıkar."

"Küvete nasıl girileceğini biliyorum."

"Hiç ummazdım."

Isabella, doktor aramaya gittikten sonra, onun talimatlarına uyup soğuk su ve sabunla kendimi vaftiz ettim. Cenazeden beri tıraş olmamıştım. Aynaya bakınca karşıma bir kurt suratı çıktı. Gözlerim kan çanağı gibi olmuş, tenim sağlıksız bir renk almıştı. Temiz elbiseler giyip beklemeye başladım. Yirmi dakika sonra Isabella bu civarda daha önce gördüğümü sandığım bir hekimle geri geldi.

"Hastamız bu. Size ne söylerse aldırmayın, çünkü yalancıdır," dedi Isabella.

Doktor düşmanlığımın derecesini ölçer gibi bir süre baktı.

"Siz işinize bakın doktor," dedim. "Ben burada değilmişim gibi davranın."

Yatak odama gittik. Doktor rutin kontrolleri yaptı; tansiyonumu ölçtü, göğsümü dinledi, gözbebeklerime ve ağzımın içine baktıktan sonra tuhaf sorular sordu. Irene Sabino'nun göğsümde açtığı kesikleri incelerken tek kaşını kaldırdı.

"Bu nedir?"

"Uzun hikâye doktor."

"Kendiniz mi yaptınız?"

Hayır anlamında başımı iki yana salladım.

"Bu kesikler için size bir merhem vereceğim, ama korkarım izler kalıcı olur."

"Amaç da buydu zaten."

Doktor muayenesine devam etti, ben de uysalca kendimi bıraktım, bir yandan da kapı eşiğinde beni endişeyle izleyen Isabella'ya bakıyordum. O anda onu ne kadar özlediğimi ve varlığından ne kadar memnun olduğumu anladım.

"Beni çok korkuttun," dedi Isabella azarlar gibi.

Parmak uçlarımdaki yeni yaraları görünce doktorun alnı kırıştı. Her birine bandaj yaptı.

"En son ne zaman bir şey yediniz?"

Cevap vermedim. Doktor ve Isabella bakıştılar.

"Telaşlanacak bir şey yok, ama en geç yarın onu muayenehanemde görmek istiyorum."

"Korkarım bu mümkün değil doktor."

"Orada olacak," dedi Isabella.

"Bu arada sıcak bir şeyler yemeğe başlamasını tavsiye ediyorum; önce bir çorba, sonra katı yiyecekler. Bol bol su içsin, ama kahve veya onun gibi uyarıcılar yok, hepsinden önemlisi, çok iyi dinlenmesi gerek. Bir süreliğine temiz havaya ve güneşe çıkabilir, ama kendisini fazla zorlamasın. Bitkinliğin ve su kaybıyla kansızlık başlangıcının tipik belirtilerini gösteriyor."

Isabella iç geçirdi.

"Önemli değil," dedim.

Doktor pek ikna olmamış gibi bana baktıktan sonra ayağa kalktı.

"Yarın öğleden sonra dörtte ofisimde olun. Burada daha etraflı bir muayene için gereken gereçlerim yok."

Çantasını kapatıp nazikçe veda etti. Isabella onu kapıya kadar geçirdi. Merdiven aralığından sesleri geliyordu, bir şeyler konuşuyorlardı. Tekrar giyindim ve uslu bir hasta gibi yatakta oturup bekledim. Kapının kapanışını ve doktorun merdivenden inişini işittim. Isabella'nın odama gelmeden önce giriş holünde beklediğini biliyordum. Nihayet geldiğinde onu bir gülücükle karşıladım.

"Sana yiyecek bir şey hazırlayayım."

"Aç değilim."

"Umurumda değil. Önce oturup yemek yiyeceksin, sonra da temiz hava alman için dışarı çıkacağız."

Isabella'nın yaptığı çorbanın içine ekmek doğradım. Sonra da, tadından hiç hoşlanmadığım halde neşeli bir yüzle yutmaya çalıştım. En sonunda kâsenin dibini sıyırıp, başımda dikilen Isabella'ya gösterdim. Daha sonra Isabella, beni yatak odasına götürdü, gardıropta bulduğu palto, atkı ve eldivenlerle sarmalayıp ön kapıya doğru iteledi. Dışarı adım attığımızda buz gibi bir rüzgâr esiyor, akşam güneşi sokakları kehribar renginde bir ışıkla aydınlatıyordu. Isabella koluma girdi ve yürümeye başladık.

"Tıpkı nişanlıymışız gibi," dedim.

"Aman ne komik."

Ciudadela Parkı'na kadar gidip biraz dolaştık. Büyük fıskiyenin yanındaki havuza gelince, oradaki bir banka oturduk.

"Teşekkür ederim," diye geveledim.

Isabella karşılık vermedi.

"Sen nasılsın diye soramadım," dedim.

"Yeni bir şey yok."

"Ee, nasılsın?"

Isabella bir an sustu.

"Annemle babam eve döndüğüm için çok sevindiler. Senin bana iyi örnek olduğunu söylüyorlar. Bir bilseler... Aslına bakarsan, eskisine göre daha iyi geçiniyoruz. Onları fazla gördüğüm de yok. Zamanımın çoğunu kitabevinde geçiriyorum."

"Sempere nasıl? Babasının ölümüne alıştı mı?"

"Pek değil."

"Peki, sen onu nasıl buluyorsun?"

"İyi bir insan," dedi Isabella.

Isabella susup gözlerini yere çevirdi.

"Bana evlenme teklif etti," dedi bir süre sonra. "Birkaç gün önce, Els Quatre Gats'te."

Yüzünü inceledim. Durgundu. Yüzünde görmek istediğim, ama belki de hiçbir zaman sahip olmadığı, gençliğe özgü o masumiyeti kaybetmişti.

"Sonra?" diye sordum.

"Ona düşüneceğimi söyledim."

"Peki düşünecek misin?"

Isabella'nın gözleri fıskiyeye dalıp gitmişti.

"Bana bir ailesi ve çocukları olmasını istediğini söyledi. Dükkânın üstündeki dairede yaşayacağımızı ve Sinyor Sempere'nin borçlarına rağmen bir şekilde geçinebileceğimizi söyledi."

"Eh hâlâ çok gençsiniz..."

Isabella gözlerime baktı.

"Onu seviyor musun?" diye sordum.

Bana son derece hazin bir gülümsemeyle baktı.

"Nasıl bilebilirim ki? Sanırım seviyorum, ama onun beni sevdiğini sandığı kadar değil."

"Bazen, zor koşullar altında insan sevgiyle şefkati karıştırabiliyor," dedim.

"Benim için endişe etme."

"Senden tek istediğim kendine biraz zaman tanıman."

Sözcükler anlamsızdı, sınırsız bir suç ortaklığının bağıyla kenetlenmiş bir halde birbirimize baktık ve ona sarıldım.

"Arkadaş mıyız?"

"Ölüm bizi ayırana kadar."

4

Eve dönerken Calle Comercio Sokağı'ndaki bakkala uğrayıp süt ve ekmek aldık. Isabella, babasından eve çok güzel yiyecekler göndermesini isteyeceğini ve bunları mutlaka yiyip bitirmemi tembihledi.

"Kitabevinde işler nasıl gidiyor?" diye sordum.

"Satışlar düştü. Sanırım insanlar hâlâ Sinyor Sempere'ye üzüldükleri için dükkâna gelemiyorlar. Durum pek parlak görünmüyordu."

"Hesaplar nasıl?"

"Pek iyi durumda değil. Orada çalıştığım süre boyunca muhasebe defterlerini inceledim ve toprağı bol olsun Sinyor Sempere'nin berbat bir işadamı olduğunu anladım. Parası olmayanlara kitapları bedava veriyordu. Ya da ödünç verip, geri alamıyordu. Sırf sahipleri bunları yakmakla veya çöpe atmakla tehdit ettikleri için hiç satamayacağını bildiği koleksiyonları satın alıyordu. Beş para etmez ikinci sınıf şairlere para yardımları yaparak destek oluyordu. Geri kalanını tahmin edebilirsin."

"Alacaklılar geliyor mu?"

"Her gün en az iki kişi... tabii bankalardan gelen ödeme talepleri de var. Neyse ki, bir sürü teklif de var."

"Dükkânı satın almak için mi?"

"Vic'ten gelen birkaç sosis tüccarı dükkânla çok ilgilendiler."

"Sempere'nin oğlu ne diyor?"

"Domuz kılıçtan daha keskin olabilir, diyor. Pek gerçekçi biri değil. Bir şekilde ayakta kalacağımızı ve inancımı kaybetmememi söylüyor."

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Ben aritmetiğe inanırım, biraz toplama çıkarma yaptığım zaman iki aya kalmadan kitabevinde kitap yerine domuz sosisi ve salamlar olacağını görüyorum."

"Bir çözüm yolu bulacağız."

Isabella güldü.

"Bunu söyleyeceğini umuyordum. Madem bitirilmemiş işlerden konu açıldı, lütfen, bana artık patron için çalışmadığını söyle."

Ona ellerimin temiz olduğunu gösterdim.

"Kimse için yazmıyorum, serbestim."

Merdivenleri benimle birlikte çıktıktan sonra tam veda edeceği sırada duraksadı.

"Ne var?" diye sordum.

"Bunu sana söylememeye karar vermiştim... ama başkasından duyacağına benden duy. Sinyor Sempere hakkında."

Eve girip şöminenin yanına oturduk. Isabella yanmakta olan ateşe birkaç kütük attı. Marlasca'nın *Lux Aeterna*'sının külleri hâlâ görünüyordu; eski asistanım bana garip bir ifadeyle baktı.

"Bana, Sempere hakkında ne söyleyeceksin?"

"Binadaki komşusu Don Anacleto'dan duydum. Sinyor Sempere'nin öldüğü gün öğleden sonra, onu dükkânda birisiyle tartışırken görmüş. Don Anacleto evine dönerken, tartışma seslerinin sokaktan işitildiğini söylüyor."

"Kimle tartışıyormuş?"

"Bir kadınmış. Don Anacleto, onun tanıdık geldiğini söyledi, ama daha önce buralarda hiç görmemiş. Ama Don Anacleto'yu bilirsin. Gevezelik etmeyi sever."

"Ne hakkında tartıştıklarını duymuş mu?"

"Senin hakkında konuşuyorlarmış sanırım."

"Benim hakkımda mı?"

"Evet. Sempere'nin oğlu bir teslimat yapmaya gittiği için kısa bir süre için dükkânda yokmuş. İşi on, on beş dakikadan fazla sürmemiş. Döndü-

günde babasını tezgâhın arkasında yatarken bulmuş. Sinyor Sempere hâlâ nefes alıyormuş ama vücudu soğukmuş. Doktor geldiğinde iş işten geçmiş..."

Bütün dünyam çöküyormuş gibi oldum.

"Sana hiç söylememeliydim," dedi Isabella.

"Hayır. Doğru olanı yaptın. Don Anacleto, kadın hakkında başka bir şey söyledi mi?"

"Sadece tartıştıklarını söyledi. Bir kitapla ilgili olduğunu sanıyor. Kadının almak istediği, ama Sinyor Sempere'nin satmak istemediği bir şeymiş."

"İyi ama neden benden söz ediyormuş? Anlamıyorum."

"Çünkü senin kitabınmış. *Cennetin Merdivenleri*. Sinyor Sempere'nin elindeki tek kitap olduğu için kişisel koleksiyonuna aitmiş ve satılık değilmiş."

Kafam iyice karışmıştı.

"Peki kitaba ne olmuş?"

"Dükkânda yok. Kaybolmuş," dedi Isabella. "Muhasebe defterine baktım, çünkü Sinyor Sempere sattığı her kitabı satış tarihi ve bedeliyle birlikte buraya kaydeder. Bu kitapla ilgili hiçbir kayıt yoktu."

"Oğlu biliyor mu?"

"Hayır. Senden başka kimseye söylemedim. Hâlâ o gün öğleden sonra dükkânda neler olduğunu anlamaya çalışıyorum. Ve nedenini. Belki sen bilirsin diye düşünüyorum."

"Belki de o kadın kitabı zorla almaya çalıştı, bu mücadele sırasında Sinyor Sempere kalp krizi geçirdi. Büyük ihtimalle böyle olmuştur," dedim. "Bütün bunlar benim o lanet kitabım yüzünden."

Midemin kasıldığını hissediyordum.

"Bir şey daha var," dedi Isabella.

"Birkaç gün sonra merdivenlerde Don Anacleto'ya rastladığımda bana o kadını hatırladığını söyledi. Önce bir türlü çıkaramamış, ama şimdi onu yıllar önce tiyatroda gördüğüne eminmiş."

"Tiyatroda mı?"

"Evet."

Uzunca bir süre konuşmadım. Isabella endişeli gözlerle bana bakıyordu.

"Şimdi seni burada bırakacağım için huzursuz oldum. Sana hiç anlatmamalıydım."

"Hayır. Doğru olanı yaptın. Ben iyiyim. Gerçekten."

Isabella başını iki yana salladı.

"Bu gece burada kalıyorum."

"Ya adın çıkarsa?"

"Adının çıkma tehlikesi olan sensin. Ben, babamın dükkânına gidip kitabevine telefon eder ve ona haber veririm."

"Buna gerek yok Isabella."

"Eğer yirminci yüzyılda yaşadığımızı kabullenip bu mezar eve bir telefon çektirseydin gerek kalmazdı. On beş dakikaya kadar dönerim. Tartışma istemiyorum."

Isabella'nın yokluğunda dostum Sempere'nin ölümü vicdanımı rahatsız etmeye başladı. Yaşlı dostum, bana kitapların bir ruhu olduğunu, onları yazanların ve okuyanların ruhunu taşıdığını söylerdi. Son anına kadar beni korumak için mücadele etmiş, içinde benim ruhumun yazılı olduğuna inandığı bir kâğıt ve mürekkep yığını uğruna kendi hayatını feda etmişti. Isabella, babasının dükkânından getirdiği bir torba dolusu yiyecekle içeri girdiği zaman bana bir kere bakması yetti.

"O kadını tanıyorsun," dedi. "Sempere'yi öldüren kadını."

"Sanırım tanıyorum. Irene Sabino."

"Bulduğumuz eski fotoğraflardaki kadın değil mi?"

"Evet."

"Neden senin kitabını istesin ki?"

"Bilmiyorum."

Getirdiği şeylerden birkaçının tadına baktıktan sonra şöminenin karşısındaki büyük koltuğa oturduk. İkimizin sığacağı kadar büyüktü. Isabella başını omzuma dayadı ve birlikte alevleri seyrettik.

"Geçen gece rüyamda bir oğlum olduğunu gördüm," dedi. "Bana sesleniyordu, ama ben, ona ulaşamıyordum, çünkü çok soğuk bir yere tıkılıp kalmıştım. Bana devamlı seslendiği halde onun yanına gidemiyordum."

"Sadece bir rüya."

"Gerçek gibi görünüyordu."

"Belki de bunu bir hikâye olarak yazmalısın," diye öneride bulundum.

Isabella başını iki yana salladı.

"Bunu ben de düşünmedim değil. Ama hayatım hakkında yazı yazmaktansa onu yaşamaya karar verdim. Lütfen alınma."

"Bence doğru bir karar vermişsin."

"Ya sen? Sen hayatını yaşayacak mısın?"

"Korkarım bugüne kadar büyük bir bölümünü yaşadım zaten."

"Ya o kadın? Cristina?"

Derin bir nefes aldım.

"Cristina, beni terk etti. Kocasına döndü. Bu da akıllıca verilmiş başka bir karar."

Isabella birden kendini geri çekti.

"Ne?" dedim.

"Bence yanılıyorsun."

"Hangi konuda?"

"Önceki gün Gustavo Barceló dükkâna uğradı, senin hakkında konuştuk. Bana, Cristina'nın kocasını gördüğünü söyledi, neydi adı..."

"Pedro Vidal."

"Evet o. Sinyor Vidal, ona Cristina'nın seninle birlikte gittiğini, bir aydan beri ondan hiç haber alamadığını söylemiş. Doğrusunu istersen onu burada görmeyince şaşırmıştım, ama sormaya cesaret edemedim."

"Barceló'nun böyle söylediğine emin misin?"

Isabella başını sallayarak doğruladı.

"Şimdi ne dedim ki?" diye sordu telaşlanarak.

"Hiçbir şey."

"Bana söylemediğin bir şey var..."

"Cristina burada değil. Sinyor Sempere'nin öldüğü günden beri onu görmedim."

"Nerede o halde?"

"Bilmiyorum."

Daha az konuştuk ve şömine karşısındaki koltukta kıvrılmış halde oturduk, bir süre sonra Isabella uyuyakaldı. Kolumu omzuna dolayıp gözlerimi kapadım ve bana anlattığı şeyleri düşünerek bir anlam vermeye çalıştım. Doğan güneşin aydınlığı pencereye vurduğu sırada gözlerimi açtım Isabella benden önce uyanmıştı.

"Günaydın," dedim.

"Düşünüyordum," dedi.

"Ee?"

"Sempere'nin teklifini kabul edeceğim."

"Emin misin?"

"Hayır." Güldü.

"Ailen ne diyecek?"

"Sanırım biraz bozulacaklar ama alışırlar. Benim bir kitap satıcısı yerine zengin bir sosis tüccarıyla evlenmemi tercih ederler tabii ama bunu kabul etmek zorundalar."

"Daha kötüsü de olabilirdi," dedim.

Isabella, bana hak verdi.

"Evet. Kocam bir yazar da olabilirdi."

Uzunca bir süre birbirimizin yüzüne baktık, neden sonra Isabella koltuktan kalktı. Mantosunu alıp, sırtı bana dönük düğmelerini ilikledi.

"Gitmem gerek," dedi.

"Bana eşlik ettiğin için teşekkür ederim," dedim.

"Cristina'yı kaçırma," dedi. "Her neredeyse onu ara ve onu sevdiğini söyle. Biz kızlar böyle şeyleri duymaya bayılırız."

Dönüp üstüme eğildi ve dudaklarıyla dudaklarıma hafif bir öpücük kondurdu. Sonra da elimi sıkıp veda etmeden gitti.

5

O haftanın geri kalanını Cristina'yı son bir ay içinde görmüş olabilecek birini bulmak için Barselona'yı karış karış arayarak geçirdim. Onunla birlikte gittiğimiz yerlere ve Vidal'in en sevdiği kafelere, restoranlara ve şık dükkânlara uğradım, hiçbir sonuç alamadım. Cristina'nın evimde bıraktığı albümünden çıkardığım bir fotoğrafını herkese gösterip, son zamanlarda onu gördünüz mü, diye sordum. Bir yerde onu tanıyan ve bir süre önce Vidal'le birlikte gördüğünü söyleyen birine rastladım. Adını bile hatırlayan insanlar vardı, ama onu haftalardan beri görmemişlerdi. Arayışımın dördüncü gününde benim o sabah tren biletlerini almak için evden çıktıktan sonra Cristina'nın kuleli evden ayrılıp, buhar olduğunu düşünmeye başladım.

Derken aklıma Vidal ailesinin Calle Sant Pau'da Liceo Tiyatrosu'nun arkasındaki Hotel España'da devamlı kiraladıkları oda geldi. Aileden birisi operaya gidip de geç saatlerde Pedralbes'e dönmek istemediği zaman burada kalırdı. Vidal ve babasının, hiç değilse altın yıllarında bu odayı genç kadınlarla birlikte olmak için kullandıklarını da biliyordum. Bu kadınları eve götürdükleri takdirde çıkabilecek dedikodulardan çekinirlerdi. Ben Doña Carmen'in pansiyonunda kalırken Vidal birçok kez bir kadınla daha az korkutucu bir ortamda birlikte olmamak istersem odadan yararlanabileceğimi söylemişti. Cristina'nın sığınmak için burasını seçeceğini pek sanmıyordum –tabii varlığından haberi varsa– ama listemde sadece bu kalmıştı ve aklıma başka bir yer de gelmiyordu.

Hotel España'ya vardığımda hava kararıyordu. Kendimi Sinyor Vidal'in arkadaşı olarak tanıtıp müdürle görüşmek istediğimi söyledim. Cristina'nın fotoğrafını gösterdiğimde, ketum olmayı soğuk tavır göstermekle karıştıran otel müdürü, bana kibarca gülümsedi ve daha önce başka kimselerin de bu kişiyi sorduklarını ve onlara da şimdi bana söyleyeceği şeyi söylediğini açıkladı. Bu hanımı otelde hiç görmemişti. Onun soğuk nezaketine teşekkür edip oradan ayrıldım.

Restoran kısmına açılan camlı kapıların önünden geçerken tanıdık bir yüz görür gibi oldum. Restorandaki tek müşteri olan patronum bir masada oturmuş, önündeki kesmeşekerleri yiyordu. Tam oradan sıvışacakken beni gördü ve gülerek el salladı. Talihime küfredip ben de ona karşılık verdim. Ona katılmamı işaret etti. Ayaklarımı sürüyerek restoran kapısından girdim.

"Seni burada görmek ne güzel bir sürpriz dostum. Ben de tam şimdi seni düşünüyordum," dedi Corelli.

Gönülsüzce el sıkıştım.

"Şehir dışında olduğunuzu sanıyordum," dedim.

"Düşündüğümden erken döndüm. Bir şey içer misin?"

Reddettim. Masaya oturmamı isteyince dediğini yaptım. Patronun üstünde her zamanki siyah yünlü, üç parçalı takım elbisesi ve kırmızı ipek kravatı vardı. Her zamanki gibi kusursuz giyinmişti, ama bir eksiklik gözüme çarptı. Birkaç saniye sonra bunun ne olduğunu anladım, yakasındaki melek biçimli broşu yoktu. Gözlerimin odaklandığı yeri fark eden Corelli açıklama yaptı.

"Maalesef onu kaybettim ve nerede olduğunu bilmiyorum."

"Umarım çok değerli bir şey değildi."

"Sadece manevi değeri vardı. Ama şimdi daha önemli konulardan söz edelim. Nasılsın dostum? Arada bir görüş ayrılıklarımız olsa da, sohbetlerimizi çok özledim. Konuşacak insan bulmak çok zor."

"Beni şımartıyorsunuz Sinyor Corelli."

"Doğru söylüyorum."

Bunu izleyen birkaç saniye boyunca bakıştık. İçimden, keşke yine o banal sohbetlerimizi yapsak, diye geçirdim, çünkü sustuğu zaman patronun yüzü değişiyor, etrafındaki hava sanki daha can sıkıcı oluyordu.

"Burada mı kalıyorsunuz?" diye sordum sessizliği bozmak için.

"Hayır, hâlâ Güell Park'taki evdeyim. Burada bir arkadaşımla buluşacaktık ama gecikecek galiba. Bazı insanların nezaketten haberleri yok."

"Sizi atlatmaya kalkışacak fazla insan olduğunu sanmıyorum, Sinyor Corelli."

Patron gözlerime baktı.

"Pek yoktur. Aslında aklıma gelen tek kişi sensin."

Patron bir kesmeşeker alıp fincanına attı. Bunu ikinci ve üçüncüsü izledi. Kahvenin tadına baktıktan sonra dört şeker daha koydu. Ardından bir şeker daha alıp ağzına attı.

"Şekere bayılırım," dedi.

"Belli."

"Projemiz hakkında bana hiçbir şey anlatmadın Martín sevgili dostum. Bir sorun mu var?"

Gerildim.

"Neredeyse bitmek üzere," dedim.

Patronun yüzü, beni ürperten bir gülümsemeyle ışıldadı.

"Bu iyi haber. Ne zaman görebileceğim?"

"Birkaç hafta sonra. Biraz daha gözden geçirmem gerekiyor. Sadece bir iki yerinde kısaltma yapıp cilalayacağım."

"Bir tarih belirleyebilir miyiz?"

"Nasıl isterseniz."

"Cuma gününe ne dersin? Ayın yirmi dördü. Projemizin başarısını kutlamak için seni akşam yemeğine davet edebilir miyim?"

24 Ocak Cuma tam iki hafta sonraydı.

"Tamam," dedim.

"Anlaştık o halde."

Şerefe kadeh kaldırıyormuşuz gibi fincanını kaldırdı ve kahvesini bir yudumda içti.

"Ya sen?" diye sordu patron. "Seni hangi rüzgâr attı buraya?"

"Birisini arıyordum."

"Tanıdığım biri mi?"

"Hayır."

Patron suskunluğumun tadını çıkarır gibiydi.

"Sevgili dostum, bana sanki seni burada zorla tutuyormuşum gibi geliyor."

"Biraz yorgunum hepsi o."

"O halde daha fazla zamanını almayayım. Bazen her ne kadar seninle birlikte olmaktan çok zevk alıyorsam da, senin aynı şeyi hissetmeyebileceğini unutuyorum."

Sahte bir gülücükle karşılık verdim ve bu anı fırsat bilip ayağa kalktım. Karanlık ve dipsiz bir kuyu gibi görünen gözlerinden yansıyan görüntümü görüyordum.

"Kendine iyi bak Martín. Lütfen."

"Bakacağım."

Hızla bir baş selamı verip vedalaştıktan sonra çıkış kapısına yöneldim. Oradan uzaklaşırken patronun ağzına bir tane daha kesmeşeker atıp bunu takırdatarak çiğnediğini duyuyordum.

Ramblas'a geldiğimde Liceo Tiyatrosu'nun çevresindeki sayvanların ışıklandırıldığını, kaldırım boyunca dizilmiş otomobilleri ve başlarında bekleyen üniformalı şoförleri gördüm. Afişlerde *Cosi fan tutte* adlı oyunun duyurusu yapılıyordu. Acaba Vidal de bu oyunu görmek için şatosundan çıkmış olabilir miydi? Kaldırımın kenarında bekleyen şoförlerin arasına girdim, çok geçmeden de Pep'i gördüm.

"Burada ne yapıyorsunuz Sinyor Martín?"

"O nerede?"

"Sinyor Vidal içeride oyunu izliyor.

"Onu değil Cristina'yı soruyorum. Sinyora Vidal'i. Nerede?"

Zavallı Pep yutkunmakta zorlandı.

"Bilmiyorum. Kimse bilmiyor."

Bana Vidal'in de onu aradığını, hatta ailenin reisi olan babasının onu bulmak için polislerden birini görevlendirdiğini anlattı.

"Önceleri Sinyor Vidal, onun sizinle olduğunu sanıyordu..."

"Hiç telefonla aramadı mı, ya da bir telgraf veya mektup..."

"Hayır Sinyor Martín. Yemin ederim. Hepimiz endişe içindeyiz ve Sinyor Vidal... onu tanıdığım günden beri hiç böyle görmedim. Sinyora Cristina gittiğinden beri ilk defa dışarı çıkıyor."

"Cristina'nın Villa Helius'tan ayrılmadan önce herhangi bir şey söylediğini hatırlıyor musun?"

"Şey..." dedi Pep sesini iyice alçaltarak. "Sinyor Vidal'le tartıştığını duyuyorduk. Üzgün görünüyordu. Zamanın çoğunu tek başına geçiriyordu. Her gün mektup yazıyor, Paseo Reina Elisenda'daki postaneye gidip gönderiyordu."

"Onunla hiç yalnız konuşabildin mi?"

"Gitmeden kısa bir zaman önce bir gün Sinyor Vidal, benden onu doktora götürmemi istedi."

"Hasta mıydı?"

"Uyuyamıyordu. Doktor, ona bir uyku ilacı yazdı."

"Yolculuğunuz sırasında sana bir şey söyledi mi?"

Pep duraksadı.

"Sizi sordu, sizi görüyor ya da haber alıyor muyum diye."

"Bu kadar mı?"

"Sadece çok üzgün görünüyordu. Ağlamaya başladı. Ona, ne oldu diye sorunca bana, babası Sinyor Manuel'i çok özlediğini söyledi."

Birden kafama dank etti. Daha önce anlayamadığım için kendime kızdım. Pep şaşırarak bana baktı ve neden güldüğümü sordu.

"Nerede olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu.

"Galiba," diye mırıldandım.

Caddenin karşı tarafından birisinin seslendiğini işittim ve Liceo'nun fuayesine bakınca tanıdık bir yüz gördüm. Vidal oyunun birinci perdesini bile bitirememişti. Pep hemen efendisinin sesine doğru döndü, bana gizlenmemi söyleyene kadar çoktan oradan toz olmuştum.

6

Uzaktan görünüşü bile midemi bulandırmaya yetiyordu, kuleli evin giriş kapısının önündeki duvara yaslanmış duran adamlar ve gecenin maviliğine karışan sigara dumanları. Karşılama komitesinin başında Müfettiş Víctor Grandes vardı, yanında da iki bekçi köpeği Marcos ve Castelo. Alicia Marlasca'nın cesedini havuzun dibinde bulduklarını ve adımın listelerinde birkaç derece yükseldiğini tahmin etmem zor olmadı. Onları gördüğüm anda hemen gölgelerin arasına gizlendim ve beni görmediklerinden emin olana kadar bekledim, aramızda sadece elli metre vardı. Sokak lambasının aydınlığında Grandes'i görebiliyordum. Karanlığın içine geri çekilip önüme çıkan ilk ara sokağa girdim ve Ribera'nın karmaşık sokaklarında gözden kayboldum.

On dakika sonra Francia İstasyonu'nun ana girişindeydim. Gişeler kapalıydı, ama hâlâ peronda bekleyen birkaç tren vardı. Tarifelere göz attım. Korktuğum gibi, ertesi güne tren yoktu. Eve dönüp Grandes ve adamlarıyla karşılaşmayı göze alamazdım. İçimden bir ses polis merkezine gittiğim takdirde bu defa kalıcı bir misafir olacağımı ve Sinyor Valera'nın bile beni oradan çıkaramayacağını söylüyordu.

Geceyi Palacio Meydanı'nda, borsa binasının karşısındaki ucuz otelde geçirmeye karar verdim. Söylentilere göre bu binada açgözlülükleri yüzünden iflas etmiş borsa simsarlarının hayaletleri dolaşıyormuş. Kimsenin beni burada aramayacağını düşünerek bu köhne oteli seçmiştim. Üc-

reti peşin ödeyip, Antonio Miranda takma adıyla kayıt yaptırdım. Resepsiyon görevlisi aynı zamanda hatıra eşya dükkânı olarak da kullanılan kabinin içinde bulunduğu halde bana anahtarımı ve kullanılmış olduğu belli, buram buram çamaşır suyu kokan bir kalıp sabun verdi. Sonra da, eğer bir bayan arkadaş istersem, Şaşı lakaplı bir fahişeyi gittiği ev ziyaretinden döner dönmez odama gönderebileceğini söyledi.

"Sizi yepyeni bir adam haline getirir," diye güvence verdi resepsiyon görevlisi.

Sırtımın ağrıdığı gerekçesiyle teklifi reddettim ve ona iyi geceler dileyip hızla odama çıktım. Oda tıpkı bir lahit gibi görünüyordu. İlk bakışta çarşafların içine girip, orada yaşayan varlıklarla haşır neşir olmaktansa, giyinik halde yatmam gerektiğini anladım. Üstüme gardıropta bulduğum lime lime olmuş battaniyeyi örttüm, hiç değilse sadece naftalin kokuyordu. Işığı kapadıktan sonra bankada yüz bin frangı olan birinin kalabileceği lüks bir otel süitini hayal ettim. Bütün gece neredeyse hiç uyuyamadım.

Öğlen olmadan otelden ayrılıp istasyona gittim ve uykusuz geçirdiğim geceyi telafi etmek ümidiyle birinci mevkiden bir bilet aldım. Trenin kalkmasına yirmi dakika vardı, telefon kulübelerinin bulunduğu yere gittim. Santrala Ricardo Salvador'un verdiği numarayı –alt kat komşusunun– söyledim.

"Don Emilio'yla görüşebilir miyim?"

"Benim."

"Adım David Martin. Sinyor Ricardo Salvador'un arkadaşıyım. Acil bir durumda onu bu numaradan arayabileceğimi söylemişti."

"Ona haber verene kadar bekleyebilir misiniz?"

Saate baktım.

"Beklerim. Teşekkür ederim."

Üç dakika sonra önce ayak sesleri, sonra da Ricardo'nun sesini duydum.

"Martín? İyi misin?"

"Evet."

"Çok şükür. Gazetede Roures'in başına gelenleri okuyunca, senin için çok endişelendim. Neredesin?"

"Sinyor Salvador şu anda çok az zamanım var. Barselona'dan gitmek zorundayım."

"İyi olduğuna emin misin?"

"Evet. Dinleyin. Alicia Marlasca öldü."

"Marlasca'nın dulu mu? Öldü mü?"

Uzun bir sessizlikten sonra Salvador'un iç çekerek ağladığını duydum ve haberi ona bu kadar düşüncesizce verdiğim için kendime küfrettim.

"Hâlâ orada mısınız?"

"Evet..."

"Sizi uyarmak için aradım. Dikkatli olmak zorundasınız. Irene Sabino hayatta ve beni takip ediyor. Yanında biri daha var. Jaco olduğunu sanıyorum."

"Jaco Corbera mı?"

"O olduğuna emin değilim. Sanırım peşlerinde olduğumu biliyorlar ve konuştuğum herkesi susturmaya çalışıyorlar. Galiba haklıydınız."

"Jaco neden geri dönsün ki?" dedi Salvador. "Hiçbir anlam veremiyorum."

"Bilmiyorum. Şimdi gitmem gerek. Sadece sizi uyarmak istedim."

"Beni merak etme. O alçak beni ziyarete gelirse hazırlıklı olacağım. Yirmi beş yıldan beri hazırım zaten."

İstasyon şefi düdüğünü öttürdü, tren kalkmak üzereydi.

"Hiç kimseye güvenmeyin. Duydunuz mu? Döner dönmez sizi arayacağım."

"Aradığın için sağ ol Martin. Dikkatli ol."

7

Kendimi kompartımanıma atıp koltuğuma oturduğumda tren perondan süzülerek hareket ediyordu. Kaloriferin kuru havası ve vagonun tatlı sallantısıyla gevşemeye başladım. Şehri geride bırakıp fabrika bacalarından oluşan ormanın ve bunların üstünü kefen gibi örten kızılımsı aydınlığın içinden geçtik. Bir süre sonra demiryolu depoları ve tali hatlarda bekleyen trenler gözden kaybolurken yerini tarlalara, koruluklara, nehirlere ve tepelere bıraktı. Küçük istasyonlar, çan kuleleri ve çiftlik evleri gözümün önünden kayıyordu.

Bir ara uyuyakalmışım, uyandığımda dışarıdaki manzara tamamen değişmişti. Artık sarp vadilerden, göllerin ve ırmakların arasından geçiyorduk. Tren dağları örten ormanlara girmeden yoluna devam etti. Bir süre sonra tepeler ve kayaların içine oyulmuş tüneller geride kaldı ve üstünde yabani atların dörtnala koşturduğu uçsuz bucaksız otlaklara geldik. Karlar içinde taştan yapılmış köy evleri belirdi. Bunların karşı tarafında, Pirene Dağları'nın karla kaplı dorukları yükseliyordu. Önümüzde bir tepenin etrafında kümelenmiş evler ve binalar vardı. Kondüktör kompartımanımın kapısından başını uzatıp gülümsedi.

"Bir sonraki durak Puigcerdà," dedi.

Tren durdu ve bütün peronu kaplayacak kadar buhar püskürttü. Vagondan dışarıya çıkınca kendimi elektrik kokan bir sis içinde buldum. Bir

süre sonra istasyon şefi düdüğünü öttürdü ve tren bir kez daha hareket etti. Vagonların sonuncusu da geçtikten sonra istasyonun neye benzediğini görebildim. Perondaki tek kişi bendim. İncecikten bir kar yağıyor, batıdaki bulutların arasında kırmızı bir güneş göz kırpıyordu. İstasyon şefinin ofisine gidip camlı kapısını tıklattım. Başını kaldırdı, kapıyı açtı ve dalgın gözlerle bana baktı.

"Villa San Antonio denen bir yere nasıl gidebileceğimi söyler misiniz?"

Adam tek kaşını kaldırdı.

"Sanatoryuma mı?"

"Sanırım öyle."

İstasyon şefi birisine bir yer tarif edenlere özgü bir hava takındıktan sonra bir sürü el işareti ve yüz ifadesi kullanarak şu tarifi yaptı:

"Doğruca köyün içinden yürüyün, meydanı geçip göle kadar gidin. Gölün öbür yanında iki tarafı büyük evlerle çevrili ve Paseo de la Rigolisa'ya kadar uzanan bir cadde vardır. İşte orada bir köşede, bir bahçe içinde üç katlı bir ev göreceksiniz. Sanatoryum orasıdır."

"Peki geceyi geçirebileceğim bir yer biliyor musunuz?"

"Yolunuzun üstünde Hotel del Lago vardır. Onlara sizi Sebas'ın gönderdiğini söyleyin."

"Teşekkür ederim."

"İyi şanslar."

Yağan kar altında kilise kulesini arayarak köyün tenha sokaklarından geçtim. Beni gören birkaç yerli başlarını kaldırıp kuşkulu gözlerle baktı. Meydana vardığımda bir arabadan kömür boşaltmakta olan iki adamın yönlendirmesiyle yürümeye devam ettim ve birkaç dakika sonra büyük, donmuş bir gölün kenarındaki yola geldim. Gölün etrafında sivri kuleleri olan heybetli konaklar vardı. Bu muazzam beyaz alanda buza takılıp kalmış sandallar, çevresindeyse banklar ve ağaçlar vardı. Kıyıya doğru yürüdüm, karın kalınlığı neredeyse yirmi santimetreyi buluyordu. Mat bir cam gibi parlayan bazı noktaların altında bir akıntı olduğu belliydi.

Koyu kırmızı, iki katlı bir bina olan Hotel del Lago gölün sonundaydı. Önce burada durup iki geceliğine bir oda ayırttım ve ücretini peşin ödedim. Resepsiyon görevlisi bana otelin neredeyse boş olduğunu ve istediğim odayı seçebileceğimi söyledi.

"101 numaralı odanın göle bakan günbatımını izleyebileceğim güzel bir manzarası vardır," diye öneride bulundu. "Ama kuzeye bakan bir oda isterseniz..."

"Siz seçin," dedim, güzel manzarayla pek ilgilenmeden.

"O halde 101 olsun. Yaz aylarında balayı yapanların en sevdiği odadır."

Resepsiyon görevlisi, bana odamın anahtarını verdikten sonra yemek servisi yapılan saatleri söyledi. Ona geç saatte döneceğimi bildirdim ve Villa San Antonio'nun buradan uzakta olup olmadığını sordum. Resepsiyon görevlisi de tıpkı istasyon şefi gibi önce başını iki yana salladıktan sonra dostça gülümsedi.

"Yakın sayılır, yürüyerek on dakika. Bu sokağın sonundaki mesire yerine giderseniz, oradan bakınca görebilirsiniz."

On dakika sonra karlı kaplı bahçesi ölü yapraklarla örtülü büyük bir bahçenin kapısına vardım. Bahçenin gerisinde penceresinden altın renkli ışıklar yansıyan Villa San Antonio görünüyordu. Binaya doğru yürürken kalbim hızla atıyor, acı soğuğa rağmen ellerim terliyordu. Ana giriş kapısının merdivenlerini çıktım. Girişteki hol tıpkı bir dama tahtası gibi siyah beyaz karolarla kaplanmıştı. Holün sonundaki merdivende hemşire üniformalı genç bir kadın basamakları çıkmakta zorlanan yaşlı bir adama yardım ediyordu.

"Tünaydın," dedi sağ tarafımdan gelen bir ses.

Kadının siyah ve ciddi gözleriyle, en küçük bir sıcaklık belirtisi olmayan, sadece kötü haber almaya alışkın sert hatlı bir yüzü vardı. Ellili yaşların başında olmalıydı ve her ne kadar genç hemşireyle aynı üniformayı giyiyorsa da, her haliyle üst rütbeli ve yetki sahibi biri olduğu belliydi.

"Tünaydın. Cristina Sagnier adında birini arıyorum. Burada kaldığını düşünmem için nedenlerim var ve..."

"Burada kimse *kalmaz* efendim. Burası bir otel ya da misafirhane değil."

"Özür dilerim. Bu kişiyi bulabilmek için çok uzun bir yoldan geldim..."

"Özür dilemeyin," dedi hemşire. "Aileden misiniz yoksa yakın arkadaşı mısınız?"

"Adım David Martín. Cristina Sagnier burada mı? Lütfen..."

Hemşirenin yüz ifadesi önce biraz yumuşadı, sonra hafifçe gülümsedi. Derin bir nefes aldım.

"Adım Teresa, gece vardiyası sorumlusu olan rahibeyim. Lütfen, beni takip edin, sizi Doktor Sanjuán'ın ofisine götüreyim."

"Sinyorita Sagnier nasıl? Onu görebilir miyim?"

Hemşirenin yüzünde yine belli belirsiz bir gülümseme yakaladım.

"Buradan gelin lütfen."

Dikdörtgen odanın mavi duvarlarında hiç pencere yoktu ve tavandan sarkan iki lambanın metalik ışığıyla aydınlanmıştı. İçeride sadece boş bir masa ve iki iskemle vardı. Soğuktu, dezenfektan kokuyordu. Hemşire burasının bir ofis olduğunu söylemişti, ama tek başıma bir iskemlede otururak on dakika bekledikten sonra burasının bir hücre olduğunu anladım. Kapı kapalı olduğu halde duvarın ardından bağırma seslerini duyabiliyordum. Neredeyse zaman kavramını kaybedeceğim bir anda kapı açıldı ve içeriye bir adam girdi. Otuzlu yaşlarının ortasındaydı ve üstünde beyaz bir ceket vardı. Doktor Sanjuán olmalı, diye geçirdim içimden. Masanın karşısındaki diğer iskemleye oturup ellerini masanın üstüne koydu ve bir süre meraklı gözlerle beni inceledi.

"Yolculuğunuz sizi yormuştur herhalde ama Sinyor Pedro Vidal'in neden burada olmadığını bilmek isterim," dedi.

"Kendisi gelemedi."

Doktor gözlerini üstümden ayırmadan bekledi. Karşısındakini dinler gibi yapan ama onu işitmeyen insanlara özgü bir ifadesi vardı.

"Cristina'yı görebilir miyim?"

"Buraya gelmenizin gerçek nedenini söyleyene kadar kimseyi göremezsiniz."

Pes ettim. Yüz elli kilometreyi yalan söylemek için kat etmemiştim.

"Adım David Martín. Cristina Sagnier'in arkadaşıyım."

"Biz burada ona Sinyora Vidal diyoruz."

"Ne dediğiniz umurumda değil. Onu görmek istiyorum. Hemen."

Doktor iç geçirdi.

"Siz o yazar mısınız?"

Sabrım taşarak ayağa kalktım.

"Burası ne biçim bir yer? Neden onu göremiyorum?"

"Oturun lütfen. Rica ediyorum."

Doktor iskemleyi işaret edip ben tekrar oturana kadar bekledi.

"Onunla en son ne zaman konuştuğunuzu sorabilir miyim?"

"Haftalar önce," dedim. "Neden sordunuz?"

"O zamandan bu yana onu görmüş veya onunla konuşmuş olabilecek birini tanıyor musunuz?"

"Hayır... bilmiyorum. Neler oluyor?"

Doktor düşünceli bir ifadeyle, "Sinyor Martín, korkarım size kötü bir haberim var," dedi.

Midemin düğümlendiğini hissettim.

"Cristina'nın nesi var?"

Doktor cevap vermedi, ama gözlerinde bir kuşku bulutu olduğunu fark ettim.

"Bilmiyorum," dedi.

İki yanında metal kapılar olan kısa bir koridoru geçtik. Elinde bir anahtar demeti tutan Doktor Sanjuán önden yürüyordu. Fısıltılar, bastırılmış kahkahalar ve ağlama sesleri duyar gibi oldum. Oda koridorun sonundaydı. Doktor kapıyı açtı, fakat içeri girmeden durdu, yüzünden bir şey anlamak mümkün değildi.

"On beş dakika," dedi.

Ben içeri girdikten sonra doktor kapıyı arkamdan kapadı. Yüksek tavanlı, beyaz badanalı duvarları ve beyaz karoları olan bir odaydı. Bir yanda metal çerçeveli, üstü beyaz bir tül perdeyle kaplı bir yatak vardı. Boştu. Büyük balkon kapısından dışarıdaki karlı bahçe ve uzaktaki göl görünüyordu. Odanın içinde biraz ilerledikten sonra onu gördüm.

Cristina pencere kenarında bir iskemlede oturuyordu, üstünde beyaz bir gecelik vardı ve örülü saçları tepesinde toplanmıştı. Yanına gidip önünde durdum ve yüzüne baktım, gözleri kıpırdamadı. Elimi elinin üstüne koydum, ama hiçbir tepki vermedi. Derken, bileklerinden dirseklerine kadar çıkan sargılarla, onu iskemleye bağlayan kayışları gördüm. Yanağını okşarken süzülen bir gözyaşı damlasını sildim.

"Cristina," diye fısıldadım.

Gözleri boş bakıyordu, benim varlığımdan habersiz gibiydi. Bir iskemle çekip karşısına oturdum.

"Benim, David," dedim.

On beş dakika kadar konuşmadan eli elimde oturduk. Gözlerinde hiçbir ifade yoktu. Bir süre sonra kapının açıldığını işittim, birisi nazikçe kolumdan tutup beni iskemleden kaldırdı. Koridora çıkarılırken direnmedim. Doktor kapıyı kapatıp beni yine buz gibi soğuk ofisine götürdü. İskemleye çöker gibi oturdum, tek kelime edemiyordum.

"Birkaç dakika yalnız kalmak ister misiniz?" diye sordu doktor.

Evet anlamında başımı salladım. Doktor odadan çıkıp kapıyı kapadı. Titremekte olan sağ elime baktım ve yumruk haline getirdim. Artık ne soğuğu hissedebiliyor, ne de duvarların ötesinden gelen bağırtıları duyabiliyordum. Bildiğim tek şey, temiz havaya ihtiyacım olduğu ve bir an önce oradan gitmem gerektiğiydi.

8

Doktor Sanjuán, beni görmeye geldiğinde otelin restoranında, şöminenin yanındaki bir masada, önümdeki tabağa elimi sürmeden duruyordum. Salonda masaları dolaşıp çatal bıçak takımlarını parlatan hizmetçi dışında kimse yoktu. Dışarıda hava kararmıştı ve hâlâ mavi cam tozu gibi bir kar yağıyordu. Doktor masama gelip bana gülümsedi.

"Sizi burada bulacağımı tahmin etmiştim," dedi. "Bütün ziyaretçiler bu otelde kalırlar. On yıl önce köye geldiğimde ben de ilk gecemi burada geçirmiştim. Size hangi odayı verdiler?"

"Göl manzaralı olduğu için yeni evli çiftlerin gözde odasıymış."

"İnanmayın. Bütün odalar için aynı şeyi söylerler."

Sanatoryum dışında ve üniformasız haliyle Doktor Sanjuán daha rahat, hatta cana yakın görünüyordu.

"Sizi üniformasız tanımakta zorlandım," dedim.

"Tıp dünyası da ordu gibidir. Görünüş önemlidir. Nasılsınız?"

"İyiyim."

"Anlıyorum. Tekrar ofise döndüğümde sizi bulamadım."

"Temiz havaya ihtiyacım vardı."

"Haklısınız. Fazla etkilenmeyeceğinizi umuyordum."

"Neden?"

"Çünkü size ihtiyacım var. Daha doğrusu, Cristina'nın ihtiyacı var."

Derin bir nefes verdim.

"Benim korkak olduğumu düşünüyorsunuzdur."

Doktor başını iki yana salladı.

"Ne kadar zamandan beri bu durumda?" diye sordum.

"Haftalardan beri. Yani, buraya geldiğinden beri. Ve durumu giderek kötüleşiyor."

"Bunun farkında mı?"

"Bunu anlamak kolay değil," dedi doktor omuz silkerek.

"Ona ne olmuş?"

Doktor Sanjuán iç geçirdi.

"Dört hafta önce, buradan çok uzak olmayan köy mezarlığında babasının mezarı üstünde yatarken bulundu. Hezeyan içindeydi ve vücudu aşırı derecede ısı kaybetmişti. Geçen yıl burada, babasının yanında birkaç ay geçirdiği için onu tanıyan bekçiler sanatoryuma getirmişler. Köydeki çoğu insan onu tanıyor. Onu hemen yatırdık ve birkaç gece gözlem altında tuttuk. Arada bir bilinci yerine geliyor, böyle olduğunda da sizden söz ediyordu. Sizin büyük bir tehlike altında olduğunuzu söylüyordu. Kendisi bunu yapacak hale gelene kadar, kocası dahil, kimseye haber vermememe için bana yemin ettirdi."

"Buna rağmen neden olanlardan Vidal'i haberdar etmediniz?"

"Ederdim ama... bunu saçma bulacaksınız."

"Neyi?"

"Onun bir şeyden kaçmakta olduğuna inanmıştım ve ona yardım etmemin görevim olduğunu düşünüyordum."

"Neden kaçıyordu?"

"Emin değilim," dedi doktor.

"Bana söylemediğiniz bir şey var. Nedir o?"

"Ben sadece bir doktorum. Anlamadığım şeyler var."

"Ne gibi şeyler?"

Doktor Sanjuán gergin bir gülümsemeyle baktı.

"Cristina içine bir şeyin, bir kimsenin girdiğini ve onu yok etmeye çalıştığına inanıyor."

"Kim?"

"Bildiğim tek şey bunun sizinle ilgili olduğu ve onu çok korkuttuğu. Bu nedenle ona kimsenin yardım edebileceğini sanmıyorum. Ve yine bu nedenle, aramam gerektiği halde Vidal'i aramadım. Çünkü er geç sizin buraya geleceğinizi biliyordum."

Doktor, bana acımayla çaresizlik karışımı bir ifadeyle bakıyordu.

"Ben de ondan hoşlanıyorum Sinyor Martin. Cristina'nın babasını ziyaret ettiği aylar içinde onunla iyi bir arkadaşlığımız oldu. Size benden bahsettiğini sanmıyorum, bunu yapması için bir neden yoktu zaten. Cristina için çok zor zamanlardı. O bana birçok sırrını anlatırken, ben de ona o güne dek kimseye söylemediğim şeyleri açıkladım. Hatta ona evlenme teklifinde bile bulundum Yani, gördüğünüz gibi, buradaki doktorlar bile hafiften üşütük. Bilmem neden size bunu anlatıyorum."

"Ama yine iyileşecek, değil mi doktor. Kendine gelecek..."

Doktor Sanjuán yüzünü şömineye çevirdi.

"Umarım," dedi.

"Onu buradan götürmek istiyorum."

Doktor kaşlarını kaldırdı.

"Götürmek mi? Nereye?"

"Eve."

"Sinyor Martín, izninizle açık konuşayım. Bırakın bir akraba ya da kocası olmayışınızı, ki bu yasal bir zorunluluktur, Cristina bir yere gidebilecek durumda değil."

"Köhne bir binada kapatılmış, vücuduna uyuşturucu yüklenmiş ve bir iskemleye bağlanmış halde daha mı iyi olacak? Yoksa, ona bir kez daha evlenme mi teklif ettiniz?"

Doktor sözlerimdeki saldırganlığa kulak tıkayıp beni dikkatle süzdü.

"Sinyor Martín, burada olduğunuz için memnunum, çünkü birlikte Cristina'ya yardım edebileceğimize inanıyorum. Sizin varlığınız sayesinde sığındığı o yerden çıkabilir. Buna inanıyorum, çünkü son iki hafta boyunca ağzından çıkan tek kelime sizin adınız oldu. Ona her ne olduysa, sanırım bu sizinle ilgili bir şey."

Doktor benden bir şey beklermiş gibi, sanki bütün soruların cevabını verebilecekmişim gibi bana bakıyordu.

"Beni terk ettiğini sanmıştım," diye başladım. "Her şeyi geride bırakıp, birlikte kaçacaktık. Tren biletlerini alıp bir işimi halletmek için kısa süreliğine dışarı çıktım. Bir buçuk saat sonra eve döndüğümde Cristina yoktu."

"Gitmeden önce herhangi bir şey olmuş muydu? Bir tartışma falan?"

Dudağımı ısırdım.

"Tartışma denemez."

"Ne derdiniz?"

"Onu işimle ilgili bazı yazılara bakarken yakaladım, sanırım kendisine güvenmediğimi sanıp gücendi."

"Önemli bir şey miydi?"

"Hayır. Sadece bir taslaktı."

"Nasıl bir taslak olduğunu sorabilir miyim?"

Duraksadım.

"Bir fabl."

"Çocuklar için mi?"

"Her yaşa uyar diyelim."

"Anlıyorum."

"Hayır, anladığınızı sanmıyorum. Tartışma falan olmadı. Bakmasına izin vermediğim için Cristina biraz bozuldu, ama hepsi o kadar. Ben evden çıkarken o da bavul hazırlıyordu. Taslak önemli değildi."

Doktor ikna olmamıştı, ama nezaketinden inanmış göründü.

"Siz dışarıdayken birisi onu ziyaret etmiş olabilir mi?"

"Orada olduğunu sadece ben biliyordum."

"Siz dönmeden evi terk etmesi için herhangi bir neden geliyor mu aklınıza?"

"Hayır. Neden?"

"Sadece bir soruydu Sinyor Martín. Onu son gördüğünüz anla buraya gelişi arasında ne olabileceğini anlamaya çalışıyorum."

"İçine neyin veya kimin girmiş olduğunu söyledi mi?"

"Bu sadece bir ifade tarzı Sinyor Martín. Cristina'nın içine hiçbir şey girmiş değil. Travma geçiren hastalarda sık görülen bir şeydir; ölmüş akrabaların veya hayali kişilerin varlıklarını hissederler ya da zihinleri içine kapanıp kendilerini dış dünyaya karşı kapatırlar. Duygusal bir tepkidir, kabul edilemez gibi görünen duygulara karşı bir çeşit kendini savunmadır. Ama siz şimdi bunu dert etmeyin. Şu anda önemli olan ve ona yardım edebilecek olan şey sizin buradaki varlığınız. Cristina'nın size âşık olduğunu biliyorum Sinyor Martín. Sizi, başka hiç kimseyi sevmediği kadar çok seviyor ve beni sevmeyeceği de kesin. İşte bu nedenle sizden yardım etmenizi rica ediyorum. Korku veya kırgınlık gözlerinizi kör etmesin. Bana yardım edin, çünkü ikimiz de aynı şeyi istiyoruz. İkimiz de Cristina'nın buradan çıkabilmesini istiyoruz."

Utandım.

"Doktor özür dilerim..."

Doktor, beni susturmak için elini kaldırdı. Sonra ayağa kalkıp paltosunu giydi.

"Yarın görüşürüz," dedi.

"Teşekkür ederim doktor."

"Asıl ben teşekkür ederim. Buraya geldiğiniz için."

Ertesi gün, güneş donmuş gölün üstünde yükselmeye başlarken otelden çıktım. Göl kıyısında oynayan birkaç çocuk buzda hapsolmuş bir sandala taş atıyordu. Kar yağışı durmuş, uzaktaki beyaz dağlar görülebiliyordu. Gökte büyük parçalı bulutların resmi geçidi vardı. Villa San Antonio'ya vardığımda saat dokuzu birkaç dakika geçiyordu. Doktor Sanjuán bahçede Cristina'yla beni bekliyordu. Güneşin altında oturmuşlar, doktor, Cristina'nın elini tutmuş, ona bir şey anlatıyordu. Benim bahçeye girdiğimi görünce eliyle yanlarına gelmemi işaret etti. Cristina'nın karşısına benim için bir iskemle koymuştu. Oturup ona baktım, o da bana bakıyor, ama beni görmüyordu.

"Cristina bak kim gelmiş," dedi doktor.

Cristina'nın elini tutup ona biraz daha sokuldum.

"Onunla konuşun," dedi doktor.

Başımı salladım, ama Cristina'nın boş bakışları karşısında söyleyecek bir şey bulamadım. Doktor kalkıp, bizi yalnız bıraktı. Onun önce bir hemşireye bize göz kulak olmasını tembih edişini, sonra da sanatoryum içinde gözden kayboluşunu seyrettim. İskemlemi Cristina'nınkine biraz daha yaklaştırdım. Alnına dökülen saçını elimle itince bana gülümsedi.

"Beni hatırladın mı?" diye sordum.

Gözlerinden yansıyan görüntümü görüyordum, ama onun beni gördüğünü veya işittiğini anlamam mümkün değildi.

"Doktor yakında iyileşeceğini ve birlikte eve gidebileceğimizi söylüyor. Ya da sen nereye gitmek istersen. Kuleli evden çıkacağım, senin istediğin gibi yapar, uzaklara gideriz. Bizi kimsenin tanımadığı, kim olduğumuzu veya nereden geldiğimizi umursamadığı bir yere..."

Kollarındaki sargıların gizlenmesi için ellerinde uzun yün eldivenler vardı. Kilo vermiş, teninde derin çizgiler belirmişti; dudakları çatlak, gözleri donuk ve cansız görünüyordu. Yapabildiğim tek şey, ona gülümseyip yanağını ve alnını okşamak, hiç durmaksızın konuşup onu ne kadar çok özlediğimi, onu her yerde aradığımı söylemek oluyordu. Birkaç saati bu şekilde geçirdikten sonra doktor geldi ve Cristina'yı içeriye götürdüler. Nereye gideceğimi bilemeden bahçede otururken Doktor Sanjuán yine kapıda belirdi. Gelip yanıma oturdu.

"Tek bir şey söylemedi," dedim. "Sanırım burada olduğumun farkında bile değil."

"Yanılıyorsunuz dostum," dedi doktor. "Bu uzun bir süreçtir, ama emin olun, buradaki varlığınızın ona yararı var... hem de çok."

Doktorun iyi niyetli yalanını kabullendim.

"Yarın bir daha deneyeceğiz," dedi.

Daha gün ortasındaydık.

"Peki, yarına kadar ben ne yapacağım?" diye sordum.

"Siz yazar değil misiniz? O halde yazın. Cristina için bir şey yazın."

9

Gölün etrafından dolanıp otele döndüm. Resepsiyon görevlisi bana köyde bulunan tek kitabevini tarif etti; buradan bir paket dosya kâğıdı ve tarihöncesi günlerden kalma bir dolmakalem aldım. Bu donanımla girip odama kapandım. Masayı pencerenin yanına çekip, bir termos kahve getirmelerini söyledim. Bir saat kadar göle ve dağlara baktım ve tek kelime yazamadım. Aklıma Cristina'nın bana vermiş olduğu ve o sırada ne olduğunu bir türlü hatırlayamadığı o eski fotoğraf geldi; denize uzanan ahşap iskelede yürüyen küçük bir kız. Kendimi o iskelede, onun ardından yürürken hayal ettiğimde yavaş yavaş kelimeler akmaya ve hikâyenin iskeleti oluşmaya başladı. Cristina'nın hiç hatırlayamadığı o hikâyeyi yazacaktım; bir yabancının elinden tutarak ışıltılar saçan denizin üstünde neden yürüdüğünün hikâyesi olacaktı. Hiç var olmayan bir anının, çalıntı bir hayatın masalını yazacaktım. Cümlelerin arasındaki görüntüler ve ışık beni, ikimizin de kişiliğini oluşturan, gölgeler altındaki eski Barselona'ya götürdü. Güneş batana, termosta bir damla bile kahve kalmayana kadar yazdım. Mavi bir ay buz kaplı gölü aydınlatıyordu ve gözleri ağrımaya başlamıştı. Kalemi elimden bırakıp kâğıtları yana ittim. Yemeğe inecek miyim diye sormak için gelen resepsiyon görevlisi kapıyı tıklattığında onu duymadım. Bir kez olsun kelimelerin –kendiminkilerin bile– iyileştirici bir gücü olduğuna inanarak uyuyakalmıştım.

* * *

Aynı ritimde dört gün geçti. Gün doğarken kalkıp balkona çıkıyor, güneşin ayaklarımın altındaki gölü kızıla boyayışını seyrediyordum. Saat sekiz buçuk civarında sanatoryuma geldiğimde genellikle Doktor Sanjuán'ı elinde dumanı tüten bir fincan kahveyle giriş merdivenlerinde otururken buluyordum.

"Hiç uyumaz mısınız doktor?" diye sorardım.

"Sizin kadar uyurum," derdi.

Saat dokuza doğru doktor beni Cristina'nın odasına götürüp kapıyı açar, sonra bizi baş başa bırakırdı. Her gelişimde onu pencereye bakan aynı koltukta otururken görüyordum. Yanına bir iskemle çekip elini tutardım. Varlığımın farkında bile olmazdı. Sonra ona bir gece önce yazmış olduğum sayfaları okurdum. Her gün en başından başlıyordum. Bazen okumaya ara verdiğim anlarda yüzüne bakıp da dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme görünce şaşırıyordum. Akşamları doktor gelip, artık gitmem gerektiğini söyleyene kadar bütün günü onun yanında geçiriyordum. Karda bata çıka otelime dönüp biraz yemek atıştırdıktan sonra odama gidiyor ve yorgunluktan çökene kadar yazmaya devam ediyordum. Artık benim için günlerin adı yoktu.

Beşinci gün, her zamanki gibi Cristina'nın odasına girdiğimde, beni hep beklerken oturduğu koltuk boştu. Endişe içinde etrafıma bakındım ve onu bir köşede yere top gibi kıvrılmış halde buldum; dizlerine sarılmıştı ve ağlıyordu. Beni görünce gülümsedi, o anda beni tanıdığını anladım. Yanına diz çöküp ona sarıldım. Yüzümde onun soluğunu hissedip, gözlerinde tekrar bir parıltı görebildiğim için hayatımın en mutlu anlarını yaşadım.

"Nerede kaldın?" diye sordu.

O gün öğleden sonra Doktor Sanjuán, Cristina'yı bir saatliğine dışarıya çıkarmama izin verdi. Birlikte göle doğru yürüyüp bir bankın üstüne oturduk. Bana gördüğü bir rüyayı anlattı: Sokaklarının ve binalarının canlı olduğu ve oradaki insanların ruhuyla beslendiği bir şehirde yaşayan bir çocuk hakkındaydı. Rüyasında, tıpkı benim ona okuduğum hikâyede olduğu gibi, küçük kız kaçmayı başarıp uçsuz bucaksız bir denize doğru uza-

nan bir iskeleye geliyordu. Onu kurtaran, ama yüzü ve adı olmayan bir yabancının elinden tutmuş o ahşap iskelenin sonuna kadar yürüyordu; iskelenin sonunda onu bekleyen biri vardı, ama yüzünü göremiyordu, çünkü rüyası da, ona okuduğum hikâye gibi henüz bitmemişti.

Cristina, Villa San Antonio ve Doktor Sanjuán'ı hayal meyal hatırlayabiliyordu. Doktorun ona bir hafta önce evlenme teklif ettiğini sandığını söylerken yüzü kızardı. Zaman ve mekân kavramlarını karıştırıyordu. Bazen babasının odalardan birinde yattığını, kendisinin de onu ziyarete geldiğini sanıyordu. Bir süre sonraysa oraya nasıl geldiğini hatırlamıyor, bazen de bunu umursamıyordu. Benim tren biletlerini almak için evden çıkışımı hatırlıyor, kaybolduğu sabahtan, önceki günmüş gibi söz ediyordu. Bazen beni, Vidal'le karıştırıp onu bağışlamamı istiyordu. Kimi zaman da yüzünü bir dehşet ifadesi kaplayıp titremeye başlıyordu.

"Yaklaşıyor," diyordu. "Gitmem lazım. Seni görmesin."

Sonra susup, sanki bir şey onu ıssız ve erişilemeyen bir yere çekmiş gibi, benim varlığımın, yaşadığı dünyanın farkında bile olmadığı bir duruma bürünüyordu.

Birkaç gün sonra Cristina'nın kesinlikle aklını kaçırmış olduğu gerçeği beni derinden etkilemeye başladı. İlk başlarda sahip olduğum o ümit kırıntısı küskünlüğe dönüştü ve akşamları otelime döndüğüm zaman, artık unuttuğumu sandığım o karanlık nefret çukuru içimde tekrar büyümeye başladı. Beni de hastalarına baktığı gibi gözlemleyen Doktor Sanjuán, bunun böyle olacağı konusunda uyarmıştı.

"Sakın pes etme dostum," diyordu. "Büyük bir gelişme kaydediyoruz. İnancını kaybetme."

Başımı sallayarak kabulleniyordum. Her gün sanatoryuma gelip Cristina'yı göle kadar yürüyüşe çıkarıyor, daha önce defalarca anlattığı fakat her gün yeni sandığı rüyalarını dinliyordum. Her gün bana nerede kaldığımı, neden gelip onu almadığımı ve neden onu tek başına bıraktığımı soruyordu. Her gün bana o görünmez kafesin içinden bakıp, ona sımsıkı

sarılmamı istiyordu. Her gün ona veda ettiğimde bana onu seviyor muyum diye soruyor, ben de her defasında aynı cevabı veriyordum.

"Seni her zaman seveceğim," diyordum. "Her zaman."

Bir gece kapımın vurulmasıyla uyandım. Saat sabahın üçüydü. Sendeleyerek kapıya doğru gidip açtığımda, karşımda sanatoryum hemşirelerinden birini buldum.

"Doktor Sanjuán sizi alıp götürmemi istedi."

"Ne oldu?"

On dakika sonra Villa San Antonio'nun bahçe kapısından giriyordum. Çığlıklar bahçeden bile işitilebiliyordu. Cristina nasıl becerdiyse, oda kapısını içeriden kilitlemişti. Bir haftadır uyumamış gibi görünen Doktor Sanjuán ve iki erkek hemşire kapıyı zorlayarak açmaya çalışıyorlardı. İçeriden Cristina'nın haykırışlarını, duvarlara vurduğunu ve karşısına çıkan her şeyi yok etmek istercesine, mobilyaları fırlattığını duyabiliyorduk.

"Yanında kim var?" diye sordum dehşet içinde.

"Hiç kimse," dedi doktor.

"Ama birisiyle konuşuyor," dedim.

"Tek başına."

Elinde büyük bir levyeyle bir hademe geldi.

"Bulabildiğim tek şey bu oldu," dedi.

Doktorun onayını aldıktan sonra hademe levyeyi kapıyla çerçeve arasına soktu.

"Kapıyı içeriden nasıl kilitlemiş?" diye sordum.

"Bilmiyorum."

Sanırım ilk kez doktorun yüzünde korku belirtisi gördüm, gözlerini kaçırmaya çalıştı. Hademe tam kapıyı açmak üzereyken birden sesler kesildi.

"Cristina?" diye seslendi doktor.

Karşılık gelmedi. Kapı nihayet kilit yerinden söküldü ve ardına kadar açıldı. Doktorun peşinden odaya girdim. Pencere açılmış, içeriye buz gibi

bir rüzgâr esiyordu. İskemleler, masalar ve koltuk yere devrilmişti; duvarlarda siyah mürekkebe benzer bir şeyle yapılmış eğri büğrü çizgiler vardı. Mürekkep değil kandı. Cristina ortalıkta görünmüyordu.

Hademeler balkona çıkıp bahçedeki karda ayak izi var mı diye baktılar. Doktor da sağa sola bakıp Cristina'yı arıyordu. Derken banyodan gelen bir kahkaha sesi duyduk. Hemen koşup kapıyı açtım. Yerler kırık cam parçalarıyla doluydu; Cristina karoların üstüne oturmuş, kırık bir oyuncak bebek gibi sırtını metal küvete dayamıştı. Kesiklerle ve cam parçacıklarıyla dolu elleri ve ayakları kan içindeydi. Yumruklarıyla parçaladığı aynanın çatlaklarından hâlâ kanı süzülüyordu. Onu kollarımın arasına alıp gözlerine baktım. Gülümsedi.

"Onu içeriye bırakmadım," dedi.

"Kimi?"

"Unutmamı istedi, ama onu içeri almadım," diye tekrarladı.

Doktor yanıma eğilip Cristina'nın vücudundaki yaraları muayene etti.

"Lütfen," dedi beni yana iterek. "Şimdi sırası değil."

Erkek hemşirelerden biri bir sedye getirdi. Cristina'nın sedyeye yatırılmasına yardım ettim; onu hemen tedavi odasına götürdüler. Orada Doktor Sanjuán sakinleştirici bir iğne yaptı ve birkaç saniye içinde Cristina kendinden geçti. Gözleri donuklaşıncaya kadar başında durdum; sonra hemşireler beni nazikçe odadan çıkardılar. Ellerim ve elbisem kan içinde, dezenfektan kokan karanlık koridorda öylece kalakaldım. Önce sırtımı duvara dayadım, sonra kayarak yere oturdum.

Ertesi sabah Cristina uyandığında kendisini deri kayışlarla bağlandığı bir yatakta, tek aydınlığın tavandaki çıplak ampulden geldiği penceresiz bir odada buldu. Geceyi odanın bir köşesindeki koltukta, zamanın nasıl geçtiğini fark etmeden onu seyrederek geçirdim. Birden gözlerini açtı ve kollarındaki acıyla yüzünü buruşturdu.

"David?" diye seslendi.

"Buradayım," dedim.

Yatağa yaklaşıp, yüzümü görsün diye eğildim ve ona gülümsedim.

"Kımıldayamıyorum."

"Seni yatağa bağladılar. Kendi iyiliğin için. Doktor gelir gelmez kayışları çözecek."

"Sen çözsene."

"Yapamam. Bunu doktorun..."

"Lütfen," diye yalvarmaya başladı.

"Cristina bu iyi olmaz..."

"Lütfen."

Gözlerinde acı ve korku vardı, ama hepsinden önemlisi, onu burada ziyarete geldiğim onca zaman boyunca hiç görmediğim bir berraklık vardı. Yine kendisi olmuştu. Omuzlarından ve belinden geçen ilk iki kayışı çözdüm ve yüzünü okşadım. Titriyordu.

"Üşüyor musun?"

Başını iki yana salladı.

"Doktoru çağırmamı ister misin?"

Yine başını iki yana salladı.

"David, bana bak."

Yatağın kenarına oturup gözlerine baktım.

"Onu yok etmelisin," dedi.

"Anlayamadım?"

"Onu yok etmelisin."

"Neyi yok etmeliyim?"

"Kitabı."

"Cristina, doktoru çağırsam iyi olacak."

"Hayır. Dinle beni."

Elimi sıktı.

"Biletleri almak için evden çıktığın o sabahı hatırlıyor musun? Tekrar çalışma odana çıkıp sandığı açtım."

Derin bir nefes aldım.

"Taslağı buldum ve okumaya başladım."

"O sadece bir masal Cristina..."

"Bana yalan söyleme. Onu okudum David. Hiç değilse onu yok etmem gerektiğini anlayacak kadarını okudum."

"Artık bunu dert etmen gerekmiyor. Sana söylemiştim, taslağı bıraktım."

"Ama o seni bırakmadı. Onu yakmaya çalıştım...

Bir an elini bıraktım ve söylediklerini işitince çalışma odasında bulduğum yanık kibrit çöplerini hatırlayarak öfkemi bastırmaya çalıştım.

"Onu yakmaya mı çalıştın?"

"Ama yakamadım," dedi Cristina. "Evde başka birisi daha vardı."

"Evde kimse yoktu Cristina. Hiç kimse yoktu."

"Kibriti çakıp taslağa yaklaştırdığım anda arkamda onun varlığını hissettim. Enseme bir darbe vuruldu ve yere düştüm.

"Sana kim vurdu?"

"Sanki gün ışığı birden kaybolmuş gibi, etraf çok karanlıktı. Dönüp baktım, fakat sadece gözlerini görebildim. Kurt gözüne benziyordu."

"Cristina..."

"Taslağı elimden aldı ve tekrar sandığın içine koydu."

"Cristina iyi değilsin. Bırak doktoru çağırayım."

"Beni dinlemiyorsun."

Gülümseyip alnından öptüm.

"Tabii ki seni dinliyorum. Ama evde hiç kimse yoktu."

Gözlerini kapatıp başını yana eğdi ve sanki bu sözlerim hançerle içini doğruyormuş gibi inledi.

"Doktoru çağıracağım."

Eğilip onu bir kez daha öptükten sonra kalktım. Kapıya doğru yürürken gözlerini sırtımda hissediyordum.

"Korkak," dedi.

Doktor Sanjuán'la birlikte odaya döndüğümde Cristina son kayışları da çözmüş, beyaz karolarda kanlı ayak izleri bırakarak sendeliyordu. Onu tekrar yatırıp kalkmamasını sağladık. Cristina öyle bir öfkeyle bağırıp de-

beleniyordu ki, kanımın donduğunu hissettim. Bu gürültü bütün personeli ayağa kaldırmıştı. Bir hademenin yardımıyla Cristina'yı tutarken doktor da kayışları bağladı. Hareket etmesini engelledikten sonra doktor, bana ters ters baktı.

"Ona tekrar sakinleştirici bir iğne yapacağım. Burada kalın ve kayışlarını çözmeyi aklınızdan bile geçirmeyin."

Bir an onunla yine yalnız kaldım, ama onu sakinleştiremiyordum. Cristina kayışlardan kurtulmak için debeleniyordu. Yüzünü tutup gözlerine bakmaya çalıştım.

"Cristina lütfen..."

Bana tükürdü.

"Defol!"

Doktor yanında bir hemşireyle döndü. Hemşirenin taşıdığı tepsinin içinde enjektör, sargı bezi ve içinde sarımsı bir sıvı olan bir şişe vardı.

"Odadan çıkın," dedi doktor.

Kapıya gittim. Hemşire Cristina'yı yatağa bastırırken, doktor da yatıştırıcıyı koluna enjekte etti. Cristina'nın çığlıkları dayanılır gibi değildi. Kulaklarımı tıkayıp koridora çıktım.

Korkaksın, dedim içimden. Korkak.

10

Villa San Antonio'nun arkasında, sulama kanalı boyunca, ağaçlar arasında uzanan bir patika vardı. Otel restoranındaki haritada burası için Âşıklar Yolu deniliyordu. O gün öğleden sonra sanatoryumdan çıkıp, romantik olmaktan çok yalnızlık çağrıştıran bu kasvetli patikaya girdim. Hiç kimseye rastlamadan yarım saat boyunca yürüdüm; köy geride kalmış, Villa San Antonio ve göl çevresindeki büyük evler oyuncak gibi görünmeye başlamıştı. Banklardan birine oturup Cerdanya Vadisi'nin karşı ucunda güneşin batışını seyrettim. Oturduğum yerin iki yüz metre kadar uzağında, karla kaplı bir tarlanın ortasında metruk bir kilise gördüm. Nedenini pek bilmeden kalkıp oraya doğru yürüdüm. On metre kadar yakınına geldiğimde kilisenin kapısı olmadığını fark ettim. Taş duvarları binayı yutan alevler yüzünden kararmıştı. Merdiveni çıkıp, bir zamanlar giriş olduğu belli olan yerden içeri girdim. Yanık oturma bankları ve tavandan düşen kütükler küllerin arasına karışmıştı. Binanın içinde yabani otlar bitmiş, mihrabın etrafını sarmıştı. Daracık taş pencereden içeriye solgun bir ışık sızıyordu. Mihrabın önünde bir bank kalıntısına oturup, çatlaklardan içeri esen rüzgârın uğultusunu dinledim. Başımı kaldırıp baktım ve içimden keşke dostum Sempere'nin inancının –Tanrı'ya veya kitaplara olan inancı– binde biri bende olsaydı diye geçirdim. Böylece Tanrı'ya veya cehenneme bana bir fırsat daha tanıması ve Cristina'yı o yerden götürmeme izin vermesi için dua ederdim.

"Lütfen." Yenik ve hiçbir zaman güvenmediğim bir tanrıya acıklı bir halde yalvarırken, gözyaşlarımı bastırmaya çalışıyordum. İçinde küller, yıkıntılar, boşluk ve yalnızlıktan başka hiçbir şey olmayan bu kutsal mekâna uzun uzun baktıktan sonra onu bu gece oradan götürmeye karar verdim. Onu kendisine ait bir Uyuyan Güzel haline getirmeyi hedefleyen o çekingen ve âşık doktorun elinden kurtarmak için kendi kararlılığımdan başka bir mucizeye veya ilahi kuvvete ihtiyacım yoktu. Ona bir daha birisinin dokunmasına göz yummaktansa bütün sanatoryumu ateşe verirdim. Onu eve götürüp, yanı başında ölecektim. Nefret ve öfke yolumu aydınlatacaktı.

Gece olunca kiliseden çıkıp, ay ışığında gümüş gibi parlayan tarlayı geçtim ve ağaçlık içindeki patikaya döndüm. Karanlıkta su kanalını takip ederek bir süre yürüdükten sonra, uzaktan Villa San Antonio'nun ışıklarıyla, gölün çevresindeki büyük binaları gördüm. Sanatoryuma varınca demir kapının yanındaki zili çalmadan, duvarın üstünden atladım. Binanın etrafından dolanıp arkadaki girişlerden birine yöneldim. İçeriden kilitliydi, ama gözümü kırpmadan dirseğimle camı kırıp kapı tokmağına uzandım. Sesleri ve fısıltıları işiterek koridorda yürüdüm, mutfaktan ağır bir çorba kokusu geliyordu. İyi kalpli doktorumuzun fantezilerindeki prensesi Cristina'yı ilaçlarla uyuşturduğu, kayışlarla hapsettiği odaya geldim.

Kapının kilitli olacağını sanıyordum, ama dokunduğum anda açılıverdi. İçeri adımımı atar atmaz ilk fark ettiğim şey, soluğumun buhar halinde yüzümün önüne gelmesi oldu. İkincisiyse, beyaz karo kaplı yerdeki kanlı ayak izleriydi. Bahçeye bakan büyük pencere açıktı ve perdeler rüzgârla dalgalanıyordu. Yatak boştu. Yaklaşıp Cristina'yı bağladıkları deri kayışlardan birini aldım ve inceledim. Bütün kayışlar düzgün bir şekilde kesilmişti. Bahçeye çıkınca kar üstünde kırmızı ayak izleri gördüm. İzlerin peşinden tesisi çevreleyen taş duvara kadar geldim; burada daha çok kan vardı. Duvara tırmanıp öbür tarafa geçtim. Ayak izleri köye doğru gidiyordu. O anda koşmaya başladığımı hatırlıyorum.

İzlerin peşinden göl kenarındaki parka kadar koştum. Dolunay buzla kaplı gölün üstünü aydınlatıyordu. İşte o anda onu gördüm. Ardında kan izi bırakarak donmuş gölün üstünde topallayarak yürüyordu. Ben kıyıya varana kadar Cristina gölün ortasına doğru otuz metre ilerlemişti. Ona seslendim ama durmadı. Yavaşça bana doğru döndü; ayaklarının altındaki buzda örümcek ağı gibi çatlakların oluştuğunu fark ettim. Ben de buzun üstüne çıkıp ona doğru koşmaya başladım. Cristina hiç kıpırdamadan durmuş beni seyrediyordu. Ayaklarının altındaki çatlaklar büyümüş, siyah damarlardan oluşan bir fileye benzemişti. Buz kırılmak üzereydi, yüzüstü kapaklandım.

"Seni seviyorum," diye haykırışını duydum.

Ona doğru sürünerek ilerledim, ama çatlaklar gittikçe büyümüş ve etrafını sarmıştı. Aramızda birkaç metre mesafe kalmışken nihayet buzun kırıldığını duydum. Siyah bir ağız gibi açıldı ve onu katran dolu bir çukura doğru yuttu. Cristina yüzeyin altında kaybolduğu anda buz tabakası yine birleşmeye ve onun battığı gediği tekrar kapatmaya başladı.

Akıntı etkisiyle vücudu buzun altından bana doğru birkaç metre sürüklendi. Onun takıldığı yere doğru kendimi çekip çılgın gibi buza vurmaya başladım. Cristina gözleri açık, saçları suyun içinde salınırken bu saydam tabakanın diğer tarafından beni seyrediyordu. Ellerim parçalanana kadar buza vurdum, ama boşunaydı. Cristina bir an bile gözlerini benden ayırmadı. Elini buza dayayıp bana gülümsedi. Dudakları arasından son hava kabarcıkları çıkarken gözbebekleri son kez büyüdü. Bir saniye sonra sonsuz bir karanlığa doğru battı.

11

Eşyalarımı almak için otele geri dönmedim. Göl kenarındaki ağaçların arasında, gizlendiğim yerden doktorla birkaç bekçinin otele geldiklerini gördüm ve pencereden onların resepsiyon görevlisiyle konuşmalarını izledim. Sonra ıssız sokaklardan yürüyüp köyü geçerek sisler altındaki istasyona vardım. İki gaz lambasının aydınlığında peronda bekleyen trenin silueti belirdi; siyah metal iskeletinden istasyonun ucundaki sinyalin kırmızı ışığı yansıyordu. Lokomotif kapatılmış, kumanda kolları ve parmaklıkları buz tutmuştu. Vagonlar kapkaranlıktı, pencereleri buzla örtülüydü. İstasyon şefinin ofisinde de ışık yoktu. Trenin hareketine daha saatler vardı ve istasyon bomboştu.

Vagonlardan birine gidip kapısını yokladım, ama içeriden sürgülüydü. Tekrar perona inip trenin etrafında dolandım. Karanlıkta görünmeden yük vagonunu trenin en arkasındaki vagona bağlayan platforma tırmandım ve bunları bağlayan kapıyı yokladım. Kilitli değildi. Kendimi vagona atıp kompartımanlara gelene kadar karanlıkta yürüdüm. Birinin içine girip kapıyı sürgüledim. Soğuktan titreyerek koltuğa çöktüm. Bana buzun altından bakan Cristina'nın yüzünü görürüm korkusuyla gözlerimi kapatmaya cesaret edemiyordum. Dakikalar, belki de saatler geçti. Bir ara kendime neden saklandığımı ve neden hiçbir şey hissetmediğimi sordum.

Kendimi o boşluğun içinde gizleyip, soğukta büzülen metalin ve ahşabın çıkardığı inleme seslerini dinleyerek bir kaçak gibi bekledim. Pence-

reden dışarıdaki gölgelere bakarken, vagon duvarlarına vuran bir ışık gördüm ve sesler işittim. Camdaki buğuyu parmağımla silip görebileceğim kadar bir yer açınca, makinistle birlikte birkaç demiryolu işçisinin trenin ön tarafına doğru yürüdüklerini gördüm. On metre uzağımda istasyon şefi, daha önce doktorun yanında gördüğüm iki bekçiyle konuşuyordu. Adam başını salladıktan sonra onlara bir anahtar demeti çıkardı ve peşinde iki bekçiyle trene doğru yürüdü. Birkaç saniye sonra vagon kapısının açıldığını ve yaklaşan ayak seslerini işittim. Kapının sürgüsünü açıp, koltuklardan birinin altına girdim ve sırtımı duvara yapıştırdım. Bekçiler giderek yaklaşıyorlar, fenerlerinin ışığı kompartıman pencerelerinden yansıyordu. Ayak sesleri benim kompartımanımda sonlanınca soluğumu tuttum. Konuşma sesleri kesildi. Kapı açıldı ve yüzümün birkaç santimetre ötesinden geçen bir çift çizme gördüm. Bekçi orada birkaç saniye durduktan sonra çıkıp kapıyı kapadı.

Adam vagonun önüne doğru yürürken hiç kımıldamadan olduğum yerde kaldım. Birden bir takırtıyla birlikte radyatör diliminden sıcak havanın gelişini fark ettim. Bir saat sonra güneşin ilk ışıkları pencereden içeri süzülmeye başladı. Saklandığım yerden çıkıp dışarıya baktım. Bavulları veya hurçları elinde yolcular perona doğru yürüyorlardı. Lokomotifin gümbürtüsü hissediliyordu. Birkaç dakika sonra yolcular trene binmeye başladılar ve kondüktör ışıkları açtı. Pencere kenarındaki koltuğa oturup kompartımanıma giren yolculara başımla selam verdim. İstasyondaki büyük saat sekizi vurunca tren hareket etti. Ancak o zaman gözlerimi kapadım ve kulağıma bir lanetin yankıları gibi gelen kilise çanlarını işittim.

Dönüş yolculuğu rötarlarla doluydu. Elektrik kabloları kopmuş olduğu için Barselona'ya ancak 24 Ocak Cuma öğleden sonra varabildik. Şehir, içinden siyah bir duman ağı geçen kızıl bir gökyüzü altına gömülmüştü. Kış aniden sona ermiş gibi hava sıcaktı ve kanalizasyon kapaklarından pis ve nemli bir koku yayılıyordu. Kuleli evin ön kapısını açınca yerde beyaz bir zarf buldum. Balmumu mührü tanıdığım için eğilip almaya

gerek görmedim, çünkü bunun o akşam patronla Güell Parkı'ndaki evinde taslağı teslim edeceğim randevumuzu hatırlatmak amacıyla bırakıldığını biliyordum. Merdivenleri çıkıp dairemin kapısını açtım. Işığı açmadan doğruca çalışma odama gittim ve pencereye gidip oradan odama baktım. Cristina'yı bana anlattığı şekilde, sandığa eğilmiş haliyle gözümde canlandırdım. Kapağını açıp, içinde taslağın bulunduğu klasörü çıkarıyor. O lanet sayfaları okuduktan sonra bunları yakması gerektiğine karar veriyor. Kibriti çakıp alevi kâğıda yaklaştırıyor.

Evde başka birisi vardı.

Sandığa gidip birkaç adım ötesinde, sanki Cristina'nın arkasından onu gözetliyormuşum gibi durdum. Öne eğilip kapağı açtım. Taslak hâlâ oradaydı, beni bekliyordu. Elimi uzatıp parmak uçlarımla hafifçe klasöre dokundum. O anda onu gördüm. Sandığın dibindeki gümüş nesne bir gölün dibindeki inci gibi parlıyordu. İki parmağımın arasına alıp inceledim. Melek biçimli broş.

"Orospu çocuğu," diye tısladım.

Gardırobun gerisinde, içinde babamın tabancası olan kutuyu çıkardım ve şarjörünü kontrol ettim. Mermi kutusunda kalan mermileri de paltomun sol cebine yerleştirdikten sonra silahı bir beze sarıp sağ cebime soktum. Evden çıkmadan önce holdeki aynanın karşısına geçtim ve karşımdaki yabancıya baktım. Gülerek, damarlarım nefretle zonklayarak kendimi dışarıya attım.

12

Andreas Corelli'nin evi gökyüzünü örten koyu kırmızı bulutların altında, tepenin yamacındaydı. Güell Parkı'nın ormanı arkamda kalmış, esen rüzgâr ağaçların dallarını savurdukça yılan tıslamasına benzeyen bir ses çıkıyordu. Bütün panjurların indirilmiş, balkon kapılarının kapatılmış olduğu binada tek bir ışık yoktu. Park duvarının arkasında, kokumu almış olan köpeklerin hırıltılı solukları duyuluyordu. Cebimden tabancamı çıkarıp park kapısına doğru dönünce karanlığın içinde beni seyretmekte olan köpekleri gördüm.

Evin ana giriş kapısına gidip tokmağıyla üç kere vurdum. Karşılık beklemiyordum. İstesem bir kurşunla kilidi parçalayıp açardım, ama buna gerek yoktu, kapı zaten açıktı. Bronz kolu çevirip kilidi düşürdüm ve meşe kapı kendi ağırlığıyla yavaşça içeriye doğru açıldı. Önümde uzayan koridorda yerin üstü ince bir toz tabakasıyla kaplıydı. Girişteki holün bir yanında kıvrılarak yükselen merdivenler vardı. Koridorda yürüyüp oturma odasına vardım. Duvarı kaplayan eski fotoğraflardan onlarca göz beni izliyormuş gibi geldi. İşitebildiğim tek ses kendi nefesim ve ayak seslerimdi. Koridorun sonuna gelince durdum. Gecenin kızılımsı soluk ışığı panjurun aralıklarından içeriye sızıyordu. Gözlerim karanlığa alışınca tabancayı doğrultup oturma odasına girdim. Mobilyalar önceki yerlerinde duruyordu, ama o cılız aydınlıkta bile eskimiş ve tozla kaplı olduklarını görebiliyordum. Perdeler yıpranmış, duvarın badanası şeritler halinde soyulmuş-

tu. Panjuru açıp içerisini biraz aydınlatmak için balkon kapılarından birine giderken odada yalnız olmadığımı fark ettim. Önce dondum kaldım, sonra da yavaşça arkama döndüm.

Odanın bir köşesinde, her zamanki koltuğunda oturan siluetini tanıdım. Panjurlardan sızan ışıkta cilalı ayakkabıları ve takım elbisesi belli oluyordu. Yüzü gölgede kalmıştı, ama bana baktığını biliyordum. Ve güldüğünü de biliyordum. Tabancayı ona doğrulttum.

"Ne yaptığını biliyorum," dedim.

Corelli kılını bile kıpırdatmadı. Tıpkı sıçramaya hazır bir örümcek gibi hareketsiz duruyordu. Bir adım yaklaşıp tabancayı yüzüne doğru tuttum. Karanlıkta bir soluk sesi duyduğumu sandım, dışarıdan gelen kızılımsı ışık gözlerinde yansıyınca üstüme atlayacağından emindim. Ateş ettim. Tabancanın sarsıntısını koluma çekiçle vurulmuş gibi hissettim. Namludan mavi bir duman bulutu yükseldi. Corelli'nin bir eli koltuğun kolundan düşüp, tırnaklarıyla yeri çizerek sallandı. Bir el daha ateş ettim. Kurşun göğsüne geldi ve elbisesinde, duman tüten bir delik açtı. İki elimle silahı tutmuş, bir adım bile atmaya cesaret edemeden koltuktaki hareketsiz figüre bakakalmıştım. Neden sonra kolunun sallanması durdu. Az önce biri yüzüne biri göğsüne iki kurşun yemiş olan vücutta ne bir ses, ne de bir hareket vardı. Birkaç adım gerileyip balkon kapısına geldim ve gözlerimi Corelli'den ayırmadan kapıyı bir tekmede açtım. İçeriye dolan soluk ışıkta patronun yüzü ve vücudu ortaya çıktı. Yutkunmak istedim, ama boğazım kupkuruydu. İlk kurşun tam gözlerinin arasına isabet etmiş, ikincisi ceket yakasını delmişti. Ne var ki, tek damla kan yoktu. Bunun yerine elbisesinin üstüne bir kum saatinden boşalmış gibi incecik, parlak bir toz dökülmüştü. Gözleri hâlâ parlıyor, dudaklarında alaycı bir gülümseme yerinde duruyordu. Bu bir mankendi.

Silahı indirip yaklaştım; ellerim titriyordu. Çekinerek elimi mankenin yüzüne doğru uzattım. Bir an o cam gibi gözlerin kımıldayacağından ve tırnakları cilalı o uzun ellerin boğazıma sarılıvereceğinden korktum. Parmak uçlarımla yanağına dokundum. Vernik sürülmüş tahtadandı.

Elimde olmadan buruk bir kahkaha attım, tam patrondan beklendiği gibiydi. Bir kez daha o alaycı sırıtışı görünce tabancayla kafasına öyle bir öfkeyle vurdum ki, manken yere devrildi; sonra da tekmelemeye başladım. Tahta gövdesi biçimini kaybederek, kollarıyla bacakları birbirine karıştı. Bir adım geri çekilip etrafıma bakındım. Duvardaki melek figürlü büyük tuvali bir çekişte yerinden söktüm. Resmin arkasında bodruma inen yolun kapısı vardı, burada uyuduğum geceden hatırlıyordum. Kapı açıktı. Karanlığa inen merdivene baktıktan sonra tekrar oturma odasına döndüm ve bu evdeki ilk buluşmamızda Corelli'nin bana yüz bin frangı çıkardığı çekmeceli sandığa gittim. Çekmecelerden birinde, içinde mumlarla kibritler olan teneke bir kutu vardı. Bir an, acaba patron, tıpkı mankeni bulduğum gibi, bunları da bulurum ümidiyle kasten mi bıraktı, diye geçirdim aklımdan. Mumlardan birini yakıp oturma odasının kapısına doğru yürüdüm. Yerdeki mankene son bir kez baktıktan sonra bir elimde mum, diğerinde sımsıkı tuttuğum tabancamla aşağıya inmeye hazırlandım.

Her bir adımımda arkama da bakarak basamakları dikkatle indim. Bodruma vardığımda mumu mümkün olduğunca uzağımda tutarak bir yarım daire biçiminde gezdirdim. Her şey yerli yerindeydi; ameliyat masası, gaz lambaları ve içinde cerrahi gereçler olan tepsi. Hepsinin üstü tozla örtülüydü. Duvara dayalı duran başka mankenler vardı; onlar da patronun mankeni gibi hareketsizdi. Mumu ameliyat masasının üstüne yerleştirip yakından bakmak için yanlarına gittim. Biri bize o gece hizmet eden uşak, biri de Corelli'yle bahçede yemek yediğim akşam beni evime götüren şoförddü. Tanıyamadığım başka mankenler de vardı. Biri duvara çevriliydi, yüzü görünmüyordu. Tabancanın ucuyla dürterek onu döndürünce karşımda kendi görüntümü buldum. Sırtım ürperdi. Bana benzeyen mankenin sadece yarım bir yüzü vardı. Diğer yarısı bitirilmemişti. Tam ayağımla ezmek üzereyken, merdivenin başından bir çocuk kahkahası işittim.

Nefesimi tuttum. Ardından birkaç çıtırtı sesi geldi. Koşarak basamakları çıkıp oturma odasına geldiğimde patronun mankeninin yerinde olmadığını gördüm. Koridordan çıkış kapısına doğru giden ayak izleri vardı.

Tabancanın horozunu kaldırıp izleri takip ettikten sonra koridorun başında bir süre bekledim. Ayak izleri yolun yarısında bitiyordu. Patron gölgelerin arasında gizlenmiş mi diye baktım, ama yoktu. Ana giriş kapısı açık duruyordu. Temkinli adımlarla izlerin bittiği yere kadar yürüdüm. Duvardaki portreler arasındaki boşluk artık yoktu. Oraya yeni bir çerçeve konmuştu. Çerçevenin içindeki fotoğraf bu ölüm kokan koleksiyondaki diğer fotoğraflar gibi aynı kamerayla çekilmişti. Beyazlar içindeki Cristina merceğe donuk gözlerle bakıyordu. Yalnız değildi. İki kol onu sarmış, dik durmasını sağlıyordu. Bu kollar gülümseyen bir adama aitti: Andreas Corelli'ye.

13

Tepeden aşağıya, Gracia'yı oluşturan dolambaçlı, karanlık sokaklara doğru koştum. Burada, semt sakinlerinin hararetli bir şekilde siyaset veya futbol tartıştıkları bir kafe buldum. Sigara dumanı içindeki salonda kalabalığı yararak bara yürüdüm. Barmen sanırım bütün yabancılara yaptığı gibi düşmanca bir bakışla beni süzdü. Onun salonuna birkaç sokak uzakta bulunan herkes bu gruba giriyor olmalıydı.

"Telefonunuzu kullanmam lazım," dedim.

"Telefonu sadece müşteriler kullanabilir."

"O halde, bana bir kadeh konyak verin, bir de telefon."

Barmen raftan bir kadeh çıkarırken bana salonun öbür ucundaki TUVALET yazılı bir levhanın bulunduğu koridoru işaret etti. Koridorun sonunda, tuvalet kapısının karşısında telefon kulübesi gibi bir şey gördüm; yoğun sidik kokusuna salonun gürültüsü karışıyordu. Almacı yerinden kaldırıp bir hat düşmesini bekledim. Birkaç saniye sonra santralın sesi geldi.

"Bir hukuk firmasını aramak istiyorum. Avukatın adı Valera, adresi 442 Avenida Diagonal."

Santral birkaç dakika sonra telefonumu bağladı. Bir elimde almaç, diğeriyle kulağımı tıkayarak bekledim. Neden sonra Valera'nın sekreterinin sesini duydum.

"Üzgünüm, ama Sinyor Valera şu anda burada değil."

"Çok önemli. Ona adımın Martín olduğunu söyleyin. David Martin. Ölüm kalım meselesi."

"Kim olduğunuzu biliyorum Sinyor Martín. Üzgünüm ama sizi ona bağlayamam, çünkü burada değil. Saat gecenin dokuz buçuğu; Sinyor Valera uzun bir süre önce ofisten ayrıldı."

"O halde, bana ev adresini verin."

"Size bu bilgiyi veremem Sinyor Martín. Özür dilerim. İsterseniz yarın sabah tekrar telefon edin ve..."

Kapatıp, yeni bir hat bekledim. Bu defa santrala Ricardo Salvador'un vermiş olduğu numarayı bağlamasını söyledim. Telefonu komşusu açtı ve gidip sabık polis evde mi diye bakacağını söyledi. Çok geçmeden Salvador hattaydı.

"Martín? İyi misin? Barselona'da mısın?"

"Az önce geldim."

"Dikkatli olmalısın. Polisler seni arıyor. Buraya gelip seninle ve Alicia Marlasca'yla ilgili sorular sordular."

"Victor Grandes mi?"

"Sanırım o. Yanında, görünüşlerini hiç beğenmediğim iki yarma vardı. Galiba Roures ve dul Marlasca'nın ölümünü sana yıkmak istiyor. Gözlerini dört aç, büyük ihtimalle seni izliyorlardır. İstersen buraya gelebilirsin."

"Teşekkür ederim Sinyor Salvador. Bunu düşünürüm. Başınızı daha çok derde sokmak istemiyorum."

"Ne yaparsan yap, çok dikkatli ol. Galiba haklıydın. Jaco dönmüş. Nedenini bilmiyorum, ama dönmüş işte. Bir planın var mı?"

"Avukat Valera'yı bulmaya çalışacağım. Bence bütün bu işin başında Marlasca'nın iş yaptığı yayıncı var ve sanırım gerçeği bilen tek kişi de Valera."

Salvador bir an sustu.

"Seninle gelmemi ister misin?"

"Buna gerek olacağını sanmıyorum. Valera'yla konuştuktan sonra sizi ararım."

"Nasıl istersen. Silahın var mı?"

"Evet."

"Bunu duyduğuma sevindim."

"Sinyor Salvador... Roures, bana Marlasca'nın Somorrostro bölgesinde tanıştığı bir kadından söz etmişti. Irene Sabino aracılığıyla tanıştığı biriymiş."

"Somorrostro Cadısı."

"Onun hakkında ne biliyorsunuz?"

"Bilinecek pek bir şey yok. Tıpkı o esrarengiz yayıncı gibi, onun da var olduğundan emin değilim. Senin asıl sorunun Jaco ve polisler."

"Bunu aklımdan çıkarmam."

"Bir şey öğrenince hemen beni ararsın, değil mi?"

"Ararım. Teşekkür ederim."

Telefonu kapadıktan sonra, yaptığım görüşmeler ve elimi sürmediğim içkim için tezgâha bir miktar para bıraktım.

Yirmi dakika sonra 442 Avenida Diagonal adresine gelmiş, Valera'nın binanın tepesindeki ışıkları açık ofis penceresine bakıyordum. Kapıcının kulübesi kapalıydı, ama adam düşmanca bir ifadeyle kapıya gelene kadar yumrukladım. Beni savmak için biraz aralayınca, kapıyı itip adamın itiraz edişine aldırmadan içeriye girdim. Kapıcı kolumu tutup beni durdurmak istedi, ama ona bakışımı görünce üstelemedi.

Valera'nın sekreteri kapıyı açtığı anda yüzündeki şaşkınlık ifadesi bir anda korkuya dönüştü; özellikle de, kapıyı yüzüme kapamasın diye ayağımı araya sokup, içeriye dalınca...

"Avukata burada olduğumu söyleyin," dedim. "Hemen."

Sekreter bembeyaz olmuş bir yüzle bana baktı.

Dirseğinden tutup avukatın odasına doğru sürükledim. Işıkları açıktı, ama Valera görünürde yoktu. Sekreterin ağlamasıyla birlikte, tırnaklarımı koluna geçirdiğimi fark ettim. Kadını bırakıp bir adım geri çekildim. Titriyordu. İç geçirdim ve onu sakinleştirmek için bir el hareketi yaptım, ama bunun sonucu belimdeki tabancamın gözükmesi oldu.

"Lütfen Sinyor Martín. Yemin ederim Sinyor Valera burada değil."

"Size inanıyorum. Sakin olun. Sadece onunla konuşmak istiyorum. Hepsi bu."

Sekreter başını salladı. Gülümsedim.

"Lütfen, şu telefonu kaldırın ve onu evinden arayın," dedim kararlı bir sesle.

Sekreter almacı alıp santrala avukatın numarasını söyledi. Karşıdan gelen sesi duyunca, telefonu bana verdi.

"İyi akşamlar," diye başladım.

"Martín, ne talihsiz bir sürpriz," dedi Valera. "Çalışanlarımı korkutmak dışında, gecenin bu saatinde ofisimde ne işin var, söyler misin?"

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim Sinyor Valera, ama acil olarak müvekkiliniz Sinyor Andreas Corelli'nin bulunduğu yeri öğrenmem gerekiyor ve bana sadece siz yardımcı olabilirsiniz."

Uzun bir sessizlik.

"Korkarım yanılıyorsunuz Sinyor Martín. Sana yardımcı olamam."

"Bu meseleyi dostça halledebileceğimizi umuyordum Sinyor Valera."

"Anlamıyorsun Martín. Ben Sinyor Corelli'yi tanımıyorum."

"Ne dediniz?"

"Onu hiç görmedim, onunla hiç konuşmadım ve kesinlikle onun nerede olduğunu da bilmiyorum."

"Beni karakoldan çıkarmanız için sizi o tutmuştu unuttunuz mu?"

"O olaydan birkaç hafta önce bir çek ve mektup aldık. Onun iş arkadaşı olduğunu, Müfettiş Grandes'in seni taciz ettiğini ve gerekirse seni savunmak için harekete geçmemizi bildiriyordu. O mektupla birlikte sana elden vermemizi istediği zarf da gelmişti. Benim tek yaptığım şey, çeki bankaya yatırmak ve polis merkezindeki tanıdıklarıma senin oraya getirilip getirilmediğini sormak oldu. Olup biten bundan ibaretti. Eğer seni serbest bırakmazsa başına neler geleceğini söyleyerek Grandes'i nasıl tehdit ettiğimi hatırlarsın herhalde. Verdiğimiz hizmetten şikâyet edebileceğini sanmıyorum."

Bu defa susma sırası bana gelmişti.

"Bana inanmıyorsan Sinyorita Margarita'dan mektubu göstermesini iste," diye ekledi Valera.

"Peki ya babanız?"

"Babam mı?"

"Babanız ve Marlasca'nın Corelli'yle iş ilişkileri vardı. Mutlaka bir şeyler biliyor olmalıydı..."

"Seni temin ederim ki, babamın hiçbir zaman bu Sinyor Corelli'yle doğrudan teması olmamıştır. Eğer bir yazışma olduysa, ki ofisteki dosyalarda bununla ilgili en küçük bir kayıt yok, bunu müteveffa Sinyor Marlasca'yla şahsen yapmış olmalı. Aslında mademki sordun, sana babamın bu Sinyor Corelli'nin varlığından bile şüphe ettiğini söylemek isterim; özellikle de Sinyor Marlasca'nın son zamanlarında o, nasıl diyeyim... o kadınla ilişkisi başladıktan sonra..."

"Hangi kadınla?"

"O şarkıcı kadın."

"Irene Sabino mu?"

Valera'nın huzursuz bir şekilde iç geçirdiğini duydum.

"Ölmeden önce Sinyor Marlasca bankadaki fonunun firmamız tarafından yönetilmesini istedi; bu paradan Juan Corbera ve María Antonia Sanahuja adındaki kişilere bir dizi ödeme yapılacaktı."

Jaco'yla Irene Sabino olmalı, diye düşündüm.

"Paranın miktarı neydi?"

"Mevduattaki para döviz halindeydi. Yanlış hatırlamıyorsam, yüz bin Fransız frangı kadardı."

"Marlasca bu parayı nereden edindiğini söylemiş miydi?"

"Biz bir avukatlık firmasıyız, detektiflik bürosu değil. Firmamız sadece Sinyor Marlasca'nın son isteklerini ve talimatlarını yerine getirdi, bunu hiç sorgulamadık."

"Başka ne gibi talimatlar verdi?"

"Özel bir şey değildi. Sadece ofisle veya ailesiyle ilgisi olmayan üçüncü kişilere yapılacak ödemeler."

"Bunlardan herhangi birini hatırlıyor musunuz?"

"Firma çalışanlarının uygun olmayabilecek bilgilere erişmemeleri için bu konularla babam şahsen ilgilenmişti."

"Peki, babanız eski ortağının bu miktarda bir parayı yabancılara vermesini tuhaf bulmamış mıydı?"

"Elbette tuhaf bulmuştu. Birçok şey ona tuhaf geliyordu."

"Bu ödemelerin nereye yapıldığını hatırlıyor musunuz?"

"Nasıl hatırlayabilirim ki? Neredeyse yirmi beş yıl geçmiş."

"Gayret edin," dedim. "Sinyorita Margarita'nın hatırına."

Sekreter bana dehşet dolu bir bakış atınca ona göz kırptım.

"Sakın sekreterime el süreyim deme," diye tehdit etti Valera.

"Aklıma kötü şeyler sokmayın," dedim. "Hafızanız nasıl oldu? Canlanmaya başladı mı?"

"Babamın özel günlüklerine bakabilirim."

"Nerede bunlar?"

"Burada, belgelerinin arasında. Ama birkaç saat sürer..."

Telefonu masaya bırakıp, hüngür hüngür ağlayan sekretere baktım. Ona bir mendil uzatıp, sırtını sıvazladım.

"Hadi canım, bu kadar büyütecek bir şey yok. Gidiyorum. Tamam mı? Sadece onunla konuşmak istemiştim."

Kadın gözlerini tabancadan ayırmadan başını salladı. Paltomu iliklerken ona gülümsedim.

"Son bir şey."

Sekreter en kötüsü şimdi geliyor korkusuyla başını kaldırdı.

"Bana avukatın adresini yazın. Sakın bir numara yapmaya kalkmayın, çünkü bana yalan söylerseniz bütün iyi niyetimi bir yana bırakacağımdan şüpheniz olmasın."

Ofisten çıkmadan önce Margarita'dan telefon kablosunu göstermesini istedim ve hattı keserek onu Valera'yı veya polisi arama zahmetinden kurtardım.

14

Sinyor Valera, Calle Girona ve Calle Ausiàs March sokaklarının kesiştiği köşede, saray yavrusu gibi bir evde yaşıyordu. Bu ucube yapı ona babasından miras kalmış olmalıydı ve herhalde her bir tuğlasında, buradan içeriye adım atmayı bile hayal edemeyecek bir kuşak Barselonalı'nın kanı ve teri vardı. Kapıcıya beni ofisten Sinyorita Margarita'nın gönderdiğini ve avukata bazı belgeler getirdiğimi söyledim. Adam bir anlık tereddütten sonra beni içeri aldı. Gözleri üzerimde olduğu için merdivenleri sakin adımlarla çıktım. Birinci kat aralığı çocukluğumda Ribera semtinde gördüğüm çoğu evden daha genişti. Kapı tokmağı bronzdan bir yumruk biçimindeydi. Vurmak için elime aldım, ama kapı açıktı. Hafifçe itip içeriye baktım. Giriş holünden üç metre genişliğinde, mavi kadife kaplı duvarları resimlerle dolu bir koridora geçiliyordu. Kapıyı kapatıp, diğer taraftan gelen loş aydınlığa baktım. Piyanoyla çalınan hafif bir müzik sesi duyuluyordu.

"Sinyor Valera?" diye seslendim. "Benim, Martin."

Karşılık gelmeyince hüzünlü müzik sesine doğru yürüdüm. Resimlerle dolu koridoru geçip büyük ve karanlık bir odaya geldim. Dikdörtgen biçimindeki odanın duvarları yerden tavana kadar yükselen kitap raflarıyla çevrelenmişti. Karşı tarafında yarı açık bir kapı ve buradan sızan bir şömine aydınlığı vardı.

"Valera?" diye seslendim bir kez daha.

Alevlerin kapıya gelen aydınlığında bir siluet belirdi. İki parlak göz beni kuşkuyla izliyordu. Beyaz tüylü bir Alsas çoban köpeği bana doğru yaklaşmaya başladı. Hiç kımıldamadan durup, tabancamı almak için paltomun düğmelerini çözdüm. Hayvan ayaklarımın dibinde durup başını kaldırdıktan sonra bana baktı ve iniltiye benzer bir ses çıkardı. Başını okşayınca, parmaklarımı yaladı. Kapı eşiğine gidip oradan döndü ve bana baktı. Onu takip ettim.

Kapının öbür yanında büyük bir şöminesi olan okuma odası vardı. Alevler duvarda ve tavanda titrek gölgeler halinde oynaşıyordu, odada başka ışık yoktu. Şöminenin karşısında sırtı duvara dönük olan büyük deri bir koltuk gördüm. Köpek koltuğa doğru ilerledikten sonra, yine dönüp bana baktı. Biraz yaklaşınca, koltuğun koluna dayanmış bir el belirdi. O elin parmakları arasında mavi dumanı yükselen, yanar halde bir puro vardı.

"Valera? Benim, Martin. Kapı açık olduğu için..."

Köpek gözlerini benden ayırmadan koltuğun ayakları dibine yattı. Yavaşça koltuğun önüne doğru yürüdüm. Sinyor Valera yüzü şömineye dönük, gözleri açık, dudaklarında belli belirsiz bir gülümsemeyle oturuyordu. Üstünde üç parçalı takım elbisesi vardı; diğer eli deri kaplı bir defterin üstündeydi. O anda yanağından aşağıya süzülen kırmızı bir damla, bir kan damlası gördüm. Eğilip defteri elinden aldım. Köpek, bana kederli bir bakış fırlattı. Başını okşadım.

"Üzgünüm," dedim fısıltıyla.

Defter bir çeşit günlüğe benziyordu; girişler elyazısıyla yazılmış, tarih atılmış ve araları bir satırla ayrılmıştı. Valera defterin tam ortasını açmıştı. Sayfadaki ilk giriş 23 Kasım 1904 tarihini gösteriyordu:

Ödeme notu (23/11/04'te 356), D. M. fonundan 7.500 peseta. D. M.'nin verdiği adrese Marcel'le elden gönderdim. Eski mezarlığın arkasındaki ara sokakta, Sanabre ve Oğulları Taş İşleri Atölyesi.

Birkaç kez okuyup anlamaya çalıştım. Bu ara sokağı *Sanayinin Sesi* günlerimden biliyordum. Pueblo Nuevo Mezarlığı duvarlarının ardında, mezar taşları yapan atölyelerle dolu, daracık sefil bir sokaktı. Bunun bitiminde Bogatell kumsalı ve denize kadar uzanan barakalar vardı: Somorrostro. Her nedense Marlasca önemli miktarda bir paranın bu atölyelerden birine ödenmesi talimatını vermişti.

Aynı sayfada, aynı tarih altındaki başka bir girişte Marlasca'nın Jaco ve Irene Sabino'ya yaptığı ödemeler başlıyordu:

D. M. fonundan Banco Hispano Colonial (Calle Fernando şubesi) 008965-2564-1 numaralı hesaba, Juan Corbera–María Antonia Sanahuja adına banka transferi. Birinci aylık ödeme olan 7.000 peseta. Ödeme planı yapılsın.

Defteri karıştırmaya devam ettim. Çoğu açıklama, firmayla ilgili masraflar ve küçük operasyonlarla ilgiliydi. Bir dolu şifreli hatırlatma notuna baktıktan sonra Marlasca'nın adının geçtiği başka bir giriş buldum. Bu da yine, büyük ihtimalle firmanın memurlarından biri olan Marcel adlı kişi aracılığıyla yapılan nakit ödemeyle ilgiliydi:

Ödeme notu (29/12/04'te 379), D. M.'nin fonundan 15.000 peseta. Marcel'le elden ödendi. Bogatell kumsalı, kavşak yanında. Saat 09:00. Aracı ismi verilecek.

Somorrostro Cadısı, dedim içimden. Diego Marlasca ölümünden sonra ortağı aracılığıyla yüklü miktarda paralar dağıtmıştı. Bu da Salvador'un, Jaco'nun parayla kaçtığı iddiasını çürütüyordu. Marlasca ödemelerin şahsen yapılması talimatını vermiş, parasının yönetimini de avukatlık firmasına bırakmıştı. Diğer iki ödeme, ölümünden kısa bir süre önce Marlasca'nın bir taş işçiliği atölyesiyle ve Somorrostro semtinden karanlık bir kişiyle temasta olduğunu gösteriyordu, bu işlemler sonucu büyük miktarda para el değiştirmişti.

Odadan çıkmak üzereyken duvarlardan birinin şarap renkli kadife bir fon üstünde asılı çerçeveli portrelerle kaplı olduğunu fark ettim. Yaklaşıp bakınca baba Valera'nın, hâlâ oğlunun ofisine hâkim görünen portresini gördüm. Fotoğrafların çoğunda ünlü avukat sosyal etkinliklerde, Barselona ileri gelenleriyle birlikteydi. Bu fotoğrafların on tanesine bakınca, Valera, Marlasca ve Sentis Hukuk Firması'nın şehrin mekanizmasında önemli bir dişli olduğunu anlamak mümkündü. Bazılarında çok daha genç olmasına rağmen Valera'nın oğlunu da tanıdım. Hep geri planda, babasının gölgesinde duruyordu.

Daha onu görmeden hissettim diyebilirim. Valera'ların bulunduğu fotoğraftaydı. Baba ve oğul. Fotoğraf firmanın kapısı önünde çekilmişti. Baba oğulun yanında uzun boylu, yakışıklı bir adam vardı. Bu yüz koleksiyondaki diğer birçok fotoğrafta da vardı ve hep Valera'nın yanındaydı. Diego Marlasca. Bütün dikkatimle ona bakarken, o da yirmi beş yıl önce çekilmiş fotoğraftan bana bakıyordu. O da patron gibi, hiç yaşlanmamıştı. Ne kadar kolay kandırıldığımı anlayınca acı acı güldüm. Bu yüz bana dostum sabık polis tarafından verilen fotoğraftaki yüz değildi.

Benim Ricardo Salvador adıyla tanıdığım kişi Diego Marlasca'nın kendisiydi.

15

Valera'nın evinden çıktığım sırada merdivenler karanlıktı, el yordamıyla aşağıya inip giriş kapısını buldum. Kapıyı açarken içeriye sokak lambasının mavi aydınlığı süzüldü ve holün karşı tarafından bana kötü kötü bakan kapıcıyı gördüm. Hızlı adımlarla Calle Trafalgar Sokağı'na gelip burada Pueblo Nuevo Mezarlığı'nın kapılarına kadar giden tramvaya bindim. Babam *Sanayinin Sesi*'nde gece vardiyasına giderken aynı tramvayda ben de bazen ona eşlik ederdim.

Tramvay neredeyse boştu, ben de ön koltuğa oturdum. Pueblo Nuevo'ya yaklaşırken, büyük su birikintileri olan karanlık sokaklardan geçtik. Buralarda sokak lambası olmadığı için tramvayın farıyla aydınlanan sokak, sanki bir tünelden geçiyormuşuz izlenimi veriyordu. Neden sonra mezarlığın kapıları, içindeki haçlar ve heykellerle geri plandaki fabrika bacaları belirdi. Mezarlık kapısı önündeki iki melek heykelinin altına sokak köpekleri üşüşmüştü. Bir an durup tramvayın ışığına baktıktan sonra gölgelerin arasında kayboldular.

Tramvay hareket halindeyken atlayıp mezarlık duvarları boyunca yürümeye başladım. Köpeklerin peşimden geldiğini işitebiliyordum. Mezarlığın arka tarafına vardığım sırada bir ara sokağın köşesinde durup onlara rasgele bir taş attım. Boğuk bir iniltinin ardından koşarak kaçışlarını işittim. Ara sokak duvarla taş atölyeleri arasına sıkışmış bir geçitten ibaretti. Biraz ötede tozlu bir sokak lambasının aydınlığında, SANABRE VE OĞUL-

LARI levhasını gördüm. Zincirli bir kilidi olan derme çatma kapıya gidip, kilidi tek kurşunla açtım.

Yüz metre uzaktaki denizden esen tuzlu rüzgâr silah sesini boğmuştu. Kapıyı itip atölyeye girdim ve sokak lambasının ışığı içeri girsin diye iç kısmı ayıran perdeyi açtım. Burada gölgelerin içinde donmuş gibi duran, yüzleri henüz tamamlanmamış mermer figürler vardı. Kucağında bebek tutan birkaç Meryem heykeli ve yüzlerini göğe çevirmiş, ellerinde mermer güller tutan kadın figürlerinin önünden geçtim. Havada taş tozunun kokusu vardı. İsimsiz mezar taşlarından başka bir şey göremeyince çıkmaya karar verdim. Tam o anda onu gördüm. Atölyenin arka kısmında, diğer figürlerin arasından uzanmıştı. Yaklaştıkça tam biçimi ortaya çıktı. Az sonra büyük bir ışık meleğinin karşısına geçmiş, bakıyordum. Patronun yakasında ve benim sandığın dibinde bulduğum broştaki figürdü. Bu heykel iki buçuk metre yüksekliğindeydi ve yüzüne bakınca hemen tanıdım; özellikle de gülümseyişini... Ayakları dibinde üstü yazılı bir mezar taşı vardı:

DAVID MARTİN
1900 – 1930

Güldüm. Dostum Diego Marlasca'nın hakkını vermem gerekiyordu, sürpriz yapmayı seviyordu ve iyi bir mizah anlayışı vardı. Oysa şaşırmamam gerekir, diye düşündüm. Aşırı hevesli davranıp, bana böyle yürekten gelen bir uğurlama hazırlamıştı. Eğilip adımın yazılı olduğu taşı okşadım. Arkamda bir ayak sesi duydum. Dönüp bakınca, tanıdık bir yüzle karşılaştım. Çocuk haftalar önce beni Paseo del Borne'de takip ederken de aynı siyah takım elbiseyi giyiyordu.

"Hanım şimdi sizinle görüşecek," dedi.

Başımı sallayıp ayağa kalktım. Oğlanın bana uzattığı eli tuttum.

"Korkmayın," dedi beni çıkış kapısına doğru götürürken.

"Korkmuyorum," diye fısıldadım.

Çocuk, beni ara sokağın sonuna götürdü. Buradan, harap haldeki depoların ve tali hatta çekilmiş metruk bir yük treninin ardındaki kumsal gö

rünüyordu. Trenin vagonları paslanmış, çürümüş, lokomotiften geriye iskelet halindeki kazanı ve metal boruları kalmıştı.

Gökyüzünde kurşun rengi bulutlar arasından arada bir görünen bir ay vardı. Uzaktan deniz ve dalgalar arasında seyreden gemilerin silueti görünüyordu. Bogatell Kumsalı'nın üstüne eski balıkçı teknelerinin iskeletleri serpiştirilmişti. Diğer yanda, sanayinin karanlık kalelerinden atılmış bir çöplük gibi görünen Somorrostro barakaları vardı. İlk sıra kulübeler dalgaların sadece birkaç metre gerisinde kalıyordu. Şehirle deniz arasına sıkışmış bu sonsuz insan çöplüğü içindeki çatılardan beyaz dumanlar yükselmekteydi. Çalıntı tuğlalarla, çamurla ve odunlarla inşa edilmeye çalışılmış bu sefil yapılar arasındaki dar sokaklardan geçtik. Çocuk semt sakinlerinin hoşnutsuz bakışlarına aldırmadan yürümeye devam etti. İşsizler, benzeri yerlerden kovulmuş Çingeneler, evsiz yaşlı erkekler, kadınlar ve çocuklar. Hepsi beni kuşkulu gözlerle izliyorlardı. Barakalarının önünde ateş yakmış, teneke kutular içinde su veya yiyeceklerini ısıtan kadınların önünden geçtik. Beyazımsı bir yapının önünde durduğumuz zaman, kapısında yüzü yaşlı kadınları andıran bir genç kız gördüm; felçli bacağı topallıyordu. İçinde çamurlu bir şeyin kıpırdadığı bir kovayı sürüklemekteydi. Yılanbalıklarıydı. Çocuk bana kapıyı işaret etti.

"Burası," dedi.

Gökyüzüne son bir kez baktım. Ay bir kez daha bulutların arasına gizleniyor, denizden bize doğru karanlık bir örtü yaklaşıyordu.

İçeri girdim.

16

Kadının yüzünde anıların bıraktığı çizgiler vardı ve gözlerindeki bakış onu bazen on bazen yüz yaşında gösteriyordu. Küçük bir ateşin başına oturmuş, dans eden alevleri küçük bir çocuğa özgü hayranlıkla seyrediyordu. Kül rengindeki saçı örülmüş ve tepesinde toplanmıştı. Vücudu ince ve diriydi. Beyaz bir elbise giymiş, boğazına ipek bir eşarp bağlamıştı. Bana dostça gülümseyip, yanındaki iskemleye oturmamı işaret etti. Oturdum. Bir süre hiç konuşmadan, odunların çıtırtısını ve denizden gelen mırıltılı sesi dinledik. Kadının yanında zaman sanki durmuş gibiydi ve buraya gelirken duyduğum telaştan da hiçbir iz kalmamıştı. Vücudum ateşin sıcaklığını emdikçe, iliklerime kadar işlemiş olan soğuktan da bir eser kalmadı. Neden sonra kadın gözlerini alevlerden ayırıp elimi tuttu ve ağzını açtı.

"Annem bu evde kırk beş yıl yaşadı," dedi. "O zamanlar buraya ev bile denemezdi, kamışlardan ve denizin kıyıya vurduğu ıvır zıvırdan yapılmış bir kulübeden ibaretti. Annem ünlü biri ve buradan gidebilecek kadar parası olduktan sonra bile gitmedi. Somorrostro'dan ayrıldığı gün öleceğini söylerdi. Burada, kumsal insanlarının arasında doğmuştu ve hayatının son gününe kadar burada yaşayacaktı. Hakkında pek çok şey söylendi. Birçok insan onun hakkında konuştu, ama onu gerçekten tanıyan pek az insan vardı. Çoğu kimse ondan korkar ve nefret ederdi. Ölümünden sonra bile. Sana bütün bunları anlatıyorum, çünkü aradığını sandığın kişinin ben olmadığımı bilmek hakkındır. Çoğu insanın Somorrostro Cadısı olarak andığı kişi annemdi."

Aklım karışmış bir halde ona baktım.

"Ne zaman..."

"Annem 1905'te öldü," dedi. "Bu evden birkaç metre ötede, deniz kenarında öldürüldü, boğazından bıçaklandı."

"Üzgünüm. Oysa ben, onu hâlâ..."

"Çoğu insan öyle sanıyor. İnanma arzusu ölümü bile yener."

"Onu kim öldürdü?"

"Kim olduğunu biliyorsun."

Cevap vermem birkaç saniye sürdü.

"Diego Marlasca..."

Kadın başını sallayarak doğruladı.

"Neden?"

"Onu susturmak için. Geride iz bırakmamak için."

"Anlamıyorum. Anneniz ona yardım etmişti. Diego da bunun karşılığı olarak ona yüklü bir miktar para vermişti."

"İşte zaten bu nedenle annemi öldürmek istedi, böylece sırrını mezara götürecekti."

Şaşkınlığım onu eğlendiriyormuş gibi ince bir tebessümle beni seyrediyor, aynı zamanda biraz da acıyarak bakıyordu.

"Annem sıradan bir kadındı Sinyor Martín. Yoksulluk içinde doğup büyüdü ve sahip olduğu tek güç, hayatta kalma arzusuydu. Okuma yazmayı hiçbir zaman öğrenmedi, ama insanların içini nasıl göreceğini biliyordu. Onlar gibi hissedebiliyor, onların sırlarını ve gizli emellerini anlayabiliyordu. Bunu onların gözlerinden, jestlerinden ve seslerinden okuyabiliyordu. Ne söyleyeceklerini veya ne yapacaklarını onlar harekete geçmeden önce bilirdi. Bu yüzden ona büyücü dediler, çünkü onların içindeki kendilerinin görmeyi reddettikleri şeyleri görebiliyordu. Geçimini sağlamak için nehir yatağından aldığı su, otlar ve bir miktar şekerle hazırladığı aşk iksirlerini satardı. Ümitsiz insanların inanmak istedikleri şeylere inanmalarını sağlayarak onlara yardım ederdi. Ünü biraz yayılınca varlıklı ailelerden insanlar da yardım istemek için onu ziyaret etmeye başladılar. Zengin-

ler daha çok zengin olmak, güçlüler daha güçlü olmak istiyorlardı. Kötüler kendilerini aziz gibi hissetmek, dindarlar da işlemeye cesaret edemedikleri günahlar için pişmanlık duyarak cezalandırılmak istiyorlardı. Annem hepsini dinler ve verdikleri parayı alırdı. Bu paralarla beni ve kardeşlerimi müşterilerinin çocuklarıyla aynı okula gönderdi. Bize buradan uzakta yeni bir isim ve yeni bir hayat satın aldı. Annem iyi bir insandı Sinyor Martín. Hakkında söylenenler sizi yanıltmasın. Kimseyi istismar etmedi, onları kendi istediklerinden daha fazlasına inandırmadı. Hayat ona hepimizin yaşamını sürdürebilmesi için tıpkı hava ve su gibi küçük yalanlara ihtiyacımız olduğunu öğretmişti. Tek bir gün, sabahtan akşama kadar dünyanın ve kendimizin çıplak gerçeğini görebilseydik ya kendimizi öldürür ya da aklımızı kaçırırız, derdi."

"Ama..."

"Eğer buraya büyü aramak için geldiyseniz özür dilerim sizi hayal kırıklığına uğratacağım. Annem, bana büyü ve sihrin olmadığını söylerdi, bu dünyada bizim hayal ettiğimizden daha çok iyilik veya kötülük olmadığını, bunun da açgözlülük veya masumiyetten kaynaklandığını anlatırdı. Ya da delilikten."

"Ama verdiği parayı kabul ederken Diego Marlasca'ya böyle şeyler söylememişti," diye itiraz ettim. "O günlerde yedi bin peseta uzun yıllar iyi bir isim yapmaya ve iyi okullara gitmeyi sağlayabilirdi."

"Diego Marlasca'nın inanmaya ihtiyacı vardı. Annem, ona bu konuda yardımcı oldu. Hepsi o kadar."

"Neye inanmaya?"

"Kendi günahlarından kurtuluşuna. Kendisine ve sevdiklerine ihanet ettiğini düşünüyordu. Hayatını kötü ve sahte bir yola soktuğuna inanıyordu. Anneme göre bu onu, hayatlarının bir aşamasında durup aynaya bakan çoğu erkekten farklı kılmazdı. Ona göre en nefret edilesi insanlar, kendilerini daima erdemli hissedip diğerlerine tepeden bakanlardı. Ama Diego Marlasca vicdanlı bir insandı ve gördüğü şey onu tatmin etmemişti. İşte bu yüzden anneme geldi. Çünkü bütün ümidini ve belki de aklını kaybetmişti."

"Marlasca ne yaptığını ona anlatmış mı?"

"Hayatını bir gölgeye teslim ettiğini söylemiş."

"Bir gölgeye mi?"

"Aynen böyle demiş. Onu takip edip kendisiyle aynı kalıba, yüze ve sese sahip bir gölge."

"Bu ne anlama gelebilir?"

"Suçluluk ve pişmanlık duygusunun bir anlamı yoktur. Bunlar sadece duygudur, düşünce değil."

Herhalde patron bile bunu bu kadar açık bir şekilde açıklayamazdı, diye düşündüm.

"Peki, anneniz onun için ne yapabilmiş?" diye sordum.

"Sadece onu avutup biraz huzur bulmasını sağlamış. Diego Marlasca büyüye inanıyordu, işte bu yüzden de annem onu, kurtuluşunun kendisi sayesinde olabileceğine inandırmaya çalıştı. Ona küçükken kumsal gecekondularında duymuş olduğu eski bir büyüden, bir balıkçı efsanesinden bahsetti. Bir insan hayatta yolunu kaybeder ve ölüm onun ruhuna bir bedel biçerse, efsaneye göre o kişi onu kurtarmak için kendini kurban etmeye razı olan temiz bir ruh bulup, kendi kara yüreği yerine onu gösterecek, görme yetisi olmayan ölüm de onu ıskalayıp yanından geçecek."

"Temiz bir ruh mu?"

"Günahtan arınmış."

"Peki, bu nasıl uygulanacakmış?"

"Tabii, acı çekerek."

"Ne çeşit bir acı?"

"Kan kurbanı. Bir ruh yerine başkası. Hayatın ölümle takas edilişi."

Sadece denizin fısıltısıyla barakalar arasından esen rüzgârın duyulduğu uzunca bir sessizlik oldu.

"Irene, Marlasca için seve seve kendi gözlerini ve kalbini oyardı. Marlasca, onun yaşama nedeniydi. Onu körü körüne severdi ve o da Marlasca'nın kurtuluşunun sadece büyüyle olabileceğine inanıyordu. İlk başlarda kendi hayatını Marlasca'ya kurban etmek istedi, ama annem onu

vazgeçirdi. Ona zaten kendisinin de bildiği şeyi, ruhunun günahtan arınmış olmadığını ve boşuna kendini kurban edeceğini söyledi. Bunu, onu kurtarmak için söylemişti. İkisini de kurtarmak için."

"Kimden?"

"Kendilerinden."

"Ama Irene bir hata yaptı..."

"Annem bile her şeyi göremezdi."

"Marlasca ne yaptı?"

"Annem, bana anlatmayı hiç istemezdi, benim ve kardeşlerimin bu işlere bulaşmasını istemiyordu. Nereden geldiğimizi ve kim olduğumuzu unutalım diye, bizleri ayırıp uzakta, farklı yatılı okullara gönderdi. Artık bizlerin lanetlendiğini söylüyordu. Çok geçmeden de öldü, tek başınaydı. Çok uzun zaman haberimiz olmadı. Cesedini bulduklarında kimse dokunmaya cesaret edememiş, denize sürüklenmesi için öylece bırakmışlar. Ama onu kimin, ne amaçla öldürdüğünü biliyordum. Bugün bile annemin yakında öleceğini ve onu kimin öldüreceğini bildiğine inanırım. Bildiği halde hiçbir şey yapmadı, çünkü sonunda o da inanıyordu. İnanıyordu, çünkü yapmış olduğu şeyi kabul edemiyordu. Kendi ruhunu teslim ederek bizlerin ve bu yerin ruhunu kurtaracağına inanıyordu. İşte bu nedenle kaçmak istemedi, çünkü efsaneye göre kendini kurban eden ruh daima ihanet eyleminin işlendiği yerde kalmak zorundadır, tıpkı ölülerin gözlerine çekilen bant gibi."

"Ya Diego Marlasca'yı kurtaran ruh nerede?"

Kadın güldü.

"Ruhlar, kurtuluşlar falan yoktur Sinyor Martín. Bunlar sadece kocakarı dedikodularından ibarettir. Geriye sadece küller ve anılar kalır, ama eğer varsalar Marlasca'nın suçunu işlediği, kendi kaderiyle alay etmek için onca yıl sakladığı sırrın olduğu yerdedir."

"Kuleli ev. Orada neredeyse on yıldan beri yaşıyorum ve hiçbir şey..."

Kadın bir kez daha gülüp, gözlerini gözlerime dikti ve uzanıp yanağımdan öptü. Dudakları tıpkı bir cesedinki gibi soğuktu ve nefesi ölü çiçekler gibi kokuyordu.

"Belki de doğru yerde aramamışsındır," diye fısıldadı kulağıma. "Belki de hapsolmuş ruh seninkidir."

Sonra boynundaki eşarbı çözüp boğazındaki büyük yara izini gösterdi. Bu defa gülüşü habisti ve gözleri zalimce meydan okuyan bir ışıkla parlıyordu.

"Yakında güneş doğacak. Vaktin varken buradan git," dedi Somorrostro Cadısı, bana sırtını dönüp gözlerini bir kez daha ateşe çevirdi.

Siyah takım elbiseli oğlan kapıda belirdi ve zamanımın dolduğunu göstermek için elini uzattı. Ayağa kalkıp onu takip ettim. Dönerken duvardaki aynadan kadının görüntüsü gözüme çarptı. Bu görüntüde paçavralar içinde, kamburu çıkmış yaşlı bir acuze gördüm. Karanlık, buz gibi kahkahası kapıdan çıkana kadar beni izledi.

17

Kuleli eve vardığımda gün doğmak üzereydi. Ön kapının kilidi kırılmıştı. İterek açtım ve avluya girdim. Kapının arkasındaki kilit mekanizmasından duman tütüyordu ve ekşi bir kokusu vardı. Asit. Merdivenleri ağır ağır çıkarken aralığın gölgesinde beni bekleyen Marlasca'yı göreceğimden emindim ya da sanki arkamı dönersem onu orada sırıtırken görecektim. Son basamakları çıkarken daire kapımda da asit izleri olduğunu fark ettim. Anahtarı deliğe sokup birkaç dakika çevirmeye çalıştım; kilit hasar görmüştü fakat açılmamış olduğu belliydi. Bir süre sonra kapıyı açmayı başardım. Kapamaya gerek görmeden ve paltomu çıkarmadan koridora doğru ilerledim. Tabancamı cebimden çıkardım, sabaha karşı eve gelen babamı seyrederken gördüğüm gibi, boş kovanları çıkartıp silaha yeni mermiler koydum.

"Salvador?" diye seslendim.

Sesimin yankısı evin içinde dolaştı. Horozu kaldırıp koridorun sonundaki odaya gelene kadar yürümeye devam ettim. Kapı aralıktı.

"Salvador?" dedim bir daha.

Tabancamı doğrultup kapıyı bir tekmede açtım. İçeride Marlasca'dan hiçbir iz yoktu, sadece bir köşeye yığılmış kutular ve çeşitli nesneler vardı. Duvarlardan yayılan o tuhaf kokuyu bir kez daha duydum. Arka duvarı kapatan gardıroba gidip kapısını ardına kadar açtım ve içindeki bütün elbiseleri askılarıyla birlikte çıkardım. Arkasındaki delikten gelen soğuk ve

nemli hava akımı yüzümü okşadı. Marlasca bu evin içinde her ne sakladıysa, duvarın diğer tarafında olmalıydı.

Tabancamı paltomun cebime soktuktan sonra çıkardım. Gardırobun arka köşesinde durup elimi çerçeveyle duvar arasındaki boşluğa soktum. Dolabın arkası elime gelince bunu sertçe öne doğru çektim. İlk çekişimde birkaç santimetre açıldı ve kenarını daha sıkı tutabildim. Bir kez daha kendime doğru çektim. Gardırop bir karış kadar yerinden kımıldamıştı. Arkasındaki duvar görünene ve içine girebileceğim kadar yer açılana kadar dolabı çekmeye devam ettim. Dolabın arkasına geçtikten sonra omzumu dayayıp bitişik duvara kadar ittim. Soluklanmak ve eserimi görmek için biraz durdum. Duvar odanın geri kalanından farklı bir renkte, koyu sarıydı. Badananın altındaki kütle kil gibi bir maddeye benziyordu. Yumruğumla birkaç kez tıklatınca yankı yaptı. Burası normal bir duvar değildi. Öbür yanda bir şey vardı. Başımı duvara dayayıp kulak kabarttım. O anda bir gürültü duydum. Koridordan bana doğru yaklaşan ayak sesleri duydum. Tabancamı almak için hemen koltuğun üstüne bıraktığım paltoma uzandım. Kapı eşiğinde bir gölge belirdi. Soluğumu tuttum. Gölge içeriye bakıyordu.

"Müfettiş," dedim fısıltıyla.

Víctor Grandes soğuk bir gülümsemeyle bana baktı. Sokaktaki bir kapı aralığında gizlenerek saatlerden beri beni bekliyor olmalıydı.

"Evini restore mi ediyorsun Martín?"

"Sadece ortalığı topluyordum."

Müfettiş yere atılmış elbiselere, kutu yığınına ve yeri değişmiş gardıroba baktı.

"Marcos ve Castelo'ya aşağıda beklemelerini söyledim. Kapıyı çalacaktım, ama açık olduğu için içeriye girmekte sakınca görmedim. İçimden, demek ki dostum Martín beni bekliyor, dedim."

"Sizin için ne yapabilirim müfettiş?"

"Lütfen benimle karakola kadar gelir misin?"

"Tutuklanıyor muyum?"

"Korkarım öyle. İşimi kolaylaştıracak mısın, yoksa bunu zorla mı yapacağız?"

"Hayır sizinle geleceğim," dedim.

"Buna sevindim."

"Paltomu alabilir miyim?"

Grandes bir an bana baktı. Sonra paltoma uzandım, o da giymeme yardım etti. Tabancanın ağırlığını bacağımın üstünde hissediyordum. Odadan çıkmadan önce müfettiş açığa çıkmış olan duvara son bir bakış attı. Sonra bana koridora gitmemi söyledi. Marcos ve Castelo merdiven boşluğuna gelmişler, ışıltılı zafer gülücükleriyle beni bekliyorlardı. Tam çıkmak üzereyken eve son bir kez bakmak için bir an döndüm, ev sanki gölgelerin içine doğru çekilmiş gibiydi. Acaba bir daha görebilecek miyim, dedim içimden. Castelo kelepçeleri çıkardı, ama Grandes ona engel oldu.

"Buna gerek olmaz, değil mi Martín?"

Hayır anlamında başımı salladım. Grandes kapıyı kapatıp beni nazikçe, fakat kararlı bir şekilde merdivenlere doğru dürttü.

18

Bu defa beni korkutmak için sahneler hazırlanmamış, karanlık ve nemli zindanlara ihtiyaç görülmemişti. Girdiğimiz oda geniş, aydınlık ve tavanı yüksekti. Duvardaki haç bana özel bir din okulundaki büyük bir sınıfı hatırlattı. Karakolun birinci katındaydık ve balkon kapısından sokaktan geçen insanlar ve tramvaylar görünüyordu. Odanın tam ortasındaki iki iskemleyle metal masa bu kadar büyük bir mekânda minicik kalmıştı. Grandes masaya gitmemi işaret ettikten sonra, Marcos ve Castelo'ya odadan çıkmalarını söyledi. İki yarma bu emri yerine getirirken pek acele etmediler. Öfkelerini hissedebiliyordum. Grandes onlar dışarı çıkana kadar bekledikten sonra biraz gevşedi.

"Beni aslanlara atacaksınız sandım," dedim.

"Otursana."

Söylediği gibi yaptım. Çıkarlarken Marcos'la Castelo'nun yüzlerindeki o ifade ve metal kapı ve pencerelerin iki yanındaki demir parmaklıklar olmasa, kimse durumumun vahim olduğunu kestiremezdi. Beni buna inandıran şey Grandes'in masanın üstüne bıraktığı kahve termosuyla bir paket sigara ve yüzündeki kendinden emin ifadeydi. Bu defa müfettiş son derece ciddiydi.

Karşıma oturup bir dosya açtı ve içinden birkaç fotoğraf çıkarıp masanın üstüne yan yana dizdi. İlk fotoğraf koltuğundaki Valera'nındı. Yanındaki fotoğraf, yüzme havuzundan çıkarıldıktan sonraki haliyle Mar-

lasca'nın dul eşine aitti ya da ondan geriye ne kaldıysa... Üçüncü fotoğrafta boğazı kesilmiş, ufak tefek bir adam vardı ve Damián Roures'e benziyordu. Dördüncüsü, Cristina'nın Pedro Vidal'le evlendiği gün çekilmişti. Son iki fotoğraf, eski yayıncılarım olan Barrido ve Escobillas'ın stüdyo çekimi fotoğraflarıydı. Grandes birkaç dakika boyunca konuşmadan bana ifadesiz bir yüzle bakarak benim fotoğraflara göstereceğim tepkiyi –ya da hiç tepki göstermeyişimi– inceledi. Sonra iki fincana kahve doldurup birini bana doğru uzattı.

"Başlamadan önce sana bütün hikâyeyi anlatma fırsatı vermek istiyorum Martín," dedi bir süre sonra. "Kendi tarzında ve hiç acele etmeden."

"Hiçbir yararı olmaz," dedim. "Hiçbir şeyi değiştirecek değil."

"Bu işle ilgili olan başka insanları sorguya çekmemizi tercih eder misin? Örneğin, asistanını? Neydi adı? Isabella mıydı?"

"Onu karıştırmayın. Hiçbir şey bildiği yok."

"Beni inandır."

Başımı kapıya doğru çevirdim.

"Bu odadan çıkışın sadece bir tek yolu var Martín," dedi müfettiş anahtarı göstererek.

Cebimdeki tabancanın ağırlığını bir kez daha hissettim.

"Nereden başlamamı istersiniz?"

"Anlatıcı sensin. Senden tek istediğim bana gerçeği söylemen."

"Gerçeğin ne olduğunu bilmiyorum."

"Gerçek acı verendir."

İki saatten fazla bir süre boyunca Müfettiş Grandes bir kez olsun ağzını açmadı. Arada bir başını sallayıp not tutarak büyük bir dikkatle dinledi. Önceleri ona bakıyordum, ama sonra onun orada olduğunu unuttum ve hikâyeyi kendime anlattığımı fark ettim. Kelimelerim beni kaybettiğimi sandığım bir zamana, babamın gazete binası önünde öldürüldüğü geceye götürdü. *Sanayinin Sesi* ofislerindeki günlerimi, geceleri hikâyeler yazarak geçirdiğim yılları ve Andreas Corelli'nin bana büyük vaatlerde bulun-

duğu ilk mektubunu alışımı hatırladım. Çok yakında öleceğimi kesinlikle bildiğim günlerde patronla ilk buluşmamızı hatırladım. Ona Cristina'dan, Vidal'den bahsettim ve sonunu benden başka herkesin tahmin edebileceği bir hikâye anlattım. Ona biri kendi adımla, diğeri Vidal'inkiyle yazdığım iki kitaptan ve bir öğleden sonra, hayatımda yaptığımı sandığım tek iyi şeyi annem çöpe attığı zaman, bütün ümitlerimi nasıl kaybettiğimden söz ettim. Müfettişten merhamet veya anlayış beklediğim yoktu. Beni bu odaya ve içimdeki sınırsız boşluğa sürükleyen olayların hayali haritasını çıkarmak bana yetiyordu. Sonra patronun Güell Parkı yanındaki evine döndüm ve patronun bana yaptığı, reddetmem mümkün olmayan teklifi anlattım. İlk başta duyduğum kuşkuları itiraf ettim, kuleli evin geçmişi hakkında öğrendiklerimi, Diego Marlasca'nın tuhaf ölümünü ve aldatmalarla dolu bir ağın içine girdiğimi, belki de bunu sırf kendimi, açgözlülüğümü ve bedeli ne olursa olsun yaşamak arzumu tatmin etmek için yaptığımı anlattım. Bu hikâyeyi anlatabilmek için hayatta kalma arzumu...

Hiçbir şeyi atlamadım. Sadece, kendime bile söylemeye cesaret edemediğim en önemli nokta dışında. Grandes'e anlattığım hikâyede Cristina'yı aramak için sanatoryuma dönüyordum, ama bulabildiğim tek şey karda kaybolan ayak izleri oluyordu. Belki bunu tekrar tekrar kendime söylersem sonunda böyle olduğuna inanacaktım. Hikâyem o sabah Somorrostro barakalarından dönüp, Diego Marlasca'nın benim fotoğrafımı da müfettişin masaya yaydığı fotoğraflar arasına eklemek istediğini öğrenmemle son buldu.

Anlatmam bitince, derin bir sessizliğe büründüm. Ömrümde hiç kendimi bu kadar yorgun hissetmemiştim. Tek istediğim uyumak ve bir daha hiç uyanmamaktı. Karşımda Grandes, beni seyrediyordu. Aklı karışmış, üzülmüş, öfkeli ve yorgun görünüyordu.

"Bir şey söylesenize," dedim.

Grandes iç geçirdi. Masadan kalkıp pencerenin önüne gitti ve sırtını bana döndü. Bir an tabancamı çıkarıp onu ensesinden vurmayı ve cebindeki anahtarları alıp oradan kaçmayı hayal ettim. Altmış saniye içinde tekrar sokakta olabilirdim.

"Burada konuşuyor olmamızın nedeni, dün Puigcerdà'daki bekçi kulübelerinden aldığımız telgraftır. Cristina Sagnier'in sanatoryumdan kaybolduğu ve baş zanlının sen olduğu bildiriliyordu. Sanatoryum yöneticisi olan doktor, senin Cristina'yı oradan çıkarmak istediğini, ama kendisinin buna engel olduğunu söylüyor. Sana bunları anlatıyorum, çünkü tam olarak neden burada bulunduğumuzu, kahve ve sigara eşliğinde iki eski dost gibi konuştuğumuzu anlamanı istiyorum. Buradayız, çünkü Barselona'nın en zengin adamlarından birinin karısı kayboldu ve onun nerede olduğunu bilen tek kişi sensin. Buradayız, çünkü dostun Pedro Vidal'in, bu şehrin en nüfuzlu adamlarından biri olan babası bu vakaya kişisel bir ilgi duyuyor. Anladığım kadarıyla seni de eskiden tanırmış ve önce sana zarar vermeden bilgi edinmeye çalışmamızı, diğer yollara daha sonra başvurmamızı rica etti. Hem bu, hem de meseleyi kendi yöntemlerimle çözmek için ısrarım olmasa sen şimdi Campo de la Bota'da bir hücrede olurdun. Ve benim yerime, karşında Marco ve Castelo'yu bulurdun; onlara kalsa, dizkapaklarını kırmakla başlamayan bir sorgulama zaman kaybıdır ve Sinyora Vidal'in hayatını tehlikeye atar. Sana çok gevşek davrandığımı düşünen amirlerim de bu görüşü paylaşıyorlar ve her geçen dakika bunu daha çok benimsiyorlar."

Grandes dönüp bana baktı, öfkesini zor kontrol ediyordu.

"Beni hiç dinlememişsiniz," dedim. "Söylediğim hiçbir şeyi dinlememişsiniz."

"Seni çok iyi dinledim Martín. Çaresiz, ölmekte olan biriyken kimsenin adını bile duymadığı Parisli esrarengiz bir yayıncıyla, kendi deyişinle yeni bir din icat etmek için yüz bin frank karşılığında bir sözleşme yapmışsın, ama kendini karanlık bir komplo içinde bulmuşsun. Bu komploda yirmi beş yıl önce şimdi senin kaderin olan bir sondan kurtulmak için kendisini ölmüş gösteren bir avukat ve onun sevgilisi, şimdi yaşlı bir kadın olan ünlü bir şarkıcı var. Bu kaderin seni lanetli bir eve, daha önce orada yaşayan Diego Marlasca gibi bir tuzağın içine çektiğini anlattın. O evde seni birinin takip ettiğini ve senin ifadene göre, en az senin kadar kaçık bir ada-

mın sırrını açıklayabilecek herkesi öldürdüğünü söyledin. Hayatta olduğunu gizleyebilmek için eski bir polisin kimliğine bürünen gölgeler ardındaki adam sevgilisinin yardımıyla, senin bile açıklayamadığın bir amaçla Sinyor Sempere'nin ölümüne yol açmak dahil, bir sürü suç işliyor."

"Sempere'yi Irene Sabino ondan bir kitap çalmaya çalışırken öldürdü. İçinde benim ruhumun olduğunu sandığı bir kitap."

Grandes sanki bir anda her şeyin cevabını bulmuş gibi alnına bir şaplak attı.

"Tabii ya. Ne kadar aptalmışım. Bu her şeyi açıklıyor. Tıpkı Bogatell kumsalındaki o büyücünün sana açıkladığı büyük sırda olduğu gibi. Somorrostro Cadısı. Bunu sevdim. Tam sana göre. Dur bakalım doğru anlamış mıyım. Bu Sinyor Marlasca, kendi ruhunu maskelemek için bir ruhu hapsetmiş ve böylece bir çeşit lanetten kurtulmuş. Söylesene bunu *Lanetliler Şehri*'nden mi aldın, yoksa şimdi mi uydurdun?"

"Hiçbir şey uydurmadım."

"Kendini benim yerime koy ve söyle bana, anlattıklarının tek kelimesine inanır mıydın?"

"İnanmazdım herhalde. Ama size bildiğim her şeyi anlattım."

"Elbette. Hikâyenin doğruluğunu araştırabileyim diye bana bilgi ve belirli ayrıntılar verdin; Doktor Trías'a ziyaretinden, Banco Hispano Colonial'deki hesabına, Pueblo Nuevo'daki atölyede seni bekleyen mezar taşına, patron dediğin adamla Valera'nın avukatlık firması arasındaki iş ilişkisine kadar birçok şey anlattın; bu arada senin detektif hikâyelerine yakışır birçok ipucu daha verdin. Bana anlatmadığın ve açıkçası hem senin hem benim iyiliğim için senden duymak istediğim tek şey, Cristina Sagnier'i nerede bulabileceğim."

O anda sadece bir yalan söyleyerek kurtulabileceğimi anladım. Cristina hakkında gerçeği söylediğim an saatlerim sayılı olurdu.

"Nerede olduğunu bilmiyorum."

"Yalan söylüyorsun."

"Size gerçeği anlatmamın bir yararı olmayacağını söylemiştim," dedim.

"Tek yararı sana yardım etmek istediğim için beni budala durumuna düşürmen oldu."

"Yapmak istediğiniz şey bu mu müfettiş? Bana yardım etmek mi?"

"Evet."

"O halde, anlattığım her şeyi araştırın. Marlasca ve Irene Sabino'yu bulun."

"Amirlerim seni sorgulamam için bana yirmi dört saat süre verdi. Bu süre sonunda onlara Cristina Sagnier'i sağ salim ve emniyette teslim edemezsem beni bu vakadan alacaklar ve Marcos'la Castelo'ya verecekler. Onlar da kendilerini kanıtlamak için bunu dört gözle bekliyorlar ve bu fırsatı kesinlikle kaçırmazlar."

"O halde, hiç zaman kaybetmeyin."

Grandes öfkeyle soluyarak, "Umarım, ne yaptığını biliyorsundur Martín," dedi.

19

Müfettiş Víctor Grandes, beni o odada, içinde soğumuş kahve olan bir termos ve bir paket sigarayla baş başa bırakıp gittiğinde, saat sabahın dokuzu falan olmalıydı. Kapıya bir nöbetçi yerleştirdiğini ve ona içeriye hiç kimseyi sokmama talimatı verdiğini duydum. Beş dakika sonra kapı tıklatıldı ve camdan bakan komiser yardımcısı Marcos'un yüzünü tanıdım. Söylediklerini işitemiyordum, ama dudaklarının hareketinden ne dediği açık şekilde belliydi:

Hazırlan bakalım, alçak herif.

O sabahın geri kalanını pencere kenarına oturup, demir parmaklıkların öbür yanında kendilerini özgür sanarak yürüyen insanları seyredip, sigara içerek, hatta birçok kez patronda gördüğüm bir keyifle kesmeşekerleri yiyerek geçirdim. Yorgunluktan, belki de çaresizliğimin son haddine varışından olacak, öğlene doğru yere yattım ve yüzümü duvara çevirdim. Bir dakika geçmeden uyuyakalmışım. Uyandığımda oda karanlıktı. Gece olmuş, Vía Layetana'nın sokak lambaları otomobillerin ve tramvayların gölgelerini tavana yansıtıyordu. Ayağa kalktığımda zeminin soğukluğunu iliklerime kadar hissediyordum; köşedeki radyatöre gittim. Kalorifer ellerimden de soğuktu.

O anda arkamdan kapının açıldığını işittim ve dönüp baktım. Müfettiş, beni seyrediyordu. Onun bir işareti üzerine adamlarından biri ışığı açıp kapıyı kapadı. Kuvvetli ışıkta bir an hiçbir şey göremedim. Gözlerimi açtığımda, müfettişin de neredeyse benim kadar kötü göründüğünü fark ettim.

"Helaya gitmek istiyor musun?" diye sordu.

"Hayır. Bu koşullardan yararlanarak altıma yaptım ve beni sorgulamaları için Marcos ve Castelo'yla kapatacağınız işkence odası için hazırlandım."

"Mizah anlayışını kaybetmemene sevindim. Buna ihtiyacın olacak. Otursana."

Daha önce oturduğumuz yerlere oturduk.

"Hikâyenin ayrıntılarını soruşturdum."

"Ve?"

"Nereden başlamamı istersin?"

"Polis sizsiniz."

"İlkönce Doktor Trías'ın Calle Muntaner'deki ofisine uğradım. Ziyaretim uzun sürmedi. Doktor Trías on iki yıl önce ölmüş, o ofis de sekiz yıldan beri Bernat Llofriu adındaki bir diş hekimine ait. Tabii, bu kişi senin adını bile duymamış."

"İmkânsız."

"Dur, daha iyisi de var. Oradan çıkıp Banco Hispano Colonial'in merkez şubesine gittim. Müthiş bir dekorasyonu ve harika bir hizmet anlayışı var. Orada öğrendiğime göre senin bu bankada hiçbir zaman bir hesabın olmamış ve kimse Andreas Corelli adını duymamış; şu anda yüz bin frank döviz hesabı olan hiçbir müşterileri de yokmuş. Devam edeyim mi?"

Dudaklarımı kemirdim, ama devam etmesine engel olmadım.

"Bir sonraki durağım müteveffa Sinyor Valera'nın hukuk firması oldu. Burada senin bir banka hesabın olduğunu öğrendim, ama Hispano Colonial'de değil, Banco de Sabadell'de. Altı ay önce buradan avukatın hesabına iki bin peseta transfer etmişsin."

"Anlamıyorum."

"Çok basit. İsim vermeden Valera'yı tutmuşsun ya da öyle olduğunu sandın, oysa bankalar kasalarından çıkan tek bir kuruşu bile unutmazlar. İtiraf edeyim, bu aşamada artık iyice eğlenmeye başlamıştım ve taş atölyesine, Sanabre ve Oğulları'na bir ziyaret yapmaya karar verdim."

"Sakın meleği görmediğinizi söylemeyin..."

"Gördüm. Çok etkileyiciydi. Tıpkı üç ay önce kendi elyazınla imzaladığın mektupla verdiğin sipariş ve ön ödeme gibi; Sanabre bunun makbuzunu saklamış. Çok sevimli bir adam ve yaptığı işle gurur duyuyor. Bunun yaptığı en güzel eseri olduğunu söylüyor. İlahi bir ilham almış."

"Ona, Marlasca'nın yirmi beş yıl önce ödediği parayı sormadınız mı?"

"Sordum. O makbuzları da atmamış. Ödeme aile mezarlığını iyileştirmek, bakımını sağlamak ve yerini değiştirmek içinmiş."

"Marlasca'nın mezarında birisi gömülü, ama bu Marlasca değil."

"Sen böyle diyorsun. Ama benden bir mezarı açtırmamı istiyorsan, bana daha kuvvetli bir delil göstermen gerekiyor. Her neyse, bırak da hikâyenle ilgili öğrendiklerimi anlatmaya devam edeyim."

Yutkundum.

"Hazır oralardayken, Bogatell kumsalına da bir gideyim dedim. Burada bana, Somorrostro Cadısı'nın büyük sırrını açıklamaya hazır en az on kişi çıktı. Bu sabah sen hikâyeni anlatırken söyleyip de yarattığın havayı bozmak istemedim, ama kendine bu adı takan şişman ve iri kadın yıllar önce öldü. Bu sabah gördüğüm yaşlı kadınsa, çocukları bile korkutamayacak bir halde ve tekerlekli iskemleye mahkûm. Bir de, bayılacağın bir ayrıntı var, kadın sağır."

"Müfettiş..."

"Daha bitirmedim. İşimi ciddiye almadığımı söyleyemezsin. Oradaki işimi bitirince bana Güell Parkı bitişiğinde olduğunu söylediğin büyük eve gittim; orası on yıldan beri metruk haldeymiş ve üzgünüm ama, içinde ne tablolar var, ne de kedi bokundan başka herhangi bir şey. Ne dersin?"

Karşılık vermedim.

"Söyle bana Martín. Kendini benim yerime koy. Ne yapardın?"

"Uğraşmayı bırakırdım herhalde."

"Aynen öyle. Ama ben, sen değilim ve bu kadar verimli bir araştırmadan sonra budala gibi senin tavsiyene uyup o korkunç Irene Sabino'yu aramaya koyuldum."

"Onu buldunuz mu?"

"Polisi o kadar hafife alma Martín. Tabii ki onu bulduk. Perişan halde, yıllardan beri yaşadığı Raval'deki sefil bir pansiyondaydı."

"Onunla konuştunuz mu?"

"Evet. Hem de uzun uzun konuştuk."

"Ve?"

"Senin kim olduğun hakkında en küçük bir fikri yok."

"Size böyle mi söyledi?"

"Başka şeylerin yanı sıra."

"Ne gibi şeyler?"

"Bana Diego Marlasca'yla Roures'in, Calle Elisabets'teki bir evde organize ettiği seanslardan birinde tanıştığını söyledi. 1903 yılında kendilerine Yaşam Sonrası Cemiyeti adını veren bir medyum grubu toplanırmış. Bana orada onun kollarına sığınan, oğlunun kaybıyla mahvolmuş ve artık hiçbir anlamı kalmayan bir evliliğin içine hapsolmuş bir adamla tanıştığını anlattı. Marlasca iyi bir insanmış, ama aklı pek yerinde değilmiş. İçine bir şeyin girdiğine ve yakında öleceğine inanıyormuş. Kadın, bana Marlasca'nın ölmeden önce, ölümü sonrası ona ve Marlasca uğruna terk ettiği adama, Juan Corbera'ya, yani diğer adıyla Jaco'ya ödemeler yapılması için bir fonda para bıraktığını söyledi. Marlasca, onu tüketen acıya dayanamadığı için intihar etmiş. O ve Juan Corbera fondaki para tükenene kadar Marlasca'nın bağışıyla yaşamışlar, para bitince de senin Jaco dediğin adam, onu terk edip gitmiş. Söylenenlere göre Jaco, Casaramona Fabrikası'nda gece bekçiliği yapmış, alkolikmiş ve tek başına ölmüş. Sabino, bana Marlasca'yı Somorrostro Cadısı diye anılan kadına götürdüğünü söyledi, çünkü kadının onu rahatlatacağını ve oğluyla öbür dünyada buluşacaklarına inandıracağını düşünüyormuş. Devam edeyim mi?"

Gömlek düğmelerimi çözüp, Sabino'nun Marlasca'yla birlikte San Gervasio Mezarlığı'nda bana saldırdıkları zaman göğsüme kazıdığı çizikleri gösterdim.

"Altı köşeli bir yıldız. Beni güldürme Martín. Bu kesikleri kendin de yapmış olabilirsin. Irene Sabino geçimini Calle Cadena'daki bir çamaşırhanede çalışarak kazanan yoksul bir kadın, büyücü falan değil."

"Peki ya Ricardo Salvador?"

"Ricardo Salvador, iki yıl boyunca Diego Marlasca'nın ölümüyle ilgili vakayı irdeledikten ve onun dul karısıyla gayrimeşru bir ilişki yaşadıktan sonra, 1906 yılında polis teşkilatından atılmış. Hakkında bilinen son şey, yeni bir hayat kurmak için bir gemiye atlayıp Amerika'ya gitmeye karar vermesi."

Aldatmacanın muazzam boyutlarına kahkahalarla gülmekten kendimi alamadım.

"Müfettiş farkında değil misiniz? Marlasca'nın bana kurduğu tuzağa düşmekte olduğunuzu anlamıyor musunuz?"

Grandes, bana acıyarak baktı.

"Anlamayan sensin Martín. Saat ilerliyor ve sen bana Cristina Sagnier'e ne yaptığını söylemek yerine, beni ısrarla *Lanetliler Şehri*'ndekileri andıran bir hikâyeye inandırmaya çalışıyorsun. Ortada sadece bir tane tuzak var, o da kendin için kurduğun tuzak. Ve bana gerçeği söylemeden geçen her an, seni bu tuzaktan çıkarmamı güçleştiriyor."

Grandes sanki hâlâ görebiliyor muyum diye emin olmak için gözlerimin önünde elini salladı.

"Yok mu? Hiçbir şey söylemeyecek misin? Nasıl istersen. Sana günümün nasıl bittiğini söyleyeyim. Irene Sabino'yla görüştükten sonra yorulmuştum, bu yüzden merkeze döndüm ve hâlâ zamanım ve enerjim varken, Puigcerdà'daki bekçi barakalarına telefon ettim. Kaybolduğu gece seni, Cristina Sagnier'in hastanesinden çıkarken gördüklerini, eşyalarını almak için oteline dönmediğini ve hastane yöneticisinin onlara senin hastayı yatağa bağlayan kayışları kestiğini söylediğini doğruladılar. Sonra senin eski arkadaşın Pedro Vidal'i aradım; büyük bir nezaket gösterip karakola geldi. Zavallı adam perişan durumda. Son karşılaşmanızda ona vurduğunu söyledi. Doğru mu?"

Başımı salladım.

"Bunun için şikâyette bulunmadığını söylemeliyim. Aslında neredeyse seni serbest bırakmam için beni ikna etmeye çalışacaktı. Bütün bunların mutlaka bir açıklaması olduğunu söylüyor. Senin zor bir hayatın olmuş.

Onun yüzünden babanı kaybetmişsin. Kendisini sorumlu hissediyormuş. Tek istediği şey karısına kavuşmak ve herhangi bir şekilde senden öç almaya niyeti yokmuş."

"Vidal'e her şeyi anlattınız mı?"

"Başka seçeneğim yoktu."

Ellerimi yüzüme kapattım.

"Ne dedi?" diye sordum.

Grandes omuz silkti.

"Aklını kaçırdığını düşünüyor. Senin suçsuz olduğuna inanıyor ve suçsuz olsan da olmasan da başına herhangi bir şey gelmesini istemiyor. Ama ailesi ayrı mesele. Vidal'in babasının, seni on iki saat içinde itiraf ettirebilirlerse Marcos ve Castelo'ya gizlice ikramiye vereceğini biliyorum. O ikisi de adamı, bir gün içinde sana Incil'i bile ezberden söyleteceklerine inandırmışlar."

"Peki, siz ne düşünüyorsunuz?"

"Gerçek düşüncemi mi soruyorsun? Pedro Vidal'in haklı olduğuna ve senin aklını kaçırmış olduğuna inanmak istiyorum."

O anda benim de böyle düşünmeye başladığımı söylemedim. Sonra Grandes'in yüzüne bakınca, ifadesinde bir tuhaflık fark ettim.

"Bana söylemediğiniz bir şey var," diye olta attım.

"Sana yeterinden fazlasını söyledim," diye tersledi beni.

"Bana neyi söylemediniz?"

Grandes bir süre yüzüme baktıktan sonra tebessümünü bastırmaya çalıştı.

"Bu sabah bana, öldüğü gece Sinyor Sempere'yi dükkânda birisiyle tartışırken duymuşlar, demiştin. Söz konusu kişinin senin yazdığın bir kitabı satın almak istediğini ve Sempere bunu satmayınca bir tartışma çıktığını ve yaşlı kitapçının kalp krizi geçirdiğini söylemiştin. Sana göre bu nesne neredeyse eşsiz bir şeymiş, piyasadaki birkaç nüshadan biriymiş. Kitabın adı neydi?"

"Cennetin Merdivenleri."

"Evet o. Sana göre Sempere'nin öldüğü gece çalınan kitap buydu."

Başımı salladım. Müfettiş paketten bir sigara çıkarıp yaktı. Birkaç nefes çektikten sonra sigarayı söndürdü.

"Bir ikilemle karşı karşıyayım Martín. Bir yanda bana anlattığın veya beni ahmak sanarak uydurduğun ya da çok sık tekrar ettiğin için senin de inanmaya başladığın uçuk hikâyeler var. Bütün deliller aleyhine; benim yapacağım en kolay iş bu vakadan çekilip seni Marcos ve Castelo'ya pas etmek olurdu."

"Ama..."

"Ama... bu çok küçük ve önemsiz sayılabilecek bir ama... meslektaşlarımın rahatça göz ardı edebilecekleri bir ama. Ne var ki, gözüme kaçmış bir toz taneciği gibi beni rahatsız ediyor ve bana anlattıkların gerçek değil ama tamamen de yalan değil mi acaba, diye düşünüyorum. Bu dediklerim yirmi beş yıllık mesleğimde öğrendiğim her şeye de ters düşüyor."

"Söyleyebileceğim tek şey, size sadece hatırladıklarımı anlatmış olduğum müfettiş. Bana inanırsınız veya inanmazsınız. İşin gerçeği, bazen bunlara ben bile inanmıyorum. Ama hatırladığım şeyler bunlar işte."

Grandes ayağa kalkıp masanın etrafında volta atmaya başladı.

"Bugün öğleden sonra Irene Sabino'yla pansiyonunda görüştüğüm zaman senin kim olduğunu biliyor mu diye sordum. Tanımadığını söyledi. Ona, senin Marlasca'nın son birkaç ayını geçirdiği kuleli evde yaşadığını anlattım. Bir kez daha seni hatırlıyor mu diye sordum. Yine hatırlamadığını söyledi. Bir süre sonra ona, senin Marlasca aile mezarlığına gittiğini anlattım ve senin onu orada gördüğünden emin olduğunu söyledim. Kadın üçüncü defa seni hiç görmemiş olduğunu söyledi. Tam oradan ayrılmak üzereyken kadın, bana üşüdüğünü söyleyip bir yün şal almak için gardırobunu açtı, sonra bunu omuzlarına attı. O anda masanın üstünde duran bir kitap gözüme çarptı. Dikkatimi çekti, çünkü odadaki tek kitap oydu. Kadının arkası bana dönükken kitabı açtım ve ilk sayfada elyazısıyla yazılmış bir ithaf gördüm."

"*Bir kitabın sahip olabileceği en iyi dost Sinyor Sempere'ye; bana dünyaya açılan kapıları araladınız ve içinden nasıl geçebileceğimi gösterdiniz*," dedim ezberimden.

"İmza David Martín," diye tamamladı Grandes.

Müfettiş pencerenin önünde durdu.

"Yarım saat sonra seni götürmeye gelecekler ve beni bu vakadan alacaklar," dedi. "Komiser yardımcısı Marcos devralacak ve artık sana yardımcı olamayacağım. Kelleni kurtarmamı sağlayabilmek için söyleyeceğin bir şey var mı?"

"Yok."

"O halde saatlerdir paltonda sakladığın o tabancayı al ve kendi ayağını vurmamaya dikkat ederek, anahtarı vermezsem beynimi dağıtmakla beni tehdit et."

Kapıya doğru döndüm.

"Bunun karşılığında senden istediğim tek şey bana Cristina Sagnier'in nerede olduğunu söylemen, tabii eğer hâlâ hayattaysa..."

Gözlerimi yere çevirdim. Bir türlü konuşamıyordum.

"Onu öldürdün mü?"

Uzun bir süre ses çıkarmadım.

"Bilmiyorum."

Grandes yanıma gelip bana kapının anahtarını verdi.

"Defol git buradan Martín."

Anahtarı almadan önce bir an tereddüt ettim.

"Ana merdiveni kullanma. Koridorun sonunda, solda, sadece içeriden açılan ve yangın merdivenine giden mavi bir kapı var. Oradan arka sokağa çıkılıyor."

"Size nasıl teşekkür edebilirim?"

"Boşuna zaman harcamamakla başlayabilirsin. Yarım saat içinde bütün polis teşkilatı peşine düşmüş olur. Acele et."

Anahtarı alıp kapıya doğru yürüdüm. Çıkmadan önce bir an arkama dönüp baktım. Grandes masaya oturmuş, ifadesiz bir yüzle beni izliyordu.

"Melek biçimli broş," dedi yakasını göstererek.

"Evet?"

"Seninle ilk karşılaştığım günden beri onu yakana takıyorsun," dedi.

20

Raval sokakları, karanlığı pek de etkilemeyen cılız lambalarla bezenmiş tüneller gibiydi. Calle Cadena'da iki tane çamaşırhane olduğunu öğrenmem Müfettiş Grandes'in bana bahşettiği otuz dakikadan fazla sürdü. Birincisi bir merdiven arkasında buhar içinde parıldayan, mağaraya benzer bir yerdi ve sadece elleri mor lekeli, gözleri sararmış çocukları çalıştırıyordu. İkincisi, pislik taşan ve çamaşır suyu kokan bir işletmeydi, insan böyle bir yerden temiz bir şeyin çıkabileceğini düşünemiyordu. Şişman bir kadın olan sahibi, birkaç kuruş görünce hemen María Antonia Sanahuja'nın haftanın altı günü öğleden sonra çalıştığını itiraf etti.

"Yine ne yapmış?" diye sordu kadın.

"Bir miras işi var. Onu nerede bulabileceğimi söylerseniz belki size de bir pay düşer."

Kadın güldü, ama gözleri ışıldadı.

"Bildiğim kadarıyla Calle Marqués de Barberá'daki Santa Lucía Pansiyonu'nda kalıyor. Ne kadar miras kalmış?"

Cevap vermeye gerek görmeden avucumdaki bozuk paraları tezgâhın üstüne bırakıp bu pislik çukurundan çıktım.

Irene Sabino'nun yaşadığı pansiyon sanki mezardan çalınmış kemiklerden ve mezar taşlarından yapılmış gibi, kasvetli bir binaydı. Girişteki posta kutuları üstündeki metal plakalar pas içindeydi. İlk iki katta kalan-

ların adları yazılı değildi. Üçüncü katın tamamı konfeksiyon atölyesiydi ve Akdeniz Tekstil Şirketi adını taşıyordu. Dördüncü katta Santa Lucía Pansiyonu vardı. Duvarların ardındaki kanalizasyon borularından sızan su, badanayı asit gibi eritmişti. Loş ışıkta dört kat merdiven çıktım ve sadece tek bir kapı olan merdiven aralığına geldim. Kapıya yumruğumla vurdum. Birkaç dakika sonra uzun boylu, zayıf ve hortlak gibi bir adam kapıyı açtı.

"María Antonia Sanahuja'yı arıyorum," dedim.

"Doktor musunuz?" diye sordu adam.

Onu yana itip içeri girdim. Daire, bitiminde orta avluya bakan bir pencerenin olduğu uzun bir koridor ve iki yanındaki daracık odalardan oluşuyordu. Ekşimik bir koku vardı. Bana kapıyı açan adam hâlâ eşikte durmuş, şaşkın bir halde bana bakıyordu. Kiracılardan biri olmalı, diye düşündüm.

"Hangisi onun odası?" diye sordum.

Bana boş gözlerle baktı. Tabancamı çıkarıp gösterdim. Adam sükûnetini kaybetmeden koridorun sonundaki odayı işaret etti. Oraya gidince kapının kilitli olduğunu anladım ve tokmağını zorladım. Bu sırada diğer kiracılar da koridora çıkmıştı; hepsi de yıllardan beri güneş yüzü görmemiş, bitik tiplerdi. Doña Carmen'in pansiyonundaki sefil günlerimi hatırladım, benim eski yuvam burasıyla kıyaslandığında Ritz Oteli gibi kalıyordu. Raval semtinde bunun gibi yerler çoktu.

"Odalarınıza dönün," dedim.

Kimse beni duymamış gibiydi. Silahımı göstermek için elimi kaldırdım. Bunun üzerine, uzun boylu adam dışında hepsi ürkmüş kemirgenler gibi odalarına kaçıştılar. Dikkatimi yine kapıya yönelttim.

"Kapıyı içeriden kilitlemiş," diye açıkladı uzun boylu kiracı. "Öğleden sonra hiç çıkmadı."

Kapının altından bana ekşimiş bademi andıran bir koku yayılıyordu. Birkaç kez daha vurdum ama karşılık gelmedi.

"Pansiyon sahibinde anahtar vardır," dedi uzun boylu kiracı. "Beklerseniz gidip... çok sürmez."

Buna cevabım iki adım geri çekilip bütün gücümle kapıyı omuzlamak oldu. İkinci denememde kilit kırıldı. Odaya adımımı atar atmaz o müthiş, mide bulandırıcı kokuyla sarsıldım.

"Tanrım," diye homurdandı uzun boylu kiracı.

Bir zamanlar Paralelo'nun yıldızı olan kadın harap, dağınık bir yatakta sapsarı bir yüzle, ter içinde kalmıştı. Dudakları kararmıştı, beni görünce gülümsedi. İki elinin arasında son damlasına kadar yuttuğu zehrin şişesi vardı. Vücudundan çıkan koku bütün odayı kaplıyordu. Kiracı ağzını ve burnunu kapatıp dışarıya kaçtı. Zehir iç organlarını kemirirken acı içinde kıvranan Irene Sabino'ya baktım. Ölümü çabuk olmuyordu.

"Marlasca nerede?"

Bana ıstıraplı gözyaşlarıyla baktı.

"Artık bana ihtiyacı kalmadı," dedi. "Zaten beni hiç sevmemişti."

Sesi titrek ve hırıltılıydı. Göğsü deliniyormuş gibi sesler çıkararak öksürmeye başladı; birkaç saniye sonra dişlerinin arasından koyu renkli bir sıvı aktı. Irene Sabino hayatının son anına sarılmış, bana bakıyordu. Elimi tutup sıktı.

"Sen de onun gibi lanetlenmişsin."

"Ne yapabilirim?"

Başını iki yana salladı ve yeni bir öksürük nöbeti başladı. Gözlerindeki ince damarlar çatladıkça, çizgiler halinde kan gözbebeklerine doğru yayılıyordu.

"Ricardo Salvador nerede? Mezarda, Marlasca'nın mezarında mı?"

Irene Sabino başını iki yana salladı. Dudaklarından sessizce bir kelime döküldü. *Jaco.*

"O halde Salvador nerede?"

"O senin nerede olduğunu biliyor. Seni görebiliyor. Sana gelecektir."

Sayıklamaya başladığını sandım. Eli gevşemişti.

"Ona âşıktım," dedi. "İyi bir insandı. İyi bir adamdı. Ama o Marlasca'yı değiştirdi. Yoksa, iyi bir insandı."

Dudaklarının arasından, içinde parçalanan organlarından gelen korkunç bir ses çıktı ve vücudu şiddetle kasılmaya başladı. Irene Sabino göz-

leri bana sabitlenmiş halde öldü ve Diego Marlasca'nın sırrını da yanında götürdü.

Yüzünü çarşafla örttüm. Tekrar kapı eşiğine gelmiş olan kiracı haç çıkardı. Bana yararı olabilecek, bir sonraki adımımın ne olacağı hakkında ipucu verebilecek bir şey görmek ümidiyle etrafıma bakındım. Irene Sabino son günlerini ikiye dört metrelik bir hücrede geçirmişti. Odada pencere yoktu. Bütün mobilya, üstünde cesedinin bulunduğu metal yatak, karşısındaki gardırop ve duvara dayalı küçük bir masadan ibaretti. Yatağın altında bir bavul, bir lazımlık ve bir şapka kutusu duruyordu. Masanın üstünde içinde ekmek kırıntıları olan bir tabak, bir sürahi ve bir yığın aziz resimleri olan kartpostallar vardı. Beyaz bir beze sarılmış, kitaba benzer bir şey gördüm. Bezi açınca içinden Sinyor Sempere'ye ithaf ettiğim *Cennetin Merdivenleri* nüshası çıktı. Acı çekerken kadına duyduğum merhamet o anda buhar oldu. Bu alçak kadın sırf bu boktan kitabı almak istediği için, benim en iyi dostumu öldürmüştü. Ne var ki, Sempere'nin bana söylediği gibi her kitabın bir ruhu, onu yazan kişinin ruhu ve onu okuyup, hayalinde canlandıranların ruhları olurdu. Sempere buna inanarak ölmüştü; şimdi gördüğüm kadarıyla Irene Sabino da kendince buna inanmıştı.

Sayfaları çevirip ithaf yazısını bir kez daha okudum. İlk işareti yedinci sayfada buldum. Haftalar önce Irene Sabino'nun usturayla göğsüme kazdığı şeklin aynısı, kahverengi çizgiyle çizilmiş altı köşeli bir yıldız. Bu şeklin kanla çizilmiş olduğunu anladım. Sayfaları çevirdikçe yeni motifler buldum. Dudaklar. Bir el. Gözler. Sempere bir büyücünün palavraları yüzünden hayatını kaybetmişti.

Kitabı paltomun iç cebine sokup yatağın önünde diz çöktüm. Bavulu açıp içindekileri yere boşalttım. Eski elbiseler ve ayakkabılardan başka bir şey yoktu. Şapka kutusunun içinde deriden bir kutu daha vardı, onun içinde de Irene Sabino'nun göğsümdeki işaretleri çizdiği ustura vardı. Birden bir gölge görüp döndüm ve tabancamı doğrulttum. Uzun boylu kiracı, bana şaşkın gözlerle baktı.

"Galiba bir ziyaretçiniz var," dedi.

Odadan çıkıp ön kapıya doğru yöneldim. Merdiven aralığına vardığım zaman basamakları çıkan birinin ayak seslerini duydum. Merdiven boşluğundan bakınca Marcos'la göz göze geldim. Merdivenleri daha hızlı çıkmaya başladı. Yalnız değildi. Kapıyı kapatıp sırtımı dayadım ve düşünmeye çalıştım. Suç ortağım merakla beni seyrediyordu.

"Buranın başka çıkış yolu var mı?" diye sordum.

Başını hayır anlamında salladı.

"Ya çatı?"

Az önce kapadığım kapıyı işaret etti. Üç saniye sonra Marcos ve Castelo kapıyı omuzlamaya başladılar. Tabancayı o tarafa doğru tutarak geriledim.

"Artık ben odama döneyim," dedi kiracı. "Tanıştığımıza memnun oldum."

"Ben de."

Gözlerimi her darbede iyice sarsılan kapıdan ayırmıyordum. Menteşelerin ve kilidin etrafındaki eski tahta çerçeve çatlamaya başlamıştı. Bu arada ben de koridorun sonuna gelmiştim, iç avluya bakan pencereyi açtım. Aşağıda, gölgelerin arasında yaklaşık bir metrekarelik bir menfez görünüyordu. Düz çatının kenarı pencereden üç metre yukarıda duruyordu. Menfezin bir yanında yuvarlak metal bantlarla duvara sabitlenmiş bir atık su borusu vardı. Bu bantlar pas içindeydi. Arkamda Marcos ve Castelo kapıya yüklenmeye devam ediyorlardı. Dönüp bakınca kapının neredeyse menteşelerinden sökülmek üzere olduğunu gördüm. Çok az zamanım kalmıştı. Pencere sundurmasına çıkıp atlamaktan başka seçeneğim yoktu.

Su borusuna tutunup ayağımı bantlardan birine dayamayı başardım. Borunun üst kısmına erişmek için uzandım, ama bunu tutar tutmaz elimde kaldı ve borunun bir metrelik kısmı menfezden aşağıya düştü. Az kalsın ben de düşüyordum ama son anda bantlardan birini duvara bağlayan bir metal parçasına tutunabildim. Çatıya tırmanmak için kullanmayı umduğum atık su borusu artık buna izin vermiyordu. Buradan kurtulmak için iki yol vardı, ya Marcos ve Castelo'nun her an girmek üzere oldukları kori-

dora dönecektim ya da aşağıdaki karanlık boşluğa inecektim. Kapının açılıp duvara çarptığını duyunca, atık su borusuna tutunarak aşağıya kaymaya başladım ve avuç içlerim yaralandı. Yaklaşık bir buçuk metre kadar inmiştim ki pencereden vuran ışıkta iki polisin menfeze yansıyan gölgelerini gördüm. İlkönce uzanıp aşağıya bakan Marcos'un yüzü göründü. Sırıtıyordu. Acaba hemen oracıkta beni vuracak mıydı? Bir süre sonra yanında Castelo belirdi.

"Sen burada kal, ben alt kattaki daireye gideyim," dedi Marcos.

Castelo başını salladı. Hiç değilse birkaç saatliğine beni canlı istiyorlardı. Marcos'un ayak seslerini duydum. Çok geçmeden, bir metre altımdaki pencereden bana bakıyor olacaktı. Aşağıya bakınca birinci ve ikinci kat pencerelerinde ışık gördüm, ama üçüncü kat karanlıktı. Artık üçüncü kat penceresine gelmiştim, içeri bakınca kapıya doğru uzanan boş bir koridor gördüm. Marcos'un kapıya vurduğunu duyabiliyordum. Günün o saatinde konfeksiyon atölyesi kapalıydı ve içeride kimse yoktu. Kapının vurulması kesilince Marcos'un şansını denemek için ikinci kata indiğini anladım. Yukarı baktığımda Castelo'nun hâlâ beni izlediğini gördüm. Kedi gibi dudaklarını yalıyordu.

"Sakın düşme, seni yakaladığımız zaman biraz eğleneceğiz," dedi.

İkinci katta sesler duyunca Marcos'un daireye girdiğini anladım. Hiç tereddüt etmeden bütün gücümle kendimi üçüncü kat penceresine attım. Paltomla yüzümü ve boynumu koruyarak pencereden içeriye daldım ve kırık camların arasına düştüm. Yerden kalkarken sol kolumda koyu renk bir lekenin yayıldığını fark ettim. Hançer gibi sivri bir cam parçası dirseğimin hemen üstüne saplanmıştı. Ucundan tutup çektim. Canımın acısından neredeyse dizlerimin üstüne çöküyordum. O sırada Castelo'nun su borusundan aşağıya tırmanmakta olduğunu gördüm. Ben tabancamı çıkarmaya çalışırken o pencereye doğru bir hamle yaptı. Dış çerçevesine tutunan parmaklarını görebiliyordum. Hemen oraya gidip var gücümle çerçeveye vurmaya başladım. Parmak kemikleri kırılırken çıkan sesi duydum, Castelo acıyla inledi. Tabancamı çıkarıp yüzüne doğrulttum, ama zaten el-

leri kaymıştı. Gözlerinde bir anlık dehşet ifadesi gördükten sonra menfez boşluğuna düştü, yere inene kadar duvarlara çarpıp değdiği yerlere kan izleri bıraktı.

Güçlükle ön kapıya gittim. Kolumdaki yara zonkluyordu ve bacağımda da birkaç kesik olduğunu hissediyordum, ama ilerlemeye devam ettim. Koridorun iki yanındaki odalarda dikiş makineleri, bobinleri ve üstleri rulo edilmiş kumaşlarla dolu masalar vardı. Ana kapıya gelip kapının kolunu tuttum. O anda kapı kolunun döndürüldüğünü hissettim. Kapının diğer tarafında Marcos vardı ve kilidi zorluyordu. Birkaç adım geriledim. Birden kapı büyük bir gümbürtüyle sarsıldı ve kilidin bir kısmı kıvılcımlar ve mavi bir duman içinde kaldı. Marcos kilidi ateş ederek parçalamaya çalışıyordu. Kendimi içi üst üste yığılmış vitrin mankenleriyle dolu bir odaya attım. Bunların arasına gizlendiğim sırada ikinci kez ateş edildiğini duydum. Kapı gümbürdeyerek açıldı. Marcos'un koridorda yürürken çıkardığı ayak seslerini duydum. Mankenlerin arkasına gizlenmiş, sırtımı duvara yaslamıştım, ellerim titriyordu ama tabancamı kavrayabildim.

"Martín çık dışarı," dedi Marcos sakince. "Canını yakmayacağım. Grandes, seni karakola götürmemi emretti. Marlasca denen adamı bulduk. Her şeyi itiraf etti. Sen temize çıktın. Şimdi tutup budalaca bir şey yapma. Hadi gel, bunu karakolda konuşalım."

Odanın dışında yürüdüğünü görebiliyordum.

"Martín dinle beni. Grandes de buraya geliyor. İşler daha fazla karışmadan bu durumu düzeltebiliriz."

Tabancanın horozunu kaldırdım. Marcos'un ayak sesleri kesildi. Zeminden hafif bir sürtünme sesi geliyordu. Duvarın diğer tarafındaydı. Benim o odada olduğumu ve yanından geçmeden oradan çıkamayacağımı biliyordu. Kapı eşiğinden girerken yüzünü gördüm, sonra karanlığın içinde kayboldu. Artık sadece gözlerindeki pırıltı görünüyordu. Benden dört metre ötedeydi. Kayarak yere oturdum. Mankenlerin bacaklarının arasında Marcos'un ayakkabıları görünüyordu.

"Burada olduğunu biliyorum Martín. Çocukça davranmayı kes artık."

Birden durdu ve hiç hareket etmedi. Sonra eğilip benim yerde bıraktığım kan izine dokundu. Parmağını ağzına götürdü. Sırıttığını tahmin edebiliyordum.

"Çok kan kaybediyorsun Martín. Sana bir doktor gerek. Hadi, çık oradan da seni bir doktora götüreyim."

Ses çıkarmadım. Marcos bir masanın önünde durdu ve kumaş parçaları arasından parlak bir nesne çıkardı. Uzun bir kumaş makasıydı.

"Karar senin Martín."

Makası açıp kaparken çıkan hışırtıyı duydum. Koluma saplanan bir acıyla az kalsın inleyecektim. Marcos yüzünü bulunduğum yere çevirdi.

"Kan demişken, Isabella adındaki o küçük orospunu yakaladığımızı duyunca sevinirsin herhalde. Seninle başlamadan önce onunla biraz eğleneceğiz..."

Tabancayı kaldırıp yüzüne nişan aldım. Metalin parıltısı yerimi belli etti. Marcos mankenleri devirerek üstüme çullandı. Vücudunun ağırlığını üstümde, nefesini yüzümde hissediyordum. Makasın uçları sol gözümün bir santimetre ötesinde kapandı. Kalan bütün gücümle yüzüne bir kafa attım ve onu yana devirdim. Sonra tabancamı kaldırıp ona doğrulttum. Dudağı patlamış olan Marcos gözlerini benden ayırmadan doğruldu.

"O kadar cesur olduğunu zannetmiyorum," diye tısladı.

Elini namlunun üstüne koyup bana sırıttı. Tetiği çektim. Kurşun elini parçalarken, kolu geriye savruldu. Marcos yere yapışıp duman çıkan parçalanmış bileğini tuttu; barut yanığıyla kaplı yüzü acı içinde kasılmış, boğuk bir sesle inliyordu. Ayağa kalkıp, onu orada, kendi idrarından oluşan göl içinde kan kaybından ölmesi için bırakıp gittim.

21

Düşe kalka Raval'in dar sokaklarından geçip Paralelo'ya, önünde boş taksilerin beklediği Apolo Tiyatrosu'na kadar gelebildim. İlk taksiye kendimi attım. Şoför dönüp bana bir bakış attıktan sonra yüzünü buruşturdu. Onun itirazlarına aldırmadan arka koltuğa gömüldüm.

"Bak, sakın burada öleyim deme!"

"Beni gideceğim yere ne kadar çabuk götürürsen, benden o kadar çabuk kurtulmuş olursun."

Şoför bir küfür savurduktan sonra motoru çalıştırdı.

"Nereye gitmek istiyorsun?"

Bilmiyorum dedim içimden.

"Sen yola çık, sonra söylerim."

"Hangi yola çıkayım?"

"Pedralbes."

Yirmi dakika sonra Villa Helius'un ışıklarını gördüm. Bunu beni bir an önce başından atmak isteyen şoföre gösterdim. Beni büyük evin önünde bırakırken neredeyse ücretini almayı unutacaktı. Ayaklarımı sürüyerek ön kapıya gidip, zili çaldım. Sonra basamakların üstüne çöküp başımı duvara yasladım. Yaklaşan ayak seslerini duyduktan sonra kapının açıldığını görüp birisinin adımı söylediğini işitir gibi oldum. Alnımda bir el hissettim ve Vidal'le göz göze geldim.

"Özür dilerim Don Pedro," diye sızlandım. "Gidecek başka bir yerim yoktu..."

Onun birilerine seslendiğini işittim, çok geçmeden birkaç kişi kollarımdan ve bacaklarımdan tutup beni kaldırdı. Tekrar gözlerimi açtığımda Don Pedro'nun yatak odasında, birkaç aylık evlilikleri süresince Cristina'yla paylaşmış olduğu yataktaydım. İç geçirdim. Vidal yatağın ayakucunda durmuş bana bakıyordu.

"Şimdi konuşma," dedi. "Doktor geliyor, yolda."

"Onlara inanmayın Don Pedro," diye inledim. "Onlara inanmayın."

"Elbette inanmıyorum."

Vidal bir battaniye alıp üstümü örttü.

Bir süre sonra odada ayak sesleri ve konuşmalar duydum. Elbiselerimin çıkarıldığını hissedip bir göz atınca, vücudumda düzinelerce kesik olduğunu gördüm. Cımbızla derime saplanan cam kırıntılarını temizlediler. Doktor yaralarımı dikerken iğnesinin batışını ve antiseptik ilacın yakışını hissediyordum. Bir süre sonra acı hissetmedim; sadece bitkindim. Yaralarım sarılıp dikildikten sonra doktor ve Vidal üstümü bir çarşafla örtüp başımın altına o güne kadar hiç görmediğim kadar yumuşacık bir yastık yerleştirdiler. Gözlerimi açınca asil bir görünüşü olan doktorun güven veren gülümseyişini gördüm. Elinde bir enjektör vardı.

"Ne o?" diye homurdandım.

"Dinlenmeni sağlayacak."

Kolumdan göğsüme doğru bir serinlik yayıldı. Siyah, kadife bir derinliğe doğru düşerken Vidal ve doktor, beni seyrediyorlardı. Gözlerim yavaşça kapandı, bir daha hiç kaybetmek istemediğim bir huzur hissettim.

Buzun altında siyah sudan oluşan bir dünya hatırlıyorum. Akıntı beni sürüklerken ay ışığı bu buzlu kubbeye dokunup toz halinde binlerce ışına dönüşüyordu. Cristina'nın üstündeki beyaz elbise dalgalanırken suyun saydamlığında sadece silueti görünüyordu. Bana elini uzattı, ben de soğuk ve kuvvetli akıntıya karşı ilerlemeye çalıştım. Parmaklarımız neredeyse temas etmek üzereyken Cristina'nın arkasında karanlık bir kütle kanatlarını açtı ve onu bir mürekkep bulutu içine sardı. Siyah bir ışık kollarına, boğazına ve yüzüne dolanıp onu karanlık bir boşluğa doğru çekti.

22

Uyandığım anda Víctor Grandes'in adımı söylediğini işittim. Hemen doğruldum, önce nerede olduğumu anlayamadım, bu oda lüks bir otel süitini andırıyordu. Vücudumdaki düzinelerce kesiğin verdiği acı beni gerçek dünyaya döndürdü. Villa Helius'ta, Vidal'in yatak odasındaydım. Kapalı güneşliklerin arasından sızan güneş öğleden sonrayı işaret ediyordu. Şöminede bir ateş vardı ve oda sıcaktı. Sesler alt kattan geliyordu. Konuşanlar Pedro Vidal ve Víctor Grandes'ti.

Canımın yanmasına aldırmadan yataktan çıktım. Kirli ve kan lekeleriyle dolu elbiselerim bir koltuğun üstüne atılmıştı. Paltomu aradım. Tabanca hâlâ cebindeydi. Horozunu kaldırıp odadan çıktım ve seslere kulak vererek merdivenlere kadar geldim. Birkaç basamak inip sırtımı duvara dayadım.

"Adamlarınız için çok üzüldüm müfettiş," diyordu Vidal. "David benimle temas kurarsa veya nerede olduğunu öğrenirsem, hiç kuşkunuz olmasın, size hemen haber veririm."

"Yardımınız için çok teşekkür ederim Sinyor Vidal. Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama durum son derece ciddi."

"Anlıyorum. Uğradığınız için teşekkür ederim."

Ön kapının kapandığını duydum. Merdivenlerin başından Vidal'in soluk sesleri geliyordu. Birkaç basamak daha inince onu alnını kapıya dayamış halde gördüm. Beni işitince gözlerini açıp döndü.

Bir şey söylemeden sadece elimdeki tabancaya baktı. Tabancayı merdivenlerin başındaki küçük sehpaya bıraktım.

"Hadi gel, sana giyeceğin temiz bir şeyler bulalım."

Peşinden gidip, bir müzeyi andıran muazzam bir giyinme odasına girdim. Vidal'in şanlı günlerinden hatırladığım bütün o şık elbiseler oradaydı. Düzinelerce kravat, ayakkabı ve kırmızı kadife kutular içinde kol düğmeleri.

"Bunların hepsi gençlik günlerimden kalma. Üstüne uyması lazım."

Benim yerime seçimi Vidal yaptı. Bana uzattığı gömleğin fiyatıyla küçük bir arazi satın alınabilirdi; Londra'da terzi elinden çıkmış üç parçalı bir takım elbise ve patronun gardırobunda hiç de sırıtmayacak bir çift İtalyan ayakkabısıyla kıyafetim tamamlandı. Ben sessizce giyinirken Vidal de beni izliyordu.

"Omuzları biraz bol geldi, ama idare etmek zorundasın," dedi bir çift safir kol düğmesi uzatarak.

"Müfettiş size ne anlattı?"

"Her şeyi."

"Ona inandınız mı?"

"Ne önemi var?"

"Benim için önemli."

Vidal yerden tavana kadar ayna kaplı bir duvarın önündeki tabureye oturdu.

"Cristina'nın nerede olduğunu bildiğini söylüyor," dedi.

Bunu inkâr etmedim.

"Cristina sağ mı?"

Gözlerine baktım ve yavaşça başımı salladım. Vidal gözlerini benden kaçırarak hafifçe gülümsedi. Sonra da hüngür hüngür ağlamaya başladı. Yanına oturup ona sarıldım.

"Bağışla beni Don Pedro, bağışla beni..."

Güneş batmak üzereyken, Vidal eski elbiselerimi toplayıp şömineye attı. Paltomu atmadan önce cebinden *Cennetin Merdivenleri*'ni çıkarıp bana uzattı.

"Geçen yıl yazdığın iki kitaptan en iyisi buydu," dedi.

Dönüp ona baktım, şöminede yanan elbiselerimi eşeliyordu.

"Ne zaman fark ettiniz?"

Vidal omuz silkti.

"Kendini beğenmiş bir budalayı bile sonsuza kadar kandıramazsın."

Sesinde bir kırgınlık mı vardı yoksa sadece keder mi, kestiremedim.

"Size yardım ettiğimi sanarak bunu yaptım Don Pedro."

"Biliyorum."

Gülümsedi.

"Bağışlayın," diye geveledim.

"Şehri terk etmen lazım. San Sebastián Limanı'ndan bu gece hareket edecek bir yük gemisi var. Her şey ayarlandı. Kaptan Olmo'yu göreceğini söyle. Seni bekliyor. Garajdaki otomobillerden birini al. Limanda bırakırsın. Pep yarın gidip alır. Kimseyle konuşma. Evine sakın dönme. Paraya ihtiyacın olacak."

"Yeterince param var," diye yalan söyledim.

"Hiçbir zaman yeterli olmaz. Marsilya'da demir attığınız zaman Olmo, seninle bir bankaya gidecek ve sana elli bin frank verecek."

"Don Pedro..."

"Dinle beni. Grandes'in, senin öldürdüğünü söylediği o iki adam..."

"Marcos ve Castelo. Galiba o ikisi babanızın hesabına çalışıyorlarmış Don Pedro."

Vidal başını iki yana salladı.

"Babam ve avukatları sadece tepedeki insanlarla iş yaparlar David. O iki adam, sen karakoldan çıktıktan yarım saat sonra nerede olduğunu nasıl öğrendiler sanıyorsun?"

İçim birden buz kesti.

"Dostum Müfettiş Grandes sayesinde."

"Evet. Grandes seni serbest bıraktı, çünkü karakolda ellerini kirletmek istemiyordu. Seni oradan çıkarır çıkarmaz peşine o iki adamını taktı. Ölümün bir telgraf bildirisi gibi okunacaktı. *Firardaki cinayet zanlısı tutuklanmamak için direnirken öldü* "

"Tıpkı eskiden haberlerin okunduğu gibi," dedim.

"Bazı şeyler hiç değişmiyor David. Bunu herkesten iyi bilmen lazım."

Vidal gardırobunu açıp bana yepyeni bir palto uzattı. Alıp kitabı içcebine soktum. Bana bakıp güldü.

"İlk defa bu kadar güzel giyindiğini görüyorum."

"Bunlar size daha çok yakışırdı Don Pedro."

"Ona ne şüphe."

"Don Pedro, anlatmam gereken çok şey..."

"Artık önemi yok David. Bana bir açıklama borçlu değilsin."

"Size açıklamadan çok daha fazla şey borçluyum."

"O halde, bana Cristina'dan bahset."

Vidal, bana çaresiz, yalan söylemem için yalvaran gözlerle bakıyordu. Oturma odasına gidip Barselona'ya bakan balkon kapısının önünde oturduktan sonra ona yüreğimden gelen yalanları sıralamaya başladım. Cristina'nın Paris'te, Rue de Soufflot'ta Madam Vidal adıyla bir çatı katı kiraladığını ve her öğlen sonrası Lüksemburg Bahçeleri'ndeki çeşmenin önünde beni bekleyeceğini söyledim. Cristina'nın devamlı ondan söz ettiğini, onu asla unutamayacağını ve yanında ne kadar uzun süre bulunsam da, onun bıraktığı boşluğu hiçbir zaman dolduramayacağımı söyledim. Don Pedro'nun gözleri dalmıştı.

"Ona iyi bakacağına bana söz vermelisin David. Onu asla terk etmeyeceğine. Ne olursa olsun onun yanında kalacağına."

"Söz veriyorum Don Pedro."

Solgun akşam aydınlığında karşımda yenik, yaşlı bir adam görüyordum; anılar ve suçluluk duygusu içinde kaybolmuş, artık tek tesellisini hiçbir zaman inanmadığı dinde aramak zorunda olan bir adam...

"Keşke sana daha iyi bir dost olabilseydim David."

"Bana dostluğun en âlâsını verdiniz Don Pedro. Benim için dosttan çok daha fazlası oldunuz."

Vidal kolunu uzatıp elimi tuttu. Titriyordu.

"Grandes, bana o adamdan bahsetti, senin patron dediğin adamdan. Ona borçluymuşsun ve bunu ödemenin tek yolunun ona günahsız bir ruh vermek olduğuna inandığını söyledi."

"Saçmalamış Don Pedro. Söylediklerini dikkate alma."

"Benimki gibi kirli ve yorgun bir ruh işine yarar mı?"

"Benim ruhum sizinkinden temiz değil Don Pedro."

Vidal güldü.

"Eğer babanla yer değiştirmem mümkün olsaydı, inan ki bunu yapardım David."

"Biliyorum."

Vidal ayağa kalkıp akşam karanlığının çöktüğü şehre baktı.

"Artık yola koyulmalısın," dedi. "Garaja git ve bir otomobil al. Hangisini istersen. Bakayım, biraz nakit bulabilecek miyim."

Paltomu alıp bahçeye çıktım. Villa Helius'un garajında kraliyet arabası gibi parıldayan iki yeni otomobil vardı. Daha küçük olan, fazla göze batmayacak siyah Hispano-Suiza'yı seçtim, en fazla iki üç kere kullanılmış olmalıydı ve yeni kokuyordu. Direksiyona geçip motoru çalıştırdım ve otomobili garajdan çıkarıp, bahçede bekledim. Bir dakika geçti, Vidal hâlâ gelmemişti. Motoru çalışır durumda bırakıp otomobilden çıktım. Parayı dert etmemesini, idare edebileceğimi söyleyip ona veda etmek için eve döndüm. Girişteki koridoru geçerken tabancamı sehpanın üstünde bıraktığımı hatırladım. Almak için gittiğimde orada olmadığını gördüm.

"Don Pedro?"

Oturma odasının kapısı aralıktı. İçeriye baktığımda onu odanın ortasında dururken gördüm. Babamın tabancasını göğsüne yaklaştırıp namluyu kalbinin üstüne yerleştirdi. Ona doğru bağırarak koştum, ama patlamanın gürültüsü sesimi bastırdı. Tabanca elinden düştü. Yere yığıldı ve mermer karolar kırmızıya boyandı. Hemen yanında diz çöküp onu kollarımın arasına aldım. Kurşunun elbisesini deldiği yerden kan fışkırıyordu. Don Pedro kanlı bir gülücükle gözlerini bana dikmişken, vücudunun titremesi kesildi ve başı düştü. Odayı barut ve keder kokusu kaplamıştı.

23

Otomobile geri dönüp oturdum ve kanlı ellerimi direksiyona dayadım. Nefes almakta zorlanıyordum. El frenini çekmeden önce bir dakika bekledim. Şehrin ışıkları kararmaya başlamış gökyüzünde yansıyordu. Villa Helius'u arkamda bırakarak sokağa çıktım. Avenida Pearson'a varınca durup dikiz aynasından baktım. O anda ara sokaktan bir otomobil çıktı ve elli metre geriden beni takip etmeye başladı. Farları açık değildi. Víctor Grandes.

Avenida de Pedralbes boyunca devam edip Finca Güell girişindeki muazzam, dökme demir ejderha heykelini geçtim. Müfettiş Grandes'in otomobili yüz metre arkamdan beni takip ediyordu. Avenida Diagonal'e varınca şehir merkezine gitmek üzere sola döndüm. Etrafta pek araç olmadığı için Grandes beni izlemekte zorlanmıyordu. Onu Las Corts'un dar sokaklarında atlatmak için sağa dönmeye karar verdim. Artık müfettiş onu fark ettiğimi anlamış ve farlarını yakmıştı. Yirmi dakika boyunca sokaklarda dolaştı. Grandes'in farları amansızca peşimdeydi. Bir süre sonra önümde Montjuïc Tepesi belirdi. Uluslararası Fuar'ın büyük sarayı ve diğer pavyonları iki haftadan beri kapalıydı, ama o sisli alacakaranlıkta büyük ve tarihi bir medeniyetin kalıntıları gibi görünüyordu. Sergilenen çeşmeleri aydınlatan hayalet gibi ışıkların arasından, motorumun gücü yettiğince hızlı geçiyordum. Büyük Stadyum'un bulunduğu tepeye yılan gibi kıvrılarak çıkan yolu tırmanırken Grandes arayı kapatmış, dikiz aynasın-

dan baktığımda yüzünü seçebileceğim kadar yaklaşmıştı. Bir an içimden doruktaki askeri kaleye giden yola sapmak geldi, ama oradan hiçbir çıkış olmadığını biliyordum. Tek ümidim dağın denize bakan tarafına kadar gidebilmek ve oradaki limanda izimi kaybettirmekti. Bunu yapabilmem için arayı biraz açmam gerekiyordu, ama müfettiş artık bana on beş metre kadar yaklaşmıştı. Önümüzde şehre tepeden bakan Miramar'ın tırabzanları belirdi. Grandes'in bana arkadan çarpması için bütün gücümle el frenine asıldım. Bu çarpışma bizi yirmi metre kadar sürüklerken yola kıvılcımlar saçıldı. Grandes aracını kontrol etmeye çalışırken el frenini indirip az da olsa öne geçtim. Sonra vitesi geri alıp gaza bastım.

Grandes ne yapmak istediğimi anladığında iş işten geçmişti. Altımda şehrin en hızlı otomobillerinden biri olduğu için ona kendi aracında olandan çok daha güçlü bir motorla saldırıyordum. Çarpmanın şiddetiyle Grandes koltuğundan öne fırlayıp başını ön cama vurdu ve paramparça etti. Motor kapağından buhar çıkıyordu, farları sönmüştü. Otomobilimi vitese geçirip Miramar seyirliğine doğru yöneldim. Birkaç saniye sonra arka tamponumun ezilip lastiğe dayandığını ve bunu sıyırdığını anladım. Otomobilin içini yanık lastik kokusu kapladı. Yirmi metre sonra lastik patlayınca araç önce zikzak çizmeye başladı, ardından siyah dumanlar çıkararak durudu. Hispano-Suiza'yı orada bırakıp Grandes'in otomobilinin durduğu yere baktım, müfettiş güçlükle sürücü koltuğundan çıkmaya çalışıyordu. Etrafıma bakındım. Limanın üstünden geçen ve Montjuïc'le San Sebastián Kulesi arasında seyreden teleferik durağı elli metre ötedeydi. Alacakaranlıkta kabloları üstünde sallanan vagonları görebiliyordum, o yöne doğru koştum.

Görevlilerden biri terminalin kapılarını kapamaya hazırlanırken benim koşarak geldiğimi gördü. Kapıyı açık tutup içeri girmemi işaret etti.

"Bu akşamın son seferi," diye uyardı. "Acele etseniz iyi olur."

Gişe de kapanmak üzereydi, hemen koşup son bileti aldım ve kabinin yanında bekleyen bir grup insanın arasına karıştım. Görevli kapıyı açana kadar kıyafetlerini fark etmemiştim. Bunlar rahiptiler.

"Teleferik Uluslararası Fuar için inşa edilmiş ve en son teknolojiyle donatılmıştır. Her durum için güvenlik garantisi vardır. Yolculuğun başladığı anda sadece dışarıdan açılabilen bu güvenlik kapısı kazalara ve Tanrı korusun, intihar girişimlerine karşı kilitli kalacaktır. Tabii, siz kutsal şahsiyetler buradayken..."

"Delikanlı," diye sözünü kestim. "Bu töreni biraz hızlandırabilir misin? Gecikiyoruz."

Görevli bana düşmanca bir bakış fırlattı. Rahiplerden biri elimdeki kan lekelerini görünce hemen haç çıkardı. Görevli uzun nutkuna devam etti.

"Barselona üzerinde yaklaşık yetmiş metre yükseklikte yol alırken, şimdiye kadar sadece martılara ve Tanrı'nın kanat bahşettiği diğer yaratıklara nasip olan muhteşem manzaraların tadını çıkaracaksınız. Yolculuk on dakika sürecektir ve biri liman üstündeki merkez kule ya da herkesin dediği gibi Barselona'nın Eiffel Kulesi, diğeri San Sebastián Kulesi olmak üzere iki yerde duracağız. Sizlere iyi yolculuklar diler, yakın bir zamanda tekrar Barselona Limanı teleferik hattında görmeyi umarım."

Teleferik vagonuna ilk binen ben oldum. Dört rahip içeriye girerken görevli bir bahşiş gelir ümidiyle elini uzattı, ama avucu boş kaldı. Hayal kırıklığını gizlemeye gerek görmeden kapıyı çarparak kapadı ve kumanda kolunu çalıştırmak için o yana döndü. Orada onu Víctor Grandes bekliyordu, üzgün bir ifadeyle fakat gülümseyerek ona rozetini gösterdi. Görevli kapıyı açınca Grandes vagona girdi, rahipleri başıyla selamlayıp bana göz kırptı. Birkaç saniye sonra havadaydık.

Teleferik terminalden kalkıp dağ yamacına doğru yol almaya başladı. Rahiplerin hepsi vagonun bir kenarına üşüşmüşler, Grandes ve bana aldırmadan Barselona'nın akşam manzarasının keyfini çıkarmaya hazırlanıyorlardı. Müfettiş yanıma sokulup elindeki tabancayı gösterdi. Limanda, denizin üstünde büyük, kızıl bulutlar dolaşıyordu. Vagon bunlardan birinin içine dalınca bir an alevler içinde bir göle girmiş gibi olduk.

"Buna daha önce binmiş miydin?" diye sordu Grandes.

Başımı salladım.

"Kızım teleferiğe bayılıyor. Ayda bir ona gidiş-dönüş tur attırmamı istiyor. Biraz pahalı, ama değer."

"Sinyor Vidal'in kellem için ödediği parayla, isterseniz kızınızı her gün teleferiğe bindirebilirsiniz. Sırf meraktan soruyorum, bana ne kadar bedel biçti?"

Grandes güldü. Vagon kızıl buluttan çıkmış, limanın üstüne gelmişti; şehrin ışıkları karanlık suda yansıyordu.

"On beş bin peseta," dedi Grandes cebinden ucu çıkmış beyaz bir zarfı göstererek.

"Sanırım bununla gururlanmalıyım. Bazı insanlar iki peseta için bile adam öldürür. Bu paraya iki adamınıza ihanet etmek de dahil miydi?"

"Unutma, burada adam öldürmüş olan tek kişi sensin."

Bu sırada dört rahip yüzlerinde şok ve endişeyle bizi seyrediyorlardı. Artık şehrin güzel manzarasına arkalarını dönmüşlerdi. Grandes onlara gözucuyla baktı.

"İlk durağa geldiğimiz zaman çok önemli bir meseleyi konuşabilmemiz için sizlerden vagonu terk etmenizi rica edeceğim."

Barselona Limanı üstündeki kule çelik kubbesiyle mekanik bir katedral gibi önümüzde belirdi. Teleferik bu kubbeye girip platformda durdu. Kapı açılınca dört rahip telaşla dışarı çıktı. Grandes tabancası elinde, bana vagonun karşı ucuna gitmemi söyledi. Rahiplerden biri çıkmak üzereyken yüzüme endişeyle baktı.

"Merak etme genç adam, polise haber vereceğiz," dedi kapı kapanmadan önce.

"Evet, lütfen haber verin!" diye karşılık verdi Grandes.

Kapı kapandıktan sonra teleferik yoluna devam etti. Kuleden çıkıp yolculuğun son aşamasına geçtik. Grandes pencereye gidip aşağıdaki ışıklara, gölgeler içinde bir labirent gibi görünen katedrallere, saraylara ve geniş caddelere baktı.

"*Lanetliler şehri*," dedi Grandes. "Ne kadar uzaktan bakarsan o kadar güzel görünüyor."

"Bunu mezar taşıma mı yazacaksınız?"

"Seni öldürecek değilim Martín. Ben kimseyi öldürmem. Bu işi benim için sen yapacaksın. Bir iyilik olarak. Benim ve kendin için. Haklı olduğumu biliyorsun."

Müfettiş başka bir şey söylemeden kapının kilit mekanizmasına üç el ateş etti ve bir tekmede açıverdi. Kapı menteşesinden sallanırken, serin ve nemli hava vagonun içine doldu.

"Hiçbir şey hissetmeyeceksin Martín. İnan bana. Etkisi saniyenin onda biri kadar sürer. Bir an. Sonra da büyük bir huzur."

Kapıya bir göz attım. Önümde yetmiş metrelik bir boşluk vardı. Sonra San Sebastián Kulesi'ne bakınca oraya varmamız için hâlâ birkaç dakika zamanımız olduğunu fark ettim. Grandes aklımdan geçeni okumuştu.

"Az sonra her şey son bulacak Martín. Bana minnet duymalısın."

"O insanları gerçekten benim öldürdüğümü mü düşünüyorsunuz müfettiş?"

Grandes tabancasını kaldırıp kalbime nişan aldı.

"Bilmiyorum ve umurumda değil."

"Dost olduğumuzu sanıyordum."

Grandes homurdandı. "Senin hiç dostun yok ki Martín."

Silahın patladığını duyduğum anda göğsümde, kaburgalarıma balyoz[illegible] la vurulmuş gibi bir darbe hissettim. Sırtüstü devrilirken nefes alamadım ve bütün vücudumu alev alan petrol gibi yayılan bir acı kapladı. Grandes ayaklarımdan tutmuş beni kapıya doğru sürüklüyordu. Bulutların arasından San Sebastián Kulesi'nin tepesi belirdi. Grandes üstümden atlayıp [illegible] kama geçti ve beni omuzlarımdan itmeye başladı. Bacaklarımda soğuk hava yı hissettim. Grandes bir kez daha itince bacaklarım kenardan aşağ[illegible] ya sarktı. Yerçekimine kapılmam an meselesiydi. Düşmeye başlıyordum.

Kollarımı ona doğru uzatıp parmaklarımı boğazına gömdüm. Vücudumun ağırlığı altında kalan Grandes kapıdan uzaklaşamıyordu. Büti[illegible]

gücümle bastırıp nefes borusunu ve boynundaki damarları sıkıştırdım. Bir eliyle benden kurtulmaya çalışırken diğeriyle tabancasını kavradı. Bir süre sonra parmağı tetiği buldu. Kurşun beni sıyırıp kapı çerçevesine isabet etti ve sekerek onun avucunu deldi. Tırnaklarımı daha derine gömdükçe derisinin yırtıldığını hissettim. Grandes inledi. Kalan tüm gücümle vücudumun yarıdan fazlasını tekrar vagona sokmayı başardım. Metal duvarları tutabildiğim anda Grandes'i bırakıp kendimi ondan uzağa attım.

Elimi göğsüme götürüp müfettişin kurşunuyla açtığı deliği buldum. Paltomu açıp *Cennetin Merdivenleri*'ni çıkardım. Kurşun kitabın ön kapağını ve dört yüz sayfasını delmiş, ucu arka kapaktan gümüş bir parmak ucu gibi çıkmıştı. Yanı başımda Grandes, eli boğazında kıvranmaktaydı. Yüzü morarmış, alnındaki ve şakağındaki damarlar gerilmiş kablolar gibi ortaya çıkmıştı. Bana yalvarırcasına baktı. Gözleri de adeta yuvalarından dışarı uğrarken, gözakları neredeyse kan çanağına dönmüştü. O an, onun damarları örümcek ağı gibi yayılırken, onun nefes borusunu ezdiğimi ve boğulmakta olduğunu anladım. Istırap içinde yerde debelenirken onu seyrettim. Cebindeki beyaz zarfı çıkarıp açtım ve on beş bin pesetayı saydım. Hayatıma biçilen fiyat. Zarfı cebime soktum. Grandes tabancanın olduğu yere doğru sürünmeye çalışıyordu. Kalkıp tabancaya bir tekme atarak ondan uzaklaştırdım. Ayak bileğimi tutup merhamet dilendi.

"Marlasca nerede?" diye sordum.

Boğazından boğuk bir inilti çıktı. Gözlerimi gözlerine dikince güldüğünü gördüm. Onu aşağıya ittim. Vücudunun seksen metreden düşüşünü ve parçalanışını gördüğümde, teleferik San Sebastián Kulesi'ne girmek üzereydi.

24

Kuleli ev karanlığa gömülmüştü. Taş basamakları el yordamıyla çıkıp merdiven aralığına geldiğimde ön kapıyı aralık buldum. İtip açtıktan sonra eşikte durup koridoru dolduran gölgelere baktım. Birkaç adım attıktan sonra yine durup hareket etmeden bekledim. Elektrik düğmesini bulana kadar elimi duvarın üstünde gezdirdim. Dört kez denedim, ama işe yaramadı. Üç metre ötemde sağdaki kapı mutfağa açılıyordu. Hatırladığım kadarıyla kilerde bir gaz lambası vardı; bulup mutfak masasının üstüne koydum ve yaktım. Zayıf bir ışık mutfak duvarlarını aydınlattı. Lambayı alıp koridora çıktım.

Titrek ışıklı lambamı yukarıda tutarak ve her an kapılardan birinin veya bir şeyin üstüme çullanmasını bekleyerek ilerledim. Orada yalnız olmadığımı fark ettim; kokusunu bile alabiliyordum. Havada öfkenin ve nefretin ekşi kokusu vardı. Lambanın aydınlığında iki gece önce Grandes'in beni tutuklamaya geldiğinde duvardan ayrılmış gardırobun ve yere atılmış elbiselerin bıraktığım gibi durduğunu gördüm. Kıvrımlı merdivenlerin başına kadar gittikten sonra temkinli adımlarla, ikide bir arkama bakarak basamakları çıkmaya başladım ve çalışma odama geldim. Alacakaranlığın yakut renkli aydınlığı pencerelerden içeriye süzülüyordu. Hemen duvara dayalı sandığa gidip açtım. Patron için yazdığım taslağın bulunduğu klasör yerinde yoktu.

Merdivenlere yöneldim. Çalışma masamın önünden geçerken daktilo klavyemin parçalanmış olduğunu fark ettim, sanki birisi ezmiş gibiydi

Gergin bir şekilde merdivenlerden inip içeriye başımı uzattım. O yarı karanlıkta bile bütün kitaplarımın yere saçıldığını ve deri koltukların lime lime edildiğini görebiliyordum. Bulunduğum yerden ön kapıya kadar olan yirmi metrelik koridoru incelemek için döndüm. Lamba o mesafenin sadece yarısını aydınlatabiliyordu, daha ötesi zifiri karanlıktı.

İçeriye girerken daire kapısını açık bıraktığımı hatırlıyordum. Oysa şimdi kapalıydı. Birkaç metre ilerledim, ama koridordaki son odayı geçerken bir şey beni durdurdu. Oradan ilk geçişim sırasında fark etmemiştim, çünkü o odanın kapısı sola doğru açıldığı için bunu görebilecek kadar arkaya bakmamıştım. Ama şimdi yaklaşınca bütün çıplaklığıyla gördüm. Kanatları haç gibi açılmış olan beyaz bir güvercin kapıya çivilenmişti. Ahşap zemine kanı damlıyordu. Ve bu kan tazeydi.

Odaya girdim. Kapının arkasına baktım, ama kimse yoktu. Gardırop hâlâ yana çekili duruyordu. Duvardaki delikten sızan nemli ve soğuk hava odanın içindeydi. Lambayı yere bırakıp ellerimi deliğin etrafındaki dolgu malzemesinin üstüne dayadım. Tırnaklarımla kazımaya başlayınca parmaklarımın arasında dağıldığını hissettim. Etrafıma bakınıp, köşedeki küçük komodinin çekmecesinde bir mektup açacağı buldum. Bunu dolgunun kenarına batırdım. Alçı hemen dağıldı; zaten kalınlığı üç santimetre kadardı. Öbür yanında tahta vardı.

Bu bir kapıydı.

Bıçağın ucuyla kenarlarını kazıyınca kapının şekli ortaya çıktı. O arada, evdeki havayı zehirleyen, gölgelerin içine gizlenmiş varlığı unutmuştum. Kapının kolu yoktu, sadece yıllarca nemli alçıyla örtülü kalmaktan paslanmış bir kilidi vardı. Bıçağın ucuyla açmaya çalıştım, ama başaramadım. Sonra dolgu malzemesi yerinden sökülene kadar kilidi tekmelemeye başladım. Daha sonra bıçakla kazıyıp gevşettim, hafifçe itince kapı açıldı.

Birden elbiselerimi ve beni delip geçen iğrenç bir rüzgâr esti. Lambayı alıp içeriye girdim. Oda beş altı metre derinliğinde ve dikdörtgen biçimindeydi. Duvarlarda sanki birisinin parmaklarıyla kazıdığı resimler vardı. Çizgiler koyu kahverengiydi. Kurumuş kan. Lambayı tutunca zeminde önce toz sandığım şeyin kemik kalıntıları olduğunu gördüm. Kül hali-

ne gelmiş hayvan kemikleriydi. Tavandan aşağıya sarkan siyah bir ipte çeşitli nesneler asılıydı. Dini figürler, aziz bibloları, yüzleri yakılmış, gözleri oyulmuş Meryem Ana bibloları, dikenli tele sarılı haçlar, teneke oyuncak kalıntıları ve camdan gözleri olan bebekler. En arkada, zorlukla görebildiğim bir siluet vardı.

Yüzü köşeye dönük bir koltuk. Koltukta oturan bir figür gördüm. Siyah elbiseler içindeydi. Bir adım gerisinde durup elimi uzattım. Saçlarını geriye atıp elimi omzuna dayadım. Vücudunu kendime doğru çevirmek istediğim anda parmaklarımın altında bir şeyin dağıldığını hissettim. Bir saniye sonra fısıltı gibi bir ses çıktı ve ceset bir toz yığını haline geldi; daha sonra karanlık bir toz bulutu, bu adamı yıllarca hapseden duvarların arasında yükseldi. Ellerimdeki ince toz tabakasına bakıp, Ricardo Salvador'un ruhunun kalıntılarını yüzüme sürdüm. Gözlerimi açtığımda, kapı eşiğinde onu hapseden adamı, Diego Marlasca'yı gördüm. Elinde patronun taslağı, gözlerinde ateş vardı.

"Seni beklerken bunu okudum Martín," dedi Marlasca. "Şaheser. Bunu senin adına patrona verince beni nasıl ödüllendireceğini bilecektir. İtiraf edeyim, ben o bulmacayı bir türlü çözememiştim. Hep yan yollara girip kayboldum. Patronun benden daha iyi birini bulduğuna memnun oldum."

Taslağı yere bıraktı.

"Çekil yolumdan."

"Üzgünüm Martín. İnan bana üzgünüm. Senden hoşlanmaya başlıyordum." Marlasca cebinden fildişi küçük bir alet çıkardı. "Ama seni bu odadan dışarıya bırakamam. Zavallı Salvador'un yerini alma zamanın geldi."

Marlasca aletin üstündeki bir düğmeye bastı ve loş ışıkta iki yanı keskin bir bıçağın parıltısı belirdi.

Öfkeyle bağırarak üstüme atıldı. Bıçak yanağımı kesti, ama hemen yana çekilmeseydim sol gözümü oyacaktı. Sırtüstü yerdeki kemik tozlarının üstüne düştüm. Marlasca bıçağı iki eliyle kavrayıp üstüme çullandı ve bütün gücüyle bastırdı. Sağ elimi boğazına dayayınca, bıçağın ucu göğsümden birkaç santimetre ötede durdu.

Bileğimi ısırmak için başını çevirdi, o sırada serbest elimle yüzüne sert bir yumruk attım. Marlasca tınmadı bile, öfkeden gözü dönmüştü ve acı hissettiği yoktu. Benim o hücreden sağ çıkmamı istemediğini biliyordum. Bıçağın ucu derimi deldi. Var gücümle suratına bir yumruk daha attım ve burun kemiğinin kırıldığını duydum. Marlasca acıya aldırmadan bir daha bağırarak bıçağı bedenime sapladı. Göğsümü müthiş bir acı kapladı. Bir daha vurduktan sonra parmak uçlarımla göz çukurlarını aradım, ama çenesini yukarı kaldırdığı için tırnaklarımı sadece yanağına batırabiliyordum. Bu defa parmaklarımda dişlerini hissettim.

Yumruğumu ağzının içine bastırınca, dudaklarını yarıp birkaç dişini kırdım. Boğuk bir inilti çıkarıp tekrar saldırmadan önce duraksadı. Onu yana itip devirdim, bıçağı elinden düştü, yüzü kan içindeydi. Bir daha kalkmaması için dua ederek kenara çekildim. Bir saniye sonra sürünerek bıçağa gitti ve ayağa kalktı.

Elinde bıçakla bir kez daha çığlık atarak üstüme atıldı, ama bu kez hazırlıksız değildim. Lambayı sapından tutup bütün gücümle ona vurdum. Lamba yüzünde parçalanınca içindeki gazyağı gözlerine, dudaklarına, boğazına ve göğsüne döküldü ve hemen ateş aldı. Birkaç saniye içinde alevler bütün vücudunu battaniye gibi sardı. Saçları yandı. Gözkapaklarını saran alevlerin arasından bana büyük bir nefretle bakıyordu. Taslağı yerden alıp oradan kaçtım.

Marlasca elinde bıçağıyla o lanetli odadan çıkıp arkamdan gelmeye çalışırken yerdeki elbiselerin üstüne düştü; bir anda hepsi alev aldı. Yangın gardıroba ve duvara dayalı mobilyalara da sıçradı. Koridora doğru koştuğum sırada Marlasca kollarını iki yana açmış hâlâ beni yakalamak için arkamdan geliyordu. Kapıya vardığım anda dönüp ona baktım, bütün vücudu alevler içinde, çılgın gibi duvarlara vuruyor, dokunduğu her yer alev alıyordu. Yangın galeride yerlere saçılmış olan kitaplara ve perdelere sıçradı. Portakal renkli alevler yılan gibi tavana doğru yükselip, çalışma odasına çıkan merdivenleri aşmaya başladı. Hatırladığım son manzara, lanetlenmiş bir adamın koridorda dizleri üstüne çökmüş, çılgınca ümitleri kay-

bolmuş halde canlı bir meşale gibi yandığıydı. Alevler kuleli evin tamamını sarmıştı. Ön kapıyı açıp basamaklardan koşarak indim.

Kule pencerelerinde ilk alevleri gören bazı komşular sokakta toplanmışlardı. Kimseye görünmeden oradan sıvıştım. Çok geçmeden çalışma odası pencerelerinin parçalandığını duydum. Dönüp baktığımda alevler çatıyı kaplamıştı. Bir süre sonra Paseo del Borne yolunda yürüyordum, çevredeki insanların gözleri karanlık gökyüzüne yükselen parlak ışığa çevrilmişti.

25

O gece son kez olarak Sempere ve Oğulları Kitabevi'ne gittim. Kapıda KAPALI levhası asılıydı, ama yaklaşınca içeride hâlâ ışık olduğunu ve tezgâhın ardında Isabella'nın tek başına, kalın bir muhasebe defterini incelediğini gördüm. Yüzündeki ifadeye bakılırsa, kitabevi son günlerini yaşamaktaydı. Ama onu kaleminin tepesini kemirirken ve işaretparmağıyla burnunun üstünü kaşırken görünce, orada bulunduğu sürece dükkânın hep var olacağına inandım. Onun varlığı tıpkı beni olduğu gibi, dükkânı da kurtaracaktı. O anı bozmak istemediğim için orada durup, içimden gülerek onu seyrettim. Aniden, sanki varlığımı sezmiş gibi başını kaldırıp beni gördü. Ona el salladım, gözleri yaşardı. Defteri kapatıp kapıyı açmak için tezgâhın ardından çıktı. Orada bulunduğuma inanamıyormuş gibi bana uzun uzun baktı.

"Adam senin kaçtığını söylemişti. Bir daha seni göremeyeceğimizi söyledi."

Ölmeden önce Grandes buraya uğramış olmalıydı.

"Onun söylediklerinin tek kelimesine inanmadığımı bilmeni isterim," dedi Isabella. "Şimdi...

"Fazla zamanım yok Isabella."

Üzgün bir ifadeyle bana baktı.

"Gidiyorsun, öyle mi?"

Başımı salladım. Isabella gergin bir şekilde yutkundu.

"Veda sahnelerinden hoşlanmadığımı söylemiştim."

"Ben de öyle. Bu nedenle buraya veda etmek için gelmedim. Bana ait olmayan birkaç şeyi iade etmek için geldim."

Cennetin Merdivenleri'nı çıkarıp ona uzattım.

"Bu kitap Sinyor Sempere'nin özel koleksiyonunun bulunduğu cam kutudan hiç çıkarılmamalıydı."

Isabella kitabı aldı, hâlâ sayfaları arasında sıkışmış duran kurşunu görünce sessizce bana baktı. İçinde beni öldürtmek için yaşlı Vidal'in vermiş olduğu on beş bin pesetanın bulunduğu beyaz zarfı çıkarıp tezgâhın üstüne koydum.

"Bu da Sempere'nin bana yıllarca verdiği kitaplar için."

Isabella zarfı açıp hayretler içinde parayı saydı.

"Bunu kabul etmem doğru olur mu..."

"Bunu bir düğün hediyesi olarak düşün."

"Şu işe bak, ben de törende senin bana eşlik edeceğini ümit edip duruyordum."

"Öyle çok isterdim ki..."

"Ama gitmek zorundasın."

"Evet."

"Sonsuza kadar mı?"

"Bir süreliğine."

"Ben de seninle gelsem..."

Alnına bir öpücük kondurup ona sarıldım.

"Nereye gidersem gideyim, hep yanımda olacaksın Isabella. Her zaman."

"Seni özlemeye niyetim yok."

"Biliyorum."

"Hiç değilse seninle trene ya da her neye bineceksen, oraya kadar gelebilir miyim?"

Biraz tereddüt ettim ama reddetmem mümkün olmadı.

"Sırf gerçekten gittiğine ve nihayet senden kurtulduğumdan emin olmak için," diye ekledi Isabella.

"Peki."

Isabella kolumda, Ramblas'tan aşağıya doğru yürüdük. Calle Arco del Teatro'ya varınca, buradan Raval'e inen karanlık ara sokağa saptık.

"Isabella, bu akşam göreceğin şeyleri hiç kimseye söylememelisin."

"Sempere'nin oğluna da mı?"

İç geçirdim.

"Tabii ki ona söyleyebilirsin. Ona her şeyi söyleyebilirsin. Hiçbir şeyi ondan gizli tutamayız."

Kapı açılınca bekçi Isaac bizi gülümseyerek karşıladı ve geçmemiz için yana çekildi.

"Epeydir önemli bir ziyaretçimiz olmamıştı," dedi Isabella'yı eğilerek selamlarken. "Rehberliği kendin yapmayı yeğlersin, değil mi Martín?"

"Sakıncası yoksa..."

Isaac'ın uzattığı eli sıktım.

"İyi şanslar," dedi.

Bekçi gölgelerin arasında kaybolup beni Isabella'yla yalnız bıraktı. Eski asistanım –artık Sempere ve Oğulları Kitabevi'nin yeni yöneticisi– gördüğü her şeye şaşkınlık ve hayranlıkla bakıyordu.

Elinden tutup onu giriş kısmı olan geniş salona götürdüm.

"Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'na hoş geldin Isabella."

Isabella başını kaldırıp cam kubbeye bir göz attıktan sonra kitaplardan oluşan katedrale giden tünellere, geçitlere ve asma köprülere, bunların üstüne düşen beyaz ışıklara bakarken kendinden geçmiş gibiydi.

"Burası bir gizem dünyasıdır. Bir mabettir. Gördüğün her kitabın bir ruhu vardır. Onu yazan kişinin ve onu okuyup hayalinde canlandıranların ruhları. Kitap her el değiştirdiğinde, birisi onun sayfalarında her göz gezdirdiğinde, bu ruh büyür ve güçlenir. Bu yerde artık kimsenin hatırlamadığı, zaman içinde kaybolmuş kitaplar sonsuza kadar yaşar ve yeni bir okuyucunun eline, yeni bir ruha geçecekleri günü beklerler..."

Daha sonra Isabella'yı labirentin giriş kısmında bırakıp tek başıma, elimde yok etmeye cesaret edemediğim o lanet taslakla tünellerden geçtim. Onu ebediyen gömeceğim yere ayaklarımın beni götüreceğini umuyordum. Bin tane köşeyi döndükten sonra, kaybolmuş olduğuma karar verdim. Derken, tam aynı yoldan on kere geçtiğimi düşünürken, görüntümü yansıtan ve içinde her zaman siyahlar giyinmiş adamın gözleri olan aynayı fark ettim. Burası küçük bir odaydı. İki siyah deri kaplı kitabın arasında bir boşluk görünce, hiç düşünmeden patronun taslağını oraya sıkıştırdım. Tam

oradan çıkacakken tekrar o rafa döndüm. Taslağı koyduğum yerin yanındaki bir kitabı çıkarıp açtım. Birkaç satır okuduktan sonra, arkamda yine o karanlık kahkahayı işittim. Kitabı yerine bırakıp rasgele başka bir tanesini aldım ve sayfalarını karıştırdım. Başka birini aldım, sonra bir tane daha... bu şekilde o odada bulunan kitaplardan onlarcasını açıp içine baktım. Hepsinde aynı kelimelerin farklı düzenlemeleri vardı, sayfaları aynı görüntülerle karartılmıştı ve aynı fabl tıpkı aynalı bir koridordaki gibi sonsuza kadar tekrarlanıyordu. *Lux Aeterna*.

Labirentten çıktığımda Isabella basamakların üstüne oturmuş, elinde seçtiği kitapla beni bekliyordu. Yanına oturdum, başını omzuma dayadı.

"Beni buraya getirdiğin için teşekkür ederim."

Birden bu yeri bir daha hiç görmeyeceğimi fark ettim; sadece hayalini kurmak ve aklımda ne kaldıysa bunu belleğime kazıyıp, geçitlerinde yürüyüp, sırlarına elini sürebildiğim için kendimi talihli addetmek zorundaydım. Hayalinin aklıma iyice yerleşmesi için bir an gözlerimi kapadım. Sonra, bakmaya cesaret edemeden, Isabella'nın elini tuttuğum gibi çıkış kapısına yürüdüm ve Unutulmuş Kitaplar Mezarlığı'nı ebediyen arkamda bıraktım.

Isabella, benimle limana kadar geldi. Beni o şehirden ve tanıdığım her şeyden uzaklara götürecek olan gemi oradaydı.

"Kaptanın adı neydi demiştin?"

"Kayıkçı."

"Hiç komik değil."

Ona son kez sarılıp gözlerinin içine baktım. Yolda vedalaşmamaya, ciddi sözler söylememeye ve yerine getirilmesi mümkün olmayan vaatlerde bulunmayacağımıza karar vermiştik. Santa María del Mar çanları saat on ikiyi çalınca gemiye çıktım. Kaptan Olmo beni karşılayıp kamarama götürdü. Tayfalar demir aldı ve gemi ağır ağır limandan ayrıldı. Kıç tarafa gidip şehir ışıklarının giderek solmasını seyrettim. Liman gözden kayboluncaya ve Barselona karanlık suların ardında görünmez hale gelene kadar, Isabella hiç kımıldamadan orada durdu ve bana baktı. Şehrin ışıkları bir bir sönerken, ben de daha şimdiden hatırlamaya başladığımı fark ediyordum.

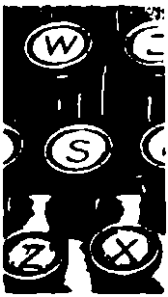

Son Söz

1945

Lanetliler şehrinden kaçışımdan bu yana on beş uzun yıl geçti. Uzunca bir süre varlığım sadece kimliksiz, yabancı bir yolcu olarak kaldı. Hiçbiri bana ait olmayan yüzlerce ismim yüzlerce mesleğim oldu.

Muazzam şehirlerde ve kimsenin geçmişi veya geleceği olmayacak kadar küçük köylerde fark edilmeden yaşadım. Hiçbir yerde gerektiğinden fazla oyalanmadım. Hiçbir uyarı olmadan yakında yine kaçacağım; geride zamanın hiç merhamet göstermediği ve anıların yanıp kül olduğu kasvetli bir odayla birkaç eski kitap ve kullanılmış elbise bırakarak yollara düşeceğim. Hatırlayacağım tek şey belirsizlik olacak. Yıllar bana bir yabancının vücudunda yaşamayı öğretti; hâlâ ellerinde kokusu olan o suçları işleyip işlemediğini, gerçekten aklını kaçırıp kaçırmadığını bilmeyen ve biraz para ve şu anda ona en büyük ödül gibi görünen ölüme çalım atma karşılığında alevler içindeki bir dünyada serseri gibi dolaşmaya mahkûm bir yabancı. Kendime sık sık sormuşumdur: Müfettiş Grandes'in kalbime sıktığı kurşun kitabın sayfalarında takılıp kalmış mıydı yoksa gökyüzündeki o teleferik vagonunda ölen ben miydim?

Bu sonsuz yolculuğum sırasında patron için yazdığım kitapta vaat ettiğim cehennemin nasıl hayata geçtiğini gördüm. Belki bin defa kendi gölgemden kaçtım, her an bir köşeden çıkıverecek diye daima arkamı kollayıp, yatağımın ayakucunda olabilir diye sabaha kadar gözümü kırpmadım. Kimsenin yanında bana neden hiç ihtiyarlamadığımı, neden yüzümde hiç kırışıklık olmadığını, neden görünüşümün o gece Isabella'yı Barselona Limanı'nda bıraktığım zamanki gibi olduğunu ve neden yaşlanmadığımı sorabileceği kadar uzun süre kalmadım.

Bir an geldi, dünyada gizlenebileceğim hiçbir yer kalmadığını düşünmeye başladım. Korkmaktan, yaşamaktan ve anılarımdan o kadar sıkıl-

mıştım ki, karanın bitip tıpkı benim gibi her sabah aynı görünen bir okyanusun başladığı yerde durdum; tükenmiş bir halde çöktüm.

Bu yere gelip yeni bir ad ve iş edineli bir yıl oluyordu. Kumsaldaki bu eski kulübeyi satın aldım; içinde eski sahibinin bıraktığı kitaplar ve belki kimsenin artık hatırlamadığı –bunu hiçbir zaman bilemeyeceğim– yüzlerce sayfa yazmış olduğum daktilonun bir benzeri duruyordu. Penceremden denize uzanan bir tahta iskele ve bunun sonunda bana evle birlikte verilen küçük bir kayık vardı. Bazen bu kayıkla mercan kayalıklarına kadar açılıyordum, ta ki sahil gözden kaybolana kadar.

Buraya gelene kadar hiç yazı yazmadım. Daktiloya bir sayfa takıp ellerimi klavyenin üstüne yerleştirdiğimde, tek bir satır bile yazamayacağımdan korkmuştum. Bu hikâyeyi yazmaya kulübedeki ilk gecemde başladım. Yıllar önce olduğu gibi, gün doğana kadar ve kim için olduğunu bilmeden yazdım. Gündüzleri bazen kumsalda yürüyüş yaptım bazen de kulübenin karşısındaki iskelede oturup, evin dolaplarından birinde bulduğum yığınla eski gazeteyi okudum. Bu sayfalar karşıma patron için hayalimde canlandırdığım savaşları ve alevler içindeki dünyayı getirdi.

Önce İspanya'daki, sonra Avrupa'daki savaş hakkında haberleri okuduğum sırada, artık kaybedecek bir şeyim olmadığına karar verdim; bilmek istediğim tek şey Isabella nasıldı ve hâlâ beni hatırlıyor muydu? Ya da belki, sadece hayatta olup olmadığını öğrenmek istiyordum. Bir mektup yazdım ve Barselona'ya, Calle Santa Ana'daki Sempere ve Oğulları Kitabevi'ne gönderdim. Bu mektubun adresine varması haftalar veya aylar sürebilirdi; tabii, eğer oraya ulaşırsa... Gönderici adı olarak *Bay Rochester* yazdım. Eline geçtiği takdirde Isabella kimden geldiğini anlayacaktı. İsterse mektubu açmaz ve beni ebediyen unutabilirdi.

Aylarca bu hikâyeyi yazmaya devam ettim. Yine babamın yüzünü gördüm ve *Sanayinin Sesi* ofislerinde dolaştım, bir gün yüce Pedro Vidal gibi olabilmeyi hayal ettim. Bir kez daha Cristina Sagnier'i ilk kez gördüm ve kuleli eve gidip Diego Marlasca'yı kemirip tüketen o çılgınlığın içine daldım. Gece yarısından gün doğana kadar hiç dinlenmeden yazıyor, şehirden kaçtığımdan beri ilk defa kendimi canlı hissediyordum.

Cevap haziranda geldi. Postacı ben uyurken mektubu kapının altından atmıştı. Bay Rochester adına yazılmıştı ve gönderici adresinin olduğu yerde sadece *Sempere ve Oğulları Kitabevi* yazıyordu. Birkaç dakika boyunca zarfı açmaya cesaret edemeyip, kulübenin içinde volta attım. Neden sonra deniz kenarına gidip oturdum. Mektubun içinde bir sayfa ve daha küçük bir zarf vardı. Yıpranmış görünen ikinci zarfın üstünde sadece adım yazılıydı ve son görüşümden beri yıllar geçtiği halde, unutmamış olduğum bir elyazısıyla yazılmıştı.

Mektupta Sempere'nin oğlu bana birkaç yıl süren fırtınalı bir flört dönemi sonunda, 18 Ocak 1935 tarihinde Santa Ana Kilisesi'nde Isabella'yla evlendiğini anlatıyordu. Töreni, baba Sempere'nin cenazesini de yönetmiş olan ve başpiskoposun onu def etmek arzusuna meydan okur gibi bir türlü ölmeyip yine her şeyi bildiği gibi yapan doksan yaşındaki rahip üstlenmişti. Bir yıl sonra, içsavaş patlak vermeden birkaç gün önce Isabella, Daniel Sempere adını verdikleri bir oğlan çocuğu doğurmuştu. Korkunç savaş yılları onları bin bir türlü zorlukla karşı karşıya bırakmış, savaş bittikten kısa bir süre sonra Isabella koleraya yakalanıp, kitabevinin üst katındaki evlerinde, kocasının kolları arasında ölmüştü. Daniel'in dördüncü yaş gününde Montjuïc'te gömülürken iki gün iki gece yağmur yağmış, küçük oğlan babasına, cennet ağlıyor mu, diye sormuş, ama babası ona cevap verecek gücü bulamamıştı.

Üstünde adım yazılı zarfta Isabella'nın son günlerinde bana yazdığı ve kocasına, eğer yerimi öğrenirse bana göndereceğine yemin ettirdiği mektup vardı:

Sevgili David,

Bazen sana bu mektubu yazmaya yıllar önce başladığımı ve bir türlü bitiremediğimi düşünüyorum. Seni son gördüğümden bu yana çok uzun zaman geçti ve bu arada pek çok korkunç şey oldu, ama seni düşünmediğim, neredesin, huzur buldun mu, hâlâ yazıyor musun, huysuz bir ihtiyar mı oldun, birine âşık oldun mu, bizleri, bu küçük kitapçı dükkânını ve hayatındaki en kötü asistanını hâlâ hatırlıyor musun diye merak etmediğim tek bir gün geçmedi.

Korkarım bana yazmasını öğretmeden ayrıldın ve bu yüzden sana söylemek istediğim onca şeyi nasıl kelimelere dökeceğimi bilmiyorum. Mutlu olduğumu ve sayende sevdiğim ve beni seven bir adam bulduğumu bilmeni isterim. Daniel adında bir çocuğumuz oldu. Ona hep senden bahsediyorum; oğlum hayatıma hiçbir kitabın açıklayamayacağı bir anlam kazandırdı.

Bunu kimse bilmiyor, ama bazen seni uğurladığım limana gidiyorum ve sanki senin bir gün döneceğine inanıyormuşum gibi, orada tek başıma bir süre oturup bekliyorum. Dönecek olursan, her şeye rağmen kitabevinin hâlâ yerinde olduğunu, bir zamanlar kuleli evin bulunduğu arazinin boş olduğunu ve hakkında söylenen bütün yalanların çoktan unutulmuş olduğunu göreceksin. Sokaktaki insanların çoğunun ruhları kana bulandı ve hatırlamaya cesaret edemiyorlar, hatırladıkları zaman da kendi kendilerine yalan söylüyorlar, çünkü aynadaki görüntülerine bile bakacak halleri yok. Dükkânda hâlâ senin kitaplarını satıyoruz, ama tezgâh altından, çünkü hepsi edebe aykırı ilan edildi. Bu ülkede kitapları okumak yerine onları yakıp yok etmeye kararlı insanların sayısı arttı. Kötü bir zamanda yaşıyoruz ve korkarım daha kötüsü de kapıda.

Kocam ve doktorlar beni kandırdıklarını sanıyorlar, ama çok az zamanım kaldığını biliyorum. Yakında öleceğimin ve sen bu mektubu okurken, hayatta olmayacağımın farkındayım. İşte bu yüzden sana yazmak istedim, çünkü korkmadığımı bilmeni isterim. Sadece, geride bana hayatını veren iyi bir adamı ve Daniel'i her geçen gün senin bana anlattığın, ama benim inanmak istemediğim bir dünyaya daha çok benzeyen bir ortamda bırakacağıma üzülüyorum.

Her şeye rağmen tecrübe kazandığımı, burada geçirdiğim zaman için ve seninle tanışıp dostun olduğum için minnet duyduğu-

mu bilmeni isterim. Sana yazmak istedim, çünkü beni hatırlamanı istiyorum. Ve bir gün sen de benim Daniel'im gibi birine sahip olursan ona beni anlat ve kendi sözcüklerinle benim ebediyen yaşamamı sağla.

Seni her zaman seven,
ISABELLA

Mektubu aldıktan iki gün sonra kumsalda yalnız olmadığımı fark ettim. Onun varlığını daha gün doğarken hissetmiştim, ama bir daha kaçamazdım, kaçmak istemiyordum. Bir gün öğleden sonra yazmak için pencerenin yanında oturmuş, ufukta güneşin batışını beklerken oldu. Önce tahta iskelede ayak seslerini duydum, sonra da onu gördüm.

Beyaz bir elbise içinde patron, yedi sekiz yaşlarında bir kız çocuğunun elinden tutmuş, tahta iskelede yürüyordu. Bu görüntüyü hemen hatırladım; Cristina'nın çok değer verdiği, ama bir türlü nereden geldiğini bilmediği eski bir fotoğraftı. Patron iskelenin sonuna gelince kızın yanına diz çöktü. Birlikte güneşin erimiş altın gibi görünen uçsuz bucaksız denize batışını seyrettiler. Kulübeden çıkıp iskele boyunca yürüdüm. Ucuna vardığımda patron dönüp bana gülümsedi. Yüzünde bir tehdit veya kırgınlık ifadesi yoktu, sadece belli belirsiz bir melankoli.

"Seni özledim sevgili dostum," dedi. "Sohbetlerimizi, hatta küçük tartışmalarımızı bile özledim."

"Hesaplaşmaya mı geldiniz?"

Patron bir kez daha gülümseyip başını iki yana salladı.

"Hepimiz hata yaparız Martín. Önce ben yaptım. En çok sevdiğin şeyi senden çaldım. Bunu seni üzmek için yapmadım. Korkudandı. Seni benden ve çalışmamızdan koparacak diye korkmuştum. Hata etmişim. Bunu itiraf etmem uzun sürdü, ama zaman benim en çok sahip olduğum şey."

Onu dikkatlice inceledim. Patron da benim gibi, bir gün bile yaşlanmamıştı.

"O halde, buraya neden geldiniz?"

Patron omuzlarını salladı.

"Sana veda etmeye geldim."

Gözleri, elini tuttuğu ve bana merakla bakmakta olan kıza döndü.

"Adın ne?" diye sordum.

"Adı Cristina," dedi patron.

Gözlerine bakınca kız, bunu doğrulamak için başını öne salladı. Yüz hatları için ancak tahminde bulunabilirdim, ama bakışları tereddüde yer bırakmıyordu.

"Cristina, arkadaşım David'e merhaba der misin. Bundan böyle onunla birlikte yaşayacaksın."

Patronla göz göze geldim, ama hiçbir şey söylemedi. Kız sanki bu sahneyi binlerce kez prova etmiş gibi elini uzattı, sonra da mahcup bir şekilde gülümsedi. Eğilip uzattığı elini sıktım.

"Merhaba," dedi alçak sesle.

"Aferin Cristina," dedi patron. "Başka?"

Küçük kız aniden bir şey hatırlamış gibi göründü.

"Bana sizin hikâye ve peri masalı yazarı olduğunuz söylendi."

"Hem de en iyisi," diye ekledi patron.

"Bana da bir tane yazar mısınız?"

Birkaç saniye duraksadım. Kız endişeyle patrona baktı.

"Martín?" diye fısıldadı patron.

"Elbette," dedim nihayet. "Sana istediğin kadar hikâye yazarım."

Kız gülümseyip yanıma sokuldu ve yanağıma bir öpücük kondurdu.

"Cristina istersen sen kumsala gidip biraz bekle, ben de dostuma veda edeyim," dedi patron.

Cristina başını sallayıp yanımızdan ayrıldı. İki adımda bir dönüp bize gülümsüyordu. Patron en tatlı sesiyle ebedi lanetini fısıldamaya başladı.

"Sana en çok sevdiğin ve senden çaldığım şeyi iade etmeye karar verdim. Bir kez olsun benim yerimde olmana ve benim gibi hissetmene karar verdim. Hiçbir zaman yaşlanmayacak ve Cristina'nın büyüdüğünü gö-

receksin. Ona bir kez daha âşık olacak ve bir gün kollarında öldüğünü göreceksin. Bu benim sana hem lütfumdur, hem de intikamım."

Gözlerimi kapatıp içimden hayır dedim.

"Bu mümkün değil. Cristina asla aynı insan olamayacak."

"Bu sana bağlı Martín. Sana boş bir sayfa veriyorum. Hikâye artık bana ait değil."

Ayak seslerinin uzaklaştığını işittim, sonra gözlerimi açtığımda patron orada yoktu. İskelenin başında Cristina meraklı gözlerle beni bekliyordu. Ona gülümseyince önce duraksadı, sonra yanıma geldi.

"O adam nerede?" diye sordu.

"Gitti."

Cristina ıssız kumsala bakındı.

"Ebediyen mi?"

"Ebediyen."

Gülerek yanıma oturdu.

"Rüyamda arkadaş olduğumuzu gördüm," dedi.

Ona bakıp başımı salladım.

"Arkadaşız. Zaten hep arkadaştık."

Gülüp elimi tuttu. Elimle batmakta olan güneşi işaret ettim. Cristina bunu gözlerinde yaşlarla seyretti.

"Bir gün hatırlayacak mıyım?"

"Bir gün."

O an, birlikte bize verilen zamanın her bir dakikasını onu mutlu etmek, ona verdiğim acıları gidermek ve ona nasıl vereceğimi hiç bilemediğim şeyleri vermeye çalışarak geçireceğimi anlıyordum. Kollarımda son nefesini verdiğinde, onu kuvvetli akıntıların olduğu açık denize götürüp onunla birlikte sonsuza kadar batacağım ve bizi ne cennetin ne de cehennemin bulabileceği bir yere kaçana kadar bu sayfalar bizim anımız olacak.

YAZAR ÜZERİNE

Carlos Ruiz Zafón 1964 yılında Barcelona'da doğdu. *Don Kişot*'tan sonra İspanya'da en çok satan eser olan ve yayınevimiz tarafından da yayımlanan *Rüzgârın Gölgesi* dahil altı romanı vardır. Otuz beş dile çevrilen ve on beş milyondan fazla satan eserleri uluslararası birçok ödül kazanmıştır.

Son romanı *Meleğin Oyunu* İspanya'da bugüne dek en hızlı satan kitaptır. Yazar Los Angeles'ta yaşamaktadır.

Sırlardan, kitapların büyüsünden, tutkulardan ve baş döndürücü bir labirentten oluşan karanlık ve gotik bir dünya sizleri bekliyor...

Barselona'da berbat bir pansiyonda yaşamakta olan genç David Martin, gecelerini, yaşadığı kentin yeraltı dünyası hakkında öyküler yazarak geçirmektedir. Takma bir isimle yazdığı polisiye romanlar ve öykülerle hayatını kazanan David, bunalımlarla geçen çocukluğunda, kitapların dünyasına sığınarak huzur bulmuştur.

Günün birinde, önünden geçmekte olduğu eski bir ev, nedenini bilmediği bir içgüdüyle ilgisini çeker ve David kısa bir süre sonra adeta kendisini çağıran bu eve yerleşir.

David'in kilitli bir odada bulduğu fotoğraflar ve mektuplar evin bir önceki sahibinin esrarengiz ölümüne ışık tutmaktadır. Genç yazarın içinde yaşadığı evin sorular ve gizemlerle dolu öyküsü zaman içinde ağır, etkili bir zehir gibi kemiklerine kadar işler.

David bu arada, yaşadığı imkânsız aşkından kurtulmak için uzun bir süreden beri mücadele etmektedir.

Zamanla bunalımın eşiğine kadar gelen genç yazar, Andreas Corelli adındaki esrarengiz bir yayıncıdan bir mektup alır. Adam, ona müthiş bir teklif yapmaktadır. Ondan, o güne dek benzeri olmayan, kalpleri ve akılları yerinden hoplatacak güçlü bir roman yazmasını ister.

David çalışmaya başladığı zaman, romanı ile yaşadığı evi saran gölgeler arasında bir bağ olduğunu fark eder...

ISBN 978-975-21-1234-6
9 789752 112346
ALTIN KİTAPLAR